

An aerial photograph of the city of Łódź, Poland, showing a dense urban landscape with numerous multi-story buildings, streets, and green spaces. A prominent circular green area with a central monument is visible in the middle of the frame. The text is overlaid on the top half of the image.

Raport o stanie miasta

Realizacja „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”

Urząd Miasta Łodzi
Departament Prezydenta
Biuro Strategii Miasta

marzec 2014

SPIS TREŚCI

WIZJA.....	3
-------------------	----------

FILAR: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA	24
---	-----------

1. Nowe Centrum Łodzi	25
2. Funkcjonalna metropolia łódzka w pełni wykorzystująca położenie w centrum Europy i kraju	31
3. Łódź przedsiębiorcza, kreatywna i innowacyjna.....	39
Podsumowanie.....	67

FILAR: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA.....	69
--	-----------

1. Miasto – dobro wspólne	70
2. Kultura u podstaw	103
3. Łódź ucząca się	117
Podsumowanie.....	137

FILAR: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	139
---	------------

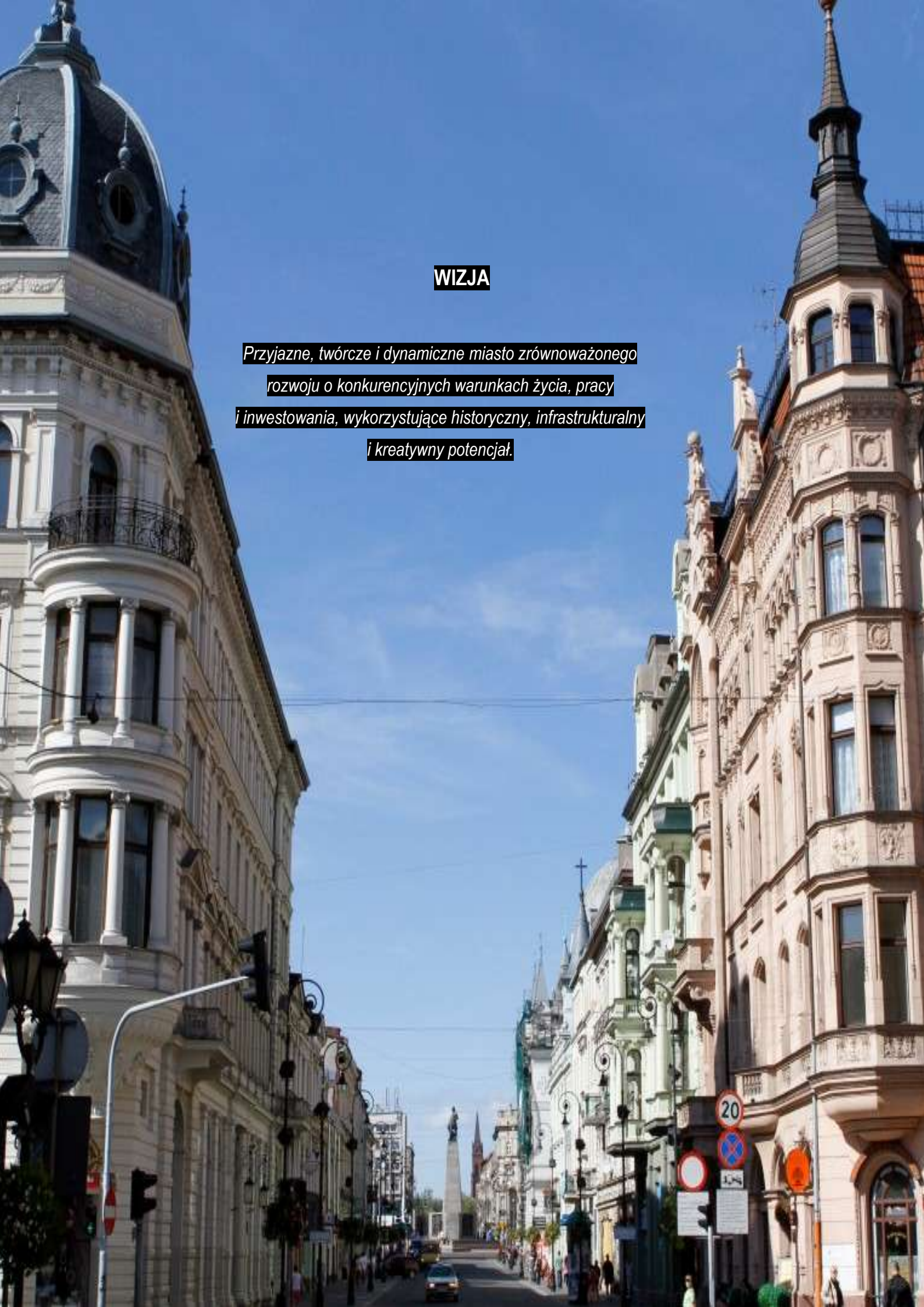
1. Rewitalizacja śródmieścia.....	140
2. Zielona, uporządkowana Łódź	152
3. Miasto zrównoważonej komunikacji.....	169
4. Miasto bezpieczne	178
Podsumowanie.....	186

FUNDAMENT	189
------------------------	------------

Łódź sprawnie zarządzana, oszczędna i gospodarna	190
--	-----

WNIOSKI Z RAPORTU	246
--------------------------------	------------

Spis tabel	259
Spis rysunków	262

WIZJA

Przyjazne, twórcze i dynamiczne miasto zrównoważonego rozwoju o konkurencyjnych warunkach życia, pracy i inwestowania, wykorzystujące historyczny, infrastrukturalny i kreatywny potencjał.

POTENCJAŁ MIASTA

Łódź – metropolia i stolica województwa¹

Według stanu na koniec 2013 r. Łódź liczy 711,3 tys. mieszkańców (54,4 % stanowią kobiety). Oznacza to, iż w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpiło zmniejszenie liczby mieszkańców o 7,6 tys. osób, tj. o 1,06 %. Ludność Łodzi stanowi 28,3 % populacji województwa łódzkiego.

Łódź koncentruje na swoim terytorium większą część potencjału demograficznego (65% ogółu ludności ŁOM) jak i gospodarczego (70% podmiotów gospodarczych). Miasto, w stosunku do swojego otoczenia, pełni szereg funkcji, których zasięg ma charakter co najmniej regionalny. Metropolia Łódź to trzecie pod względem liczby mieszkańców i jednocześnie jedno spośród kilku najważniejszych (obok Warszawy, Krakowa, Wrocławia, Poznania, Gdańska i Katowic) ośrodków gospodarczych w Polsce.

Blisko połowę powierzchni miasta zajmują tereny zabudowane i zurbanizowane oraz komunikacyjne. Lesistość, jak na ośrodek wielkomiejski, jest wysoka i wynosi ponad 10%, o czym w największym stopniu decyduje położony na północy miasta kompleks Lasu Łagiewnickiego.

Łódź to miasto wielofunkcyjne, w którym dominuje sektor usługowy, zatrudniający ponad 70% pracujących.

Do najważniejszych usług związanych przede wszystkim z obsługą mieszkańców całego obszaru metropolitalnego, należą: działalność edukacyjna (szkolnictwo średnie i wyższe), opieka zdrowotna (szpitale oraz przychodnie specjalistyczne), funkcjonowanie placówek kulturalnych (teatry, muzea) i rozrywkowych oraz instytucje administracji publicznej (przede wszystkim urzędy szczebla wojewódzkiego).

Wśród usług egzogenicznych należy podkreślić nadrzędną rolę tzw. działalności profesjonalnej, w tym przede wszystkim: projektowej, badawczej, prawniczej, bankowej oraz z zakresu szeroko pojmowanych usług outsourcingowych (tzw. sektor BPO) – w Łodzi swoją lokalizację ma 85% tego typu firm położonych w Łódzkim Obszarze Metropolitalnym (por. Studium Rozwoju ŁOM 2013). O randze tego sektora w gospodarce miasta niech świadczy raport ABSL (Związek Liderów Usług Biznesowych w Polsce - Sektor nowoczesnych usług... 2013), który wskazuje Łódź jako jeden z najważniejszych centrów BPO w kraju (tylko w 2012 r. otwarte zostało 15 firm tego sektora, które zatrudniły blisko 1,5 tys. osób).

Rozpatrując strukturę rodzajową sektora usług, z punktu widzenia wielkości zatrudnienia, ponad 60% to pracujący w sektorze edukacji, służbie zdrowia oraz handlu hurtowym i detalicznym.

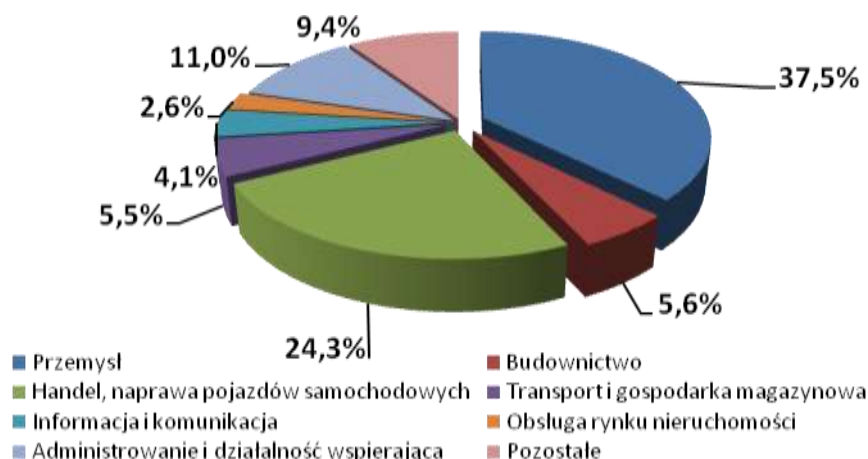
Na specyfikę gospodarczą miasta wpływa w dużym stopniu również działalność przemysłowa. Istotną rolę z punktu widzenia jakościowego, odgrywa produkcja unikatowych tkanin, ściśle związana z sektorem B+R. Pod względem ilościowym w Łodzi dominuje przemysł odzieżowy, w którym zatrudnienie znajduje blisko 25% (razem z produkcją tekstylną) pracujących w sektorze przemysłu. Druga, z punktu widzenia struktury zatrudnienia, branża przemysłowa to budownictwo, w którym pracuje blisko 20% osób. Istotną rolę w omawianym zakresie odgrywają również: przemysł spożywczy, przemysł tworzyw sztucznych, metalowy oraz elektromaszynowy.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2013 r., wyniosło 111,7 tys. osób. W porównaniu z poziomem notowanym w listopadzie 2013 r. nie uległo zmianie, natomiast w stosunku do grudnia 2012 r. zmniejszyło się

¹ W materiale wykorzystano zapisy Diagnozy Strategicznej Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.) oraz dane z Sytuacji społeczno – gospodarczej Łodzi, IV kwartał 2013 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

o 1,6%. Przeciętne zatrudnienie w okresie I-XII 2013 r., ukształtowało się na poziomie 113,9 tys. osób i było niższe niż w tym samym okresie roku poprzedniego o 2%. W analizowanym okresie poziom przeciętnego zatrudnienia w województwie zmniejszył się o 2,2%. Jednak zanotowano również wzrost zatrudnienia w skali roku – m.in. w sekcjach: informacja i komunikacja (o 11,5%), zakwaterowanie i gastronomia (o 9,2%) oraz transport i gospodarka magazynowa (o 6,3%) (Rys. 1). W Łodzi zmniejszenie zatrudnienia odnotowano w sekcjach: budownictwo (o 12,2%), administrowanie i działalność wspierająca (o 11,3%), obsługa rynku nieruchomości (o 3,4%), przemysł (o 2,7%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 2,6%),²

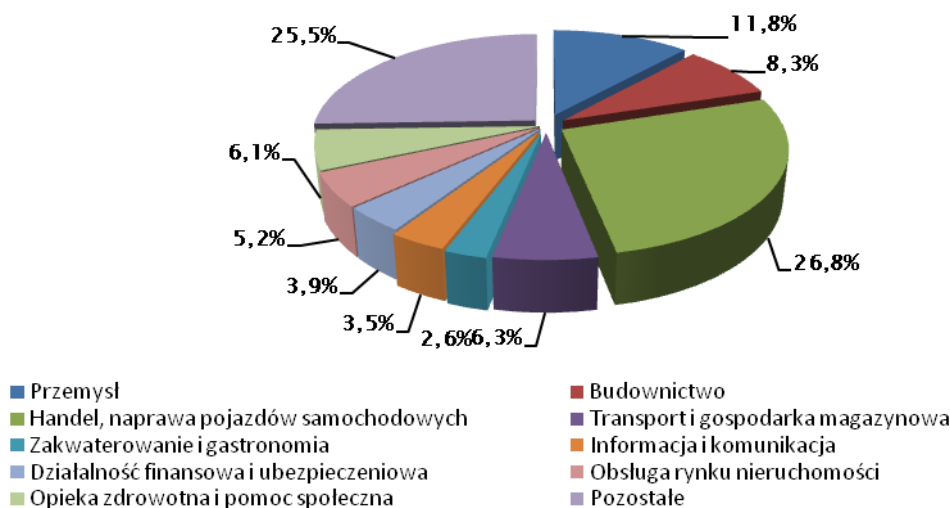
Rys. 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw I-XII 2013 r.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie Sytuacji społeczno – gospodarczej Łodzi, IV kwartał 2013 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

Na koniec 2013 r. w Łodzi funkcjonowało 90,8 tys. podmiotów gospodarczych, co stanowiło wzrost o blisko 1340 podmiotów w stosunku do stanu z końca 2012 r., plasując Łódź na piątej pozycji po Warszawie, Krakowie, Wrocławiu i Poznaniu.

Rys. 2. Struktura podmiotów gospodarczych, stan na I-XII 2013 r.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie Sytuacji społeczno – gospodarczej Łodzi, IV kwartał 2013 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

² Sytuacji społeczno – gospodarczej Łodzi, IV kwartał 2013 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

Główne funkcje metropolitalne Łodzi:

- **akademicka** – Łódź to duży ośrodek akademicki, w którym studiuje blisko 100 tys. osób. W mieście znajduje się 6 publicznych oraz 19 niepublicznych szkół wyższych. Jako największy atut wskazuje się silną koncentrację szkół o profilu artystycznym oraz kierunków kształcenia związanych ze specjalizacjami regionalnymi (logistyka, włókiennictwo, przemysł odzieżowy).
- **transportowa** – funkcja ta kształtowana jest przede wszystkim poprzez dogodne położenie w sieci dróg kołowych (bliskość skrzyżowania autostrad A1 i A2 oraz drogi ekspresowej S8) oraz bardzo dynamiczny rozwój funkcji logistycznej, której centrum wyznaczają Łódź i Stryków. Dodatkowym ważnym atutem jest lokalizacja w mieście międzynarodowego, o charakterze intermodalnym Portu Lotniczego, im. Władysława Reymonta oraz leżącego w pobliżu jednego z największych w Polsce kolejowych terminali przeładunkowych (Łódź Olechów).
- **kulturalna** - na terenie Łodzi znajduje się 65 instytucji kulturalnych, wśród których jest 18 muzeów, 11 teatrów, filharmonia oraz 36 galerii i salonów sztuki. W mieście odbywa się szereg imprez cyklicznych. Ich liczbę, według różnych źródeł, można szacować rocznie na 100, z czego blisko 30 to cykliczne imprezy o randze międzynarodowej. Do najbardziej unikatowych oraz rozpoznawalnych w Polsce i na świecie placówek kulturalnych należą: Centralne Muzeum Włókiennictwa (jedyna w Polsce placówka tej rangi), Muzeum Sztuki (posiada bardzo bogatą kolekcję sztuki nowoczesnej) oraz Muzeum Kinematografii, ściśle związane z bogatą tradycją przemysłu filmowego w Łodzi. Wśród ważniejszych i najbardziej oryginalnych wydarzeń należy wymienić: Fashion Week – Fashion Philosophy, Fotofestiwal, przegląd sztuki designerskiej Łódź Design, Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier, Łódzkie Spotkania Baletowe oraz Festiwal Szkół Teatralnych.
- **gospodarczo-finansowa** – Łódź jest ważnym w Polsce centrum usług outsourcingowych dla biznesu i centrum usług wspólnych oraz instytucji bankowych (centrala banku mBank). Spośród wymienionych ta ostatnia jest najsłabiej wykształconą funkcją metropolitalną.

Łódzki Obszar Metropolitalny³

Rys. 3. Podział administracyjny Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.

Źródło: Diagnoza Strategiczna Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.).

³ na podstawie Diagnozy Strategicznej Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.).

Łódzki Obszar Metropolitalny to jeden z najlepiej skomunikowanych regionów Polski. Decyduje o tym dostępność do systemu dróg kołowych, w mniejszym stopniu do systemu kolejowego. Istotną rolę w kształtowaniu zewnętrznych powiązań transportowych posiada również Port Lotniczy im. Władysława Reymonta w Łodzi.

Centralne położenie w sieci osadniczej i transportowej w Polsce znajduje bezpośrednie przełożenie na atrakcyjność inwestycyjną obszaru, którą dodatkowo umacnia bliskość Warszawy.

Łódzki Obszar Metropolitalny (ŁOM), o powierzchni 2,5 tys. km², zamieszkały jest przez 1,1 mln osób. Tworzy go Łódź i powiaty: brzeziński, łódzki wschodni, pabianicki oraz zgierski. W skład ŁOM wchodzi 28 gmin, są to: Aleksandrów Łódzki, Andrespol, Brójce, Dłutów, Dmosin, Dobroń, miasto Brzeziny, gmina Brzeziny, miasto Głowno, gmina Głowno, Jeżów, Koluszki, Konstantynów Łódzki, Ksawerów, Lutomiersk, Łódź, Nowosolna, miasto Ozorków, gmina Ozorków, miasto Pabianice, gmina Pabianice, Parzęczew, Rogów, Rzgów, Stryków, Tuszyń, miasto Zgierz oraz gmina Zgierz.

Poza Łodzią, w skład ŁOM wchodzi 11 miast. Największe z nich to Pabianice (68 tys. mieszkańców) oraz Zgierz (57 tys. mieszkańców), a w następnej kolejności Aleksandrów Łódzki i Ozorków (oba nieznacznie powyżej 20 tys. mieszkańców).

Tab. 1. Charakterystyka Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego

Obszar	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (w km ²)	Gęstość zaludnienia (na km ²)	Struktura wg ekonomicznych grup wieku			Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Przyrost naturalny (w ‰)	Saldo migracji (na 1000 mieszkańców)
				przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny			
Łódzki Obszar Metropolitalny	1 103 570	2 499	441,6	12,6	65,4	22,0	175,0	-4,7	0,05
Metropolia Łódź	718 960	293	2 453,8	11,7	64,9	23,4	200,4	-5,9	-2,3
Otoczenie Łódzkiej Metropolii	384 610	2 206	174,3	14,3	66,3	19,4	136,3	-2,4	4,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy Strategicznej Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.).

Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny

Od zeszłego roku (2013) Łódź bardzo blisko i intensywnie współpracuje z gminami z otaczających powiatów, tworzącymi wspólnie Łódzki Obszar Metropolitalny. Jesteśmy partnerami z 21 gminami ŁOM w wartym 3 mln zł projekcie unijnym dofinansowanym z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. W ramach projektu przygotowywana jest Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, która będzie gotowa w czerwcu 2014 r. Jej konsekwencją będą projekty obejmujące funkcjonalny obszar miejski, otwierające i aktywizujące lokalny rynek pracy, w tym także Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Strategia ta ma przełożyć się nie tylko na indywidualne projekty ponadlokalne, ale także na zwiększenie konkurencyjności łódzkiej metropolii. Służyć temu będzie także Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny, którego powstanie zostało zainicjowane w 2013 r. Miasto Łódź, Lider stowarzyszenia, przygotowało projekt Statutu i podało go do konsultacji wśród jednostek samorządu terytorialnego znajdujących się na tym obszarze. Formalnie Stowarzyszenie powinno rozpocząć działalność w 2014 r.

Miasto o konkurencyjnych warunkach pracy i inwestowania

Łódź położona jest na skrzyżowaniu autostrad A1 i A2, drogi ekspresowej S8 oraz zachodniej obwodnicy S14. Modernizacja i budowa dróg pozwala na przejazd z Łodzi do Warszawy w czasie 1,5 godziny, a do Berlina w ciągu 4 godzin.

Rys. 4. Łódź jako węzeł komunikacyjny

Źródło: Zarząd Nowego Centrum Łodzi.

Położenie Łodzi w centrum Polski jest atutem miasta z punktu widzenia włączenia go do planowanej Transeuropejskiej Sieci Transportowej łączącej państwa członkowskie Unii Europejskiej. Spośród dziesięciu głównych korytarzy sieci TEN-T (Trans – European Network – Transport) przez Polskę przebiegają 2 korytarze sieci bazowej:

- Korytarz Bałtyk-Adriatyk prowadzący z polskich portów Gdańsk i Gdynia oraz ze Szczecina i Świnoujścia przez Toruń, Łódź, Katowice i dalej przez Republikę Czeską lub Słowację i przez wschodnią Austrię do słoweńskiego portu Koper oraz do włoskich portów w Trieście, Wenecji i Rawennie. Obejmuje on trasy kolejowe, drogowe, porty lotnicze oraz terminale kolejowo-drogowe.
- Korytarz Morze Północne-Bałtyk rozciągający się od portów Morza Północnego w Antwerpii, Rotterdamie, Amsterdamie, Bremie i Hamburgu przez Polskę (Poznań, Łódź, Warszawę) do granicy białoruskiej i do portów państw bałtyckich w Kłajpedzie, Windawie (Ventspils), Rydze i Tallinnie, jak również do Helsinek. Obejmuje on trasy kolejowe, drogowe, porty lotnicze, terminale kolejowo-drogowe, śródlądową drogę wodną „Mittelland Kanał” oraz połączenia „autostrady morskiej” do Finlandii. Kluczowym projektem jest „Rail Baltic(a)”, linia kolejowa o standardowej szerokości toru według norm UIC, prowadząca do Kowna, Rygi i Tallinna.

Rys. 5. Korytarze TEN-T w Polsce

Źródło: http://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/ten-t-guidelines/doc/ten-t-country-fiches/pl_pl.pdf

Budowa podziemnego multimodalnego dworca centralnego i tunelu średnicowego pod śródmieściem oraz uwolnienie

terenów po Dworcu Łódź – Fabryczna i liniach kolejowych otwiera przed miastem szereg nowych możliwości. Łódź zamierza z nich skorzystać, realizując program Nowe Centrum Łodzi oraz planując wykorzystanie tunelu dla nowoczesnych połączeń kolejowych, w tym aglomeracyjnych.

W ubiegłym roku zostało także otwarte bezpośrednie połączenie kolejowe między Łodzią a chińskim miastem Chengdu. Pociągi towarowe, pokonują liczącą 9 826 km trasę w 12-14 dni. Operatorem pociągu w Polsce jest łódzka firma logistyczna Hatrans.

Dzięki centralnemu położeniu, bogatemu zapleczu akademickiemu, atrakcyjnym kosztom prowadzenia biznesu, konkurencyjnym kosztom najmu powierzchni biurowych i magazynowych, wyjątkowo dobremu klimatowi biznesowemu, dobrze wykształconej kadrze, a także bliskości stolicy, Łódź stała się jednym z największych centrów biznesowych w Polsce. Priorytetowe dla rozwoju gospodarczego Łodzi są nowoczesne branże, takie jak: sektor usług biznesowych (BPO i IT), logistyka, produkcja AGD i przemysł elektroniczny, a także biotechnologia i produkcja gier komputerowych.

Szczególnie istotny dla dalszego rozwoju miasta jest sektor usług dla biznesu. Trzon gospodarki stanowi sektor BPO/IT. Według raportu opublikowanego w 2013 r. przez ABSL (Związek Liderów Usług Biznesowych w Polsce) dotyczącego rozwoju sektora BPO w Polsce, Łódź jest jednym z 5 największych centrów outsourcingu w kraju.

Obecnie w Łodzi w sektorze usług dla biznesu w 41 firmach zatrudnionych jest ok. 10 tysięcy pracowników.

Udoskonalanie oferty łódzkich firm powoduje, że miasto zyskało miano jednego z liderów wśród ośrodków dedykowanych nowoczesnym usługom dla biznesu i centrów nowoczesnych technologii.

Współpraca łódzkiego środowiska akademickiego z biznesem powoduje, że nasze miasto jest doceniane przez firmy poszukujące lokalizacji dla centrów Badań i Rozwoju. Przykładem mogą być Centra B&R Bosch und Siemens. W Łodzi Centrum Badań i Rozwoju otworzyły także Bank Citi Handlowy, Samsung, będący globalnym liderem technologii informatycznej. Innym przykładem potwierdzającym wysokie umiejętności absolwentów kierunków informatycznych jest firma Open RnD. W grudniu

2013 roku otrzymała jako pierwsza polska firma list intencyjny dotyczący grantu rządowego Ministerstwa Gospodarki na rozbudowę Centrum Rozwoju Aplikacji.

Łodzi zaufały znane, międzynarodowe firmy m.in. Hewlett-Packard, Fujitsu Technology Solution, Accenture, DHL Express, Southwestern BPO, Nordea, Business Support Solution, ACS a Xerox Company, Dell, Procter&Gamble, Amcor, Hutchinson, Indesit, B/S/H czy Barry Callebaut Manufacturing Polska.

Gwarancją sukcesu prowadzenia działalności w mieście są warunki inwestycyjne, wśród których należy wymienić konkurencyjne koszty prowadzenia działalności gospodarczej oraz niskie ceny wynajęcia powierzchni biurowej klasy A, wahające się od 11 do 13,5 EUR/m².

Miasto oferuje także zwolnienie od podatku od osób prawnych w Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (ŁSSE), pakiet zwolnień od podatku od nieruchomości, zwrot kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, dofinansowanie szkoleń dla pracowników w tym w zakresie nauki niszowych języków obcych.

Jednym z największych atutów Łodzi jest potencjał akademicki. Blisko 100 tys. studentów, w tym ponad 6 tysięcy studentów kierunków informatycznych, kształcących się na 25 uczelniach wyższych i ponad 25 tysięcy absolwentów,

z których większość posługuje się płynnie przynajmniej 1 językiem obcym, zapewnia szeroki dostęp do wykształconej kadry. Tylko na łódzkich uczelniach realizowany jest unikalny program „Młodzi w Łodzi - Językowzięci”, którego celem jest kształcenie młodzieży w zakresie języków rzadkich, zwłaszcza norweskiego, najbardziej poszukiwanych wśród pracodawców z branży BPO/IT. Łódzkie uczelnie coraz częściej wymieniane są w polskich i międzynarodowych rankingach - np. Uniwersytet Łódzki znalazł się w międzynarodowym zestawieniu 100 najlepszych szkół wyższych z tzw. rynków „wschodzących” opublikowanym na początku 2014 r. w „The Times Higher Education BRICS & Emerging Economies Rankings 2014”.

Jedynie w Łodzi oferowane są studia na kierunku „lingwistyka dla biznesu”. Prowadzone przez Uniwersytet Łódzki są odpowiedzią na potrzeby współczesnego rynku pracy.

Potwierdzeniem sprzyjającego klimatu biznesowego są opinie łódzkich przedsiębiorców, których współpraca z Miastem odbywa się za pośrednictwem powołanego w Urzędzie Miasta Łodzi Biura Obsługi Inwestora. Dzięki niemu Miasto jest kluczowym partnerem publicznym, wspierającym strategicznych inwestorów na terenie Łodzi. Ścisłe współpracując z administracją publiczną wszystkich szczebli, w tym z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych, ościennymi gminami, Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, urzędami pracy, a także uczelniami wyższymi, deweloperami i agencjami doradztwa zawodowego, zapewnia dedykowaną obsługę dla każdego inwestora.

O sukcesie prowadzonych działań świadczą nagrody i wyróżnienia przyznawane przez środowisko biznesowe w Polsce. Największa liczba zrealizowanych projektów w branży outsourcingu pozwoliła miastu na zdobycie prestiżowej nagrody przyznawanej przez Fundację Pro Progressio w kategorii City Outsourcing Star 2013. W ubiegłym roku łódzkie firmy realizowały ok. 15 projektów typu BPO/SSC/R&D/KPO/ITO. Cieszy fakt, że Łódź wymieniana jest na arenie międzynarodowej jako jeden z głównych partnerów biznesowych. Opinie tę podzieliło ponad 400 gości – specjalistów branży BPO/IT, którzy zostali zaproszeni do Łodzi w maju na IV Konferencję Związku Liderów Usług Biznesowych (ABSL). Wybór Łodzi na gospodarza największej konferencji branży outsourcingowej w Europie Środkowo - Wschodniej zapewniał stworzenie najwłaściwszej platformy networkingowej, pozwalającej na integrację liderów największych globalnych firm.

Konsekwencja w podejmowanych działaniach zwiększających atrakcyjność gospodarczą Łodzi oraz stworzenie i rozwój Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (3 miejsce w Europie i 18 na świecie⁴ oraz najlepiej oceniana przez inwestorów Specjalna Strefa Ekonomiczna w Polsce⁵) przyniosły wymierne korzyści w postaci wielu inwestycji, zwłaszcza w sektorach priorytetowych - AGD, BPO, logistyka, IT. ŁSSE, obok Łodzi, posiada siedem podstref w obrębie Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego (Aleksandrów Łódzki, Brójce, Koluszki, Ksawerów, Ozorków, Stryków oraz Zgierz), na terenie których działa ponad 200 firm zatrudniających łącznie około 25 tys. osób⁶.

⁴Di Magazine (Financial Times), Global Free Zones of the Future 2012/2013.

⁵Raport KPMG – edycja 2010 i 2011.

⁶Diagnoza Strategiczna Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.).

Rys. 6. Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Źródło: Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Poprawa warunków życia w Łodzi

Z kompleksowych badań przeprowadzonych na zamówienie Urzędu Miasta Łodzi wynika, że w Łodzi, systematyczny ubytek liczby ludności notowany od końca lat 80. XX wieku wywołany jest przede wszystkim ujemnym przyrostem naturalnym (najszybsze w skali Polski tempo starzenia się ludności i znaczna nadwyżka zgonów nad urodzeniami). Dużo mniejszy wpływ ma tu migracja, która dotyczy przede wszystkim przemieszczeń głównie na tereny aglomeracji łódzkiej, a w 2013 r. zauważono pierwszą od wielu lat poprawę względem salda migracji o 0,1 % (250 osób).

Aby zminimalizować odpływ ludzi z miasta, władze Łodzi starają się podnieść jakość życia w mieście, uczynić je atrakcyjnym dla dotychczasowych i nowych, zwłaszcza młodych mieszkańców w stopniu co najmniej konkurencyjnym wobec innych polskich obszarów metropolitalnych.

Łódź aktywnie mierzy się z problemami demograficznymi, podejmując rolę lidera integracji procesów metropolitalnych, ale również poprzez aktywną politykę rozwojową, w tym poprzez:

- rozwój wewnętrznej i zewnętrznej sieci komunikacyjnej, ułatwiającej życie zarówno mieszkańcom aglomeracji, jak i miasta,
- budowę gospodarczej atrakcyjności miasta, związanej zwłaszcza z rosnącą atrakcyjnością jego rynku pracy,
- rewitalizację starej zabudowy mieszkaniowej prowadzonej kompleksowo, obejmującej całe kwartały zabudowy miejskiej,
- zapewnienie młodym ludziom pełnego dostępu do usług takich jak żłobki, przedszkola, wysokiej jakości placówki oświatowe (poziom skolaryzacji wzrost z 76 % w 2012 r. do 87,86 % w 2013 r.),
- tworzenie efektywnych narzędzi partycypacji (współuczestniczenia) mieszkańców w życiu miasta – budżet obywatelski – 130 tys. uczestniczących, największy budżet obywatelski w Polsce (obecnie 30 mln zł),
- edukację, która pozwoli uświadomić mieszkańcom aglomeracji i miasta, że utrzymanie samodzielnego domu w strefie podmiejskiej kosztuje przez całe życie, a nie tylko w momencie jego zakupu i szczytowej aktywności zawodowej. W tym kontekście utrzymanie mieszkania w mieście wydaje się rozsądną – tańszą alternatywą dla wielu osób.

Dotychczas poczynione działania zaczynają przełamywać negatywne schematy. Odnotowuje się pozytywną tendencję dotyczącą młodych osób w wieku produkcyjnym wiążących swoją przyszłość z miastem. W Łodzi dzięki migracji przybywa osób w wieku 20-29 lat. Każdego roku w tej grupie wiekowej notujemy przyrost o około 500 osób (per saldo).

Łódź to ogromny ośrodek akademicki i prężne centrum usług metropolitalnych. Ludzie młodzi, uczący się i studiujący w naszym mieście, to naturalne źródło jego stabilizacji demograficznej w przyszłości. Wystarczy, by dodatkowo co piąty spośród studentów spoza Łodzi pozostał w niej po ukończeniu nauki, by wyhamować niekorzystne tendencje demograficzne. Aby tak się stało, Łódź, już dziś konkurencyjne miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej a także obszar szybkiego rozwoju całych gałęzi gospodarki, musi stać się konkurencyjnym w skali całego kraju rynkiem pracy, a ponadto miejscem o szybko rosnącej atrakcyjności zamieszkania.

Uchwalona w 2012 r. Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ zakłada między innymi realizację projektów rewitalizacyjnych, służących stworzeniu wysokiej jakości przestrzeni publicznych, opartych na sukcesywnym wdrażaniu koncepcji rozwoju miasta „do wewnątrz”. Otworzy to centrum Łodzi na gości i mieszkańców oraz doskonale skomunikuje miasto i aglomerację z regionem i resztą kraju, co wyznaczy nowe standardy życia w mieście i wokół Łodzi. Miasto chce przyciągać młodych mieszkańców także dzięki poprawie jakości zdegradowanej dotychczas tkanki mieszkaniowej w centrum. Podobnie jak budową sieci dróg rowerowych i rozwojem sieci nowoczesnej komunikacji publicznej.

Już za kilka lat ta możliwość efektywnego przemieszczania się mieszkańców Łodzi z terenów podmiejskich wewnątrz i poza aglomerację, uwzględniająca „pulsowanie miasta” (przemieszczanie się do miasta i z miasta ludności aglomeracji kilkakrotnie w ciągu doby) pozwoli znacząco podnieść poziom życia ludności całego Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Np. realizowany obecnie w Łodzi w ramach Programu Nowe Centrum Łodzi Multimodalny Węzeł Transportowy przy nowo budowanym podziemnym dworcu Łódź Fabryczna dostosuje infrastrukturę miejską do potrzeb zwiększającego się zapotrzebowania (szczególnie dziennego) na podróże w układzie wewnętrznym – miejskim i aglomeracyjnym.

Z kolei wsparcie przez Miasto starań łódzkich uczelni i firm zmierzających do przekształcenia Łodzi w centrum wydarzeń naukowych i edukacji wyższej o znaczeniu międzynarodowym, wsparcie rozwijających się centrów badań i rozwoju oraz specjalistycznych inkubatorów nowoczesnej technologii związanych z gospodarczą specyfiką miasta i regionu (takich jak choćby Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny) – oparte jest nie tylko na programach zwiększających atrakcyjność miejskich przestrzeni, ale i na projektach, które posłużą pozyskiwaniu nowych kadr z Łodzi i spoza Łodzi.

Duże znaczenie mają także działające na rzecz aktywnych mieszkańców – miejskie programy konkurencyjnych cenowo lokali dla osób z pomysłem – kreatywnych, programy lokali dla studentów i absolwentów, programy staży i doradztwa dla studentów i absolwentów – Młodzi w Łodzi), jak i służących sportowi i rekreacji (aquapark, hala widowiskowa Atlas Arena, sieć parków i największych w Polsce miejskich terenów zielonych i leśnych, sieć doskonałych miejskich teatrów i centrów kultury), a także zaspokajaniu potrzeb oświatowych i zdrowotnych (modernizująca się sieć placówek ochrony zdrowia, prężnie działająca sieć szkół wyższych).

Celem Łodzi jest wykorzystanie szans związanych z infrastrukturą komunikacyjną łączącą Łódź z europejskimi szlakami transportowymi (TEN-T, Rail Baltica) oraz systemem sprawnego wewnętrznego transportu publicznego w ramach miasta, regionu i kraju.

Priorytetem jest zapewnienie wysokiej dostępności do pierścienia autostrad i dróg szybkiego ruchu powstającego

wokół Łodzi, który umożliwi konkurencyjną działalność inwestycyjną oraz budowa nowoczesnego multimodalnego węzła transportu pasażerskiego z podziemnym dworcem Łódź - Fabryczna - sercem Nowego Centrum Łodzi.

W skali regionu stawiamy na rozwój przyjaznego i zrównoważonego systemu komunikacji publicznej, zintegrowanego w skali Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Także ważne są działania dla uspokojenia ruchu pojazdów w centrum miasta i poprawy płynności ruchu na jego obwodach poprzez rozwiązania systemowe (kończą się prace nad nowym Studium Komunikacyjnym) wspomagane przez inteligentne zarządzanie ruchem, modernizację dróg dla ruchu kołowego (w tym duże inwestycje: Trasa Górna, Trasa W-Z), wyprowadzające tranzyt oraz dalsza sukcesywna rozbudowa sieci dróg rowerowych. Celem tych działań jest wzmocnienie atrakcyjności centrum i udrożnienie połączeń kluczowych obszarów miasta i aglomeracji z europejskimi szlakami komunikacyjnymi.

Równolegle z inwestycjami w infrastrukturę drogową prowadzone są inwestycje poprawiające jakość życia i jakość tkanki urbanistycznej miasta, atrakcyjność, warunki ekologiczne i estetykę łódzkiej zabudowy – kompleksowe inwestycje rewitalizacyjne, wpływające również na aktywizację społeczno – gospodarczą, przywracające nowe życie całym kwartałom („Mia100 Kamienic”, projekty rewitalizacji kwartałów). Miasto Łódź już dziś intensywnie działa w tym zakresie.

Przedsięwzięciem o szczególnym znaczeniu dla rozwoju miasta, regionu i kraju jest projekt Nowe Centrum Łodzi (NCL), obejmujący powierzchnię około 100 ha w samym centrum miasta, w którym historia i nowoczesność będą się przenikać, tworząc jednolitą substancję miejską o nowej jakości. Skoncentrowana będzie tu w dużej mierze obok funkcji węzła komunikacyjnego, funkcja kulturalna, umożliwiająca organizowanie imprez na dużą skalę oraz wzmacniająca znaczenie znajdujących się w sąsiedztwie instytucji EC1, Teatr Wielki i Filharmonia Łódzka.

Miasto zwiększa atrakcyjność centralnych obszarów poprzez odbudowę historycznej tkanki miejskiej przy nadawaniu jej nowych funkcji. Przyjęte strategia przestrzennego rozwoju miasta do wewnątrz, wraz z polityką mieszkaniową wyposażone są w instrumenty umożliwiające szybką poprawę stanu mieszkalnictwa, zasobu komunalnego i przestrzeni publicznych, przy wykorzystaniu zewnętrznych funduszy pomocowych i formuły partnerstwa publiczno-prywatnego, wspierając zintegrowaną i kompleksową rewitalizację centralnych dzielnic Łodzi. W ramach tych działań realizowany jest spektakularny ze względu na skalę i kompleksowość program „Mia100 Kamienic” obejmujący poprawę estetyki przestrzeni miejskiej i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa oraz poprawę jakości życia mieszkańców poprzez kompleksowe remonty kamienic z XIX i początku XX wieku oraz zmianę struktury ich najemców (likwidacja lokali socjalnych). Dowodem realizacji atrakcyjnej i wartościowej rewitalizacji w Łodzi jest zajęcie przez projekt Elektrociepłowni EC1 pierwszego miejsca w plebiscycie Gazety Wyborczej na Bryłę Roku, czyli na najpiękniejszy polski budynek 2013 roku (uzyskał 38% wszystkich głosów).

Zgodnie z zapowiedzią premiera, rząd polski zdecydował o uwolnieniu ze środków europejskich 25 mld zł na Narodowy Program Rewitalizacji, który ma uchronić przed degradacją centra polskich miast. Łódź jest miejscem startu tej inicjatywy. Premier po rozpatrzeniu wniosku zgłoszonego przez Miasto ogłosił również oficjalną kandydaturę Łodzi jako miasta ubiegającego się o organizację tzw. INTERNATIONAL EXPO w 2022 r.- wystawy tematycznej, dotyczącej kompleksowej rewitalizacji obszarów miejskich. Wystawa EXPO jest wielką szansą dla Łodzi na pozyskanie nowoczesnych inwestycji i pobudzenie gospodarcze. EXPO w Łodzi to promocja Polski i Łodzi na arenie międzynarodowej, to inwestycje i nowe miejsca pracy, to potencjalne dodatkowe wpływy do budżetu miasta, regionu i kraju oraz miliony gości z całego świata, przekładające się na ożywienie społeczno-gospodarcze i wzrost PKB.

Przykład Hanoweru pokazuje, że przeciętne dzienne wydatki na osobę – gościa zwiedzającego wystawę EXPO

wynoszą od 18 do 71 euro, zależnie od odległości miejsca zamieszkania gości od miasta gospodarza EXPO, przy czym gros tych wydatków (również licząc całościowo) przypadło na zwiedzających, którzy w mieście EXPO odbyli co najmniej jeden nocleg. Łączna kwota wydatków gości odwiedzających EXPO w Hanowerze (w sumie ok. 18 mln zwiedzających) sięgnęła 730 mln euro, z czego 92 procent pozostawiono na terenie Dolnej Saksonii.

Przygotowanie EXPO będzie wiązać się z procesem rewitalizacji wskazanego obszaru. Niezwykle istotne jest też, że EXPO się skończy, a cała infrastruktura związana bezpośrednio i pośrednio z tym wydarzeniem pozostanie w Łodzi.

Warto dodać, że w kontekście nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020 w Łodzi zaplanowane zostały w ramach projektów strategicznych 23 przedsięwzięcia za prawie 4 mld zł, w tym z obszaru rewitalizacji o wartości ok. 2 mld zł oraz projekty z zakresu dostępności komunikacyjnej i zrównoważonego transportu o wartości ok. 1,5 mld zł. Stanowi to rodzaj „Kontraktu dla Łodzi”, zobowiązania Prezydent Hanny Zdanowskiej na najbliższe lata. Dzięki projektom przewidzianym do realizacji z współfinansowaniem UE w latach 2014 – 2020, Łódź ma szansę na zawsze odmienić swoje oblicze i stworzyć miejsce do życia dla naszych dzieci i wnuków. Dawny blask odzyskają kamienice m.in. przy ulicy Wschodniej, Rewolucji, Jaracza, Narutowicza, Ogrodowej. Zmieni się nie do poznania plac Wolności, Stary Rynek, park Staromiejski. Zakupionych zostanie 45 nowych zestawów tramwajowych, zbudowane zostaną dwa dojazdy do autostrad oraz przebudowane m.in. skrzyżowanie alei Rydza-Śmigłego i alei Józefa Piłsudskiego. Możliwy będzie także remont i ocieplenie kolejnych łódzkich szkół i budowa boisk.

Łódź miasto rozwoju

Łódź posiada jeden z największych budżetów spośród porównywalnych miast i najbardziej prorozwojowy budżet w Polsce. Stale rosną zarówno dochody, jak i wydatki (w tym przede wszystkim inwestycyjne), które w 2013 r. były na poziomie 3,8 mld zł, a w 2014 r. przekroczyły już 4 mld zł. Wśród porównywalnych miast Łódź posiada największy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem na poziomie 32% (w porównywalnych miastach w granicach 20%). Także wydatki na mieszkańca znajdujące się na poziomie 1,8 tys. zł są zdecydowanie wyższe niż w Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu (od 965 do 1,3 tys. zł). Jest to zdecydowanie budżet proinwestycyjny, dzięki któremu realizowane są m.in.:

- inwestycje rewitalizacyjne: „Mia100 Kamienic”, EC1, Księży Młyn, Piotrkowska, Art. Inkubator
- komunikacyjno – drogowe: Trasa Górna, Trasa W-Z, modernizacje sieci tramwajowych, węzeł multimodalny, drogi, infrastruktura, drogi rowerowe,
- parki,
- budżet obywatelski – integrujący społeczność mieszkańców na rzecz poprawy jakości życia ich bezpośredniego otoczenia (30 mln zł, zaangażowanie 130 tys. osób).

Łódź posiada dobrą ocenę jej finansów – wiarygodności kredytowej. Wysoki rating Łodzi wydany przez międzynarodową agencję ratingową Standard & Poor's jest ostatnie lata na bardzo wysokim poziomie BBB+ z prognozą stabilną i porównywalny z innymi dużymi miastami Polski. Zgodnie z oceną i opinią (za 2013 r.) Standard & Poor's „realizowane przez Łódź duże projekty inwestycyjne zwiększą atrakcyjność centrum Łodzi i pomogą utrzymać mieszkańców w tej strefie zamieszkania. Będą również wspierać rozwój gospodarczy, którego tempo będzie się utrzymywać na poziomie krajowym.”

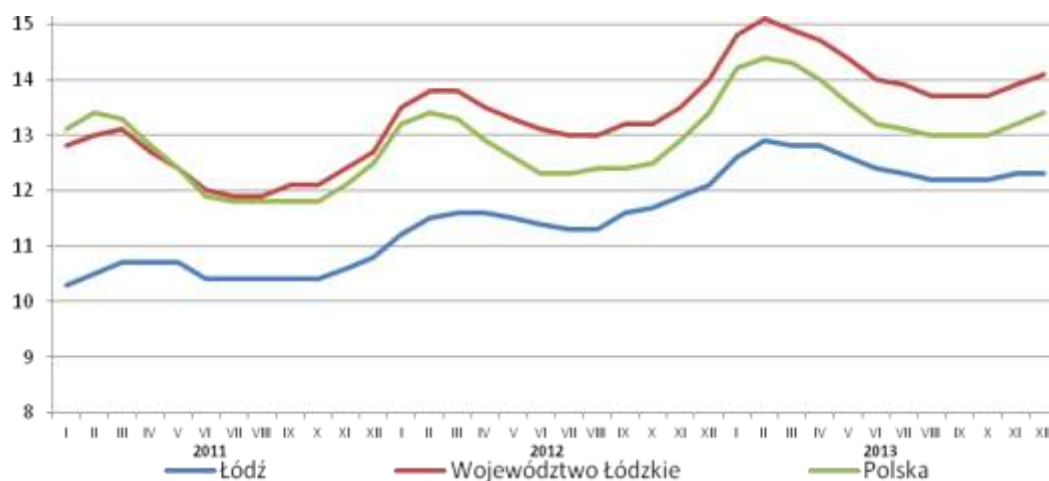
Aby sprostać wymaganiom współczesności i generować rozwój najważniejsze jest inwestowanie w infrastrukturę i ludzi – budowanie struktur rozwojotwórczych i kapitału społecznego. Dlatego Łódź stara się skutecznie tworzyć warunki poprawy jakości życia, która coraz częściej jest warunkiem rozwoju atrakcyjnego miasta do życia i inwestowania. Łódź już dziś notuje sukcesy na polu tworzenia wysokiej jakości gospodarki i poprawy warunków życia, wpisując się w działania

na rzecz zrównoważonego rozwoju (w 2013 roku Miasto Łódź otrzymało Wyróżnienie za kompleksową rewitalizację Księżego Młyna i działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, przyznane przez firmę doradczą PriceWaterhouseCoopers oraz tygodnik Newsweek Polska w ramach III edycji Konkursu „Miasto Szans – Miasto Zrównoważonego Rozwoju”).

Rynek pracy

Stopa bezrobocia w Łodzi na koniec grudnia 2013 roku wynosiła 12,3% i była niższa o 1,1 punktu procentowego od stopy bezrobocia w kraju oraz o 1,8 od stopy bezrobocia w województwie (w 2012 r. różnica ta wynosiła 1,9). W porównaniu do grudnia 2012 roku stopa bezrobocia w Łodzi wzrosła o 0,2 punktu procentowego jednak nadal pozostaje na niższym poziomie niż w województwie i w kraju.

Rys. 7. Stopa bezrobocia w Łodzi, regionie i kraju w %

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UMŁ, Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

Tab. 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy*

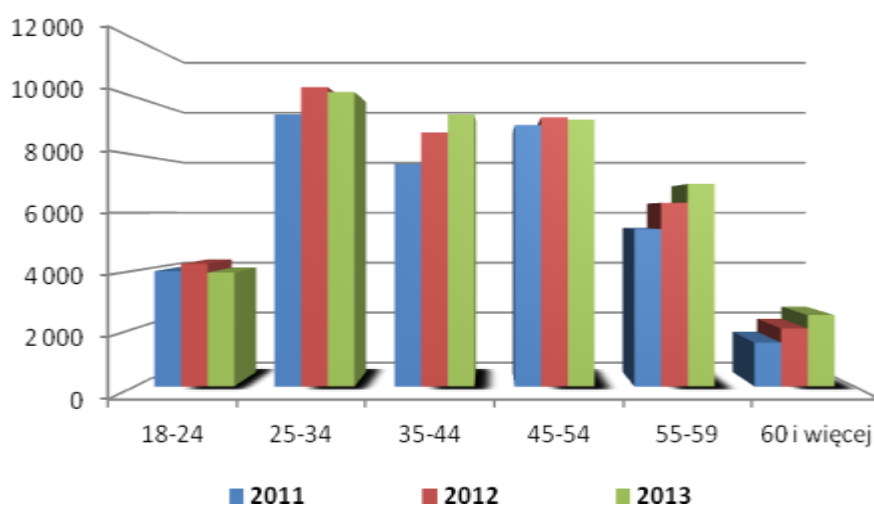
	Ogółem	w tym:	
		Kobiety	Z prawem do zasiłku
2011	37 029	18 535	6 495
2012	40 987	19 827	6 488
2013	42 180	19 933	5 491

*dane podano według stanu na koniec grudnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UMŁ.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łodzi na koniec grudnia 2013 r. była wyższa o 1 193 osoby w stosunku do analogicznego okresu 2012 r. Wśród bezrobotnych 47,3% stanowiły kobiety (w 2012 r. - 48,4%, a w 2011 - 50,1%). Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku stanowiły 13% bezrobotnych (w analogicznym okresie 2012 r. - 15,8%, a w 2011 r. - 17,5%).

Rys. 8. Struktura wieku bezrobotnych w latach 2011 - 2013 w IV kwartale

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UML.

W strukturze wiekowej bezrobotnych dominowała, według stanu na koniec grudnia 2013 r., kategoria 25-34 lata – 10 173 osoby (25,4%) – podobnie jak w 2011 i 2012 r.

Tab. 3. Liczba bezrobotnych wg wykształcenia*

	2011	2012	2013
Wyższe	4 344	4 749	4 958
Policealne i średnie zawodowe	7 009	7 596	7 718
Średnie ogólnokształcące	4 452	4 823	4 879
Zasadnicze zawodowe	7 190	8 104	8 245
Gimnazjalne i poniżej	14 034	15 715	16 380
Razem	37 029	40 987	42 180

*dane podano według stanu na koniec grudnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UML.

Wśród bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Na koniec grudnia 2011 r. było ich 37,9% ogółu, w 2012 r. 38,3% a w 2013 r. – 38,8%. Najmniej liczną grupę na koniec grudnia 2013 r. stanowiły osoby z wykształceniem średnim – 11,6% (w 2011 r. – 12%, a na koniec grudnia 2012 r. – 11,8%) oraz wyższym – 11,8% (w 2011 r. 11,7%, a na koniec grudnia 2012 r. – 11,6%).

Tab. 4. Liczba bezrobotnych wg stażu pracy*

	2011	2012	2013
Bez stażu	3 954	4 150	4 258
Do 1 roku	6 698	7 434	7 751
Od 1 do 5	6 848	7 725	7 751
Od 5 do 10	5 352	6 205	6 407
Od 10 do 20	6 062	6 464	6 887
Od 20 do 30	6 208	6 781	6 860
30 i więcej	1 907	2 228	2 266

*dane podano według stanu na koniec grudnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Najtrudniejszą sytuację na łódzkim rynku pracy w 2013 r. miały osoby ze stażem pracy do 5 lat. Była to grupa 15 502

osób (36,7% bezrobotnych). W stosunku do roku ubiegłego największy przyrost odnotowano wśród osób ze stażem pracy od 10 do 20 lat (423 osoby) oraz do 1 roku – 317 osób.

Tab. 5. Liczba bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy (według stanu na koniec grudnia)

	2011	2012	2013
Do 1 miesiąca	3 160	3 066	2 766
1-3	6 472	7 057	6 359
3-6	6 374	6 514	6 318
6-12	7 764	8 340	8 057
12-24	7 590	8 200	8 822
Pow. 24 m-cy	5 669	7 810	9 858

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Czas pozostawania bez pracy wpływa na aspekty życia codziennego osób bezrobotnych, zmniejsza szanse na znalezienie pracy, co w konsekwencji stwarza zagrożenie wykluczenia społecznego. Dominującą grupę wśród bezrobotnych na koniec grudnia 2013 r. stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (23,37%). Jest to kategoria odnotowująca największy przyrost w ostatnich dwóch latach. Natomiast zmniejszenie liczebności odnotowują grupy bezrobotnych pozostających bez pracy poniżej 1 roku, w tym największe – do jednego miesiąca (spadek z 3160 do 2766).

Tab. 6. Liczba bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy*

	2011	2012	2013
Do 25 roku życia	3 982	4 239	3 935
Po 50 roku życia	12 439	13 865	14 734
Bez kwalifikacji zawodowych	16 154	17 330	18 285
Bez doświadczenia zawodowego	5 823	6 189	6 471
Bez wykształcenia średniego	21 224	23 819	24 625
Samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	3 757	4 357	5 089
Długotrwale bezrobotni	18 121	21 467	24 253
Niepełnosprawni	3 934	4 193	4 185
Po odbyciu kary pozbawienia wolności	1 014	1 236	1 472

*dane podano według stanu na koniec grudnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Wśród osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ostatnich trzech latach, najliczniejsze grupy stanowiły osoby bez wykształcenia średniego, długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji zawodowych oraz po 50 roku życia. Jednocześnie na uwagę zasługuje fakt, iż liczebność bezrobotnych do 25 roku życia spadła w ostatnim roku o 304 osoby, osiągając poziom niższy niż w analogicznym okresie 2011 r.

Jakość życia

Miasto, które chce odnieść długookresowy sukces gospodarczy, musi umieć stworzyć dobre warunki życia. Wysoka jakość życia powoduje, że ludzie chętnie decydują się mieszkać i pracować w takim mieście, a inwestorzy chętniej podejmują decyzję o ulokowaniu swojej działalności.

Ważną rolę w ocenie jakości życia odgrywa stan środowiska naturalnego, dostępność wysokiej jakości usług medycznych i edukacyjnych, na które mogą liczyć mieszkańcy. Ogromne znaczenie ma również poczucie bezpieczeństwa – w mieście.

Urząd Miasta Łodzi, chcąc poznać potrzeby mieszkańców oraz monitorować realizację Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+, prowadzi cykliczne badania jakości życia w Łodzi. Analiza przeprowadzona w 2013 r. pokazuje, iż ogólna ocena życia w mieście utrzymuje się na podobnym poziomie co w roku poprzednim. W 2013 roku

28% respondentów deklaruowało pozytywne oceny Łodzi, jako miejsca do życia, a 24% negatywne.

W niewielkim stopniu poprawiła się ocena niektórych dziedzin, za które odpowiedzialny jest samorząd. Największa pozytywna zmiana nastąpiła w ocenie czystości i estetyki miasta, edukacji, bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu i wsparcia przedsiębiorczości, transportu i komunikacji. Słabiej oceniono obszar usług komunalnych, co można wiązać z wprowadzaniem „ustawy śmieciowej”. Na podobnym poziomie jak w 2012 r. utrzymały się oceny gospodarki mieszkaniowej, służby zdrowia i pomocy społecznej.

Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+

Okolo 70% ludności Europy mieszka na obszarach miejskich, a obecne tendencje sugerują, że do roku 2030 ludność miejska będzie liczyć 375 mln, czyli 75% całej populacji UE. Dlatego planowanie rozwoju miast w UE wymaga pogłębionej refleksji strategicznej. Stąd też władze Łodzi w sposób kompleksowy podeszły do budowania systemu planowania strategicznego. Punktem wyjścia i kręgosłupem działań jest Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ przyjęta przez Radę Miejską w czerwcu 2012 roku. Została przygotowana w oparciu o zasady: zrównoważonego rozwoju, rozwoju inteligentnego, pomocniczości, skuteczności i gospodarności oraz zasadę koncentracji działań. Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ zawiera filar gospodarczy, którego celem jest zwiększenie dochodów łodzian i miasta, społeczny służący wzrostowi kapitału społecznego oraz środowiskowy, którego priorytetem jest miasto zdrowe i przyjazne dla mieszkańców. Wszystkie filary oparte są na fundamencie, który ma na celu usprawnienie zarządzania miastem oraz wskazanie narzędzi systemowych realizacji i monitoringu strategii (Rys. 8).

Rys. 9. Schemat Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+

Źródło: Biuro Strategii Miasta.

Konsekwentne wdrażanie Strategii w perspektywie kilku lat usprawni zarządzanie miastem, przez co nastąpi kolejny wzrost liczby miejsc pracy, a także przyniesie korzyści w postaci poprawy wizerunku miasta, poprzez stworzenie tętniącego życiem odnowionego centrum miasta, z dobrze funkcjonującą miejską i pozamiejską komunikacją. Dzięki wdrażaniu Strategii poprawiony zostanie poziom bezpieczeństwa i stan czystości Łodzi. Będzie więcej dostępnych i dobrze zagospodarowanych terenów zielonych, podniesiony zostanie poziom edukacji i dostępność do przedszkoli oraz żłobków. Strategia stanowi też impuls do zbudowania w Łodzi kultury współpracy, zaufania i aktywności obywatelskiej.

Efektywność wdrażania Strategii wzmacniana jest systemem polityk sektorowych i programów operacyjnych. Są one integralną częścią Strategii.

Przygotowane zostały polityki określające rozwój miasta w następujących obszarach:

- gospodarka mieszkaniowa – „Polityka Miasta Łodzi dotycząca gminnego zasobu mieszkaniowego 2020+” uchwalona 29 czerwca 2012 r.,
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska – „Polityka komunalna i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+” uchwalona 16 stycznia 2013 r.,
- przestrzeń – „Strategia przestrzennego rozwoju Łodzi 2020+” uchwalona 16 stycznia 2013 r.,
- kultura – „Polityka Rozwoju Kultury 2020+ dla Miasta Łodzi” uchwalona 27 marca 2013 r.,
- zdrowie – „Polityka zdrowia dla Miasta Łodzi 2020+” uchwalona 27 marca 2013 r.,
- edukacja – „Polityka rozwoju edukacji Miasta Łodzi 2020+” uchwalona 16 maja 2013 r.

Powyższe dokumenty:

- wyznaczają kierunki rozwoju określonego obszaru aktywności miasta,
- zawierają działania umożliwiające realizację celów,
- określają harmonogramy wdrażania,
- zawierają plan finansowy skorelowany z budżetem Miasta,
- precyzują system wskaźników.

Każdy z dokumentów jest dostępny na stronach internetowych Urzędu Miasta Łodzi (<http://uml.lodz.pl/miasto/strategia/>) oraz w siedzibie Urzędu. Polityki mają wskazywać w ramach określonych obszarów interwencji samorządu: co, kiedy, jak, za ile, z jakim skutkiem będzie realizowane, wypełniając zapisy przyjętej strategii rozwoju miasta, pokazując zatem model, w którym za określone zadania, obszar odpowiada określona komórka organizacyjna, czyli następuje przypisanie odpowiedzialności, umożliwiającej skuteczniejsze egzekwowanie realizacji założonych działań. Takie podejście umożliwia ocenę pracy, a dzięki monitoringowi i informacji zwrotnej dotyczącej realizacji reagowanie na zachodzące zmiany.⁷

Ostatnim elementem wdrażania planowania strategicznego w Łodzi było zbudowanie systemu monitorowania efektywności wdrażania oraz realizacji zapisów zawartych w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”. System taki funkcjonuje w Urzędzie Miasta Łodzi od początku 2013 r.

W ramach tej części wdrażania systemu:

- określono tzw. dokumenty programowe (polityki sektorowe i ważne dokumenty programowe o znaczeniu strategicznym dla miasta realizujące zapisy „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”);
- wprowadzono system półrocznego monitorowania realizacji dokumentów programowych;
- zdefiniowano odpowiedzialności za realizację poszczególnych celów operacyjnych;
- określono makroindykatory pozwalające na monitoring globalnego postępu wdrażania strategii w cyklu rocznym;
- powołano Koordynatora Wdrażania Strategii, odpowiedzialnego za koordynację postępu realizacji zadań określonych w celach strategicznych oraz stałą weryfikację osiągania wskaźników realizacji;
- wprowadzono procedurę opracowywania corocznego wykazu zadań budżetowych o charakterze priorytetowym dla rozwoju tzw. Wykaz Zadań Priorytetowych łączącą coroczną procedurę przygotowania budżetu z realizacją strategii

⁷ G. L. Gordon, *Strategiczny plan dla gminy. Jak osiągnąć sukces.*, Agencja Rozwoju Komunalnego, Warszawa 1998, s. 82

i polityk sektorowych;

- wprowadzono procedurę przygotowywania corocznego opracowania – raportu o stanie miasta z informacją o realizacji strategii.

Także każdy nowy projekt musi być rozpatrzony w kontekście Strategii i jej dokumentów operacyjnych, co w perspektywie gwarantuje poprawę efektywności wydatkowania środków publicznych i osiąganie zintegrowanych celów.

W 2013 r. trwały prace nie tylko nad kolejnymi dokumentami uzupełniającymi system zarządzania strategicznego w Łodzi, ale także nad uspołecznieniem procesu wdrażania Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+. Oprócz realizacji idei budżetu obywatelskiego organizowano również spotkania służące szerszej dyskusji na temat realizacji strategii Łodzi. Stanowiły one formę społecznego monitoringu Strategii oraz konsultacji „ongoing”. Z inicjatywy Urzędu Miasta Łodzi 13 grudnia 2013 r. odbyła się debata „Miasto przyjazne mieszkańcom, miasto zrównoważonego rozwoju”. Debata poświęcona została poprawie jakości życia w Łodzi - czterem priorytetowym zagadnieniom dotyczącym rewitalizacji, partycypacji społecznej, zrównoważonego transportu i zielonej polityki Łodzi.

Do grona panelistów zaproszeni zostali przedstawiciele środowisk naukowych, organizacji pozarządowych i biznesu, o charakterze opiniotwórczym, posiadający dużą wiedzę i doświadczenie nie tylko w swojej dziedzinie, związani z Łodzią, biorący czynny udział w życiu miasta. Wśród panelistów znaleźli się prof. dr hab. inż. Jan Krysiński – były rektor Politechniki Łódzkiej, dr Rafał Majda - kanclerz UŁ, dr Jakub Kronenberg - członek zarządu Fundacji Sendzimira, dr Iwona Wagner - zastępca dyrektora Międzynarodowego Instytutu PAN - Europejskiego Regionalnego Centrum Ekohydrologii pod auspicjami UNESCO, Krzysztof Apostolidis - prezes Fabryki Biznesu Sp. z o.o., prezes zarządu powstającego Centrum Biznesu, Handlu i Rozrywki "Sukcesja", Teresa Latuszewska-Syrda – wice prezes Fundacji Urban Forms i Filip Kenig - prezes zarządu Tilia S.A. W spotkaniu udział wzięło ok. 70 osób. Spotkanie przyniosło szereg rekomendacji uwzględniających działania dotyczące wdrażania Strategii.

ŁÓDŹ W RAPORTACH I RANKINGACH

Obecnie wyróżnia się 107 kluczowych dla świata rankingów miast z różnych dziedzin (według Greka Clarka i Tima Moonenna w pracy *The Business of Cities* (2011)). Rankingi tworzą uczelnie, firmy analityczne, czasopisma i magazyny, a także jednostki badawcze firm kojarzonych z innymi dziedzinami (np. Siemens).

Przykładem rankingu, który jest de facto informacją o bieżącym stanie dróg i ulic w miastach, może być „Ranking Najwolniejszych Miast - Zima 2013/2014” publikowany przez serwis Korkowo.pl. Pierwsze miejsce w tym rankingu zajął Wrocław. W centrum tego miasta średnia prędkość pojazdów wynosi 32,5 km/h. Podczas poprzedniego, wiosennego badania, które przypadało wiosną, Wrocław zajął 2 miejsce, a pojazdy w centrum osiągały wyższą prędkość oscylującą wokół 36 km/h. Spadek prędkości o 3,5 km/h zaowocował więc przesunięciem o jedno oczko w górę. Drugie miejsce w rankingu zajęły ex equo Kraków i Poznań. Trzecie miejsce należy do Łodzi. W centrum naszego miasta średnia prędkość aut wynosi 34,5 km/h. Warto zauważyć, że w ostatnim, wiosennym badaniu, Łódź zajęła pierwsze miejsce (stąd jest to pozytywna zmiana). Wówczas średnia prędkość pojazdów utrzymywała się na poziomie 35,5 km/h.

[Rankingi międzynarodowe, w których uczestniczyła Łódź.](#)

[Ranking fDi EUROPEAN CITY OF THE FUTURE 2014/15 \(wg ośrodka badawczego z grupy Financial Times Ltd.\)](#)

Polskie miasta przodują w przyciąganiu inwestorów Wrocław, Poznań, Katowice, Łódź i Kraków wyróżniają się nie

tylko na tle Polski, ale i Europy pod względem atrakcyjności dla inwestorów /Puls Biznesu 17.02.14r./. Raport wskazuje najlepsze lokalizacje dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Europie. Oceniono 468 lokalizacji (miast i regionów) w pięciu kategoriach: potencjał gospodarczy, kapitał ludzki i jakość życia, efektywność kosztowa, infrastruktura i przyjazność dla biznesu oraz strategia przyciągania inwestycji (ankietę wypełniło 180 miast).

Top 25 European Cities Overall i Top 25 European Regions Overall rankingu w ogóle nie wymieniają Polski. Polskie miasta pojawiają się w pierwszej dziesiątce miast Europy Wschodniej.

Łódź pojawia się w dwóch kategoriach. W kategorii Top 10 Eastern European Cities – Fdi Strategy (Kategoria Miast Europy Wschodniej posiadających/realizujących strategię przyciągania inwestycji bezpośrednich). W tym przypadku Rank City Country przedstawia się następująco:

1. Katowice (Polska)
2. Wrocław (Polska)
3. Poznań (Polska)
4. Ostrawa (Czechy)
5. Łódź (Polska)
6. Pilzno (Czechy)
7. Brno (Czechy)
8. Lublin (Polska)
9. Charków (Ukraina)
10. Kraków (Poland)

W kategorii Top 10 Large European Cities – Cost Effectiveness (Kategoria Dużych Europejskich - Miast Efektywność Kosztowa) określa się wysokość nakładów inwestycyjnych, w tym koszt zakupu nieruchomości (green field etc), wynajmu (gruntu, powierzchni etc) do uzyskanych dochodów z inwestycji. W tym przypadku Rank City Country przedstawia się następująco:

1. Ryga (Łotwa)
2. Chisinau (Mołdawia)
3. Odessa (Ukraina)
4. Zaporozże (Ukraina)
5. Lwów (Ukraina)
6. Dniepropietrowsk (Ukraina)
7. Łódź (Polska)
8. Kraków (Polska)
9. Poznań (Polska)
10. Wrocław (Polska)

OTP's Top 10 Backpacking Destinations for 2014.

Ranking wizerunkowy o wymiarze międzynarodowym, powstający na bazie działań społecznych non profit, opierający się na wynikach badań ankietowych. Magazyn „New Issue Every Tuesday Nr 25” zamieścił wyniki konkursu przewodnika turystycznego Off track planet's (OTP's) w kategorii Top 10 Backpacking Destinations for 2014 (10 fascynujących i zaskakujących celów podróży z plecakiem), gdzie Łódź zajęła 2 miejsce na świecie. Wyniki:

1. Brazylia (Brazylia) - Loudest - najgłośniejsz m.in. w kontekście MŚ 2014 w piłce nożnej.
2. Łódź (Polska) - Street Arts - sztuka uliczna – murale.

3. Tulum (Meksyk) - Most Adventurous - najbardziej ryzykowny.
4. Rost (Norwegia) - Best of Both Worlds - najlepszy z podwójnych światów – zima/lato.
5. Djenne (Mali) - Most Architecturally Fascinating - najbardziej architektoniczne fascynujące.
6. Galicja (Hiszpania) - Greenest - najbardziej ekologiczne.
7. Soczi (Rosja) Sportiest - najbardziej sportowe.
8. Mongolia - Most remote - najbardziej zdalnie sterowane.
9. Koh ta Kiev (Kambodża) - Beachiest - najbardziej plażowe.
10. Wilno (Litwa) - Best Overall - wszystko najlepsze.

Wymieniona publikacja jest przewodnikiem wskazującym 100 ciekawych miejsc na świecie. Chcąc obejrzeć prawdziwą sztukę, należy podjąć spacer ulicami Łodzi, co jest absolutnie niezbędne dla pełnego efektu.

Raporty krajowe międzynarodowych firm konsultingowych.

Dotyczą inwestycji i nieruchomości:

- Raporty firmy Colliers International: „Industrial Snapshot H2 2013 EMEA – Rynek magazynowy” oraz „Przegląd rynku - nieruchomości Polska Luty 2014, Podsumowanie 2013 r.” określają obszar Łodzi jako trzeci pod względem podaży rynek magazynowy w Polsce (ponad 1 mln m² powierzchni magazynowej na koniec 2013 r.).
- Według Jones Lang LaSalle „Rynek gruntów inwestycyjnych w Polsce• Styczeń 2014” - W 2013 r. największym zainteresowaniem inwestorów segmentu mieszkaniowego oraz biurowego cieszyły się grunty w Warszawie, Wrocławiu, Krakowie i Poznaniu, ale ożywienie było zauważalne również w Łodzi i Katowicach, a także w aglomeracji Trójmiejskiej.

W 2013 r. Łódź w dalszym ciągu pozostaje liderem w branży outsourcingu. W tej dziedzinie nadal jest nagradzana za liczne projekty, których łódzkie firmy zrealizowały 15. Miasto zostało uhonorowane prestiżową nagrodą w kategorii City Outsourcing Star. Nagrodę przyznała fundacja Pro Progressio, która zajmuje się rozwojem branży outsourcingowej w Polsce. Łódź wyprzedziła dziewięć dużych polskich miast, które posiadają centra nowoczesnych usług dla biznesu i nowoczesnych technologii.

Potwierdzeniem pozycji lidera jest publikacja Jacka Ewinga z 22.12.2013 r. zamieszczona w International New York Times. Jedna z najbardziej wpływowych gazet świata chwali Łódź za rozwój (realizowania zamówień na rzecz firm zewnętrznych). Zdaniem „New York Times’a” rozwój tej dziedziny biznesu sprawia, że młodzi, wykształceni Polacy już nie muszą szukać dobrej pracy daleko od domu.

„Wielki ranking miast” (Cykl reporterski dziennika „Gazeta Wyborcza” z lutego 2014 r.)

Cykl GW przedstawia rankingi miast w 2013 r. dotyczące poziomu rozwoju kultury, oświaty i bezpieczeństwa (Łódź jest na 20 miejscu na 21 w tabeli) oraz w rankingu „miasta przyjazne dla młodych” (Łódź jest na miejscu 15 na 21).

„Jakość życia w polskich miastach” (Sondaż przeprowadzony na zlecenie „Gazety Wyborczej” przez Millward Brown SMG/KRC w dn. 24.10-16.11.2013.)

Według tego sondażu przeprowadzonego metodą CATI polskie miasta rozwijają się, a ich mieszkańcy czują się w nich bezpiecznie. Większość mieszkańców dobrze ocenia jakość życia. Najbardziej doskwiera słaba dostępność przedszkoli i żłobków oraz zły stan ulic. Ranking miast na podstawie ocen wystawionych przez ich mieszkańców określa kolejność rankingu. Pierwsze miejsca: Gdynia, Wrocław i Toruń, a tabelę zamykają Łódź, Częstochowa i Radom. Warszawa

znajduje się w połowie stawki. Do badania przyjęto 23 miasta.

Mieszkańcy oceniają jakość życia: ogólnie, a także w poszczególnych kategoriach, w skali od 1 do 6. W przypadku Łodzi były to noty: jakość życia (3,81), komunikacja publiczna (3,29) stan ulic (2,66), trasy rowerowe (3,58), poczucie bezpieczeństwa (3,79), dostępność żłobków i przedszkoli (3,50), estetyka miasta (3,15), oferta spędzania wolnego czasu i rozwoju miasta (4,33).

Z drugiej strony mieszkańcy tych miast ocenili ich rozwój na piątkę lub mocną czwórkę np. Wrocław (5,02), Łódź (4,2). W przypadku wydatków na cele socjalne - mieszkańcy słabo ocenili dostępność żłobków i przedszkoli. Niewiele miast w tej kategorii zasłużyło choćby na trójkę z plusem. Choć w przypadku Łodzi oceny są lepsze niż w przypadku innych np. Łódź (3,5), Wrocław (3,3), Warszawa (3,15).

Ranking Samorządów Rzeczypospolitej 2013 r.

Łódź uplasowała się na 35. pozycji wśród 64 ocenianych. Pierwsze miejsce zajął Sopot (2012 r. pozycja 3.), drugie Gdańsk (2012 r. pozycja 1.), a trzecie Poznań (2012 r. pozycja 2.).

W podrankingu Innowacyjny Samorząd Łódź razem z Gdańskiem zajęła 26 miejsce (2012 r. – 6. miejsce). W tej klasyfikacji brano pod uwagę stopień informatyzacji magistratu, dostępność Internetu dla mieszkańców, a także liczbę prywatnych serwisów internetowych.

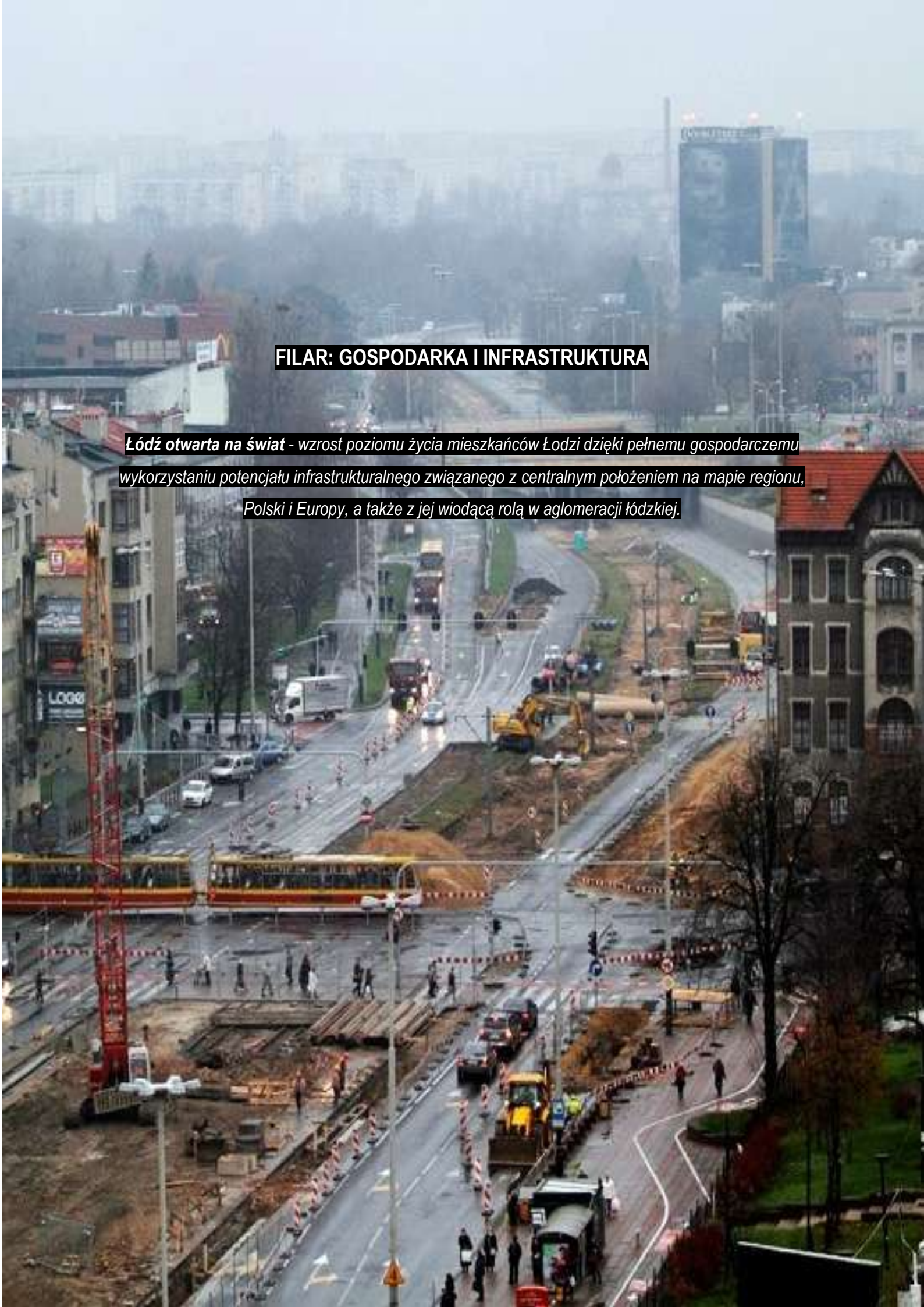
Na 43 miejsce „skoczyła” Łódź w podrankingu Europejski Samorząd, w którym oceniano ilość pozyskanych funduszy unijnych. W ubiegłym roku w tej klasyfikacji nasze miasto znajdowało się na 59. miejscu.

Ranking oceniał finanse poszczególnych jednostek samorządowych. Analizowano dochody miasta (w zł na osobę), wydatki, pozyskane środki unijne, relacje zobowiązań do dochodu, udział wydatków na organizacje pozarządowe, nakłady na gospodarkę mieszkaniową, wydatki na promocję w wydatkach ogółem, nowe podmioty gospodarcze, a wszystkie dane porównano z liczbą mieszkańców. Oceny dokonano na podstawie danych za 2012 r. odnoszonych do wyników za okres 2009 - 2012.

Tylko w jednej kategorii rankingu Łódź mieści się w pierwszej dziesiątce miast na 5. miejscu pod względem nakładów na gospodarkę mieszkaniową. Łódź otrzymała 55,50 punktów:

- sytuację finansową - 45. miejsce 30,55 punktów,,
 - zarządzanie - 25. miejsce 25,05 punktów (2012 r. – 10. miejsce),
- i jest także na:
- pod względem dochodów w zł na osobę - 32. miejscu (2012 r. – 37),
 - pod względem wydatków w zł na osobę - 26. miejscu (2012 r. – 31),
 - pod względem pozyskanych środków unijnych - 41. miejscu (2012 r. – 49),
 - wysokie zobowiązania do dochodu - 6. miejsce (2012 r. – 10),
 - pod względem udziału wydatków na organizacje pozarządowe - 23. miejscu (2012 r. – 34),
 - pod względem wydatków na promocję w wydatkach ogółem - 19. miejscu (2012 r. – 21),
 - w kategorii nowe podmioty gospodarcze liczone na 1000 mieszkańców - na 25. miejscu (2012 r. – 15).

W kryterium innowacyjności Łódź uplasowała się na 26. miejscu (2012 r. - pozycja 14.) razem z Gdańskiem i Koszalinem wyprzedzając np. Kraków – 39. pozycja.

FILAR: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA

Łódź otwarta na świat - wzrost poziomu życia mieszkańców Łodzi dzięki pełnemu gospodarczemu wykorzystaniu potencjału infrastrukturalnego związanego z centralnym położeniem na mapie regionu, Polski i Europy, a także z jej wiodącą rolą w aglomeracji łódzkiej.

1. NOWE CENTRUM ŁODZI

Stworzenie służącego realizacji wizji nowoczesnego obszaru aktywności społecznej i gospodarczej o bardzo dobrej dostępności komunikacyjnej.

Zakres programu

Działania składające się na budowę Nowego Centrum Łodzi dotyczą przekształcenia zdegradowanej centralnej części miasta ograniczonej ulicami: Tuwima, Narutowicza, Piotrkowską oraz Kopcińskiego w obszar o dużej otwartości komunikacyjnej oraz wysokiej aktywności społeczno – gospodarczej. Teren ten, obejmujący powierzchnię 100 ha, mocą uchwały nr XLV/840/12 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 4 lipca 2012 r., podzielony został na trzy strefy:

- Strefa I (40 ha) łącząca funkcje kulturalne, komercyjne i mieszkaniowe;
- Strefa II (30 ha) łącząca funkcje komercyjne z programami rewitalizacyjnymi mającymi na celu zachowanie historycznej tkanki miejskiej;
- Strefa III (30 ha) to obszar gęstej zabudowy historycznej z przełomu XIX i XX wieku, w postaci kwartałów wielkomiejskich wymagających intensywnej rewitalizacji i uzupełnień.

Rys. 10. Obszar Nowego Centrum Łodzi.

Źródło: Zarząd Nowego Centrum Łodzi.

Program Nowego Centrum Łodzi obejmuje przebudowę i przeniesienie pod ziemię dworca kolejowego Łódź Fabryczna wraz węzłem multimodalnym i nowym układem komunikacyjnym, który stanowić będzie docelowo węzeł przesiadkowy komunikacji publicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą dla całej aglomeracji łódzkiej.

Przestrzeń, uwolniona dzięki wprowadzeniu linii kolejowej i dworca pod ziemię, ma być zagospodarowana przez stworzenie nowego fragmentu miasta, będącego powiązaniem rozciętych dotąd torami części śródmieścia, stanowiącego ponadto uzupełnienie i rozwinięcie istniejącej, unikatowej struktury miasta przełomu XIX i XX wieku. Jego sercem będzie rynek łączący Nowe Centrum Łodzi z ulicą Piotrkowską.

Jednym z pierwszych obiektów Nowego Centrum Łodzi staną się zrewitalizowane obiekty dawnej elektrociepłowni EC-1, w której sąsiedztwie przewidziano realizację obiektów komercyjnych znajdujących się w Specjalnej Strefie Kultury. Miasto podejmie również działania mające na celu analizę możliwości realizacji innych projektów na tym obszarze, takich jak: Rynek, Brama Miasta, Centrum Festiwalowo-Kongresowe⁸.

Zlecona przez Miasto w 2011 r. ewaluacja realizacji programu Nowego Centrum Łodzi dokonana przez KPMG wskazała na konieczność wprowadzenia istotnych modyfikacji urbanistycznych, inwestycyjnych i organizacyjnych. W ślad

⁸ Uchwała Nr XLV/840/12 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 4 lipca 2012 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Programu Nowe Centrum Łodzi.

za wskazaniem firmy doradczej, we wrześniu 2012 r. rozpoczął działalność Zarząd Nowego Centrum Łodzi - jednostka budżetowa, której kluczowym zadaniem jest koordynacja całego programu NCŁ. Do zadań Zarządu NCŁ należy opracowanie koncepcji realizacji celów Programu Nowego Centrum Łodzi, Master Planu Programu NCŁ, indywidualna analiza i ocena realizacji projektów wchodzących w skład programu.

W 2013 roku Zarząd Nowego Centrum Łodzi dokonał przeglądu stanu prowadzenia projektów i koordynacji działań podejmowanych w NCŁ. Została opracowana analiza kontekstu organizacyjnego w zakresie projektów, analiza obecnego portfela projektów, w tym identyfikacja i opis inicjatyw i projektów. Ponadto przeanalizowano procesy, procedury i instrukcje robocze związane z zarządzaniem projektami i/lub portfelem projektów.

Zrealizowane w 2013 roku prace pozwoliły na zidentyfikowanie i opisanie 51 komponentów Portfela Projektów UMŁ, tj.: przedsięwzięć wchodzących w skład Programu NCŁ – 42 komponenty oraz przedsięwzięć otoczenia biznesowego – 9 komponentów. Zidentyfikowano 112 interesariuszy Programu. Przeprowadzone analizy wykazały ponadto gęstą sieć powiązań pomiędzy komponentami wchodzącymi w skład Portfela.

W odniesieniu do wskazanych powyżej prac analitycznych opracowane zostały spójne mechanizmy organizacyjne związane z zarządzaniem projektami oraz portfelem projektów (stanowiących Program) w obrębie Nowego Centrum Łodzi. Przygotowana została optymalna metodyka w zakresie prowadzenia projektów i koordynacji działań w obrębie Programu Nowe Centrum Łodzi. Następnym krokiem będzie wybór wykonawcy, który wdroży rekomendowane rozwiązania informatyczne wspomagające wspomniane wyżej metodyczne zarządzanie portfelem projektów, w tym poszczególnymi projektami na wszystkich poziomach organizacji, wliczając w to m.in. kierownictwo organizacji, zarządzanie operacyjne i strategiczne.

W 2013 roku Zarząd Nowego Centrum Łodzi realizował działania w wyniku, których powstały kompletne raporty zawierające (Tab. 7):

- analizę stanów prawnych nieruchomości w ramach NCŁ,
- analizę funkcjonalnego zagospodarowania terenu objętego programem Nowego Centrum Łodzi. Na podstawie której określone zostały założenia do funkcjonalnego zagospodarowania terenu. Opracowanie umożliwia skoordynowanie wprowadzania poszczególnych funkcji miejskich i komercyjnych w odniesieniu do już prowadzonych, jak i nowych inwestycji na terenie NCŁ.

Prowadzone też były działania przygotowawcze i koordynacyjne w wyniku, których doprowadzono do:

- sprzedaży nieruchomości pod budowę Bramy Miasta,
- zakończenia prac przygotowawczych mających na celu wdrożenie projektów rewitalizacji EC1 Pd-Wsch. i utworzenia Laboratorium Transportu,
- nawiązania współpracy z PKP S.A. w celu przygotowania wspólnej oferty inwestycyjnej dla terenów Specjalnej Strefy Kultury i terenów nad dworcem Łódź Fabryczna.

Tab. 7. Główne projekty wchodzące w zakres Programu NCL

Lp.	Nazwa projektu	Klasyfikacja	Budżet w zł		Harmonogram		Rzeczowy procent realizacji prac w %	Procent realizacji budżetu w %	Zaawansowanie czasowe realizacji prac w %	Uwagi
			Aktualny	Wykonanie	Data rozpoczęcia	Planowana data zakończenia				
1.	Modernizacja Linii Kolejowej na trasie Warszawa - Łódź	Realizacyjny	1 759 289 451,71	492 813 577,74	sie 11	wrz 15	28	28	60	
2.	Rewitalizacja EC-1 i jej adaptacja na cele kulturalno-artystyczne	Realizacyjny	310 000 000,00	190 424 935,00	sty 08	mar 15	61	61	83	
3.	Układ drogowy w obszarze Nowego Centrum Łodzi	Przygotowawczy	130 946 092,00 z	8 883 295,55	sty 10	gru 16	25	7	58	
4.	EC-1 - Południowy - Wschód.	Przygotowawczy	301 305,00	301 305,00	mar 13	gru 13	100	100	Nie dotyczy	zakończony
5.	Specjalna Strefa Kultury.	Przygotowawczy	1 641 324,00	133,46	lut 13	wrz 14	20	0	60	budżet ZNCL - 1.200.000 zł, pozostała część od PKP
6.	Brama Miasta - Koordynacja sprzedaży nieruchomości pod budowę Bramy Miasta.	Koordynacyjny	-	-	sty 13	gru 13	100	nie dotyczy	Nie dotyczy	zakończony
7.	Koordynacja Projektu Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (nr 56, 91 i część 93).	Koordynacyjny	-	-	maj 13	mar 14	80	nie dotyczy	85	
8.	Analiza funkcjonalnego zagospodarowania terenu NCL AFZ.	Przygotowawczy	418 200,00	418 200,00	sty 13	gru 13	100	100	Nie dotyczy	zakończony
9.	Opracowanie strategii sprzedaży nieruchomości w obszarze NCL	Przygotowawczy	Nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	projekt będzie realizowany w ramach opracowania Masterplanu
10.	Analiza Stanów Prawnych NCL.	Realizacyjny	305 000,00	305 000,00	sty 13	lis 13	100	100	Nie dotyczy	zakończony
11.	Analiza stanu istniejącego i wybór metodyki zarządzania projektami i portfelem projektów.	Przygotowawczy	156 000,00	156 000,00	lip 13	lis 13	100	100	Nie dotyczy	zakończony.
12.	Zakup, instalacja i wdrożenie Systemu Prowadzenia Projektów i Koordynacji Działań w obszarze NCL (Program NCLi)	Realizacyjny	2 000 000,00	-	sty 14	gru 16	1	0	1	2014: 400 .000 zł 2015: 800 000 zł 2016: 800 000 zł
13.	Opracowanie koncepcji realizacyjnej systemu monitoringu, bezpieczeństwa oraz platformy wdrażania usług typu "intelligent city" dla obszaru Nowego Centrum Łodzi	Przygotowawczy	400 000,00	-	sty 14	gru 14	0	0	3	
14.	Rewitalizacja ul. Moniuszki (pasażu Meyera) - Etap I – prace przygotowawcze	Przygotowawczy	800 000,00	-	sty 14	gru 14	0	0	3	
15.	Zintegrowany program zagospodarowania terenów pod planowane Centrum Nauki i Techniki w ramach EC1 Łódź – Miasto Kultury obejmujący utworzenie w Łodzi Muzeum Lotnictwa i muzeum transportu wraz z programem funkcjonalno - użytkowym.	Przygotowawczy	285 360,00	285 360,00	mar 13	gru 13	100	100	Nie dotyczy	zakończony
16.	ENTER.HUB – Europejska sieć współpracy w zakresie tworzenia multimodalnych węzłów kolejowych i ich korzyści dla miast.	Realizacyjny	183 666,00	42 698,42	lut 13	kwi 15	44	23	44	
17.	Master Plan dla realizacji Programu Nowe Centrum Łodzi	Realizacyjny	900 000,00	-	sty 14	gru 14	0	0	4	
PODSUMOWANIE			2 207 626 398,71	693 630 505,17 z			33	31	nie dotyczy	

Źródło: Zarząd Nowego Centrum Łodzi

DWORZEC ŁÓDŹ FABRYCZNA

W sierpniu 2011 r. rozpoczęła się największa kolejowa inwestycja w Polsce, która stanowić będzie miejsce pierwszego kontaktu z miastem dla osób przybywających do Łodzi. W założeniu projektowanej budowli istotnym jest, aby powstało widokowe otwarcie z poziomu pasażera na NCL, co ma zachęcić przyjezdnych do zwiedzenia Łodzi. Istotnymi elementami planowanych przekształceń na tym obszarze będą wszelkie przedsięwzięcia dotyczące przeniesienia całej infrastruktury kolejowej dworca pod ziemię, na poziom ok. -16,5 m oraz stworzenie nowoczesnych rozwiązań transportowych, które wpłyną na optymalizację obsługi komunikacyjnej tego obszaru.

Planowanym rezultatem będzie stworzenie w tym miejscu intermodalnego węzła komunikacyjnego, integrującego lokalne, metropolitalne, regionalne, krajowe i międzynarodowe środki transportu.

W roku 2013 zakończono główny etap robót ziemnych obejmujący wykonanie ścian szczelinowych oraz płyty stropowej na poziomie – 8,0 m, na całym obszarze dworca oraz parkingów i wielostanowiskowych przystanków autobusowych.

Z końcem 2013 r. wydano decyzję o pozwoleniu na budowę budynku dworca wraz z podziemną stacją Łódź-Fabryczna umożliwiającą rozpoczęcie kolejnego etapu dla robót ziemnych, obejmujących wykop podstropowy na poziomie ponad -16,0 m pod budowę podziemnej stacji

kolejowej wraz z parkingami.

W 2013 r. rozpoczęto budowę tunelu kolejowego do dworca Łódź-Fabryczna. Trwają prace przygotowawcze dla budowy części podziemnej dworca wraz z parkingami i wielostanowiskowym przystankiem autobusowym.

Węzeł multimodalny

W listopadzie 2013 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn. „Węzeł Multimodalny przy dworcu Łódź Fabryczna”.

Całkowity koszt realizacji projektu: 462,00 mln zł

Wysokość dofinansowania z UE: 251,97 mln zł

Budowa Węzła Multimodalnego obejmuje:

- budowę stanowisk autobusowych (po północnej stronie dworca kolejowego), tj. przystanków autobusów miejskich (na poziomie 0,00 m) oraz przystanków autobusów regionalnych i dalekobieżnych (na poziomie - 8,0 m),
- budowę i modernizację 1,4 km linii tramwajowych,
- budowę parkingów Park&Ride - strefy postoju krótkoterminowego dla przyjeżdżających i odbierających podróźnych, stanowisk parkowania rowerów w garażach,
- budowę systemu zjazdów i ramp dojazdowych do Węzła, który będzie stanowić miejsce pierwszego kontaktu z miastem dla przybywających do Łodzi.

Zaprojektowany układ linii tramwajowych doprowadza w pobliże dworca, wszystkie linie tramwajowe przechodzące

w tym rejonie. Wprowadzona będzie ścisła separacja ruchu tramwajowego od ruchu kołowego.

W 2013 r. uzyskano prawomocne decyzje o pozwoleniu na realizację inwestycji drogowych dotyczących ulic: Nowoskładowej, Nowowęglowej, Nowotargowej (odcinek od ul. Narutowicza do ul. Składowej) oraz ul. P.O.W. (odcinek od ul. Narutowicza do ul. Nowoskładowej). W ramach rozpoczętych w lipcu 2013 r. robót budowlanych przebudowano układy drogowe na ul. Narutowicza (odcinek od ul. Sienkiewicza do ul. P.O.W. wraz ze skrzyżowaniami z ul. Kilińskiego i ul. P.O.W.), przebudowano układ drogowy, tramwajowy, trakcyjny, ciągi pieszce oraz oświetlenie.

REWITALIZACJA EC-1 I JEJ ADAPTACJA NA CELE KULTURALNO-ARTYSTYCZNE

Przedmiotem projektu jest rewitalizacja i adaptacja na cele kulturalno - artystyczne poprzemysłowych obiektów byłej Elektrociepłowni EC-1 oraz wzmocnienie rangi Łodzi jako istotnego ośrodka kulturalnego o znaczeniu ponadregionalnym i stworzenie warunków do rozwoju twórczości filmowej i artystycznej⁹.

Rezultaty działań w 2013 r.

- kontynuacja robót budowlanych w zespołach obiektów EC-1 Zachód i EC-1 Wschód wraz z przylegającymi do nich terenami wspólnymi;
- rewitalizacja obszaru, kompleksu budynków EC – 1;
- zawarcie z: Politechniką Łódzką i Uniwersytetem Łódzkim umów o patronacie naukowym nad ścieżkami edukacyjnymi w Centrum Nauki i Techniki. Ponadto UŁ opiniował program merytoryczny i prowadził warsztaty związane z jego realizacją;
- zawarcie umów związanych z realizacją programu merytorycznego Centrum Sztuki Filmowej (EC-1 Wschód) i Centrum Nauki i Techniki (EC-1 Zachód) takich jak: na opracowanie założeń technicznych oraz opisu przedmiotu zamówienia dla Planetarium wraz z kinem 3D (EC-1 Wschód) i Kina 3D (EC-1 Zachód), analizę możliwości optymalnego wykorzystania kompleksu studyjnego Centrum Sztuki Filmowej, obejmującego następujące pomieszczenia funkcjonalne: teatr dźwięku; reżysernia wraz z pomieszczeniami towarzyszącymi; pracownia udźwiękowiania filmów; studio postprodukcji obrazu; studio postprodukcji dźwięku; pozostałe pomieszczenia techniczne i towarzyszące Kompleksu Studyjnego.

Podejmowano szereg aktywności w związku z działaniami promującymi i aktywizującymi obiekt EC1:

- aktywny udział w V Konferencji Interakcja – Integracja, organizowanej przez Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Konferencja poświęcona była środowisku centrów nauki i wystaw interaktywnych w Polsce. (28 lutego - 1 marca 2013 r.);
- Zespół Zarządzający Projektem uczestniczył w pierwszym posiedzeniu Rady Porozumienia, inaugurującym działalność ogólnopolskiego porozumienia o współpracy polskich centrów nauki i innych organizacji ukierunkowanych na rozwój społeczeństwa oparty na edukacji, nauce, technice i innowacji. EC1 Łódź – Miasto Kultury jest jednym z 22 sygnatariuszy – założycieli tego porozumienia. Spotkanie odbyło się w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie (16 kwietnia 2013 r.);
- Zespół Zarządzający Projektem EC-1 uczestniczył w jednodniowych warsztatach Masterclasses – Hands on Particle Physics, organizowanych na Uniwersytecie Łódzkim przez Zakład Fizyki Promieniowania Kosmicznego Instytutu Problemów Jądrowych w Łodzi. Zakończeniem warsztatów była międzynarodowa telekonferencja z CERN, podczas

⁹ Uchwała Nr XII/199/07 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 30 maja 2007 r. w sprawie wyrażenia zgody na realizację projektu pn. „Rewitalizacja EC-1 i jej adaptacja na cele kulturalno - artystyczne” finansowanego z mechanizmu skierowanego do regionów o najmniej szacowanej alokacji per capita w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) 2007-2013.

której uczniowie z Łodzi, Madrytu, Lionu i Jerozolimy mogli podzielić się wynikami przeprowadzonych doświadczeń. Uczestnicy warsztatów zostali poinformowani o koncepcji programowej powstającego Centrum Nauki i Techniki w Łodzi i stanie jego realizacji (14 marca 2013 r.);

- uczestnictwo w corocznej konferencji ECSITE (European Network of Science Centres and Museums) w Geteborgu. EC1 Łódź - Miasto Kultury była reprezentowana przez 2 przedstawicieli. W ramach sesji plakatowej prezentowany był projekt Centrum Nauki i Techniki (6 - 8 czerwca 2013 r.);
- udział w światowej konferencji Communicating Astronomy with the Public 2013 (CAP 2013) w Centrum Nauki Kopernik w Warszawie, zakończonej wizytą studyjną programu „Astrobaza Kopernik”, realizowanego w województwie kujawsko – pomorskim (19 – 20.10.2013). Udział w konferencji związany był z przygotowaniami do uruchomienia Planetarium oraz programem merytorycznym ekspozycji w ramach ścieżki edukacyjnej Mikroświat – Makroświat. Prowadzona była również promocja projektu EC-1 (14 – 16 października 2013 r.);
- teren realizacji projektu „Rewitalizacja EC1 i jej adaptacja na cele kulturalno-artystyczne” był wizytowany przez Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska (30 września 2013).

W realizacji projektu nie występują zagrożenia w zakresie osiągnięcia zakładanych wskaźników produktu i rezultatu.

2. FUNKCJONALNA METROPOLIA ŁÓDZKA W PEŁNI WYKORZYSTUJĄCA POŁOŻENIE W CENTRUM EUROPY I KRAJU

Tworzenie konkurencyjnej, funkcjonalnie spójnej aglomeracji łódzkiej. Wykorzystanie szans związanych z infrastrukturą komunikacyjną łączącą aglomerację z europejskimi szlakami transportowymi, systemem sprawnego wewnętrznego transportu publicznego, dostosowanymi do potrzeb różnych przedsiębiorców terenami inwestycyjnymi. Uzyskanie korzyści z koncentracji potencjału intelektualnego i kulturowego aglomeracji. Wspomaganie branż, które mają najlepsze perspektywy rynkowe.

BUDOWA WSPÓLNEGO DLA METROPOLII ŁÓDZKIEJ SYSTEMU TRANSPORTOWO-KOMUNIKACYJNEGO

Obecnie w Łodzi obowiązuje 15 porozumień międzygminnych dotyczących połączeń:

- tramwajowych z:
 - Gminą Konstantynów Łódzki (2 linie, w tym 1 wspólnie z Gminą Lutomiersk);
 - Miastem Zgierz (2 linie, w tym 1 wspólnie z Gminą Zgierz, Miastem Ozorków i Gminą Ozorków);
 - Miastem Pabianice i Gminą Ksawerów (1 linia)
- autobusowych z:
 - Gminą Konstantynów Łódzki (1 linia);
 - Miastem Zgierz (2 linie);
 - Gminą Aleksandrów Łódzki (2 linie);
 - Gminą Nowosolna (6 linii, w tym 1 wspólnie z Miastem Brzeziny, Gminą Brzeziny);
 - Gminą Rzgów (2 linie);
 - Gminą Stryków (3 linie, w tym 1 wspólnie z Gminą Zgierz);
 - Gminą Andrespol (3 linie).

W 2012 r. wydłużono linię 50 i 70 do C.T. Ptak Outlet - 4 kursy w dni robocze oraz 6 kursów w soboty i niedziele.

Ponadto ZDiT przygotowuje projekt uchwały w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Miastu Zgierz - w formie wykonania przez Łódź, ze środków własnych, dokumentacji projektowej koncepcji budowy przedłużenia al. Włókniarzy od granicy miasta Łodzi do węzła „Aleksandrów Łódzki” na drodze ekspresowej S 14.

DOSTĘPNOŚĆ DO AUTOSTRAD I DRÓG SZYBKIEGO RUCHU

W roku 2013 w trakcie realizacji znajdowały się dokumentacje projektowe. Były to:

- zachodnia obwodnica Łodzi - droga ekspresowa S-14, która w przyszłości połączy autostradę A-2 z drogą ekspresową;
 - dojazdy do węzłów na S 14:
 - ul. Szczecińskiej na odc. od ul. Aleksandrowskiej, na południe, do granicy miasta w rejonie ul. Pancerniaków;
 - ul. Maratońskiej na odcinku od al. Waltera – Janke do „Węzła Łódź – Retkinia”;
 - przedłużenie al. Włókniarzy od drogi krajowej nr 1 na północny – zachód do granic miasta w rejonie ul. Sianokosy.
 - połączenia miejskiej sieci ulicznej z drogą ekspresową:
 - przedłużenie al. Włókniarzy od drogi krajowej nr 1 na północny-zachód do węzła „Aleksandrów Łódzki” na drodze ekspresowej S-14,
 - budowa ul. Maratońskiej na odcinku od al. Waltera-Janke do „Węzła Łódź- Retkinia” na drodze ekspresowej S-14.
- W koncepcji budowy ul. Maratońskiej projektowany jest również przystanek kolei aglomeracyjnej na wysokości Centrum Handlowego Retkinia.

W trakcie realizacji znajduje się autostrada A-1 na odcinku Stryków – Tuszyn, stanowiąca wschodnią obwodnicę Łodzi oraz droga ekspresowa S-8 na odcinku A1 – granica województwa. Inwestycje te realizowane są przez GDDKiA.

Trwa budowa Trasy Górna na odcinku od ul. Pabianickiej – al. Jana Pawła II do ul. Rzgowskiej. Zakończenie przewiduje się na I połowę 2014 r. Kosztorysową wartość inwestycji oszacowano na 425,2 mln zł. Podpisano umowę o dofinansowanie zadania ze środków Unii Europejskiej. Przewidywana kwota dofinansowania sięga 35,7 mln zł dla I etapu i 193 mln zł dla II etapu (do końca 2012 r. uzyskano z tego źródła ok. 23 mln zł).

Celem budowy Trasy Górna jest utworzenie nowej drogi, łączącej istniejącą al. Jana Pawła II z ul. Rzgowską. Nowy odcinek drogi krajowej nr 1 - o długości 4,6 km ma na celu wyprowadzenie ruchu ciężkich pojazdów z południowej części centrum i jednocześnie jest kluczowym wkładem w skrócenie czasu podróży drogą krajową nr 1 przez Łódź. Zastosowanie w realizacji projektu urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego takich jak: bariery energochłonne, skanalizowanie wszystkich wybudowanych skrzyżowań, które zaopatrzone będą w sygnalizację świetlną oraz budowa chodników ze ścieżkami rowerowymi znacząco wpłynie na wzrost poziomu bezpieczeństwa ruchu. Dodatkowo montaż ekranów akustycznych zmniejszy emisję hałasu do środowiska.

Zakres inwestycji obejmuje:

- zaprojektowanie i budowę drogi o łącznej długości 4,6 km,
- przebudowę kolidującej infrastruktury technicznej,
- budowę 1 wiaduktu kolejowego,
- budowę 4 wiaduktów drogowych,
- budowę 1 mostu przez rzekę Olechówkę w ciągu Trasy Górna,
- remont istniejącego mostu przez rzekę Olechówkę w ciągu ul. Trybunalskiej.

W 2013 r. wydano na budowę ponad 200 mln zł. Zakończono większość prac ziemnych oraz związanych z budową i przebudową infrastruktury podziemnej. Zostały dopuszczone do użytkowania skrzyżowania Trasy Górna z ulicami poprzecznymi: ul. Pryncypalną, ul. Trybunalską, ul. Paradną, ul. Ustronną. Powstało wielopoziomowe skrzyżowanie z ul. Rzgowską. Przy ul. Pabianickiej zakończono prace przy budowie pierwszej z dwóch części wiaduktu drogowego (strona wschodnia) oraz wykonano wiadukt kolejowy nad Trasą Górna.

STYMULOWANIE ROZWOJU NOWOCZESNYCH POŁĄCZEŃ KOLEJOWYCH W AGLOMERACJI

Budowa Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej zakończyła się w grudniu 2013 r. Prace obejmowały wykonanie przystanków kolejowych Radogoszcz Zachód, Pabianicka i Dąbrowa.

Projekt jest pierwszym etapem budowy systemu transportu szynowego obejmującego aglomerację łódzką w powiązaniu z innymi systemami:

- regionalnym w granicach województwa łódzkiego;
- ponadregionalnym, w tym planowanym kolei dużych prędkości;
- tramwajem miejskim oraz regionalnym.

Koszt inwestycji w 2013 r. po stronie Miasta Łódź wyniósł 400 tys. zł. Prace wykonane przez Miasto Łódź obejmowały:

- wykonanie kładki dla pieszych wraz z dojściami i miejscami parkingowymi na przystanku Radogoszcz-Zachód oraz budowę wind dla osób niepełnosprawnych, budowę nowego przystanku kolejowego oraz oświetlenia,

- wykonanie dojazdów do przystanków Dąbrowa i Pabianicka wraz z budową wind dla osób niepełnosprawnych, budową nowego przystanku kolejowego oraz oświetlenia.

Wykonanie przystanków umożliwi zwiększenie dostępności pasażerskiej dla komunikacji zbiorowej, w tym komplementarne połączenie różnych środków transportu - kolejowego oraz miejskiej komunikacji zbiorowej - autobusy i tramwaje.

Łódź aktywnie uczestniczyła w rozwoju europejskich systemów transportowych, między innymi w projekcie Rail Baltica Growth Corridor. Był on elementem transeuropejskiego korytarza transportowego Rail Baltica, łączącego wschodnie regiony Morza Bałtyckiego biegnąc przez: Petersburg, Helsinki, Tallin, Rygę, Kowno, Warszawę i Łódź do Berlina. Dzięki przywróceniu połączenia miasto i region zyskują nowy potencjał gospodarczy, stając się głównym węzłem transportowym, łączącym północno-zachodnie regiony Rosji z centralną Europą.

Projekt współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Regionu Morza Bałtyckiego 2007-2013. W ramach projektu nawiązywano współpracę z podmiotami z sektora publicznego i prywatnego działającymi na rzecz rozwoju multimodalnych rozwiązań transportowych, uwzględniając rozwój połączeń pasażerskich oraz usług logistycznych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju w obszarze Regionu Morza Bałtyckiego. Projekt współdziałał również z innymi międzynarodowymi projektami transportowymi, takimi jak: TransBaltic, Bothnian Corridor i East West Transport Corridor II oraz RBGC Russia.

W ramach realizacji projektu, Miasto Łódź zorganizowało w dniach 31.05-01.06.2012 r. międzynarodową konferencję pn. „Development of multimodal hubs in Europe” – 2nd Polish – German Interregional Roundtable z udziałem przedstawicieli wysokiego szczebla Komisji Europejskiej, samorządów terytorialnych regionu, największych metropolii polskich, środowiska akademickiego oraz instytucji i przedsiębiorstw zajmujących się promocją nowoczesnych rozwiązań transportowych. Łącznie w wydarzeniu uczestniczyło 125 osób.

Działania Miasta obejmowały również uczestnictwo w konferencjach i spotkaniach projektowych, a także przygotowanie dwóch analiz poświęconych odpowiednio: rozwojowi Korytarza Wzrostu w regionie łódzkim i obszarze metropolitalnym oraz interoperacyjności centrów logistycznych w regionie łódzkim.

Realizacja projektu pozwoliła na zaprezentowanie osiągnięć Miasta w zakresie rozwoju nowych połączeń transportowych (projekty: Nowe Centrum Łodzi, Węzeł multimodalny przy dworcu Łódź Fabryczna) na arenie międzynarodowej oraz nawiązywanie kontaktów z podmiotami promującymi inteligentne rozwiązania transportowe.

Wiedza zgromadzona podczas realizacji projektu posłużyła do opracowania Strategii Rozwoju „Rail Baltica” – kluczowego dokumentu dla dalszego rozwoju wschodniego obszaru Regionu Morza Bałtyckiego z uwzględnieniem węzła transportowego Łódź.

W chwili obecnej projekt znajduje się w trakcie końcowego rozliczenia. Ostatnie sprawozdania z postępu prac zostały przekazane Liderowi Partnerstwa 03.12.2013 r.

BUDOWA SIECI WSPÓLNYCH USŁUG METROPOLITALNYCH DLA AGLOMERACJI ŁÓDZKIEJ

Współpraca aglomeracyjna – działania w latach 2012-2013

29.11.2012 Ministerstwo Rozwoju Regionalnego ogłosiło konkurs dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych. Do udziału w projekcie, w charakterze partnerów, zaproszone zostały jst z terenu Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Prawie wszystkie z nich podpisały List Intencyjny w sprawie rozwijania współpracy partnerskiej pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego oraz podjęcia

działań zmierzających do efektywnego wykorzystania środków europejskich w perspektywie 2014-2020 na terenie Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. W ramach konkursu z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna ŁOM z liderem Łodzią złożyły wniosek dla projektu opracowania Strategii Rozwoju ŁOM i dokumentacji technicznej dla projektów wyznaczonych przez dokument, co umożliwiło podpisanie umowy partnerstwa i realizację projektu.

Decyzja o przyznaniu dofinansowania wpłynęła do Urzędu Miasta Łodzi w połowie kwietnia 2013 r.

W ramach realizacji projektu zostanie opracowana szczegółowa diagnoza wyzwań ŁOM oraz wynikająca z niej strategia rozwoju wraz z planem najważniejszych działań służących jego rozwojowi. Wypracowana strategia umożliwi identyfikację wspólnych celów i pełne wykorzystanie wzajemnych oddziaływań, w tym między obszarami miejskimi i wiejskimi, wzmacniając konkurencyjność ŁOM. Zostaną także przeprowadzone konsultacje społeczne, a dla wybranych projektów zostanie opracowana dokumentacja techniczna.

Wartość całego projektu to 3 mln zł., a dofinansowanie 2,7 mln zł. Wartość projektu dla Miasta Łodzi wynosi 1,1 mln zł., a dofinansowania 1 mln zł. Za jego realizację odpowiedzialne są Biuro Funduszy Europejskich i Biuro Strategii Miasta.

Projekty dofinansowane z UE, o zasięgu metropolitalnym w 2013 r.:

- Projekt Edukacyjne Wrota Regionu Łódzkiego -

W 2013 r. uzyskano dofinansowanie do projektu Edukacyjne Wrota Regionu Łódzkiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2007-2013. Projekt jest realizowany w okresie 01.06.2013 – 31.12.2014, w partnerstwie z jednostkami samorządu terytorialnego z województwa łódzkiego. Liderem projektu jest Województwo Łódzkie. Całkowita wartość podprojektu dla Łodzi wynosi 3,2 mln zł, a wkład własny 477 tys. zł, co stanowi 15% wydatków kwalifikowanych. Ostatecznymi odbiorcami w przedmiotowym projekcie będą wszystkie publiczne placówki gimnazjalne z terenu Miasta Łodzi. Głównym założeniem projektu jest budowa Zintegrowanego Systemu Edukacyjnego, co pozwoli na uruchomienie infrastruktury e-usług z zakresu edukacji, na który składać się będą następujące aplikacje: Multimedialny Portal Edukacyjny (Biblioteka multimedialna + Platforma eLearningowa), System do zarządzania oświatą, Zintegrowany System Obsługi Placówek Oświatowych (w tym e-Dziennik), Serwis prawa oświatowego, Informacyjny portal oświatowy Województwa Łódzkiego. Dla wszystkich publicznych placówek gimnazjalnych, zostanie zakupiony sprzęt komputerowy w postaci: laptopa, urządzenia wielofunkcyjnego, tablicy interaktywnej i rzutnika. Przeprowadzone zostaną szkolenia z zakresu obsługi i zarządzania platformą edukacyjną oraz zintegrowanym systemem zarządzania oświatą.

MIĘDZYNARODOWY PORT LOTNICZY ŁÓDŹ IM. W. REYMONTA

Spółka od 2010 r. realizuje program inwestycyjny pn. „Rozbudowa Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta”. Program jest skierowany na wzmocnienie i rozwój systemów transportowych, w tym: powiązań zewnętrznych i wewnętrznych o znaczeniu strategicznym. Celem nadrzędnym realizacji ww. programu jest poprawa dostępności komunikacyjnej Miasta, a tym samym zwiększenie jego dostępności gospodarczej, co wpłynie na rozwój całego województwa łódzkiego.

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury lotniskowej, a co za tym idzie poprawa połączeń pomiędzy ośrodkami regionalnymi oraz międzynarodowymi, zwiększenie siatki połączeń lotniczych, a także zwiększenie potencjału usług lotniczych, wpłynie na zwiększenie mobilności mieszkańców województwa łódzkiego. Dodatkowo, wzrost strumienia turystów napływających do Łodzi i okolic, a w rezultacie większe będą przychody z turystyki. Ponadto, poprawa dostępności naszego regionu i jego większe otwarcie na zewnątrz pozwoli na uatrakcyjnienie ofert lokalizacyjnych różnego typu

działalności biznesowej, w tym bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Ponadto umożliwia powiązania z międzynarodowymi sieciami transportowymi dostęp do rynków zewnętrznych, transfer innowacji, a także napływ wysoko wyspecjalizowanej kadry.

W roku 2013 Program został zaktualizowany w zakresie rzeczowym, finansowym, jak i czasu realizacji. Konieczność wprowadzenia zmian była podyktowana zaawansowaniem zadań inwestycyjnych, bieżącymi potrzebami

Portu Lotniczego Łódź oraz możliwościami finansowanymi w odniesieniu do już poniesionych kosztów. W wyniku zmian zwiększono liczbę zadań. Całkowitej zmianie uległ zakres zadania 3, zrezygnowano z budowy zaplecza technicznego obsługi i zaopatrzenia samolotów na rzecz rozbudowy płaszczyzn postojowych, dzięki czemu wydatnie zostanie zwiększona liczba dostępnych miejsc postojowych dla samolotów o kodzie referencyjnym „C”, poprawiony układ komunikacyjny przed Terminalem 3 oraz bezpieczeństwo i komfort obsługi pasażerów w nowym terminalu. Zadanie 11 zostało przeniesione do rezerwy. Dzięki powyższym zmianom zmniejszyła się szacunkowa wartość całego programu z 339 mln zł do 326,4 mln zł.

Na koniec roku 2013 całłościowy stopień wykonania rzeczowego programu wyniósł 70%, a Spółka poniosła nakłady inwestycyjne w wysokości 229 mln zł.

Spośród 12 zadań inwestycyjnych objętych Programem Rozbudowy Portu Lotniczego:

- zakończono:
 - Zadanie nr 2 – Modernizacja i przebudowa istniejącego odcinka Głównej Drogi Startowej – Etap I odcinek 0-700 m.
 - Zadanie nr 7 – Budowa wodociągu w ul. Zamiejskiej do Portu Lotniczego będącego drugostronnym zasilaniem Portu w wodę.
- w trakcie realizacji jest 8 zadań inwestycyjnych, tj.:

- Zadanie nr 1 - Budowa Terminala 3 w zakresie robót budowlano-montażowych wraz z wyposażeniem w systemy odpraw pasażerów oraz kontroli i transportu bagażu.

W opisywanym roku zakończono prace uzupełniające i wykończeniowe w budynku Terminalu.

W roku 2013 r. zakończono rzeczową realizację projektu pn. Rozbudowa Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta, współfinansowanego przez Unię Europejską z EFRR oraz budżetu państwa w ramach RPO WŁ na lata 2007-2013. Z tego tytułu Spółka otrzymała łącznie 88,6 mln zł dofinansowania.

- Zadanie nr 3 – Rozbudowa PPS.

Na rok 2014 r. planowane jest rozpoczęcie inwestycji dotyczącej rozbudowy płaszczyzn postojowych dla samolotów. Nowa płyta postojowa wypełni miejsce, w którym uprzednio stał budynek starego Terminalu Nr 2.

- Zadanie nr 4 - Budowa Zaplecza Technicznego Portu Lotniczego Łódź wraz z dokumentacją.

W roku 2013 r. Spółka podpisała umowę o dofinansowanie POIS.08.04.00-00-023/09-00 na realizację projektu pn. Zwiększenie bezpieczeństwa operacyjnego Portu Lotniczego Łódź w zakresie zimowego utrzymania lotniska, gdzie maksymalna kwota dofinansowania z Unii Europejskiej w ramach POIiŚ 2007-2013 wynosi 21,123 mln zł. Przy czym, zgodnie z pismem otrzymanym z MTBiGW w momencie powstania wolnych środków w ramach konkursu zostaną one przekazane Spółce do pełnego wnioskowanego poziomu dofinansowania 24 mln zł.

- Zadanie nr 5 - Budowa dróg patrolowych oraz odwodnienie południowo-zachodniej części lotniska wraz z umocnieniem skarpy.

W końcowej fazie realizacji jest projekt pn. Poprawa bezpieczeństwa Portu Lotniczego Łódź w zakresie zapobiegania incydom, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach POIiŚ 2007-2013. Realizacja projektu pozwoliła na rozwiązanie problemu dotyczącego utrudnionego dostępu do niektórych części lotniska.

- Zadanie nr 6 - Budowa świateł podejścia na kierunku „25” kat II na długości 900m wraz z dokumentacją, a także przebudową linii 15 kV na trasie podejścia "25".

Część zadania dotycząca przebudowy linii 15 kV na trasie podejścia 25 została zrealizowana. Na rok 2014 r. planowana jest realizacja pozostałej części zadania. Zostanie rozbudowany system świateł podejścia z obecnych 420 m do 900 m, który pozwoli na przyjmowanie samolotów w trudnych warunkach meteorologicznych, a tym samym poprawi dostępność łódzkiego lotniska dla przewoźników z obecnych 85% dni w roku do 99%.

- Zadanie nr 8 – zakupy urządzeń i środków trwałych.

Zadanie w części dotyczącej zakupu sprzętu dla Lotniskowej Straży Pożarnej zostało zrealizowane, w ramach projektu pn. Dostosowanie wyposażenia Port Lotniczego Łódź w zakresie standardów ochrony przeciwpożarowej. Pozostała część sprzętu będzie zakupiona w ramach projektu pn. Zwiększenie bezpieczeństwa operacyjnego Portu Lotniczego Łódź w zakresie zimowego utrzymania lotniska, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach POIiŚ 2007-2013, na podstawie zawartej w roku 2013 umowy o dofinansowanie. Realizacja niniejszego projektu pozwoli na poprawę sprawności operacyjnej lotniskowych służb technicznych, dzięki możliwości szybkiej i skutecznej reakcji na nieprzewidziane zdarzenia klimatyczne oraz uniezależnienia od zdarzeń losowych. Wykonanie projektu umożliwi lotnisku spełnienie odpowiednich wymogów w zakresie bezpieczeństwa, których dopełnienie jest niezbędne dla dalszego funkcjonowania Portu, w tym również zalecenia Urzędu Lotnictwa Cywilnego.

W ramach niniejszego projektu planowany jest zakup nowoczesnych maszyn i pojazdów specjalistycznych, w tym zestawu do zimowego utrzymania lotniska, lotniskowej oczyszczarki kompaktowej, specjalistycznego urządzenia do odladzania samolotów.

- Zadanie nr 10 - Modernizacja i przebudowa istniejącego odcinka Głównej Drogi Startowej – Etap II od 700 do 1200 m.

Zrealizowano część zadania. Na maj 2014 r. planowana jest modernizacja pasa startowego. Modernizacja będzie polegała na remoncie ostatniego odcinka drogi startowej, który był wykonywany przed mającą miejsce w latach 2000-2006 rozbudową drogi startowej. Remont umożliwi osiągnięcie wymaganej nośności dla całego 2,5 kilometrowego odcinka drogi startowej.

- Zadanie nr 12 – Inwestycje dodatkowe.

Na rok 2014 r. planowana jest kontynuacja zadania pn. Oznakowanie nocne przeszkód lotniczych położonych poza lotniskiem oraz realizacja poniższych zadań:

- Wycinka drzew i rekultywacja terenu w rejonie świateł podejścia na kierunku „25”;
- Zakup usługi monitorowania poziomu hałasu;
- Budowa posterunku stałego;
- Instalacja systemów i urządzeń nadzoru bezpieczeństwa.

Spółka nie rozpoczęła realizacji 2 zadań inwestycyjnych:

- Zadanie nr 9 - Rozbudowa świateł Głównej Drogi Startowej G-DS do II kat. na długości 2500 wraz z dokumentacją,
- Zadanie nr 11 - Budowa równoległej drogi kołowania samolotów DK-R wraz z drogą kołowania szybkiego zjazdu i wydzielonym miejscem postoju samolotów wraz z przebudową kanału deszczowego i kanału zrzutowego kolektora I.

Powrót do realizacji wymienionych wyżej zadań będzie uzależniony od przyrostu liczby operacji lotniczych

oraz zapewnienia źródeł finansowania.

Z uwagi na obecną sytuację Spółki pozostało do realizacji jedynie zadanie, które mogłoby ubiegać się o współfinansowanie w ramach perspektywy 2014-2020 - budowa II etapu równoległej drogi kołowania. Zakres budowy obejmowałby budowę odcinka o długości 707,8 metra wraz z drogą szybkiego zjazdu czyli tzw. speedwayem. Wybudowanie tego odcinka drogi kołowania pozwoliłoby na zwiększenie przepustowości lotniska z 6 do 12 operacji na godzinę.

Pozostałe zamierzenia będą podejmowane w przyszłości stosownie do potrzeb oraz możliwości finansowych Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta Sp. z o.o.

[Zestawienie liczby kierunków, obsługanych pasażerów i wykonanych operacji lotniczych w Porcie Lotniczym Łódź im. Władysława Reymonta w okresie styczeń 2013 – grudzień 2013 r.](#)

W 2013 roku Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta obsługiwany był przez 3 przewoźników regularnych (Ryanair, Wizz Air oraz SAS) oraz 6 przewoźników czarterowych (Air Cairo, Bingo Airways, Enter Air, Pegasus Airlines, Syphax Airlines, Travel Service).

W 2013 roku obsługiwanych było 11 kierunków regularnych oraz 10 kierunków czarterowych. Destynacje, z którymi lotnisko w Łodzi miało połączenia:

- połączenia regularne:
 - Bergamo (RYANAIR)
 - Bristol (RYANAIR)
 - Copenhagen (SAS)
 - Dortmund (WIZZ AIR)
 - Dublin (RYANAIR)
 - East Midlands (RYANAIR)
 - Edinburgh (RYANAIR)
 - Liverpool (RYANAIR)
 - London Luton (WIZZ AIR)
 - London Stansted (RYANAIR)
 - Oslo Rygge (RYANAIR)
- połączenia czarterowe:
 - Antalya (BINGO AIRWAYS, PEGASUS AIRLINES, TRAVEL SERVICE)
 - Burgas (ENTER AIR)
 - Chania (ENTER AIR)
 - Hurghada (AIR CAIRO, BINGO AIRWAYS)
 - Marsa Alam (BINGO AIRWAYS)
 - Monastir (SYPHAX AIRLINES)
 - Rhodes (ENTER AIR)
 - Palma de Mallorca (ENTER AIR)
 - Sharm el-Sheikh (BINGO AIRWAYS)
 - Zakynthos (ENTER AIR)

W 2013 r. Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta obsłużył łącznie 353 633 pasażerów, tj. o 109 623 mniej (-23,66%) niż w 2012 roku (Tab. 8 i 9). W stosunku do 2012 roku spadła zarówno wielkość ruchu pasażerskiego, jak i liczby wykonanych operacji lotniczych. Trzeba mieć na uwadze, że porównanie to odnosi się do rekordowego pod tym względem 2012 roku związanego z remontem Lotniska Chopina w Warszawie. Jeśli porównać wielkości charakteryzujące liczbę

wykonanych operacji lotniczych czy liczbę obsługiwanych kierunków (zarówno przewoźników regularnych jak i czarterowych) z rokiem 2011 to w 2013 roku lotnisko w Łodzi wykazywało nadal tendencję wzrostową.

Tab. 8. Liczba pasażerów i operacji lotniczych

Rodzaj ruchu lotniczego	Liczba pasażerów			Zmiana od roku poprzedniego		Liczba operacji lotniczych			Zmiana od roku poprzedniego	
	2011	2012	2013	2012/2011	2013/2012	2011	2012	2013	2012/2011	2013/2012
Ruch regularny	337 889	410 102	317 596	21,28%	-22,56%	2 144	3 285	2 400	53,13%	-26,94%
Ruch czarterowy	46 784	45 735	34 523	-2,24%	-24,52%	400	434	351	8,25%	-19,12%
Ruch przekierowany	3 777	7 419	1 514	21,28%	-79,59%	48	59	11	22,92%	-81,36%
Razem	388 450	463 102	353 633	19,17%	-23,66%	2 592	3 778	2 762	45,64%	-26,89%

Źródło: Port Lotniczy Łódź.

Tab. 9. Liczba kierunków lotniczych

Rok	Liczba kierunków regularnych przewoźników niskokosztowych	Liczba kierunków regularnych przewoźników tradycyjnych	Liczba kierunków czarterowych	Łączna liczba kierunków
2011	9	0	7	16
2012	11	1	10	22
2013	10	1	10	21

Źródło: Port Lotniczy Łódź.

Tendencję wzrostową w odniesieniu do roku 2012, jak i 2011 wykazywała wielkość ruchu towarowego. W 2013 roku odprawionych zostało 3,2 mln kg towarów, dzięki czemu zanotowaliśmy wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 2,1 mln kg.

3. ŁÓDŹ PRZEDSIĘBIORCZA, KREATYWNA I INNOWACYJNA

Rozwój na terenie aglomeracji łódzkiej gospodarki opartej na wiedzy, innowacjach i przemysłach kreatywnych, wykorzystującej potencjał łódzkiej nauki i przedsiębiorczości.

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

W roku 2013 łódzki urząd pracy otrzymał z Funduszu Pracy, EFS i PFRON – 61,3 mln zł na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. W stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku były to środki większe o 3,5 mln zł, co przełożyło się na większą liczbę zaktywizowanych bezrobotnych – 6 942.

Tab. 10. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

Rodzaj wsparcia	Ilość osób bezrobotnych objęta wsparciem			Środki wydatkowane w tys. zł			Efektywność w %		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012**	2013*
Roboty publiczne	256	351	522	1 755,3	2 023,3	4 440,4	74,0	89,9	88,5
Prace interwencyjne	168	148	122	1 998,6	604,8	515,8	85,7	80,0	84,6
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	615*	1 259*	1 381	12 587,3	26 263,4	27 345,0	100,0	100,0	100,0
Refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego	279**	508**	422	4 236,2	8 901,8	7 726,2	100,0	100,0	100,0
Staże	767	1 392	2 190	7 475,7	8 583,3	12 832,2	51,7	46,9	47,9
Szkolenia	1 423**	2 062**	1 774	3 217,2	4 448,8	4 035,2	42,0	17,4	28,0
Prace społecznie użyteczne	363	485	531	272,4	439,6	533,5	30,0	10,3	10,5

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

* pozycja zawiera osoby wyrejestrowane na podstawie umów z roku poprzedzającego.

** pozycje zawierają również osoby zaktywizowane ze środków PFRON.

*** dane wstępne, efektywność liczona do 3 m-cy od dnia zakończenia udziału w programie, pełne dane będą dostępne po zakończeniu I kwartału 2014 roku

W latach 2011 i 2012 największe środki przeznaczane były na podjęcie działalności gospodarczej i refundację kosztów zatrudnienia bezrobotnego, czyli na formy, które wykazywały również najwyższą efektywność. W 2013 roku największe środki zostały przekazane na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz staże.

Oferty pracy

W roku 2013 łódzki urząd pracy zarejestrował 43,2 tys. osób bezrobotnych, jednocześnie wyłączył z rejestru 42,0 tys. osób (20,4 tys. osób z powodu podjęcia pracy). Dysponował 17,4 tys. ofert pracy zgłoszonymi do urzędu pracy.

Liczba ofert pracy w roku 2013 w porównaniu do roku 2012 zwiększyła się o 6 116 miejsc (wzrost o 54%).

W roku 2011 łódzkie urzędy pracy realizowały 4 programy aktywizujące lokalny rynek pracy. W sumie wsparciem objętych zostało 1469 osób, z czego 515 stanowili długotrwale bezrobotni. W związku ze zwiększoną pulą środków

finansowych w 2012 r. możliwa była realizacja 8 programów aktywizujących, w których wzięło udział 2497 osób, w tym 1 081 osób długotrwale bezrobotnych. W 2013 roku liczba programów nie uległa zmianie, natomiast liczba uczestników wyniosła 2439.

Całkowita wartość środków finansowych na programy aktywizujące lokalny rynek pracy wyniosła w 2013 roku prawie 28 mln zł.

Tab. 11. Programy aktywizujące lokalny rynek pracy w latach 2011-2012

Nazwa	Całkowita wartość w tys. zł			Środki wykorzystane w tys. zł			Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Łódzki rynek pracy to Twoja przyszłość	6 208,1	7 441,0	15 248,2	6 185,0	7 440,2	15 248,2	722	755	1 312
Wspieramy Twoją Aktywność	4 381,7	4 935,7	10 803,8	4 381,6	4 935,7	10 803,8	607	549	928
Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników	377,0	1 182,5	200,0	375,8	1 179,6	192,9	47	129	29
Bądź odważny – przełam bariery	640,0	-	-	532,7	-	-	93 (w 2011-30)	-	-
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 30 roku życia	-	4 499,2	864,2	-	5 468,7	836,6	-	568	102
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	-	200,0	322,1	-	200,0	290,6	-	42	14
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia)	-	7 873,2	499,3	-	7 849,4	485,5	-	385	54
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Łodzi	-	1 411,1	-	-	1 405,0	-	-	69	-

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Tab. 12. Projekty realizowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Nazwa projektu	Okres realizacji	Cel projektu	Osiągnięte/Planowane do osiągnięcia rezultaty
PWP „Wspólnie Aktywni – Model Pracowni Aktywizacji Osób 45+”	01.07.2011-31.12.2013	Integracja społeczna i zawodowa osób 45+ (mieszkańców woj. łódzkiego) poprzez adaptację modelu Partnera Ponadnarodowego. Wprowadzany model ma za zadanie zintegrować grupę osób 45+, które jako zespół staną się partnerem dla innych podmiotów na rynku pracy. Nowatorska metoda polega na samodzielnym prowadzeniu Pracowni przez uczestników /uczestniczki projektu na zasadach zbliżonych do agencji pracy.	Planowane do osiągnięcia rezultaty: - min. 40 osób, które znajdą zatrudnienie; - min. 25 osób, które nabeżd kompetencje zawodowe w ramach szkoleń indywidualnych; - 8 pracowników projektu i 30 uczestników/ uczestniczki, którzy zdobędą wiedzę na temat zasad funkcjonowania pracowni w Danii – Aarhus Network Selfactivation Seniors +50 podczas wizyt studyjnych; - 80 osób, które podniosą swoją wiedzę na temat Aarhus Network of Selfactivating Seniors +50 i jej polskiego odpowiednika – Pracowni Aktywności; - 80 instytucji, którym zostaną rozpowszechnione wyniki Projektu; - 80 osób, które podniosą swoją wiedzę na temat Aarhus Network of Selfactivating Seniors +50 i jej polskiego odpowiednika – Pracowni Aktywności; - 75 osób, które zwiększą swoją wiedzę w zakresie korzystania z innowacyjnych technik komunikacji; - 70 osób, które zwiększą swoją wiedzę z zakresu komunikacji, motywacji i prezentacji; - 70 osób, które zwiększą wiedzę z zakresu obsługi komputera niezbędnej do prowadzenia pracowni; - 70 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończą udział w projekcie.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Funduszy Europejskich.

Biuro Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc od 12 listopada 2013 r. przejęło z Biura Funduszy Europejskich dwa realizowane projekty współfinansowane przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich:

- „Kreowanie biznesu – wsparcie dla młodych łódzian”. Projekt zakłada:
 - wsparcie szkoleniowo – doradcze z zakresu przedsiębiorczości, w tym z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej - dla 35 osób;
 - jednorazowe wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości do 30 tys. zł na osobę - dla 30 osób;
 - podstawowe finansowe wsparcie pomostowe wypłacane w okresie do 6 miesięcy od dnia podpisania umowy o przyznanie finansowego wsparcia pomostowego w wysokości do 1,6 tys. zł na osobę na miesiąc - dla 30 osób;
 - przedłużone finansowe wsparcie pomostowe wypłacane przez kolejne 6 miesięcy, nie dłużej niż do 12 miesiąca od dnia zawarcia umowy o udzielenie podstawowego wsparcia pomostowego w wysokości do 1,6 tys. zł na osobę na miesiąc - dla 20 osób.

Termin realizacji: 15.10.2013 r. – 14.05.2015 r.
- „Biznes 50+ - im dojrzałszy, tym lepszy”. Projekt zakłada:
 - wsparcie szkoleniowo – doradcze z zakresu przedsiębiorczości, w tym z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej - dla 25 osób;
 - jednorazowe wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości do 30 tys. zł na osobę - dla 20 osób;
 - podstawowe finansowe wsparcie pomostowe wypłacane w okresie do 6 miesięcy od dnia podpisania umowy o przyznanie finansowego wsparcia pomostowego w wysokości do 1,6 tys. zł na osobę na miesiąc - dla 20 osób;
 - przedłużone finansowe wsparcie pomostowe wypłacane przez kolejne 6 miesięcy, nie dłużej niż do 12 miesiąca

od dnia zawarcia umowy o udzielenie podstawowego wsparcia pomostowego w wysokości do 1,6 tys. zł na osobę na miesiąc - dla 12 osób.

Termin realizacji: 15.10.2013 r. – 14.05.2015 r.

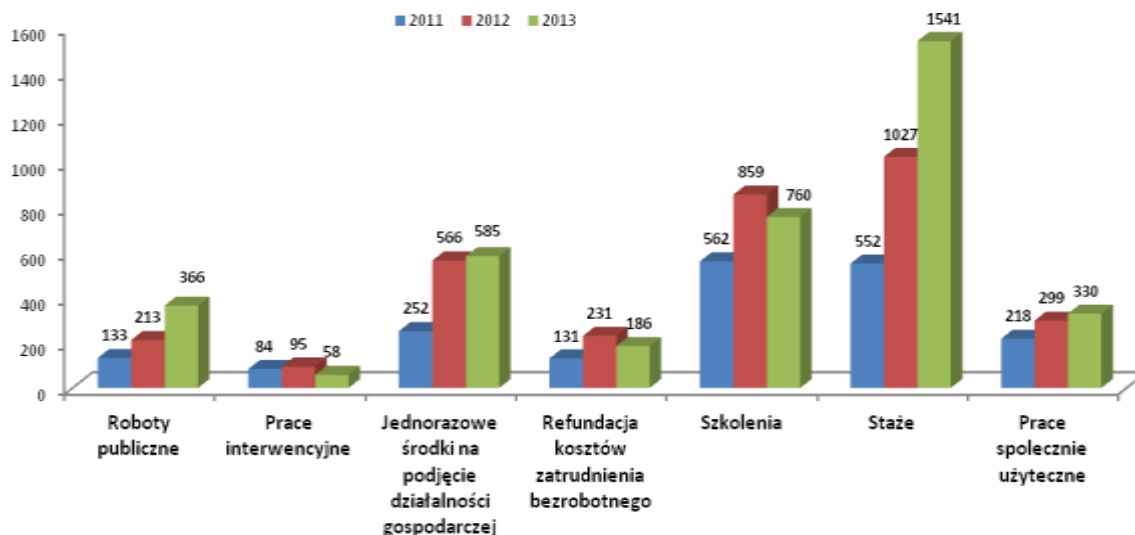
Zakończono projekt „Creative Poland” (okres realizacji: listopad 2012 – grudzień 2013), współfinansowanego ze środków EFS. Partnerzy: Towarzystwo Amicus (lider projektu), Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe, Miasto Stołeczne Warszawa oraz Miasto Łódź. Główny cel projektu to zwiększenie dynamiki rozwoju przedsiębiorstw z sektora przemysłów kreatywnych poprzez stworzenie warunków do podnoszenia jakości współpracy wielosektorowej i kompetencji przedsiębiorców oraz instytucji publicznych stanowiących wsparcie dla tego sektora. W roku 2013 zrealizowano następujące działania:

- szkolenie dla przedsiębiorców z sektora kreatywnego, w którym wzięło udział 20 osób,
- dyżury doradcze dla przedsiębiorców w ramach których eksperci bezpłatnie udzielali informacji w następujących dziedzinach: prawo, księgowość, marketing, negocjacje i pozyskiwanie środków na działalność. W trybie ciągłym oferowane są konsultacje drogą elektroniczną w ramach tych dziedzin,
- warsztat dla przedstawicieli samorządu terytorialnego i sektora kreatywnego oraz warsztat dla przedstawicieli samorządu terytorialnego,
- konferencja „Rola przemysłu kreatywnego w rozwoju gospodarczym regionu - walor współpracy międzysektorowej”,
- promocja Katalogu polskich twórców i firm.

Systemowe rozwiązania mające na celu aktywizację i poprawę pozycji łódzkich kobiet

W ramach programów realizowanych przez urząd pracy znaczące miejsce zajmują programy dla kobiet. W 2011 r. kobiety stanowiły 49,91%, w 2012 r. - 53%, a w 2013 r. 55% ogółu uczestników.

Rys. 11. Kobiety uczestniczące w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Programy pomocowe

Określone znaczenie dla rozwoju gospodarki lokalnej mają programy pomocowe obejmujące zwolnienie od podatku

od nieruchomości. W przypadku zwolnienia organ podatkowy nie wydaje decyzji, ponieważ podatnik nabywa prawo do zwolnienia *ex lege* (z mocy samego prawa) po spełnieniu przesłanek określonych w przepisach. Programami oferowanymi przez Łódź do końca 2013 r. były:

- program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w działalność wytwórczą i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy;
- program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych, dużych inwestycji i tworzenie związanych z nimi miejsc pracy;
- program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji i tworzenie związanych z nimi miejsc pracy przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii;
- program pomocy regionalnej miasta Łodzi na nowe inwestycje w obiekty sportowe;
- program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w ogólnodostępne parkingi wielopoziomowe;
- program pomocy *de minimis* miasta Łodzi na wspieranie inwestycji w nowe obiekty hotelowe oraz modernizację istniejących obiektów hotelowych;
- program pomocy *de minimis* miasta Łodzi na remonty elewacji;
- program pomocy *de minimis* miasta Łodzi na prace konserwatorskie, restauratorskie, remont i rewitalizację zabytków.

Główny cel programów funkcjonujących w ramach tego filaru to pobudzanie rozwoju społeczno-gospodarczego miasta oraz obniżanie poziomu bezrobocia, działania na rzecz wspólnego pozyskiwania inwestorów, wsparcie nowoczesnych gałęzi przemysłu, a także stymulowanie wzrostu liczby inicjatyw gospodarczych w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Z tej pomocy korzystają przedsiębiorcy gotowi ponieść określone nakłady inwestycyjne oraz/lub tworzący określoną liczbę nowych miejsc pracy.

Programy pomocowe nie przewidują wskaźników, które mają zostać osiągnięte w wyniku ich realizacji. Ze zwolnienia może skorzystać bowiem każdy przedsiębiorca, który złoży wskazane dokumenty oraz spełni warunki określone w konkretnym programie.

Dla programów pomocy regionalnej obowiązujących do końca 2013 r. maksymalna intensywność pomocy publicznej uzyskanej przez przedsiębiorcę w różnych formach i z różnych źródeł w związku z realizacją danej inwestycji ograniczona została do poziomu 50% kosztów inwestycji kwalifikujących się do objęcia pomocą, z wyjątkiem mikro i małych przedsiębiorców, dla których próg ten określony został na poziomie 70%, a dla średnich przedsiębiorców odpowiednio - 60%.

Natomiast w przypadku programów pomocy *de minimis* łączna wartość pomocy otrzymanej przez przedsiębiorcę w roku podatkowym, w którym ubiega się o pomoc oraz w okresie 2 poprzedzających go lat nie może przekroczyć 200 tys. euro.

W roku 2010 ze zwolnienia od podatku od nieruchomości na podstawie programów pomocowych skorzystało 4 podatników na łączną kwotę 2,964 mln zł, w roku 2011 - 31 podatników na łączną kwotę 3,621 mln zł, natomiast w roku 2012 z tego zwolnienia o wartości 3,269 mln zł skorzystało 46 podatników. W roku sprawozdawczym (2013) było to 45 podatników, a zwolnienie sięgnęło 3,206 mln zł.

Tab. 13. Programy pomocowe - zestawienie finansowe

Nazwa programu	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości (w tys. zł)			
	2010	2011	2012	2013
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w działalność wytwórczą i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy	518,2	738,0	-	-
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych, dużych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy	2 235,8	2 282,3	2 426,2	2 494,4
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii	208,2	201,8	261,5	-
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na nowe inwestycje w obiekty sportowe	-	-	-	-
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w ogólnodostępne parkingi wielopoziomowe	-	-	-	-
Program pomocy de minimis miasta Łodzi na wspieranie inwestycji w nowe obiekty hotelowe oraz modernizację istniejących obiektów hotelowych	1,6	38,4	42,2	44,0
Program pomocy de minimis miasta Łodzi na remonty elewacji	-	360,9	477,7	604,2
Program pomocy de minimis miasta Łodzi na prace konserwatorskie, restauratorskie, remont i rewitalizację zabytków	-	-	61,0	63,5
Razem	2 963,8	3 621,4	3 268,7	3 206,1

Źródło: Wydział Finansowy

Prawo do zwolnienia od podatku od nieruchomości na podstawie wymienionych programów pomocowych można było nabyć wyłącznie do dnia 31 grudnia 2013 r. Podatnicy, którzy nabyli do tego czasu prawo do pomocy na lata kolejne, mogą z niego nadal korzystać przy zachowaniu warunków wskazanych w tych programach.

W związku z rewizją regulacji unijnych w obszarze pomocy publicznej na lata 2014-2020, zachodzi potrzeba opracowania nowych programów pomocowych w tym zakresie. Wydział Finansowy sukcesywnie w 2014 r. w oparciu o pojawiające się regulacje unijne będzie przygotowywał stosowne projekty programów pomocowych na lata 2014–2020 przewidujących zwolnienia od podatku od nieruchomości.

Wspomaganie lokalnych przedsiębiorców

Miasto wspiera małych i średnich przedsiębiorców poprzez udzielanie im pomocy publicznej w formie rozłożenia na raty należności z tytułu czynszu dzierżawnego bądź bezumownego korzystania z gruntu. W zeszłym roku z tego sposobu wsparcia skorzystało 37 podmiotów, w tym 11 prowadzących działalność gospodarczą na kwotę 3,1 mln zł.

DZIAŁANIA W ZAKRESIE OBSŁUGI BEZROBOTNYCH ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW

Lokalne Okienko Przedsiębiorczości

Ten internetowy portal informacyjny dla przedsiębiorców www.lop.uml.lodz.pl – w 2012 r. średnio tygodniowo miał 1460 odsłon. W 2013 roku portal miał miesięcznie średnio 2960 unikalnych użytkowników oraz 1900 odsłon tygodniowo. Bezpośrednio obsłużonych zostało 758 klientów.

System doradztwa i szkoleń dla łódzkich przedsiębiorców oraz osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej

Urząd Miasta Łodzi organizuje bezpłatne szkolenia i doradztwo dla łódzkich przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą. W 2012 r. przeprowadzonych zostało 18 szkoleń, z których skorzystało ponad 500 osób. Z bezpłatnej usługi doradczej przeprowadzanej w siedzibach firm współpracujących z Urzędem Miasta skorzystało 27 osób. Liczba wejść na stronę przeciętnie tygodniowo sięgała 2 059, z newslettera korzystało 969 osób.

Od stycznia do grudnia 2013 r. przeprowadzonych zostało 25 szkoleń, z których skorzystało prawie 700 osób. Z bezpłatnej usługi doradczej przeprowadzanej w siedzibach firm współpracujących z Urzędem Miasta Łodzi skorzystało 27 osób. Rekrutacja na szkolenia odbywa się za pośrednictwem strony www.sds.lodz.pl. Liczba wejść na stronę tygodniowo wynosi 2989, z newslettera korzysta 117 osób.

Centrum Obsługi Przedsiębiorcy (obecnie Łódzkie Centrum Przedsiębiorczości)

UMŁ ułatwiając rejestrację firm zorganizował punkt, w którym w jednym miejscu wszystkie instytucje związane z procedurą rejestracji firmy świadczą usługi konsultacyjno – doradcze.

Od listopada 2012 r. Centrum Obsługi Przedsiębiorcy zwiększyło działanie o kolejny termin konsultacji (obecnie dyżury odbywają się w każdy pierwszy i trzeci czwartek miesiąca) oraz o organizację szkoleń realizowanych przy współpracy z instytucjami udzielającymi konsultacji w trakcie czwartkowych dyżurów. Rozszerzył się również zakres udzielanych informacji o porady prawne w zakresie prawa spółek handlowych oraz zarządzania wierzytelnościami przedsiębiorców. Zmianie uległa także dotychczasowa nazwa i obecnie inicjatywa realizowana jest pn. Łódzkie Centrum Przedsiębiorczości.

Tab. 14. Działalność Łódzkiego Centrum Przedsiębiorcy

	Ilość dyżurów	Liczba osób, które skorzystały z porad
2011	12	100
2012	13	173
2013	22	239

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Ewidencja licencji i zezwoleń

W 2012 r. wydano 2054 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, 800 decyzji wygaszających te zezwolenia oraz 186 decyzji zmieniających. W minionym roku 2013 wydano 1718 zezwoleń, wygaszono 1092, a zmieniono 192 decyzje.

W zakresie transportu w 2013 r. udzielono 337 (o 13 więcej niż w 2012 r.) licencji na transport drogowy taksówką, wydano 163 (2012 – 201) decyzje wygaszające takie licencje, dokonano 411 (2012 – 539) zmian treści licencji. Wydano także 248 zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne oraz dokonano 56 zmian takich zaświadczeń.

W zakresie krajowego transportu drogowego rzeczy powyżej 3,5 ton udzielono 22 (2012 – 61) licencji, wydano 36 (2012 – 55) decyzji wygaszających licencje, dokonano 271 (2012 – 297) ich zmian oraz zawieszono 11 (2012 – 13 licencji).

Łącznie w 2013 r. pozytywnie rozpatrzono 4460 spraw, kończąc je wydaniem decyzji administracyjnej.

Ewidencja działalności gospodarczej

Od 1 stycznia 2012 r., w pełnym zakresie, funkcjonuje Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, którą prowadzi Minister Gospodarki. Przedstawiona tabela za rok 2012 uwzględnia wszystkie rodzaje

złożonych wniosków o wpis do CEIDG. Z uwagi na fakt, iż wniosek może zawierać różne żądania (np. rozpoczęcie i zawieszenie działalności, zawieszenie i wykreślenie działalności itp.) są one kategoryzowane w inny sposób niż w latach ubiegłych. W sprawozdaniu podano ogólną liczbę złożonych wniosków.

Tab. 15. Ewidencja działalności gospodarczej

Rodzaje przyjętych wniosków – załatwiane sprawy	2012	2013
Wpisy do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej	39 048	42 303
Zaświadczenia z archiwalnej ewidencji działalności gospodarczej	2 135	1 702

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

NOWOCZESNA GOSPODARKA

Łódzki Regionalny Park Naukowo- Technologiczny

Celem Technoparku Łódź jest transfer nowoczesnych technologii ze sfery nauki do sfery biznesu oraz stworzenie jak najlepszych warunków rozwoju lokalnej przedsiębiorczości w zakresie innowacji i nowych technologii. W 2013 roku Technopark realizował cele:

- pomoc młodym firmom w inkubatorze technologicznym,
- badania w laboratoriach BioNanoParku, najnowocześniejszym w Polsce centrum wdrożeniowym dla biznesu,
- pozyskiwanie inwestorów z branży nowoczesnych technologii,
- oferty atrakcyjnych powierzchni konferencyjnych.

Technopark jest optymalnym miejscem dla nowo powstających firm, jak i dla podmiotów o ugruntowanej pozycji rynkowej, które mogą stanowić wzorzec sukcesu rynkowego dla początkujących przedsiębiorców. W 2013 roku działania Technoparku koncentrowały się wokół wykorzystania i rozwijania potencjału nowoczesnego centrum wdrożeniowego dla biznesu BioNanoPark, oddanego do użytku w 2012 roku.

Budynek BioNanoParku obejmuje ponad 7 tys. m² powierzchni, z czego ok. 3 tys. m² zajmują najnowocześniejsze w Polsce laboratoria wdrożeniowe dla przemysłu w zakresie bio-i nanotechnologii: Laboratorium Biotechnologii Przemysłowej oraz Laboratorium Biofizyki Molekularnej i Nanostrukturalnej.

Chociaż Laboratorium Biofizyki Molekularnej i Nanostrukturalnej w pełni uruchomione zostało pod koniec 2012 roku to już w 2011 roku działalność rozpoczęła w nim pracownia Indywidualnych Implantów Medycznych świadcząca usługi doradztwa medycznego. Kluczowym urządzeniem w pracowni jest drukarka 3D. Umożliwia ona budowanie trójwymiarowych modeli anatomicznych, służących następnie do tworzenia implantów medycznych z biodegradowalnego polietylenu. W 2013 roku pracownia podpisała umowę o współpracy z firmą będącą liderem w zakresie projektowania i produkcji sprzętu chirurgicznego stosowanego w ortopedii i neurochirurgii w leczeniu kręgosłupa. Umowa umożliwia podjęcie wspólnych przedsięwzięć o charakterze badawczo-rozwojowym w zakresie bioinżynierii.

Jak najlepsze wykorzystanie potencjału badawczego laboratoriów i pozyskiwanie dla nich partnerów biznesowych to jedno z ważniejszych punktów strategii rozwoju Technoparku na najbliższe lata, przy czym w 2013 pozyskano pierwsze znaczące zlecenia.

W Technoparku działa również Łódzki Inkubator Technologiczny, w którym nowo powstające, innowacyjne firmy otrzymują na zasadach pomocy de minimis korzystne warunki najmu nowoczesnie wyposażonych powierzchni biurowych. W ramach opłat czynszowych firmy otrzymują doradztwo prawne, patentowe, księgowe i marketingowe, jak również promocję na stronie Technoparku oraz działania PR związane z upowszechnieniem informacji o produktach i usługach firmy. Od chwili uruchomienia Inkubatora (w październiku 2007 r.) z jego pomocy skorzystało 75 firm. W 2013 roku przyjęto kolejnych 15 podmiotów, dzięki czemu w ŁIT inkubowanych było 21 firm. Wiele z firm Inkubatora odnosi znaczące sukcesy,

potwierdzone nagrodami i wyróżnieniami w prestiżowych konkursach, jak choćby tytuły Krajowych Liderów Innowacji, Liderów Nowoczesnych Technologii, Parkowych Orłów.

ŁIT oferuje również bezpłatne szkolenia, których oferta budowana jest i aktualizowana w porozumieniu z firmami inkubowanymi, tak by jak najlepiej odpowiadać na ich bieżące potrzeby. W 2013 roku Technopark podpisał umowę ze Społeczną Akademią Nauk, współpracującą z Clark University z USA, co zapewnia przedsiębiorcom z inkubatora dostęp do szkoleń prowadzonych przez amerykańskich wykładowców.

Ponadto w 2013 roku Łódzki Inkubator Technologiczny podjął współpracę z Akademickimi Inkubatorami Przedsiębiorczości. Dzięki niej możliwe stanie się zwiększenie przepływu informacji i osiągnięcie efektu synergii między innymi poprzez dotarcie z ofertą ŁIT do przyszłych przedsiębiorców wyłonionych i wskazanych przez AIP.

W minionym roku Technopark Łódź podpisał również umowę o współpracy z Bełchatowsko-Kleszczowskim Parkiem Przemysłowo-Technologicznym. W związku z faktem, że pewne obszary działania obu instytucji uzupełniają się, ich współpraca umożliwia przedstawienie komplementarnej oferty przedsiębiorcom z regionu, chcącym wdrażać innowacje.

Również w 2013 roku, z myślą o młodych, kreatywnych przedsiębiorcach powstała specjalna „Strefa Politechniki Łódzkiej”. Porozumienie w tej sprawie podpisał Technopark, Politechnika Łódzka oraz Centrum Transferu Technologii Politechniki Łódzkiej. W ramach współpracy stworzona została Interdyscyplinarna Szkoła Innowacji. Ideą projektu jest stworzenie interdyscyplinarnych zespołów, które dzięki wiedzy poszczególnych osób będą w stanie wykreować interesujący pomysł na biznes, a następnie go rozwinąć i utworzyć firmę typu spin-off.

Efekty systematycznych działań na rzecz pozyskania kolejnych inkubowanych podmiotów spodziewane są już w pierwszym kwartale roku 2014.

We wrześniu 2013 r. ruszyła modernizacja „starego” budynku Łódzkiego Inkubatora Technologicznego. Wymienione zostaną wszystkie instalacje, meble i sprzęt komputerowy. Zmodernizowany zostanie wygląd budynku, który nawiąże wystrojem i standardem do budynku BioNanoParku. W związku z pracami, wszystkie firmy zlokalizowane na terenie „starego” Inkubatora przeniesione zostały do budynku BioNanoParku.

Równolegle z robotami budowlanymi trwa doposażenie istniejących pracowni laboratoryjnych w nowoczesne urządzenia, które poszerzają dotychczasową ofertę badawczą. Planowany termin zakończenia inwestycji to czerwiec 2014 roku.

W roku 2013 Spółka prowadziła zaawansowane rozmowy na temat pozyskania inwestorów na parcele inwestycyjne Technoparku. Podpisany został akt notarialny z inwestorem reprezentującym przemysł farmaceutyczny.

Realizacji celów marketingowych w 2013 roku służył również udział przedstawicieli BioNanoParku w najważniejszych targach i imprezach branżowych, związanych z szeroko rozumianą biotechnologią i usługami badawczymi (np. BioForum). Ważne miejsce w działalności promocyjnej zajmowała też współpraca zagraniczna, w tym nawiązanie współpracy z biurami radców handlowych polskich placówek dyplomatycznych oraz izb przemysłowo-handlowych, jak również parków naukowo-technologicznych o podobnym charakterze.

Wzorcowy charakter projektu BioNanoPark i jego realizacji sprawia, że Technopark jest często odwiedzany przez zagranicznych gości – przedstawicieli administracji publicznej najwyższego szczebla, ale też środowisk biznesowych oraz grup dziennikarzy, co ma istotny wymiar promocyjny i wizerunkowy zarówno dla Łodzi, jak i regionu. Tylko w 2013 roku Technopark odwiedzili między innymi: Rudy Demotte premier Walonii-Belgii; dr Svetlana Kauzoniene, wiceminister litewskiego Ministerstwa Edukacji i Nauki; Dominique Demonte, dyrektor Bioparku Charleroi Brussels South; Jerik Utembajew, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny Republiki Kazachstanu; ambasador Chorwacji Ivan Del Vechio oraz Takeo Fukuda prezes Izby Gospodarczej Japonii w Polsce.

Zadanie BioNanoPark+

W czasie VI Europejskiego Forum Gospodarczego w Łodzi 14 listopada 2013 roku prezes PARP Bożena Lublińska-Kasprzak oraz prezes łódzkiego Technoparku Andrzej Styczeń podpisali aneks do umowy dotyczącej wsparcia projektu BioNanoPark, na mocy którego nastąpi jego kolejne rozszerzenie o zadanie BioNanoPark+. Tym samym łódzki Technopark rozpoczął prace, których efektem będzie stworzenie unikatowego w skali Europy kompleksu 6 nowych laboratoriów działających w obszarze bio- i nanotechnologii oraz medycyny. Najważniejszą jego część będzie stanowił analizator rzeczywistych układów złożonych umożliwiający symulację zjawisk zachodzących w badanych obiektach w czasie rzeczywistym.

Jest to już drugi Aneks rozszerzający zakres projektu BioNanoPark. Pierwsze tzw. „małe” rozszerzenie nastąpiło w grudniu 2012 roku i osiągnęło wartość 7 mln zł netto. Kolejne tzw. „duże rozszerzenie” (zadanie BioNanoPark+) o kwotę 74,5 mln zł netto jest więc niewątpliwie sukcesem łódzkiego ośrodka i zwiększa wartość projektu podstawowego dwukrotnie. Możliwość uzyskania dodatkowego wsparcia ze środków unijnych jeszcze w obecnym okresie finansowania pojawiła się dzięki wzorcowemu wykorzystaniu środków i oddaniu do użytku centrum wdrożeniowego dla biznesu BioNanoPark przed terminem. Istotne jest również to, że wkład własny przy finansowaniu tego projektu to jedynie 15% kosztów kwalifikowanych, które zapewniło dwóch największych udziałowców Miasto Łódź i Województwo Łódzkie.

W ramach projektu na terenie łódzkiego Technoparku powstanie nowy budynek o powierzchni ponad 4000 m² wraz z infrastrukturą, który zostanie zintegrowany z obiektami już istniejącymi. Oferta nowych laboratoriów będzie uzupełnieniem obecnie funkcjonujących. Dzięki temu powstanie jedyne tak kompleksowe centrum w Polsce i przygotowane do świadczenia usług badawczych dla przemysłu. W jego skład wejdą: Laboratorium Autentykacji Produktów, Laboratorium Biosensorów i Elektroniki Organicznej, Laboratorium Biotechnologiczne, Laboratorium Symulacji Molekularnych, Laboratorium Medycyny Spersonalizowanej, Laboratorium Badań Strukturalnych Nanomateriałów. Będą one dysponowały nowoczesną, często unikatową aparaturą, co umożliwi prowadzenie na wysokim poziomie prac badawczo-rozwojowych w obszarach biotechnologii, nanotechnologii i medycyny.

Pierwsze duże zlecenie dla BioNanoParku

W 2013 roku pozyskano dla Bionanoparku pierwsze poważne zlecenie na realizację badań, których wyniki mogą zostać zaimplementowane do gospodarki. Laboratoria działające w łódzkim Technoparku w ramach centrum wdrożeniowego dla biznesu BioNanoPark prowadzą badania dla projektu, którego celem jest opracowanie nowatorskiej i skutecznej metody utylizacji odpadów pomielasowych. 18 lipca 2013 roku przedstawiciele Technoparku podpisali w tej sprawie umowę z łódzką firmą Biotechnika. Specjalizuje się ona w szeroko rozumianych rozwiązaniach biotechnologicznych dla przemysłu gorzelniczego i produkcji bioetanolu. Przedmiotem umowy jest stworzenie innowacyjnego rozwiązania w postaci technologii utylizacji odpadów pomielasowych. Badania są prowadzone w laboratoriach BioNanoParku, których nowoczesne wyposażenie (w tym bioreaktory) i zaplecze analityczne umożliwiają podjęcie takiego wyzwania. Realizacja przedsięwzięcia wartego ponad milion złotych potrwa 18 miesięcy.

Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S. A.

W 2011 r. powierzchnia Łódzkiej SSE wynosiła 1276,6 ha. Przedsiębiorcy działający na jej terenie utworzyli łącznie 24,8 tys. miejsc pracy, z czego 18,1 tys. to miejsca nowe a 6,7 tys. to miejsca utrzymane. Wydano 22 zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej, w ramach których inwestorzy zobowiązali się do utworzenia 4 073 miejsc pracy.

W 2012 r. powierzchnia Łódzkiej SSE nie uległa zmianie. Przedsiębiorcy działający na jej terenie, według stanu na 30 września 2012 r., utworzyli łącznie 25,9 tys. miejsc pracy, w tym 19,1 tys. nowych. W 2012 r. wydano 16 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej, w ramach których inwestorzy zobowiązali się do utrzymania 572 miejsc pracy i utworzenia 715.

W 2013 roku w Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej wydano 19 zezwoleń, zadeklarowano powstanie przeszło 900 nowych miejsc pracy oraz utrzymanie 4100.

Od początku funkcjonowania ŁSSE do końca grudnia 2013 r. wydano 236, przy czym aktualnie obowiązują 172 (33 zostały cofnięte i 30 wygaszono). Łącznie inwestorzy zadeklarowali inwestycje w wysokości 8 690,47 mln zł. Według stanu na 30.09.2013 r. zainwestowali łącznie 10 621,79 mln zł.

Tab. 16. Największe inwestycje w ŁSSE

Przedsiębiorca	Deklarowane nakłady w mln zł	Zrealizowane nakłady w mln zł	Deklarowane nowe miejsca pracy	Deklarowane utrzymane miejsca pracy	Zrealizowane nowe miejsca pracy	Zrealizowane utrzymane miejsca pracy
Grupa Procter & Gamble	954,44	1 746,64	980	1190	1431	806
EUROGLAS Polska Sp. z o.o.	723,18	849,46	275	0	311	0
Indesit Company Polska Sp. z o.o.	602,99	695,12	1 418	0	1848	129
DELL Products (Poland) Sp. z o.o.	376,60	356,63	2 000	0	820	419
Grupa Paradyż	360,66	524,47	386	764	518	736
Łącznie:	3 017,87	4 172,32	5 059	1954	4928	2090

Źródło: Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna.

Obecnie w Ministerstwie Gospodarki procedowany jest wniosek ŁSSE S.A. w sprawie powiększenia obszaru. W wyniku tej procedury powierzchnia strefy wynosić będzie 1 314,942 ha. Rozszerzenie to przyniesie ok. 397,5 mln zł i 866 nowych miejsc pracy wraz z utrzymaniem 1457 istniejących.

Tab. 17. Zezwolenia wydane przez ŁSSE w 2013

Przedsiębiorca	Deklarowane nakłady w mln zł	Deklarowane nowe miejsca pracy	Deklarowane utrzymywane miejsca pracy
LEK S.A.	125,00	130	243
ASTI Sp. z o.o.	1,00	5	0
HUTCHINSON Poland Sp. z o.o.	75,00	250	732
HTL-Strefa S.A.	14,08	10	654
Sonoco Poland - Packaging Services Sp. z o.o.	17,47	25	0
Amber Energia Centrum Usług Sp. z o.o.	1,05	10	0
Infosys BPO Poland Sp. z o.o.	2,47	260	1456
Elfa Pharm Sp. z o.o.	8,00	30	0
BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o.	4,25	20	664
Wirthwein Polska Sp. z o.o.	11,00	20	183
Quick-Mix Sp. z o.o.	5,14	10	25
Poprawa Producent Opakowań Tekturowych	4,50	10	56
Thermica Sp. z o.o.	2,12	15	12
Sponcel Sp. z o.o.	50,00	35	0
Weidenhammer Polska Sp. z o.o.	25,13	31	0
VPK Packaging Sp. z o.o.	58,80	30	0
Star Fitness S.A.	8,00	20	10
Huta Szkła Anewal Sp. z o.o.	4,60	20	0
Hapam Poland Sp. z o.o.	5,00	6	65
	422,62	937	4 100

Źródło: Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Nagrody dla ŁSSE:

- Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. po raz drugi nagrodzona tytułem Jakość Roku w największym konkursie projekcyjnym w Polsce. Eksperti Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji S.A. docenili wysokie standardy działalności Spółki;

- „PRoton Teraz Polska” za promowanie przedsiębiorczości oraz projekt „Łódzkie – Strefa Biznesu Szyta na Miare” skierowany na rynek niemiecki;
- 1 miejsce dla fabryki Grohmana w ŁSSE jako najlepszego obiektu komercyjnego w międzynarodowym konkursie John Jacob Astor podczas Expo Real 2013 w Monachium;
- Prime Property Prize Województwo Łódzkie 2013, nagroda portalu propertynews.pl w kategorii Biurowiec dla Fabryki Ludwika Grohmana – siedziby ŁSSE S.A.;
- Nagroda dla Fabryki Grohmana za odbudowę roku w prestiżowym konkursie Eurobuild Awards 2013 dla najważniejszych wydarzeń, projektów i firm z Europy Środkowo – Wschodniej na rynku nieruchomości i budownictwa w 2013 roku;
- Tytuł fDi IPA (Investment Promotion Agency) Innovation Awards 2013 przyznawany przez fDi Magazine (grupa Financial Times) dla najbardziej kreatywnych instytucji zajmujących się pozyskiwaniem inwestycji oraz wykazujących się wyjątkowymi i przełomowymi działaniami w tym zakresie. To prestiżowe wyróżnienie przyznaje fDi Magazine (Grupa Financial Times). Jak piszą autorzy projektu „wraz ze zmniejszającą się liczbą projektów inwestycyjnych oraz różnorodnymi destynacjami i zachętami inwestycyjnymi, pozyskanie inwestycji jest coraz trudniejsze. Najtrudniejszym zadaniem jakie stoi przed instytucjami pozyskującymi inwestorów jest wyróżnienie ich miejsc wśród wysokiej konkurencji. Innowacyjne podejście jest niezbędne. Celem badania było wyróżnienie firm, które oferują coś więcej, niż tylko pomoc inwestycyjną.”;
- Tytuł i statuetka „Skrzydła Wyobraźni” za efektywną działalność na rzecz szkolnictwa zawodowego w Regionie Łódzkim.

POZYSKIWANIE INWESTORÓW

Dzięki wyjątkowo dobremu klimatowi biznesowemu, dobrze wykształconej kadrze, a także bliskości stolicy, Łódź przekształca się z gospodarki opartej na przemyśle włókienniczym, w gospodarke bazującą na wiedzy i usługach. Priorytetowe dla rozwoju gospodarczego miasta są nowoczesne branże: centra usług biznesowych (BPO i IT), biotechnologia, produkcja gier komputerowych, a także produkcja AGD i przemysł elektroniczny.

Wchodzący w skład BOI Zespół Obsługi Inwestora prowadził 59 projektów, z których 19 zostało zakończonych uruchomieniem działalności. W przypadku 9 została podjęta decyzja o lokalizacji w Łodzi, 10 projektów znajduje się na tzw. „krótkiej liście” (wysokie prawdopodobieństwo wyboru Łodzi jako miejsca inwestycji), 21 z kolei jest na tzw. „długiej liście”. Zrealizowane lub będących w trakcie realizacji 28 projektów może w sumie wygenerować 2970 miejsc pracy. Wśród projektów dominuje branża BPO/IT (np. Samsung R&D, Sii, KPMG, Accenture), a wśród inwestorów z branży produkcyjnej projekty reinwestycyjne, obejmujące rozbudowę istniejących zakładów (np. Hutchinson, BSH, P&G Gillette, Barry Callebaut, Drahtzug Stein, Wirthwein), przy czym zatrudnienie w tym sektorze może wzrosnąć o 2000 osób. Nowe firmy z branży logistycznej - Pall-Ex Polska, Intelligent Logistics solutions (Pelion) przyczynią się do powstania 340 nowych etatów.

Największymi barierami w pozyskiwaniu inwestorów są brak miejskich terenów pod inwestycje przemysłowe i logistyczne oraz brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wystarczających zachęt inwestycyjnych.

Do nowych kierunków działań zaliczyć należy zatrudnienie pracownika odpowiedzialnego za nawiązanie oraz rozwój kontaktów z przedsiębiorcami japońskimi. Skutkiem tego była oficjalna wizyta w Łodzi Ambasadora Japonii w Polsce, a także misja gospodarcza do Japonii, której przewodniczyła prezydent Łodzi Hanna Zdanowska. Ponadto zatrudniono pracownika odpowiedzialnego za rozwój sektora produkcji gier. W październiku 2013 roku odbyła się pierwsza edycja konferencji „Łódź Game Summit”, która ma być miejscem spotkań szeroko rozumianej branży produkcji gier. Wydarzenie to było okazją do podpisania listu intencyjnego między sygnatariuszami: Miastem Łódź, Urzędem Marszałkowskim Województwa

Łódzkiego, Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, Łódzką Agencją Rozwoju Regionalnego, Politechniką Łódzką, Akademią Sztuk Pięknych, Uniwersytetem Łódzkim, PWSFTviT, Bankiem Gospodarstwa Krajowego i firmami DELL, IBM oraz Incuvo i Teyon. Porozumienie to dotyczy wspólnej woli stworzenia Łódzkiego Centrum Gier Gameinkubator, które ma być w założeniu miejscem wspierającym branżę, poprzez szkolenie wysoko wykwalifikowanej kadry, zapewnienie pełnego wsparcia sprzętowego oraz finansowego dla firm tworzących gry w Polsce. Przede wszystkim ma być to inicjatywa rozwijająca branżę przemysłów kreatywnych w Łodzi, zgodnie ze strategią rozwoju tego sektora, jaki został przyjęty przez Łódź już jakiś czas temu. Inicjatywa spotkała się z bardzo pozytywnym odzewem ze strony branży oraz mediów, w przyszłości może to być największa i najważniejsza inicjatywa tego typu w Polsce i Europie.

W 2013 r. nastąpił wzrost liczby inwestorów współpracujących z miastem całkowity przyrost powierzchni inwestycji biurowych w 2013 r. wyniósł 21 tys. m², natomiast wielkość planowanej powierzchni biurowej szacuje się na 65 tys. m². Całkowity przyrost powierzchni obiektów logistyczno produkcyjnych wyniósł w 2013 r. 8300 m².

Tab. 18. Inwestycje w obiekty biurowe

Rodzaj pomocy inwestorskiej	Liczba pozyskanych inwestycji		Pozyskana powierzchnia w m ²	
	2012	2013	2012	2013
Wsparcie inwestora na etapie przygotowania i realizacji inwestycji	5	4	83 000	ok. 92 300
Kompleksowa obsługa przedinwestycyjna	1	1	30 000	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora.

Tab. 19. Inwestycje w obiekty hotelowe

Rodzaj pomocy inwestorskiej	Liczba pozyskanych inwestycji		Planowana liczba pokoi	
	2012	2013	2012	2013
Wsparcie inwestora na etapie przygotowania i realizacji inwestycji	2	1	317	190

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora.

Tab. 20. Inwestycje w obiekty usługowo-rozrywkowe

Rodzaj pomocy inwestorskiej	Liczba pozyskanych inwestycji		Powierzchnia planowana w m ²	
	2012	2013	2012	2013
Wsparcie inwestora na etapie przygotowania i realizacji inwestycji	1	1	50 000	45 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora.

Tab. 21. Inwestycje w obiekty logistyczno-produkcyjne

Rodzaj pomocy inwestorskiej	Liczba pozyskanych inwestycji		Powierzchnia planowana w m ²	
	2012	2013	2012	2013
Wsparcie inwestora na etapie przygotowania i realizacji inwestycji	3	2	ok. 214 000	ok. 217 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora.

PROMOCJA MIASTA

Łódź kreatywna

W 2013 r. pozyskano środki z Unii Europejskiej w ramach EFRR RPO WŁ 2007-2013 na promocję marki Łódź w ramach 4 projektów o łącznej wartości ponad 8 mln zł. Projekty będą realizowane w 2014 roku.

Od sierpnia 2011 r. publikowane jest wydawnictwo „Newsletter przemysłów kreatywnych”, które prezentuje idee przemysłów kreatywnych. Co miesiąc prezentowane są wywiady z uznanymi mieszkańcami Łodzi opowiadającymi o rozwoju sektora kreatywnego w mieście, dobre praktyki pokazujące przedsiębiorczość łodzian oraz dobre pomysły z całego świata. Wysokiej jakości treści newslettera zyskały uznanie czytelników oraz zdobyły w 2013 r. nagrody w konkursie AGAPE „Konkurs biuletynów firmowych”.

Prowadzona jest również strona internetowa www.kreatywna.lodz.pl, która poświęcona jest przemysłowi kreatywnym w Łodzi, obejmująca bieżące wiadomości z sektora, newsy, informacje o realizowanych kampaniach i projektach promujących markę Łódź.

Ponadto zrealizowana została w 2013r. kampania „W Łodzi będzie głośno” na nośnikach outdoorowych w największych miastach w Polsce (Gdańsk, Kraków, Poznań, Warszawa).

Konkurs Łódź Proponuje – innowacyjni i kreatywni 2012

Konkurs Łódź Proponuje – Innowacyjni i Kreatywni rozgrywany był w trzech kategoriach: Innowacyjny Produkt, Innowacyjna Usługa oraz Kreatywny Biznes – Społecznie Odpowiedzialni (nowa kategoria). Do konkursu zgłosiło się 20 firm, z czego Kapituła wyłoniła po 3 nominowanych w każdej z kategorii. Ostatecznie laureatami konkursu zostali:

- w kategorii Innowacyjny Produkt:
 - Mabion S.A. - Leki biotechnologiczne stosowane w leczeniu nowotworów układu chłonnego, białaczek i piersi;
- w kategorii Innowacyjna Usługa:
 - Kromed Marek Krochmalski - Innowacyjny sposób leczenia zmian zwyrodnieniowych stawów z użyciem komórek macierzystych;
- Kreatywny Biznes – Społecznie odpowiedzialni
 - Amii Sp. z o.o. - Akcja „Ile mogę wypić?”;
- nagroda specjalna Prezydenta Miasta Łodzi:
 - Proteon Pharmaceuticals S.A. - Dodatek paszowy BAFASAL®;
- wyróżnienia:
 - F.P.H.U. BEST - Gry logiczne Nubulus, Prosterno, Basileus;
 - Lukato Wojciech Skoczylas - Innowacyjna biżuteria Lukato;
 - P.P.H.U. MatDel Mateusz Delong - Zajęcia edukacyjne z robotyki dla dzieci.

Konkurs Lider Nowoczesnych Technologii 2013

Do konkursu zgłosiło się 241 firm. Laureatami zostali:

- w kategorii średnie przedsiębiorstwo - ZEMAT Technology Group Sp. z o.o.
- w kategorii mikro i małe przedsiębiorstwo - MobileMS Michał Stefański oraz ANALYTICAL R&D Sp. z o.o.
- Zostały również wręczone trzy wyróżnienia:
 - AMII Sp. z o.o. (za innowacje o zasięgu międzynarodowym)
 - GROMAR (za innowacyjne usługi o uniwersalnym odbiorze gospodarczym)

- NZOZ Medica Ewa Sobkiewicz (za innowacje o wysokim potencjale społecznym)

Łódź – moda i wzornictwo

W latach 2011 – 2013 w Łodzi zauważyć można wzrost zainteresowania sektorem mody oraz wzornictwa. Liczba wydarzeń związanych z tymi dziedzinami stale rośnie, zwiększa się również grono odbiorców. Głównym akceleratorem tych działań jest FashionPhilosophy Fashion Week Poland, który jest największym festiwalem mody w Polsce. Zintensyfikowało to rozwój pokrewnych wydarzeń takich jak konkurs Złota Nitka lub ReAct Fashion Show, festiwal mody odnoszący się w dużej mierze do tematu ekologii.

Obok sektora mody na uwagę zasługuje rozwój sektora wzornictwa. Międzynarodowy Festiwal Design, którego głównym organizatorem jest Łódź Art Center ma na celu prezentację najnowszych trendów w polskim i zagranicznym wzornictwie użytkowym.

Wydarzenia 2013:

- FashionPhilosophy Fashion Week Poland (edycja wiosenna 17-21.04., edycja jesienna 15-20.10.) organizowany przez Moda Forte Grupa Kreatywna. Jest to największe wydarzenie modowe w Polsce, które podczas pięciu dni trwania odwiedza średnio 5 000 gości dziennie. Miejszem imprezy była Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna na Księżym Młynie.
- Finał konkursu The Look of The Year organizowany przez Agencję Impresaryjną Igo-Art odbył się w Centrum Promocji Mody ASP. Od 2012 roku oprócz pokazów finałowych na najdłuższym wybiegu w Polsce, zostało zrealizowanych kilkadziesiąt pokazów w ramach wydarzeń towarzyszących.
- Międzynarodowy Konkurs dla Projektantów Mody Złota Nitka (17.05.2013 r.) organizowany przez Międzynarodowe Targi Łódzkie od ponad 20 lat jednoczy środowisko branży modowej, ludzi zafascynowanych sztuką projektowania mody, wybitnych projektantów, krytyków, środowisko opiniotwórcze i media modowe. Edycja 2013 organizowana była przez Centrum Konferencyjno – Wystawiennicze.
- Międzynarodowy Festiwal Designu (17-27.10.2013), którego organizatorem jest Łódź Art. Center to przedsięwzięcie, którego celem jest prezentacja najnowszych trendów w polskim i zagranicznym wzornictwie użytkowym.
- Gala Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi (16.10.2013 r.) najważniejszą i najbardziej medialną imprezą organizowaną przez Katedrę Ubioru jest gala dyplomowa, prezentująca najlepsze dyplomy studentów Akademii Sztuk Pięknych. Impreza ta ma charakter widowiska, które w dynamiczny sposób prezentuje różne osobowości dyplomantów: od propozycji pret-a-porter, poprzez ubiory awangardowe, kolekcje dla firm odzieżowych, aż po wizje autorskie będące na pograniczu mody i sztuki. Impreza ta stanowi główne źródło kontaktów pomiędzy studentami, przedsiębiorcami i mediami.

Ekwiwalent reklamowy

Nazwa wydarzenia	liczba publikacji ze względu na wydział				wartość reklamowa publikacji w zł			
	negatywny	neutralny	pozytywny	suma	negatywny	neutralny	pozytywny	suma
FashionPhilosophy Fashion Week	12	3630	1047	4689	3 089,00	4 718 718,59	5 312 206,62	10 034 014,21
Łódź Design	0	1490	566	2056	0	814 891,62	730 065,08	1 544 956,70
Łódź Czterech Kultu	9	562	156	727	7 267,40	377 351,64	324 399,20	709 018,24
Festiwal Komiksu i Gier	8	1241	372	1621	3 470	1 322 450,01	324 056,54	1 649 976,55
Maraton Dbam o Zdrowie	2	628	254	884	480	828 218,47	567 515,08	1 396 213,55
The Look of the Year	0	579	302	881	0	2 964 107,22	310 915,70	3 275 022,92
Semafor Film Festival	0	603	210	813	0	540 095,70	353 690,62	893 786,32
Festiwal Fotografii Fotofestiwal	0	606	159	756	0	455 678,02	510 556,90	966 234,92
Targowa Street Festival	3	293	79	375	6 368	14 756,45	418	21 542,45
Festiwal Producentów Muzycznych Soundedit	0	455	185	640	0	327 195,39	485 017,50	812 212,89
Forum Kina Europejskiego Cinergia	0	263	90	353	0	171 676,82	139 682,62	311 359,44
Konkurs dla Projektantów Ubioru Złota Nitka	1	425	97	523	0	335 239,23	137 852,74	473 091,97
Akcja Dotknij Teatru	3	1796	558	2357	453,80	985 705,91	801 464,68	1 787 624,39
Festiwal Kultury Chrześcijańskiej	5	200	69	274	3 470	160 901,41	166 513,26	330 884,67
Geyer Music Factory	0	274	61	335	0	125 157,90	89 052,00	214 209,90
Łódzkie Juwenalia	4	412	88	504	9 116	275 320,91	120 454	404 890,91
Galeria Urban Forms	0	298	199	497	0	273 334,60	312 447,50	585 782,10
Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych	7	506	80	593	2 261	497 661,63	123 437,90	623 360,53
Re-act Fashion Show	0	25	18	43	0	26 637,87	18 240,77	44 878,64
Festiwal Dobrego Smaku	0	184	65	249	0	95 698,27	67 909,40	163 607,67
Letnia Akademia Jazzu	0	335	134	469	1 029	140 535,75	208 702,10	350 266,85
Rubinstein Piano Festiwal	2	200	69	274	0	54 791,23	37943,22	92734,45
Filinteractive Festival	0	47	26	73	0	50 052,04	22 060	72 112,04
Plus Grand Prix Jazz Melomani	0	168	29	197	0	182 603,62	81 262	263 865,62
Explorers Festival	0	122	76	198	0	201 350	292 447,14	493 797,14
Międzynarodowe Triennale Tkaniny	1	370	94	465	2 452	189 408,28	153 641,80	345 502,08
LDZ Alternatywa	0	198	35	233	0	41 963,87	19 334	61 297,87
Light Move Festival	0	365	106	471	0	301 927,57	346 884,20	648 811,77
Gala ASP	0	68	16	84	0	29826,35	88 916	118 742,35
Targowa Film&Music Street	14	57	2	73	6 368	14 765,45	418	21 551,45
Suma:	71	16 400	5 242	21 713	45 824,20	16 518 021,82	12 147 504,57	28 711 350,59

Łódź filmowa

Łódź Film Commission (Zespół ds. Filmu w Wydziale Kultury Urzędu Miasta Łodzi) członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Komisarzy Filmowych (AFCI – Association of Film Commissioners International) to pierwsza tego typu jednostka funkcjonująca w Polsce. Do jej najważniejszych zadań należy zapewnienie kompleksowej pomocy filmowcom oraz wsparcie produkcji filmowej jako jednej z gałęzi przemysłów kreatywnych.

Rok 2013 był bardzo udany dla filmu w Łodzi. Statystycznie, codziennie powstawały zdjęcia filmowe wspierane przez Łódź Film Commission (417 dni zdjęciowych). W mijającym roku ŁFC wsparła 25 projektów (3 z nich to koprodukcje międzynarodowe), w tym 9 filmów fabularnych i 5 dokumentalnych, a także teledyski, programy telewizyjne, reklamy komercyjne i społeczne oraz inne projekty audiowizualne.

Największym łódzkim sukcesem była „Ida” w reż. Pawła Pawlikowskiego. Utrzymany w czarno-białej konwencji, z unikalnymi zdjęciami Ryszarda Lenczewskiego i Łukasza Żala oraz wspaniałymi kreacjami aktorskimi Agaty Kuleszy i Agaty Trzebuchowskiej, film jest dystrybuowany w przeszło 35 państwach. Osiągnął sukces frekwencyjny i uznanie krytyków na całym świecie, czego potwierdzeniem jest szereg zdobytych nagród, poczynając od Złotych Lwów na Festiwalu w Gdyni, Złotej Żaby na Festiwalu Camerimage w Bydgoszczy poprzez FIPRESCI w Toronto oraz statuetek w Londynie, Gijon, Atenach i Mińsku.

Na ulicy Włókienniczej oraz w Widzewskiej Manufakturze powstawały zdjęcia do filmu o Powstaniu Warszawskim „Miasto 44” w reżyserii Jana Komasy. Łódzkie wnętrza i plenery takie jak park Klepaczka, ul. Popioły lub stary Rynek wybrał Jerzy Stuhr do swojego najnowszego filmu „Obywatel”. Grzegorz Królikiewicz niedawno ukończył zdjęcia do produkcji „Sąsiedzi”, którą kręcono przy ul. Ogrodowej.

W Łodzi powstają kolejne odcinki serii animowanych: „Zajaczek Parauszek”, wykonywany techniką lalkowej animacji poklatkowej, z której słynie Se-ma-for oraz „Pamiętniki Florki” Anima-polu. Obie produkcje, po przychylnym przyjęciu pierwszych epizodów, pozyskaniu dodatkowych funduszy i zagranicznych koproducentów, rozwijają się, a animatorzy pracują pełną parą. „Zajaczka Parauszka” dzieci mogą oglądać na antenie kanału MiniMini+HD, „Pamiętniki Florki” zagospodzą w ramówce już wkrótce.

W toku są zdjęcia do kolejnej, piątej już, serii „Komisarza Alexa”. Latem w łódzkich plenerach i Centrum Promocji Mody Akademii Sztuk Pięknych powstawał nowy talent show „Projektanci na start”, realizowany dla telewizji Fox Life. Łącznie, w 2013 r.

W ramach Łódzkiego Funduszu Filmowego Miasto wsparło: 2 filmy dokumentalne, 2 animowane, 4 fabularne:

- Filmy dokumentalne:
 - Wajda Studio sp. z o.o. - „Uwierzcie w koniec świata” w reżyserii Moniki Pawluczuk,
 - Studio Filmowe Everest - „Na żywo” w reżyserii Andrzeja Papużyńskiego.
- Filmy animowane:
 - Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera - „A Łódź i tak zostanie” w reżyserii Marcina Podolca,
 - WJT Wojciech Leszczyński - „Trzej królowie” w reżyserii Anny Błaszczuk.
- Filmy fabularne:
 - Koi Studio - „Małe stłuczki” w reżyserii Ireneusza Grzyba i Aleksandry Gowin,
 - Studio Filmowe KADR - „Sąsiedzi” w reżyserii Grzegorza Królikiewicza,
 - Akson Studio - „Miasto 44” w reżyserii Jana Komasy,
 - Opus Film - „Ida” w reżyserii Pawła Pawlikowskiego.

Produkcje dofinansowane z Łódzkiego Funduszu Filmowego zostały w Łodzi i w regionie ponad 5 milionów złotych.

W 2013 r. Łódź otrzymała dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej (RPO WŁ na lata 2007-2013) na projekt „Łódzkie Przyjazne Filmowcom”. Celem jest zwiększenie liczby produkcji audiowizualnych realizowanych w województwie łódzkim oraz rozwój branży filmowej poprzez rozbudowę oferty regionu o nowe lokacje, standaryzację i profesjonalizację obsługi ekip filmowych w całym regionie oraz szeroką krajową i międzynarodową. Projekt pozwoli na rozszerzenie działalności Łódź Film Commission i nawiązanie bliższej współpracy z gminami całego województwa łódzkiego. Zostanie utworzona sieć kontaktów w regionie, baza lokalizacji zdjęciowych będzie wzbogacona o nowe obiekty z miast i powiatów, a dzięki cyklowi szkoleń dla przedstawicieli gmin współpracujących z Łodzią, ekipy filmowe będą obsługiwane według jednolitych standardów. Projekt „Łódzkie Przyjazne Filmowcom” obejmuje również przygotowanie materiałów promocyjnych dla producentów i działania marketingowe podczas festiwali filmowych, przygotowanie tzw. „location tour” dla przedstawicieli branży oraz cykl nieodpłatnych projekcji filmów współfinansowanych ze środków Łódzkiego Funduszu Filmowego w wybranych kinach w województwie łódzkim. Projekt będzie realizowany do 2015 r.

W Łodzi od lat odbywa się wiele filmowych wydarzeń i festiwali. Tu funkcjonuje jedyne w Polsce Muzeum Kinematografii, które zajmuje się propagowaniem polskiej sztuki filmowej i osiągnięć ludzi kina polskiego pochodzenia dzięki wielu wystawom, które są prezentowane w licznych krajach świata, często w powiązaniu z wydarzeniami filmowymi o światowej randze. W Muzeum znajdują się unikatowe urządzenia z epoki poprzedzającej film. Są tu latarnie magiczne z przełomu wieków, wyjątkowy salonowy mutoskop, czy odrestaurowany fotoplastikon z 1900 roku pochodzący z Berlina. Jest imponujący zbiór aparatów fotograficznych i kamer filmowych wyprodukowanych w znanych na całym świecie firmach, poczynając od tych najstarszych, a na współczesnych kończąc. Na uwagę zasługuje bogata kolekcja różnorodnych projektorów filmowych ilustrująca kolejne etapy rozwoju techniki filmowej na przestrzeni dziesięcioleci – od początków kina po dzień dzisiejszy. W Muzeum Animacji natomiast najmłodsi mogą obejrzeć lalki i fragmenty scenografii pochodzące z najbardziej znanych filmów animowanych zrealizowanych w łódzkim studiu Se-ma-for. Można tam także zobaczyć elementy planu filmowego i sprzętu wykorzystywanego do produkcji filmowej.

Łąkowa 29 - pod tym filmowym adresem, pod którym kiedyś funkcjonowała Wytwórnia Filmów Fabularnych mieszczą się instytucje oraz firmy związane z filmem takie jak m.in.: Studia Dźwięku Toya Studios, Łódzkie Centrum Filmowe, w którym zgromadzono ponad 260 tys. kostiumów, rekwizytów i eksponatów broni palnej, filia Filмотeki Narodowej z bogatymi zbiorami materiałów filmowych - optycznych (negatywowych i pozytywowych) oraz magnetycznych (dźwiękowych) - do polskich filmów wyprodukowanych w latach 1945 – 1989 czy firma Opus Film jeden z najprężniej działających polskich producentów filmowych.

Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. L. Schillera – słynna Filmówka, obchodząca w tym roku swoje 65 - lecie, to jedna z najważniejszych szkół filmowych na świecie, która swój rozgłos zawdzięcza sukcesom jej najwybitniejszych absolwentów m.in. reżyserów: Andrzeja Munka, Janusza Morgensterna, Andrzeja Wajdy, Romana Polańskiego, Krzysztofa Kieślowskiego, Krzysztofa Zanussiego, Jerzego Skolimowskiego czy Zbigniewa Rybczyńskiego. Szkoła Filmowa w Łodzi – jedna z najstarszych uczelni filmowych na świecie – kształci studentów w dziedzinie sztuki filmowej, telewizyjnej, fotograficznej oraz aktorskiej. Studenci zdobywają wiedzę przygotowującą do pracy reżysera, operatora, animatora, fotografa, scenarzysty, montażysty, kierownika produkcji i aktora.

Centralny Gabinet Edukacji Filmowej działa w Pałacu Młodzieży im. Juliana Tuwima w Łodzi od 1985r. Został powołany na mocy porozumienia Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Ministerstwa Oświaty. CGEF jest jedyną placówką tego typu w kraju. Głównym celem CGEF jest przybliżanie zagadnień związanych z edukacją o mediach audiowizualnych

dzieciom, młodzieży, a także pracownikom instytucji oświaty i kultury, którzy prowadzą zajęcia o tej tematyce. W 2013 r. Gabinet otrzymał główną nagrodę przyznaną przez Polski Instytut Sztuki Filmowej w kategorii „Edukacja młodego widza”.

Wydarzenia 2013

- Letni Festiwal Filmowy „Polówka” – Fundacja Inicjatyw Kulturalnych PLASTER.
- Festiwal Filmów Studenckich z Łódzkiej Szkoły Filmowej „Łodzią po Wiśle”. Festiwal jest organizowany w Warszawie od 2003 r. Od początku założeniem „Łodzią po Wiśle” było stworzenie forum do rozmowy o przyszłości polskiego kina, w którym uczestniczy profesjonalne środowisko filmowe i studenci Szkoły Filmowej. W trakcie festiwalu prezentowane są etiudy: fabularne, dokumentalne, operatorskie oraz animacje powstałe w łódzkiej szkole filmowej podczas ostatniego roku akademickiego. W programie Festiwalu znajdują się również: pokazy specjalne, spektakle dyplomowe studentów Wydziału Aktorskiego PWSFTviT, spotkania z twórcami, wykłady mistrzowskie, wystawy studentów Katedry Fotografii PWSFTviT, warsztaty scenariuszowe, prawa autorskiego oraz prelekcje. Rokrocznie nagradzane są najlepsze etiudy fabularne, dokumentalne, operatorskie oraz animacje.
- Se-ma-for Film Festiwal - międzynarodowy festiwal animowanych filmów lalkowych i technik przestrzennych jest pierwszym w Europie festiwalem dedykowanym animacji stop motion (lalkowej i przestrzennej). Składa się na niego konkurs na najlepszą animację, pokazy specjalne i pozakonkursowe, warsztaty, panele.
- Forum Kina Europejskiego Cinergia - to festiwal poświęcony wyłącznie prezentacji nowego kina Starego Kontynentu. Składają się na niego tematyczne pokazy filmowe i spotkania z twórcami oraz warsztaty.
- Filminteractive - to jedyny festiwal w Europie poświęcony przenikaniu się sztuki filmowej, nowych mediów i technologii, Filminteractive to międzynarodowe wydarzenie poświęcone rozwiązaniom second screen oraz innowacyjnym treściom audiowizualnym, takim jak branded content, interaktywne filmy oraz projekty cross medialne.
- Festiwal Mediów Człowiek w Zagrożeniu - festiwal jest przeglądem twórczości dokumentalnej, prezentuje twórczość filmową, telewizyjną, video, a także reportaże radiowe. Organizatorem Festiwalu jest Muzeum Kinematografii w Łodzi. Nagroda główna to „Biała Kobra” za film i za reportaż radiowy. Oprócz nagrody głównej festiwalu przyznawanych jest kilka innych wyróżnień.
- Festiwal Krytyków Sztuki Filmowej Kamera Akcja to jedyne wydarzenie w Polsce poświęcone działalności krytyków filmowych. Głównym celem wydarzenia jest tworzenie żywego miejsca wymiany poglądów o sztuce filmowej kształtującego i wpływającego na adeptów stawiających pierwsze kroki w dziedzinie krytyki filmowej.
- Międzynarodowego Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Włodzimierza Puchalskiego organizowany jest przez Wytwórnię Filmów Oświatowych. MFFP jest największym festiwalem filmów przyrodniczych w Polsce. Od dziewiątej edycji (2001 r.) realizowany w formule międzynarodowej, a od pięciu lat funkcjonuje w strukturach elitarnej organizacji ECOMOVE International.
- W 2013 r. odbyła się I edycja Festiwalu 3D Image poświęcona stereoskopii. Podczas festiwalu zaprezentowano najnowsze dzieła miłośników stereoskopii, przyznano nagrody dla najlepszego filmu, przeprowadzono warsztaty dla profesjonalistów oraz dzieci i młodzieży. Festiwalowi towarzyszyła również konferencja stanowiąca okazję do wymiany doświadczeń oraz do zapoznania się z najnowszymi rozwiązaniami i trendami w filmie 3 D.

TURYSTYKA

W ramach promocji turystycznej Miasto uczestniczy w krajowych i zagranicznych targach turystycznych. W 2013 r. były to:

- XIX Targi – Regiony Turystyczne Na Styku Kultur, 22-24.02.2013,

- BIT w Mediolanie, 14-17.02.2013,
- ITB w Berlinie, 6-10.03. 2013,
- Lato w Warszawie, 19-21.04.2013,
- Toursalon w Poznaniu, 17-19.10.2013.

Badania ruchu turystycznego

Badania ruchu turystycznego, realizowane przez Regionalną Organizację Turystyczną Województwa Łódzkiego na zlecenie Urzędu Miasta Łodzi i Urzędu Marszałkowskiego, prowadzone są systematycznie od 2008 r. Metoda badań jak i raport końcowy opracowywany jest przez ekspertów Instytutu Geografii Miast i Turyzmu Uniwersytetu Łódzkiego oraz Łódzkiego Towarzystwa Naukowego pod kierownictwem prof. dr hab. Bogdana Włodarczyka.

Ruch turystyczny w 2011 r. w Łodzi oszacowano na prawie 780,5 tys. osób. Goście z zagranicy, stanowili 15,6% tej liczby. Szacunkowo Łódź z działalności turystycznej uzyskała ponad 332 mln zł.

Łódź w 2012 r. odwiedziło 1,17 mln turystów, co oznacza wzrost w porównaniu do roku 2011 o 0,39 mln. Liczba zagranicznych turystów wzrosła o ponad 12 tys. osób i wyniosła 134 tysięcy. W Łodzi wydatki turystów wzrosły i wyniosły 446,2 mln zł. Turyści odwiedzają Łódź głównie od kwietnia do czerwca oraz od września do października, natomiast okres wakacji oraz miesiące grudzień – styczeń to czas niżu turystycznego.

Do Łodzi przyjeżdżają głównie mieszkańcy miast z województwa mazowieckiego i ościennych regionów. Wśród powodów wizyty najczęściej wymieniane są imprezy sportowe i kulturalne, udział w konferencjach, zwiedzanie, odwiedzanie rodziny i znajomych, wypoczynek i zakupy. Turyści trafiają do Manufaktury, na Piotrkowską i na Księży Młyn. Cudzoziemcy do tej listy dodają jeszcze cmentarz żydowski i Stare Miasto. Turyści zagraniczni to głównie Brytyjczycy, Niemcy i Włosi. Dużą grupą turystów zagranicznych spoza Europy są osoby o polskich korzeniach badające w Łodzi historie swoich rodzin.

W 2013 r., ze względu na znaczne ograniczenia finansowe, nie realizowano we współpracy z Regionalną Organizacją Turystyczną oraz Urzędem Marszałkowskim badań ruchu turystycznego.

Główne atrakcje turystyczne miasta

Architektura przemysłowa to niewątpliwie jedno z największych dziedzictw naszego miasta. Pod koniec XIX wieku symbolem Łodzi były dymiące, ceglane kominy i potężne fabryczne wieże. Dziś kominy zniknęły z łódzkiego pejzażu, a postindustrialna przestrzeń przyciąga przede wszystkim ludzi sztuki, zakochanych w niebanalnych obrazach i architektów o nieograniczonej wyobraźni. UMŁ promuje spacerzy szlakiem architektury przemysłowej, czyli podróż w przeszłość, w czasy „ziemi obiecanej”, ale także możliwość zaobserwowania dynamicznych przemian miasta. Warto wybrać się na wędrowkę szlakiem Architektury przemysłowej i zobaczyć jak z pofabrycznych, ciężkich murów, żeliwnych konstrukcji wydobywa się piękno Łodzi.

Podobnie jak w ubiegłych latach, największym zainteresowaniem mieszkańców i turystów cieszy się Manufaktura – centrum handlu, rozrywki, i kultury. Unikalny na skalę polską jak i europejską projekt rewitalizacji, łączący w sobie nowoczesne formy i architekturę z odnowionymi XIX-wiecznymi budynkami dawnej fabryki Izraela Poznańskiego.

Funkcjonująca pełną parą od 2012 r. OFF Piotrkowska stała się, w ciągu ostatniego roku, atrakcją dla Łódzian i przyjezdnych. Podwórko dawnej fabryki Ramischa przy ul. Piotrkowskiej 138/140 to miejsce, którego siła polega na potencjale ludzi, mających zapał i chęci do podejmowania kreatywnych działań na wielu płaszczyznach. OFF Piotrkowska skupia muzyków, artystów, designerów, animatorów kultury, projektantów mody i innych twórców szeroko pojętej kultury

offowej. Stare fabryczne mury są miejscem rozwoju kultury, sztuki i kreatywnego biznesu. Powstała tu przestrzeń dla oryginalnych klubokawiarni, klubów, ekskluzywnych butików, projektantów mody i designerów, wystaw i koncertów.

Wielkoformatowe graffiti, które wrosły już w pejzaż miasta, znane i podziwiane są nie tylko w kraju, ale też w szerokim świecie. Wybitni reprezentanci malarstwa wielkoformatowego zarówno z Polski, jak i z zagranicy tworzą murale w publicznej przestrzeni Łodzi. Prace malowane bezpośrednio na elewacjach kamienic powstają podczas festiwalu Galeria Urban Forms – zaliczonego przez Graffiti Art Magazine (prestżowy francuski magazyn prezentujący współczesną sztukę miejską) do pięciu najważniejszych street-artowych festiwali na świecie.

Łódź festiwalowa. Każdego roku odbywa się tu kilkadziesiąt imprez cyklicznych o międzynarodowym znaczeniu gromadzących liczną publiczność. Najbardziej znane są: FashionPhilosophy Fashion Week Poland, Łódź Design Festival, Se-ma-for Film Festival, Festiwal Łódź Czterech Kultur, Explorer Festival, Fotofestival, Międzynarodowy Festiwal Producentów Muzycznych Soundedit. Coraz większą popularnością cieszy się Festiwal Kinetycznej Sztuki Światła „Light Move Festival”, który otrzymał 1. nagrodę w plebiscycie „Energia Kultury 2013”. Niegasnącym zainteresowaniem cieszą się łódzkie muzea. W kilku z nich nastąpiły w 2013 r. znaczące zmiany: Centralne Muzeum Włókiennictwa poszerzyło ofertę o multimedialną wystawę mieszczącą się w budynku starej kotłowni, Muzeum Sztuki przy ul. Więckowskiego 36, po wielu miesiącach remontu, udostępniło jedną z najlepiej rozpoznawalnych przestrzeni - Salę Neoplastyczną, Pałac Herbsta po renowacji wnętrz, odzyskał dawny blask i zachwyca urodą wnętrz fabrykanckich z przełomu XIX i XX wieku.

Łódź modowa. Łódź jest miastem związanym z przemysłem mody już od dwustu lat, a jego niepowtarzalny XIX-wieczny charakter wciąż stanowi inspirację dla wielu twórców, w szczególności projektantów ubioru. To tutaj znajdują się najważniejsze uczelnie kształcące projektantów i technologów ubioru – Akademia Sztuk Pięknych z jedyną w Polsce Katedrą Ubioru oraz Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów na Politechnice Łódzkiej. Także w tym mieście siedziby mają instytucje działające w sferze mody oraz organizacje skupiające projektantów, w tym: Fundacja Future in Fashion, Centrum Promocji Mody, Centralne Muzeum Włókiennictwa. Każdego roku w Łodzi odbywają się najważniejsze w kraju wydarzenia poświęcone modzie, które prezentują młodych twórców i nowe koncepcje projektowe oraz stwarzają pole do dyskusji (FashionPhilosophy Fashion Week Poland, Złota Nitka, Gala Dyplomowa Katedry Ubioru).

Atlas Arena wydarzenia 2013 r.

Atlas Arena jedna z największych hal widowiskowo-sportowych w Polsce, która stała się marką rozpoznawalną w całej Europie i świecie, osiągając wysokie miejsca w rankingach, np. w szóstce najlepszych hal w Europie według rocznego podsumowania prestiżowego magazynu Audience Media Ltd 2013.

W 2013 roku w Atlas Arenie odbyło się 59 imprez, na które złożyło się 66 dni imprezowych. Liczba widzów biorąca udział w organizowanych wydarzeniach wyniosła ponad 420 tys. Ogólna liczba osób, która odwiedziła Atlas Arenę w 2013 roku wynosi 506 tys. Wśród gwiazd światowego formatu, które gościła Atlas Arena znaleźli się m.in. Justin Bieber, Mark Knopfler, Eric Clapton, System of a Down, Leonard Cohen, Green Day, TOTO.

Warto podkreślić, że liczba zorganizowanych koncertów w stosunku do ubiegłego roku znacznie wzrosła. W 2013 roku Atlas Arena wykorzystała do maksimum swój potencjał, ugruntowując pozycję lidera z 13,95% udziałem w rynku w Polsce oraz 4 miejscem z 10,38% udziałem w Europie.

Tab. 22. Wydarzenia odbywające się w Atlas Arenie w latach 2011-2013.

Rodzaj wydarzenia	2011	2012	2013
Kulturalne (koncerty, festiwale itp.)	20	14	20
Sportowe	21	32	25
Targowe	4	2	1
Inne	5	3	13
Razem	49	51	59

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta

Wydarzenia 2013

- Festiwal Dobrego Smaku - misją tej edycji była promocja kuchni tradycyjnej oraz zdrowych, sezonowych produktów. Do festiwalu przylączyło się 25 restauracji i 9 kawiarni.
- Rok Juliana Tuwima – z okazji roku J. Tuwima, Biuro Promocji Turystyki i Współpracy z Zagranicą zainicjowało akcję polegającą na posadowieniu na ulicy Piotrkowskiej posągów Juliana Tuwima, zlecając ich produkcję łódzkiej ASP. Wyprodukowano 10 rzeźb Tuwima, które pomalowali studenci ASP oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych działających w sektorze kultury i indywidualni artyści.
- Międzynarodowy Festiwal Producentów Muzycznych Soundedit organizowany jest przez Fundację Art. Industry. Festiwal odwołuje się do kreatywności i znaczenia grupy producentów muzycznych. Produkcja muzyczna jest jedną z najprężniej rozwijających się gałęzi przemysłu muzycznego.
- Jarmark Wielkanocny odbył się w dniach 21 – 29.03.2013 r., na odcinku ulicy Piotrkowskiej pomiędzy ulicami Struga i Zamenhofs. W 33 domkach jarmarcznych swoje produkty prezentowali producenci produktów regionalnych, lokalnych, ekologicznych i rękodzieła. Ilość osób uczestniczących: 4000 – 5000.
- Lato na Pietrynie. W związku z realizacją projektu utworzono letnią redakcję Gazety Wyborczej, usytuowaną w każdy piątek na innym odcinku ulicy Piotrkowskiej (opublikowano 33 teksty o ulicy Piotrkowskiej, zorganizowano 2 spacer – kursy fotograficzne i 2 konkursy fotograficzne poświęcone ulicy Piotrkowskiej oraz zorganizowano grę miejską pt. „Skarby Piotrkowskiej”). W wydarzeniu uczestniczyło kilka tysięcy osób.
- Piotrkowska Street Festiwal (1.09-29.11.2013 r.). O festiwalu pisały światowe media m.in. w Stanach Zjednoczonych czy Wietnam, zyskaliśmy kolejną atrakcję turystyczną, a street art idealnie wpisał się w nieco offowy klimat naszego Miasta. Uczestniczyło kilkanaście tysięcy osób.
- Przedsięwzięcie „Drzwi otwarte” ma duży wymiar promocyjny dla Miasta. Głównym celem projektu jest zaprezentowanie najważniejszych łódzkich uczelni (Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka i Uniwersytet Medyczny) w trakcie jednodniowej wizyty młodzieży z regionu z ich najlepszej strony. W roku 2013 przedsięwzięcie odbyło się w auli Uniwersytetu Medycznego. Wzięło w nim udział ok. 500 uczniów z 3 klas liceów ogólnokształcących m. in. z: Łęczycy, Bełchatowa, Sieradza, Tomaszowa Mazowieckiego. Uczestniczyło ok. 500 osób.
- Juwenalia (13 – 19 maja 2013 r.). Tradycyjnie, rokrocznie w maju łódzcy studenci na minimum dwa tygodnie przejmują władzę w mieście. Otrzymując symboliczny klucz do bram Łodzi, biorą również odpowiedzialność za miasto oraz jego mieszkańców. Tradycyjnie Juwenaliowie zabawy, koncerty, turnieje, wspólne grillowanie, wieczory kabaretowe są organizowane na osiedlach studenckich. Uczestniczyło ok. 5000 osób.
- Wybieram swoją przyszłość. Jest to kampania promująca miasto Łódź, jako ośrodek akademicki. Akcja prowadzona jest we współpracy z łódzkimi uczelniami publicznymi (Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka, Uniwersytet Medyczny, Akademia Sztuk Pięknych, Akademia Muzyczna) i ma na celu pokazanie przyszłym i obecnym studentom, w jaki sposób wykorzystać je do budowania ścieżki kariery w mieście. Projekt doceniła Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbara Kudrycka, obejmując akcję swoim patronatem. Liczba uczestników przekroczyła 30 000 osób.

- Opera Łódzka – w dniu 14 grudnia 2013 r. odbyła się premiera musicalu operowego pod tytułem „Łódź Story”. Musical powstał z inicjatywy Rektora Akademii Muzycznej w Łodzi prof. Antoniego Wierzbńskiego, jako projekt przewidziany do pokazania w nowo wybudowanej Sali Koncertowej Akademii Muzycznej im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów zlokalizowanej przy ul. Żubardzkiej 2a. Kompozytorem muzyki do opery jest Włodzimierz Korcz – polski kompozytor, pianista, aranżer, dyrygent, twórca wielu przebojów, wybitny absolwent Akademii Muzycznej w Łodzi. Libretto napisała zaś krakowska poetka, krytyk i teoretyk muzyki - Monika Partyk.
- Wigilia i świąteczne akcje charytatywne przy współpracy Caritasu i Radia Łódź to imprezy skierowane do najbardziej potrzebujących mieszkańców Łodzi. Formy realizacji: spotkanie, koncert. Liczba osób uczestniczących: około 2000.
- Szopka Bożonarodzeniowa na Placu Katedralnym im. Jana Pawła II - wspólne dzieło metropolity łódzkiego oraz prezydentów Łodzi kilku kadencji. Tradycyjnie, od 17 lat, jest ona budowana od początku wg projektów kolejnych artystów. Ilość osób odwiedzających przekracza 10 000 osób.
- „Rzuć się w Łódź”. W miesiącach maj – październik przed wielkimi eventami odbywającymi się w Atlas Arenie funkcjonowała strefa promująca Łódź. Do dyspozycji uczestników imprez oddane były materiały promocyjne, informacja turystyczna, gra z nagrodami. A wszystko to w nowoczesnej i atrakcyjnej formie.
- „Projektanci na start!”. Pierwszy polski modowy talent show na kanale FOX Life. Programy nagrywane były w Łodzi (Akademia Sztuk Pięknych, Centrum Biznesowe Green Horizon, ulica Piotrkowska). Premiery odcinków emitowane były od października 2013 do stycznia 2014.
- Konkurs „Menadżer Roku” w trakcie, którego wybierani są najlepsi biznesmeni w kategorii dużych firm (powyżej 250 pracowników) oraz małych i średnich przedsiębiorstw. „Dziennik Łódzki” organizuje ten konkurs we współpracy z łódzką lożą Business Centre Club. Kandydatów przedstawiają elektorzy, wywodzący się z środowisk biznesowych, samorządu, nauki. Ostatecznego wyboru dokonuje kapituła, w skład, której wchodzi m.in. przedstawiciele administracji, samorządowcy, rektorzy, kanclerz łódzkiej loży BCC, redaktor naczelny „Dziennika Łódzkiego” i prezes wydawcy Dziennika Łódzkiego.
- Łódź Czterech Kultur - festiwal odbył się w maju. Złożyły się na niego koncerty, spektakle, instalacje plastyczne. Wystąpił m.in. Teatr Ósmego Dnia, Steven Bernstein, Marcin Masecki i Mikołaj Trzaska.
- Festiwal Komiksu i Gier - po raz pierwszy festiwal o wieloletniej tradycji odbył się w Atlas Arenie. Ponadto po raz pierwszy na festiwalu zaprezentowano tak szerokie spektrum działań związanych z grami komputerowymi: konkursy i rozgrywki turniejowe, panele dyskusyjne, a także giełda sprzętu i gier komputerowych.
- Festiwal Fotografii Fotofestiwal - fotofestiwal zawsze odbywa się w maju. Wystawy główne przygotowywane są na zamówienie festiwalu i prezentują różnorodne wizje kuratorskie. Wokół nich budowany jest program i nadają one tematykę kolejnym edycjom. Ich dopełnieniem jest bogaty program wydarzeń towarzyszących, które mają stworzyć platformę wymiany doświadczeń dla różnych grup odbiorców. Widzowie, artyści, kuratorzy i nauczyciele spotykają się podczas warsztatów, przeglądu portfolio, wykładów, dyskusji i wieczornych pokazów slajdów.
- Akcja Dotknij Teatru - to ogólnopolski projekt przygotowany z okazji Międzynarodowego Dnia Teatru, którego celem jest stworzenie możliwości twórczego spotkania artystów teatru i widzów.
- Festiwal Kultury Chrześcijańskiej - trwa zazwyczaj dwa tygodnie, podczas których codziennie odbywają się zdarzenia specjalnie na ten czas przygotowane premiery spektakli Teatru Logos i innych, zaprzyjaźnionych scen teatralnych, wystawy prac zaproszonych artystów, spektakle i przedstawienia zespołów zagranicznych, występy chórów i muzyków, często nie do zobaczenia w Polsce w żadnym innym czasie.
- Galeria Urban Forms - podstawową ideą projektu jest stworzenie stałej ekspozycji sztuki ulicznej w publicznej przestrzeni

ścisłego centrum Łodzi. Ekspozycja składa się głównie z wielkoformatowych obrazów malowanych na bezpośrednio elewacjach kamienic w centrum Łodzi przez wybitnych reprezentantów malarstwa wielkoformatowego z całego świata.

- Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych - tematyczny przegląd spektakli teatrów z całego kraju połączony z dyskusjami problemowymi z twórcami.
- Letnia Akademia Jazzu - na festiwal odbywający się w okresie wakacji w klubie Wytwórnia składają się koncerty oraz warsztaty z udziałem znanych muzyków. Imprezie towarzyszą wystawy fotografii oraz pokazy filmów.
- Rubinstein Piano Festiwal - festiwal składał się z ponad 50 wydarzeń: koncertów, recitali, wystaw.
- Międzynarodowe Triennale Tkaniny - prezentacja prac artystów z całego świata. W ubiegłorocznym triennale wzięło udział ponad 600 artystów.
- LDZ Alternatywa - letni festiwal muzyczny prezentujący młode, interesujące zespoły z Polski i Europy.
- Light Move Festival - to festiwal prezentujący nowe oblicze łódzkiej architektury, która w oświetleniu artystów z całego świata zwraca uwagę mieszkańców i turystów na swoją różnorodność i bogactwo formy.
- XIII edycja Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi (15-22 kwietnia 2013 r.) współorganizatorami festiwalu są wszystkie łódzkie uczelnie, Oddział Łódzki PAN i wiele łódzkich instytucji kulturalnych. Celem festiwalu jest prezentacja twórczej roli nauki w rozwoju gospodarczym i kulturalnym Miasta, uświadamianie społeczeństwu tej roli, popularyzacja i prezentacja osiągnięć naukowych oraz artystycznych, zachęcenie młodzieży do zdobywania i pogłębiania wiedzy, integrowanie środowiska akademickiego.

Międzynarodowe Targi Łódzkie

Międzynarodowe Targi Łódzkie realizują corocznie co najmniej 15 własnych tematów targowych. Wiele z nich to projekty branżowe o ugruntowanej pozycji na międzynarodowym i krajowym rynku wystawienniczym. Warto tutaj wymienić: Targi Sprzętu Fotograficznego, Filmowego i Video - Film Video Foto, Targi Naturalnej Żywności Natura Food, Międzynarodowe Targi Komunikacji Elektronicznej – Intertelecom, Targi Regiony Turystyczne Na Styku Kultur, Międzynarodowe Targi Zoologiczne Pet Fair, Targi Uroda i Estetyka i Międzynarodowy Konkurs dla Projektantów Ubioru – Złota Nitka.

Systematycznie rozszerzany jest zakres tematyczny targów. Podejmowane są inicjatywy prezentacji nowych obszarów aktywności gospodarczej. Poszczególne imprezy zyskują oprawę merytoryczną w postaci sympozjów, seminariów i konferencji. Najlepsze wyroby, produkty i rozwiązania technologiczne zdobywają nagrody w towarzyszących targom konkursach.

Tab. 23. Liczba wystawców i odwiedzających MTŁ

Wydarzenie	Lista wystawców			Liczba zwiedzających		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Targi Regiony Turystyczne Na Styku Kultur	160	182	127	5 665	8 23,9	5 636
Targi Edukacyjne	186	165	149	11 558	10 478	10 739
Intertecom Międzynarodowe Targi Komunikacji Elektronicznej	46	43	33	1 932	2 502	1 944
Film Video Foto Targi Sprzętu Fotograficznego, Filmowego i Video	162	150	153	13 871	16 329	15 875
Festiwal Zdrowia, Wróżb i Niezwykłości	194	184	165	2 586	3 750	3 500
Złota Nitka Międzynarodowy Konkurs dla Projektantów Ubioru			impreza modowa			
Kreacje Mody	17			wstęp wolny		
Targi Logistyki Służb Mudrowych			7			392
Pet Fair Międzynarodowe Targi Zoologiczne	67	49	67	3 997	5 274	7 595
Targi Kobieta w Wielkim Mieście		74			2 491	
III Targi InterflatDesign.pl	43			2 474		
Natura Food Targi Żywności Ekologicznej i Regionalnej	180	206	246	6 197	9 419	
beEco Targi Ekologicznego Stylu Życia		64	35			11 356
Festiwal Kawy, Herbaty i Czekolady		27	29			
Targi Technicznych Wyrobów Włókienniczych			39			2003
Festiwal Zdrowia, Wróżb i Niezwykłości	223	218		3 838	5 328	
Targi Uroda i Estetyka	80	87	78	3 822	3 953	2 885
Salon Ciekawej Książki	61	102	53	4 698	6 848	4 478
Razem	3 289	3 374	3 063	54 129	65 822	61 053

Źródło: Międzynarodowe Targi Łódzkie

Charakterystyka wydarzeń targowych

- Targi Regiony Turystyczne Na Styku Kultur - łódzkie targi turystyczne to impreza z własną tożsamością budowaną już od wielu lat. Są jedną z najważniejszych imprez branży turystycznej w Polsce oraz doskonałą okazją do spotkań i wymiany poglądów w gronie profesjonalistów, natomiast dla mieszkańców Łodzi i regionu - możliwość zapoznania się z aktualną ofertą turystyczną. W ramach wydarzeń towarzyszących odbywają się spotkania z podróżnikami, relacje z wypraw i wystawy fotograficzne.
- X-ACTIVE Salon Turystyki Aktywnej - to projekt, którego celem jest popularyzowanie aktywnej turystyki i sprzętu niezbędnego do jej uprawiania oraz rozmaitych sposobów spędzania wolnego czasu w regionach turystycznych w kraju i zagranicą. W ramach targów promowana jest m.in. turystyka piesza, górską, rowerową; jeździectwo, narciarstwo oraz turystyka wędkarska i myśliwska.
- Łódzkie Targi Edukacyjne - to najważniejsze wydarzenie promujące wszechstronną ofertę edukacyjną w regionie łódzkim. O jego prestiżu świadczą honorowe patronaty przyznawane przez Ministra Edukacji Narodowej, Prezydenta Miasta Łodzi, Wojewodę Łódzkiego, Łódzkiego Kuratora Oświaty oraz Wydział Edukacji UMŁ.
- Film Video Foto Targi Sprzętu Fotograficznego, Filmowego, Audio i Video - to największa i najważniejsza impreza branży fotograficznej i video w Polsce, a także jedna z ważniejszych w Europie. Jej ranga i prestiż powodują, że każdego roku w Łodzi prezentują swoje produkty oraz najnowsze osiągnięcia i rozwiązania w dziedzinie przetwarzania obrazu rodzimi producenci i dystrybutorzy oraz światowe koncerny. W Łodzi spotyka się ponad sto pięćdziesiąt renomowanych firm. Targi odwiedza kilkanaście tysięcy osób związanych w sposób zawodowy lub amatorski z tą dziedziną.
- Intertecom Międzynarodowe Targi Komunikacji Elektronicznej - to profesjonalne wydarzenie targowe z ponad 20-letnią tradycją, które w kompleksowy sposób prezentuje aktualną ofertę branży IT i ICT. Intertecom to: prezentacja i promocja nowych technologii i produktów oraz platforma wymiany doświadczeń między strefą naukowo-badawczą

a biznesem. Odbiorcami targów są: przedstawiciele biznesu, dostawcy internetu i telefonii, developerzy, telewizje kablowe, przedstawiciele administracji publicznej, odbiorcy indywidualni.

- II Targi Logistyki Służb Mundurowych TLSM - to profesjonalna platforma nawiązania kontaktów i wymiany doświadczeń pomiędzy przedsiębiorcami a służbami mundurowymi. To także jedyna okazja do bezpośredniego spotkania z przedstawicielami zaopatrzenia służb mundurowych w Polsce i jednocześnie szansa dla producentów do rozpoczęcia kontaktów biznesowych z wiarygodnym partnerem.
- Pet Fair Międzynarodowe Targi Zoologiczne to największa w Polsce prezentacja branży zoologicznej. Targi skierowane są zarówno do profesjonalistów jak i do miłośników zwierząt. Aspekt profesjonalny podkreśla konferencja poświęcona kondycji branży zoologicznej oraz bogaty program prelekcji i warsztatów skierowanych do właścicieli oraz kierowników hurtowni i sklepów zoologicznych poświęconych tematyce m.in.: e-commerce, social media, visual merchandising, wpływu na klienta.
- Targi Kobieta w Wielkim Mieście były jednym z głównych wydarzeń cyklu eventów pod wspólną nazwą Łódź Miastem Kobiet, realizowanego przez Urząd Miasta Łodzi. Ideą Targów było stworzenie specjalnej strefy dla kobiet i osób, które nie będą brały czynnego udziału w UEFA EURO 2012.
- Natura Food Międzynarodowe Targi Żywności Ekologicznej i Regionalnej są najważniejszą imprezą w Polsce dedykowaną bioproduktom, ekożywności oraz produktom regionalnym i tradycyjnym. To doroczne spotkanie branży żywności wysokiej jakości, uczestniczy w nim blisko 300 wystawców: rolników, producentów, przetwórców, dystrybutorów i hurtowników z Polski i z zagranicy i 7 tysięcy zwiedzających. Imprezie patronują Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Związek Województw RP oraz branżowe stowarzyszenia zrzeszające ekorolników i ekoproducentów – Polska Ekologia i Ekoland.
- beECO Targi Ekologicznego Stylu Życia, które odbywają się w terminie Natura Food. Jest to propozycja dla tych wszystkich, którzy chcą być ekologiczni na co dzień i dbać nie tylko o siebie, ale także o otaczające nas środowisko. Impreza kierowana jest do dystrybutorów i właścicieli sklepów z produktami ekologicznymi i naturalnymi - ekożywnością i ekoproduktami nieżywnościowymi oraz do entuzjastów życia w zgodzie z naturą.
- Festiwal Kawy, Herbaty i Czekolady - to wydarzenie służące wypromowaniu marek, produktów i miejsc dystrybucji kawy wśród klientów indywidualnych i biznesowych. To także okazja do nawiązania nowych kontaktów handlowych oraz zaprezentowania oferty wszystkim miłośnikom picia kawy, herbaty i czekolady. Podczas Festiwalu propagowana jest kultura związana z przygotowaniem i degustacją. Atrakcją festiwalu stanowią eliminacje do wydarzeń na skalę ogólnopolską oraz konkursy dla publiczności.
- Targi Technicznych Wyrobów Włókienniczych to najważniejsze spotkanie sektora włókienniczego w Polsce. Celem wydarzenia jest stworzenie atmosfery przyjaznej dla przedsiębiorców, która zaowocuje inwestycjami i poszerzeniem kontaktów ze środowiskiem akademickim. Targi to jedyne w Polsce miejsce, gdzie można nawiązać kontakty handlowe przez polskie przedsiębiorstwa działające w wielu sektorach gospodarki powiązanych ze sobą branżą technicznych wyrobów włókienniczych.
- Festiwal Zdrowia, Wróżb i Niezwykłości to największa tego typu impreza w kraju. Główną ideą, jaka przyświeca Festiwalowi, jest propagowanie wiedzy pomagającej żyć w zdrowiu, szczęściu i harmonii. Podczas Festiwalu usługi oferują masażyści, rehabilitanci, specjaliści medycyny naturalnej, radiesteci, bioenergoterapeuci oraz irydolodzy. Goście Festiwalu mogą także poznać swoją przyszłość, odwiedzając stoiska wróżek i astrologów oraz nacieszyć oko mnóstwem różnorodnych artykułów ezoterycznych i dekoracyjnych. Można również poznać smak makrobiotycznej żywności,

zakupić produkty zdrowej żywności oraz naturalne suplementy diety.

- Targi Uroda i Estetyka skierowane są do dwóch grup odbiorców – profesjonalistów i klientów indywidualnych. Ofertę prezentuje na nich ponad 80 wystawców – producentów i dystrybutorów cenionych marek kosmetyków i sprzętu do wyposażenia salonów. Rokrocznie targom towarzyszyła 2-dniowa konferencja kosmetyczna, w której uczestniczyło 200 słuchaczy z całego kraju.
- Salon Ciekawej Książki to inicjatywa Międzynarodowych Targów Łódzkich mająca na celu promowanie czytelnictwa

poprzez przedstawienie pełnej i różnorodnej oferty wydawniczej, a także stworzenie interesującego wydarzenia kulturalnego dla mieszkańców Łodzi i regionu. Salon Ciekawej książki to także bogaty program imprez: spotkania ze znanymi pisarzami, konferencje i dyskusje tematyczne, warsztaty dla dzieci i dorosłych, wymiana książek, salon antykwaryczny oraz wystawy poświęcone książce jako formie artystycznej.

Turystyka i krajoznawstwo - współpraca z organizacjami pozarządowymi

W 2013 roku w trybie otwartych konkursów ofert UMŁ zlecił upowszechnianie turystyki i krajoznawstwa. Dotację przydzielono Fundacji Normalne Miasto – Fenomen na organizację „Święta cyklicznego” (dotacja 4 900 zł) oraz Łódzkiemu Klubowi Trekkingowemu na organizację XV. Explorer Festiwal (dotacja 239 300 zł). Łódzki Klub Trekkingowy wycofał się z realizacji zadania w trybie otwartego konkursu ofert i nie podpisał umowy.

W ramach trybu pozakonkursowego złożono 16 ofert (w 2012 r. – 22), z czego podpisano umowy z 7 organizacjami pozarządowymi na realizację 9 zadań. Były to głównie spacer po mieście z przewodnikiem, konkursy, gry miejskie. Łącznie w trybie pozakonkursowym przekazano 42 414 zł, wkład własny wynosił 8 085 zł, natomiast wkład osobowy 5 340 zł. W dotowanych imprezach (tryb pozakonkursowy i konkursowy) uczestniczyło ok. 6000 osób.

Materiały informacyjne, strona internetowa www.turystyczna.lodz.pl

W 2013 r. dla mieszkańców i turystów przygotowano, zaktualizowano i wydrukowano wydawnictwa promujące walory turystyczne Miasta – foldery, ulotki oraz plany Łodzi:

- „Łódź na weekend” - folder, nakład 10 tys. szt., wersja językowa: polsko/angielska,
- „Trasy rowerowe” - folder, nakład 10 tys. szt.,
- „Łódź. Atrakcje turystyczne” - ulotka, nakład 34 tys. szt., wersja językowa: polska, angielska, niemiecka, rosyjska,
- „Łódź. Szlak turystyczny wille i pałace” - ulotka, nakład 10 tys. szt.,
- „Łódź. Szlak turystyczny architektura przemysłowa” - ulotka, nakład 10 tys. szt.,
- „Łódź. Szlak turystyczny ulica Piotrkowska” - ulotka, nakład 18 tys. szt., wersja językowa: polska, angielska, niemiecka,
- „Łódź. Śladami łódzkich Żydów” - ulotka, nakład 4 tys. szt., wersja językowa: polska, angielska,
- „Szlak Juliana Tuwima” - ulotka, nakład 25 tys. szt., wersja językowa: polska, angielska,
- Plan Miasta – format A3, nakład 50 tys. szt., wersja językowa: polsko/angielska,
- Plan Miasta w formie z-card, 10 tys. szt., wersja językowa: polsko/angielska.

Dystrybucja wszystkich materiałów promocyjnych odbywa się regularnie na terenie Łodzi (punkty informacji turystycznej, obiekty noclegowe, instytucje kulturalne – muzea, kina, teatry, uczelnie, obiekty sportowe, CKW-MTŁ). Materiały są również rozdawane podczas targów, w których Miasto bierze udział oraz na imprezach, których jest współorganizatorem.

Działania Centrum Informacji Turystycznej

Centrum Informacji Turystycznej w Łodzi jest miejską jednostką organizacyjną, nad którą nadzór pełni Biuro Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą UML.

Nadrzędnym zadaniem CIT jest obsługa turystów w punktach Informacji Turystycznej znajdujących się przy ul. Piotrkowskiej 87, na terenie Dworca PKP Łódź Kaliska, Dworca PKP Łódź Widzew (do 31.05.2013 r.) oraz w Międzynarodowym Porcie Lotniczym Łódź im. W. Reymonta. Punkty te działają przez 7 dni w tygodniu, dodatkowo w sezonie turystycznym w wydłużonym czasie. CIT został laureatem konkursu Polskiej Organizacji Turystycznej na „Najlepsze Centrum Informacji Turystycznej w Polsce”.

Liczba obsługanych w 2013 r. sięgnęła 36,4 tys. osób.

Dodatkowe działania CIT-u w 2013 r.:

- organizacja w siedzibie CIT sklepu z pamiątkami z Łodzi,
- opracowanie i wydanie ulotek promujących atrakcje turystyczne Łodzi: „Śladami Juliana Tuwima” oraz „Wokół Księżego Młyna”,
- włączenie się w działania związane z obchodami Roku Juliana Tuwima (organizacja konkursów, prezentacja szlaku tematycznego, dystrybucja ulotek tematycznych),
- obsługa stoiska promocyjnego Łodzi podczas targów turystycznych w kraju i za granicą (Łódź, Poznań, Warszawa, Berlin) oraz podczas Mixera Regionalnego,
- organizacja i obsługa mobilnego punktu IT przed koncertami w Atlas Arenie (udział w akcji „Rzuć się w Łódź”) oraz podczas pikników na Księżym Młynie,
- aktualizacja materiałów promocyjnych UML o tematyce turystycznej (ulotki i plan miasta),
- udział w opracowaniu map centrum Łodzi w ramach SIM,
- udział w pracach Komitetu Wdrożeniowego ds. Programu Rozwoju Turystyki w Województwie Łódzkim.

Szlaki, trasy turystyczne

Szlak turystyczny „Łódź Bajkowa” promuje markę Łodzi filmowej i dziedzictwa filmowego, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku łódzkiej animacji. Głównym jego celem jest budowanie tożsamości regionalnej poprzez promocję marki Łodzi filmowej. Idea „Łodzi Bajkowej” obejmuje stworzenie nowego szlaku turystycznego śladem mini pomników nawiązujących tematycznie do dorobku Studia Małych Form Filmowych Se-Ma-For. Szlak wyznaczają mini pomniki z brązu (ok. 1 m wysokości) przedstawiające postaci z seriali animowanych. Rzeźby zlokalizowane są w miejscach najczęściej odwiedzanych przez turystów: Miś Uszatek przy Centrum Informacji Turystycznej (ul. Piotrkowska 87), Zaczarowany Ołówek przy Łódzkim Domu Kultury (ul. Traugutta 18), Pingwin Pik – Pok przy Aquaparku Fala (al. Unii Lubelskiej 4), Koty Filemon i Bonifacy przy Muzeum Kinematografii (pl. Zwycięstwa 1), Trzy Misie przy Muzeum Włókiennictwa (ul. Piotrkowska 282), Wróbelek Ćwirek przy Palmiarni (ul. Piłsudskiego 61), Plastuś w Parku im. H. Sienkiewicza, Maurycy i Hawranek przy zoo (ul. Konstantynowska 8/10).

Projekt promocja marki Łodzi filmowej poprzez realizację nowego szlaku turystycznego „Łódź Bajkowa” realizowany był w latach 2012 – 2013. Całkowita wartość projektu wynosiła 608,08 tys. zł, w tym dofinansowanie z EFRR prawie 17 tys. zł (85%).

W ramach projektu w 2013 roku:

- odsłonięto dwie rzeźby na szlaku: Wróbelka Ćwirka przy Palmiarni oraz Maurycego i Hawranka przy Ogrodzie Zoologicznym,
- przygotowano kampanię reklamową w prasie, Internecie,
- wydano płytę z czytаныmi bajkami dla dzieci na ekranach w warszawskim metrze,
- przygotowano spot promocyjny oraz jego emisję,
- zorganizowano „Dzień filmowy” dla dzieci i młodzieży w formie wycieczki i projekcji filmowych w łódzkich placówkach związanych z dziedzictwem filmowym Łodzi,
- podsumowano projekt na konferencji prasowej w Warszawie.

Podróże studyjne dla dziennikarzy

W 2013 r. Miasto gościło 38 dziennikarzy i przedstawicieli touroperatorów z Irlandii, Włoch, Niemiec, Francji, Belgii, Rosji, Hiszpanii. Efektem podróży są liczne artykuły i relacje o Łodzi ukazujące się w mediach zagranicznych m.in. telewizji RAI 3, telewizji ARTE, ekskluzywnym magazynie DOVE. Łączny koszt wszystkich Study Pressów w 2013 rok wyniósł ok. 28 900 zł.

Noc muzeów

Noc Muzeów odbyła się 18/19 maja 2013r. W sobotni wieczór o godzinie 18.00 podwoje otworzyła rekordowa liczba 42 instytucji rozsiadanych po całym mieście. Muzea i inne placówki, poza stałymi i czasowymi wystawami, oferowały specjalnie przygotowane na tę noc dodatkowe atrakcje takie jak: projekcje filmowe, pokazy i warsztaty. Po wielu miesiącach remontu zwiedzającym została udostępniona Sala Neoplastyczna w Muzeum Sztuki w Łodzi. Centralne Muzeum Włókiennictwa poszerzyło ofertę o multimedialną wystawę mieszczącą się w budynku starej kotłowni na terenie Białej Fabryki. Udział wzięły również mniej znane muzea: działające od 20 lat Muzeum Morskie mieszczące się w VI LO im. J. Lelewela przy ul. Podmiejskiej 21 oraz Muzeum Sztuki Iluzji przy ul. Łąkowej 21. Nocne spacery po mieście zorganizowali przewodnicy łódzcy TOTUTOTAM oraz Muzeum Rozproszone. W związku z Nocą Muzeów MPK Łódź uruchomiło 4 specjalne linie komunikacji miejskiej kursujące pomiędzy placówkami.

Blog „Łódź buduje” i fotodeje

Zwiększono zainteresowanie miejskimi inwestycjami poprzez blog „Łódź buduje”(ok. 100 postów), informacje na stronach internetowych i nawiązanie współpracy z łódzkimi blogerami dla których zrealizowano 12 imprez fotograficznych, a informacje o Łodzi ukazały się na kilkunastu blogach.

PODSUMOWANIE

Działania podejmowane w filarze mają na celu wzrost poziomu życia mieszkańców Łodzi dzięki pełnemu gospodarczemu wykorzystaniu potencjału infrastrukturalnego związanego z centralnym położeniem na mapie regionu, Polski i Europy, a także z jej wiodącą rolą w aglomeracji łódzkiej. W rozdziale opisano działania związane z budową Nowego Centrum Łodzi, przebudową głównych ciągów komunikacyjnych w mieście, tworzeniem Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego oraz z przedsiębiorczością i przedsięwzięciami o charakterze innowacyjnym i kreatywnym. Ponadto omówiono działania z zakresu funkcjonowania Łódzkiego Portu Lotniczego, jak również zamieszczono informacje o największych wydarzeniach kulturalno – rozrywkowych w Łodzi.

Do głównych rezultatów opisywanych działań zaliczono m. in.:

- Zakończenie pierwszego głównego etapu robót ziemnych obejmujący wykonanie ścian szczelinowych oraz płyty stropowej na poziomie – 8,0 m na terenie dworca kolejowego Łódź Fabryczna.
- Rozpoczęcie przebudowy centralnego układu komunikacyjnego miasta wschód - zachód – Trasa W-Z.
- Podpisanie umowy partnerstwa dotyczącego realizacji projektu z 21 jednostkami samorządu terytorialnego z obszaru ŁOM, w związku z decyzją o przyznaniu dotacji z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego.
- Zakończenie zadania polegającego na modernizacji i przebudowie istniejącego odcinka Głównej Drogi Startowej Łódzkiego Portu Lotniczego.
- Podpisanie aneksu do umowy dotyczącej wsparcia projektu BioNanoPark, na mocy którego nastąpi jego kolejne rozszerzenie o zadanie BioNanoPark+. Tym samym łódzki Technopark rozpoczął prace, których efektem będzie stworzenie unikatowego w skali Europy kompleksu 6 nowych laboratoriów działających w obszarze bio- i nanotechnologii oraz medycyny.
- Wydanie 19 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, inwestorzy zadeklarowali utworzenie ok. 1 tys. nowych miejsc pracy.
- Nagrodzenie po raz drugi Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej S.A. tytułem Jakość Roku w największym konkursie przyjaźni w Polsce. Eksperti Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji S.A. docenili wysokie standardy działalności Spółki.
- Inwestycja firmy Samsung w Łodzi.
- Wsparcie przez Łódź Film Commission około 25 projektów (3 z nich to koprodukcje międzynarodowe), w tym 9 filmów fabularnych i 5 dokumentalnych, a także teledysków, programów telewizyjnych, reklam komercyjnych i społecznych oraz innych projektów audiowizualnych.
- Otrzymanie przez Łódź dofinansowania ze środków Unii Europejskiej (Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013) na projekt „Łódzkie Przyjazne Filmowcom”.
- Realizacja w hali Atlas Arena 59 imprez, na które złożyło się 66 dni imprezowych. Liczba widzów biorąca udział w organizowanych wydarzeniach wyniosła ponad 420 tys.
- Ogłoszenie Centrum Informacji Turystycznej laureatem konkursu Polskiej Organizacji Turystycznej na „Najlepsze Centrum Informacji Turystycznej w Polsce”.

FILAR: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA

Łódź aktywna, ucząca się i twórcza – wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego dzięki rozwojowi edukacji, wzmocnieniu aktywności mieszkańców i zwiększeniu poziomu partycypacji społecznej.

1. MIASTO – DOBRO WSPÓLNE

Zbudowanie wysokiej jakości kapitału społecznego oraz partycypacji obywatelskiej łódzian.

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Aktywne włączanie mieszkańców w współdecydowanie o przyszłości miasta wymaga stworzenia sprawnych kanałów komunikacji z mieszkańcami, w tym konsultacji społecznych, wsparcia samoorganizacji wokół ważnych lokalnych celów, a także informowanie mieszkańców o działaniach Urzędu.

Serwisy internetowe

Strona www.uml.lodz.pl była głównie odwiedzana przez osoby polskojęzyczne, ale ponad 47 tys. osób używało języka angielskiego (2012 - 37 tys.), a ponad 38 tys. angielskiego (2012 - 30 tys.). Osób rosyjskojęzycznych było 2 305 (2012 - 2 192). Obok łódzian największą grupą odwiedzających byli mieszkańcy Warszawy (2012 - 189 215, 2013 - 228 109).

Tab. 24. Działalność internetowa

	2012	2013
Strona www.uml.lodz.pl		
Liczba odwiedzin strony	1 590 780	1 754 728
Średnia dzienna liczba odwiedzin	4 300	4 800
Unikalni użytkownicy	610 220	713 780
Powracający użytkownicy	63,07%	61,07%
Strona www.dworzec.lodz.pl		
Liczba odwiedzin strony	258 087	189 996
Średnia dzienna liczba odwiedzin	700	520
Unikalni użytkownicy	83 512	76 752

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Informacji i Komunikacji Społecznej.

Na stronie internetowej w dziale informacyjnym publikowane są bieżące dane o pracy urzędu, informacje miejskie oraz newsy z Rady Miejskiej. Miejska strona internetowa promowana jest przez miejski fanpage na Facebooku. Przy części postów znajdują się linki do obszerniejszych artykułów.

Osoby odwiedzające stronę www.dworzec.lodz.pl pochodziły głównie z Polski (2012 - 240 770, 2013 - 175 746) i z Wielkiej Brytanii (2012 - 4 701, 2013 - 3 962). Na stronę wchodziło głównie mieszkańców Łodzi (2012 - 151 341, 2013 - 106 097) i Warszawy (2012 - 31 962, 2013 - 24 380). Na stronie działa kamera rejestrująca obraz z prac powstającego dworca Łódź-Fabryczna. Przynajmniej 2 razy w miesiącu publikowane są informacje o postępie prac oraz fotogaleria.

W serwisie sportowym www.sportowa.lodz.pl zamieszczono 206 informacji (2012 - 229). Ponadto na stronie można znaleźć kalendarz wydarzeń sportowych, miejsca i kluby do uprawiania sportu oraz informacje dotyczące spółek miejskich związanych ze sportem i inwestycjami sportowymi. Zamontowano zegar odliczający czas do Mistrzostw Świata w Siatkówce Mężczyzn w 2014 r.

W 2013 r. zanotowano 8 138 odwiedzin strony <http://mia100kamienic.lodz.pl>, z tego unikalnych użytkowników było 5 184. Osoby, które wchodziły na stronę pochodziły głównie z Polski (7 798) i z Wielkiej Brytanii (75). Na stronę wchodziło głównie mieszkańców Łodzi i Warszawy. Od jesieni 2013 r. rozpoczęto pozycjonowanie strony, tak by zwiększyć jej widoczność w wyszukiwarkach.

Na stronach www.uml.lodz.pl i www.sportowa.lodz.pl pojawiło się 81 banerów o różnej zawartości (2012 - 60), które dotyczyły istotnych informacji dla mieszkańców np. nowych zasad wywozu śmieci, podatków lokalnych, informacji o remontach ulic, informacji dla osób niepełnosprawnych, akcji „Sprawdź ważność dowodu osobistego”. Wiele z nich

dotyczyło promocji miejskich projektów (Mia100 Kamienic, Zielone Podwórka 2013, Lokale dla kreatywnych, Ferie 2013, Łódzka Karta Dużej Rodziny, Budżet Obywatelski, Miasto Szkół dla Maluchów), działań edukacyjnych (oferta na Urodziny Łodzi, Rok Tuwima, zoo online, projektu Jestem Fair), linków do miejskich stron i wydawnictw oraz publikacji, a także wykazu obiektów sportowych.

Banery przekierowywały bądź do stron organizatorów, bądź też podstron stworzonych w strukturach serwisu. Ich kontent był różny – od zawartości treściowo – graficznej po załączniki w postaci uchwał, zarządzeń, prezentacji.

Niektóre wydarzenia promowano za pomocą podstron, podzielonych tematycznie za pomocą banerów. Takie wielostopniowe podstrony powstały m.in. dla projektów Łódzka Karta Dużej Rodziny, Rok Tuwima, Urodziny Łodzi, Odpady i projektu Wyjątkowy Uczeń. System ten pozwala na zgromadzenie w jednym miejscu wszystkich istotnych informacji o danym projekcie, bez konieczności tworzenia dla niego osobnej, samodzielnej strony.

Z analizy wejść na wszystkie podstrony (9 275) serwisu www.uml.lodz.pl wynika, że najczęściej odwiedzaną kategorią jest edukacja. Bardzo dużo odsłon zanotowały podstrony dotyczące wywozu odpadów komunalnych, co potwierdza zasadność ich utworzenia w serwisie UML. W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosła popularność strony z ofertami sprzedaży nieruchomości, której nie było w ubiegłorocznym zestawieniu 25 najpopularniejszych stron. Dużą popularnością cieszą się też newsy z Rady Miejskiej, informacje o zasiłkach i stypendiach oraz pomocy zdrowotnej w nagłych przypadkach. Łodzianie czekali też na ofertę wycieczek po łódzkich inwestycjach w ramach Urodzin Łodzi, o czym świadczy bardzo duża liczba odwiedzin na tej podstronie.

Tab. 25. Najczęściej odwiedzane serwisy strony www.uml.lodz.pl w 2013 r.

Odwiedzane serwisy	Liczba odwiedzin (odsłon)	Liczba wejść
Wydział Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów	150 353	119 790
Praca dla nauczycieli	141 242	95 004
Edukacja – aktualności	85 756	26 158
Kontakt do UML	67 968	6 368
Odpady	61 798	28 470
Oferty sprzedaży nieruchomości	60 741	15 716
Tablica informacyjna	55 793	1 744
Nabór do przedszkoli	42 855	17 875
Samorząd - aktualności (newsy z Rady Miejskiej)	41 184	1 580
Urodziny	40 962	11 825
Aktualności – archiwum	31 886	515
Wywóz śmieci – nowe zasady	27 794	3 610
Stypendia i zasiłki szkolne	27 438	22 610
Władze	23 984	586
Deklaracje w sprawie śmieci	22 850	9 131
Index	21 465	13 215
Odpady – najczęściej zadawane pytania	21 431	4 515
Miasto – mieszkalnictwo	21 287	315
Pomoc zdrowotna – doraźna i nocna	18 744	15 313
Sesja na żywo	19 175	4 580

Źródło: Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej

Udostępnianie informacji publicznej

W 2012 r. uzyskano zgodę Ministra Administracji i Cyfryzacji na realizację zadań punktu potwierdzającego profil zaufany ePUAP. W związku z tym od 1 stycznia 2013 r. umożliwiono klientom Urzędu uzyskanie darmowego substytutu podpisu elektronicznego. Wykorzystywany jest jako metoda potwierdzania tożsamości, w tym podpisywania podań na platformie ePUAP.

Tab. 26. Biuletyn Informacji Publicznej

	2012	2013
Liczba odwiedzin strony	1 306 470	1 322 819
Unikalni użytkownicy	548 804	624 751
Średni czas odwiedzin w min	2,51	2,43
Liczba wniosków o udostępnienie informacji publicznej	50	42

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Organizacyjno-Prawnego

W kwietniu 2013 r. zakończono realizację projektu „Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPO WŁ na lata 2007-2013. Całkowita wartość projektu wyniosła 6,7 mln zł, w tym dofinansowanie 5,02 mln zł. Projekt był realizowany przez Miasto Łódź od 2011 r. i został zakończony zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym. Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami zakłada wprowadzenie nowych standardów usług publicznych, stosuje zasadę inteligentnego rozwoju, oznaczającą kreatywne podejście do problemów, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych oraz wykorzystywanie nowoczesnych technik obsługi mieszkańców i przedsiębiorców. Realizacja projektu zmierzała do wykorzystania wszystkich dostępnych kanałów komunikacji z mieszkańcami, takich jak kontakt bezpośredni w nowej sali operacyjnej, kontakt telefoniczny (także poza godzinami pracy jednostek organizacyjnych Miasta), pocztę elektroniczną, elektroniczne komunikatory, faks oraz obsługę klientów poprzez formularze elektroniczne.

Serwisy społecznościowe

Całkowita liczba polubień miejskiej strony na portalu społecznościowym Facebook wynosi obecnie 13 102 (2012 - 6 277). Od początku roku nastąpił wzrost o ok. 6 000 fanów (w 2012 r. wzrost o 4 300 fanów). Najczęstsza grupa wiekowa, która odwiedza stronę to osoby w wieku 25-34. Znajomi naszych fanów to 986 304 osoby (statystyki Facebooka). Przeciętny całkowity zasięg tygodniowo to ok. 12 - 20 tys. osób (na tylu kontach otwierają się posty urzędu). Maksymalny zasięg (36 tys. kont) zanotowano w tygodniu, w którym opublikowano wizualizację Bramy miasta i rozpoczęto konkurs na zaproszenia na turniej kwalifikacyjne do Mistrzostw w Siatkówce Kobiet.

Głównym celem urzędowego Facebooka jest prezentowanie postępów w rewitalizacji zabytków, możliwości turystycznych naszego miasta oraz obrazu nowoczesnej Łodzi. Dokonuje się to poprzez cykliczne publikowanie postów (albumów fotograficznych) poświęconych głównym inwestycjom miejskim (rewitalizacja EC-1, budowa nowego dworca Fabrycznego, Mia100 Kamienic). Od lata Miasto Łódź realizuje imprezy fotograficzne dla łódzkich blogerów, wynikiem czego są fotogalerie pięknych, a często nieznanych miejsc w Łodzi, które ukazują się nie tylko na miejskim profilu. Rekordową liczbę polubień – ok. 2 tys. zanotowały nocne zdjęcia panoramy miasta.

Miesięcznie organizowane są 3 lub 4 konkursy, których tematyka dotyczy naszego miasta (nagrodami były zaproszenia na eventy i wydawnictwa promocyjne o Łodzi). Prowadzono też bardzo popularną, cykliczną akcję „Łódzka flaga na krańcach świata”. w ramach akcji rozdano ok. 100 flag Łodzi osobom wyjeżdżającym za granicę. W wyniku akcji na profilu Łódź ukazało się 30 fotogalerii z łódzką flagą w ciekawych miejscach. Materiały na profilu pojawiają się także w soboty i w niedziele, a w dni powszednie często po godzinie 20.00 (największa oglądalność). Na Facebooku organizowane są promocje wydarzeń ważnych dla miasta np. FashionPhilosophy, Fashion Week Poland, Urodziny Łodzi (cykl wycieczek).

W ramach nowych kontaktów w mediach społecznościowych Miasto prowadzi blog „Łódź Buduje” kompleksowo promujący łódzkie inwestycje i rewitalizację. Uruchomiono też fanpage projektu „Mia100 Kamienic – od września 2013 ponad 3 tys. fanów.

Działalność wydawnicza

W 2013 r. ukazały się 3 numery Kroniki Miasta Łodzi (jeden podwójny), zeszyt z serii „Bohaterowie trudnych czasów” oraz ostatni zeszyt Ilustrowanej Encyklopedii Historii Łodzi.

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne

Tab. 27. Konsultacje społeczne w Łodzi

	Liczba konsultacji	Liczba uczestników	Liczba złożonych propozycji i opinii
2011	5	1 206	
2012	32	2 346	5 608
2013	10	129 307*	1 257

* łącznie z głosowaniem na budżet obywatelski

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Partycypacji Społecznej

W 2013 r. przeprowadzono łącznie 10 konsultacji. Dotyczyły one:

- Miejskiego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Łodzi na lata 2013 – 2015,
- projektu programu „Atrakcyjne przestrzenie miejskie”,
- projektu Strategii Hodowlanej Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Zarządzie Zieleni Miejskiej w Łodzi na lata 2013 – 2022,
- budżetu obywatelskiego na 2014 r.,
- dylematów transportowych Miasta Łodzi zdefiniowanych dla potrzeb przygotowanej „Aktualizacji Studium Systemu Transportowego dla Miasta Łodzi”,
- podziału jednostki pomocniczej Miasta Łodzi – Osiedla Teofilów-Wielkopolska,
- docelowej organizacji ruchu na ul. Sienkiewicza w Łodzi na odcinku od ul. Narutowicza do al. Piłsudskiego po przebudowie układu drogowego wokół Dworca Łódź Fabryczna,
- zmian w planach sieci oraz granicach obwodów publicznych szkół podstawowych i gimnazjów oraz zamiaru określenia terenu działania poradni psychologiczno – pedagogicznych i specjalistycznych poradni psychologiczno – pedagogicznych prowadzonych przez Miasto Łódź,
- projektu budżetu miasta Łodzi na 2014 r. oraz projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Łodzi na lata 2014 – 2031,
- zasad budżetu obywatelskiego w Łodzi, formularza zgłoszeniowego propozycji zadania do budżetu obywatelskiego na 2014 rok oraz karty do głosowania dla mieszkańców Miasta Łodzi na zadania do budżetu obywatelskiego.

W konsultacjach przeprowadzonych w 2013 r. wzięło udział:

- w spotkaniach otwartych, warsztatach oraz w głosowaniu na zadania do budżetu obywatelskiego – 129 307 osoby,
- poprzez złożenie formularzy konsultacyjnych – 2 387 osób.

W trakcie ww. konsultacji złożono 1 257 propozycji i opinii.

Ogłoszenia o konsultacjach zamieszczane były rutynowo w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Łodzi, na stronie internetowej oraz na tablicach ogłoszeń UMiŁ. W przypadku budżetu obywatelskiego, działania informacyjne i promocyjne uwzględniły dodatkowo szeroki zestaw środków adresowanych do zróżnicowanych kategorii adresatów - od spotów radiowych i telewizyjnych, poprzez okolicznościową gazetę, dedykowaną stronę internetową, plakaty i ulotki, akcje w plenerze oraz kampanię door-to-door z udziałem Prezydenta Miasta Łodzi.

Pracownicy Zespołu ds. Konsultacji Społecznych w 2013 r. poza uczestnictwem w Miejskich Zespołach ds. Konsultacji brali ponadto udział w pracach:

- zespołu roboczego, powołanego do realizacji zadań wynikających z umowy partnerskiej na rzecz realizacji projektu „Aktywni w konsultacjach” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego, którego celem jest podwyższenie efektywności konsultacji społecznych,
- zespołu ds. opracowania zasad funkcjonowania i wdrożenia budżetu obywatelskiego, wypracowującego rekomendacje w zakresie ewaluacji procesu dla Prezydenta Miasta Łodzi.

Budżet obywatelski

W czerwcu 2012 r. powołany został Zespół ds. opracowania zasad funkcjonowania i wdrożenia budżetu obywatelskiego w Łodzi. Jego praca zaowocowała deklaracją Prezydenta o wdrożeniu Budżetu Obywatelskiego na 2014 r. i zarezerwowaniu na ten cel 20 mln zł.

Przeprowadzono konsultacje społeczne, dotyczące Budżetu Obywatelskiego na 2014 r. oraz w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadania publicznego „Upowszechnianie działań wspomagających rozwój demokracji w zakresie przygotowania i prowadzenia kampanii informacyjno-promocyjnej i edukacyjnej skierowanej do mieszkańców miasta Łodzi, wspierającej wdrożenie Budżetu Obywatelskiego w 2014 r.”.

Z inicjatywy grupy radnych, 5 grudnia 2012 r., została powołana Doraźna Komisja ds. Budżetu Obywatelskiego Rady Miejskiej w Łodzi. Komisja ta ma nadzorować proces wprowadzania i realizacji budżetu.

Konsultacje obejmowały dwa główne etapy:

- przygotowanie mieszkańców miasta Łodzi do składania propozycji zadań do budżetu obywatelskiego i składanie propozycji od 30 kwietnia do 28 czerwca 2013 r.,
- przygotowanie mieszkańców Łodzi, którzy ukończyli 16 lat, do głosowania na wybrane przez nich, pozytywnie zweryfikowane, zadania ogólnomiejskie i lokalne.

W konsultacjach budżetu obywatelskiego na 2014 r. zgłoszono 908 wniosków, z tego po weryfikacji pod głosowanie zostało ostatecznie poddanych 759. W głosowaniu, w którym wzięło udział ogółem 129 008 osób, oddano łącznie 186 888 kart do głosowania, z tego przez internet 146 903, a na kartach papierowych 39 985.

Wyniki głosowania na propozycje zadań zgłoszonych do budżetu obywatelskiego.

- w rejonie Bałuty:
 - Odnowa Teofilowa: sport, relaks i zabawa w parku im. S. Żeromskiego. Stworzenie placu zabaw i postawienie sprzętów sportowych, ławek i stolików – 935 tys. zł.
 - Rewitalizacja parku im. Mickiewicza (Julianowskiego) na Bałutach – 750 tys. zł.
 - Poprawa stanu infrastruktury rekreacyjnej i komunikacyjnej (dróg i ścieżek leśnych) w Lesie Łagiewnickim – 800 tys. zł.
 - Wyciągamy dzieci z bramy – przeciwdziałanie patologii społecznej wśród najmłodszych mieszkańców dzielnicy Bałuty – 192 tys. zł.
 - Zakup oraz montaż elektronicznych tablic informujących o czasie przyjazdu tramwajów – 310 tys. zł.
 - Zakup nowego pianina do Domu Dziennego Pobytu – 3 tys. zł.
 - Zakup komputera dla Domu Dziennego Pobytu – 3,11 tys. zł.
 - Montaż koszy z workami do wyrzucania odchodów zwierzęcych na terenach zielonych i blokowiskach – 5,1 tys. zł.
 - Remont łazienki dla dzieci w wielu 1-2 latka wraz z zapleczem gospodarczym, wc personelu i korytarzem łączącym te pomieszczenia w Żłobku nr 27 – 37 tys. zł.
- w rejonie Górna:
 - Rozkwit parku „Stawy Jana” – 888,5 tys. zł.
 - Modernizacja i rozbudowa budynku i bazy sportowej SP 51 – 1,2 mln zł.

- Termomodernizacja budynku Miejskiej Przychodni „Tatrzańska” – 825 tys. zł.
- Doposażenie poradni neurologicznej poprzez zakup aparatu do badań EEG w Miejskiej Przychodni „Dąbrowa” – 41 tys. zł.
- Podniesienie jakości udzielanych świadczeń medycznych poprzez zakup (doposażenie) sprzętu medycznego poradni okulistycznej w Miejskiej Przychodni „Dąbrowa” – 51 tys. zł.
- Wymiana nawierzchni chodnikowej wokół budynku Miejskiej Przychodni „Dąbrowa” – 85 tys. zł.
- Doposażenie Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej Łódź-Wiskitno – 31,1 tys. zł.
- Sprzęt sportowy (ZSP 9) – 7 tys. zł.
- Trener/instruktor sportów plażowych – 6 tys. zł.
- w rejonie Polesie:
 - Budowa ogólnodostępnego boiska wielofunkcyjnego przy SP 26 – 820 tys. zł.
 - Wymiana band na Lodowisku Retkinia, MOSiR – 280 tys. zł.
 - Park na Zdrowiu – i wszystko jasne! – 930 tys. zł.
 - Zakup sportowej modułowej nawierzchni syntetycznej na płytę Lodowiska Retkinia, MOSiR, - 150 tys. zł.
 - Remont sali gimnastycznej XXXIII LO – 376,75 tys. zł.
 - Plac zabaw dla dzieci – Małe Smulsko – 223,25 tys. zł
 - Rozbudowa zaplecza socjalnego dla młodzieży uprawiającej sporty zimowe na lodowisku „Retkinia” – 69 tys. zł.
 - Zagospodarowanie i modernizacja dziedzińca wewnętrznego (patio) przy SP 6 – 123 tys. zł,
 - Remont elewacji i bramy PM 170 - 8 tys. zł.
 - Zakup i zainstalowanie na Osiedlu Koziny 25 pojemników na psie odchody w rejonie ulic: Pietrusińskiego, Okrzei, Górnej, Długosza, Kasprzaka, Drewnowskiej, Srebrzyńskiej i al. Włóknarzy, Odolanowskiej – 8 tys. zł.
 - Koziny na rowery czyli mini parking rowerowy dla „Sześciu Wież” - 6,74 tys. zł.
 - Próg zwalniający na ul. Waryńskiego – 5 tys. zł.
- w rejonie Śródmieście:
 - Otwarte wielofunkcyjne boiska dla mieszkańców przy Zespole Szkół Gastronomicznych, 1,3 mln zł.
 - Modernizacja ul. 6 Sierpnia między al. Kościuszki a ul. Piotrkowską, tj. przekształcenie jej w tzw. woonef, czyli ulicę-podwórzec na wzór ulic występujących na terenie Holandii, Skandynawii i Niemiec – 1,4 mln zł.
 - Wymalowanie śluz rowerowych na terenie Śródmieścia – 25,2 tys. zł
 - Plac zasilany zabawą (pasaż Rubinsteina) – 185 tys. zł
 - Zielone ściany – 47,7 tys. zł
 - Rehabilitacja seniorów - 38,28 tys. zł.
 - Rozwój multimedialny (odtwarzacze, aparat fotograficzny) seniorów w Domu Dziennego Pobytu – 1,4 tys. zł.
- w rejonie Widzew:
 - Wymiana nawierzchni asfaltowej na ulicach: Ćwiklińskiej, Gorkiego, Gogola i ks. Wujaka – 1,75 mln zł.
 - Skatepark na Widzewie przy Lasku Widzewskim – 850 tys. zł.
 - Remont drogi dojazdowej do ul. Puszkina z ul. ks. Wujaka – remont parkingów, remont chodników, zmiana organizacji ruchu, wyniesione przejście dla pieszych – 165 tys. zł.
 - Rozbudowa placu zabaw o sprzęt do zajęć ruchowych dla dzieci w PM 206 – 43,92 tys. zł.
 - Park osiedlowy – 127 tys. zł.
 - Komputeryzacja biblioteki i zakup książek do bibliotek na Stokach – 50 tys. zł.
 - Wiosenne porządki – likwidacja śmieci z lasów, łąk i innych terenów zielonych – 11,5 tys. zł.

- Zadania ogólnomiejskie:
 - Poprawa warunków bytowych zwierząt w łódzkim schronisku – 1 mln zł.
 - Utworzenie bezpłatnej, ogólnomiejskiej sieci bezprzewodowego Internetu Wi-Fi na terenie miasta – 500 tys. zł.
 - Łódzki rower miejski – 3,12 mln zł.
 - Prowadzenie banku żywności w Łodzi – 200 tys. zł.
 - Akademia Koszykówki Marcina Gortata – 120 tys. zł.
 - Łodzianie dla Dzieci – 70 tys. zł.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

W sierpniu 2011 r., w drodze konkursu został wyłoniony Pełnomocnik Prezydenta Miasta Łodzi ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Do jego zadań należy reprezentowanie Prezydenta Miasta Łodzi w sprawach dotyczących współpracy z organizacjami pozarządowymi wobec innych urzędów, instytucji i organizacji, kierowanie pracami Łódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, udział w tworzeniu standardów współpracy administracji publicznej z III sektorem, udział w diagnozowaniu potrzeb środowiska łódzkich organizacji pozarządowych oraz kreowanie polityki informacyjnej, dotyczącej zagadnień współpracy Miasta Łodzi z organizacjami pozarządowymi.

Tab. 28. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

	2012	2013
Liczba otwartych konkursów ofert	37	39
Liczba złożonych ofert	940	1 116
Liczba NGO's, z którymi podpisano umowy konkursowe	408	371
Liczba NGO's, z którymi podpisano umowy w trybie konkursowym i zakupu usług	39	60
Kwota przeznaczona na program współpracy w mln zł	46,59	41,59

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Partycypacji Społecznej

Wsparcie realizacji projektów partnerskich

W 2013 r. wspierano następujące projekty:

- projekt Łódzkie Centrum Obywatelskie – współpraca z Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich „OPUS”, Fundacją Edukacji i Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego „FERSO”, Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Łódzkiego. Celem projektu jest utworzenie ośrodka wsparcia merytorycznego i technicznego dla organizacji pozarządowych, grup nieformalnych i partnerstw działających na obszarze Łodzi. W ramach projektu przeprowadzane były szkolenia oraz indywidualne konsultacje dla organizacji pozarządowych, a także cykl spotkań informacyjnych i specjalistycznych. Organizacje pozarządowe mają również otrzymać wsparcie techniczne i lokalowe. Projekt będzie kontynuowany do 2015 r.;
- projekt „Fundusz Innowacji Społecznych dla Łodzi” – celem projektu jest wypracowanie, we współpracy z Łódzką Federacją Organizacji Pozarządowych (ŁFOP), Biurem Projektowym w Polsce Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP), modelu Funduszu Innowacji Społecznych dla Łodzi – nowego narzędzia, wspierającego innowacyjne projekty realizowane przez organizacje pozarządowe jako dodatkowy mechanizm finansowania organizacji pozarządowych działających na rzecz zrównoważonego rozwoju miasta. Jest to pierwszy taki projekt w Polsce, w którym organizacje pozarządowe oraz grupy nieformalne z innowacyjnymi pomysłami będą mogły liczyć na dodatkowe wsparcie finansowe dla projektów realizowanych na rzecz mieszkańców Łodzi;
- projekt „Aktywni w konsultacjach” – celem projektu jest wzmocnienie procesu prowadzenia konsultacji społecznych w zakresie regulacji prawnych i polityk publicznych z udziałem mieszkańców i organizacji pozarządowych. W ramach projektu przewiduje się m.in. opisanie katalogu form i narzędzi do stosowania w konsultacjach, rekomendacji

dotyczących zmian zapisów w prawie lokalnym;

- projekt „Model Kontraktowania Usług Społecznych (MKUS)” – celem projektu jest opracowanie i wdrożenie nowych zasad dotyczących zlecania realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym. Głównymi przesłankami dla jego stworzenia były wyniki badań oraz doświadczenia, które wskazują, że dotychczasowy sposób przekazywania zadań nie jest zbyt efektywny i wbrew założeniom twórców Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w ograniczonym zakresie realizuje zasadę pomocniczości.

Łódzka Rada Pożytku Publicznego i zespoły robocze

- Łódzką Radę Działalności Pożytku Publicznego (II kadencja Rady) – organ konsultacyjno – doradczy, którego zadaniem jest wyrażanie opinii w zakresie współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi;
- Zespół ds. opracowania zasad funkcjonowania i wdrożenia budżetu obywatelskiego w Łodzi – zespół opracował rekomendacje do modelu budżetu obywatelskiego dla Miasta. Zespół liczył 23 członków, a w jego składzie znaleźli się przedstawiciele Rady Miejskiej, organizacji pozarządowych, rad osiedli, Urzędu Miasta Łodzi, a także Uniwersytetu Łódzkiego;
- Zespół roboczy ds. procedur konkursowych – powołany przez Pełnomocnika Prezydenta Miasta Łodzi ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi. W skład zespołu weszli pracownicy Urzędu Miasta Łodzi odpowiedzialni za współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych z ramienia Łódzkiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Celem działalności zespołu było opracowanie rekomendowanych zmian w trybie planowania, ogłaszania, przeprowadzania i rozstrzygania otwartych konkursów ofert na realizację ze środków budżetu miasta Łodzi zadań publicznych.
- Zespół roboczy do opracowania modelu konsultacji społecznych – powołany w ramach projektu „Aktywni w konsultacjach”. Celem działalności zespołu było wzmocnienie procesu prowadzenia konsultacji społecznych w Łodzi w zakresie regulacji prawnych i polityk publicznych z udziałem mieszkańców i organizacji pozarządowych.

Komisje Dialogu Obywatelskiego

W Łodzi działają tzw. Komisje Dialogu Obywatelskiego (KDO). KDO to ciała doradcze i inicjatywne, które mogą być powoływane przez organizacje pozarządowe w danych obszarach życia społecznego (np. niepełnosprawność, edukacja, ekologia). Komisje mają umożliwiać wykorzystanie wiedzy przedstawicieli III sektora oraz synergię działań Urzędu Miasta Łodzi oraz organizacji pozarządowych przy kształtowaniu polityk publicznych. KDO to nowa forma współpracy UMŁ i organizacji pozarządowych.

Dotychczas powołano następujące KDO:

- KDO ds. partycypacji obywatelskiej;
- KDO ds. różnorodności i przeciwdziałania dyskryminacji;
- KDO ds. Kultury;
- KDO ds. Nowoczesnej Edukacji;
- KDO ds. wdrażania Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych i rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnościami;
- KDO ds. Polityki Demograficznej i Współpracy Międzypokoleniowej;
- KDO ds. ochrony zwierząt i przeciwdziałania bezdomności zwierząt.

PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA

Programy profilaktyczne

W celu redukcji zachorowalności i umieralności mieszkańców Łodzi na choroby, które stanowią największy problem zdrowotny realizowane są działania profilaktyczne w zakresie:

- chorób układu krążenia i cukrzycy (ocena i modyfikacja czynników ryzyka: otyłość, nadciśnienie, palenie tytoniu, stres, mała aktywność fizyczna);
- chorób nowotworowych (raka piersi, raka szyjki macicy, raka jelita grubego, nowotworów złośliwych skóry);
- chorób płuc (chorób nowotworowych, gruźlicy);
- różnych problemów zdrowotnych osób w wieku dojrzałym;
- wad i chorób występujących u dzieci i młodzieży (w tym: wady postawy, próchnica zębów);
- chorób zakaźnych (m.in. grypy);
- zdrowia psychicznego.

W 2013 r. działaniami profilaktycznymi objęto ok. 40 tys. mieszkańców Łodzi, a wydatkowano na ten cel ponad 1,15 mln zł.

Tab. 29. Działania profilaktyczne realizowane przez Miasto Łódź

		2013
Profilaktyka i wczesne wykrywanie chorób układu krążenia i cukrzycy	Liczba osób	2 255
	Środki na realizację w tys. zł	95,64
Profilaktyka onkologiczna	Liczba osób	5 866
	Środki na realizację w tys. zł	128,74
Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Chorób Płuc	Liczba osób	2 627
	Środki na realizację w tys. zł	39,2
Profilaktyka Zdrowia Rodziny	Liczba osób	5 633
	Środki na realizację w tys. zł	150,89
Program profilaktyki próchnicy dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia	Liczba osób	7 741
	Środki na realizację w tys. zł	82,64
Program profilaktyki ryzykownego stanu psychicznego u dzieci i młodzieży	Liczba osób	35
	Środki na realizację w tys. zł	6,9
Program szczepień ochronnych przeciw grypie	Liczba osób	7 603
	Środki na realizację w tys. zł	220,49
Profilaktyka zdrowotna - zwalczanie nałogu palenia tytoniu	Liczba osób	4 381
	Środki na realizację w tys. zł	34,27
Program zdrowia psychicznego i przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba osób	4746
	Środki na realizację w tys. zł	392,0
Razem	Liczba osób	40 887
	Środki na realizację w tys. zł	1 150,79

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Łódzka Akademia Zdrowia

Od 2004 r. Łódź organizuje otwarte wykłady pod wspólnym hasłem „Łódzka Akademia Zdrowia”. Dotyczą one zagadnień z obszaru zdrowia fizycznego, psychicznego, promowania zdrowego stylu życia. Od 2006 r. mają formę co miesięcznych spotkań, a od 2011 r. stali uczestnicy otrzymują „indeksy”, w których potwierdzają udział w kolejnych wykładach. W zajęciach uczestniczy każdorazowo 140 - 180 osób. Osoby, które uczestniczą w największej liczbie zajęć, na zakończenie „roku akademickiego” otrzymują drobne upominki. W roku akademickim 2010/2011 indeksy otrzymało ponad 100 osób, w 2012 r. wydano ich 210, a w 2013 roku - 230.

W roku akademickim 2012/2013 przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji została uruchomiona sekcja aktywności fizycznej. Zajęcia gimnastyczne odbywają się w MOSiR przy ul. Skorupki oraz Nordic Walking w ośrodku przy ul. Małachowskiego.

Akademia Zdrowia Seniora

Od 2002 r. Łódź finansuje wykłady o tematyce zdrowotnej w 18 domach dziennego pobytu. Jest to program autorski dr n. przyr. Marioli Kowalskiej. Wykłady w przystępny sposób przedstawiają wiedzę o organizmie człowieka i zachęcają do uwzględnienia w codziennym życiu zasad ułatwiających jego sprawne funkcjonowanie.

Tab. 30. Akademia Zdrowia Seniora

	2011	2012	2013
Liczba godzin	258	252	252
Koszt w tys. zł	14,2	13,9	13,9

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Łódzka Sieć Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie

Sieć powstała w 1996 r. i aktualnie skupia 143 placówki (44 przedszkola, 60 szkół podstawowych, 39 szkół ponadpodstawowych, w tym 7 placówek kształcenia specjalnego). Łącznie adresatami działań było 37,3 tys. dzieci i młodzieży, co stanowi 44% łódzkich uczniów. Kolejnych 13 placówek ubiega się o certyfikat Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie. Miasto wspiera działania placówek należących do Sieci poprzez szkolenia, konferencje, zajęcia edukacyjne dla uczniów, wspólne przedsięwzięcia promujące zdrowie.

W ramach sieci w 2013 roku:

- odbyły się 2 konferencje (ok. 320 uczestników, koszt organizacji 1,8 tys. zł);
- zorganizowano II Wiosenny Tydzień Promocji Zdrowia – Zainwestuj w zdrowie – hasło „Ruszaj po zdrowie” (udział wzięło 77 placówek);
- zorganizowano zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży: „Jedz na zdrowie”, „I pomoc przedmedyczna”, „Od najmłodszych lat dbam o zdrowie”, „Komunikacja i przeciwdziałanie agresji” – łącznie 9,5 tys. uczestników, koszt 16,42 tys. zł.

Akcje i kampanie edukacyjne

Współpraca w ramach programu Łódź – Zdrowe Miasto pozwala na realizację wielu przedsięwzięć opartych na współpracy różnych partnerów. Od wielu lat cyklicznie odbywają się akcje i kampanie edukacyjne organizowane i współfinansowane przez Miasto. W 2013 r. odbyły się:

- Sprzątanie Świata – 200 placówek, 30 tys. osób;
- Profilaktyka udaru mózgu – współpraca z Fundacją Udaru Mózgu, III Łódzkie Forum Udarowe – konferencja w UMŁ, kampania billboardowa „Udar mózgu. Liczy się czas.” – koszt 2,5 tys. zł;
- WAMPIRIADA – promocja honorowego krwiodawstwa, przy współpracy z NZS – koszt 7 tys. zł.

Konferencje tematyczne i współpraca ze środowiskiem akademickim

Od lat Miasto angażuje się również w wiele konferencji dotyczących tematyki zdrowia. W 2013 r. zorganizowano:

- „Promieniowanie jonizujące w medycynie” – współpraca z Krajowym Centrum Ochrony Radiologicznej w Ochronie Zdrowia;
- Monitorowanie stężeń pyłków roślin o charakterze alergogennym i zarodków pleśni w powietrzu atmosferycznym w Łodzi – współpraca z Uniwersytetem Medycznym w Łodzi – koszt 3 tys. zł;
- Nie bójmy się jesieni – konferencja dla seniorów – koszt 1,4 tys. zł;
- Udział w projekcie HEALTHEQUITY 2020, realizowanym przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań prozdrowotnych

Główne obszary współpracy z organizacjami pozarządowymi dotyczą realizacji zadań edukacji zdrowotnej i promowania zdrowego stylu życia. Priorytetem są dzieci i młodzież (te działania zostały opisane w części: Łódzka Sieć

Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie) oraz osoby starsze. Inne działania edukacyjne realizowane w ramach współpracy w 2013 r. to:

- Łódzki Klub AMAZONKA – zajęcia z zakresu rehabilitacji fizycznej i psychicznej dla kobiet po mastektomii - ok. 60 uczestników, koszt 6 tys. zł;
- Fundacja CARPE DIEM – edukacja w zakresie profilaktyki onkologicznej – koszt 2,5 tys. zł;
- Fundacja Kocham życie – wsparcie kobiet po mastektomii – koszt 8,8 tys. zł;
- Szkoła Rodzicielstwa – realizowana przez Centrum Służby Rodzinie - 15 kursów, ok. 200 uczestników, koszt 21,6 tys. zł.

MIEJSKIE PROGRAMY PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

Miasto Łódź przeciwdziała negatywnym zjawiskom, związanym z uzależnieniem i przemocą realizując 3 obowiązkowe programy:

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Podstawą do prowadzenia programów są ustawy, dlatego zadania wynikające z poszczególnych programów w kolejnych latach pozostają w zasadzie bez zmian. Zmiany dotyczą wysokości środków finansowych na realizację poszczególnych zadań oraz wprowadzania dodatkowych działań na podstawie analizy potrzeb.

Tab. 31. Środki przeznaczane na miejskie programy przeciwdziałania uzależnieniom w mln zł

	2011	2012	2013
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	11,3	11,0	11,0
Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii	1,2	1,2	1,2
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	1,1	1,1	1
RAZEM	13,6	13,3	13,2

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma na celu:
 - zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu;
 - ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne;
 - zapobieganie spożywaniu alkoholu ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży;
 - zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.
- Założeniem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest szeroki wachlarz oddziaływań w obszarach profilaktyki, terapii oraz działań pomocowych. Są to:
 - zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych;
 - ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych;
 - zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych szczególnie wśród dzieci i młodzieży;
 - monitorowanie problemów narkotykowych i narkomanii na terenie Łodzi.
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zakłada:
 - zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej, promowanie nieagresywnych form rozwiązywania konfliktów, mediacje, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy,
 - specjalistyczne poradnictwo na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, obdukcje, grupy wsparcia, telefon

zaufania, procedurę „Niebieskiej Karty”, pomoc prawną i socjalną, a także udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą, zmuszonym do opuszczenia miejsca zamieszkania lub pobytu, zajęcia korekcyjno-edukacyjne skierowane do sprawców przemocy, zarówno dorosłych, jak i nieletnich, poradnictwo specjalistyczne oraz możliwość pobytu w hostelu.

DZIAŁANIA NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA

Działania podjęte na rzecz osób niepełnosprawnych

Corocznie Miasto Łódź podejmuje działania w ramach szeroko pojętej pomocy osobom niepełnosprawnym:

- organizowanie konkursów ofert dla organizacji pozarządowych, na wykonanie zadania publicznego dotyczącego działań na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych, organizowanie imprez kulturalnych, w tym o charakterze integracyjnym oraz wspieranie osób niesłyszących w kontaktach z komórkami organizacyjnymi UMŁ i miejskimi jednostkami organizacyjnymi – usługi tłumacza języka migowego;

Tab. 32. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację konkursów w tys. zł

	2011	2012	2013
Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych	75,0	60,0	50
Organizowanie imprez kulturalnych	30,8	22,4	18
Świadczenie usług języka migowego	-	36,0	48
Razem	105,8	118,4	116

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

- w ramach powierzenia zadań publicznych realizowanych na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych przekazano w 2013 – 19,4 tys. zł. Umowy podpisywane z NGO's dotyczyły głównie organizacji imprez integracyjno - kulturalnych, między innymi Konferencji „Niepełnosprawni – obecni, pełnoprawni, aktywni”, XV Festiwalu Sztuk Wszelakich Osób Niepełnosprawnych, spotkania wigilijnego itp.;
- przeprowadzanie doraźnych kontroli realizacji zadań publicznych w ramach podpisanych umów z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta – w 2013 r. odbyło się 12 kontroli;
- wydawanie kart parkingowych dla niepełnosprawnych mieszkańców Łodzi oraz kart dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych, będących pod ich opieką;

Tab. 33. Karty parkingowe dla niepełnosprawnych w sztukach

Wydane karty parkingowe	2011	2012	2013
Osoby indywidualne	2 302	2 506	2 525
Placówki	2	4	1
Razem	2 304	2 510	2 526

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

- wydawanie identyfikatorów typu „C” dla osób niepełnosprawnych uprawnionych do parkowania na odcinkach ul. Piotrkowskiej – w 2013 r. wydano 7 szt.,
- systematyczna aktualizacja informatorów dla osób niepełnosprawnych (w tym Łódzki informator dla rodziców i opiekunów dzieci słabo widzących i niewidomych, Łódzki informator dla osób z orzeczoną znaczną, umiarkowaną i lekką stopniem niepełnosprawności, Łódzki informator dla rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju, Informator dla rodziców dzieci w wieku 0-7 lat „Wczesne wspomaganie rozwoju” oraz Informator pn. „Dziecko z chorobą nowotworową i hematologiczną”),
- wydawanie kalendarzy promujących aktywność artystyczną osób niepełnosprawnych (prace dotyczące Łodzi) – 1 000 szt. rocznie,
- udzielanie porad dla osób niepełnosprawnych: osobiste, telefoniczne, internetowe – rocznie ok. 17,1,

- opiniowanie wniosków dotyczących przyznawania lokali mieszkaniowych dla osób niepełnosprawnych: 2013 – 99 opinii,
- wspieranie osób niepełnosprawnych w ich potrzebach i problemach, kierowanie do odpowiednich instytucji i organizacji pozarządowych,
- współpraca z Łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych w ramach obsługi wypożyczalni i serwisowania sprzętu rehabilitacyjnego,
- kontynuacja działania dotyczącego tłumacza języka migowego do kontaktu petenta niesłyszącego z urzędnikiem za pomocą komunikatora internetowego – dla mieszkańców Łodzi w budynkach Urzędu Miasta Łodzi,
- coroczny udział w Targach Sprzętu Rehabilitacyjnego oraz Sprzętu dla Osób Niepełnosprawnych „Rehabilitacja”,
- zbieranie informacji na temat najbardziej pilnych potrzeb osób niepełnosprawnych, dotyczących łamania barier architektonicznych oraz priorytetowych zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych realizowanych przez organizacje pozarządowe,
- zbieranie informacji dotyczących dostępności przestrzeni publicznej Łodzi dla osób niepełnosprawnych, przejść, dojść do przystanków komunikacji publicznej (współpraca z Zarządem Dróg i Transportu) – współdziałanie z Politechniką Łódzką,
- udzielanie informacji osobom niepełnosprawnym w ramach dni otwartych ZUS (dwa razy w roku),
- propagowanie tematyki związanej z niepełnosprawnością, uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby tego środowiska (radio/TV/prasa),
- prowadzenie, w latach 2010 – 2013, warsztatów w XXXIII LO, dotyczących działań Miasta i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach corocznych obchodów „Dnia Osób Niepełnosprawnych”,
- prowadzenie telefonu zaufania dla osób niepełnosprawnych (5 x w tygodniu od 16:00 - 19:30) – 671 porad w 2013 r. (624 porady w 2012 r.),
- współpraca i obsługa Miejskiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych,
- współpraca z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Specjalistyczną Poradnią dla Dzieci z Wadami Rozwojowymi,
- współpraca z Łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych oraz Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych - udzielanie bezpłatnych porad prawnych dla niepełnosprawnych mieszkańców Łodzi – corocznie ponad 300,
- praca w zespole Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Łodzi na lata 2012-2015,
- powołanie i uczestniczenie w Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. wdrażania Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych i rozwiązywaniu problemów osób z niepełnosprawnościami przy Oddziale ds. Osób Niepełnosprawnych UMŁ,
- wyszukiwanie i propagowanie bezpłatnych szkoleń dla osób niepełnosprawnych, dofinansowanych z PO KL,
- udział w sympozjach, konferencjach, seminariach, spotkaniach branżowych.

Otrzymane wyróżnienia:

- ogólnopolskie wyróżnienie - **tytuł „Samorząd Równych Szans 2013” dla Miasta Łodzi** w uznaniu zasług za najlepsze działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane przez polskie samorządy;
- wyróżnienie dla Urzędu Miasta Łodzi za dobre praktyki w zakresie zatrudniania Osób Niepełnosprawnych, w tym za organizację stażu rehabilitacyjnego dla beneficjentów projektu „Staż w administracji publicznej wsparciem aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz budowaniem pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych na rynku pracy”;
- nominacja do nagrody „Złotego Kłosa” w 2013 r. - dla urzędnika przyjaznego organizacjom pozarządowym w regionie łódzkim, w ramach VII Konkursu „Przełamujemy bariery” organizowanego przez Wsparcie Społeczne „Ja-Ty-My”,

Centrum OPUS oraz Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Łódzkiego w ramach projektu „Ośrodek Ekonomii Społecznej”;

- nagroda dla Urzędu Miasta Łodzi i Oddziału ds. Osób Niepełnosprawnych w konkursie „Uwolnić Motyla” w 2013 r.

Aktywizacja i poprawa jakości życia seniorów

Działania na rzecz seniorów realizowane są przy współpracy z uniwersytetami „trzeciego wieku”, Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział w Łodzi oraz Fundacja Subvenio.

Tab. 34. Charakterystyka działań na rzecz seniorów

	2011	2012	2013
Liczba uczestników	400	400	500
Liczba godzin	1 070	1 130	989
Koszt w tys. zł	31,1	32,8	31,4

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Od 2012 r. Urząd Miasta Łodzi realizuje Program „Aktywizacja 60+” którego celem jest aktywizacja oraz poprawa jakości życia osób powyżej 60 roku życia. Dzięki temu programowi oferta dla osób starszych w Łodzi jest coraz bardziej różnorodna, całościowo obejmująca obszar wspierania osób starszych.

Od października 2013 r. organizowane są szkolenia komputerowe na poziomie podstawowym lub rozszerzonym. Do tej pory przeszkolonych zostało 60 seniorów. Zajęcia odbywają się w salach Uniwersytetu Medycznego w Łodzi oraz w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Prowadzone są również comiesięczne warsztaty komputerowe z cyklu „Senior w Sieci”. Podczas zajęć zaproszeni goście przedstawiają funkcjonalności wybranych stron i portali internetowych, ucząc seniorów jak w pełni wykorzystywać ich możliwości. Seniorzy zapoznali się już z portalami: Centrum Aktywnego Seniora, Zielona Łódź, MPK Łódź, Zintegrowany Informator Pacjenta NFZ, Platforma Usług Elektronicznych ZUS. W zajęciach jednorazowo bierze udział ok. 60 uczestników. Wszystkie warsztaty komputerowe odbywają się w Centrum Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. Szkolenia i warsztaty organizowane są wspólnie z Latarnikami Polski Cyfrowej i są bezpłatne.

W marcu 2013 r. zakończone zostały prace nad portalem skierowanym do łódzkich seniorów oraz do liderów środowisk seniorskich. Podstawowym celem portalu jest dostarczenie możliwie szerokiej informacji o różnorodnych działaniach realizowanych w Łodzi dla grupy wiekowej 60+, z możliwością zamieszczania informacji przez zaproszone jednostki samorządowe, instytucje, organizacje pozarządowe i firmy, których działalność służy zaspokojeniu potrzeb seniorów. Na bieżąco jest aktualizowana baza danych organizacji pozarządowych, klubów seniora, instytucji i innych inicjatyw przeznaczonych dla osób dojrzałych i starszych. Portal pokazuje, że nasze miasto jest otwarte dla osób 60+. Jeśli seniorzy tylko obudzą w sobie chęć działania, to znajdzie się wiele inicjatyw godnych polecenia i udziału. Do tej pory oferta ta była rozproszona. Portal istnieje też po to, by gromadzić pomysły w jednym miejscu, promować je i ułatwiać do nich dostęp.

Ponadto uchwała Nr LIX/1251/13 z 27 marca 2013 r. zmieniająca uchwałę w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Łodzi przyjęła nowe, uproszczone zasady dotyczące zamiany mieszkań przez osoby starsze. Każdy wniosek o zmianę mieszkania jest opiniowany przez Miejską Radę Seniorów.

Miejska Karta Seniora

W ramach działań prowadzonych na rzecz łódzkich seniorów w kwietniu 2013 r. rozpoczęty został program pn.: „Miejska Karta Seniora”. Jest to projekt skierowany do osób powyżej 60 roku życia, mieszkających w Łodzi. Seniorzy mogą korzystać z ulg, zniżek, promocji i ofert, które są przygotowane dla nich przez instytucje oraz firmy. Każdy mieszkaniec miasta, który ukończył 60 lat, może korzystać z przygotowanych ofert, poprzez okazanie dowodu osobistego w punktach

wskazanych przez partnerów projektu. Wśród już zgłoszonych 40 partnerów znajdują się: teatry, kina, restauracje, ośrodki sportowo – rekreacyjne, banki, muzea i wiele innych.

Miejska Rada Seniorów

Aby wsłuchać się w głos najstarszego pokolenia, w lipcu 2012 r. została powołana Miejska Rada Seniorów. W skład Rady weszło łącznie piętnaście osób. Dziewięciu członków zostało wybranych przez przedstawicieli organizacji pozarządowych, które działają na rzecz środowiska osób starszych oraz przez przedstawicieli rad osiedli, uniwersytetów trzeciego wieku i klubów seniora. W skład Rady weszły również trzy osoby wskazane przez Prezydenta Miasta Łodzi oraz osoby wskazane przez Radę Miejską w Łodzi.

Głównym celem Rady jest służenie seniorom poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz Miasta.

Rada działa w następujących obszarach:

- zapobieganie i przełamywanie marginalizacji seniorów;
- wspieranie aktywności ludzi starszych;
- mieszkanie dla seniorów;
- profilaktyka i promocja zdrowia seniorów;
- przełamywanie stereotypów na temat seniorów i starości oraz budowanie ich autorytetu;
- rozwój form wypoczynku, dostęp do edukacji i kultury;
- wspieranie i upowszechnianie różnorodnych form edukacji seniorów.

Zespół ds. Seniorów

W ramach struktury organizacyjnej UMŁ działa Zespół ds. Seniorów, który ma za zadanie:

- prowadzenie działalności w zakresie inicjowania i wspierania inicjatyw senioralnych;
- prowadzenie punktu informacyjnego dla seniorów;
- koordynowanie współpracy Miasta Łodzi z organizacjami seniorskimi;
- bieżąca współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta Łodzi i miejskimi jednostkami organizacyjnymi, realizującymi zadania publiczne we współpracy z organizacjami działającymi na rzecz seniorów;
- realizacja analiz potrzeb społecznych środowiska seniorów;
- podejmowanie działań na rzecz rozwoju i aktywizacji środowisk senioralnych;
- promowanie i wspieranie działań wolontaryjnych seniorów;
- prowadzenie poradnictwa i rzecznictwa interesów seniorów.

W ramach działań Zespołu ds. Seniorów kontynuowana jest współpraca międzynarodowa, której celem jest wymiana dobrych praktyk oraz promowanie nowych rozwiązań w aktywizacji seniorów:

- Projekt: „Wprowadzanie i rozbudowa zaangażowania społecznego w punkcie styku szkoła - zawód w porównaniu europejskim” Berlin (Niemcy), marzec 2013 r. - Forschungsinstitut Betriebliche Bildung z Berlina zaprosiło Łódź do wzięcia udziału w projekcie. Projekt ma na celu wprowadzenie wolontariatu w tematykę mentoringu/wsparcia w orientacji zawodowej młodzieży. W ramach tego projektu F-BB chce współpracować z partnerami z kilku krajów, m.in. z Polski, Francji, Wielkiej Brytanii na zasadzie wymiany doświadczeń.
- Seminarium „Profilaktyka poprzez rozwój – pamięć, jako ważne narzędzie sprawności i samodzielności osób starszych” 2 marca 2013 r. wraz ze Stowarzyszeniem Edukacyjnym Centrum Integracji Międzypokoleniowej „HIPOKAMP” zorganizowaliśmy seminarium pt.: „Profilaktyka poprzez rozwój – pamięć, jako ważne narzędzie sprawności i samodzielności osób starszych”. Gościem specjalnym seminarium była pani Dana Steinova z Pragi, założycielka i propagatorka EURAG Centrum Treningu Pamięci. EURAG – Europejska Federacja Osób Starszych, z 36 państwami członkami, promuje treningi pamięci, jako efektywne narzędzie przeciwko pogarszaniu się wraz z wiekiem sprawności

mentalnej. Ma to szczególne znaczenie wobec zachodzących zmian demograficznych i zwiększania się populacji ludzi w starszym wieku.

Dzielnicowe Centra Aktywnego Seniora

Centra Aktywnego Seniora zostały powołane w 2012 r. w ramach realizacji przez Urząd Miasta Łodzi Programu „Aktywizacja 60+”. Centra służą wszechstronnej aktywizacji oraz integracji społecznej osób po 60 roku życia, w miejscu ich zamieszkania. Centra te to wieloelementowy, interdyscyplinarny projekt o charakterze społeczno-edukacyjnym, którego istotą jest kształtowanie wśród seniorów nawyków do czynnego, kreatywnego spędzania wolnego czasu i rozwoju nowych umiejętności. Oferta kształcenia i aktywizowania seniorów kierowana jest do szerokiego grona osób. Przy niewielkiej odpłatności, codziennie kilkuset seniorów w miejscu zamieszkania może korzystać z Centrów w ramach specjalnie przygotowanej dla nich oferty obejmującej: edukację, kulturę, rekreację, zdrowie, profilaktykę, poradnictwo i informację.

Lokalizacje Dzielnicowych Centrów Aktywności Seniora:

- Bałuty - Bałucki Ośrodek Kultury „RONDO”;
- Górna - Ośrodek Kultury „Górna”;
- Polesie – Poleski Ośrodek Sztuki filia „Karolew”;
- Widzew - Dom Kultury „502”;
- Śródmieście - Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych.

W 2013 r. nowością w działalności Centrów Aktywnego Seniora było podzielenie oferty na cztery bloki tematyczne: Akademia III Wieku, Aktywny Senior, Nowe Technologie, Kultura, aby senior wiedział czego może spodziewać po odwiedzinach w Centrum Aktywnego Seniora. Jednocześnie zostały pozostawione inicjatywy wyróżniające dane Centrum.

Repatriacja

Miasto Łódź w ostatnich latach zaprosiło 6 rodzin repatriantów w ramach programu „Rodak”. W grudniu 2012 r. przybyły dwie rodziny repatriantów z azjatyckiej części byłego ZSRR. Zaproszenie do osiedlenia się w Łodzi jest kierowane przez władze samorządowe do rodzin nieokreślonych imiennie za pośrednictwem bazy danych „Rodak”, prowadzonej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

W grudniu 2013 r. Gmina Łódź wyraziła gotowość zapewnienia warunków do osiedlenia się w Łodzi nieokreślonej imiennie, czteroosobowej rodziny repatriantów. W 2014 r. planowane jest podjęcie decyzji o zapewnieniu warunków do osiedlenia się kolejnej rodziny repatriantów.

Współpraca i porozumienie pomiędzy Łodzią i innymi jednostkami samorządu terytorialnego

Łódź jest członkiem założycielem i siedzibą powstałego w 1993 r. Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich. Stowarzyszenie skupia 39 miast i gmin aktywnych w lokalnych działaniach prozdrowotnych. Działania Stowarzyszenia:

- coroczne konferencje Zdrowych Miast – od 1992 r.; w Łodzi odbyły się konferencje w 1992, 1999 i 2012 r.;
- szkolenia koordynatorów lokalnych – 2 razy w roku;
- coroczne granty – możliwość ubiegania się o dofinansowanie drobnych przedsięwzięć lokalnych;
- bieżąca współpraca z Biurem WHO w Polsce oraz Biurem Regionu Europejskiego w Kopenhadze - certyfikat potwierdzający spełnienie wymogów Światowej Organizacji Zdrowia;
- realizacja wspólnych projektów wspieranych ze środków zewnętrznych;
- współpraca z instytucjami centralnymi (np. Główny Inspektorat Sanitarny, Ministerstwo Sportu) i organizacjami zajmującymi się problematyką zdrowotną i ekologiczną;
- biuletyn i strona internetowa www.szmp.pl.

Od 1993 r. Miasto Łódź jest też członkiem Europejskiej Sieci Zdrowych Miast Światowej Organizacji Zdrowia.

O członkostwie w Sieci decyduje Światowa Organizacja Zdrowia na podstawie aplikacji składanej przez miasta. Podstawowym kryterium jest aktywność w lokalnych działaniach prozdrowotnych uwzględniających różnorodne czynniki wpływające na zdrowie (styl życia, czynniki społeczne, środowiskowe). Aktualnie Sieć skupia 98 miast Regionu Europejskiego Światowej Organizacji Zdrowia.

W ramach działalności w sieciach w 2013 r.:

- w Łodzi odbyło się Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich (organizacja spotkania);
- Miasto wzięło udział w XXII Konferencji Zdrowych Miast Polskich – Białystok, 20-22 maja 2013 roku, podczas której zaprezentowano projekt „Zainwestuj w zdrowie” oraz w Konferencji Europejskiej Sieci Zdrowych Miast w Izmirze (Turcja), podczas którego przedstawiono wystąpienie nt. Zdrowie w lokalnych strategiach Łodzi, przygotowano i poprowadzono sesję szkoleniową dla nowych koordynatorów Zdrowych Miast, ponadto wzięło udział w dyskusji panelowej nt. VI fazy programu Zdrowe Miasta oraz w spotkaniu grupy tematycznej Zdrowe starzenie się.

Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Łodzi

Tab. 35. Liczba osób korzystających z pomocy MOPS

	Liczba osób	% mieszkańców
2011	47 674	6,56
2012	45 064	6,25
2013	47 467	7,07

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Klientami pomocy społecznej były osoby i rodziny, które przy pomocy własnych zasobów i możliwości nie były w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych. Najliczniejszą grupę klientów były osoby samotne lub samotnie gospodarujące, rodziny z dziećmi oraz rodziny emerytów i rencistów. Przyczyną konieczności udzielania pomocy były dysfunkcje wynikające ze złego stanu zdrowia, sytuacji na rynku pracy lub uzależnienia od środków psychoaktywnych. W wielu przypadkach dysfunkcje te były ze sobą sprzężone.

Tab. 36. Dysfunkcje występujące w środowiskach objętych pomocą

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin*			Liczba osób w rodzinach		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Ubóstwo	15 640	16 342	17 128	29 151	29 967	30 912
Sieroctwo	51	33	36	120	58	60
Bezdomność	589	725	695	741	908	893
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1 867	1 858	2 004	6 850	6 856	7 411
Bezrobocie	13 540	14 368	16 239	28 124	29 473	33 410
Niepelnosprawność	9 695	9 834	9 724	14 133	14 285	14 357
Długotrwała lub ciężka choroba	12 078	12 027	12 271	18 326	17 851	18 531
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4 883	4 566	4 556	14 262	12 521	12 730
Przemoc w rodzinie	103	208	101	279	522	241
Alkoholizm	1 136	1 042	1 098	1 710	1 482	1 527
Narkomania	73	99	128	101	125	162
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	398	443	568	546	594	769
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	72	-	-	104	-	-
Trudności w integracji osób, które otrzymały ochronę uzupełniającą	3	2	10	3	2	18
Zdarzenia losowe	88	35	38	184	89	77
Sytuacja kryzysowa	30	-	9	61	-	18

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

* Liczby rodzin w kolumnach nie należy sumować, ponieważ powodem przyznania pomocy mogła być więcej niż jedna przesłanka.

Najczęstszymi dysfunkcjami występującymi w rodzinach, którym przyznawano pomoc było ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba.

Pomoc mieszkańcom miasta udzielana była w formie zasiłków pieniężnych oraz w formie bezgotówkowej, polegającej na pokrywaniu kosztów świadczeń bezpośrednio realizatorowi pomocy (np. pokrywaniu kosztów posiłków, leków itp.).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej świadczenia miały charakter stały, okresowy lub celowy (świadczenia jednorazowe przyznawane na zaspokojenie określonej potrzeby).

Tab. 37. Świadczenia realizowane przez MOPS

		2011	2012	2013
Zasiłki stałe	Kwota w mln zł	20,8	21,5	24,7
	Liczba osób	5 810	5 827	5 792
	Liczba świadczeń	56 471	56 541	56 264
	Średnia wysokość świadczenia w zł	367,92	379,95	438,00
Zasiłki okresowe	Kwota w mln zł	20,6	26,1	37,3
	Liczba osób	14 488	16 087	17 961
	Liczba świadczeń	95 423	110 540	125 434
	Średnia wysokość świadczenia w zł	215,32	236,17	298,00
Pomoc w formie posiłku	Kwota w mln zł	4,8	5,2	6,1
	Liczba osób	8 208	8 297	9 208
	Liczba świadczeń	1 071 605	1 118 394	1 204 302
	Średnia wysokość świadczenia w zł	4,47	4,68	5,06
Zasiłki celowe*	Kwota w mln zł	17,2	16,9	14,3
	Liczba osób	17 550	20 838	21 466
	Liczba świadczeń	112 402	144 719	138 693
	Średnia wysokość świadczenia w zł	153,42	117,05	103,00
Sprawienie pochówku	Kwota w mln zł	0,86	1,1	1,0
	Liczba osób	302	321	324
	Liczba świadczeń	302	321	324
	Średnia wysokość świadczenia w zł	2 852,29	3 281,67	3 190,72
Zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	Kwota w tys. zł	73	27	19,0
	Liczba osób	71	35	38
	Liczba świadczeń	87	36	38
	Średnia wysokość świadczenia w zł	837,93	750,00	500,00
Bilety kredytowane	Kwota w zł	505	276	609,00
	Liczba osób	16	26	19
	Liczba świadczeń	22	28	22
	Średnia wysokość świadczenia w zł	22,95	9,86	28,00
Suma	Kwota w mln zł	64,3	70,9	83,4

* w pozycji wykazane zostały wszystkie zrealizowane zasiłki, w tym wypłacone w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w ramach projektu „Apteka Komunalna” oraz Projektu systemowego „Nowy Obraz Pomocy Społecznej w Łodzi”

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Spośród wypłaconych świadczeń najwięcej środków wydatkowano na zasiłki okresowe. Kolejną pod względem wielkości wydatków formą pomocy były zasiłki stałe. Natomiast największa grupa świadczeniobiorców korzystała z zasiłków celowych.

Informacje o wypłaconych świadczeniach rodzinnych i świadczeniach z funduszu alimentacyjnego

Tab. 38. Wypłacone świadczeniach rodzinnych i świadczeniach z funduszu alimentacyjnego

	Kwota w mln zł			Liczba osób		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Świadczenie rodzinne	83,83	81,56	80,17	76 110	71 721	68 207
Fundusz alimentacyjny	25,18	26,08	26,25	6 562	6 556	6 458

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Centrum Świadczeń Socjalnych.

Pomoc państwa w zakresie dożywiania

W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” stosowano 2 formy pomocy: wydawanie posiłku lub wypłata zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Pomocą w formie posiłków objęte były dzieci (posiłki spożywano w żłobkach, przedszkolach i szkołach) oraz osoby dorosłe (posiłki spożywano w jadalniach i kuchniach społecznych). Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznawano w sytuacji braku możliwości zapewnienia posiłku.

Tab. 39. Środki wydatkowane w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

	2011	2012	2013
Budżet gminy w mln zł	4,7	4,7	4,7
Budżet państwa w mln zł	13,0	13,2	12,5
Razem w mln zł	17,7	17,9	17,2

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznawano w sytuacji braku możliwości zapewnienia posiłku. Posiłki przyznawano w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy i wydane decyzje administracyjne. W przypadku dzieci ustawodawca przewidział możliwość objęcia pomocą bez konieczności sporządzenia wywiadu (o objęciu dziecka pomocą decydował dyrektor placówki oświatowej).

Tab. 40. Świadczenia w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy

		2011	2012	2013
Posiłki ogółem	Kwota w mln zł	4,7	5,1	6,1
	Liczba osób	7 837	7 854	9 208
	Liczba świadczeń	1 042 452	1 095 634	1 204 302
	Średnia wysokość świadczenia w zł	4,47	4,65	5,06
w tym na posiłki dla dzieci	Kwota w mln zł	3,7	4,1	5,0
	Liczba osób	6 948	7 520	8 272
	Liczba świadczeń	821 056	867 254	988 664
	Średnia wysokość świadczenia w zł	4,51	4,77	5,06
Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności	Kwota w mln zł	12,9	12,7	11,1
	Liczba osób	14 631	17 249	17 404
	Liczba świadczeń	85 457	123 437	115 255
	Średnia wysokość świadczenia w zł	150,67	102,53	96,57
Suma	Kwota w mln zł	17,5	17,8	17,2

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tab. 41. Świadczenia bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego

	2011	2012	2013
Kwota w tys. zł	131,4	137,3	109,0
Liczba osób korzystających ze świadczeń	453	526	332
Liczba świadczeń	29 153	28 861	22 754
Średnia wysokość świadczenia w zł	4,51	4,76	4,79

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Projekt „Apteka Komunalna”

Projekt skierowany jest do najuboższych mieszkańców Łodzi, wymagających pilnego zaopatrzenia w niezbędne leki i środki opatrunkowe. W projekcie uczestniczyły przede wszystkim osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej,

kwalifikujące się do pomocy społecznej w formie zasiłku celowego.

Celem programu była poprawa skuteczności leczenia, a także umożliwienie podjęcia leczenia przez osoby o niskim statusie ekonomicznym. Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych przyznawana była na zasadach ogólnych określonych w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Pomoc na leki i materiały opatrunkowe przyznawana była w formie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych i wypłacana bezpośrednio klientom Ośrodka.

Tab. 42. Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych.

	2012	2013
Liczba osób	1 330	3 394
Średnia wysokość pomocy udzielonej rodzinie w skali roku	225,56	163,03

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Działania na rzecz opieki nad dzieckiem i rodziną

Współpraca i porozumienia między Łodzią i innymi jednostkami samorządu terytorialnego

W przypadku niemożności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej (rodzinnej lub instytucjonalnej) na terenie powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem, przepisy pozwalają na zawarcie odpowiednich porozumień między powiatami.

W tym zakresie Miasto Łódź współpracowało w 2012 r.:

- z 29 powiatami zawarto 79 porozumień dotyczących 77 dzieci, umieszczonych w łódzkich rodzinnych formach pieczy zastępczej;
- z 71 powiatami zawarto 198 porozumień dotyczących 198 łódzkich dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów;
- z 23 powiatami, w tym z 9 powiatami, zawarto 16 nowych porozumień dotyczących 16 łódzkich dzieci umieszczonych w placówkach na terenie innych powiatów;
- z 11 powiatami, w tym z 3 powiatami zawarto 6 nowych porozumień, które dotyczyły 6 dzieci pochodzących z terenów innych powiatów umieszczonych w łódzkich placówkach.

Natomiast w 2013 r.:

- z 32 powiatami, w tym z 10 powiatami zawarto 16 nowych porozumień. Porozumienia dotyczyły dzieci pochodzących z terenów innych powiatów, umieszczonych w łódzkich rodzinnych formach pieczy zastępczej. W tej formie pieczy na terenie Łodzi, przebywało 80 dzieci;
- z 75 powiatami, w tym z 18 powiatami zawarto 27 nowych porozumień. Porozumienia dotyczyły 27 łódzkich dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Łącznie, w 2013 r., dotyczyło to 182 dzieci;
- z 25 powiatami, w tym z 11 powiatami zawarto 14 nowych porozumień. Porozumienia dotyczyły 14 łódzkich dzieci umieszczonych w placówkach na terenie innych powiatów;
- z 5 powiatami, w tym 1 powiatem zawarto 1 nowe porozumienie. Porozumienie dotyczyło 1 dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu, umieszczonego w łódzkiej placówce.

Instytucjonalne formy pieczy zastępczej

Na terenie Łodzi funkcjonowało 20 placówek opiekuńczo – wychowawczych, w tym 6 niepublicznych, zapewniających dzieciom pozbawionym opieki rodziców, całodobową opiekę i wychowanie.

Tab. 43. Miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

	2011	2012	2013
Miejsca w placówkach	580	566	566
Dzieci objęte instytucjonalną formą pieczy zastępczej	889	942	617
Skierowania do łódzkich placówek	341	352	329
Dzieci oczekujące na miejsce w placówce (stan na 31 grudnia)	86	96	105

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rodzinne formy pieczy zastępczej

W 2013 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zgłosiło się 110 osób - 72 rodziny (w 2012 - 64 rodziny - 109 osób) deklarujące chęć bycia rodziną zastępczą. Weryfikowano kandydatów zgodnie z obowiązującymi przepisami poprzez przeprowadzenie wizytacji w miejscu zamieszkania, rozmowę, obserwację oraz gromadzenie odpowiedniej dokumentacji. Zweryfikowano pozytywnie 95 kandydatów - 61 rodzin (w 2012 r. 74 kandydatów) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w tym:

- rodziny niezawodowej 65 osób (46 rodzin, w tym 2 rodziny - 2 osoby które odbyły szkolenie, deklarując gotowość bycia rodziną pomocową.),
- kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej - 8 osób (4 rodziny),
- kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej pełniących funkcję pogotowia rodzinnego - 10 osób (5 rodzin),
- kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej - 4 osoby (2 rodziny),
- kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego - 6 kandydatów (3 rodziny),
- rodziny zastępcze spokrewnione - 2 osoby (1 rodzina).

W roku 2013 zaplanowano utworzenie 12 nowych zawodowych rodzin zastępczych (w 2012 r. – 15), w tym zawarto:

- 5 umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi (2012 - 8);
- 3 umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi specjalistycznymi (2012 – 4);
- 4 umowy z rodziną zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego (2012 – 1).

W 2013 r. podpisana została 1 umowa z rodzinnym domem dziecka.

W 2013 roku przeprowadzono dwa szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka, a także dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, zorganizowane przez Centrum Służby Rodzinie (w 2012 - Łódzkie Towarzystwo Wspierania Dziecka i Rodziny „Lokomotywa”). W 2013 r. ukończyło je 81 osób (2012 – 41 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe i 15 kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe).

Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka także zostały skierowane na szkolenia mające na celu podniesienie ich kwalifikacji i umiejętności wychowawczych. Przeprowadzono szkolenie dla spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pt. „Uzależnienia wśród młodzieży”, które zorganizowane zostało przez Centrum Psychoterapii i Szkoleń Psychologicznych. Szkolenie ukończyło 20 osób. Zorganizowano również szkolenie dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pt. „Radzenie sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym”, które przeprowadziło Centrum Psychoterapii i Szkoleń Psychologicznych. Szkolenie ukończyły 42 osoby.

W 2013 r. 167 (2012 – 118) rodzinom udzielono poradnictwa specjalistycznego - 671 porad (2012- 625). Za pomocą testów psychologicznych i rozmów przebadano 54 (2012 - 67) kandydatów na rodziny zastępcze pod kątem oceny ich predyspozycji i motywacji do pełnienia tej funkcji. Wydano 33 (2012 – 47) opinie psychologiczne o kandydatach na rodzinę zastępczą, a 19 (2012 – 11) rodzin objętych było terapią rodzinną. Z każdą rodziną zastępczą zawodową oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka pracuje specjalista.

Tab. 44. Rodziny formy pieczy zastępczej od 2012 (narastająco)

	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	2012	2013	2012	2013
Rodziny zastępcze spokrewnione	746	764	889	936
Rodziny zastępcze niezawodowe	282	297	294	343
Rodziny zastępcze zawodowe	13	17	43	47
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	10	13	14	19
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	23	27	93	127
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne	7	2	34	8
Rodziny zastępcze				
Rodzinne domy dziecka	8	9	47	56
Razem	1 089	1 129	1 414	1 536

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Od 2004 r. funkcjonuje w Łodzi Dom Międzypokoleniowy „Bednarska”, utworzony w ramach projektu „Porozumienie i pojednanie z miastami partnerskimi w środkowej i wschodniej Europie”. W jednym budynku funkcjonują równolegle Dom Dziecka nr 9, filia Domu Dziennego Pobytu oraz „Dom Pamięci i Przyszłości” prowadzony przez Stowarzyszenie Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę. Dom Międzypokoleniowy jest miejscem integracji osób starszych z młodszymi. Stwarza warunki do pełnej aktywizacji młodzieży i ludzi starszych, przy jednoczesnym wzmacnianiu więzi międzypokoleniowych. W 2013 r. z oferty Domu Dziennego Pobytu działającego w ramach Domu Międzypokoleniowego „Bednarska” skorzystało rotacyjnie 16 osób (2012 – 17).

Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

Usługi opiekuńcze

Realizatorami usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania podopiecznych pomocy społecznej (niepełnosprawnych z powodu wieku lub choroby) były:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Polski Czerwony Krzyż,
- Fundacja „Okaż Serce”,
- Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów;
- Stacja Opieki Środowiskowej Konwentu Bonifratrów;
- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych.

Pomoc świadczona była w zakresie zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej, zaleconej przez lekarza pielęgnacji oraz w miarę możliwości utrzymywania kontaktów z otoczeniem. Wymiar czasu świadczonych usług uzależniony był od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej podopiecznego.

Tab. 45. Usługi opiekuńcze

	2011	2012	2013
Liczba osób, które skorzystały z usług	4 335	4 070	3 979
Liczba godzin świadczonej pomocy	1 303 689	1 206 261	1 102 235

Wydatki związane z realizacją usług opiekuńczych w mln zł	13,6	12,4	12,0
---	------	------	------

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Od lipca 2013 r. na terenie Miasta realizowana była także pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych świadczona przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. W omawianym okresie zrealizowano 6 513 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych, z których skorzystały 82 osoby.

Dzienne Domy Pomocy Społecznej

Osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagały wsparcia korzystały z Dziennych Domów Pomocy Społecznej. Placówki te prowadzone są przez Miasto oraz przez podmiot niepubliczny - Caritas Archidiecezji Łódzkiej. W strukturach organizacyjnych MOPS znajduje się 18. miejskich Domów Dziennego Pobytu. Dysponowały one łącznie 930 miejscami (2012 – 795), a 2 placówki niepubliczne dysponowały 100 miejscami. Wydatki na bieżące prowadzenie miejskich domów dziennego pobytu w 2013 r. wyniosły 6,49 mln zł, a na bieżące prowadzenie niepublicznych domów dziennego pobytu 0,29 mln zł.

Placówki zapewniały podopiecznym posiłki, zajęcia wspierająco-rehabilitacyjne, pomoc w sprawach osobistych, rodzinnych, urzędowych i mieszkaniowych, terapię zajęciową, aktywne formy spędzania czasu, uczestnictwo w kulturze itp. Caritas w ramach działalności Domów świadczył również usługi opiekuńcze, organizował opiekę pielęgniarstwa. W roku 2013 z domów skorzystało 115 osób.

Domy Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kieruje, umieszcza i ustala odpłatność za pobyt mieszkańców miasta w domach pomocy społecznej. W 2013 r. na terenie Łodzi funkcjonowało 15 domów pomocy społecznej o różnym profilu, w tym:

- 13 prowadzonych przez Miasto Łódź;
- 2 prowadzone na zlecenie Miasta przez podmioty niepubliczne.

Placówki te łącznie w 2013 r. dysponowały miejscami dla 1 999 pensjonariuszy (liczba osób oczekujących - 1 378). W 2013 r. rotacyjnie w łódzkich domach pomocy społecznej przebywało 2 339 podopiecznych (w 2011 r. 2 394, a w 2012 r. 2 383).

Tab. 46. Liczba miejsc w domach pomocy społecznej

Typ domu pomocy społecznej	Liczba placówek	Liczba miejsc statutowych	Liczba osób oczekujących		
			2011	2012	2013
dla osób w podeszłym wieku	4	337	388	301	296
dla osób przewlekle somatycznie chorych	3	829	666	606	685
dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	2	200	-	31	18
dla osób przewlekle psychicznie chorych	3	396	330	341	352
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	2	227	6	3	18
dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn)	1	10	0	3	2
różnego typu domy pomocy społecznej poza Łodzią, z którymi współpracuje Miasto Łódź	51	-	23	22	7
Razem	15	1 999	1 413	1 307	1 378

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej

i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych realizowane w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przedstawia poniższa tabela.

Tab. 47. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

	2012 (l. os.)	2013 (l. os.)
Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (os.)	1 555	822
Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego (os.)	4 102	2 247
Dofinansowanie do pokrycia kosztów usuwania barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych (os.)	147	383
Dofinansowanie organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych (os.)	27	29
Udział w warsztatach terapii zajęciowej (os.)	327	331
Dofinansowanie w ramach programu „Aktywny samorząd” (os.)	176	589

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Tab. 48. Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną w mln zł.

	2011	2012	2013
Budżet miasta	0,5	0,5	0,5
Środki PFRON	8,8	13,1	11,2
Razem	9,3	13,7	11,7

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Ze świadczeń w 2013 r. skorzystało 4 401 mieszkańców Łodzi (w 2011 r. 6 628 osób, natomiast w 2012 r. 6 776). W 2013 r. w imprezach kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych dofinansowanych przez PFRON uczestniczyło 1 751 beneficjentów (2012 - 3 571).

Orzekanie o niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności działający przy MOPS decyduje o ustaleniu stopnia niepełnosprawności. Posiadanie orzeczenia uprawnia do podjęcia pracy w warunkach chronionych, korzystania z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, korzystania z zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków z pomocy społecznej o charakterze stałym, otrzymania karty parkingowej.

Tab. 49. Działalność Miejskiego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności

	2011	2012	2013
Liczba wydanych legitymacji	4 409	4 263	4 038
Liczba wydanych orzeczeń ogółem,	14 931	14 057	13 524
w tym osoby przed 16 rokiem życia	1 443	1 335	1 223
Środki na działalność MZds.OoN w mln zł	1,5	1,3	1,3

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Opłacanie składki zdrowotnej

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych MOPS opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne określonym grupom klientów, którzy nie podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, w tym za: osoby pobierające zasiłek stały, dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego nie przebywające w placówkach, osoby bezdomne wychodzące z bezdomności, osoby pełniące funkcję zawodowej rodziny zastępczej, osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej oraz osoby realizujące kontrakt socjalny.

Tab. 50. Opłacanie składki zdrowotnej ze środków MOPS

	2011	2012	2013
Liczba opłaconych składek	58 455	49 626	49 066
Kwota opłaconych składek w mln zł	2,1	1,8	2,0

Źródło: Opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Największą grupę beneficjentów tego świadczenia stanowiły osoby pobierające zasiłek stały (składka skorelowana była ze świadczeniem).

Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane są na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego. Dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

W 2013 ze specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych skorzystało 57 osób, w czasie 24 230 godzin usługowych o wartości 508,4 tys. zł.

Na terenie Łodzi funkcjonowało 5 Środowiskowych Domów Samopomocy oferujących 197 miejsc prowadzonych przez:

- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych (60 miejsc);
- Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie (20 miejsc);
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi (44 miejsca);
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Łodzi (55 miejsc);
- Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „POMOST” (18 miejsc).

Podopieczni przebywający w ŚDS-ach, mieli zapewnioną opiekę medyczną, obejmującą konsultacje i okresowe oceny stanu zdrowia psychicznego, psychoterapię, uczestniczyli w różnych formach terapii, w zajęciach integracyjnych i edukacyjnych. Korzystali z pomocy psychologicznej, pomocy w organizacji grup wsparcia. Rodziny podopiecznych korzystały z klubów samopomocowych dla rodzin.

W 2013 r. z usług ŚDS skorzystały 273 osoby (2011 – 230, 2012 – 247).

Mieszkania Chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Osobom z zaburzeniami psychicznymi, bezpośrednio po zakończeniu hospitalizacji umożliwiono pobyt w Mieszkaniach Chronionych prowadzonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych:

- w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „Zacisze” w Jedliczach (20 miejsc);
- w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego (20 miejsc).

W czasie pobytu w Mieszkaniach Chronionych podopieczni przygotowywani byli do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Ogółem w 2013 r. takie mieszkania zapewniały 40 miejsc, z których rotacyjnie korzystało 47 osób.

Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych

W ramach MOPS działają 2 Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych:

- przy ul. Rojnej (45 miejsc organizacyjnych), z filią przy ul. Piotrkowskiej (20 miejsc organizacyjnych dla osób powyżej 18 roku życia),
- przy ul. Ćwiklińskiej (35 miejsc).

Placówki dysponują 100 miejscami przeznaczonymi dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, z dziecięcym porażeniem mózgowym, zespołem Downa i autyzmem. W wyjątkowych sytuacjach i w miarę wolnych miejsc, dopuszcza się pobyt osób w wieku powyżej 35 roku życia. Domy zapewniają podopiecznym opiekę medyczną,

psychologiczną, terapeutyczną i wychowawczo-rewalidacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania, prowadzą pracę wychowawczo-rewalidacyjną w oparciu o programy przystosowane do indywidualnych potrzeb podopiecznych oraz zajęcia szkolne, przedszkolne i indywidualne. Wydatki związane z prowadzeniem tych domów wyniosły 2,7 mln zł (w 2011 r. 2,7 mln zł, a w 2012 r. 2,8 mln zł).

Wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

W na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przeprowadzono postępowania administracyjne i wydawano decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo to przyznano osobom, które nie były ubezpieczone i spełniały kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej.

Tab. 51. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

	2011	2012	2013
Liczba wydanych decyzji	2 459	2 217	1 986
Wydatki związane z wydawaniem decyzji w tys. zł	87	90	80

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Prezydent Miasta Łodzi 14 lutego 2012 r. powołał Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego weszli przedstawiciele różnych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (MOPS, UML, Centrum Służby Rodzinie, Komenda Miejska Policji w Łodzi, Miejska Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Okręgowy, Prokuratura Okręgowa).

W 2013 r. procedurę „Niebieskiej Karty” (narzędzie wykorzystywane w pracy z rodziną dotkniętą przemocą) zastosowano 1 117 razy (w 2011 r. - 320, w 2012 r. - 527). Każda „Niebieska Karta” jest dokładnie analizowana w celu powołania grupy roboczej, której skład jest ustalany adekwatnie do sytuacji rodziny. Ofiarom przemocy udzielana jest pomoc prawna, psychologiczna, wskazywana jest możliwość skorzystania z różnych form wsparcia oraz podejmowane są inne działania właściwe dla danego przypadku. Podejmowane są również działania wobec sprawców przemocy – osoby te kierowane są na terapię, pracownicy występują z wnioskiem do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także podejmowane są kroki prawne (np. poinformowanie prokuratury).

W 2013 r. ze wszystkich postępowań prowadzonych w związku z procedurą Niebieskiej Karty zakończono 409. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego udzielił 123 porady indywidualne.

Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy

Ofiary przemocy miały możliwość korzystania ze schronienia w prowadzonym przez Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, przy ul. Franciszkańskiej 85. Ośrodek zapewniał ofiarom przemocy: schronienie, wyżywienie (w miarę posiadanych środków) oraz pomoc socjalną i terapeutyczną. Ofiarom przemocy udzielane były: porady medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, prowadzono terapię indywidualną, grupową, rodzinną oraz zajęcia socjoterapeutyczne.

W 2013 r. z pomocy udzielanej w placówce korzystało rotacyjnie 169 osób, w tym 81 kobiet, 3 mężczyzn oraz 85 dzieci. Wydatki na prowadzenie Ośrodka wyniosły w 2013 r. 346,06 tys. zł.

Projekt POKL „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”

W 2013 r. kontynuowano realizację projektu POKL współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W ramach projektu zrealizowano następujące działania:

- przyjęto 1232 uczestników, będących podopiecznymi MOPS i objęto ich instrumentami aktywnej integracji (społeczni,

- zawodowymi, edukacyjnymi i zdrowotnymi), projekt ukończyło, zgodnie z zaplanowaną ścieżką uczestnictwa, 1006 osób,
- wsparto finansowo 1059 osób,
- współfinansowano i zorganizowano turnusy rehabilitacyjne dla 109 osób niepełnosprawnych oraz ćwiczenia psychoruchowe,
- w wyniku ukończenia szkoleń zawodowych, 884 osoby zdobyły nowe kwalifikacje oraz uprawnienia,
- zatrudniono specjalistów udzielających specjalistycznego poradnictwa (m.in. prawnego, psychologicznego, pedagogicznego), z pomocy których skorzystało 289 osób,
- zorganizowano wyjazd integracyjny dla 700 uczestników i ich dzieci,
- w Klubach Integracji Społecznej zrealizowano programy integracji społecznej i aktywizacji zawodowej dla 1120 osób,
- zorganizowano i sfinansowano miejsca stażowe dla 84 uczestników i uczestniczek projektu,
- zorganizowano i zarządzano pracami społecznie użytecznymi dla 187 osób finansowanych z EFS,
- zorganizowano I Targi Usług Społecznych i Zawodowych dla podopiecznych MOPS,
- rozszerzono sekcję streetworkingu (do 6 osób),
- przeprowadzono akcję liczenia osób bezdomnych w Łodzi.

Działania na rzecz aktywizacji zawodowej

- zorganizowano 2 giełdy pracy we współpracy z organizacjami pozarządowymi, w których uczestniczyło łącznie 120 osób,
- prace społecznie użyteczne, realizowane we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, podjęło 531 osób w tym 330 kobiet,
- w ramach projektu „Staż w administracji publicznej wsparciem aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz budowa wizerunku osób niepełnosprawnych na rynku pracy” przyjęto na staż 11 osób z niepełnosprawnością w tym osoby głuche,
- zorganizowano prace społecznie użyteczne dla 344 osób,
- zorganizowano staże zawodowe finansowane z funduszu pracy w MOPS – 29 stanowisk,
- zorganizowano roboty publiczne finansowane z funduszu pracy w MOPS – 23 stanowiska.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej

W 2013 r. MOPS w Łodzi współpracował z 50 podmiotami niepublicznymi (w tym 47 organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), które realizowały następujące zadania publiczne:

- Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:
 - prowadzenie 17 placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz 1 w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę,
 - tworzenie i realizacja programów wspierających z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo umieszczonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
 - zorganizowanie 2 szkoleń dla asystentów rodziny, w tym superwizji.
- Rozwój pieczy zastępczej:
 - prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych (2 – typu socjalizacyjnego, 4 – typu rodzinnego),
 - organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontaryjnej,
 - zorganizowanie 2 szkoleń dla kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej,
 - zorganizowanie 2 szkoleń dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka mających na celu

- podnoszenie ich kwalifikacji w tym: superwizji (w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych),
- zorganizowanie 2 specjalistycznych szkoleń dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w tym superwizji
- Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym:
 - prowadzenie placówek dla osób bezdomnych (3 schroniska, 1 noclegownia, mieszkania readaptacyjne, 1 świetlica),
 - prowadzenie 2 punktów pomocy charytatywnej,
 - realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”,
 - realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD.
- Organizowanie i świadczenie pomocy osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny, potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu bądź wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostki całodobowej opieki:
 - prowadzenie 8 jednostek specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych (nowe umowy od lipca 2013 r.),
 - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych (nowe umowy od lipca 2013 r.),
 - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenie 2 dziennych domów pomocy,
 - prowadzenie 5 środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenie 2 mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających formy pieczy zastępczej,
 - prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenie 1 domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
 - prowadzenie 2 domów pomocy społecznej.
- Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie zmniejszania negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie:
 - prowadzenie 1 specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - zorganizowanie szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne:
 - prowadzenie 1 hostelu dla osób z problemem alkoholowym,
 - prowadzenie 5 jadalni i kuchni społecznych dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin (dorosłych i dzieci),
 - organizowanie i prowadzenie 12 placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,
 - wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie 1 centrum integracji społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych:
 - prowadzenie 1 ośrodka rehabilitacyjno-readaptacyjnego (hostelu) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancji psychoaktywnych, które ukończyły program terapeutyczny,

- realizacja programów reintegracji zawodowej dla bezrobotnych osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny,
- realizacja programów reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny.

Zadania realizowane w trybie umów wieloletnich:

- prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych (typu socjalizacyjnego, rodzinnego),
- prowadzenie placówek dla osób bezdomnych,
- prowadzenie punktu pomocy charytatywnej,
- realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”,
- prowadzenie jednostek specjalistycznego poradnictwa,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie dziennych domów pomocy,
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających formy pieczy zastępczej,
- prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
- prowadzenie domów pomocy społecznej.

Planowane środki finansowe na realizację zadań w 2013 r. w ramach „Programu współpracy (...) na 2013 r.” wynosiły: 25,45 mln zł, z kolei wykonanie planu wyniosło 25,22 mln zł.

Realizacja projektu IBM - Smart Cities Challenge

Realizacja projektu dotyczącego opracowania systemu przeciwdziałania dublowaniu szeroko rozumianych usług społecznych. Produktem projektu był raport na temat wdrożenia systemu zmian opracowany i rekomendowany przez ekspertów IBM.

Program „Łódzka Karta Dużej Rodziny”

Program został przyjęty 12 czerwca 2013 roku. Uchwała definiuje rodzinę wielodzietną jako rodzinę zamieszkałą pod wspólnym adresem w Łodzi, złożoną z rodziców (rodzica) lub opiekunów (opiekuna), rozliczających się z podatku dochodowego w Łodzi i mających na utrzymaniu troje lub więcej dzieci w wieku do 18 roku życia lub do 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się lub studiuje lub bez ograniczenia wieku w przypadku dzieci posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności bądź całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji.

Celem programu jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej i kształtowanie jej pozytywnego wizerunku, wspieranie rodzin wielodzietnych oraz zwiększanie szans rozwojowych i życiowych wychowujących się w tych rodzinach dzieci, a także przeciwdziałanie niekorzystnym trendom demograficznym Łodzi.

Realizacja programu Łódzkiej Karty Dużej Rodziny rozpoczęła się z 1 lipca 2013 r., a do końca roku w Programie wzięło udział 1779 rodzin, dla których wydano łącznie 9081 kart. W realizacji programu uczestniczy szereg jednostek organizacyjnych Miasta, podmiotów zależnych od Miasta, jak i partnerów zewnętrznych. Jako partnerzy publiczni uczestniczą miejskie teatry, muzea, galerie sztuki, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Zarząd Zieleni Miejskiej oraz szkoły podstawowe, 145 przedszkoli publicznych i 30 żłobków. Łącznie jest to ok. 200 partnerów. W programie uczestniczą również

instytucje kulturalne nadzorowane przez samorząd województwa łódzkiego, w tym Teatr Wielki, Filharmonia Łódzka im. A. Rubinsteina, Teatr im. Stefana Jaracza, Muzeum Sztuki w Łodzi, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne i Łódzki Dom Kultury.

Deklaracje udziału w programie zgłosiło dotychczas 33 partnerów niepublicznych, w tym Aquapark Fala, szkoły języków obcych, księgarnie, sieć aptek, sklep ze sprzętem medycznym, szkoły tańca, niepubliczna przychodnia zdrowia, kino, studio fotograficzne, sieć kwiaciarni, górski pensjonat, sklepy spożywcze, firma taksówkowa oraz firmy usługowe różnych branż.

Oferta Karty stale jest poszerzana. Od 30 października 2013 r. wprowadzono dla dzieci i młodzieży specjalne ulgi w opłatach za korzystanie z komunikacji miejskiej w Łodzi. Zwolniono również rodziny wielodzietne z obciążenia czynszem wolnym w przypadku wynajęcia lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej przekraczającej 80 m². Od 1 stycznia 2014 r. rodziny wielodzietne objęte programem uzyskały ponadto możliwość uzyskania dopłat do opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Planowane jest dalsze rozszerzanie oferty programu, w szczególności poprzez udział kolejnych podmiotów komercyjnych, ale także poszerzenie oferty instytucji publicznych, np. w zakresie korzystania z obiektów sportowych i rekreacyjnych zarządzanych przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.

Nadzór nad realizacją programu, jak i jego bieżącą obsługę w zakresie wydawania kart wykonuje Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych w Departamencie Spraw Społecznych UML.

W roku 2013 zrealizowano szereg działań związanych z promocją karty. Od samego początku wdrażania programu na portalu Urzędu Miasta Łodzi działa strona Łódzkiej Karty Dużej Rodziny zawierająca kompletne informacje nt. programu, wzory dokumentów i wykaz aktualnie obowiązujących ulg, przywilejów i preferencji dla rodzin wielodzietnych. W pierwszej połowie września miała miejsce kampania informacyjna nt. programu za pośrednictwem tzw. citylightów rozmieszczonych w wielu punktach miasta. Ponadto wielokrotnie przekazywano informacje nt. programu do mediów za pośrednictwem rzecznika prasowego, udzielano również wywiadów telewizyjnych i radiowych. Skierowano także pismo do arcybiskupa metropolity łódzkiego Marka Jędraszewskiego z prośbą o upowszechnianie informacji o programie za pośrednictwem parafii rzymskokatolickich na terenie Łodzi.

Program został zauważony i doceniony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego, który za pośrednictwem strony internetowej www.prezydent.gov.pl wyraził zadowolenie z podjęcia tej inicjatywy na rzecz rodzin przez samorząd Miasta Łodzi.

Program został zgłoszony w grudniu 2013 r. do II edycji konkursu o Nagrodę Pary Prezydenckiej pt. „Dobry Klimat dla Rodziny”.

SPORT

Konkursy ofert

W 2013 r., na podstawie odpowiednich przepisów przeprowadzonych zostało 15 konkursów ofert. Konkursy te dotyczyły zadań:

- „Wspieranie szkolenia sportowego”, polegające na wsparciu finansowym szkolenia sportowego w łódzkich klubach sportowych, a także wsparciu uczestnictwa łódzkich drużyn ligowych we współzawodnictwie sportowym;
- „Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży szkolnej”, którego celem jest organizacja współzawodnictwa międzyszkolnego w co najmniej 5 dyscyplinach sportowych oraz rywalizacja sportowa uczniów szkolnictwa specjalnego;
- „Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych”, polegające na wsparciu imprez sportowych o zasięgu lokalnym,

- krajowym i międzynarodowym, a także na realizacji różnorodnych przedsięwzięć o charakterze rekreacyjnym;
- „Zapewnienie bezpieczeństwa osób kąpiących się i pływających”, którego celem jest poprawa bezpieczeństwa na pływaniach i innych akwenach miejskich;
 - „Organizacja aktywności fizycznej osób starszych”, które jest odpowiedzią na zachodzące w społeczeństwie łódzkim zmiany demograficzne oraz stanowi element strategii rozwiązywania problemów społecznych;
 - „Organizacja imprez i zajęć sportowych z udziałem osób z niepełnosprawnością”, których głównym celem jest integracja osób niepełnosprawnych, poprawa ich ogólnej sprawności fizycznej oraz poprawa osiąganych wyników we współzawodnictwie sportowym;
 - „Organizacja imprez sportowych i prowadzenie zajęć sportowych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, mająca na celu zapobieganie uzależnieniom alkoholowym, kształtowaniu umiejętności współżycia w grupie, a także promowaniu zdrowego i aktywnego trybu życia;
 - „Trener Osiedlowy”, program, w ramach którego na obiektach sportowych przy łódzkich placówkach edukacyjnych, pod opieką trenerów osiedlowych, przeprowadzone są zajęcia sportowo - rekreacyjne dla dzieci i młodzieży;
 - „Organizacja imprez sportowych i prowadzenie zajęć sportowych w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”, których celem jest tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
 - „Badania specjalistyczne, konsultacje lekarskie i zabiegi rehabilitacyjne dla dzieci i młodzieży do lat 19, uczestniczących we współzawodnictwie sportowym”, mające na celu zapewnienie specjalistycznych badań lekarskich, konsultacji oraz zabiegów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży, uczestniczących w zajęciach i imprezach organizowanych przez łódzkie kluby sportowe.

Tab. 52. Działania prowadzone w zakresie realizacji zadań publicznych

	2011	2012	2013
Liczba umów	286	304	325
Liczba imprez	145	128	104
Kwota w mln zł	13	12,7	9,7
Liczba uczestników	65 300	59 018	87 099

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Sportu.

Najważniejsze imprezy sportowe odbywające się w Łodzi w 2013 r.:

- Łódź Maraton Dbam o Zdrowie;
- XIX Ogólnopolski Finał Czwartków Lekkoatletycznych,
- XXIV Międzynarodowy Wyścig Kolarski Solidarności i Olimpijczyków,
- Super Arena - mecz Polska - Szwecja w futbolu amerykańskim,
- Mistrzostwa Świata w SuperEnduro,
- Vena Cross Festiwal,
- Vena Sport Festiwal,
- XI Bieg Ulicą Piotrkowską,
- Ogólnopolski Turniej w piłce nożnej - Klubowe Mistrzostwa Polski Premier Cup 2013,
- Otwarty Puchar Polski - III Międzynarodowe Mistrzostwa Młodzików i Młodzików - Turniej Judo z okazji Dnia Dziecka,
- Tenis Europe Lodz Cup 2013.

Stypendia i nagrody sportowe

Na podstawie uchwał Rady Miejskiej w sprawie zatwierdzenia regulaminu stypendiów sportowych dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym, a także dla zmotywowania sportowców do dalszego rozwoju umiejętności oraz dla uhonorowania łódzkich szkoleniowców, których zawodnicy osiągnęli wysokie wyniki w 2013 roku, po raz kolejny, przyznano stypendia i nagrody.

Tab. 53. Stypendia i nagrody sportowe

	2011	2012	2013
Liczba stypendiów i nagród	535	582	645
Kwota przyznanych stypendiów i nagród w tys. zł	872	860	833

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Sportu.

Promocja miasta przez sport

W ramach działań ukierunkowanych na promocję miasta w 2011 r. przyjęto program pn. „Organizacja spektakularnych imprez międzynarodowych (w tym Promocja Miasta podczas Rundy Grupowej i Rundy Kwalifikacyjnej Mistrzostw Świata Mężczyzn w Piłce Siatkowej 2014)”, polegającej na zwiększeniu udziału mieszkańców w imprezach rangi Mistrzostw Świata lub Mistrzostw Europy, w których udział biorą łódzcy zawodnicy lub reprezentanci Polski. W 2013 r. wydatkowano na ten cel 1,67 mln zł (2012 - 250 tys. zł).

Poprawa funkcjonowania istniejącej bazy sportowej

W ramach poprawy funkcjonowania istniejącej bazy sportowej oraz optymalizacji efektów inwestycji sportowych dokonano konserwacji obiektów użytkowanych przez kluby sportowe, a inne zmodernizowano i dostosowano do współczesnych potrzeb. W 2013 r. na to działanie wydatkowano 2,3 mln zł.

Dostęp do bazy rekreacyjno sportowej

Szeroki dostęp do równomiernie rozmieszczonej bazy rekreacyjno-sportowej, zapewnia Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Liczba sprzedanych wejściówek na teren obiektów pływania „Wodny Raj”, pływania „Promienistych”, oraz lodowiska kryte „Bombonierka” i „Retkinia” w 2011 r. wynosiła 269 895, w 2012 r. – 330 200, a w 2013 r. – 306 131. Liczba wejściówek sprzedanych na teren lodowisk przenośnych: „Stawy Jana”, „Wodny Raj”, „Widzewska Górka”, „Promieniści”, „Dąbrówki” w zimie 2010/2011 wyniosła 29 095, w zimie 2011/2012 - 21 002, a w zimie 2012/2013 – 23 022.

Ewidencja klubów sportowych

Liczba uczniowskich klubów sportowych, a także klubów sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz klubów i związków sportowych w 2013 r. zwiększyła się o 14 podmiotów (w 2012 o 10), w tym 13 klubów (w 2012 o 7) zostało zarejestrowanych w prowadzonej przez Wydział Sportu ewidencji Prezydenta Miasta Łodzi. Jedno stowarzyszenie kultury fizycznej podlegało rejestrowi sądowemu. W tym samym okresie zlikwidowano i wykreślono z ewidencji 6 podmiotów (w 2012 - 3), w tym 2 kluby uczniowskie i 1 klub nieprowadzący działalności gospodarczej ze względu na zmianę rejestru na sądowy. Procesy likwidacji we wszystkich przypadkach podjęte były z inicjatywy zarządów klubów. Najczęstszą przyczyną likwidacji były różne trudności organizacyjne i finansowe.

Współpraca i porozumienia zawarte pomiędzy Miastem a innymi jednostkami

Miasto Łódź uczestniczy w realizacji następujących projektów:

- przygotowanie projektów inwestycyjnych ubiegających się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w okresie programowania 2014 – 2020:
 - Łódzkie Centra Sportowe – działania zaplanowane w ramach budżetu miasta:
 - Centrum przy ul. Północnej 36 – przebudowa hali sportowej i pawilonu, modernizacja toru, budowa dodatkowego obiektu, rewitalizacja budynku starej hali;
 - Centrum przy ul. Rudzkiej 37 - przebudowa budynku szatniowo-administracyjnego wraz z gabinetami odnowy

oraz przebudowa boiska wraz z trybunami;

- Centrum przy ul. Karpackiej 61 - przebudowa hali sportowej, budowa dwóch boisk klasy „Orlik” oraz parkingu;
- Centrum przy ul. Żeromskiego 117 - rewitalizacja otwartych boisk, budowa kortu centralnego z trybunami, rewitalizacja rekreacyjnych terenów zielonych;
- Centrum przy ul. Sobolowej 1 - modernizacja 50 m pływalni wraz z jej przykryciem, budowa basenu rozgrzewkowego wraz z brodzikiem, przebudowa budynku szatniowo-administracyjnego, przebudowa boiska wielofunkcyjnego. Wszystkie obiekty zostaną doposażone oraz wykonane zostanie nowe zagospodarowanie terenów dla potrzeb szerokich działań.

- Budowa Parku Kultur Alternatywnych w obrębie strefy wielkomiejskiej. Celem projektu jest stworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni miejskiej, skierowanej przede wszystkim do osób aktywnych fizycznie, dającej zarazem możliwość zaistnienia szerokiego wachlarzowi działań o charakterze kulturalnym. Priorytetem funkcjonalnym w nowej koncepcji zagospodarowania jest swobodne i komfortowe wykorzystanie terenu.

Sercem całego układu, generującym największą aktywność dla nowoprojektowanej przestrzeni, jest centralnie położony skatepark. Ten skierowany do młodych ludzi projekt, dzięki swojej różnorodności tj. skateplaza, flowboarding, snowpark, skimboarding czy ścianka wspinaczkowa, ma szansę tętnić życiem przez cały rok.

- szkolenie dzieci i młodzieży w ramach kadry wojewódzkiej młodzika (kadra makroregionu) przy udziale finansowym Ministerstwa Sportu i Turystyki oraz Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi.

Wykonując zadania miasta dotyczące sportu, a także działania promujące sport wśród mieszkańców:

- wsparto kilkadziesiąt wydarzeń sportowych ponad 90 pucharami Prezydenta Miasta Łodzi (w 2012 – 100) oraz gadżetami i publikacjami promującymi łódzkie kluby i sportowców;
- na podstawie umowy zawartej pomiędzy Miastem a Polskim Związkiem Piłki Siatkowej na organizację Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej 2014, przeprowadzono akcję polegającą na uruchomieniu zegara odliczającego czas do rozpoczęcia Mistrzostw Świata wraz z rozdawaniem piłek z logo imprezy;
- zrealizowany został ogólnopolski projekt łączący działania profilaktyczne ze sportowymi, kulturalnymi i edukacyjnymi pn. „VIII Ogólnopolski Przystanek PaT”. Przez pięć dni Łódź gościła blisko 2000 osób z całej Polski, które wzięły udział w 40 warsztatach, w tym w dziedzinach takich jak taniec, capoeira oraz futbol amerykański. Dodatkowo zorganizowane zostały otwarte warsztaty taneczne dla łódzkiej młodzieży, w które zaangażowany był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.

2. KULTURA U PODSTAW

Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze dzięki efektywnemu wykorzystaniu potencjału kulturalnego i kreatywnego Łodzi.

MIEJSKIE INSTYTUCJE KULTURY

W Łodzi działa 25 miejskich instytucji kultury, w tym:

- 5 instytucji artystycznych:
 - Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka;
 - Teatr Powszechny;
 - Teatr Muzyczny;
 - Teatr „Pinokio”;
 - Teatr Lalek „Arlekin”;
- 4 muzea:
 - Muzeum Miasta Łodzi;
 - Muzeum Kinematografii;
 - Centralne Muzeum Włókiennictwa;
 - Muzeum Tradycji Niepodległościowych;
- Miejska Galeria Sztuki,
- 8 domów kultury:
 - Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych;
 - Bałucki Ośrodek Kultury;
 - Centrum Kultury Młodych;
 - Fabryka Sztuki;
 - Ośrodek Kultury „Górna”;
 - Poleski Ośrodek Sztuki;
 - Dom Literatury w Łodzi;
 - Widzewskie Domy Kultury.
- 2 instytucje określone w klasyfikacji budżetowej jako „pozostałe”:
 - Centrum Dialogu im. Marka Edelmana;
 - EC-1-Łódź Miasto Kultury.
- 5 bibliotek:
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Śródmieście im. Andrzeja Struga;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź – Polesie;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Bałuty im. Stanisława Czernika;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź- Górna im. Stanisława Władysława Reymonta;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź- Widzew im. Lucjana Rudnickiego.

Działalność łódzkich teatrów

Zwiększa się skala uczestnictwa w kulturze mieszkańców Łodzi. O randze łódzkich teatrów miejskich świadczy liczba widzów, która w 2011 r. przekroczyła 250 tys. osób, a w 2012 r. wyniosła 297,7 tys. osób. W 2013 r. liczba widzów, którzy

odwiedzili teatry wynosi prawie **300 tys.** (299,7).

Tab. 54. Działalność łódzkich teatrów miejskich

		2011	2012	2013
Teatr Nowy im. K. Dejmka	Liczba premier	7	7	11
	Liczba przedstawień	276	295	309
	Liczba widzów	56 578	58 565	53 869
Teatr Powszechny	Liczba premier	7	8	7
	Liczba przedstawień	242	241	340
	Liczba widzów	65 256	65 291	74 140
Teatr Lalek „Arlekin”	Liczba premier	5	3	5
	Liczba przedstawień	348	396	403
	Liczba widzów	46 602	55 734	53 913
Teatr „Pinokio”	Liczba premier	2	3	6
	Liczba przedstawień	301	353	387
	Liczba widzów	42 140	38 113	43 448
Teatr Muzyczny	Liczba premier	1	3	4
	Liczba przedstawień	88	96	122
	Liczba widzów	40 458	80 000	74 356
Suma	Liczba premier	22	24	33
	Liczba przedstawień	1 255	1 381	1 561
	Liczba widzów	251 034	297 703	299.726

Źródło: Wydział Kultury

W 2011 r. łódzkie teatry przygotowały 22 premiery i odegrały 1 255 przedstawień dla 251 034 widzów. W 2012 r. były to 24 premiery i 1 381 przedstawień dla 297 703 widzów. W 2013 r. odbyły się 33 premiery i 1 561 przedstawień.

Innowacyjne projekty i działania realizowane przez teatry w 2013 roku:

„Dotknij Teatru 2013” – koordynacja Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka - kontynuacja inicjatywy „Dotknij Teatru”, której celem jest stworzenie możliwości twórczego spotkania artystów teatru i widzów. Po raz pierwszy „Dotknij Teatru” odbyło się w Łodzi w 2010 roku. Inicjatorem projektu była grupa łódzkich artystów i animatorów kultury. W 2012 roku dzięki współpracy z Instytutem Teatralnym im. Zbigniewa Raszeńskiego z Warszawy, akcja rozszerzyła się pod wspólną nazwą, a łódzkie założenia ideologiczne i programowe wcielił w działanie partnerzy z kraju.

W Łodzi, IV edycja „Dotknij Teatru” była zrealizowana poprzez 96 wydarzeń artystycznych i edukacyjnych dla 8500 widzów: 33 spektakle, w tym 13 premier teatru offowego, 15 spektakli dla dzieci, 6 spektakli dla młodzieży 13+, 6 premierowych spektakli teatru tańca, 1 musical, 12 realizacji akcji plenerowych, 13 performance’ów, 11 warsztatów dla dorosłych, 8 warsztatów dla dzieci, 8 projekcji, 2 wystawy, 5 prelekcji, 1 koncert, 1 konferencję, 1 sesję popularno-naukową i 1 konkurs. Wszystkie dostępne były bezpłatnie. W całej Polsce do łódzkiej akcji „Dotknij Teatru” przystąpiło 45 miast w 16 województwach oferując blisko 600 wydarzeń.

Tab. 55. Dofinansowanie teatrów w 2013 r. (środki zewnętrzne)

Tytuł projektu	źródło dofinansowania (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania	Beneficjent
Teatralna Karuzela	MKIDN	115 000	Teatr „Pinokio”
Scena Muzyczna „Drewniane Ucho”	Instytut Teatralny	236 899	Teatr „Pinokio”
	Teatr Nowy	15 000	Teatr „Pinokio”
	Instytut Książki	60 780	Teatr „Pinokio”
Spotkania/ Встречи	MKIDN	70 000	Teatr Nowy
Premiera spektaklu „Samuel Zborowski” w reżyserii Szymona Kaczmarka	Narodowe Centrum Kultury	50 000	Teatr Nowy
Tuwim Glamour	Instytut Książki	37 600	Teatr Nowy
	Fundacja Polska	10 000	Teatr Nowy
Kololobolo. Dziennik z Sali prób	Mieź		Teatr Nowy
	Sponsorzy	14 089	Teatr Nowy
XIX Festiwal sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych	MKIDN	200 000	Teatr Powszechny
Premiera spektaklu „Niezwyczajny dom Pana A. czyli skradzione dźwięki”	Narodowe Centrum Kultury	26 600	Teatr Powszechny
Współpraca przy prezentacji spektaklu „Tu-wim” w Ognisku polskim w Londynie	Instytut Adama Mickiewicza	20 000	Teatr Powszechny
XIX Festiwal sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych			
Działalność podstawowa teatru,	Sponsorzy	154 207,92	Teatr Powszechny
Działalność na zasadach barteru			

Źródło: Wydział Kultury.

Działalność łódzkich domów i ośrodków kultury

W ostatnich latach liczba uczestników różnych imprez w łódzkich domach i ośrodkach kultury utrzymuje się na podobnym poziomie. W latach 2011 - 2012 w imprezach organizowanych przez te instytucje kultury uczestniczyło 423,6 tys. osób. W 2013 r. liczba uczestników imprez kulturalnych wyniosła **3 472 241**, przy czym należy zauważyć, że w 2013 roku przypadał ogólnopolski „Rok Tuwima”, w ramach którego zorganizowano na terenie całego miasta szereg imprez plenerowych, w których uczestniczyło według szacunków poszczególnych organizatorów około **3 mln osób**.

W latach 2011-2012 w łódzkich domach i ośrodkach kultury przygotowano 3 056 imprez. W roku 2013 zorganizowano 1540 imprez.

Tab. 56. Działalność łódzkich domów i ośrodków kultury.

	2011-2012	2013
Liczba imprez	3 056	1 540
Razem działalność łódzkich domów i ośrodków kultury	423 561	372 597
Liczba zespołów	186	199

Źródło: opracowanie Biuro Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Kultury.

Innowacyjne projekty i działania realizowane przez domy kultury

Obchody „Roku Tuwima” były koordynowane przez Dom Literatury w Łodzi. W ramach rocznicowych uroczystości popularyzujących twórczość poety zorganizowano przeszło 130 imprez o różnorodnym charakterze - spotkania literackie, konkursy, spektakle, koncerty, happeningi. Do najważniejszych wydarzeń należały: ogólnopolski konkurs muzyczny na utwór oparty na tekście Tuwima, wraz z trzema plenerowymi koncertami na terenie OFF Piotrkowskiej do którego zgłosiło się 47 grup z całej Polski, street-artowa Lokomotywa w Manufakturze, projekty dwóch murali /na al. Politechniki

oraz na ul. Roosevelta/ plus Małe Kamienice Tuwima w przestrzeni Miasta, premiery teatralne: „Bal w Operze” w Teatrze Nowym, „Tu-wim” w Teatrze Powszechnym, „Sex dura sed sex” Teatru Arlekin oraz spektakl muzyczny połączony z wydaniem okolicznościowej płyty „Urok Tuwima” w Teatrze Pinokio, konkurs na krótką formę komiksową organizowany w ramach Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier (nadesłano 56 projektów komiksów, powstała antologia komiksowa wydana w tysiącu egzemplarzy), reaktywowanie i przyznanie Nagrody im. Juliana Tuwima, „Tuwim bez końca” - konferencja naukowa zorganizowana przez Uniwersytet Łódzki.

Dofinansowanie domów i ośrodków kultury

Tab. 57. Dofinansowanie domów i ośrodków kultury w 2013 r. (środki zewnętrzne)

Tytuł projektu	źródło dofinansowania	kwota dofinansowania w zł
Bałucki Ośrodek Kultury		
34. Ogólnopolski Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych „Dziatwa”	MKiDN - program: edukacja, priorytet: edukacja kulturalna	42 500,00
Projekt Filmowy „Offka” – Warsztaty – Festiwal	NCK - Program: kultura - interwencje	20 000,00
34. OPTDiM „Dziatwa”	Sponsor	198,26
Imprezy w BOK „Lutnia”:	Sponsor	2 227,96
Bałuckie Spotkania Recytatorów	Oficina Wydawnicza - Wydawnictwo Literatura	2 184,27
Imprezy kulturalne w BOK	Wpłaty na działalność statutową od osób fizycznych	10 614,00
Dom Literatury w Łodzi		
Rok Tuwima 2013	MKiDN – promocja czytelnictwa	500 000
VII Festiwal Puls Literatury w Łodzi	NCK – kultura – interwencje	50 000
Forum Młodej Literatury	NCK – kultura - interwencje	30 000
XV letnia Scena 2013	MKiDN – teatr i taniec	50 000
Wehikuł czasu. Kontrkultura w latach 70. i 80. XX wieku	Muzeum Historii Polski – Patriotyzm Jutra	50 000
Wydanie i promocja książki poetyckiej Darka Foksa pod roboczym tytułem "Rozmowy z głuchym psem"	MKiDN - książki	16 800
Fabryka Sztuki		
Uwaga Człowiek! Napięcie Miasta	Narodowe Centrum Kultury Program: Kultura – interwencje	80 000
Akademia twórczych Umiejętności – edukacja teatralna 2013	MKiDN - Program: Edukacja - Priorytet: Edukacja kulturalna	68 500
Pograjka Łódzka II	MKiDN - Program: Dziedzictwo kulturowe - Priorytet: Kultura ludowa	50 000
LDZ Alternatywa 2013	MKiDN - Program: wydarzenie artystyczne - Priorytet: Muzyka	50 000
Ośrodek Kultury „Górna”		
Inicjatywy lokalne. Wykaż inicjatywę – cz. 1 zadania	Narodowe centrum Kultury - Program: Dom Kultury +, Inicjatywy lokalne 2013	8 000
	Narodowe centrum Kultury Program: Dom Kultury +, Inicjatywy lokalne 2013	22 000
Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych		
AOIA Fabryka snów w mieście Łodzi	Konkurs dotacyjny „Seniorzy w akcji” Towarzystwa Inicjatyw Twórczych „ę” ze środków Polsko-amerykańskiej Fundacji Wolności	10 786
Pękające torby z papieru	Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” ze środków Polsko-amerykańskiej Fundacji Wolności	11 510
Łódź Miastem Kobiet	Sponsorzy	70 805
	Marinex International	43 050
Poleski Ośrodek Sztuki		
Projekt partnerski „Mistrzowie fotografii”	Program Leonardo Da Vinci	22 000 (EUR)
Projekt partnerski „Poza wykluczeniem”	Program Grundtvig	16 000 (EUR)

Projekt partnerski „PoCLILujmy razem dla dalszego rozwoju edukacji dwujęzycznej w naszych regionach”	Comenius Regio	20 000 EUR
Ogólnoekologiczna i prozdrowotna edukacja dla mieszkańców w mieście dzieci, uczniów szkół podstawowych	Wojewódzki fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	11 297
„Kobieta z marmuru”	MKiDN - Program: Wydarzenie artystyczne – sztuki wizualne	59 500
Nauczyciel animatorem działań twórczych w szkole	MKiDN - Program: edukacja kulturalna	30 000
Dofinansowanie działalności filii „Karolew”	Fudusz społeczno-kulturalny osiedla „Karolew”	2 000
Centrum Kultury Młodych		
CKM „4 żywioły – źródła i przyszłość”	Teatr Nowy	10 000
XXX Międzynarodowe Warsztaty Folklorystyczne	Narodowe Centrum Kultury	50 000
Zakup wyposażenia multimedialnej pracowni filmowej	MKiDN	20 000
Z Karpackich Połonin do Łodzi	MKiDN	20 000
Widzewskie Domy Kultury		
Mały księżkomaniak	MKiDN	20 000
Poznaj moją historię	MKiDN	20 000
Zakup podłogi teatralnej	Rada Osiedla Stoki	10 000
Przebudowa D. K. 502	MKiDN	150 000

Źródło: Wydział Kultury

Działalność łódzkich muzeów i galerii

W roku 2013 w 4 miejskich muzeach eksponowane były 24 wystawy stałe, 99 wystaw czasowych. Liczba zwiedzających wystawy ogółem to – 281 491 osób.

W ramach działalności edukacyjnej dla dzieci i młodzieży przeprowadzono 431 lekcji muzealnych dla 11 787 uczestników.

Ponadto muzea miejskie od października 2013 r. wzięły udział w akcji rekomendowanej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego polegającej na udostępnieniu ekspozycji muzealnych dla dzieci i młodzieży do lat 16 – za symboliczną złotówkę. Z możliwości zwiedzania muzeów w ramach tej akcji skorzystało w IV kwartale 2013 r. 18 655 osób.

Centralne Muzeum Włókiennictwa

W roku 2013 najważniejszym przedsięwzięciem było 14 Międzynarodowe Triennale Tkaniny, które jest obecnie najstarszą i największą na świecie międzynarodową wystawą - konkursem prezentującym współczesną tkaninę artystyczną. Dla naszego miasta, które przed laty było silnym ośrodkiem przemysłu włókienniczego jest to przedsięwzięcie ważne i jedyne w swoim rodzaju.

Wystawie głównej towarzyszyła m.in. 12 Ogólnopolska Wystawa Tkaniny Unikatowej, 10 Ogólnopolska Wystawa Miniatury Tkackiej. Ponadto pierwszy raz odbywało się Międzynarodowe Triennale Tkaniny Młodych, którego współorganizatorem jest Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi.

Niezwykłą popularnością cieszyła się wystawa eksponowana podczas XVII Festiwalu Kultury Chrześcijańskiej pt: „Opus Sacrum. Opus Profanum”, na której prezentowane były arcydzieła malarstwa polskiego z Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki im. B.G. Woźnickiego. Z okazji 100-lecia urodzin założycielki Muzeum i wieloletniej dyrektorki Krystyny Kondratiuk przygotowano wystawę pt: „Życie poświęcone Muzeum”.

W kwietniu 2013 r. oddano do użytku tzw. E-Muzeum, w zrewitalizowanej dawnej Kotłowni i Wieży. W E-Muzeum, które cieszy się dużym zainteresowaniem są prezentacje interaktywne, urządzenia i maszyny włókiennicze.

Muzeum Miasta Łodzi

W ramach cyklu prezentacji przypominających dokonania nieżyjących twórców działających w różnych dziedzinach sztuki, a związanych z Łodzią poprzez miejsce urodzenia, zamieszkania bądź działalność artystyczną, w 2013 r. zrealizowano dwie ważne wystawy: „Lech Kunka (1920 Pabianice - 1978 Łódź). Wystawa w 35. rocznicę śmierci artysty.”, „Kajetan Sosnowski (1913-1987). W poszukiwaniu prawdy”. Drugim cyklem wystaw proponowanych przez Muzeum była prezentacja projektów komplementarnych do stałej wystawy Galeria Mistrzów Polskich. Zrealizowano m.in. wystawy pt. „Idzie mróz – zimowe pejzaże z prywatnej kolekcji”, „Alfons Karpiński – Mistrz martwej natury”, Wojciech Weiss – młodopolski rysunek i plakat”, „Młodopolskie fascynacje. Malarstwo końca XIX i pierwszej połowy XX wieku”.

Ważnym przedsięwzięciem wystawienniczym była ekspozycja „Zakład Urbanowskich. Rodzina. Dzieło”, która była kolejną prezentacją ważnych dla historii Łodzi rodzin fabrykanckich i artystycznych. Oprócz działalności naukowej, wystawienniczej i wydawniczej, muzeum realizowało przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym nawiązującym do ustanowionego przez Sejm RP Roku Juliana Tuwima

Muzeum Kinematografii

W ofercie Muzeum pojawiła się zrekonstruowana wystawa stała pt: „... od negatywu do kopii...”, na której oprócz zapoznania się z historią montażu filmowego i urządzeniami służącymi do montażu zorganizowano cykl zajęć i elementy multimedialne ekspozycji pozwoliły każdemu samodzielnie opanować podstawy tej sztuki.

Pośród wystaw czasowych prezentowane były wystawy monograficzne m.in. „Jerzy Kawalerowicz. Malarz X Muzy”, „Amanci kina polskiego. Eugeniusz Bodo”, „Anatol Radzinowicz. Allegro vivace”, „Andrzej Pągowski. Ilustrując filmy”, Jacek Poremba. 13”, „Jerzy Skrzepiski. Scenografia od Faraona do Austerii”, „Leon Niemczyk. Lew ekranu”, a także tematyczne np. „Eros i film. Namiętność i iluzja kina”, „Plakaty z minionej epoki. Odsłona II – lata 60-te i 70-te XX w. Polska szkoła plakatu”.

Muzeum Kinematografii prezentowało swoje wystawy poza siedzibą, również za granicą, 11 prezentacji w 8 krajach europejskich.

Muzeum realizuje dwa duże festiwale. W ub. roku odbyła się 16 edycja Festiwalu Muzyki Filmowej, którego bohaterem był kompozytor Lucjan Kaszycki oraz Festiwal Mediów „Człowiek w Zagrożeniu”, (23 edycja), który jest konkursowym przeglądem krajowej twórczości dokumentalnej o tematyce szeroko rozumianych zagrożeń kondycji człowieka. Istotnym elementem działalności Muzeum jest Kino „Kinematograf”, w którym odbywają się projekcje dla dzieci (projekcje filmów animowanych) oraz dorosłych (starannie wybrane produkcje filmowe wybijające się ponad główny kinowy nurt).

Muzeum Tradycji Niepodległościowych

W planowaniu działań muzealnych na rok 2013 uwzględniano przede wszystkim ważne rocznice, m.in. 68. rocznicę zakończenia II wojny światowej, 69. rocznicę wybuchu powstania warszawskiego, 68. rocznicę likwidacji Litzmanstadt Getto, 70. rocznicę bitwy pod Lenino, 95. rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę, 150. rocznicę wybuchu Powstania Styczniowego. Poza wystawami stałymi, prezentowane były wystawy czasowe m.in. „Pomiędzy życiem, a śmiercią Litzmanstadt Getto 1940-1944”, „Tradycja obchodów święta Niepodległości”, „Łódzkie skrzydła” (wystawa zorganizowana w 100. rocznicę lotnictwa na Ziemi Łódzkiej), „Legenda Powstania Styczniowego”, „Zbrodnia i Pamięć. Bykownia – czwarty cmentarz katyński”, „Żydowscy chłopcy idziemy w bój” (w 70. rocznicę Powstania w Getcie Warszawskim), „Tam rodziła się Niepodległość”, „Droga do Polski”.

Jednym z podstawowych kierunków pracy Muzeum jest działalność edukacyjna skierowana szczególnie do młodzieży. Przy zastosowaniu różnych form pracy (lekcje muzealne, odczyty, prelekcje, spotkania, projekcje filmowe) upowszechniana jest wiedza o historii narodu i państwa polskiego, tradycjach i walkach niepodległościowych, utrwalanie

w świadomości ważnych wydarzeń oraz postaci z polskiej historii, a także kultywowanie tradycji niepodległościowych

Miejska Galeria Sztuki

W 2013 r. przygotowała we własnych przestrzeniach wystawienniczych 28 wystaw oraz współorganizowała 6 wystaw w zaprzyjaźnionej Galerii Politechniki Łódzkiej.

Składały się na nie ekspozycje indywidualne i zbiorowe, jednorodnie dyscyplinarnie lub interdyscyplinarnie, na których prezentowano: malarstwo, grafikę, rysunek, rzeźbę, kolaże, plakaty, tkaninę, fotografię cyfrową i analogową, instalacje i obiekty.

Wśród wystaw przeważały indywidualne prezentacje artystów polskich. Największym powodzeniem cieszyły się „Opus et fabulas” oraz „Po-światy”, „#20latfotografipwstvit”, „Wielokroć to samo”, „Turbino z wiszącego ogrodu2”.

W ramach 14. Międzynarodowego Triennale Tkaniny Galeria przygotowała trzy wystawy indywidualne: prace wybitnej polskiej artystki o międzynarodowej sławie Magdaleny Abakanowicz, prace jednego z najwybitniejszych twórców polskiej szkoły tkaniny artystycznej Włodzimierza Cygana, artystki młodego pokolenia, absolwentki łódzkiej ASP w zakresie tkaniny unikatowej Izabeli Wyrwy.

W ramach obchodzonego Roku Juliana Tuwima zrealizowano projekt pt. „Obraz. Słowo. Tuwim”. Galeria kontynuowała przedsięwzięcia mające na celu kształtowanie wrażliwości estetycznej, rozwijanie wyobraźni dzieci i młodzieży. Wobec tego organizowano warsztaty plastyczne, pogadanki, prelekcje, spotkania, spektakle happeningowe, projekcje filmów o sztuce, akcje plastyczne.

Tab. 58. Dofinansowanie muzeów i galerii w 2013 r. (środki zewnętrzne)

Źródło dofinansowania (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania	beneficjent
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	55 000,00	Centralne Muzeum Włókiennictwa
Fundacja Orange	27 800,00	Muzeum Miasta Łodzi
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	254 499,76	Muzeum Miasta Łodzi
Ambasada Republiki Federacji Niemiec	14 073,75	Muzeum Miasta Łodzi
Narodowe Centrum Kultury	39 400,73	Muzeum Miasta Łodzi
Muzeum Historii Polski	30 000,00	Muzeum Miasta Łodzi
Polski Instytut Sztuki Filmowej	246 572,00	Muzeum Kinematografii
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	30 000	Muzeum Kinematografii
Narodowe Centrum Kultury	110 000	Muzeum Kinematografii
ZAIKS	12 000	Muzeum Kinematografii
SMOK	55 000	Muzeum Kinematografii
Akademia Sztuk Pięknych	800	Miejska Galeria Sztuki
Włodzimierz Cygan	800	Miejska Galeria Sztuki
Narodowe Centrum Kultury	29 476,42	Miejska Galeria Sztuki

Źródło: Wydział Kultury.

Działalność łódzkiej sieci bibliotek

Sieć łódzkich bibliotek tworzy 5 miejskich jednostek wraz z 79 filiami działającymi na terenie całego miasta.

Tab. 59. Działalność łódzkich bibliotek w latach.

	2011	2012	2013
Liczba woluminów (książek, czasopism, zbiorów specjalnych)	1 364 966	1 293 545	1 282 014
Liczba wypożyczeń	3 240 356	3 222 184	3 264 512
Liczba czytelników	115 889	114 195	112 053

Źródło: Wydział Kultury.

Innowacyjne projekty i działania realizowane przez biblioteki w 2013 r.:

Wdrożenie nowego systemu bibliotecznego MATEUSZ w Miejskiej Bibliotece Publicznej Łódź – Śródmieście im. A. Struga w Łodzi. Program biblioteczny służący do katalogowania materiałów bibliotecznych (książek, czasopism,

filmów, programów komputerowych, płyt muzycznych, książek mówionych (katalogowanie odbywa się z zachowaniem standardu MARC21), rejestracji wypożyczeń, prowadzenia i utrzymywania centralnej bazy danych czytelników zarejestrowanych w bibliotece i jej placówkach filialnych, wspomagania innych operacji towarzyszących (np. przeprowadzanie skontrum, obsługa czytelników, prowadzenie kwitariusza itp.)

Tab. 60. Dofinansowanie bibliotek w 2013 r. (środki zewnętrzne)

Źródło dofinansowania (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania	beneficjent
Biblioteka Narodowa	16 400,00	MBP Łódź – Bałuty im. Stanisława Czernika
Fundacja Orange – Akademia Orange dla Bibliotek	17 384,00	MBP Łódź – Bałuty im. Stanisława Czernika
Biblioteka Narodowa	13 700,00	MBP Łódź – Górna im. Władysława Stanisława Reymonta
Biblioteka Narodowa	11 800,00	MBP Łódź – Polesie
Fundacja Orange – Akademia Orange dla Bibliotek	6 443,00	MBP Łódź – Polesie
Biblioteka Narodowa	11 300,00	MBP Łódź – Śródmieście im. Andrzeja Struga
Fundacja Orange – Akademia Orange dla Bibliotek	20 609,00	MBP Łódź – Śródmieście im. Andrzeja Struga
Biblioteka Narodowa	11 200	MBP Łódź – Widzew im. Lucjana Rudnickiego
Fundacja Orange – Akademia Orange dla Bibliotek	10 454	MBP Łódź – Widzew im. Lucjana Rudnickiego

Źródło: Wydział Kultury.

Centrum Dialogu im. Marka Edelmana

Centrum Dialogu imienia Marka Edelmana w Łodzi jest miejską instytucją kultury działającą od 2011 roku. Jego celem jest prowadzenie działalności w zakresie popularyzowania wielokulturowego i wieloetnicznego dziedzictwa Łodzi ze szczególnym uwzględnieniem kultury żydowskiej oraz innych kultur mających znaczący wpływ na rozwój miasta.

Centrum Dialogu prowadzi działalność edukacyjną, organizuje wydarzenia wielokulturowe, realizuje działania na rzecz upamiętnienia Ocalałych i Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata i ich rodzin, a także spacerów, wykłady otwarte, wystawy, koncerty czy przedstawienia. W zakres działań instytucji wchodzi także działalność wydawnicza. Projekty przygotowywane przez Centrum Dialogu imienia Marka Edelmana w Łodzi mają charakter zarówno międzynarodowy, jak i lokalny.

Innowacyjne projekty i działania realizowane w 2013 przez Centrum Dialogu im. Marka Edelmana:

- najważniejsze działania mające na celu upamiętnienie 100. Rocznicy urodzin Andrzeja Bobkowskiego: prezentacja wystawy w Łodzi i Krakowie, której integralną częścią była prezentacja filmów TVP o Andrzeju Bobkowskim, seminarium w Łodzi i Krakowie poświęcone pisarzowi, warsztaty dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, pokaz filmów poświęconych Andrzejowi Bobkowskiemu;
- kontynuacja projektu rozpoczętego w ramach festiwalu Łódź Czterech Kultur 2012 GENERACJE. W 2013 r. Kwartet Czterech Kultur zagrał 25 sierpnia w Berlinie, 10 września w Tel Awiwie i 19 października w Sankt Petersburgu;
- wydarzenia objęte wspólną nazwą „Synagoga w wyobraźni” stanowiły element obchodów 69. Rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto. W ramach wydarzeń zorganizowano warsztaty plastyczne, warsztaty archeologiczne „Odkopie z nami Alte Szil”, spacerów śladami Litzmannstadt Getto, koncert „Synagoga w wyobraźni”;
- „noc świętojańska w Helenowie z Tuwimem w tle” została zrealizowana w ramach obchodów Roku Tuwima w Łodzi. Na wydarzenie złożyły się m.in. koncerty muzyki klasycznej, „Tuwimki” Teatru Pinokio, spektakl Teatru Muzycznego „Powróćmy jak za dawnych lat”;
- ponadto w 2013 r. z inicjatywy pracowników Centrum Dialogu, w ramach projektu edukacyjnego skierowanego do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych powstał Klub Kuriera. Klub jest miejscem grupującym młodych ludzi zainteresowanych poznawaniem historii w sposób bezpośredni u jej źródeł. Inspiracją pomysłu była przypadająca w 2014 roku 100. rocznica urodzin Jana Karskiego, emisariusza Polskiego Państwa Podziemnego.

Tab. 61. Dofinansowanie projektów w Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi

Tytuł projektu	źródło dofinansowania	kwota dofinansowania w zł
Kwartet Czterech Kultur	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	60 000
Kwartet Czterech Kultur	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	10 000
Orkiestra Czterech Kultur	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	100 000
Orkiestra Czterech Kultur	Ambasada Republiki Federalnej Niemiec	5 300
Klub Kuriera	Muzeum Historii Polski (program „Patriotyzm jutra”)	20 000
Klub Kuriera	Muzeum Historii Polski	3 500
Synagoga w wyobraźni	Narodowe Centrum Kultury	50 000
Synagoga w wyobraźni	Taube Foundation	15 000
Andrzej Bobkowski. Chuligan wolności.	Narodowe Centrum Kultury	40 000
Andrzej Bobkowski. Chuligan wolności.	Muzeum Historii Polski	15 000
Żółta gwiazda i czerwony krzyż (projekt 3 letni)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	16 000
Żydzi polscy według Tuwima	Instytut Książki	41 700
Żydzi polscy według Tuwima	Dom Literatury	10 000

Źródło: Wydział Kultury.

EC1 Łódź – Miasto Kultury

Informacje na temat instytucji zostały opisane w Filarze: Gospodarka i Infrastruktura.

Zielona Łódź

W celu upowszechniania dostępu do kultury oraz zwiększania uczestnictwa mieszkańców w kulturze Miasto wykorzystuje również tereny zielone. Służą one rekreacji i realizacji działań kulturalnych przez mieszkańców. Na terenie łódzkich parków i zieleńców w 2012 r. odbyło się 30 imprez o charakterze kulturalnym.

Natomiast projekt Zielona Łódź realizowany jest przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Łodzi od 21 marca 2013 roku. Obejmuje wszelkie działania promujące tereny zielone Łodzi, a w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie.

Celem Zielonej Łodzi jest organizowanie w przestrzeni publicznej różnego rodzaju otwartych imprez i aktywności, skierowanych do wszystkich mieszkańców naszego miasta. Zwiększenie potencjału rekreacyjnego parków i jednostek podległych Zarządowi Zieleni Miejskiej realizowane jest poprzez podejmowanie współpracy z organizacjami, instytucjami, placówkami, z którymi Zarząd wspólnie organizuje wydarzenia kulturalne i sportowe, plenerowe koncerty, wernisaże, zajęcia warsztatowe itp.

Tab. 62. Imprezy kulturalne, które odbyły się na terenie parków i zieleńców łódzkich w 2013 r.

Imprezy	Miejsce	Frekwencja
Imprezy biegowe	w różnych parkach	brak możliwości oszacowania
Joga w parku	3 razy w tygodniu (Źródłiska, Piłsudskiego, Szarych Szeregów)	140 osób w każdy weekend
Zajęcia narciarskie	do 5 razy w tygodniu (Park Piłsudskiego)	20-60 osób na każdych zajęciach
Koncerty Letnie w Altanie	Park Źródłiska I	7 koncertów po 500 osób
Wycieczki rowerowe	w różnych parkach	50 osób
Nordic walking	3-4 razy w tygodniu	10-20 osób
Capoeira	raz w tygodniu w różnych parkach przez 6 miesięcy	20-50 osób
Tai chi	raz w tygodniu w różnych parkach	15-30 osób
Taniec w parku	raz w tygodniu w różnych parkach	10-30 osób
Warsztaty teatralne i spektakl	Teatr Pinokio w Ogrodzie Botanicznym	ok. 400 osób
Warsztaty fotograficzne	w różnych parkach	ok. 30 na każdych zajęciach
Spacery po parkach	w różnych parkach	20-40 osób
Pikniki rodzinne	kilkanaście pikników w różnych parkach	brak możliwości oszacowania
Pétanque/bule	Park Staromiejski	15-40 osób
Tenis dla dzieci i dorosłych	Park Piłsudskiego 2 razy w tygodniu	10-30 osób
Turnieje szachowe	w różnych parkach	20 osób
Zajęcia kuglarskie	Park Staromiejski	20-30 osób
Czytelnie w parkach	w różnych parkach	50 osób
Parkujemy wśród drzew	2 pikniki rodzinne w Parku Mickiewicza	ok. 100 osób
Polówki – seanse filmowe	3 parki, 30 seansów po 300-1000 osób	ok. 15 tys. przez całe wakacje
Biegi na orientację	Las Łagiewnicki, Ogród Botaniczny i parki	ok. 50 w każdym biegu

Źródło: Zarząd Zieleni Miejskiej

W ramach projektu zostały stworzone dodatkowe udogodnienia dla osób aktywnie spędzających czas w parkach, wyznaczono trasy dla narciarzy i biegaczy.

W ramach projektu powstał również portal internetowy www.zielonalodz.info, którego głównym celem jest informowanie społeczności, nie tylko lokalnej, o ofercie spędzenia wolnego czasu na terenach zielonych w Łodzi. Zawiera on kalendarium wydarzeń, informacje o rekreacyjnej infrastrukturze parkowej, galerie foto i video, strefę dla najmłodszych z możliwością plików do pobrania (kolorowanki, karty pracy). Serwis ten kumuluje wszelką wiedzę dotyczącą łódzkich parków, ich lokalizacji i funkcjonalności

WSPÓŁPRACA MIĘDZY PLACÓWKAMI EDUKACYJNYMI, INSTYTUCJAMI SPOŁECZNO-KULTURALNYMI, ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, ARTYSTAMI I NIEZALEŻNYMI ANIMATORAMI

- Organizacje pozarządowe współpracują z Miastem, biorąc udział w otwartych konkursach ofert. W celu usprawnienia współpracy UMŁ stopniowo wprowadza modyfikację procedury poprzez stosowanie elektronicznego trybu naboru, publikację wzorcowych wniosków, publikację listy uchybień formalnych do uzupełnienia itp. Do wykonywania tych czynności stworzono zintegrowany system informatyczny. Program ten stanowi nowy kanał komunikacji, umożliwiający użytkownikom: mieszkańcom, pracownikom urzędów, organizacjom pozarządowym uzyskanie powszechnego, łatwego dostępu do informacji o III sektorze.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Kultury. Komisje Dialogu Obywatelskiego (KDO) to ciała opiniująco-doradcze, które mogą być powoływane przez organizacje pozarządowe w danych obszarach życia społecznego (np. niepełnosprawność, edukacja, ekologia). Komórki te umożliwiają mają wykorzystanie wiedzy przedstawicieli III sektora, synergii działań Miasta oraz organizacji pozarządowych

przy kształtowaniu polityk publicznych. Deklaracja o zawiązaniu KDO ds. Kultury została złożona 21 grudnia 2012 r. do Prezydenta Miasta Łodzi. Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. Kultury została powołana zarządzeniem Nr 3738/VI/13 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 6 lutego 2013 r. KDO ds. Kultury pełni funkcję opiniująco-doradczą oraz rekomenduje i nadzoruje proces wdrażania Polityki rozwoju kultury 2020+ dla Miasta Łodzi. W 2013 r. odbyło się 8 spotkań KDO ds. Kultury.

- Międzysektorowy Program Edukacji Kulturalnej. W ramach prowadzonych działań został powołany zespół roboczy obejmujący przedstawicieli: miejskich instytucji kultury, szkół, placówek edukacji pozaszkolnej, Wydziału Edukacji UMŁ, Kuratorium Oświaty w Łodzi. Podstawowym założeniem projektu jest zbudowanie zintegrowanego systemu współpracy. Podczas spotkań zespołu została opracowana ankieta, której celem jest diagnoza oferty edukacji kulturalnej miasta. Obecnie trwa proces opracowywania wyników badań.
- Realizacja programów skierowanych do poszczególnych grup odbiorców, w szczególności pokolenia 60+, najmłodszych łodzian i grup wykluczonych. Powyższe programy zostały umieszczone jako zadania otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych. Zakres tematyki obejmował edukację kulturalną na rzecz dzieci i młodzieży, w tym promocję dokonań artystycznych, działania włączające dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem oraz program wspierania artystycznej twórczości amatorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem osób 60+. Aktualnie realizowanych jest 6 programów mających na celu kulturalną aktywizację pokolenia 60+ oraz 9 programów przeznaczonych dla najmłodszych łodzian i grup wykluczonych. Wprowadzenie systemu ulg i preferencji oferowanych przez miejskie instytucje kultury członkom rodzin wielodzietnych zamieszkających na terenie Łodzi. Stosowanie ulg i zniżek dla osób powyżej 60 roku życia w nadzorowanych instytucjach. Opracowanie zasad udziału dzieci w zajęciach upowszechniających kulturę i sztukę w ramach Programu Wspierania Rodziny w Mieście Łodzi na lata 2012-2014. Dodatkowo w pięciu miejskich ośrodkach kultury, w ramach realizacji programu „Aktywizacja 60+”, zostały powołane Centra Aktywnego Seniora. CAS to wieloelementowy, interdyscyplinarny projekt o charakterze społeczno-edukacyjnym, którego istotą jest kształtowanie wśród seniorów nawyków do czynnego, kreatywnego spędzania wolnego czasu, rozwoju umiejętności, nauki radzenia sobie w nowych sytuacjach oraz dostosowania się do realiów obecnego świata. Centra służą wszechstronnej aktywizacji oraz integracji społecznej osób po 60 roku życia, w miejscu ich zamieszkania.
- Wzmacnianie współpracy ze szkołami i uczelniami artystycznymi, aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej: nawiązanie współpracy z Biurem Rozwoju Przedsiębiorczości i miejsc pracy i programem „Młodzi w Łodzi”, zainicjowanie projektu partnerskiego - konkursu „Studenci dla Łodzi - kreujemy lokalnie”. Celem Konkursu było podniesienie kompetencji kulturowych i społecznych mieszkańców Miasta poprzez zwiększenia uczestnictwa w życiu środowiska lokalnego, wzmocnienie współpracy Urzędu Miasta Łodzi z łódzkimi uczelniami wyższymi (także artystycznymi) oraz aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej. Zrealizowano 9 projektów, które zostały wsparte finansowo kwotą od 2 do 10 tysięcy złotych każde.

ROZWÓJ KAPITAŁU KULTUROWEGO I KREATYWNEGO TWORZĄCEGO ATRAKCYJNOŚĆ MIASTA, JAKO MIEJSCA ZAMIESZKANIA DLA NOWYCH MIESZKAŃCÓW

Przemysły kreatywne

Program Urzędu Miasta Łodzi „Lokale dla kreatywnych” ma zachęcić przedsiębiorcze osoby do wynajmowania po preferencyjnych stawkach czynszu lokali przy głównej ulicy i lokowania tam unikatowych form działalności artystycznej, handlowej i gastronomicznej, by ponownie ożywić Piotrkowską. Mogą to być galerie sztuki, butiki, księgarnie i antykwariaty, kawiarnie, lokum dla firm projektowych oraz pracowni. Program miasta, jest bardzo ważny przede wszystkim dlatego, że to konkretne działanie odpowiadające na jeden z podstawowych problemów „kreatywnych praktyków”, czyli na brak

przestrzeni do pracy i prezentacji. I to takiej przestrzeni, na której utrzymanie byłoby ich stać - szczególnie na pierwszym etapie rozwoju zawodowego. W konkursach „lokale dla kreatywnych” preferowani są ci najemcy, którzy mają ciekawszy pomysł na działalność.

Przetarg, który odbył się w grudniu 2012 r. był skierowany do określonych grup przedsiębiorców działających w sferze tzw. „przemysłów kreatywnych”. Oferta zawierała propozycje wynajęcia czterech lokali położonych w centrum Łodzi w obrębie obu stron ulic: Legionów, Zachodnia, al. Kościuszki, al. Mickiewicza/al. Piłsudskiego, Sienkiewicza, Narutowicza, Wschodnia, Pomorska oraz na placu Wolności. Preferowany sposób zagospodarowania lokali obejmował prowadzenie działalności handlowej i usługowej dla wszelkiego rodzaju towarów będących wynikiem działalności designerskiej i artystycznej, a także galerii sztuki, księgarń i antykwariatów. W wyniku przetargu rozdysponowano dwa lokale.

W okresie od grudnia 2012 do grudnia 2013 roku ogłoszono siedem edycji przetargów na wynajem lokali użytkowych dedykowanych.

W 2013 r. wpłynęły 94 wnioski, a łącznie wynajęto 39 lokali. Konkurs ma charakter działań stałych, w miarę pozyskiwania przez Miasto kolejnych lokali do puli ofertowej i upowszechniania się idei konkursu wśród łodzian.

Pracownie artystyczne

Miasto Łódź udziela pomocy twórcom deklarującym wybór Łodzi na miejsce życia i twórczości poprzez wynajem lokali do prowadzenia działalności twórczej.

Przyznawanie pracowni odbywa się na wniosek twórcy złożony do komórki organizacyjnej Urzędu Miasta Łodzi właściwej w sprawach kultury. Wnioski rozpatrywane są przez Komisję ds. Pracowni Twórczych, w skład której wchodzi przedstawiciele Urzędu Miasta Łodzi, Komisji Kultury Rady Miejskiej i Komisji Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej Rady Miejskiej oraz przedstawiciele środowisk artystycznych. W 2013 roku wpłynęły 33 wnioski i zostało przyznanych 11 pracowni dla twórców kultury.

PROFESJONALIZACJA ZARZĄDZANIA KULTURĄ

Do najważniejszych inwestycji z dziedziny kultury należały rewitalizacja i modernizacja Teatru Lalek „Arlekin”, utworzenie Inkubatora Kultury Art-Inkubator oraz modernizacja terenów Księżego Młyna.

Tab. 63. Inwestycje z dziedziny kultury latach 2011 – 2014 r.

Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość kosztorysowa w mln zł
Rewitalizacja i modernizacja Teatru Lalek „Arlekin” w Łodzi	2012-2014	całkowita wartość projektu 26.798.336 zł., z czego 16.754.052 zł. dofinansowanie z UE
Utworzenie w ramach Fabryki Sztuki w Łodzi Inkubatora Kultury Art-Inkubator	2011-2014	łączne nakłady 31 732 434, z czego: 15 866 217 zł., budżet miasta Łodzi, 15 866 217 zł., EFRR oraz budżet państwa
Zintegrowany program rozwoju i przyjęcia nowych funkcji dla terenów Księżego Młyna	2012-2014	10

Źródło: Wydział Kultury.

Zintegrowany Program Rewitalizacji Księżego Młyna

W ramach programu przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej w Łodzi Nr XLV/843/12 z dnia 4 lipca 2012 r. zaplanowano rewitalizację obszaru ograniczonego ulicami: Fabryczną - Przędzalnią - Tymienieckiego - Magazynową.

Proces rewitalizacji obejmuje:

- przeprowadzenie remontu i modernizacji budynków oraz zagospodarowanie przestrzeni,

- przekształcenie części lokali mieszkalnych w lokale użytkowe,
- utworzenie Klubu Integracji Społecznej oraz zaplanowanie przedsięwzięć o charakterze społecznym, artystycznym i kulturalnym.

Pod koniec 2012 r. zakończono postępowanie przetargowe pn. „Renowacja i termomodernizacja budynków mieszkalnych przy ul. Księży Młyn nr 4 i nr 6 w Łodzi”. Natomiast w listopadzie 2012 r. podpisano umowę na roboty budowlane na kwotę 2,9 mln zł. W tym samym czasie zakończono postępowanie przetargowe pn. „Sprawowanie kompleksowego nadzoru inwestorskiego dla robót budowlanych, prac restauratorskich i konserwatorskich dla renowacji i termomodernizacji domów rodzinnych przy ul. Księży Młyn nr 4 i 6 w Łodzi” i rozpoczęto prace budowlane. Przygotowano także dokumentację projektową zagospodarowania przestrzeni publicznej Księżego Młyna w Łodzi.

Do najważniejszych działań w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej realizowanych w 2013 r. zaliczyć należy:

- zakończenie robót budowlanych w budynku przy ul. Księży Młyn 6. Kontynuowane są prace remontowe budynków przy ul. Księży Młyn 4, których zakończenie planowane jest w pierwszej połowie 2014 r.;
- zakończenie przebudowy stacji transformatorowej;
- wykonano węzły cieplne w budynkach przy ul. Księży Młyn nr 4 i nr 6.

Oprócz działań o charakterze inwestycyjnym podejmowane były prace mające na celu wprowadzenie nowych funkcji o charakterze artystycznym. Działania te polegają na wspieraniu rozwoju sektora kreatywnego poprzez wynajem lokali dla twórców na Księżym Młynie i organizację cyklicznego wydarzenia - artystycznego targu. Po naborze wniosków na wynajem lokali na Księżym Młynie przekazano 7 lokali dla twórców. Przygotowano kolejnych pięć dokumentacji projektowych w celu wykonania remontów lokali dla twórców w 2014 r.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska przyznał dofinansowanie na projekt pn: „Księży Młyn w Łodzi – kompleksowa rewaloryzacja terenów zielonych, poprawa infrastruktury technicznej w celu dostosowania do potrzeb społecznych i edukacyjnych”

W ramach działań promocyjnych programu została uruchomiona podstrona na stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi. Dodatkowo zgłoszono aplikację Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Księżego Młyna w celu zorganizowania wystawy i prezentacji projektu w Brukseli w trakcie XI Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast OPEN DAYS. Wystawa została przygotowana i zaprezentowana w ramach wydarzenia „100 EUrban solutions” w Regionalnym Biurze Województwa Łódzkiego w Brukseli w dniach 7-10.10.2013 r.

KONKURSY DOTACYJNE

Konkursy ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury są podstawowym mechanizmem przekazywania środków finansowych podmiotom III sektora. Zgodnie z ustawą, zlecanie zadań może odbywać się w dwóch formach: wspierania realizacji zadania publicznego (dofinansowania kosztów zadania) oraz powierzania realizacji zadania publicznego (sfinansowania całkowitych kosztów zadania). UMŁ corocznie ustala zadania priorytetowe, w ramach których zostaje szczegółowo określony zakres tematyczny konkursów. W 2012 r. zorganizowano 5 otwartych konkursów ofert. W 2013 r. Wydział Kultury zorganizował trzy otwarte konkursy ofert: na wsparcie realizacji zadań Miasta Łodzi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, dla których kwota dofinansowania przekracza 50 tys. zł na wsparcie realizacji zadań Miasta, gdzie kwota dofinansowania nie przekracza 50 tys. zł oraz na otwarty konkurs ofert na wsparcie niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji związanych z Łodzią.

W ramach otwartych konkursów ofert określono zadania tematyczne:

- wspieranie imprez kulturalnych, w szczególności z zakresu filmu, sztuk wizualnych oraz muzyki;

- edukacja kulturalna na rzecz dzieci i młodzieży, w tym promocja dokonań artystycznych, działania włączające dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem;
- wspieranie artystycznej twórczości amatorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem osób 60+;
- wspieranie realizacji przedsięwzięć przybliżających łodzianom sylwetki wielkich twórców kultury łódzkiej;
- wymiana dorobku, informacji i doświadczeń z zakresu kultury,
- badania sektora kultury – diagnoza z zakresu uczestnictwa w kulturze, ze szczególnym uwzględnieniem: profilu uczestnika, form uczestnictwa, preferowanych: dziedzin kultury i wydarzeń kulturalnych oraz przeszkód w uczestnictwie w obszarze kultury;
- wydawanie niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji związanych z Łodzią z wykorzystaniem różnych nośników zapisu oraz czasopism kulturalnych.

W 2013 r. na realizację konkursów dotacyjnych przeznaczono 2,9 mln zł. Złożono 166 ofert. W ramach otwartych konkursów podpisano 66 umów z organizacjami pozarządowymi na realizację poszczególnych zadań.

W 2013 roku w ramach konkursu na wsparcie realizacji zadań Miasta Łodzi w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, dla których kwota dofinansowania przekraczała 50 000 zł komisja rekomendowała 3-letnie dofinansowanie następujących wydarzeń:

- Letnia Akademia Jazzu – Fundacja Wytwórnia – 310 tys. zł
- Festiwal Kultury Chrześcijańskiej – Europejskie Centrum Kultury LOGOS – 240 tys. zł
- Międzynarodowy Festiwal Producentów Muzycznych Soundedit – Fundacja Art Industry – 300 tys. zł
- Letni Festiwal Filmowy „Polówka” – Fundacja Inicjatyw Kulturalnych PLASTER – 110 tys. zł
- Fotofestiwal Międzynarodowy Festiwal Fotografii w Łodzi – Fundacja Edukacji Wizualnej – 195 tys. zł

Wszystkie zaplanowane w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi zadania zostały zrealizowane. Po przeprowadzeniu procedury konkursowej zawarto umowy z podmiotami, których oferty zostały ocenione najwyżej i które zostały dofinansowane.

STYPENDIA ARTYSTYCZNE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

Program skierowany jest do osób zajmujących się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem i animacją kultury. Stypendia mogą być przyznawane w następujących dziedzinach: sztuki wizualne, sztuki projektowe, film, teatr, muzyka, taniec, literatura, mają wspierać rozwój artystyczny kandydatów i obejmują realizację stworzonych przez nich przedsięwzięć. Projekt stypendialny musi być realizowany na terenie Łodzi. O stypendium mogą ubiegać się osoby prowadzące działalność twórczą na terenie Łodzi, zwłaszcza te, które nie przekroczyły 35 roku życia. Przyznawane raz do roku stypendia mają wspierać rozwój artystyczny kandydatów i obejmować realizację stworzonych przez nich przedsięwzięć. W 2012 roku został ogłoszony pierwszy nabór wniosków do programu stypendialnego Prezydenta Miasta Łodzi. Na początku 2013 roku zostało rozdysponowanych 100 tys. zł. Wyboru 11 stypendystów, spośród 74 zgłoszeń, dokonała komisja, w której skład weszli przedstawiciele środowiska artystycznego, naukowego, radni i pracownicy UMŁ. Budżet realizacji poszczególnych projektów w 2013 r. wyniósł od 8 do 12 tysięcy złotych. Stypendia artystyczne są częścią mecenatu sprawowanego przez samorząd łódzki i stanowią istotne narzędzia kształtowania polityki kulturalnej.

ŁÓDŹ FILMOWA

Informacje na temat działalności Łodzi filmowej zostały omówione w Filarze Gospodarka i Infrastruktura w Celu Łódź przedsiębiorcza, kreatywna i innowacyjna.

3. ŁÓDŹ UCZĄCA SIĘ

Utworzenie wysokiej rangi centrum działalności akademickiej i badawczo-rozwojowej kształcącego i doskonalącego kadry dla inwestorów w nowoczesnych branżach kluczowych dla rozwoju Łodzi, w tym wspieranie szkolnictwa zawodowego oraz stałe powiększanie zasobów utalentowanych mieszkańców miasta.

DOSTĘP DO EDUKACJI, OPIEKI I WYCHOWANIA

Żłobki

Miasto Łódź prowadzi 30 żłobków, tworzących Miejski Zespół Żłobków (MZŻ). Placówki rozmieszczone są na terenie całego miasta.

Rys. 12. Rozmieszczenie i liczba żłobków gminnych w poszczególnych rejonach miasta

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

Poza żłobkami prowadzonymi przez Miasto działają prywatne żłobki i kluby dziecięce. Zgodnie z ustawą z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 prowadzenie żłobka i klubu dziecięcego jest działalnością regulowaną i wymaga wpisu do rejestru Prezydenta Miasta, który sprawuje nadzór w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki.

Tab. 64. Placówki oraz miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych

	Liczba placówek			Liczba miejsc		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Żłobki publiczne	30	30	30	2 000	2 025	2 025
Żłobki niepubliczne	2	3	4	45	106	72
Kluby dziecięce	-	1	4	-	13	81
Razem	32	34	38	2 045	2 144	2 178

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.

Tab. 65. Dostępność żłobków *

	2011	2012	2013
Liczba dzieci biorących udział w rekrutacji	3 526	3 232	3 092
Liczba dzieci zakwalifikowanych	2 265	2 399	2 433

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

* W rekrutacji ze względu na absencje dzieci dopuszcza się większą od planu miejsc o 25% liczbę dzieci zapisywanych.

W roku 2013 upoważnieni przez Prezydenta pracownicy Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych przeprowadzili wymagane kontrole w 36 jednostkach (z ogólnej liczby 43 jednostek zarejestrowanych na 31.12.2013 roku) w tym: w 7 placówkach niepublicznych, 29 placówkach publicznych.

Przeprowadzone czynności sprawdzające wykazały, że w skontrolowanych żłobkach i klubach dziecięcych

nie stwierdzono nieprawidłowości, a występujące uchybienia dotyczyły w 5 przypadkach placówek niepublicznych i w 6 publicznych.

Łódzki system oświaty

System łódzkiej oświaty, w ramach którego Miasto Łódź realizuje zadania zapisane w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, obejmuje placówki publiczne, niepubliczne oraz publiczne prowadzone przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do sektora finansów publicznych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. Miasto Łódź jest organem prowadzącym dla 355 jednostek organizacyjnych (szkół i placówek oświatowych). Prezydent Miasta Łodzi prowadzi również ewidencję szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do sektora finansów publicznych. Zgodnie z ewidencją w Łodzi działają 162 takie placówki.

Tab. 66. Jednostki organizacyjne łódzkiej oświaty

	Szkoły/placówki prowadzone przez Miasto			Szkoły/placówki publiczne prowadzone przez inne podmioty			Szkoły/placówki niepubliczne prowadzone przez inne podmioty		
	2011/12	2012/13	2013/14	2011/12	2012/13	2013/14	2011/12	2012/13	2013/14
Przedszkola miejskie	146	146	145	5	7	7	41	47	45
Szkoły podstawowe	86	86	84	1	1	2	17	18	18
Szkoły podstawowe specjalne	2	2	2	-	-	-	4	4	4
Publiczne gimnazja	40	39	35	2	2	3	21	23	25
Zespoły Szkół Integracyjnych	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Zespoły Szkół Specjalnych	8	8	8	-	-	-	-	-	-
Zespoły Szkół Ogólnokształcących	6	5	5	-	-	-	-	-	-
Licea ogólnokształcące	26	24	24	7	7	7	62	66	61
Zespoły szkół ponadgimnazjalnych	21	18	18	-	-	-	-	-	-
Zespoły szkół zawodowych specjalnych	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	6	4	4	-	-	-	1	1	1
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	2	2	2	-	-	-	-	-	-
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii	4	4	4	-	-	-	1	2	1
Centra kształcenia ustawicznego, jednostki doskonalenia nauczycieli	2	2	2	-	-	-	-	-	-
Planetarium i obserwatorium astronomiczne	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	9	9	9	-	-	-	5	5	5
Placówki oświatowo - wychowawcze	4	4	4	-	-	-	-	-	-
Bursy szkolne	2	2	2	1	1	1	2	2	2
Szkolne Schronisko Młodzieżowe	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Państwowa Szkoła Muzyczna I stop.	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Razem	370	361	355	16	18	20	154	168	162

Źródło: Wydział Edukacji.

Zmniejszenie liczby jednostek, w stosunku do roku szkolnego 2012/2013 było podyktowane koniecznością dostosowania liczby szkół i placówek oświatowych do rzeczywistych potrzeb miasta. Z dniem 31 sierpnia 2013 r. na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Łodzi zlikwidowane zostały publiczne gimnazja nr: 25, 27, 42, 45, a Szkoła Podstawowa nr 203 została przekazana do prowadzenia Stowarzyszeniu Towarzystwo Oświatowe Mileszki. Ponadto, z dniem 1 września 2013 r. dokonane zostały zmiany w sieci przedszkoli miejskich i szkół wszystkich typów:

- Przedszkole Miejskie nr 21 przeniesiono do budynku przy ul. Krzemienieckiej 24 a;

- Szkołę Podstawową nr 46 przeniesiono do budynku przy ul. kpt. Franciszka Żwirki 11/13;
- Publiczne Gimnazjum nr 38 przeniesiono do budynku przy ul. Stanisława Dubois 7/9;
- XXXIV Liceum Ogólnokształcące przeniesiono do budynku przy ul. Minerskiej 1/3;
- Centrum Kształcenia Ustawicznego przeniesiono do budynku przy ul. Stefana Żeromskiego 115.

Od 1 listopada 2013 r. w Łodzi funkcjonuje Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, w skład którego wchodzi: Przedszkole Miejskie nr 21 oraz Szkoła Podstawowa nr 192.

Tab. 67. Struktura uczniów placówek miejskich w roku szkolnym

	Liczba oddziałów			Liczba dzieci			Średnia w oddziale		
	2011/12	2012/13	2013/14	2011/12	2012/13	2013/14	2011/12	2012/13	2013/14
Przedszkola publiczne	668	691	703	16 310	17 034	17 246	24,42	24,65	24,53
Szkoły podstawowe	1 350	1 343	1 360	30 040	29 819	30 969	22,25	22,20	22,77
Gimnazja	626	590	497	14 972	13 986	12 733	23,92	23,71	25,62
Licea ogólnokształcące	435	404	359	12 234	11 159	10 144	28,12	27,62	28,26
Licea profilowane	7	2	1	130	45	24	18,57	22,50	24,00
Szkoły zawodowe	387	391	335	8 578	8 716	8 213	22,17	22,29	24,52
CKU	27	25	21	592	521	434	21,93	20,84	20,67

Źródło: Wydział Edukacji.

Wśród prowadzonych przez Miasto Łódź przedszkoli funkcjonują:

- Przedszkole Specjalne (6 oddziałów) i Przedszkole z Oddziałami Specjalnymi (2 oddziały), do których uczęszczało 52 dzieci o różnym stopniu niepełnosprawności;
- 4 przedszkola integracyjne i 3 przedszkola z oddziałami integracyjnymi (26 oddziałów integracyjnych), do których uczęszczało 118 dzieci;
- 2 przedszkola dla dzieci z cukrzycą oraz dzieci wymagających specjalnych diet żywieniowych;
- 3 przedszkola wykorzystujące w pracy z dziećmi metodę Marii Montessori.

W roku szkolnym 2012/2013 wychowaniem przedszkolnym w przedszkolach miejskich z całej populacji dzieci w wieku 3-5 (18 431) objętych było 16 413 dzieci. Poziom skolaryzacji wynosi 89,05 %. W roku szkolnym 2013/2014 wychowaniem przedszkolnym w przedszkolach miejskich z całej populacji dzieci w wieku 3-5 (18 993) objętych jest 17 259 dzieci. Poziom skolaryzacji wynosi 90,87 %.

Tab. 68. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (3-5)

	Populacja dzieci w wieku 3-5	Dzieci uczęszczające do przedszkoli miejskich	Dzieci uczęszczające do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	Dzieci uczęszczające do placówek nie prowadzonych przez Miasto	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
2012/13	18 431	13 631	458	2 324	16 413
2013/14	18 993	13 947	650	2 662	17 259

Źródło: Wydział Edukacji.

Miasto zapewniało również ponadstandardową ofertę kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych, na którą składały się w roku szkolnym 2012/2013 32 oddziały dwujęzyczne, w których uczyło się łącznie 866 uczniów, w tym: na poziomie klas I - 11 oddziałów dla 304 uczniów; na poziomie klas II - 11 oddziałów dla 301 uczniów i na poziomie klas III - 10 oddziałów dla 261 uczniów.

Wyniki egzaminów

W roku szkolnym 2012/2013 średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie uzyskane przez uczniów łódzkich szkół podstawowych były zbliżone do średnich w kraju i wyższe od średniego wyniku uzyskanego przez szkoły w województwie łódzkim.

Tab. 69. Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie

	m. Łódź	woj. łódzkie	OKE Łódź	Kraj
2012	23,58	22,90	22,70	22,75
2013	24,95	23,99	23,90	25,13

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Edukacji.

Także średnie liczby punktów uzyskane przez uczniów za poszczególne standardy są wyższe od odpowiednich średnich uzyskanych w województwie łódzkim.

Tab. 70. Średnie liczby punktów uzyskane przez uczniów szkół podstawowych za poszczególne standardy

	Czytanie		Pisanie		Rozumowanie		Korzystanie z informacji		Wykorzystanie wiedzy	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Max. l. punktów	10	10	10	10	8	8	4	4	8	8
Woj. łódzkie	6,22	7,28	6,07	6,38	4,11	4,16	2,79	2,46	3,72	3,71
Miasto Łódź	6,5	7,57	6,21	6,66	4,23	4,29	2,88	2,66	3,76	3,78

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Edukacji.

W związku z nową podstawą programową kształcenia ogólnego od roku szkolnego 2011/2012 zmieniono formułę egzaminu gimnazjalnego. Nadal składa się on z części humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej i z zakresu języka obcego nowożytnego, jednak każda z części ma inną strukturę niż w poprzednich egzaminach. Egzamin humanistyczny jest podzielony na zadania z zakresu języka polskiego oraz z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie, a egzamin matematyczno-przyrodniczy na część matematyczną i z zakresu przedmiotów przyrodniczych. Język obcy uczniowie mogą zdawać na poziomie podstawowym lub rozszerzonym. Od roku szkolnego 2011/2012 wyniki podawane są procentowo.

Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej, matematyczno-przyrodniczej oraz z języków obcych (angielski, niemiecki) uzyskane przez uczniów łódzkich gimnazjów w 2013 r. również są wyższe od średnich wyników w województwie łódzkim, ale są niższe niż w kraju. Wyniki wyższe od średniej krajowej uzyskali natomiast uczniowie łódzkich szkół z egzaminu gimnazjalnego z języka niemieckiego i rosyjskiego na poziomie podstawowym.

Tab. 71. Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych

	Część humanistyczna				Część matematyczno-przyrodnicza				Język angielski			
	Historia i wos		Język polski		Przedmioty przyrodnicze		Matematyka		PP		PR	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Miasto Łódź	62,7	59,7	66,0	64,3	52,2	61,5	49,8	49,6	68,6	68,5	52,4	50,8
Woj. łódzkie	61,0	58,0	65,1	62,6	50,3	59,7	48,0	48,5	63,2	63,0	46,3	45,6
Kraj	65,0	61,0	61,0	66,0	50,0	62,0	47,0	52,0	63,0	71,0	46,0	54,0
	Język niemiecki				Język rosyjski				Język francuski			
	PP		PR		PP		PR		PP		PR	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Miasto Łódź	57,6	62,3	64,1	44,0	64,1	67,4	-	-	65,8	62,2	56,8	62,4
Woj. łódzkie	57,2	58,3	31,7	39,8	66,7	66,7	39,9	-	60,2	63,0	56,1	-
Kraj	57,0	60,0	33,0	50,0	65,0	61,0	38,0	61,0	69,0	74,0	63,0	63,0

Źródło: Wydział Edukacji.

Z roku na rok zmniejsza się liczba maturzystów, co jest spowodowane niżem demograficznym. Zauważalny jest także niepokojący fakt, iż część absolwentów liceów ogólnokształcących oraz techników nie przystępuje do egzaminu maturalnego. W liceach ogólnokształcących na 3767 uczących się w klasach programowo najwyższych, do egzaminu maturalnego w 2013 r. przystąpiło 3602 uczniów (95,6%). W technikach na 1219 uczniów klas maturalnych do tego egzaminu przystąpiło 1025 uczniów (84%).

Średni wynik procentowy na egzaminie maturalnym z języka polskiego był zbliżony do średniego w województwie łódzkim. Średnie wyniki z matematyki były niższe, niż średnie w regionie.

Wśród 32 liceów ogólnokształcących prowadzonych przez Miasto Łódź, 14 szkół osiągnęło średni wynik z egzaminu maturalnego z języka polskiego wyższy niż w województwie, a 15 z matematyki.

Wśród 18 techników 9 szkół uzyskało średni wynik z języka polskiego wyższy, niż w województwie oraz 6 szkół z matematyki.

Średni wynik egzaminu maturalnego w technikach zwykle jest niższy niż liceach ogólnokształcących. Tendencja ta jest podobna także w województwie łódzkim.

Tab. 72. Średnie wyniki egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych w liceach i technikach w %

	Miasto Łódź		woj. łódzkie		kraj	
	LO	T	LO	T	LO	T
Język polski						
2011	54,85	44,40	57,70	46,20	59	46
2012	53,05	45,59	58,10	49,10		
2013	58,57	50,00	58,70	49,40		
Matematyka						
2011	51,43	35,55	57,40	39,30	56	38
2012	58,50	46,44	66,60	48,00		
2013	61,37	45,00	64,90	45,80		

Źródło: Wydział Edukacji na podstawie strony OKE Łódź.

Tab. 73. Średnie wyniki egzaminów maturalnych w % we wszystkich szkołach

	Miasto Łódź	woj. łódzkie	Kraj
	Język polski		
2011	49,17	53,3	53,6
2012	47,74	54,5	54
2013	53,13	55,2	55
	Matematyka		
2011	43,70	50,4	48,2
2012	53,81	65,3	56
2013	51,66	57,7	55

Źródło: Wydział Edukacji.

Zdawalność egzaminu maturalnego zarówno w liceach ogólnokształcących, jak i w technikach jest wyższa, niż w województwie łódzkim, a w przypadku liceów ogólnokształcących i profilowanych także wyższa niż w kraju. Średnia zdawalność egzaminu maturalnego w technikach jest jedynie o 0,2% niższa niż w kraju.

Tab. 74. Zdawalność egzaminu maturalnego ogółem w %

	Miasto Łódź	woj. łódzkie	Kraj
	Ogółem		
2011	91	75,9	75
2012	91	80,4	80
2013	92	80,5	80

Źródło: Wydział Edukacji.

Zdawalność egzaminu zawodowego w technikach jest niższa, niż w zasadniczych szkołach zawodowych. W roku 2013 wynosiła średnio 62,82%, zaś w zasadniczych szkołach zawodowych 67,28%. Zauważalna jest tendencja, iż niektórzy absolwenci techników przystępują tylko do egzaminu zawodowego. W 2013 roku w klasach maturalnych uczyło się 1 219 uczniów. Do egzaminu maturalnego przystąpiło 1 025 absolwentów techników, zaś do egzaminu zawodowego 1 057.

Tab. 75. Wyniki egzaminu zawodowego

	Przystąpili do egzaminu		Zdali		Zdawalność w %	
	T	ZSZ	T	ZSZ	T	ZSZ
2011	1 160	342	621	219	53,5	64,03
2012	1 368	308	710	200	54,9	64,90
2013	1 185	272	742	183	62,6	67,30

Źródło: Wydział Edukacji.

Projekty edukacyjne i inne projekty unijne realizowane w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto.

Miasto Łódź w 2013 r. realizowało projekty edukacyjne z różnych programów:

- Program Operacyjny Kapitał Ludzki – kontynuowano realizację 35 projektów, rozpoczętych w poprzednich latach. Zaczęto realizację 5 nowych projektów, na łączną kwotę dofinansowania ponad 7,2 mln, a 6 kolejnych zostało pozytywnie ocenionych i ich realizacja rozpocznie się w 2014 roku z dofinansowaniem w wysokości ponad 4,4 mln zł.

W 2013 roku rozpoczęła się realizacja zadań w ramach projektu systemowego dotyczącego indywidualizacji nauczania w klasach I-III szkół podstawowych „Wyjątkowy uczeń” - największego projektu, którego wartość sięga 8 mln zł. Wsparcie w ramach projektu otrzymały 93 łódzkie szkoły podstawowe, w tym 86 szkół ogólnodostępnych oraz 7 szkół kształcenia specjalnego. Szkoły zostały wyposażone w pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne, zrealizowanych zostanie ponad 65 tysięcy godzin różnorodnych zajęć dla dzieci.

Wdrażany jest również w łódzkich szkołach projekt „Metropolitalna sieć szerokopasmowego dostępu do Internetu” – w ramach projektu zakończyła się budowa pasywnej infrastruktury teleinformatycznej, tj. 100 km sieci światłowodowej na terenie Łodzi. Zaprojektowana infrastruktura teleinformatyczna pozwoliła na podłączenie do sieci światłowodowej 76 jednostek organizacyjnych Miasta, głównie oświatowych.

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego realizuje projekt Łódzka Platforma Edukacyjna – główne zadanie Platformy obejmuje wdrożenie usług edukacji zdalnej (e-learning) poprzez udostępnienie nauczycielom oraz uczniom łódzkich szkół i placówek oświatowych oprogramowania wraz z multimedialnymi zasobami edukacyjnymi. Platforma oferuje zarówno gotowe zasoby multimedialne (udostępniono łącznie ponad 9 000 zasobów multimedialnych - filmy, animacje, gry logiczne, itp.) dla wszystkich poziomów kształcenia, jak i narzędzia do tworzenia i udostępniania nowych treści multimedialnych przez łódzkich nauczycieli.

- Program Uczenie się przez całe życie, w ramach którego realizowano:
 - Program Comenius – rozpoczęto realizację 19 projektów, w tym 17 partnerskich i 2 projekty Comenius Regio, łączna kwota dofinansowania to prawie 1,4 mln zł.
 - Program Leonardo da Vinci – 3 zespoły szkół ponadgimnazjalnych uzyskały dofinansowanie na realizację projektów w wysokości prawie 1 mln zł;
 - Grundtvig - projekt Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 2 uzyskał dofinansowanie przekraczające 53 tys. zł.
- Zagraniczna mobilność szkolnej kadry edukacyjnej w ramach projektów instytucjonalnych - uzyskano wsparcie na realizację 2 projektów w wysokości 170 tys. zł.
- Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - z otrzymanej dotacji w wysokości 1,2 mln zostało utworzonych 25 ekopracowni oraz 7 ogródków dydaktycznych.

Projekty edukacyjne i inne realizowane przez jednostki edukacyjne i organizacje pozarządowe:

- S T A Ś program wspierania dzieci zagrożonych wykluczeniem edukacyjnym (łódzkie enklawy biedy). Projekt adresowany jest do uczniów z najtrudniejszych środowisk życiowych, ale jednocześnie posiadających potencjał pozwalający na odniesienie sukcesu szkolnego. Sukcesem docelowym jest kontynuacja nauki, ukończenie gimnazjum i zdobycie zawodu. Rezultatami projektu będzie stworzenie kompleksowego systemu wspierania ucznia w środowisku szkolnym i rodzinnym.
- Pogotowie pedagogiczne - program wspierania nauczycieli i rad pedagogicznych w sytuacjach wymagających podejmowania specjalistycznych działań dla ucznia w kryzysie. W ramach programu wszystkie szkoły, w których występują szczególne problemy wychowawcze, mogą poprzez Wydział Edukacji, otrzymać dodatkowe, krótkoterminowe wsparcie specjalistów. Pomoc adresowana jest do całego zespołu nauczycieli, którzy pracują z uczniem wymagającym specjalnych oddziaływań wychowawczych. Wsparcie dotyczy także rodziny ucznia i jest interdyscyplinarną formą

pomocy. Szczególny nacisk położony jest na wypracowanie takich form pracy zarówno z dzieckiem, jak i jego rodzicami (opiekunami), aby w dalszej pracy nauczyciele mogli odwoływać się do przyjętego dla danego ucznia modelu pracy wychowawczej. Z takiego wsparcia korzystała SP nr 175, gdzie do nauczyciela klasy „0” dodatkowo skierowano pracownika MOPS (z kwalifikacjami pedagogicznymi), który do końca grudnia 2013 r. wspomagał dzieci i ich rodziców w rozwiązywaniu problemów szkolnych. W tej klasie jest 22 dzieci, które nie korzystały z edukacji przedszkolnej, a diagnoza sytuacji społeczno-wychowawczej tych dzieci wskazuje, że działania specjalistyczne są niezbędne.

- Profilaktyczny Hyde Park - comiesięczne spotkania z młodzieżą prowadzone w formie krótkiego wykładu i późniejszej debaty, w której biorą udział uczniowie i specjaliści w danej dziedzinie. Celem tych spotkań jest:
 - przedstawianie młodzieży najistotniejszych problemów społecznych,
 - kształtowanie umiejętności prowadzenia dyskusji i debat,
 - przekazywanie bezpośrednich informacji nt. możliwości rozwiązywania problemów, z którymi boryka się młodzież,
 - słuchanie opinii i stanowiska młodzieży w ocenianiu aktualnych problemów,
 - aktywizowanie społeczne młodzieży.
- Jestem kobietą - program dla dziewcząt klas I – III gimnazjum i klas I – II szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu jest budowanie pozytywnych hierarchii wartości dziewcząt, podniesienie poziomu ich dojrzałości społecznej, emocjonalnej i moralnej, budowanie umiejętności krytycznej analizy skutków negatywnych zachowań społecznych (np. stosowania używek, przynależności do subkultur i sekt religijnych, stosowania i poddawania się przemocy), kształtowanie pozytywnych, akceptowanych społecznie wzorów zachowań oraz kształtowanie pozytywnych i skutecznych sposobów reagowania w sytuacjach trudnych i konfliktowych. Realizowany będzie w formie cyklicznych spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin życia społecznego oraz warsztatów. Program jest odpowiedzią na przemoc rodzinną, a przede wszystkim na zdarzenia związane z przemocą wobec dzieci. Jest także alternatywą dla wizerunku kobiety tworzonego przez tabloidy i „kolorowe czasopisma”.
- Projekt soboty ze specjalistami jest nową inicjatywą, związaną z poszerzeniem oferty dla rodziców z małymi dziećmi w obszarze wsparcia i uzyskania informacji nt. problemów rozwojowych, zagrożenia niepełnosprawnością, czy też postępowania w sytuacji urodzenia dziecka niepełnosprawnego. W każdą sobotę w placówkach specjalnych na rodziców oczekuje grupa specjalistów (oligofrenopedagogów, tyflopédagogów, surdopedagogów, logopedów, psychologów, rehabilitantów, lekarzy itd.), do której można zgłaszać się w celu uzyskania informacji o budzącym niepokój problemie oraz poznać możliwości dalszego postępowania z dzieckiem. Rodzice mają możliwość uzyskania kompleksowej informacji nt. rozwoju i funkcjonowania dziecka, uzyskania wsparcia, uzyskania informacji o dodatkowym wyposażeniu dziecka w pomoce i sprzęt rehabilitacyjny, zdobycia rzetelnej wiedzy na temat metod rehabilitacyjnych, terapeutycznych i wychowawczych.
- Aktywny obywatel - program adresowany jest do uczniów, którzy chcą poznawać problemy swojej społeczności, włączać się w ich rozwiązywanie i czerpać satysfakcję z takich działań. Podstawową cechą społeczeństwa obywatelskiego jest świadomość jego członków o potrzebach wspólnoty oraz dążenie do ich zaspokajania, czyli zainteresowanie sprawami społeczeństwa oraz poczucie odpowiedzialności za jego dobro.

Szkolnictwo zawodowe

Zawody i profile kształcenia zawodowego ustalane są przez dyrektorów szkół zawodowych, w porozumieniu z organem prowadzącym i po zasięgnięciu opinii Łódzkiego Kuratora Oświaty oraz Powiatowej Rady Zatrudnienia. Do opracowania kompleksowej oferty kształcenia zawodowego wykorzystywane są wyniki analiz rynku pracy prowadzone przez różne podmioty m.in. powiatowe urzędy pracy oraz Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji w ŁCDNIKP.

Miasto Łódź prowadzi 18 zespołów szkół ponadgimnazjalnych, w których funkcjonuje 18 techników, 12 zasadniczych

szkół zawodowych, 1 szkoła policealna dla młodzieży, 6 techników uzupełniających. Oferta kształcenia zawodowego w roku szkolnym 2013/2014 zawiera ok. 60 zawodów na poziomie technikum i szkoły policealnej oraz 32 zawody na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej.

Oferta kształcenia zawodowego jest corocznie aktualizowana i uzupełniana o nowe kierunki, w zależności od potrzeb rynku pracy. W roku szkolnym 2013/2014 zaoferowano kształcenie w następujących kierunkach: technik analityk oraz technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej w kolejnym zespole szkół. Podjęto próbę odtworzenia zawodu kaletnik, krawiec - niestety oddziały nie powstały z powodu małej liczby chętnych.

Miasto Łódź od kilku lat podejmuje działania mające na celu zwiększenie liczby oddziałów w szkołach zawodowych. Zaplanowano na rok szkolny 2014/2015 przyjęcie do oddziałów licealnych ok. 55,8% młodzieży, do techników 35%, do zasadniczych szkół zawodowych 9,2% z ogółu aplikujących o przyjęcie do szkół ponadgimnazjalnych.

Tab. 76. Kierunki i liczba uczniów w systemie szkół zawodowych

Nazwa zawodu	Liczba uczniów	
	2012/2013	2013/2014
Blacharz samochodowy	104	92
Cukiernik	132	131
Dekarz	11	8
Drukarz	17	10
Elektromechanik	65	62
Elektromechanik pojazdów samochodowych	145	140
Elektryk	40	34
Fotograf	50	46
Fototechnik	131	182
Fryzjer	145	137
Kelner	32	57
Kucharz	309	325
Kucharz małej gastronomii	54	
Mechanik - monter maszyn i urządzeń	51	29
Mechanik pojazdów samochodowych	84	75
Monter - elektronik	48	47
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	14	5
Monter mechatronik	82	81
Monter sieci instalacji i urządzeń sanitarnych	11	14
Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	21	43
Murarz	14	9
Murarz-tylnkarz	12	21
Ogrodnik	31	12
Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	6	5
Piekarz	42	48
Sprzedawca	77	65
Stolarz	17	23
Technik analityk		28
Technik architektury krajobrazu	89	83
Technik budownictwa	179	148
Technik cyfrowych procesów graficznych	275	284
Technik drogownictwa	113	87
Technik dróg i mostów kolejowych	10	20
Technik ekonomista	285	282
Technik elektronik	176	178
Technik elektryk	136	129
Technik energetyk	85	101
Technik gazownictwa	211	171
Technik geodeta	152	164
Technik geolog	14	25
Technik handlowiec	211	203
Technik hotelarstwa	244	225
Technik informatyk	836	809
Technik logistyk	438	423
Technik mechanik	130	92
Technik mechatronik	648	604
Technik obsługi turystycznej	235	228
Technik ochrony środowiska	28	30
Technik ogrodnik	38	34
Technik organizacji reklamy	98	103
Technik organizacji usług gastronomicznych	149	85
Technik pojazdów samochodowych	247	265
Technik poligraf	69	41
Technik procesów drukowania	29	35
Technik renowacji elementów architektury	13	20
Technik spedytor	57	82
Technik technologii drewna	32	36
Technik technologii odzieży	93	79
Technik technologii żywności	161	170
Technik teleinformatyk	56	68
Technik transportu kolejowego	16	46
Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	58	95
Technik urządzeń sanitarnych	154	140
Technik usług fryzjerskich	143	147
Technik usług kosmetycznych	16	10
Technik weterynarii	65	96
Technik włókiennik	14	20
Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	27	34
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	162	77
Technik żywienia i usług gastronomicznych	160	301
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	39	17
Wędliniarz	11	16
Razem	8147	8032

Źródło: Wydział Edukacji

Współpraca szkół z pracodawcami

Współpraca szkoły – pracodawcy najczęściej ma charakter bezpośrednich kontaktów wybranych pracodawców ze szkołą i dotyczy odbywania praktyk zawodowych, a w przypadku sześciu szkół również zajęć praktycznych. Wiele szkół nawiązało ścisłą współpracę z firmami, dzięki której funkcjonują klasy patronackie. Szkoły są wyposażane w nowoczesny sprzęt i urządzenia, prowadzone są kursy języka obcego ukierunkowanego zawodowo, absolwenci są zatrudniani przez pracodawców współpracujących ze szkołą. W regionie łódzkim współpraca szkół zawodowych z pracodawcami rozwija się bardzo prężnie. Zdarza się wspólne organizowanie staży i praktyk, w tym zagranicznych.

W roku szkolnym 2012/2013 utworzono klasy patronackie 24 przedsiębiorstw w 7 zespołach szkół ponadgimnazjalnych. Uczyło się w nich 2 466 uczniów. Obecnie 30 firm objęło patronatem 8 zespołów szkół zawodowych i 1 322 uczniów. Patronatem pracodawców objęte są szkoły kształcące w branży mechanicznej, elektrycznej, mechatronicznej, budowlanej, włókienniczo-odzieżowej, motoryzacyjnej, urządzeń sanitarnych i gazowniczych odnawialnych źródeł energii oraz logistyki. Szkoły zawodowe samodzielnie poszukują partnerów wśród pracodawców lub też pracodawcy poszukują kontaktu ze szkołą.

Oprócz podpisania umów o objęciu szkoły lub oddziału patronatem, istnieją inne formy współpracy pracodawców ze szkołami: są to m.in. zajęcia praktyczne objęte programem kształcenia, prowadzone najczęściej w zakładzie pracy przez pracownika firmy. W regionie łódzkim zajęcia te organizuje 30 przedsiębiorstw, dla 16 szkół zawodowych, w tym 2 zespołów szkół specjalnych oraz 120 rzemieślniczych zakładów fryzjerskich dla 1 szkoły zawodowej. Z kolei praktyki zawodowe dla uczniów 18 zespołów szkół zawodowych prowadzi 195 pracodawców.

Do najciekawszych form współpracy szkół z pracodawcami należą: organizowanie warsztatów i praktycznej nauki zawodu w siedzibie firmy, szkolenia dla nauczycieli i uczniów, wycieczki zawodoznawcze, doposażanie pracowni specjalistycznych, zapewnianie miejsc pracy dla absolwentów, pomoc finansowa w zakresie modernizacji pomieszczeń, finansowanie nauki języka obcego, fundowanie stypendiów dla uczniów uzdolnionych, znaczące doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i urządzenia.

W 2013 roku z inicjatywy Prezydenta Miasta Łodzi podjęto starania mające na celu zachęcenie pracodawców do nawiązywania współpracy ze szkołami i wspierania ich w kształceniu zawodowym. W marcu 2013 r. rozstrzygnięto konkurs „Łódzkie Łabędzie” dla pracodawcy kreującego i wspierającego edukację. Wyniki konkursu:

I miejsce - firma P&G Gillette Poland Internationale sp. z o.o.,

II miejsce - firma Engorem Sp. z o.o.,

III miejsce - firma Dalkia Łódź S.A.

Nagrodę Specjalną - Statuetkę „Łódzkiego Łabędzia” - za wspieranie szkolnego systemu edukacji w skali całego kraju - otrzymała firma Festo Sp. z o.o.

Tab. 77. Klasy patronackie w łódzkich zespołach szkół ponadgimnazjalnych

Nazwa zawodu	Nazwa firmy	Liczba uczniów	
		2012/2013	2013/2014
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3	Zakłady Mięsne Zbyszko Zbigniew Kruk	200	205
	Andrespol		
	ZWIK Łódź	103	140
	HERZ Armatura i Systemy Grzewcze Sp. z o.o. Wieliczka	57	80
	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. (poprzednia nazwa Mazowiecka Spółka Gazownictwa, Łódź)	99	171
	FAKRO sp. z o.o. Nowy Sącz	-	80
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5	PKP PLK S.A. w Warszawie	26	66
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9	Dalkia Łódź S.A.	98	110
	Engorem Sp. z o.o.	117	6
	BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o.	102	58
	Flextronics Logistics Poland Sp. z o.o.	248	127
	Compal Europe (Poland) Sp. z o.o.	248	
	Gillette Poland International Sp. z o.o.	88	28
	ASD Sp. z o.o.	25	21
	Wydział Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej	496	489
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10	BSH	95	54
	ASD	64	36
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15	Mapei Polska Sp. z o. o.	21	59
	Knauf Polska Sp. z o. o.	59	60
	Polskie Stowarzyszenie Dekarzy	91	
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19	Ariadna S.A. Fabryka Nici	20	54
	Zakład Włókienniczy Biliński s. j.	20	54
	PPH „POLEXIM” GmbH	20	54
	Herkules PC Components	88	118
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20	Stowarzyszenie Elektryków Polskich	-	146
	NOT	-	301
	Chint Poland	-	301
	Galmet sp. z o.o.	-	15
	SIMP	-	83
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22	IPA Region Łódź Górna	81	-
	P.U.H. Nordyński	0	107
Razem		2 466	3 023

Źródło: Wydział Edukacji

Kształcenie ustawiczne

Miasto Łódź jest organem prowadzącym dla Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego (ŁCDNiKP) oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU) prowadzących kształcenie praktyczne dla młodzieży oraz kształcenie dorosłych w formach szkolnych i pozaszkolnych. Jednocześnie w dwóch zespołach szkół zawodowych, obok kształcenia dla młodzieży, prowadzone jest kształcenie dla dorosłych w technikum uzupełniającym.

Kształcenie dorosłych w Centrum Kształcenia Ustawicznego odbywa się w gimnazjum, liceum ogólnokształcącym, technikum uzupełniającym i szkole policealnej. Od 1 września 2013 r. nie jest prowadzony nabór do techników uzupełniających dla dorosłych. W związku ze zmianami w systemie oświaty (od 1 września 2012 r.) osoby dorosłe mogą uzyskać lub uzupełnić wykształcenie zawodowe nie tylko w szkołach dla dorosłych, ale także na kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Ustawa o systemie oświaty wprowadziła kwalifikacyjne kursy zawodowe, których ukończenie umożliwi

przystąpienie do egzaminu zawodowego w zakresie kwalifikacji wyodrębnionych w wybranym zawodzie. Kursy te kierowane są do osób dorosłych na każdym etapie ich pracy zawodowej. Egzamin po kwalifikacyjnym kursie zawodowym będzie odbywać się na tych samych zasadach formalnych, jak w zasadniczej szkole zawodowej lub w technikum. Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w określonym zawodzie będzie mogła otrzymać osoba, która posiada poziom wykształcenia wymagany dla danego zawodu (odpowiednio wykształcenie zasadnicze zawodowe lub średnie) oraz zda egzaminy z zakresu wszystkich kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie.

W ramach kształcenia ustawicznego w 2013 roku podjęto następujące działania:

- W Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego:
 - zorganizowano seminaria i warsztaty dla pracodawców i pracowników firm różnych branż, związane z opracowywaniem opisu standardu kompetencji zawodowych dla 40 zawodów – łącznie 65 godzin dla 97 osób,
 - zorganizowano konsultacje grupowe dla 15 pracodawców dotyczące promocji zawodów mechatronicznych,
 - zorganizowano i przeprowadzono kursy dla dorosłych zamierzających osiągnąć nowe kwalifikacje zawodowe: w wymiarze 40 godzin dla 15 osób w zakresie programowania tokarek CNC, w wymiarze 30 godzin dla 15 osób, kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji E.19. Projektowanie i programowanie urządzeń i systemów mechatronicznych dla 24 osób dorosłych oraz w zakresie kwalifikacji T.15 Organizacja żywienia i usług gastronomicznych dla 24 osób dorosłych,
 - zorganizowano praktykę zawodową w zakresie eksploatacji i napraw urządzeń i systemów mechatronicznych dla 5 osób kształcących się w szkole policealnej dla dorosłych oraz dla 7 osób - uczestników kwalifikacyjnego kursu zawodowego w zakresie kwalifikacji E.19. Projektowanie i programowanie urządzeń i systemów mechatronicznych,
 - zorganizowano praktykę zawodową w wymiarze po 45 godzin dla 3 osób studiujących historię,
 - zorganizowano prezentacje stanowisk techniczno-dydaktycznych w Regionalnym Ośrodku Edukacji Mechatronicznej (łącznie 57 godzin - 78 uczestników),
 - zorganizowano 5 - godzinne seminarium nt: „Nowe możliwości współpracy na płaszczyźnie pracodawcy - szkoła zawodowa” dla 61 uczestników - przedstawicieli rynku pracy, podczas którego przedstawiono szczegółową ofertę kształcenia ustawicznego w ŁCDNiKP,
 - zorganizowano cykl szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla 385 pracowników - łącznie 220 godz.
- W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 zorganizowano zawodowy kurs kwalifikacyjny w zawodzie technik gazownictwa w ramach kwalifikacji B23 Organizacja robót związanych z budową i eksploatacją sieci gazowych.

Monitoring rynku pracy pod względem zapotrzebowania na konkretne kierunki zawodowe.

Wydział Edukacji od kilku lat finansuje działalność Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji (ORPdE), które zostało powołane w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w celu prowadzenia kompleksowego monitorowania rynku pracy dla potrzeb kształcenia, zwłaszcza zawodowego. Obserwatorium dostarcza aktualne informacje o potrzebach rynku pracy i oczekiwaniach pracodawców oraz prognozach rynku pracy.

Działania ORPdE w 2013 r.

- We współpracy z Wydziałem Edukacji UMŁ zorganizowano Punkt Konsultacyjny Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji podczas XVI Łódzkich Targów Edukacyjnych. W czasie Targów udzielono 150 konsultacji, z których skorzystało łącznie 225 osób.
- Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji podczas Targów Edukacji i Pracy

(23.05.2013 r.), które zostały zorganizowane przez Łódzką Wojewódzką Komendę OHP oraz Akademię Humanistyczno-Ekonomiczną w Łodzi.

- Realizacja 7 projektów analityczno-badawczych i ekspertyz dotyczących edukacji i rynku pracy.
- Opracowanie oferty zajęć edukacyjnych dla uczniów:
 - zrealizowano 43 godziny zajęć edukacyjnych dla 18 szkół, z których skorzystało 806 uczniów (przykładowe tematy zajęć: Absolwent szkoły na rynku pracy, Aktualne potrzeby rynku pracy i oczekiwania pracodawców, Sytuacja na rynku pracy w Łodzi i w województwie łódzkim w świetle aktualnych wyników badań, Prognozy rynku pracy).
 - współudział w organizacji i prowadzeniu sesji: Promocja szkoły na zakręcie – jak poprawić jej skuteczność?,
 - udział w międzynarodowym seminarium dotyczącym odnawialnych źródeł energii, prezentacja projektu badawczego - Stan i prognozy rozwoju sektora energetyki odnawialnej w Polsce i w województwie łódzkim z perspektywy potrzeb rynku pracy,
 - udział w spotkaniu panelowym „Lokalny rynek pracy – oczekiwania i perspektywy”,
 - dwa opracowania z cyklu: Aktualna informacja o rynku pracy,
 - publikacja 6 artykułów,
 - udział w panelu „Partnerstwo samorządu gospodarczego i samorządu terytorialnego w rozwoju kształcenia zawodowego na rzecz regionalnego rynku pracy” podczas VI Europejskiego Forum Gospodarczego zorganizowanego przez Urząd Marszałkowski w Łodzi,
 - udział w międzynarodowej konferencji na temat „Nauka – edukacja – rynek pracy w perspektywie europejskich doświadczeń”,
 - zorganizowano dziesiąte (w ramach cyklu) seminarium partnerskie „Monitorowanie rynku pracy dla edukacji w kontekście aktualnych wyników prac analityczno-badawczych”. Tematyka spotkania obejmowała następujące zagadnienia: wskaźniki jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego na tle innych województw, świadomość wyboru zawodu wśród uczniów szkół w województwie łódzkim, zapotrzebowanie kadrowe firm w Łodzi zwłaszcza na pracowników w wieku 50+ oraz kierunki współpracy partnerskiej w zakresie monitorowania rynku pracy dla potrzeb edukacji w regionie,
- Rozpoczęcie projektów analityczno-badawczych: Badanie losów absolwentów łódzkich szkół zawodowych oraz Diagnoza potrzeb łódzkiego rynku pracy w sekcji Q (opieka zdrowotna i pomoc społeczna). W ramach projektów prowadzonych w roku szkolnym 2013/2014 zostaną przeprowadzone m.in. badania ankietowe na celowo dobranej próbie, poświęcone tym tematom,
- Przygotowanie opinii w sprawie uruchomienia nowych kierunków kształcenia na rok szkolny 2014/15.

Kształcenie specjalne

Miasto w obszarze kształcenia uczniów niepełnosprawnych prowadzi politykę respektującą prawo rodzica do wyboru ścieżki kształcenia dla swojego dziecka. W roku szkolnym 2012/2013 uczniowie posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego korzystali z oferty szkół specjalnych, integracyjnych i ogólnodostępnych.

W Łodzi funkcjonuje 6 zespołów wczesnego wspomaganie rozwoju zorganizowanych w:

- Zespole Szkół Specjalnych nr 4 - oferta dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe), w tym dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną, autyzmem,
- Zespole Szkół Specjalnych nr 5 - oferta dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe), w tym dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Zespole Szkół Specjalnych nr 7 - oferta dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych

(upośledzenia umysłowe), w tym dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,

- Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 4 - oferta dla dzieci niesłyszących oraz dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 6 - oferta dla dzieci słabo widzących i niewidomych,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 - oferta dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe).

W roku szkolnym 2012/2013 specjalistycznymi działaniami terapeutyczno rehabilitacyjnymi objętych było 297 dzieci.

Tab. 78. Dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju

Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganie rozwoju	
2011/2012	260
2012/2013	297
2013/2014	310

Źródło: Wydział Edukacji

Wśród najistotniejszych działań szkolnictwa specjalnego w roku szkolnym 2012/2013 poza zapewnieniem edukacji, rewalidacji i wychowania dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej należy wymienić:

- Zorganizowanie dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla 1091 uczniów, w tym artystycznych (292), informatyczno - technicznych (121), przedmiotowych (157), sportowych (277), turystyczno – krajoznawczych (185 dzieci),
- XIII Integracyjny Turniej Unihokeja „O złoty krążek” o zasięgu wojewódzkim zorganizowany przez Zespół Szkół Specjalnych nr 5,
- „Dzień Białej Laski” - spotkanie integracyjne ze szkołami ogólnodostępnymi. Impreza o charakterze miejskim organizowana przez Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy nr 6,
- V Ogólnopolski Festiwal Kolęd i Pastoralek zorganizowany przez Specjalny ośrodek Szkolno - Wychowawczy nr 6,
- IX Festiwal o Łodzi i regionie zorganizowany przez Zespół Szkół Specjalnych nr 5,
- Mistrzostwa w pływaniu szkół specjalnych zorganizowane przez Zespół Szkół Specjalnych nr 7,
- IX Wojewódzki Przegląd Piosenki Religijnej zorganizowany przez Zespół Szkół Specjalnych nr 6,
- Aktywny udział szkół specjalnych w Światowym Dniu Wiedzy na Temat Autyzmu - główny organizator Zespół Szkół Specjalnych nr 4,
- Realizację projektu pn. „Soboty ze specjalistami”, którego celem było zwiększenie dostępności do usług specjalistów (psychologów, pedagogów specjalnych, terapeutów, rehabilitantów, lekarzy) pracujących w Zespołach Wczesnego Wspomagania Rozwoju.

Dofinansowanie dowozu uczniów do szkół specjalnych

W mieście uczniowie niepełnosprawni uczęszczający do szkół i placówek kształcenia specjalnego korzystają z:

- transportu Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego „Przewozy Specjalne” (koszt 503,5 tys. zł – 200 uczniów),
- z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską wraz z opiekunem posiadającym bilet specjalny (wydano 480 biletów),
- refundacji dowozu transportem własnym rodziców/opiekunów prawnych (koszt 631,86 zł).

W roku szkolnym 2012/2013 wprowadzono do umowy zawartej pomiędzy Miastem, a MPK „Przewozy specjalne” nowe priorytety w realizacji zadania związanego z dowozem niepełnosprawnych uczniów do szkół i placówek. Zmiany te zobowiązują MPK do objęcia dowozem w pierwszej kolejności uczniów niepełnosprawnych, którzy nie mogą korzystać z komunikacji miejskiej.

Pozostałe placówki oświatowe

Placówki oświatowo-wychowawcze odgrywają dużą rolę kulturotwórczą w środowisku lokalnym. Są organizatorami

dużych imprez kulturalno-oświatowych, koncertów, wystaw, spektakli teatralnych, imprez sportowych, konkursów literackich i plastycznych. Prowadzą wymianę zagraniczną, współpracują z miastami partnerskim, realizują projekty międzynarodowe, służące rozwojowi kompetencji społecznych u dzieci i młodzieży.

W ich ofercie na wyróżnienie zasługują okresowe działania edukacyjno-kulturalne z zakresu edukacji filmowej, żeglarstwa, profilaktyki przeciwdziałania patologiom, zajęcia dla uczniów szkół z edukacji ekologicznej i międzykulturowej.

Bardzo ważnym zadaniem placówek oświatowo-wychowawczych jest wspieranie łódzkich uczniów oraz wyrównywanie szans rozwoju dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych wychowawczo oraz osób niepełnosprawnych. Placówki oświatowo-wychowawcze biorą aktywny udział w organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży. Ich oferta cieszy się dużym powodzeniem wśród uczniów i rodziców.

Tab. 79. Udział w zajęciach w placówkach oświatowo-wychowawczych

		2010/2011	2011/2012	2012/2013
Formy stałe	Liczba zajęć	145	158	158
	Liczba uczestników	3 624	3 826	3 789
Formy okresowe	Liczba zajęć	48	77	68
	Liczba uczestników	5 072	9 085	8 970
	Liczba uczestników zajęć leśnych miesięcznie	400	400	400
Formy okazjonalne	Liczba zajęć	142	162	159
	Liczba uczestników	24 076	30 737	28 760

Źródło: Wydział Edukacji

W lipcu w Barcelonie miał miejsce kolejny międzynarodowy projekt wymiany młodzieży Circus Culture 4 Europe. W projekcie tym brało udział łącznie ok. 50 osób z czterech państw: Hiszpanii (Barcelona), Niemiec (Stuttgart), Czech (Brno) oraz dziesięcioosobowa grupa młodzieży z Polski – uczestnicy zajęć kuglarskich z Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 1 w Łodzi. Srebrny Dyplom oraz Nagroda Specjalna za najlepsze wykonanie współczesnej muzyki sakralnej w trakcie V Ogólnopolskiego Konkursu Chóralnego ARS LITURGICA przypadło dla Międzyszkolnego Młodzieżowego Chóru Żeńskiego IUVENALES CANTORES oraz I miejsce na Międzynarodowym Festiwalu Folkowe Inspiracje 2012, a II miejsce w 2013 przypadł dla Pierwszej Łódzkiej Orkiestry Gitarowej.

Pałac Młodzieży otrzymał natomiast Nagrodę Państwowego Instytutu Sztuki Filmowej dla Centralnego Gabinetu Edukacji Filmowej działającego w Pałacu Młodzieży. Nagroda ta została wręczona podczas 38. Gdynia - Festiwal Filmowy – niewątpliwie jednego z najbardziej prestiżowych festiwali w naszym kraju.

Kadra w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Miasto.

Tab. 80. Zatrudnienie nauczycieli według stopnia awansu zawodowego

	stażysta			kontraktowy			mianowany			dyplomowany			razem		
	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Przedszkola	191	127		412	469		459	510		468	495		1530	1601	
Szkoły podstawowe	96	110	86	589	573	573	1082	1048	1071	1166	1214	1272	2933	2945	3002
Gimnazja	50	47	36	319	232	221	643	523	501	686	604	641	1698	1406	1399
Szkoły ponadgimnazjalne	80	70	43	396	421	352	857	885	819	979	1106	1116	2312	2482	2330

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Edukacji.

Promowanie uczniów szczególnie uzdolnionych

W bieżącym roku szkolnym przyznane zostały stypendia motywacyjne dla 38 najlepszych uczniów łódzkich szkół w ramach Miejskiego Programu Wspierania Uczniów Szczególnie Uzdolnionych. Stypendium przyznawane jest na okres 10 miesięcy i wynosi 250 zł miesięcznie. O stypendium w ramach Programu mogli ubiegać się uczniowie: klas V-VI szkół

podstawowych, uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, którzy osiągnęli sukcesy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych, bardzo wysoką średnią ocen na świadectwie oraz mogli poszczycić się innymi dokonaniemii.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Tab. 81. Działania poradni psychologiczno – pedagogicznych.

Zadanie	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Współpraca ze szkołami i placówkami „dyżury” psychologów i pedagogów w szkołach i placówkach – liczba godzin.	7 511	8 302	9 709
Diagnozowanie, badania psychologiczno-pedagogiczne – liczba diagnoz i badań.	15 228	14 282	15 410
Orzecznictwo o potrzebie kształcenia specjalnego – liczba orzeczeń.	831	1 001	1 223
Orzecznictwo o potrzebie nauczania indywidualnego – liczba orzeczeń.	724	853	791
Opiniowanie – liczba opinii.	7 262	6 083	5 449
Poradnictwo, konsultacje – liczba porad i konsultacji.	14 003	14 937	22 366
Doradztwo zawodowe – liczba godzin z poradnictwa zawodowego.	1 079	1 281	1 347
Działalność terapeutyczna – liczba uczniów objętych terapią logopedyczną.	1 542	1 811	1 870
Działalność terapeutyczna – liczba uczniów objętych terapią psychologiczno – pedagogiczną.	2 523	2 962	2 904
Działalność profilaktyczna – zajęcia grupowe.	2 541	2 397	2 389
Ogółem liczba dzieci i młodzieży objętej różnymi formami pomocy psychologiczno – pedagogicznej,	36 861	38 344	43 316
w tym % dzieci korzystających z więcej niż jednej formy pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	22%	25%	30%

Źródło: Wydział Edukacji.

Zasadnicza zmiana w realizacji podstawowych zadań poradni psychologiczno–pedagogicznych dotyczy skuteczności, jakości i liczby świadczonych usług.

W roku szkolnym 2012/2013 poradnie dodatkowo:

- prowadziły badania przesiewowe w przedszkolach i szkołach (dotyczy dzieci 5, 6, i 7 – letnich);
- brały aktywny udział w Europejskim Tygodniu Świadomości Dysleksji oraz w Światowym Dniu Wiedzy na Temat Autyzmu „Zaświeć się na niebiesko”;
- współpracowały z miejskimi żłobkami w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju;
- zorganizowały zajęcia dla dzieci pozostających w okresie wakacji letnich w mieście;
- włączyły się aktywnie do przygotowania programu „Mój zdolny uczeń” (opracowanie ankiety dla szkół, analiza wyników wdrożenie projektu do realizacji).

Wszystkie zadania statutowe oraz dodatkowe w obszarze udzielania pomocy psychologiczno–pedagogicznej szkołom i rodzicom realizują pracownicy poradni, posiadający wysokie kwalifikacje zawodowe. Spektrum dodatkowych kwalifikacji jest szerokie i dostosowane do stale rosnących i zmieniających się potrzeb środowiska lokalnego. Łącznie specjaliści w ciągu ostatnich 3 lat zdobyli dodatkowo 336 nowych kwalifikacji.

Organizowanie czasu wolnego

Szkoły i placówki budują bogatą ofertę zajęć dodatkowych dla swoich uczniów. Zajęcia na terenie szkół prowadzone są przez nauczycieli w nich zatrudnionych, a ich uczestnikami są uczniowie danej szkoły. Szczególnie dużym zainteresowaniem tą formą pracy z dziećmi i młodzieżą cieszą się zajęcia prowadzone w szkołach podstawowych i gimnazjach. Najczęściej są to zajęcia sportowe, informatyczne, plastyczne, ale także tzw. koła zainteresowań (np. matematyczne, biologiczne, historyczne) rozwijające zainteresowania uczniów. W 2013 r. w każdej szkole prowadzono średnio 5 godz. zajęć pozalekcyjnych w tygodniu. Inną formą pracy pozalekcyjnej są zajęcia adresowane do dzieci i młodzieży zagrożonej negatywnymi zjawiskami społecznymi (np. zagrożonych wykluczeniem edukacyjnym i społecznym). Na realizację zajęć adresowanych do tej szczególnej grupy uczniów Wydział Edukacji przekazał 1,5 mln zł, dzięki czemu,

co najmniej 3 tys. uczniów bierze w nich udział. Należy zaznaczyć, że większość z zajęć realizowana jest poza szkołami (kręgielnie, baseny, kina, teatry, muzea itp.);

Placówki oświatowo-wychowawcze wspierają i uzupełniają zadania szkół w zakresie kształtowania i rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży. Efektywnie zabezpieczają czas wolny prowadząc stałe zajęcia klubowe, świetlicowe, sportowe, artystyczne, ekologiczne, a także z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Na terenie Łodzi funkcjonuje 5 placówek oświatowo-wychowawczych, w tym Pałac Młodzieży i Specjalistyczne Ognisko Pracy Pozaszkolnej Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne. Rocznie w zajęciach i imprezach organizowanych w tych placówkach bierze udział ponad 10 tys. uczestników;

W ramach Miejskich Programów Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Zapobiegania Narkomanii i Aktywizacji Społecznej Dzieci i Młodzieży Wydział Edukacji dofinansowuje programy realizowane przez organizacje pozarządowe, w tym także zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży. Wszystkie projekty realizowane przez organizacje pozarządowe adresowane są do ściśle określonej grupy beneficjentów. W 2013 r. po raz pierwszy skierowano specjalistyczne programy do dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. Na ten cel przekazano 65 tys. zł, natomiast na realizację przez organizacje pozarządowe zajęć dodatkowych przeznaczono łącznie 245 tys. zł.

Istotną zmianą w realizacji zadań we współpracy z organizacjami pozarządowymi było przeprowadzenie przez Miasto Łódź konkursu ofert wspólnie z Funduszem Innowacji Społecznych (w ramach partnerstwa publiczno – prywatnego). Formuła utworzenia Funduszu została wypracowana wspólnie przez Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju, Biuro Projektowe w Polsce (UNDP), Urząd Miasta Łodzi (UML) oraz Łódzką Federację Organizacji Pozarządowych (ŁFOP). Wspólna komisja oceniała składane wnioski. Dzięki tej formule wszystkie organizacje wyłonione w I i II etapie otrzymały 100 % dofinansowania, bez konieczności wnoszenia wkładu własnego do realizowanych projektów.

Corocznie Miasto podejmuje wiele działań na rzecz zapewnienia aktywnego spędzenia czasu wolnego dla jak największej liczby łódzkich dzieci i młodzieży zarówno w okresie ferii zimowych, jak i wakacji. Zimą organizatorami wypoczynku w miejscu zamieszkania, w formie półkolonii (z ciepłym posiłkiem, opieką wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, bazą lokalowo - edukacyjną, sportową oraz ciekawym programem pobytu) i zajęć otwartych (bezpłatnych, o różnych profilach zainteresowań, atrakcyjnych pod względem edukacyjnym, artystycznym, sportowym, z opieką wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, instruktorskiej lub trenerskiej), było 21 organizacji pozarządowych, 11 szkół oraz 4 placówki oświatowo-wychowawcze (Centra Zajęć Pozaszkolnych nr 1, 2, 3 i Pałac Młodzieży). Skorzystało z niego ponad 2500 dzieci. Latem organizatorami wypoczynku w miejscu zamieszkania, również w formie półkolonii i zajęć otwartych, było 8 organizacji pozarządowych oraz 4 placówki oświatowo-wychowawcze. Czynne były również wszystkie boiska wybudowane w ramach programu „Moje boisko- ORLIK 2012” i boiska wielofunkcyjne. Z tej formy wypoczynku skorzystało ponad 2000 dzieci. W ramach wypoczynku wyjazdowego w okresie wakacji, dofinansowywanego co roku przez Miasto, 13 organizacji pozarządowych były organizatorami kolonii wypoczynkowych, obozów harcerskich i specjalistycznych, także dla uczniów niepełnosprawnych, z których skorzystało ponad 1 700 dzieci. Organizacje pozarządowe zorganizowały również kolonie letnie dla 900 dzieci bez zabezpieczenia socjalnego, w tym także dla uczniów niepełnosprawnych. Kolonie odbywały się także w Ośrodku Wypoczynkowym w Grotnikach, gdzie 200 dzieci z rodzin bez zabezpieczenia materialnego, uczestniczyło w czterech dwutygodniowych turnusach.

Na dofinansowanie organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży w 2013 wydano 1,5 mln zł (w 2012 r. - 1,97 mln zł), z wypoczynku w 2013 r. skorzystało 7 359 uczestników (2012 – 8 821).

Edukacja kulturalna

Edukacja kulturalna jest jednym z priorytetowych zadań realizowanych w łódzkich szkołach. Nowa podstawa programowa kładzie duży nacisk na przedmioty artystyczne w szkole. Wychowanie muzyczne i plastyczne w klasach

I-III szkoły podstawowej może być powierzane nauczycielom – specjalistom. Przywraca również odpowiednią rangę muzyce i plastyce w klasach IV-VI przyznając na ich nauczanie po 95 godzin w II etapie nauki na każdy przedmiot. W gimnazjum (III etap edukacyjny) oprócz plastyki (30 godzin) oraz muzyki (30 godzin) wprowadzone są zajęcia artystyczne (60 godzin w modułach po 30 godzin). Zadaniem tak zorganizowanej edukacji artystycznej jest z jednej strony dopełnienie edukacji ogólnej, a z drugiej strony umożliwienie uzupełnienia wykształcenia w sposób dostosowany do indywidualnych wyborów uczniowskich. W szkołach ponadgimnazjalnych (IV etap edukacyjny) jest również możliwość zorganizowania zajęć artystycznych, ale są to zajęcia nieobowiązkowe, do wyboru przez ucznia. W celu zwiększenia efektywności edukacji kulturalnej od 2013 r. Wydział Edukacji wraz z przedstawicielami łódzkich szkół i placówek oświatowych aktywnie uczestniczy w opracowywaniu zasad prowadzenia szeroko rozumianej edukacji kulturalnej dla łódzkich dzieci i młodzieży. Koordynatorem projektu jest Wydział Kultury, a oprócz przedstawicieli oświaty w pracach aktywnie uczestniczą przedstawiciele instytucji kultury. Efektem prac ma być opracowanie „mapy”, która pozwoli na wspólne działania na rzecz rozwoju edukacji kulturalnej w Łodzi.

ŁÓDZKIE SZKOLNICTWO WYŻSZE

Współpraca z uczelniami wyższymi

W ramach konkursu ofert na promocję Łodzi akademickiej, łącznie do dofinansowania wytypowano 80 inicjatyw promujących Łódź podczas międzynarodowych, ogólnopolskich i regionalnych konferencji, sesji, seminariów naukowych oraz wyjazdów zagranicznych uczelni.

W ramach realizowanej po raz drugi kategorii „Visiting Professors” zaproszono do Łodzi 11 wybitnych osobistości, których osiągnięcia doceniane są na całym świecie oraz wykorzystano ich wiedzę na wykładach i seminariach dla łódzkich studentów i zainteresowanych mieszkańców. Głównym założeniem projektu jest promocja autorytetów naukowych, specjalistów odznaczających się twórczymi osiągnięciami, o wysokiej randze w skali międzynarodowej w dziedzinie nauki, sztuki, gospodarki lub polityki. Miasto udzieliło finansowego wsparcia przekraczającego 420 tys. zł 63 krajowym i międzynarodowym konferencjom, 11 wykładom wybitnych profesorów oraz jednemu zgłoszeniu patentowemu w ramach nowej kategorii wspierającej współpracę nauki z biznesem i komercjalizację badań naukowych.

W tym roku odbyła się XIII edycja Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi. Współorganizatorami Festiwalu są wszystkie łódzkie uczelnie, Oddział Łódzki PAN i wiele łódzkich instytucji kulturalnych. Celem Festiwalu jest prezentacja twórczej roli nauki w rozwoju gospodarczym i kulturalnym miasta, uświadamianie społeczeństwu tej roli, popularyzacja i prezentacja osiągnięć naukowych oraz artystycznych, zachęcenie młodzieży do zdobywania i pogłębiania wiedzy, integrowanie środowiska akademickiego. Imprezy (zgłoszono ok. 300) odbywają się na terenie uczelni, muzeów, teatrów, w siedzibie ŁTN, PAN-u, na rynku „Manufaktury”. Łódzkie Towarzystwo Naukowe jest też pomysłodawcą wyróżnienia „Łódzkie Eureka” przyznawanego łódzkim naukowcom przez Radę ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi za wybitne osiągnięcia naukowe, techniczne i artystyczne, które zostały dostrzeżone i nagrodzone w kraju i za granicą. Statuetki „Łódzkie Eureka” (7) tradycyjnie wręczane są przez Prezydenta Miasta w pierwszym dniu Festiwalu. W 2013 r. Miasto wsparło organizację Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki kwotą 115 tys. zł.

Miejski program stypendialny ma na celu stworzenie warunków sprzyjających podejmowaniu studiów na kierunkach istotnych dla rozwoju Łodzi. Stypendia wypłacane są od listopada do lipca. W 2013 r. złożono 70 aplikacji, z czego 50 złożyli doktoranci. Przyznano 17 stypendiów na kwoty 1 300 zł (dla laureatów olimpiad), 1 000 zł (dla finalistów olimpiad) oraz 1 880 zł (dla doktorantów).

Konkurs „Językowzięci” to działanie, w ramach którego otrzymać można dofinansowanie 2 semestrów nauki jednego z dziewięciu języków obcych najbardziej poszukiwanych przez łódzkich pracodawców, a jednocześnie mniej popularnych

wśród studentów i absolwentów. Należą do nich języki: chorwacki, czeski, duński, fiński, niderlandzki, norweski, portugalski, szwedzki oraz węgierski. W konkursie mogą brać udział zameldowani w Łodzi na pobyt stały lub czasowy studenci łódzkich szkół wyższych państwowych lub prywatnych, którzy ukończyli co najmniej I rok studiów oraz absolwenci łódzkich uczelni wyższych, którzy nie ukończyli 35 roku życia. Aktualnie, we współpracy z Politechniką Łódzką i Uniwersyteciem Medycznym, realizowana jest III edycja projektu. W kursach językowych bierze udział blisko 90 uczestników.

Program Młodzi w Łodzi

W 2013 r. realizowane były następujące inicjatywy Programu:

- VI edycja programu stypendialnego Młodzi w Łodzi – stypendia dla najlepszych studentów, finansowanie akademików oraz dodatkowych lektoratów z języków obcych fundowane przez łódzkich pracodawców. Stypendia przyznawane były w wysokości od 600 do 900 złotych brutto miesięcznie.

Tab. 82. Program stypendialny Młodzi w Łodzi

	2011	2012	2013
Liczba stypendiów	20	27	25
Zwrot kosztów zakwaterowania	3	3	1
Roczny bezpłatny lektorat z j. angielskiego	30	14	26
Liczba aplikacji	300	500	600

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy

- Portal praktyk i staży www.praktyki.lodz.pl - został stworzony w celu wspierania studentów łódzkich uczelni oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego w trakcie praktyk i staży. Z serwisu skorzystało dotychczas 470 pracodawców. W 2013 r. opublikowano ponad 490 ofert (2011 – 290, 2012 – 400). Stronę odwiedza średnio 5,7 tys. unikalnych użytkowników miesięcznie, przy ogólnej liczbie 12,7 tys. odwiedzin miesięcznie.
- III edycja programu płatnych staży wakacyjnych „Praktykuj w Łodzi!” – program oferuje płatne staże u najlepszych łódzkich pracodawców (w 2013 r. było ich 33). Corocznie najlepsi stażyści otrzymują propozycje zatrudnienia u swojego pracodawcy (w 2013 około 60% stażystów).

Tab. 83. Program płatnych staży wakacyjnych Praktykuj w Łodzi!

	2011	2012	2013
Liczba płatnych staży	40	110	106
Minimalna kwota stażu brutto w zł		ok. 700	ok. 700
Liczba aplikacji	1 000	2 000	600

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy

- V edycja konkursu na najlepszy biznesplan Młodzi w Łodzi – Mam Pomysł na Biznes - Jest to inicjatywa mająca na celu wyróżnienie i wsparcie realizacji najlepszych biznesplanów przyszłych i obecnie funkcjonujących młodych łódzkich przedsiębiorców. Wszyscy uczestnicy, którzy zgłoszą pomysły na własny biznes mają możliwość udziału w bezpłatnych szkoleniach oraz indywidualnym doradztwie, a najlepsi otrzymują nagrody finansowe, nagrody rzeczowe, kursy językowe lub bezpłatną obsługę księgową przyszłego przedsiębiorstwa. Pięć dotychczasowych edycji to łącznie: 540 pomysłów biznesowych, 142 profesjonalne biznesplany, ponad 60 funkcjonujących firm. W V edycji konkursu (2013) zgłoszone zostały 182 pomysły biznesowe (2011 – 135, 2012 – 98), natomiast do finału konkursu zakwalifikowało się 47 biznesplanów (2011 – 32, 2012 – 27), Kapituła wyłoniła dwóch Laureatów nagrody głównej oraz przyznała 15 wyróżnień.
- Bezpłatne szkolenia dla studentów „Twoja Kariera w Twoich Rękach” – Cykl bezpłatnych szkoleń dla studentów organizowanych przy współpracy z Partnerami programu „Młodzi w Łodzi”. Przykładowa tematyka szkoleń: komunikacja, autoprezentacja, wyznaczanie i realizacja celów, zarządzanie projektem, wstęp do testowania oprogramowania.

Tab. 84. Szkolenia „Twoja Kariera w Twoich Rękach”

	2011	2012	2013
Liczba szkoleń	29	42	64
Liczba uczestników	600	750	880

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy

- Wizyty w łódzkich firmach „Poznaj łódzkich Pracodawców” – w 2013 r. studenci odwiedzili: Contact Center mBank, Rule Financial, TomTom, Ericpol, Cominig, JTI, P&G Gillette, Tate&Lyle, Mobica, FON-SKB oraz GE.

Tab. 85. Wizyty w łódzkich firmach „Poznaj łódzkich Pracodawców”

	2011	2012	2013
Liczba firm	8	12	15
Liczba uczestników	200	180	285

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy

- Konkurs Studenci dla Łodzi – Kreujemy Lokalnie - głównym celem konkursu była aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej oraz podniesienie kompetencji kulturowych i społecznych mieszkańców Miasta poprzez zwiększenie uczestnictwa w życiu środowiska lokalnego. Konkurs skierowany był do studentów oraz absolwentów łódzkich uczelni wyższych (do 12 miesięcy od chwili ukończenia studiów). Do konkursu można było zgłaszać pomysły na realizację projektów z dziedziny szeroko pojętej edukacji, twórczości artystycznej, branży kreatywnej realizowanych na rzecz społeczności lokalnej. W pierwszej, pilotażowej edycji konkursu zgłoszonych zostało 21 projektów, z czego 9 otrzymało dofinansowanie i zostało zrealizowanych. Lista wybranych projektów w 2013 r.:
 - Milena Galuba - „Podstawy zdrowego żywienia”,
 - Natalia Anna Kalisz – „Obraz łączy ludzi”,
 - Magdalena Zdyb – „Piotrkowską Łódź płynie”,
 - Mateusz Delong – „Warsztaty z robotyki dla dzieci”,
 - Magdalena Drab – „Łódź pełna książek”,
 - Jędrzej Szynkowski – „Tydzień zmiany”,
 - Maria Krasnodębska – „Warsztaty artystyczne”,
 - Paulina Derendarz – „Śladami 4 Kultur”,
 - Katarzyna Sowa – „Od nas dla Was”.
- Karta rabatowa Młodzi w Łodzi - uruchomiona w październiku 2013 roku, nowa inicjatywa programu Młodzi w Łodzi, w ramach której studenci łódzkich uczelni mogą uzyskać rabaty na produkty i usługi oferowane przez partnerów (teatry, szkoły językowe, szkoły tańca, auto szkoły, kluby fitness, centra rozrywki oraz lokale gastronomiczne). Karta wydawana jest bezpłatnie. Do końca 2013 roku chęć otrzymania karty wyraziło 6 261 studentów, wydano 3 328 kart.
- Patronat programu Młodzi w Łodzi - w 2013 r., patronatem programu Młodzi w Łodzi objęte zostały 104 wydarzenia organizowane przez studentów lub dla studentów.
- Strona internetowa www.mlodziwlodzi.pl ma blisko 4 000 zarejestrowanych użytkowników newslettera oraz miesięcznie ponad 19 tysięcy niepowtarzalnych użytkowników i ponad 70 tys. odsłon. Fanpage na Facebooku ma już ponad 6 000 fanów.
- W 2013 r. pozyskano dofinansowanie unijne na realizację projektu „Młodzi w Łodzi – kampania zachęcająca do studiowania w Łodzi”. Całkowita wartość realizacji projektu wyniesie 919,9 tys. zł brutto.

AKTYWIZACJA ZAWODOWA ŁODZIAN

Informację na temat działań podejmowanych przez Miasto Łódź w celu aktywizacji zawodowej łodzian umieszczono w Filarze Gospodarka i Infrastruktura w Celu Łódź przedsiębiorcza, kreatywna i innowacyjna.

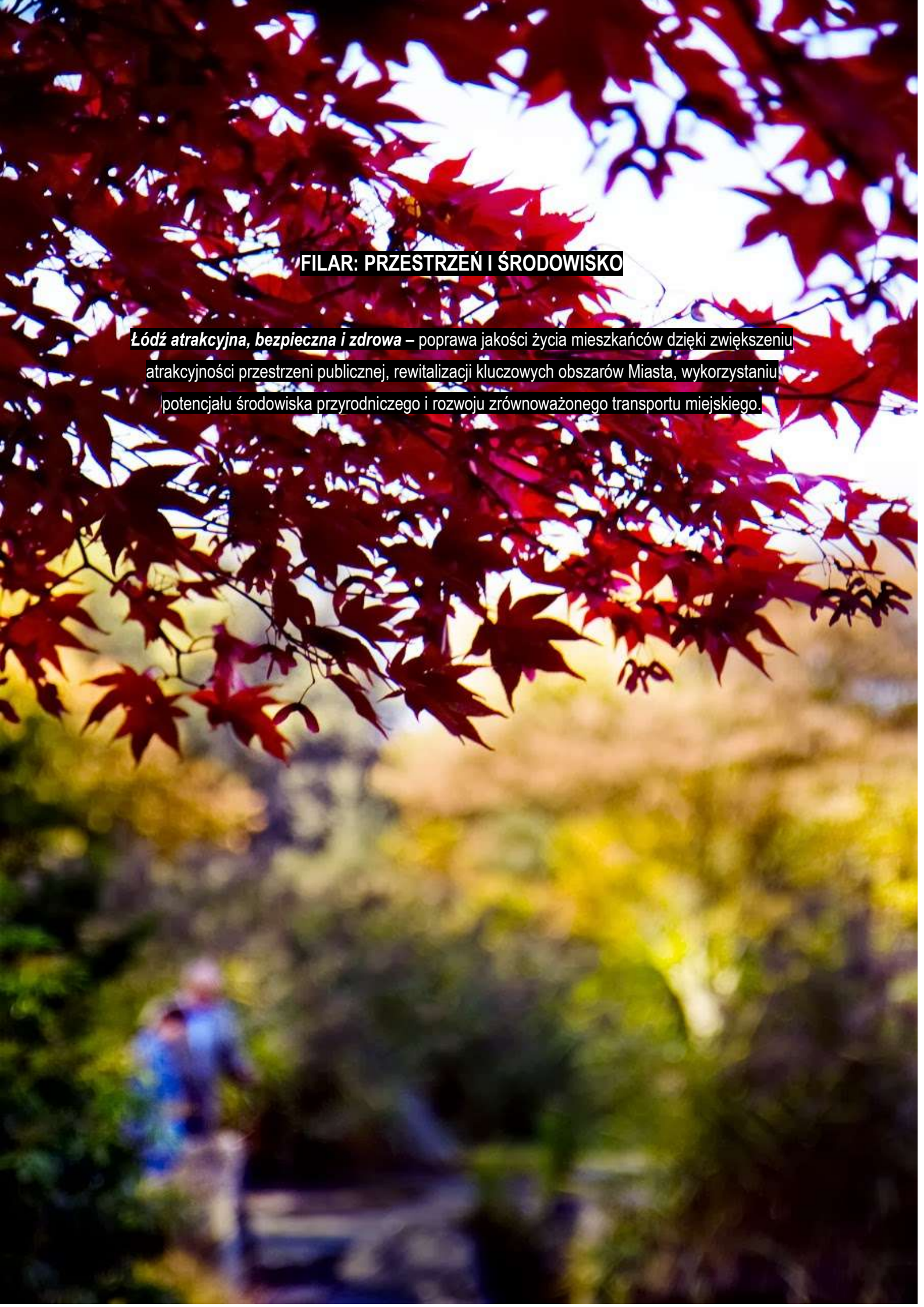
PODSUMOWANIE

Działania podejmowane w filarze mają na celu wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego dzięki rozwojowi edukacji, wzmocnieniu aktywności mieszkańców i zwiększeniu poziomu partycypacji społecznej. W rozdziale opisano działania związane z komunikacją społeczną, włączeniem społecznym, profilaktyką i promocją zdrowia oraz działania związane z kulturą, edukacją i sportem.

Główne rezultaty działań:

- W czerwcu 2012 r. powołany został Zespół ds. opracowania zasad funkcjonowania i wdrożenia budżetu obywatelskiego w Mieście Łodzi. Jego praca zaowocowała deklaracją Prezydenta o wdrożeniu Budżetu Obywatelskiego na 2014 r. i zarezerwowaniu na ten cel 20 mln zł. W konsultacjach budżetu obywatelskiego na 2014 r., zrealizowanych w 2013 r., zgłoszono 908 wniosków, z tego po weryfikacji pod głosowanie zostało ostatecznie poddanych 759. W głosowaniu, w którym wzięło udział ogółem 129 008 osób, oddano łącznie 186 888 kart do głosowania, z tego przez internet 146 903, a na kartach papierowych 39 985.
- Programy aktywizujące bezrobotnych z roku na rok cieszą się dużym zainteresowaniem odbiorców oraz są motywacją do zmiany stylu życia i ułatwiają zadbanie o własne zdrowie.
- Wieloletnia współpraca z instytucjami i organizacjami zewnętrznymi przyczyniła się do postrzegania Miasta jako ważnego partnera w przedsięwzięciach wspierających zdrowie łodzian i poprawiających kompetencje różnych środowisk w obszarze zdrowia.
- Miasto utrzymało certyfikat Zdrowego Miasta (jako jedyne polskie miasto nieprzerwanie od 1993 roku).
- Program „Łódzkiej Karty Dużej Rodziny” został zauważony i doceniony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, który wyraził zadowolenie z podjęcia tej inicjatywy na rzecz rodzin przez samorząd Miasta Łodzi.
- Zdobycie wyróżnienia i tytułu „Samorząd Równych Szans 2013” dla Miasta Łodzi w uznaniu zasług za najlepsze działania na rzecz osób niepełnosprawnych realizowane przez polskie samorządy.
- Zdobycie wyróżnienia dla Urzędu Miasta Łodzi za dobre praktyki w zakresie zatrudniania Osób Niepełnosprawnych w tym za organizację stażu rehabilitacyjnego dla Beneficjentów projektu „Staż w administracji publicznej wsparciem aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz budowaniem pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych na rynku pracy”.
- Nominacja do nagrody „Złotego Kłosa” w 2013 r. - dla urzędnika przyjaznego organizacjom pozarządowym w regionie łódzkim, w ramach VII Konkursu „Przełamujemy bariery” organizowanego przez Wsparcie Społeczne „Ja-Ty-My”, Centrum OPUS oraz Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Łódzkiego w ramach projektu „Ośrodek Ekonomii Społecznej”.
- Zdobycie nagrody dla Urzędu Miasta Łodzi i Oddziału ds. Osób Niepełnosprawnych w konkursie „Uwolnić Motyla” w 2013 r.
- Zakończenie zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym realizacji projektu „Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami”.
- Dzięki przekazanemu wsparciu dla klubów sportowych udało się Łodzi utrzymać VIII miejsce w kraju w Systemie Sportu Młodzieżowego.
- Realizacja w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013, wiodącego działania pn. „Trener Osiedlowy”, w ramach którego na obiektach sportowych przy łódzkich placówkach edukacyjnych, pod opieką trenerów osiedlowych, przeprowadzone zostały zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży.

- Uczestnictwo w projekcie stypendialnym „Akademia Talentów Dalkii”, dzięki czemu, 4 zawodników z Łodzi i województwa uzyskało stypendium sportowe oraz możliwość edukacji w zakresie szeroko rozumianego marketingu sportowego, umiejętności współpracy z biznesem przy projektach sponsoringowych, podstaw public relations i zasad kontaktowania się z mediami w ramach kształtowania wizerunku sportowca.
- Zakończenie modernizacji obiektu sportowego przy ul. Żeromskiego 117, użytkowanego przez Miejski Klub Tenisowy w Łodzi.
- Zakończenie inwestycji pn. „Miasteczko Ruchu Drogowego przy ul. Małachowskiego 9 w Łodzi”.
- Wprowadzenie Elektronicznego Generatora Wniosków, narzędzia ułatwiającego łódzkim organizacjom pozarządowym aplikowanie o środki z budżetu Miasta Łodzi.
- Organizacja ogólnopolskiego wydarzenia „Rok Tuwima” koordynowanego przez Dom Literatury w Łodzi
- Wdrożenie nowego systemu bibliotecznego MATEUSZ w Miejskiej Bibliotece Publicznej Łódź – Śródmieście im. A. Struga w Łodzi. Program biblioteczny służący do katalogowania materiałów bibliotecznych (książek, czasopism, filmów, programów komputerowych, płyt muzycznych, książek mówionych (katalogowanie odbywa się z zachowaniem standardu MARC21), rejestracji wypożyczeń, prowadzenia i utrzymywania centralnej bazy danych czytelników zarejestrowanych w bibliotece i jej placówkach filialnych, wspomagania innych operacji towarzyszących (np. przeprowadzanie skonstrum, obsługa czytelnika, prowadzenie kwitariusza, itp.).
- W ramach działań promocyjnych programu Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Księżego Młyna w 2013 r. została uruchomiona podstrona na stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi. Dodatkowo zgłoszono aplikację w celu zorganizowania wystawy i prezentacji projektu w Brukseli w trakcie XI Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast OPEN DAYS. Wystawa została przygotowana i zaprezentowana w ramach wydarzenia „100 EUrban solutions” w Regionalnym Biurze Województwa Łódzkiego w Brukseli, ciesząc się olbrzymim powodzeniem.
- Rozpoczęcie realizacji projektu „Zielona Łódź” przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Łodzi. Projekt obejmuje wszelkie działania promujące tereny zielone Łodzi, a w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie. Celem Zielonej Łodzi jest organizowanie w przestrzeni publicznej różnego rodzaju otwartych imprez i aktywności, skierowanych do wszystkich mieszkańców naszego miasta. Utworzenie portalu internetowego www.zielonalodz.info, którego głównym celem jest informowanie społeczności, nie tylko lokalnej, o ofercie spędzenia wolnego czasu na terenach zielonych w Łodzi.
- Międzysektorowy Program Edukacji Kulturalnej. W ramach prowadzonych działań został powołany zespół roboczy obejmujący przedstawicieli: miejskich instytucji kultury, szkół, placówek edukacji pozaszkolnej, Wydziału Edukacji UMŁ, Kuratorium Oświaty w Łodzi. Celem projektu jest zbudowanie zintegrowanego systemu współpracy, wzmacnianie współpracy ze szkołami i uczelniami artystycznymi, aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej: nawiązanie współpracy z Biurem Rozwoju Przedsiębiorczości i programem „Młodzi w Łodzi”, zainicjowanie projektu partnerskiego - konkursu „Studenci dla Łodzi - kreujemy lokalnie”. Celem Konkursu było podniesienie kompetencji kulturowych i społecznych mieszkańców Miasta poprzez zwiększenia uczestnictwa w życiu środowiska lokalnego, wzmocnienie współpracy Urzędu Miasta Łodzi z łódzkimi uczelniami wyższymi (także artystycznymi) oraz aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej.
- Kontynuacja programu „Lokale dla Kreatywnych”.

FILAR: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Łódź atrakcyjna, bezpieczna i zdrowa – poprawa jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego.

1. REWITALIZACJA ŚRÓDMIEŚCIA

Wzrost poziomu życia łódzian poprzez zwiększenie atrakcyjności centralnych obszarów miasta, odbudowę historycznej tkanki miejskiej przy nadaniu jej nowych funkcji.

ZARZĄDZANIE GMINNYM ZASOBEM MIESZKANIOWYM

W czerwcu 2012 r. Rada Miejska przyjęła uchwały w sprawie Polityki Miasta Łodzi dotyczącej gminnego zasobu mieszkaniowego 2020+, Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Łodzi na lata 2012 – 2016 oraz zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Łodzi. Osią polityki mieszkaniowej Łodzi 2020+, a zarazem podstawowym warunkiem jej powodzenia, jest rozdzielenie obszaru polityki mieszkaniowej wobec zasobu socjalnego od polityki wobec jego pozostałej części.

W marcu 2013 r. Rada Miejska zmieniła uchwałę w sprawie Polityki Miasta Łodzi dotyczącej gminnego zasobu mieszkaniowego 2020+ poprzez rozszerzenie standardowego wyposażenia lokali socjalnych, co pozwoli na poprawę warunków bytowych osób uprawnionych do otrzymania lokalu socjalnego. Przyjęła również zmiany dotyczące objęcia uprawnieniem do niższego czynszu w lokalach mieszkalnych o powierzchni przekraczającej 80 m² najemców, którzy dysponują Łódzką Kartą Dużej Rodziny oraz rozszerzyła katalog czynników obniżających stawkę bazową czynszu o zniżki z tytułu usytuowania lokalu w suterenie.

Zarządzanie zasobem mieszkaniowym

W zasobie mieszkaniowym Miasta Łodzi na koniec 2013 r. znajdowało się 52,2 tys. lokali, a wydatki na gospodarkę mieszkaniową wyniosły 301,18 mln zł, w tym 53,5 mln zł to wydatki majątkowe dotyczące przede wszystkim zadań w ramach programu „Mia100 Kamienic”.

Od 1 kwietnia 2011 r. nastąpiło przekształcenie 25. nadzorowanych przez Miasto zakładów budżetowych – Administracji Nieruchomościami w jednostki budżetowe. Następnie z dniem 1 lipca 2013 r. na bazie funkcjonujących 25 Administracji Nieruchomościami utworzono (poprzez ich połączenie) 5 Administracji Zasobów Komunalnych. W wyniku rozpoczętych w 2013 r. działań dostosowujących zatrudnienie w administracjach do wielkości i struktury zasobu, zatrudnienie zmniejszyło się z 946,81 do 709,65 etatu. Szacuje się, że koszty funkcjonowania AZK powinny być w 2014 r. niższe o ok. 11,3 mln zł w stosunku do 2012 r.

Porównanie roku 2014 do 2013 wynika z faktu, że 2013 rok jest przejściowym, w którym:

- nastąpiło istotne zmniejszenie zarządzanego zasobu lokalowego w związku z rezygnacją AZK z administrowania częściami wspólnymi nieruchomości wspólnot mieszkaniowych,
- realizowana jest (przez Wydział Prawo do Nieruchomości) sprzedaż dużej liczby gminnych lokali mieszkalnych,
- wystąpiło istotne zmniejszenie zatrudnienia.

Zmniejszenie kosztów funkcjonowania administracji będzie efektem zarówno zmniejszenia zasobu lokalowego jak i dostosowania nowych struktur zarządzania do prognozowanej wielkości zasobu, który zgodnie z założeniami przyjętymi w Polityce Mieszkaniowej 2020+ będzie corocznie ulegał zmniejszeniu. Założono zmniejszenie zarządzanego zasobu z 4,2 mln m² na koniec 2012 r. do 3 mln m² na koniec 2014 r. oraz zmniejszenie zatrudnienia do 650 etatów, co umożliwi osiągnięcie tzw. „wskaźnika obsługi” na poziomie ok. 4567 m²/etat, tj. na poziomie, który obowiązywał na koniec 2009 r.

Wdrożono jednolite oprogramowanie w nowo utworzonych jednostkach AZK w postaci programu DOM5, którego funkcjonalność obejmuje wszystkie obszary związane z bieżącą obsługą powierzonego zasobu i funkcjonowania jednostki

(czynsze, media, obsługa techniczna nieruchomości, sprzedaż, zakup, windykacja, kadry i płace). Wdrożony program będzie powiązany z Lokalową Informacją Zarządczą. Dane znajdujące się w Lokalowej Informacji Zarządczej pochodzą głównie z programu DOM5, jak również z poszczególnych wydziałów UML. Nowe oprogramowanie zastąpiło dotychczas funkcjonujące w 25 jednostkach AN oprogramowanie różnych dostawców.

W ramach nadzoru nad Administracjami Zasobów Komunalnych monitorowane są działania windykacyjne, prowadzone w stosunku do dłużników zalegających z płatnościami za korzystanie z lokali komunalnych. Przeprowadzone kontrole (w 2013 r. - 11 kontroli problemowych i 1 doraźna) pokazały zaniedbania administracji i dopuszczenie do wysokich zaległości czynszowych.

Podjęto działania, mające na celu nieustanne monitorowanie czynności windykacyjnych podejmowanych wobec dłużników zajmujących lokale użytkowe. Wobec stwierdzenia licznych nieprawidłowości polegających na zajmowaniu przez dłużników lokali użytkowych pomimo posiadania wielomiesięcznych zaległości WBIL przeprowadził analizę podejmowanych działań. Stwierdzono, że większość spraw nie została skierowana na drogę postępowania sądowego celem uzyskania nakazów zapłaty oraz wyroków eksmisyjnych. Wydział wskazał AZK na konieczność bezwzględnego wypowiadania umów dłużnikom oraz kierowaniu spraw na drogę sądową o zapłatę i eksmisję z lokalu.

Administracje Zasobów Komunalnych, od listopada 2013 r., są zobowiązane do przekazywania comiesięcznych raportów dotyczących dłużników zalegających w opłatach za lokale użytkowe powyżej 3, 6 i 12 miesięcy.

Celem zwiększenia skuteczności ściągalności opłat czynszowych i powstrzymania procesu narastania zaległości czynszowych podjęte zostały również działania zmierzające do sprzedaży firmom zewnętrznym części portfela należności czynszowych.

Urzeczywistnieniem tych działań jest Zarządzenie Nr 5466/VI/13 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie powierniczego przelewu wierzytelności czynszowych należnych Administracjom Zasobów Komunalnych z tytułu korzystania z lokali użytkowych stanowiących własność Miasta Łodzi. Rozwiązanie to zawiera wiele korzyści, z których jako najważniejsze można wymienić:

- dotrzymanie reguł dyscypliny finansów publicznych, gdyż powierniczy przelew wierzytelności czynszowych do inkasa nie oznacza dochodzenia należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia, ponieważ firma windykacyjna będzie próbowała wyegzekwować całą wartość księgową wierzytelności,
- brak obowiązku wyasygnowania dodatkowych środków pieniężnych na wynagrodzenie dla firmy windykacyjnej ze względu na to, iż zapłatą będzie część wyegzekwowanej sumy,
- świadomość pozostawiania dłużnikami Miasta przez byłych najemców, ponieważ umorzenie prowadzonych postępowań egzekucyjnych przez komorników sądowych nie oznacza, że dłużnicy uwolnią się od dolegliwości związanych z czynnościami windykacyjnymi, gdyż długi będą teraz dochodzone przez podmiot prywatny,
- możliwość odzyskania przynajmniej części przysługujących Miastu wierzytelności, która to okoliczność nie zaistniałaby w przypadku zaniechania w podejmowaniu dalszych kroków zmierzających do odzyskania wierzytelności po stwierdzeniu przez komornika sądowego bezskuteczności w dalszym prowadzeniu egzekucji,
- ewolucję świadomości społecznej w zakresie przestrzegania warunków najmu komunalnych lokali użytkowych, która została ukształtowana w oparciu o przekonanie, że możliwe jest uniknięcie płacenia za wynajem, ponieważ jednostka samorządu terytorialnego nie sięgnie po możliwości, z których skorzystałby wierzyciel prywatny egzekwujący swoje roszczenie.

10 lutego 2014 r. Administracja Zasobów Komunalnych Łódź-Śródmieście ogłosiła Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia (siwz) na usługę wykonania czynności zmierzających do zaspokojenia wierzytelności Zamawiającego od dłużników w ramach przelewu powierniczego ZP/31/PN/U/2014 w trybie przetargu nieograniczonego o wartości zamówienia

poniżej kwoty określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 11.8 Ustawy Prawo zamówień publicznych nieprzekraczającej 207 000 euro.

W postępowaniu przetargowym na usługę wykonania czynności zmierzających do zaspokojenia wierzytelności Zamawiającego od dłużników w ramach przelewu powierniczego w dniu 19 lutego 2014 r. wpłynęła tylko jedna oferta Kancelarii Prawnej – Inkaso WEC S.A. z siedzibą 90-361 Łódź, ul. Piotrkowska 270, której oferowana cena za wykonanie usługi wynosi 1 786 331,05 zł tj. 18% od wartości wierzytelności 9 924 061,43 zł.

21 marca 2014 r. ukazało się Zawiadomienie o wyborze oferty najkorzystniejszej. Zamawiający: AZK Łódź-Górna, AZK Łódź-Polesie, AZK Łódź-Bałuty, AZK Łódź-Śródmieście, AZK Łódź-Widzew poinformował, że w wyniku przeprowadzonego postępowania nr ZP/31/PN/U/2014 w trybie przetargu nieograniczonego na usługę wykonania czynności zmierzających do zaspokojenia wierzytelności Zamawiającego od dłużników w ramach przelewu powierniczego wybrano Kancelarię Prawną – Inkaso WEC S.A. ul. Piotrkowska 270. Wykonawca spełnił warunki udziału w postępowaniu, a oferta uzyskała 100 punktów w kryterium oceny ofert. Zamawiający poinformował, że podpisanie umów z wyłonionym wykonawcą, zgodnie z zapisem art. 94 ust. 2 pkt. 1a ustawy prawo zamówień publicznych, nastąpi po 21.03.2014 r.

26 marca 2014 r. została podpisana umowa powierniczego przelewu wierzytelności do INKASA nr ZP/31/PN/U/2014

Przygotowana została dokumentacja i koordynowane jest postępowanie przygotowujące przeprowadzenie eksmisji z lokali mieszkalnych i użytkowych w trybie pilnym. We współpracy z Administracjami Zasobów Komunalnych dokonano weryfikacji dłużników, biorąc pod uwagę, nie tylko wysokość zadłużenia, ale również sytuację życiową osób posiadających zaległości. Wskazani do eksmisji dłużnicy zajmujący lokale mieszkalne nie mogli być w podeszłym wieku, mieć orzeczonego stopnia niepełnosprawności, samotnie wychowywać dzieci, a w zadłużonym lokalu nie mogły zamieszkiwać osoby nieletnie poniżej 15 roku życia.

Ostatecznie do przeprowadzenia eksmisji w trybie pilnym zostało wskazanych 11 dłużników, odzyskano 7 lokali wraz z przeniesieniem dłużników do lokali socjalnych, a Komornik Sądowy przeprowadził 3 eksmisje. W przypadku jednego dłużnika zawieszono postępowanie egzekucyjne, z powodu złożenia skargi na prowadzone przez komornika działania egzekucyjne.

Natomiast w przypadku 5 dłużników zajmujących lokale użytkowe 2 dobrowolnie zdało zajmowane lokale, a 3 dłużników zostało eksmitowanych.

Kolejne wyroki eksmisyjne dotyczące dłużników zajmujących lokale użytkowe oraz mieszkalne przekazywane są do Komornika. Podejmowane działania przynoszą oczekiwane efekty. Wartość odzyskanych zaległości czynszowych w lokalach mieszkalnych (w tym lokale socjalne) na koniec 2013 r. wyniosła 30,68 mln zł.

Wysokość zaległości czynszowych

Liczba osób zalegających w opłatach (lokalne mieszkalne) nieznacznie zmniejszyła się w ciągu 2013 roku z 28 232 zł (styczeń) do 27 618 (grudzień).

Na podstawie danych przekazywanych co miesiąc przez Administrację Zasobów Komunalnych można zauważyć, iż wartość należności czynszowych w ubiegłym roku wzrosła:

- styczeń 2013 r. - 197,1 mln zł (należność główna, odsetki i koszty sądowe),
- grudzień 2013 r. – 216,3 mln zł.

Od początku roku wzrosła liczba osób zalegających w opłatach za lokale socjalne z 1 297 do 1 768. W 2013 r. wzrosła również wartość należności czynszowych z tytułu najmu lokali socjalnych z 6,27 mln zł do 14,1 mln zł. Wzrosła także liczba osób zalegających w opłatach za lokale użytkowe z 3 964 do 4 419 oraz wzrosła wartość należności czynszowych z tytułu najmu lokali użytkowych z 70,89 mln zł do 73,67 mln zł.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej, Miasto umorzyło i udzieliło ulg (odroczenia i rozłożenia na raty) z tytułu

należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny w 2013 r.:

- wartość umorzonych zaległości w lokalach użytkowych - 367,9 tys. zł.
- kwota należności rozłożonych na raty w lokalach użytkowych - 715,6 tys. zł.
- wartość umorzonych zaległości w lokalach mieszkalnych - 3,78 mln zł.
- kwota należności rozłożonych na raty w lokalach mieszkalnych - 7,18 mln zł.

Wskaźnik ściągальności czynszu, który jest ilorazem wartości przypisu miesięcznego do wartości wpłat w danym miesiącu kształtował się w 2013 r. następująco:

- średni wskaźnik ściągальności czynszu za 12 miesięcy (lokal mieszkalne i użytkowe) wyniósł 88,0%,
 - najwyższa wartość w marcu - 94,8%,
 - najniższa wartość w sierpniu - 79,6%
- wskaźnik ściągальności czynszu w lokalach użytkowych narastająco za 2013 r. - 93,2%.
 - najwyższa wartość w październiku – 104,2%.
 - najniższa wartość w sierpniu - 79,8%,
- wskaźnik ściągальności czynszu w lokalach mieszkalnych narastająco za 2013 r. wyniósł 86,1%.
 - najwyższa wartość w marcu – 93,7%,
 - najniższa wartość w sierpniu - 79,6%.

Uzyskanie wartości wskaźnika poniżej 100% oznacza ciągle generowanie zaległości czynszowych. Problem ściągальności w największym stopniu dotyczy zaległości czynszowych z lokali mieszkalnych.

Tab. 86. Użytkownicy lokali komunalnych zalegający z opłatami za mieszkania do wszystkich użytkowników mieszkań komunalnych (wg stanu na 31.12.2013 r.)

	Ilość wynajętych lokali	Ilość dłużników (najemców oraz osób, którym wypowiedziano umowy najmu)	% osób posiadających zaległości
Lokale mieszkalne	44 069	21 723	49%
Lokale socjalne	2 120	1 570	74%
Razem:	46 189	23 293	50%
Lokale użytkowe	4 696	2 314	49%

Źródło: Wydział Budynków i Lokali

Polityka gospodarowania lokalami użytkowymi

Kontynuując dotychczasową politykę gospodarowania lokalami użytkowymi znajdującymi się w zasobie Miasta, której podstawowymi założeniami są zaspokojenie potrzeb lokalowych podmiotów działających na rzecz społeczności lokalnej oraz zasad jawności dysponowania lokalami w 2013 r., zorganizowano 14 przetargów na wysokość stawki czynszu najmu lokali użytkowych. W ich wyniku wynajęte zostały 223 lokale. Ogólnie Miasto posiada 5 852 lokale użytkowe i garaże, w tym zajętych jest 4 696, a wolnych 1 156.

Jednym z rodzajów przetargów były „Lokale dla kreatywnych” skierowane do przedsiębiorców działających w sferze tzw. „Przemysłów kreatywnych”. W 2013 r. w wyniku 6 edycji takich przetargów, **wynajęto 47 lokali** użytkowych ze 121 zaproponowanych. Preferowany w przetargu sposób zagospodarowania lokali to prowadzenie działalności handlowej i usługowej dla wszelakiego rodzaju towarów będących wynikiem działalności designerskiej i artystycznej, a także galerii sztuki, księgarni i antykwariatów.

Miasto z dobrym skutkiem realizowało potrzeby wynajmu lokali użytkowych zamiennych, tj. wnioski klienta, który wskazał z zasobu wolnych lokali, lokal w zamian za utracone prawo najmu lub dzierżawy ze względu na inwestycje miejskie lub sprzedaż nieruchomości.

Lokale użytkowe, które nie pozyskały najemcy w dwóch kolejnych przetargach są wynajmowane w trybie bezprzetargowym. Oferta takich lokali dostępna jest do wglądu wszystkim zainteresowanym w siedzibie Wydziału Budynków i Lokali. W 2013 r. nieznacznie zmalało zainteresowanie wynajmem lokali w trybie bezprzetargowym i tak w latach 2011-2012 wynajęto odpowiednio 122 i 160 lokali, a w 2013 r. 111 lokali.

Tab. 87. Wynajmem lokali w trybie bezprzetargowym.

Stawka czynszu	2011	2012	2013
100% minimalnej stawki	81	98	65
50% minimalnej stawki	26	36	20
30% minimalnej stawki	15	26	26
	122	160	111

Źródło: Wydział Budynków i Lokali.

W przypadku wynajmu w trybie bezprzetargowym zachowana jest preferencja dla osób bezrobotnych, jako element polityki przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji rynku pracy. Informacja na temat istniejących możliwości pozyskania lokali jest przekazywana podczas szkoleń organizowanych przez Urząd Pracy.

Wychodząc naprzeciw potrzebom lokalowym organizacji pozarządowych działających na terenie miasta, w miarę posiadanych zasobów, lokale użytkowe wynajmowane są bezprzetargowo. Z możliwości tej skorzystało w 2011 r. 16 organizacji, w 2012 – 18, natomiast w 2013 – 8 organizacji.

W ramach Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Łodzi na lata 2012-2016 przyjęte zostało Zarządzenie Prezydenta Miasta w sprawie podziału miasta na strefy oraz ustalenia stawek czynszu najmu lokali użytkowych. Zarządzenie to daje możliwość stosowania niższych stawek dla organizacji pozarządowych, które prowadzą terapię i profilaktykę uzależnień dzieci i młodzieży oraz zajęcia dla ich najbliższych, organizacji udzielających pomocy osobom niepełnosprawnym oraz takich, którzy prowadzą działalność charytatywną i udzielają pomocy osobom w wieku przedemerytalnym, emerytalnym, kombatanom i byłym więźniom politycznym.

W 2013 r. wprowadzono zmiany w obszarze gospodarowania lokalami użytkowymi:

- rozszerzono katalog podmiotów uprawnionych do pozyskania lokalu użytkowego w trybie bezprzetargowym. Prawo to uzyskali byli najemcy lokali, którym wypowiedziane zostały umowy z uwagi na przeznaczenie budynku do remontu kapitalnego. Najemcom tym przyznano prawo do wynajmu lokalu zwolnionego wtedy, gdy zakończony zostanie remont.
- w trybie bezprzetargowym wynajmowane są lokale użytkowe użytkownikom gruntów Miasta, z którymi nie przedłużono umów dzierżaw pod tzw. kioski oraz samorządom zawodowym na ich działalność statutową z wyłączeniem działalności gospodarczej.

Na koniec listopada 2013 r. w zasobie zarządzanym znajdowało się 1 156 wolnych lokali użytkowych. Większość z nich została wyłączona na stałe lub czasowo z użytkowania między innymi z uwagi na remont kamienic z programu „Mia100 Kamienic”, jak i z uwagi na nieodpowiedni stan techniczny budynku czy lokalu. W liczbie tej mieszczą się lokale, które przeznaczone zostały do zbycia (49), do wynajmu w trybie bezprzetargowym (264) i do trzech rodzajów przetargu (165 lokali). Z zasobu Miasta wynajmowanych jest 4 359 lokali użytkowych, a 337 wykorzystywanych przez podmioty nie posiadające tytułu prawnego do lokalu.

Utrzymanie zasobu lokalowego

Urząd Miasta Łodzi nadzoruje techniczne utrzymanie zasobu lokalowego Miasta, planowanie i koordynowanie remontów, rozbiórek i inwestycji realizowanych przez miejskie jednostki organizacyjne. W 2013 r. wydatki na remonty bieżące, konserwacje i rozbiórki wyniosły 21,8 mln zł, w tym na remonty lokali przeznaczonych do zasiedlenia (zamiennych, socjalnych, pomieszczeń tymczasowych) wydano 5,5 mln zł, na pozostałe remonty bieżące, konserwacje i rozbiórki

16,5 mln zł.

Na techniczne utrzymanie zasobu mieszkalnego Miasta w 2013 r. wydano 22,0 mln zł. Z kwoty tej pokryto najpilniejsze remonty zabezpieczające, konserwacje budynków, wymagane prawem przeglądy stanu technicznego obiektów budowlanych, najpilniejsze roboty remontowe w lokalach zamieszkałych oraz w lokalach socjalnych i zamiennych – opróżnionych przeznaczonych do ponownego zasiedlenia.

Tab. 88. Najistotniejsze efekty rzeczowe.

	Ilość	2011	2012	2013
Remont i naprawa elewacji	budynków	15	53	21
Ocieplenia budynków	budynków	1	5	4
Remont lokali i pomieszczeń przeznaczonych do ponownego zasiedlenia	lokali, pomieszczeń	460	419	472
Remont lokali wynajmowanych	lokali	60	97	176
Remont lokali użytkowych	lokali	71	80	126
Rozbiórki budynków w tym:		8	27	24
mieszkalnych	budynków	3	21	14
w obecnej strefie wielkomiejskiej		7	13	11
Roboty dekarские	budynków.	377	239	143
Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej	stolarki	1 432	1 706	1094
Remont balkonów	balkonów	4	11	5
Malowanie klatek schodowych	klatek	12	10	2
Roboty zabezpieczające konstrukcję budynków /ściagi, stemple/	budynków	28	106	136
Remont instalacji wewnętrznych /gazowej, elektrycznej, Wodociągowej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania/	budynków	372	278	195

Źródło: Wydział Budynków i Lokali.

Do najistotniejszych efektów rzeczowych w 2013 r. należy wykonanie remontu 303 lokali socjalnych i przygotowanie do zasiedlenia 137 lokali zamiennych i 32 pomieszczeń tymczasowych, ponadto rozebrane zostały 24 budynki, w tym 15 zlokalizowanych w strefie wielkomiejskiej (m.in. przy ul. Zachodniej 66 i 68 oraz przy ul. Ogrodowej 54 i 58).

W ramach utrzymania zasobu lokalowego w 2013 r. zrealizowano następujące inwestycje:

- wykonano przyłącze wodociągowe do budynków przy ul. Smutnej 26/26 a – 38,7 tys. zł,
- wykonano przyłącze wodociągowe do budynków przy ul. Helenówek 3/5, 4, 6 – 32,0 tys. zł,
- zbudowano plac zabaw przy ul. Rzgowskiej 151 (AZK Łódź-Górna) – 14,9 tys. zł.

W 2013 r. przeprowadzono ponad 7 tys. postępowań dotyczących przydziału lokali mieszkalnych, socjalnych oraz pomieszczeń tymczasowych. Nastąpił zdecydowany wzrost ilości skierowań do zawarcia umów najmu na lokale socjalne, co przyczyniło się do zwiększenia zasobu lokali socjalnych w mieście. Jednocześnie utrzymano tempo wykwaterowań z budynków przeznaczonych do remontów i rozbiórek, zwłaszcza w ramach Mia100 Kamienic, umożliwiając rozpoczęcie prac remontowych w kolejnych budynkach.

Przyznana ilość lokali socjalnych zarówno w wyniku wykonania wyroku sądu, jak też dla osób pozostających w niedostatku przekroczyła planowaną wielkość corocznego zwiększania zasobu (plan – 900). Spowodowane to zostało:

- zliberalizowaniem przepisów prawa miejscowego, określających standard lokalu socjalnego,
- wykorzystaniem znacznej ilości środków finansowych przeznaczonych na remonty zwalnianych lokali,
- wykorzystaniem dodatkowych środków finansowych przeznaczonych na program „Mia100 Kamienic”, w tym także remonty lokali socjalnych,
- realizacją wyroków sądowych z prawem do lokalu socjalnego lokalem dotychczas zajmowanym przez dłużników, a spełniających kryteria lokalu socjalnego.

Tab. 89. Postępowania wszczęte

Tytuł zadania zgodnie z Uchwałą Nr LXXV/1765/02	Liczba spraw			Liczba wydanych skierowań		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Wyroki z prawem do lokalu socjalnego	2198	2465	801	361	292	981
Wyroki bez prawa do lokalu socjalnego - pomieszczenia tymczasowe	676	805	422	39	61	92
Lokale socjalne z tytułu niedostatku	1015	1049	783	103	81	139
Przedłużanie umów najmu na lokale socjalne	976	1028	1113	140	65	9 skierowań +998 pism przedłużających
Wykwaterowania	534	535	484	184	223	249
Zamiany	206	233	328	10	11	23
Znaczny stopień niepełnosprawności	157	187	129	86	43	20
Lokale przyległe	102	111	114	14	17	4
Domy Dziecka lub Rodziny Zastępcze	218	244	152	111	60	42
Regulacja stanu prawnego do lokalu - po jego opuszczeniu, lub po spłacie zadłużenia	570	645	598	447	502	504
Wstąpienie w stosunek najmu po śmierci najemcy	679	614	529	353	357	433
Komisja Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej	581	557	695	181	202	215
Lokale w zmodernizowanych, nowo wybudowanych domach, program „Mia100 Kamienic”	369	93	241	156	91	8
Wynajem lokali mieszkalnych, których remont jest ekonomicznie nieopłacalny lub opróżnionych w wyniku realizacji orzeczeń sądu o eksmisję	182	318	0	11	24	0
Lokale mieszkalne przy placu Wolności i ul. Piotrkowskiej	0	1	0	0	0	0
Lokale mieszkalne przekraczające pow. 80 m ²	1	0	0	5	0	0
Techniczne utrzymanie i eksploatacja budynków i lokali	425	418	312	0	0	0
Utrzymanie czystości	50	83	41	0	0	0
Media i spory czynszowe	60	184	207	0	0	0
Ustalanie uprawnień do najmu lokali	154	95	167	0	0	0
Zabezpieczenia hipoteczne wierzytelności	30	31	31	0	0	0
Kaucje	6	23	14	0	0	0
Razem	9 189	9 719	7161	2 201	2 029	2719

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Budynków i Lokali.

REWITALIZACJA

Program „Mia100 Kamienic”

Głównym założeniem programu jest poprawa jakości życia mieszkańców, zwłaszcza warunków mieszkaniowych w kamienicach, w tym doprowadzenie instalacji wodno-kanalizacyjnych do wszystkich mieszkań, poprawa stanu technicznego budynków poprzez remonty lub wymianę elementów konstrukcji budynków (dachów, stropów, klatek schodowych, odtworzenia balkonów), termomodernizacja z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz prace konserwatorskie przywracające dawną świetność kamienic. Od 1.10.2013 program realizuje nowopowołane Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta.

Budżet zadań inwestycyjnych pn. „Mia100 Kamienic”:

- 2011 - 12,3 mln zł,
- 2012 - 51,4 mln zł;
- 2013 – 63,0 mln zł.

W ramach programu w 2011 r. wyremontowano 19 nieruchomości, a w roku 2012 zakończono remonty w 23 nieruchomościach. W tym wyremontowano 2 nieruchomości, w których znajdują się schroniska młodzieżowe nadzorowane przez Wydziału Edukacji, a także zakończono I etap prac remontowych w 8 nieruchomościach.

W 2013 r. rozpoczęto remonty w 26 nieruchomościach, zakończono remonty w 4. Łącznie wyremontowano 253 lokale.

W ramach wydatków niewygasających do czerwca 2014 r. wyremontowanych zostanie kolejnych 5 nieruchomości (11 budynków mieszkalnych). W 2014 r. planowane jest zakończenie 26 rozpoczętych remontów. W 2014 roku planuje się

rozpoczęcie kolejnych 22 remontów nieruchomości, z czego 8 to przedszkola realizowane we współpracy z Wydziałem Edukacji.

W wyniku programu „Mia100 Kamienic” następuje sukcesywna likwidacja lokali socjalnych w strefie wielkomiejskiej i podniesienie standardu mieszkań. W 2012 r. łączna liczba nowo podłączonych budynków do miejskiej sieci ciepłej wyniosła 71. Były one zlokalizowane w 29 nieruchomościach. Natomiast w 2013 r. podłączono do miejskiej sieci ciepłej 11 budynków z 5 nieruchomości.

Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta podjęło działania w kierunku przygotowania procesu rewitalizacji kwartałów ścisłej zabudowy miejskiej w Strefie Wielkomiejskiej Łodzi. W ramach zadania:

- wytypowano kwartały zabudowy śródmiejskiej przewidziane do rewitalizacji,
- przeprowadzono analizy i opracowano mapy kwartałów we współpracy z właściwymi jednostkami UMŁ,
- opracowano karty kwartałów zawierające analizę stanu własności nieruchomości wraz z planowanymi działaniami inwestycyjnymi właściwych wydziałów i jednostek UMŁ.

Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. w latach 2014-2015 r. planuje:

- budowę z udziałem Miasta Łodzi budynku mieszkalnego wraz z infrastrukturą na ul. Kaliskiej 11-17 – koszt 14,18 mln zł (82 mieszkania).

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI

Sprzedaż nieruchomości

W 2012 r. przygotowano do sprzedaży 171 nieruchomości o wartości 68,7 mln zł. Sprzedano 79 z nich za 21,2 mln zł. Rok wcześniej były to odpowiednio 128 i 49 sztuk, a uzyskany dochód sięgnął 16 mln zł.

W 2013 r. przygotowano do sprzedaży w trybie przetargowym i bezprzetargowym 284 nieruchomości na łączną kwotę ponad 180 mln zł. Sprzedano 156 nieruchomości, a wpływy do budżetu wyniosły 41,6 mln zł (a uwzględnieniem zaliczki wpłaconej z tytułu zakupu tzw. Bramy Miasta – 51,6 mln zł). Nadal notuje się niskie zainteresowanie dużymi terenami inwestycyjnymi oraz kamienicami. Z 20 nieruchomości o jednostkowej wartości powyżej 2 mln zł, zostały sprzedane jedynie 3. 52 nieruchomości znalazły nabywców w pierwszym przetargu, a 31 nieruchomości sprzedano w kolejnych przetargach. Zainteresowanie sprzedażą nieruchomości na rzecz użytkowników wieczystych utrzymuje się na niezmiennym poziomie. Dominuje sprzedaż na raty.

Rys. 13. Nieruchomości przygotowane w szt.

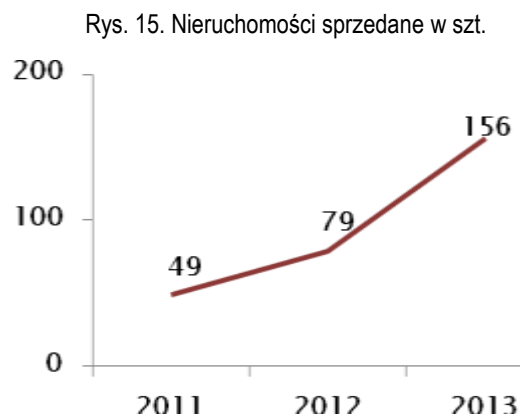

Źródło: Wydział Majątku Miasta

Rys. 14. Wartość przygotowanych nieruchomości w mln zł.

Źródło: Wydział Majątku Miasta

Źródło: Wydział Majątku Miasta

Źródło: Wydział Majątku Miasta

Dzierżawy

Nieruchomości miejskie oraz nieruchomości, których Miasto Łódź jest posiadaczem wydierżawiane są na okres do lat trzech i w formie wieloletniej.

W 2012 r. planowany dochód z dzierżaw miał wynosić 17,3 mln zł (6,8 mln z dzierżaw wieloletnich), osiągnięto dochód w wysokości 16,8 mln zł (7,3 mln zł z dzierżaw wieloletnich). W 2013 r. zaplanowano dochód z dzierżaw na poziomie 18,8 mln zł, w tym 7,4 mln zł z dzierżaw wieloletnich, a osiągnięto dochód w wysokości 18,3 mln zł (5,7 mln zł z dzierżaw wieloletnich).

Niepełne wykonanie dochodu z dzierżaw wieloletnich wynikało z:

- wniesienia wierzytelności z czynszu dzierżawnego za Arenę – halę wielofunkcyjną stanowiącą majątek Miasta Łodzi, na kapitał spółki – Miejskiej Areny Kultury i Sportu Sp. z o.o. w wysokości 6,5 mln zł obejmującej okres od 1.01.2013 r. do 31.12.2013 r. wraz z odsetkami za okres od 1.01.2011 r. do 31.12.2012 r. ,
- przyznanie obniżek czynszu Stowarzyszeniom Kupieckim w związku z remontem przyległych ulic na kwotę 189,6 tys. zł.

Kontynuowano weryfikację wydierżawionych przez Miasto gruntów pod kątem poprawy estetyki Miasta. Biuro Architekta Miasta dokonało weryfikacji 50 obiektów w centrum Strefy Wielkomiejskiej, co ma skutkować usunięciem naniesień z jednoczesną możliwością przekazania lokalu użytkowego w trybie bezprzetargowym dotychczasowym dzierżawcom. Dotychczas sfinalizowano jedną umowę, trwają negocjacje z kilkunastoma podmiotami pragnącymi przenieść działalność z obiektów handlowych i kiosków itp. do lokali użytkowych. Ponadto chcąc zachęcić przedsiębiorców do dbania o estetykę obiektów handlowych, dla tych, którzy zdecydują się wymienić obiekty użytkowane dotychczas na nowe, przygotowano ofertę zawarcia dłuższych niż obecnie, dziesięcioletnich umów dzierżaw. Obecnie procedowane są dwa wnioski.

Angażowanie Wspólnot Mieszkaniowych w zagospodarowanie przestrzeni miasta

W 2013 r. Miasto kontynuowało politykę wspólnot mieszkaniowych, polegającą na użyczaniu wspólnotom niezabudowanych terenów gminnych wokół ich budynków. Zawarto łącznie 96 umów użyczeń (wraz z aneksami), co stanowi tendencję wzrostową w stosunku do poprzedniego roku (71 umów). Umowy umożliwiają realizację postanowień „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Łodzi” nakładających na właściciela nieruchomości obowiązek zapewnienia miejsca na ustawienie pojemników do zbierania odpadów komunalnych.

Obecnie Miasto ma zawartych ponad 400 umów użyczeń ze wspólnotami mieszkaniowymi. W 2013 r. zawarto również 9 umów użyczeń z instytucjami/organizacjami, których przedmiotem jest działalność z zakresu ochrony zdrowia, kultury, pomocy socjalnej, bezpieczeństwa.

„Zielone Podwórka”

W roku 2013 chęć udziału w programie „Zielone Podwórka” wyraziło 13 wspólnot mieszkaniowych, jednak po dokładnej analizie dokumentacji technicznej do realizacji zakwalifikowano 10 projektów. Przeznaczony budżet sięgnął 434,9 tys. zł. Wszystkie projekty zrealizowano.

W wyniku tych inicjatyw powstały: nowe zieleńce, ogrody, miejsca wypoczynku dla seniorów i maluchów wyposażone w elementy małej architektury: ławki, urządzenia zabawowe, stojaki na rowery, stoliki do gier i zabaw, kosze, ciągi piesze prowadzące do budynków mieszkalnych, nowe nawierzchnie podwórek.

Z perspektywy trzech lat funkcjonowania programu należy stwierdzić, że przedkładane przez wspólnoty mieszkaniowe dokumentacje przedstawiają coraz wyższą jakość pod względem zagospodarowania przestrzennego użyczonego terenu.

Z sukcesem realizowane są inicjatywy:

- Rozpoczęcie prac nad objęciem nieruchomości Miasta Łodzi położonej przy skrzyżowaniu Rydz-Śmigłego/Piłsudskiego Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną.
- Przygotowanie do zbycia terenu w Nowym Centrum Łodzi. W wyniku przeprowadzenia pisemnego przetargu nieograniczonego wyłoniono nabywcę – LDZ Brama Sp. z o.o. Podpisano przedwstępną umowę sprzedaży (zaliczka 25% z 40 mln zł). Na sprzedanym terenie powstanie reprezentacyjny budynek – tzw. Brama Miasta.
- Sprzedaż nieruchomości: przy ulicy Ogrodowej 16/Zachodniej 55 a (na terenie nieruchomości powstanie kolejny hotel), przy ulicy Narutowicza 48 zabudowanej zabytkowym pałacem; przy ulicy Matejki 2 i Inflanckiej 1/3/Łagiewnickiej 109.
- Darowizny 2 zabytkowych nieruchomości: Księży Młyn 13/15 (dawna szkoła elementarna K. Scheiblera) – na rzecz PWSSP w Łodzi oraz Północna b. nr (dawna pętla tramwajów podmiejskich) – na rzecz Izby Architektów RP. Celem darowizny jest rewitalizacja, ochrona i opieka nad zabytkowymi nieruchomościami.
- Sprzedaż z 99% bonifikatą nieruchomości przy ul. Łupkowej 1 na rzecz Stowarzyszenia Hospicjum dla Dzieci, celem budowy hospicjum stacjonarnego dla dzieci z niewydolnością oddechową.
- W 2013 r. wdrożono przepisy lokalne w zakresie sprzedaży udziałów Miasta w nieruchomościach, bez względu na wielkość udziału, co stworzyło współwłaścicielom możliwość nabycia miejskich udziałów w drodze bezprzetargowej. Spowodowało to większe zainteresowanie nabyciem udziałów Miasta. W 2013 r. podpisano 15 umów na sprzedaż udziałów, za łączną kwotę 2,9 mln zł.

POPRAWA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

Zadania związane z ochroną i opieką nad zabytkami

Działając na rzecz poprawy, ochrony i opieki nad zabytkami, realizowano Porozumienie Wojewody Łódzkiego i Prezydenta Miasta Łodzi z 30 grudnia 2011 r. w sprawie powierzenia Miastu Łódź prowadzenia niektórych spraw, realizowanych przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, które znacząco zwiększa kompetencje Miasta w zakresie ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego.

W ciągu roku do Miejskiego Konserwatora Zabytków wpłynęło 2302 pism o charakterze merytorycznym, co stanowiło wzrost o blisko 13,2% w stosunku do roku 2012. W 2013 r. wydano 321 postanowień, w tym 90 w sprawie uzgodnienia projektu decyzji o warunkach zabudowy oraz 9 w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego. Pozostałe

dotyczyły uzgodnienia dokumentacji projektowej na etapie pozwolenia na budowę. W stosunku do 12 postanowień strony złożyły zażalenia, co stanowi zaledwie 3,75% wydanych. Zażalenia zostały przekazane do rozpatrzenia przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Do dnia dzisiejszego rozstrzygnięcia zapadły w 9 sprawach – 2 postanowienia zostały podtrzymane, 5 uchylonych z czego 4 przekazane do ponownego rozpatrzenia, 2 zmienione w toku rozpatrzenia.

Wydano także 142 decyzje administracyjne, dotyczące przede wszystkim pozwoleń na prowadzenie prac przy obiekcie zabytkowym, umieszczania na zabytku urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, a także podziału nieruchomości zabytkowych. W stosunku do 3 z nich złożono odwołania.

Na mocy Porozumienia w 2013 r. wszczęto i prowadzono postępowania w sprawie kontroli przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Prowadzono procedury dotyczące 9 postępowań. Kontrole obejmowały zespół architektoniczno-urbanistyczny ulicy Piotrkowskiej oraz budynki zabytkowe przy: ul. Piotrkowskiej 13/Próchnika 2, ul. Piotrkowskiej 47/Zielonej 2, ul. Piotrkowskiej 46, 98 i 137/139, ul. Zielonej 5/7, ul. Więckowskiego 8 i 10, ul. A. Struga 3 i 4. W związku z przeprowadzonymi kontrolami wydane zostały 2 decyzje administracyjne, od których strony złożyły odwołania. Do dnia dzisiejszego nie zapadły rozstrzygnięcia w żadnej z tych spraw.

Wykonano prace budowlano-konserwatorskie w obiektach zabytkowych o wartości 1,5 mln zł. Dotyczyły one remontu elewacji frontowej budynku ESPLANADY przy ul. Piotrkowskiej 100a (rozpoczęcie 2012 r.) oraz remontu elewacji Szkoły Podstawowej Nr 1 przy ul. Sterlinga 24 - II etap (rozpoczęcie 2012 r.)

Udzielono 13 dotacji na kwotę 1,65 mln zł na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków niestanowiących własności Miasta Łodzi.

Podjęto działania na rzecz rozszerzenia regulaminu dotyczącego udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w obiektach figurujących w gminnej ewidencji zabytków znajdujących się na obszarach wpisanych do rejestru zabytków oraz przygotowania programu wsparcia dla właścicieli fabryk.

Prowadzono gminną ewidencję zabytków, w ramach której:

- zweryfikowano i uzupełniono bazy danych, w tym dokumentację fotograficzną, archiwalną i architektoniczną,
- opracowano i założono karty adresowe zabytków nieruchomych z terenu gminy (zadanie ustawowe wynikające z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) oraz zabytków nieruchomych dla historycznych układów urbanistycznych oraz krajobrazu kulturowego dawnych osad rękodzielniczych,
- wpisano do gminnej ewidencji zabytków układy urbanistyczne i krajobrazy historycznych dzielnic: Stare Miasto, Nowe Miasto 1821-1823, Nowe Miasto Działki Płócienników, Osada Łódka 1824-1827, Działki Prządków Lnu, Posiadła Wodno - Fabryczne, Nowa Łódka 1827, Ślązaki 1828, Nowa Dzielnicza 1840 i Dzielnicza Wiązowa 1859.
- przygotowano Zarządzenie Prezydenta Miasta Łodzi w sprawie przyjęcia gminnej ewidencji zabytków,
- udostępniono gminną ewidencję zabytków na stronie UMŁ oraz w BIP,
- wyznaczono ok. 200 nowych obiektów do wpisania do gminnej ewidencji zabytków z obszaru „Wiązowa” oraz „Nowe Miasto z Ogradami Sukiennicznymi” ,

Opracowywano projekt Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami, który w roku 2014 zostanie skonsultowany społecznie oraz przedstawiony Radzie Miasta w celu uchwalenia.

Prowadzono działania na rzecz wpisania łódzkiego Cmentarza Żydowskiego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w ramach wpisu transgranicznego cmentarzy żydowskich z Europy Środkowo-Wschodniej:

Przygotowano założenia programu Mała Konserwacja, który zakłada uzupełnianie działań remontowo-rewitalizacyjnych budynków będących własnością miasta poprzez wytypowanie najcenniejszych elementów i detali (witraży, polichromii, wystroju prześwitów bramowych, stolarki i ślusarki okiennej i drzwiowej, boazerii, sztukaterii itp.), zlecenie badań

i prac konserwatorskich.

Zgodnie z zapisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w 2013 r. Prezydent Miasta Łodzi ustanowiła (na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) kolejnych ośmiu społecznych opiekunów zabytków. W chwili obecnej w Łodzi działa 22 takich opiekunów.

Ulica Piotrkowska

W 2013 r. kontynuowana była przebudowa ul. Piotrkowskiej na odcinku al. Mickiewicza/al. Piłsudskiego - pl. Wolności. Do wykonania zostały odcinki ulic: od 6 Sierpnia/Traugutta do Tuwima/Struga oraz od Tuwima/Struga do Zamenhofa/Nawrot oraz skrzyżowanie ul. Jaracza z ul. Więckowskiego. Planowany termin zakończenia prac - czerwiec 2014 r. Wartość zadania wynosi 48 mln zł.

W zakresie porządkowania przestrzeni ulicy Piotrkowskiej kontynuowano i wzmocniono działania zmierzające do poprawy estetyki reklam i szyldów. W 2013 r. wysłane zostały powiadomienia do 148 właścicieli (108 kamienic), zawierające informację o konieczności usunięcia nośników reklamowych nieposiadających zgody służb konserwatorskich oraz informację o sposobie legalnego umieszczania urządzeń reklamowych na terenie wpisanym do rejestru zabytków. W efekcie najemcy lokali na ulicy Piotrkowskiej zaczynają stosować procedurę umieszczania urządzeń reklamowych, zgodną z przepisami ustawy.

Zorganizowano akcję „Projekt Witryna” (sierpień/wrzesień 2013 r.) W ramach akcji architekci zaoferowali bezpłatne przygotowanie 10 profesjonalnych aranżacji, dostosowanych do potrzeb konkretnych najemców i funkcji ich lokali, które estetyką byłyby dopasowane do wielkomiejskiego stylu ulicy Piotrkowskiej. Witryny miały tworzyć spójną sieć interesujących wystaw, nie przekraczając przy tym ram estetycznych. Działanie to kreuje estetyczny porządek ulicy i zdecydowanie lepiej oddziałuje na klientów, zwiększając zysk najemców. Skontrolowano wysięgniki na ul. Piotrkowskiej (pod kątem legalności istnienia reklamy w pasie drogowym) I etap – odcinek pl. Wolności – Próchnika, Nawrot – Mickiewicza; II etap – pozostała część Piotrkowskiej (w trakcie kontroli). We współpracy z Akademią Sztuk Pięknych zaaranżowano dwie witryny, poprawiając ich estetykę.

W czerwcu i lipcu 2013 r. Miejski Konserwator Zabytków odwiedził najemców z ulicy Piotrkowskiej na wyremontowanych fragmentach. Podczas spotkań zachęcano najemców do poprawy estetyki lokali, co ma dać pozytywny efekt wizerunkowy ulicy Piotrkowskiej jako przestrzeni publicznej.

Założono bazę kamienic na ul. Piotrkowskiej. Baza w formie kart adresowych dla każdego obiektu ma na celu sprawniejszy monitoring współpracy z właścicielami kamienic oraz najemcami oraz efektowy prowadzonych działań.

Rozpoczęto liczenie użytkowników ulicy Piotrkowskiej oraz użytkowników innych, wybranych przestrzeni publicznych Strefy Wielkomiejskiej.

Program „Strych”

W maju 2013 r. uruchomiono program „Strych”. W ramach I edycji zaproponowano 37 strychów do adaptacji 18 nieruchomościach. Ponadto, przygotowano kolejnych 26 poddaszy w 13 nieruchomościach do II edycji programu ogłoszonej 7 stycznia 2014 r. Do adaptacji w 2013 r. zakwalifikowano wnioski na 10 pomieszczeń (dotyczy 8 nieruchomości), w ramach których 7 osób zawarło umowy użyczenia na czas adaptacji pomieszczeń.

Poprawa jakości przestrzeni publicznych

Dla poprawy jakości przestrzeni publicznych w 2013 r. opracowano wytyczne:

- do planów miejscowych dotyczące możliwości umieszczania reklam na terenach objętych zapisami planu;

- do zarządzenia dotyczącego funkcjonowania ogródków gastronomicznych usytuowanych przy ulicy Piotrkowskiej;
- do projektu „Wiaty secesyjnej”;
- dla mebli miejskich w uzupełnieniu do wewnętrznego Katalogu Mebli Miejskich (w tym dla NCL, ZZM, ZDiT);
- do obiektów inżynierskich tj. szybów windowych przewidzianych w projekcie przebudowy trasy W-Z;
- dla parkingów i ogrodzeń parkingów, a także dla miejsc gromadzenia odpadów tj. „altan śmietnikowych”;
- dla wiat rowerowych;
- do obiektów edukacyjnych na terenie Miasta - zaopiniowano kolorystykę.

Ponadto:

- zaopiniowano wnioski dotyczące projektów reklam, kolorystyk elewacji budynków, ogródków gastronomicznych, elementów małej architektury oraz innych zagadnień plastycznych;
- w ramach programu malowania parterów elewacji budynków gminnych określono kolorystykę dla 492 budynków;
- opracowano zasady lokalizowania kiosków i pawilonów handlowych z wydzieleniem strefy zakazu lokalizowania kiosków w obrębie Strefy Wielkomiejskiej;
- przeprowadzono konkurs ofert na projekt budowlano-wykonawczy „Kiosku dla Łodzi”;
- zaopiniowano projektu Przystanku Piotrkowska Centrum w zakresie wydania opinii plastycznej;
- opracowano umowy o przeniesieniu na Miasto autorskich praw majątkowych projektów wykonawczych profili przesł zadaszenia wiat przystankowych.

Program atrakcyjne przestrzenie miejskie

Organizacja pozarządowa Fundacja Tworzenia i Promowania Sztuki – ależ Gustawie! opracowała i przeprowadziła cykl 6 wydarzeń artystycznych „Stary Rynek. Re: animacja”, realizowanych w soboty w przestrzeni publicznej Strefy Wielkomiejskiej (Stary Rynek).

W 2013 r. przeprowadzono konsultacje społeczne projektu programu „Atrakcyjne przestrzenie miejskie. Program poprawy jakości przestrzeni publicznych”. Wykorzystano do tego celu szeroko zakrojone działania promocyjne oraz różnorodne, innowacyjne formy konsultacji (gra miejska, otwarte spotkanie połączone z pracą warsztatową, formularz elektroniczny). Przygotowany również został film informacyjno-promocyjny „Atrakcyjne przestrzenie miejskie... czyli jakie?!”, dostępny w serwisie YouTube.

W konsultacjach ogółem wzięło udział ok. 600 uczestników, dzięki czemu udało się wprowadzić wiele cennych uwag. Pelen raport z konsultacji jest dostępny na stronie internetowej UMŁ.

2. ZIELONA, UPORZĄDKOWANA ŁÓDŹ

Poprawa jakości życia łodzian i zwiększenie atrakcyjności miasta dzięki wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego, zachowaniu i porządkowaniu przestrzeni aktywnej biologicznie i obszarów służących rekreacji i budowaniu zdrowego stylu życia.

Działania związane z tym celem realizowane były w obszarze polityki przestrzennej oraz komunalnej i ochrony środowiska zgodnie z uchwalonymi przez Radę Miejską w Łodzi 16 stycznia 2013 r. politykami sektorowymi: „Polityką komunalną i ochroną środowiska Miasta Łodzi 2020+” oraz „Strategią przestrzennego rozwoju Łodzi 2020+”.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi.

W 2013 r. przystąpiono do aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi”

Przeprowadzona „Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowym planów zagospodarowania przestrzennego” wykazała częściową dezaktualizację przyjętego w 2010 r. Studium w wielu aspektach i na całym obszarze jego obowiązywania. Ponadto zapisy obowiązującego Studium uniemożliwiały realizację najważniejszych postanowień uchwalonej w styczniu 2013 r. Strategii Przestrzennego Rozwoju Łodzi 2020+ (rozwoju miasta „do wewnątrz”) oraz wprowadzenie niezbędnych zmian w układzie komunikacyjnym miasta. Analiza obowiązujących na terenie Łodzi miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wykazała konieczność uzupełnienia zapisów części z nich, celem dostosowania ich do obowiązujących aktów normatywnych.

W ramach prac nad aktualizacją Studium prowadzono ustawową oraz pozaustawową kampanię informacyjną nt. trybu prac nad Studium i możliwości składania wniosków poprzez:

- prasę, tablice ogłoszeń UML, instytucje opiniujące i uzgadniające, Rady Osiedli,
- informowanie o możliwości składania wniosków i spotkaniach w sprawie Studium - ulotki (3000 szt.), plakaty informacyjne, strony internetowe MPU i UML,
- informacje na sesji RM,
- zorganizowanie spotkań warsztatowych i tematycznych nt. Studium z: organizacjami pozarządowymi, Radami Osiedli, architektami i urbanistami oraz mieszkańcami miasta (łącznie 14 spotkań).

Przyjęto ok. 1300 wniosków złożonych w odpowiedzi na ogłoszenie o przystąpieniu do sporządzania studium, oprócz tego liczne wnioski, uwagi i opinie podczas spotkań i warsztatów.

Ponadto zebrano dane i sporządzono analizy do uwarunkowań Studium (zagadnienia: demografia, zmiany w przestrzeni, koszty urbanizacji, konflikty przestrzenne, polityka planistyczna gmin ościennych), sporządzono opracowanie ekofizjograficzne, a także zlecono opracowanie ekspertom zewnętrznym:

- analizy uwarunkowań społeczno-demograficznych rozwoju Łodzi w warunkach depopulacji,
- określenie możliwych działań na rzecz odnowy społecznej i gospodarczej Strefy Wielkomiejskiej w Łodzi w celu wskazania obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- analizy uwarunkowań dla lokalizacji i funkcjonowania obiektów handlu, w tym WOH, w Strefie Wielkomiejskiej i na obszarze całej Łodzi,
- identyfikację przestrzeni Łodzi wskazanych do ograniczenia zainwestowania z uwagi na zagrożenia związane ze wpływem wód powierzchniowych,
- rozmieszczenie miejsc pracy w Łodzi w podziale na zatrudnienie w poszczególnych branżach,
- detekcję zmian zabudowy i użytkowania terenu w latach 2011 – 2013,
- analizę rynku nieruchomości w Łodzi i strefie obrzeżnej miasta.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W 2013 r. roku kontynuowano intensywne prace nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego zgodnie z harmonogramem sporządzania mpzp na lata 2011-2014, ustalonym zarządzeniami Prezydenta Miasta Łodzi podjętymi w 2012 roku.

Harmonogram sporządzania planów miejscowych został sformułowany według poniższych priorytetów:

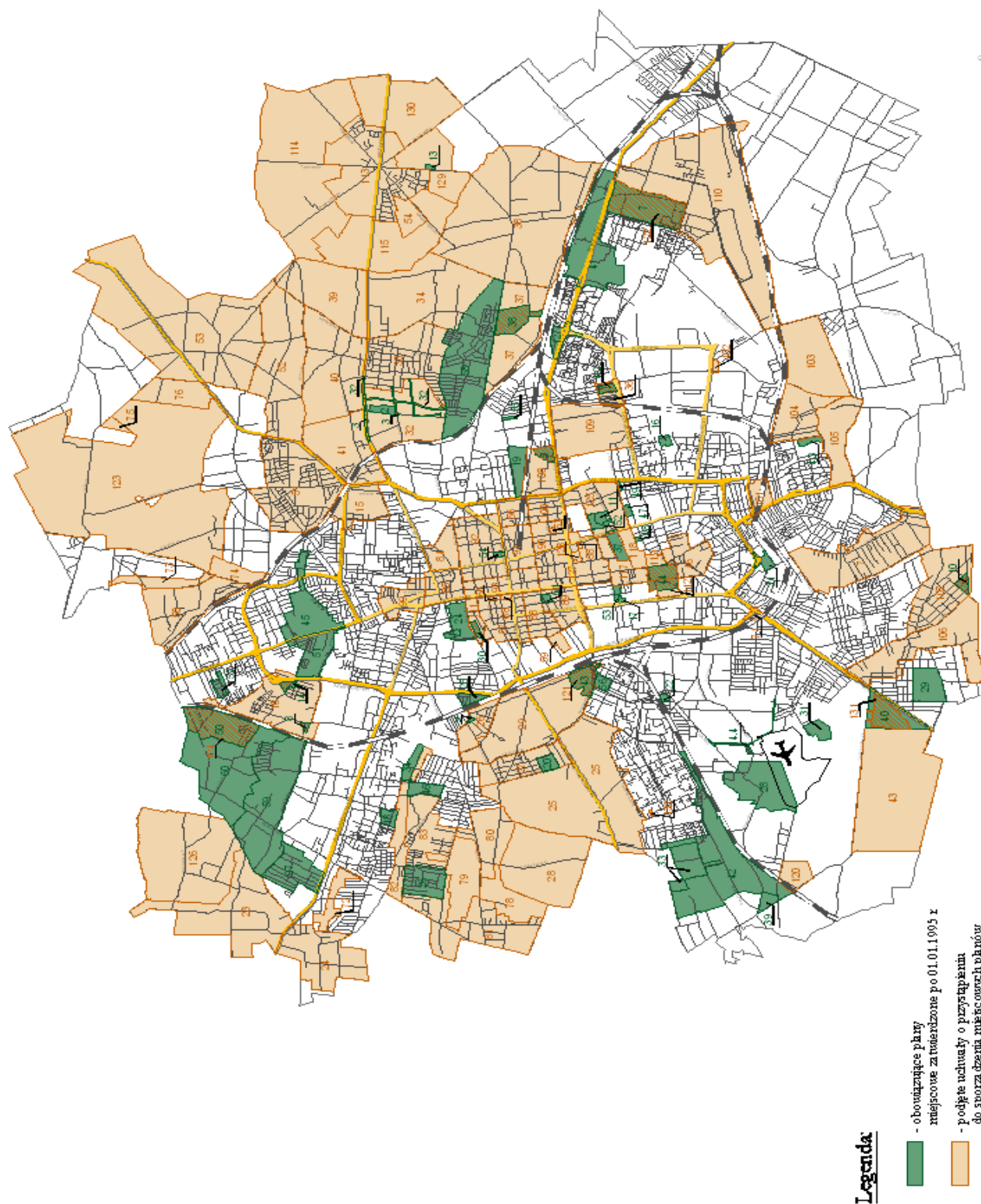
- umożliwianie strategicznie i tożsamościowo ważnych dla Łodzi inwestycji oraz uporządkowanie obszarów centralnych miasta;
- ochrona zabytków urbanistyki oraz zespołów fabrycznych;
- ochrona terenów niezurbanizowanych i zatrzymanie rozprzestrzeniania się zabudowy miasta;
- przygotowanie terenów inwestycyjnych poza ścisłym centrum na potrzeby przemysłu, zabudowy rezydencjonalnej, funkcji magazynowej i centrów związanych z podłączeniami do autostrad;
- zakończenie planów zaawansowanych w realizacji.

Tab. 90. Zaawansowanie prac nad przygotowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
(stan na koniec grudnia.)

Zakres informacji	Liczba dokumentów		Powierzchnia ogółem [ha]		% udział w powierzchni miasta	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Powierzchnia obowiązujących mpzp	56	60	1 583	2243	5,40	7,65
Uchwalone mpzp	5	4	25	695	0,08	2,37
Przystąpienia do sporządzenia mpzp r.	16	9	3 652	1024	12,41	3,47
Mpzp w przygotowaniu.	43	52	6 582	7318	22,39	24,96

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiej Pracowni Urbanistycznej.

Rys. 17. Miejsce Plany Zagospodarowania Przestrzennego.

Źródło: www.mpu.lodz.pl

W 2013 r. Rada Miejska w Łodzi uchwaliła 4 plany, w wyniku czego pokrycie miasta wzrosło o 2,25%, z 5,4% do 7,65% (2 243 ha) jego powierzchni miasta. Plany uchwalone w 2013 r.:

- Stoki - Pomorska w rejonie ulic: Telefonicznej, Giewont, Rysy, Dębowskiego, Hyrnej, Pomorskiej do terenu kolejowego - o powierzchni 243 ha - 0,83% obszaru miasta, (uchwalenie planu wiązało się uchynieniem części poprzednio obowiązującego),
- Sokołówka Południe w dolinie rzeki Sokołówki obejmującej południową część osiedla Sokołów - o powierzchni 238 ha - 0,81% obszaru miasta, (uchwalenie planu wiązało się uchynieniem części poprzednio obowiązującego),
- Sokołówka Północ w dolinie rzeki Sokołówki, obejmującej północną część osiedla Sokołów - o powierzchni 211 ha - 0,72% obszaru miasta,
- Skłodowskiej-Curie – Andrzeja w rejonie ulic: Marii Skłodowskiej – Curie, Wólczańskiej, M. Kopernika i Gdańskiej – o powierzchni 3 ha - 0,01% obszaru miasta.

W 2013 r. skierowano do Rady Miejskiej 9 uchwał o przystąpieniu do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 1024 ha – 3,47% obszaru miasta.

Obecnie kontynuowane są prace nad 52 projektami planów miejscowych o łącznej powierzchni 7318 ha, stanowiącej 24,96% obszaru miasta.

W ramach pracy nad wytycznymi do planów, Biuro Architekta Miasta organizowało cykliczne spotkania z właścicielami nieruchomości zlokalizowanych w kluczowych obszarach Strefy Wielkomiejskiej, w tym z przedstawicielami wspólnot mieszkaniowych. Spotkania informacyjno-konsultacyjne dotyczyły w głównej mierze przygotowywania wytycznych do planów miejscowych, które mogłyby bezpośrednio uwzględniać potrzeby lokalnych społeczności. Kontakt między Urzędem Miasta Łodzi a dysponentami nieruchomości ma na celu uniknięcie błędów i konfliktów w koncepcji planu. W 2013 roku w tej formie odbyło się 39 spotkań.

Do końca 2014 roku planuje się zakończenie prac nad 13-18 miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 1094-1718 ha – 3,73-5,86% obszaru miasta. Szacunek oparto na założeniu, że plany te nie będą wymagały ponowienia procedury uzgodnień i wyłożenia do publicznego wglądu. Jeśli planowane dokumenty wejdą w życie do końca 2014 r. ok. 11-13% powierzchni miasta będzie pokryte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Będzie to stanowiło ponad dwukrotny wzrost w stosunku do 2012 r.

OCHRONA ŚRODOWISKA

Zachowanie stabilności ekologicznej miasta i ochrona lokalnej różnorodności biologicznej

Łódź jest miastem o dużym udziale terenów zielonych. Lasy zajmują niecałe 9,5 % powierzchni miasta, w tym największy las miejski w Polsce administrowany przez Miasto – Las Łagiewnicki. Ogólnie dostępne tereny zieleni urządzonej (parki, zieleńce i obiekty MOSiR) stanowią 2,36% powierzchni, co stanowi ok. 0,96 ha terenu zielonego na 1000 mieszkańców. Na terenie miasta znajduje się 36 parków, z czego 12 wpisanych jest do rejestru zabytków. Powierzchnia wszystkich terenów zielonych w mieście, parków, zieleńców, zieleni przydrożnej, Ogrodu Zoologicznego i Botanicznego, terenu byłego poligonu na Brusie oraz cmentarzy, wynosi 1 873,68 ha, czyli ok. 6,4% powierzchni miasta.

Tab. 91. Lasy w Łodzi (w % pow. miasta)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
Lasy komunalne	5,14	5,14	5,14
Lasy państwowe	0,68	0,68	0,69
Lasy niepubliczne	3,71	3,63	3,60
Razem	9,53	9,45	9,43

Źródło: Zarząd Zieleni Miejskiej.

Udział lasów w powierzchni miasta pozostaje od lat na podobnym poziomie. W niewielkim stopniu zmniejszeniu uległa powierzchnia lasów niepublicznych.

Ochrona lokalnej różnorodności biologicznej odbywa się poprzez zachowanie relikwów naturalnej przyrody i korytarzy ekologicznych łączących tereny zieleni urządzonej, ośrodki różnorodności biologicznej na obszarze zurbanizowanym miasta i w jego strefie peryferyjnej, w ramach obszarowych form ochrony przyrody. Udział terenów objętych obszarowymi formami ochrony przyrody w powierzchni miasta wynosi 9,2% i nie zmienia się od lat.

W 2013 r. zostały zrealizowane następujące działania w zakresie ochrony środowiska:

- przeprowadzenie korekty granicy użytku ekologicznego Mokradła Brzozy, wynikającego z uwarunkowań przyrodniczych i społecznych;
- waloryzacja Doliny Sokołówki pod kątem możliwości jej wykorzystania rekreacyjnego;
- waloryzacja przyrodnicza obszaru lasu przy ul. Brukowej pod kątem powiększenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Dolina Sokołowski”;
- waloryzacja alei pomnikowej klonów srebrzystych przy ul. Okólnej na odcinku drogi krajowej 71, przygotowanie i uzgodnienie z RDOŚ w Łodzi projektu aktualizującego zakres i lokalizację przedmiotu ochrony;
- opracowanie mapy numerycznej pomnika przyrody – alei lipowej w ogrodzie botanicznym;
- przeprowadzenie procedury legislacyjnej i ustanowienie ochrony 7 nowych pomników przyrody;
- przyjęcie uchwały regulującej sprawę czynnej ochrony pomników przyrody;
- opiniowanie prac pielęgnacyjnych przy 15 drzewach – pomnikach przyrody;
- weryfikacja danych o lokalizacji pomników przyrody;
- weryfikacja wniosków o utworzenie 6 nowych pomników przyrody;
- waloryzacja obszaru byłego poligonu na Brusie pod kątem możliwości jego wykorzystania rekreacyjnego;
- kontrola oznaczeń pomników przyrody;
- bieżąca kontrola stanu obszarowych form ochrony przyrody i stanu pomników przyrody – identyfikacja i przeciwdziałanie zagrożeniom.

Podejmowano działania związane z zapobieganiem ograniczania powierzchni biologicznie czynnej, zwłaszcza w centralnym obszarze miasta. Ochrona tych terenów odbywa się za pomocą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji ustalających warunki zabudowy. W 2013 r. Urząd Miasta Łodzi wnioskował w odniesieniu do zapisów 21 projektów decyzji ustalających warunki zabudowy i 17 projektów lub informacji o przystąpieniu do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ponadto opiniowano 7 projektów planów w zakresie dbałości o zachowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych projektowanych obszarów chronionego krajobrazu.

W 2013 r. również:

- opracowano zasady systematycznego monitoringu i dokumentowania stanu form ochrony przyrody oraz rozpoczęto ich realizację,
- opracowano zasady waloryzacji i inwentaryzacji drzew wyróżniających się w krajobrazie miasta w celu objęcia

ich ochroną prawną w formie pomników przyrody,

- opracowano zasady inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej obszarowych form ochrony przyrody,
- podjęto działania mające na celu ustanowienie nowych form ochrony przyrody,
- sporządzono mapę rozmieszczenia pomników przyrody wykorzystując narzędzia GIS.

Ponadto opracowano Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Łodzi na lata 2013-2018 (przyjęty 11.12.2013 r.). Obowiązek wykonania programu wynika z ustawy Prawo ochrony środowiska. Ponadto, obowiązek wykonania Programu został nałożony Dyrektywą 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 25 czerwca 2002 r. odnoszącą się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku. Głównym celem Programu jest wskazanie działań, które ograniczą emisję hałasu do środowiska. To z kolei wpłynie na polepszenie komfortu życia mieszkańców miasta. Podstawą merytoryczną opracowania Programu ochrony środowiska przed hałasem dla m. Łodzi jest Mapa akustyczna Łodzi na lata 2012 – 2017. Mapa akustyczna Łodzi na lata 2012 – 2017 została opracowana na zlecenie Prezydenta Miasta w 2012 r.

Utrzymanie zieleni miejskiej

W 2013 r. wykonano przedsięwzięcia dotyczące utrzymania i rozwoju terenów zieleni urządzonej – parków, skwerów, obiektów MOSiR:

- Przeprowadzono remont schodów w parku Staromiejskim przy ul. Wolborskiej.
- Wybudowano tor dla rolkarzy w parku Podolskim o długości ok. 340 m.
- Wybudowano nowy plac zabaw w parku Źródła Olechówki.
- Oczyszczono z namulów dwa stawy w parku Sielanka oraz w parku 3-go Maja.
- Zrealizowano I etap rewaloryzacji parku Źródlika I, w ramach którego dokonano nasadzeń 55 drzew, 15 466 krzewów, wykonano zabiegi pielęgnacyjne 69 drzew oraz w skupinach krzewów na pow. 4 953 m², rekultywacji 1,04 ha trawników a także usunięto 92 drzewa suche lub zamierające. W ramach rewaloryzacji parku wyremontowano ogrodzenie (długości 985 m), przeprowadzono remont i oczyszczenie 3 zbiorników wodnych, wykonano modernizację dwóch mostków, zmodernizowano i rozbudowano oświetlenie parku.
- Przeprowadzono remont części zniszczonych alejek parkowych w parku im. A. Mickiewicza, parku im. Legionów oraz w parku im. M. Żarskiego o łącznej pow. 2 255 m².
- Zamontowano urządzenia do ćwiczeń siłowych w parku im. A. Mickiewicza.
- Doposażono w karuzelę plac zabaw pomiędzy ul. Chodkiewicza i Wyspiańskiego.
- Wyremontowano nawierzchnię pod stolikami szachowymi w parku 3-go Maja oraz pod urządzeniami do ćwiczeń siłowych w parku Staromiejskim.
- Wyremontowano zniszczone chodniki na zieleńcu przy ul. Wileńskiej 57.
- Przeprowadzono niezbędne prace remontowe sceny i dachu muszli koncertowej w parku im. J. Piłsudskiego.
- Przebudowano alejki na zieleńcu u zbiegu ulic Gdańskiej i Kopernika oraz wymieniono 2 zniszczone komplety szachowe.
- Przeprowadzono remont alejek w parku Ocalałych, zniszczonych podczas ulewnych deszczy oraz alejki nad stawem w parku Widzewskim.
- Rozebrano stare, nieestetyczne ogrodzenie parku im. A. Mickiewicza od strony ul. Zgierskiej.
- Wyremontowano fontannę w parku Podolskim.
- Urządzono 3 nowe boiska do piłki plażowej.
- Dokończono remont murku otaczającego kwietnik w parku Poniatowskiego.
- Wyremontowano murki na zieleńcu przy ul. Sowińskiego.

- Opracowano dokumentację projektową obejmującą: remont nawierzchni pod urządzenia do ćwiczeń siłowych w parku Staromiejskim, remont chodników na zieleńcu przy ul. Wileńskiej 57, remont amfiteatru w parku Baden-Powella, remont alejki w parku Widzewskim, urządzenie siłowni w parku im. A. Mickiewicza, remont altany w parku Helenów, oczyszczenie stawów w parku Helenów, rewaloryzację parku im. W. Reymonta, budowę oświetlenia zieleńca przy ul. Wileńskiej 57, urządzenie terenu zieleni przy ul. Łososiowej 21, urządzenie „zakątka dla ojca” w parku im. J. Piłsudskiego, przebudowę placu zabaw w parku Wiejskim przy ul. Brójeckiej, oczyszczenie górnego stawu w parku im. A. Mickiewicza.

Inwestycje i działania służące utrzymaniu i rozwojowi terenów zieleni urzędzonej w 2013 r. kosztowały 12,7 mln zł.

W ramach bieżącego utrzymania zieleni, w 2013 r. Zarząd Zieleni Miejskiej, na terenie dróg publicznych, wewnętrznych i na terenach niezabudowanych, zlecił następujące prace:

- cięcia techniczne i sanitarno-pielęgnacyjne drzew – 4 820 pni drzew,
- usuwanie drzew (zgodnie z wydanymi decyzjami WOŚiR UMŁ drzewa będące w złym stanie zdrowotnym, zagrażające bezpieczeństwu, kolidujące z infrastrukturą drogową) – 1 718 pni drzew,
- sadzenie drzew (m.in. nasadzenia zamienne w ramach kompensacji przyrodniczej za usuwane drzewa), – 829 szt.,
- sadzenie krzewów – 18 325 szt.,
- sadzenie bylin i roślin kwiatnikowych – 64 950 szt.,
- cięcia odmładzające i formujące krzewy,
- rekultywację trawników,
- pozostałe prace (pielenie, podlewanie, nawożenie, korowanie, frezowanie pni, karczowanie pni i samosiewów, usuwanie odrostów korzeniowych oraz wywóz powalonego drzewa lub jego części, po wystąpieniu gwałtownych zjawisk atmosferycznych).

Ogólne koszty wymienionych prac, związanych z utrzymaniem zieleni wyniosły 2,26 mln zł.

Wprowadzono monitoring realizacji zadań (wniosków na wycinkę, pielęgnacji drzew), poprzez stworzenie internetowego rejestru spraw. Jest on dostępny dla wszystkich mieszkańców na stronie Zarządu Zieleni Miejskiej.

Na terenie lasów komunalnych prowadzono:

- gospodarkę leśną na nieruchomościach powierzonych w administrowanie Leśnictwu Miejskiemu;
- nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa;
- edukację przyrodniczo-leśną;
- administrowanie zabytkami kultury zlokalizowanymi na terenie lasów komunalnych;
- pomoc i opiekę nad zwierzętami wolno żyjącymi.

Na terenie lasów komunalnych w celu poprawy ich stanu zdrowotnego, zwiększenia naturalnej odporności, ochrony przed zagrożeniem pożarowym, zwiększenia atrakcyjności turystycznej prowadzono:

- prace odnowieniowo-zalesieniowe,
- zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów,
- ochronę pożytecznej fauny poprzez wywieszanie nowych skrzynek lęgowych, naprawę i konserwację starych, dokarmianie ptaków,
- ochronę przeciwpożarową poprzez odnawianie pasów przeciwpożarowych oraz porządkowanie lasów położonych w sąsiedztwie ścieżek spacerowych,
- remonty dróg, mostów, przepustów,
- wymianę zużytych elementów zagospodarowania turystycznego oraz remonty istniejących.

Tab. 92. Nasadzenia, wycięcia oraz pielęgnacja drzew w parkach i zieleńcach, obiektach MOSiR oraz w pasach drogowych dróg publicznych.

	2011	2012	2013
Drzewa poddane pielęgnacji	8 411	2 910	6 213
Nowe nasadzenia drzew	253	1 153	953
Wycięte drzewa	1 044	1 207	2 177

Źródło: Opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Zieleni Miejskiej.

W 2013 r. w porównaniu z rokiem poprzednim znacząco wrosła liczba drzew poddanych pielęgnacji, zmniejszyła się jednak liczba nowych nasadzeń. Usunięcia drzew w pasach drogowych rekompensowano sadzeniem krzewów oraz bylin i roślin kwiatowych.

Tereny zielone są również miejscami służącymi rekreacji i realizacji działań kulturalnych. Na terenie łódzkich parków i zieleńców od 21 marca 2013 r. Zarząd Zieleni Miejskiej realizował projekt „Zielona Łódź”. Obejmował on wszelkie działania promujące tereny zielone, a w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie. Celem „Zielonej Łodzi” było organizowanie w przestrzeni publicznej różnego rodzaju otwartych imprez i aktywności, skierowanych do wszystkich mieszkańców naszego miasta. Zwiększenie potencjału rekreacyjnego realizowane było poprzez podejmowanie współpracy z organizacjami, instytucjami, placówkami, z którymi Zarząd wspólnie organizuje jednorazowe i cykliczne wydarzenia kulturalne, sportowe, plenerowe koncerty, wernisaże, zajęcia warsztatowe, itp.

Ogród Botaniczny

W 2013 r. w ramach powiększenia udokumentowanych kolekcji roślinnych - na terenie Ogródu Botanicznego posadzono:

- 23 drzewa liściaste,
- 400 krzewów liściastych i krzewinek,
- 12 drzew i krzewów iglastych,
- 7002 byliny,
- 8432 rośliny jednoroczne i dwuletnie,
- 55 480 cebul tulipanów oraz 327 innych roślin cebulowych.

Dodatkowo zakupiono kolekcję krzewów z rodzaju Rhododendron sp. w ilości 378 szt. (127 odmian), która zostanie posadzona na terenie Ogródu w 2014 r. Kolekcję roślin szklarniowych powiększono o 101 roślin egzotycznych, głównie z grupy storczyków i roślin owadożernych.

W ramach prowadzenia ochrony ex situ na terenie Ogródu uprawiano 41 gatunków roślin rzadkich i zagrożonych wyginięciem oraz chronionych (razem około 500 szt.), w tym: Adonis vernalis, Arenaria graminifolia, Dianthus gratianopolitanus itp.

Ogród Botaniczny prowadził zadania inwestycyjne finansowane z budżetu Miasta Łodzi:

- „Skansen roślinny na terenie Ogródu Botanicznego”. W ramach zadania, rozpoczęto budowę bazy edukacji przyrodniczej na terenie Ogródu w formie skansenu, prezentującego zarówno tradycyjną zagrodę wiejską z rejonu Polski Środkowej, jak i jej otoczenie z przedogródkiem, ogródkiem przydomowym i sadem ze starymi odmianami drzew owocowych;
- rozbiórkę starego zaplecza Ogródu Botanicznego;
- doposażenie terenu w elementy małej architektury.

Ochrona zwierząt

Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt z 21 sierpnia 1997 r. Urząd Miasta Łodzi zapewnia opiekę zwierzętom bezdomnym, obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt, opiekę kotom wolno żyjącym, całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, usypianie ślepych miotów, poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt i fakultatywnie znakowanie zwierząt. W tym celu corocznie przyjmowany jest „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Łodzi”.

Wypełniając obowiązki ustawowe:

- w Schronisku dla Zwierząt zabezpieczono miejsca i przeprowadzane są adopcje bezdomnych psów i kotów;
- wykonanie usług weterynaryjnych zleca się podmiotom zewnętrznym;
- w ramach działania Leśnictwa Miejskiego - udziela się pomocy zwierzętom dzikim i wolno żyjącym.

W okresie zimowym zorganizowano również wydawanie karmy dla kotów wolno żyjących.

Tab. 93. Miejskie Schronisko dla Zwierząt.

	2011	2012	2013
Liczba przyjętych psów	2 308	2 385	2 191
Liczba przyjętych kotów	715	751	726
Liczba wydanych psów	2 130	2 176	2 150
Liczba wydanych kotów	592	575	533
Liczba zaszczepionych psów właścicielskich	547	570	2 088
Liczba wysterylizowanych kotów	1 233	1 612	1 956

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa.

W 2013 r. wyraźnie wzrosła liczba zaszczepionych psów właścicielskich i wysterylizowanych kotów. Liczba zwierząt przyjętych i wydanych do Schroniska od 3 lat ulega niewielkim zmianom.

Miejski Ogród Zoologiczny

Jest jednym z 15 licencjonowanych ogrodów zoologicznych w Polsce, które funkcjonują w oparciu o zezwolenie Ministra Środowiska. Pod względem powierzchni (16,64 ha) zajmuje 10 miejsce, pod względem zróżnicowania zwierzostanu i liczby osobników jest na pozycji czwartej.

Łódzkie zoo hoduje zwierzęta zagrożone wyginięciem w naturze (lwy azjatyckie, oryksy szablorgie, tygrysy syberyjskie, pantery śnieżne), jest placówką dydaktyczną i prowadzi szeroką działalność popularyzatorską. Przez wiele lat istnienia (w 2013 roku łódzkie zoo obchodziło jubileusz 75-lecia) Ogród odwiedziło ponad 22 miliony zwiedzających.

W 2013 r. Miasto przyjęło Strategię Hodowlaną Miejskiego Ogrodu Zoologicznego na lata 2013 – 2022, określającą główne kierunki hodowli zwierząt, przekształcenia infrastruktury zoo pod kątem dobrostanu mieszkańców oraz podniesienia walorów ekspozycyjnych dla zwiedzających. Najważniejszymi założeniami tego dokumentu jest przeprowadzenie modernizacji istniejących obiektów (np. skały lemurów, basenu dla uchatk patagońskich, słoniarni) oraz budowa nowych ekspozycji: felidarium (pawilonu dla wielkich kotów) i pawilonu dżungli.

Wiosną 2013 r. oddano do użytku 2 nowe ekspozycje: wolierę dla sępów, z bardzo atrakcyjną Ścieżką Trapera wewnątrz ekspozycji oraz pawilon dla tapirów i kariam będący w zoo rozwinięciem eksponowania krainy zwierząt Ameryki Południowej.

Łódzkie zoo wzbogaciło się o wiele nowych zwierząt. Do najatrakcyjniejszych można zaliczyć: rodzinę lemurów katta z zoo w Apeldoorn (Holandia), grupę sajmiri – wdzięcznych małpek sprowadzonych z zoo w Ołomuńcu (Czechy), długo poszukiwaną dla posiadanego samca, samicę tamaryny cesarskiej z zoo w Romagne (Francja) oraz dwóch samic heloderm meksykańskich jedynych na świecie jadowitych jaszczurek, sprowadzonych z zoo w Goteburgu (Szwecja). Kolekcję wzbogaciły także samica dikdika – małeńka antylopa sprowadzona z zoo w Dvur Kralove (Czechy), grupy rodzinne piesków

preriowych, bazylijszków płatkogłowych oraz samica wielkomyszy filipińskiej (duży, unikatowy gryzoń) sprowadzonych z zoo w Budapeszcie (Węgry) oraz wiele innych, mniejszych gatunków.

Dzięki przeprowadzonym w 2013 r. inwestycjom poprawiły się warunki utrzymania niektórych mieszkańców zoo, zgodnych z ich potrzebami biologicznymi (lemury, zwierzęta kopytne, pantery), poprawił się komfort zwiedzania zoo (częściowa wymiana nawierzchni alejek, remont wejścia głównego, montaż biletomatów), zwiększył się także potencjał edukacyjny (nowa sala edukacyjna, ekspozycja CITES). Po zainstalowaniu systemu wizyjnego (zakończenie prac - lipiec 2013 r.), wzrosło bezpieczeństwo zwierząt oraz zwiedzających. Łącznie, w 2013 r. działania inwestycyjne w łódzkim zoo kosztowały ponad 2,8 miliona złotych.

Edukacja ekologiczna

Działania edukacji ekologicznej prowadzące do wzrostu poziomu wiedzy z zakresu ochrony środowiska, pogłębiania świadomości ekologicznej i budujące postawy proekologiczne w 2013 r.:

- odbyło się 279 zajęć w zoo, w których uczestniczyło prawie 45 000 osób oraz 100 zajęć wyjazdowych z udziałem ponad 21 000 uczestników. Organizowane imprezy miały bardzo różnorodny charakter: happeningi przyrodnicze, warsztaty edukacyjne, pikniki plenerowe, wieloletnia kampania na rzecz Dekady Bioróżnorodności ONZ, konkursy zoologiczne, prelekcje, konferencje naukowe itp.. Do największych imprez w zoo można zaliczyć: Dzień Dziecka, Noc Świętojańska, Cites Jest Gites oraz Dreamnight – masową imprezę dla osób niepełnosprawnych;
- Ogród Botaniczny zorganizował:
 - 394 wycieczki tematyczne z przewodnikiem – uczestniczyło 9 766 osób,
 - 7 zajęć laboratoryjno-ćwiczeniowych – 146 osób,
 - 31 prelekcji, prezentacji multimedialnych i pokazów – 1 069 osób,
 - 59 zajęć warsztatowych – 1 306 osób,
 - 30 wystaw – 110 471 osób,
 - 8 imprez plenerowych – 24 300 osób,
 - 3 koncerty – 1 960 osób,
 - 4 konkursy – uczestniczyło 222 osób,
 - seminarium naukowe poświęcone roli Ogrodu Botanicznego w ochronie przyrody, połączone z obchodami 40-lecia jego istnienia (uczestniczyło ok. 200 osób, w tym kilkudziesięciu specjalistów z całej Polski);
- prowadzenie edukacji przyrodniczo - leśnej przez Leśnictwo Miejskie, w której wzięło udział 7 134 uczestników
- akcja „Sprzątanie Świata 2013 r.” organizowana przez Leśnictwo Miejskie, w której uczestniczyło 1 100 osób, głównie dzieci i młodzieży z łódzkich szkół. Zebrano 40 m³ śmieci;
- popularyzacja walorów przyrody naturalnej Łodzi, poprzez:
 - opiniowanie projektów ekologicznych realizowanych przez organizacje społeczne i przyrodniczych programów TV,
 - udział w redakcji albumu prezentującego pomniki przyrody Łodzi i województwa łódzkiego,
 - kontynuowanie programu zbiórki nakrętek od butelek z tworzyw sztucznych, realizowanego pod hasłem „Zakręcone Miesiące”, który ma na celu promowanie idei selektywnej zbiórki odpadów. Zebrane nakrętki w roku szkolnym 2012/2013 przekazane zostały do dyspozycji Szkoły Podstawowej Nr 170, a środki uzyskane z ich sprzedaży przeznaczone na zakup pomocy dydaktycznych dla dzieci z tej placówki. W efekcie IX edycji Programu „Zakręcone miesiące” zebrano 38 ton zakrętek. W akcji uczestniczyło 113 placówek;
- kontynuowanie (po raz piąty) programu zbiórki zużytych i niepotrzebnych płyt kompaktowych CD i DVD realizowanego pod hasłem „Na tropie CD”. Partnerem oraz sponsorem głównych nagród jest P.W.Z.T. ZAPTECH z Janikowa - firma

zapewniającą odbiór płyt oraz zajmującą się ich recyklingiem. W ramach V edycji (2012/2013) zebrano 580 kg płyt, udział wzięło 56 placówek.

GOSPODARKA KOMUNALNA

Gospodarka wodno-kanalizacyjna

W I półroczu 2013 r. wykonano 133 nowych przyłączy do sieci wodociągowej i 339 do kanalizacyjnej, dzięki czemu 99,5% gospodarstw domowych w Łodzi korzystało z sieci wodociągowej, a 97% z sieci kanalizacji sanitarnej¹⁰. Zużycie wody z sieci wodociągowej na 1000 mieszkańców gminy wyniosło 39,92 tys. m³/M/r.

Tab. 94. Długość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Łodzi (dane na koniec I półrocza w km)

	2012	2013
Długość sieci kanalizacyjnej		
sieć sanitarna	674,8	682
sieć ogólnospławna	408,9	408,9
sieć deszczowa	512,6	551,7
przyłącza do nieruchomości	366,5	372,6
Długość sieci wodociągowej		
sieć rozdzielcza i magistrale	1594,0	1613,7
przyłącza	525,7	532,5

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Gospodarki Komunalnej

W 2013 r. w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej zrealizowano:

- w ramach utrzymania kanalizacji deszczowej wykonano zadania m.in. czyszczenie kanałów i wpustów deszczowych, czyszczenie i konserwacje separatorów wód deszczowych, naprawy, operaty wodno-prawne na wylotach kanalizacji deszczowej do odbiorników, badania jakości wód deszczowych. Dla zapewnienia właściwej eksploatacji całego systemu kanalizacji deszczowej, Miasto dzierżawi od Łódzkiej Spółki Infrastrukturalnej, wytworzoną w ramach projektu unijnego pn. „Wodociągi i oczyszczalnie ścieków w Łodzi II”, sieć kanalizacji deszczowej i ponosi koszty jej utrzymania, w tym również płaci czynsz dzierżawny ŁSI. Całkowity koszt utrzymania kanalizacji deszczowej wyniósł 7,4 mln zł;
- wybudowano zbiornik retencyjno - widokowy „Wojska Polskiego” na rzece Łódce przy Akademii Sztuk Pięknych. Podstawową funkcją zbiornika jest retencjonowanie wody oraz zmniejszenie natężenia przepływu na odcinku krytego koryta rzeki Łódki poniżej ul. Źródłowej jak również podniesienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego terenów położonych w dolinie. Dodatkowym efektem budowy zbiornika będzie poprawa jakości wody w rzece oraz możliwość rozwoju fauny i flory hydrofilnej. Koszt całkowity wyniósł 2,1 mln zł;
- od kilku lat realizowany jest remont koryta rzeki Jasień na odcinku od ul. Nowe Sady do połączenia z rzeką Karolewką. W 2013 r. długość wyremontowanego koryta wyniosła 208 mb. Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie z WFOŚiGW w wysokości 1,7 mln zł (80% kosztów całkowitych);
- odpłatnie nabyto urządzenia, które wybudowały inne podmioty z własnych środków. W 2013 r. dotyczyło to 10 umów ostatecznych. Przejęto sieć wodociągową długości 1853 m, sieć kanalizacji sanitarnej 180,5 m oraz 60,5 m sieci kanalizacji deszczowej. Łączna wartość przejętych sieci 285 tys. zł;
- ze względu na wysokie koszty dostawy wody oraz nieprawidłowe wykorzystywanie urządzeń, np. do mycia pojazdów, prowadzono się działania zmierzające do zmniejszenia liczby punktów poboru wody. Miasto ponosi koszty dostawy wody na cele przeciwpożarowe oraz zaopatrzenie mieszkańców w wodę poprzez źródła uliczne, dowóz wody i studnie

¹⁰ dane skorygowane po analizie Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (luty 2013)

publiczne. Roczny koszt: 501,8 tys. zł;

- wykonano zaplanowane prace modernizacyjno-odtworzeniowe sieci, w tym odwodnienie magistrali wodociągowej przy ul. Powojowej;
- wykonano podłączenia do nieruchomości miejskich Beniowskiego 8, Saneczkowa 32c, Skalna 48, Prądyńskiego 39, Wielkopolska 86, Świętojańska 15, Czołgistów 66, Wincentego Pola 38A, Mielizny 9, które umożliwią korzystanie z bieżącej wody i bezpośredniego odprowadzania ścieków mieszkańcom.

Gospodarka odpadami

W 2013 r. podjęto intensywne prace związane z wprowadzeniem nowych zasad gospodarki odpadami komunalnymi, które weszły w życie 1 lipca. Dostosowano system gospodarowania odpadami komunalnymi do zmian ustawowych:

- przeprowadzono przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych dla poszczególnych sektorów miasta w wyniku, których wybrano wykonawców:
 - Bałuty – Toensmeier Centrum Sp. z o.o. (wcześniej Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta Ekoserwis Kutno),
 - Górna - Konsorcjum SITA POLSKA Sp. z o.o. i MPO-Łódź Sp. z o.o.,
 - Śródmieście - Remondis Sp. z o.o.,
 - Polesie - MPO- Łódź Sp. z o.o.,
 - Widzew - Remondis - Sp. z o.o.;
- informowano mieszkańców o zmianach w systemie gospodarki odpadami komunalnymi, a na rzecz racjonalnej gospodarki odpadami, w celu zwiększenia wiedzy i świadomości (utworzono punkt informacyjny w Wydziale Gospodarki Komunalnej; przeprowadzono spotkania informacyjne z zarządcami spółdzielni mieszkaniowych, zarządcami nieruchomości, przedsiębiorcami, przedstawicielami wyższych uczelni, zarządcami targowisk, jednostkami organizacyjnymi Miasta), dostarczono ulotki informacyjne bezpośrednio do gospodarstw domowych i przedsiębiorców; nadawano spoty telewizyjne; utworzono dodatkowe numery infolinii na czas składania deklaracji, udostępniono specjalną stronę internetową dedykowaną zagadnieniom nowego systemu gospodarki odpadami wraz z adresem e-mailowym oraz uruchomiono profil Facebook, zamieszczono ogłoszenia i informacje w prasie);
- zakupiono program „Aplikacja mobilna” w celu dokonania inwentaryzacji pojemników na nieruchomościach. Zakupiono specjalny program informatyczny „MGA V3” do kompleksowej obsługi systemu gospodarki odpadami. Na jego zakup uzyskano dotację z WFOŚiGW w wysokości 240 tys. zł;
- monitorowano prawidłowości postępowania z odpadami komunalnymi zarówno po stronie firm odbierających odpady komunalne, jak i po stronie właścicieli nieruchomości. Liczba przeprowadzonych kontroli w 2013 roku wynosiła 10 557.

Zbilansowano i zoptymalizowano koszty gospodarowania odpadów komunalnych. W wyniku przeprowadzonych analiz od 1 stycznia 2014 roku obniżone zostały stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi z 16,50 zł na 12 zł w przypadku zbiórki nieselektywnej oraz z 12,69 zł na 7 zł, jeśli odpady są zbierane w sposób selektywny.

Ponadto zakończono budowę drugiego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przy ul. Kasprowicza 10. Do punktu mieszkańcy mogą dostarczać posegregowane odpady nieodpłatnie. Całkowity koszt sięgnął 429,4 tys. zł. W 2013 w Łodzi zebrano 221 901 ton odpadów komunalnych.

W Łodzi trwają prace nad budową regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Planuje się wybudowanie w rejonie EC IV przy ul. Jadzi Andrzejewskiej instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych

o wydajności 200 tys. ton/rok, w której będzie odzyskiwana energia cieplna i elektryczna z odpadów komunalnych. W czerwcu podpisana została umowa o dofinansowanie ze środków UE projektu „Gospodarka odpadami komunalnymi w Łodzi – faza II – etap przygotowawczy”. Uzyskana kwota dofinansowania: 10,1 mln zł.

W ramach pomocy technicznej dla projektu zostały wykonane „Analizy wstępne oraz określenie modelu realizacji projektu” i „Opracowanie wniosku o dofinansowanie wraz z niezbędnymi dokumentami w zakresie komponentu przygotowawczego dla Projektu”. Ponadto wykonano inwentaryzację przyrodniczą oraz inwentaryzację akustyczną lokalizacji.

W wyniku przeprowadzonych analiz wskazano partnerstwo publiczno-prywatne jako preferowany sposób realizacji inwestycji.

Energetyka miejska

W obszarze energetyki miejskiej w 2013 r. kontynuowano działania związane z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej. Celem termomodernizacji jest obniżenie kosztów ogrzewania i energii elektrycznej oraz poprawa funkcjonalności i estetyki budynków. Realizowana jest ona poprzez ocieplanie ścian, dachów, stropodachów, wymianę okien, modernizację instalacji centralnego ogrzewania (kotłów lub węzłów) oraz wymianę opraw oświetlenia wewnętrznego.

W 2013 r. zostały przeprowadzone termomodernizacje 22 placówek edukacyjnych o wartości prawie 17,5 mln złotych. Zrealizowano następujące programy:

- „Pilotażowy program racjonalizacji kosztów energii w budynkach komunalnych Miasta Łodzi – termomodernizacja obiektów edukacyjnych”, który objął 3 przedszkola miejskie, 2 szkoły podstawowe, 1 zespół szkół ponadgimnazjalnych i specjalny ośrodek szkolno – wychowawczy; prace dofinansowano z WFOŚiGW w Łodzi w formie pożyczki o wartości 2,2 mln zł i takiej samej dotacji;
- „Racjonalizacja zużycia energii w Szkole Podstawowej nr 184 prowadzonej przez Miasto Łódź, poprzez jej kompleksową termomodernizację”, która objęła szkołę podstawową, gimnazjum oraz przedszkole miejskie; prace dofinansowano z RPO Województwa Łódzkiego w formie dotacji o wartości 2,22 mln zł;
- „Racjonalizacja zużycia energii w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Łódź, poprzez ich kompleksową termomodernizację w zachodniej części Łodzi” – objęła 2 szkoły podstawowe oraz 2 gimnazja; prace w obiektach dofinansowano z RPO Województwa Łódzkiego w formie dotacji o wartości 2,41 mln zł;
- „Racjonalizacja zużycia energii w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Łódź, poprzez ich kompleksową termomodernizację w południowej części Łodzi” – objęła 3 szkoły podstawowe oraz liceum ogólnokształcące; prace w obiektach dofinansowano z RPO Województwa Łódzkiego w formie dotacji o wartości 1,89 mln zł;
- „Racjonalizacja zużycia energii w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Łódź, poprzez ich kompleksową termomodernizację w północnej części Łodzi” – szkoła podstawowa, 2 gimnazja oraz specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy; prace w obiektach dofinansowano z RPO Województwa Łódzkiego w formie dotacji o wartości 2,74 zł.

W ramach wymienionych programów:

- docieplono 68 097 m² ścian zewnętrznych, dachów, stropodachów;
- wymieniono 1 604 sztuk zewnętrznej stolarki okiennej i drzwiowej;
- wymieniono 2 429 grzejników wraz z orurowaniem;
- wymieniono 2 594 opraw oświetlenia wewnętrznego wraz z instalacją do pierwszej puszkii;
- zmodernizowano 2 kotłownie lokalne.

Przewidywane roczne oszczędności dla 22 termomodernizowanych placówek wynikające z mniejszego zużycia energii cieplnej i elektrycznej będą się kształtowały na poziomie 1,17 mln zł. rocznie (wg danych obliczeniowych z audytów energetycznych).

Prace poprawiają również estetykę i funkcjonalność budynków, z których codziennie korzysta ponad 8,5 tys. osób. Realizacja prac termomodernizacyjnych wiąże się także z osiągnięciem wymiernego efektu ekologicznego w postaci obniżenia (od 28 do 75% w zależności od budynku) emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery.

W grudniu 2013 r. Rada Miejska przyjęła „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Łodzi” stanowiące aktualizację opracowania z 1999 roku. Zaktualizowane „Założenia...”, których obowiązek posiadania na miasto nakłada Prawo energetyczne, sięgają do roku 2030 i obejmują:

- analizę bieżącego stanu infrastruktury energetycznej w Łodzi oraz wskazanie kierunków niezbędnych do podjęcia działań dla stworzenia warunków zrównoważonego rozwoju i zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego miasta,
- prognozę przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe,
- wskazanie przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,
- możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej,
- możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych,
- przedstawienie ram współpracy z innymi gminami.

Opracowanie ma za zadanie umożliwić podejmowanie decyzji w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Miasta Łodzi, przyczynić się do obniżenia kosztów rozwoju społeczno-gospodarczego gminy poprzez wskazanie optymalnych sposobów zaspokajania potrzeb energetycznych, oraz ułatwić podejmowanie decyzji o lokalizacji inwestycji przemysłowych, usługowych i mieszkaniowych. Ponadto, dokument wskazuje kierunki rozwoju zaopatrzenia w energię, które mogą być wspierane ze środków publicznych przy jednoczesnym wskazaniu przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych, które przyczynią się do zwiększenia efektywności energetycznej.

Korzystając z ogłoszonego we wrześniu 2013 r. przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej konkursu w ramach działania 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej – plany gospodarki niskoemisyjnej, Miasto Łódź złożyło wniosek o dofinansowanie opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta. Poziom dofinansowania wynosi 85% wydatków kwalifikowanych.

Głównym celem opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej jest przyczynienie się do osiągnięcia założeń przyjętych w rządowym pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- redukcji zużycia energii finalnej poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

Plan będzie miał charakter kompleksowy i obejmie między innymi następujące obszary:

- zużycie energii w budynkach/instalacjach (budynki i urządzenia komunalne, budynki i urządzenia usługowe niekomunalne, budynki mieszkalne, oświetlenie uliczne, zakłady przemysłowe, dystrybucja ciepła);
- zużycie energii w transporcie (transport publiczny, tabor miejski, transport prywatny i komercyjny, transport szynowy), w tym wdrażanie systemów organizacji i rozwój transportu przyjaznego środowisku;
- gospodarka odpadami - w zakresie emisji nie związanej ze zużyciem energii (CH₄ ze składowisk);

- produkcja energii - zakłady/instalacje do produkcji energii elektrycznej, ciepła i chłodu, z wyłączeniem instalacji objętej EU ETS (Europejski System Handlu Emisjami).

Przygotowanie planu gospodarki niskoemisyjnej pomoże wypełnić zapisy zawarte w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”, „Polityki komunalnej i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+”, „Polityki Miasta Łodzi dotyczącej gminnego zasobu mieszkaniowego 2020+” oraz „Strategii przestrzennego rozwoju Łodzi 2020+”. Umożliwi on również pozyskiwanie środków UE na projekty dotyczące „wspierania efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym oraz z zakresu promowania strategii niskoemisyjnych na obszarach miejskich (w tym wsparcie zrównoważonego transportu miejskiego)”. Pozwoli także na osiągnięcie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych ze zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych.

Rozpoczęcie projektu planowane jest na rok 2014, a jego zakończenie na 15 lipca 2015 r. Plan obejmie całe miasto, niemniej jednak szczególna uwaga zostanie poświęcona centrum, gdzie zanieczyszczenie powietrza jest największe. Kluczowe znaczenie ma tutaj budowa Nowego Centrum Łodzi oraz prowadzona rewitalizacja Strefy Wielkomiejskiej.

W ramach projektu zostanie stworzona baza danych zawierająca wyselekcjonowane i usystematyzowane informacje pozwalające na ocenę gospodarki energią w mieście oraz w jego poszczególnych sektorach i obiektach oraz na inwentaryzację emisji gazów cieplarnianych.

Utrzymanie porządku i czystości w mieście.

W celu poprawy czystości w 2013 roku zwiększona została powierzchnia terenów gminnych niezabudowanych przeznaczonych do bieżącego utrzymania czystości oraz powierzchnia pasów dróg publicznych do cyklicznego sprzątania. Zwiększyła się też ilość usuwanych „dzikich” wysypisk śmieci. W 2013 roku usunięto ich 2 018, prawie 400 więcej niż w 2012 roku.

Natomiast powierzchnia oczyszczanych terenów gminnych niezabudowanych wynosi 4 010 905 m² (w tym Piotrkowska - deptak i al. Schillera) i została zwiększona w stosunku do 2012 roku o 6% powierzchni.

Łącznie na utrzymanie czystości w okresie letnim i zimowym na drogach publicznych i wewnętrznych oraz na terenach niezabudowanych wydatkowano 65,59 mln zł. W ramach tego zadania opróżniane były kosze na śmieci i psie nieczystości, koszone trawy na terenach zielonych, wykonano wiosenne i jesienne wygrabianie, utrzymywane były piaskownice i słupy ogłoszeniowe, przycinane żywopłoty oraz utrzymywane gazony kwietnikowe. Ponadto prowadzono odśnieżania chodników, parkingów, dojeżdż, dojazdów, schodów etc. Prowadzone było również mechaniczne i ręczne oczyszczanie jezdni wraz z opaskami przykrawężnikowymi.

W okresie od maja do października został utworzony Rejon Piotrkowska i Centrum, obsługiwany przez Łódzki Zakład Usług Komunalnych.

Kontynuowany jest program „Posprzątaj, to nie jest kupa roboty”, w ramach którego zakupiono i rozstawiono kolejne kosze na psie nieczystości (ogółem na terenie miasta rozstawionych jest około 2 373 koszy). Prowadzony jest program edukacyjny „Posprzątaj! To nie jest kupa roboty”, polegający m.in. na: udostępnianiu mieszkańcom bezpłatnych worków do gromadzenia psich nieczystości do usuwania odchodów (w okresie roku udostępnianych jest ok. 500 tys. sztuk). Od początku programu rozdano ok. 3,5 mln szt. worków. Działania te wspierane są i uzupełniane przez Straż Miejską.

Tab. 95. Wydatki na gospodarkę komunalną w 2013 r. mln zł

	Uwagi	2013
Gospodarka odpadami	odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, selektywna zbiórka odpadów komunalnych, budowa spalarni	24,81
Gospodarka wodnokanalizacyjna	utrzymanie kanalizacji deszczowej, utrzymanie rzek i zbiorników wodnych, utrzymanie przyłączy wod.-kan. do posesji gminnych, program małej retencji, inwestycje modernizacyjno-odtworzeniowe, regulacja rzek związanych z kanalizacją deszczową, inwestycje realizowane przez ŁSI	9,10
Energetyka miejska	pilotażowy program racjonalizacji kosztów energii w budynkach komunalnych Miasta Łodzi - termomodernizacja obiektów edukacyjnych, programy prace studialne i przygotowawcze w zakresie energetyki miejskiej, racjonalizacja zużycia energii w budynkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Łódź, termomodernizacja obiektów miasta, miejskie oświetlenie iluminacyjne	18,62
Utrzymanie czystości	umowy na cykliczne i interwencyjne letnie i zimowe utrzymanie dróg publicznych, bieżące i interwencyjne utrzymanie terenów niezabudowanych i dróg wewnętrznych, usuwanie dzikich wysypisk śmieci, utrzymanie szaleńców miejskich, usuwanie graffiti, realizacja Programu „Zielone Podwórka”, zakup ulicznych koszy na śmieci, utrzymanie cmentarzy i pomników na terenie Miasta	66,59
RAZEM		119,12

Źródło: Wydział Gospodarki Komunalnej

3. MIASTO ZRÓWNOWAŻONEJ KOMUNIKACJI

Wzrost jakości życia i atrakcyjności gospodarczej miasta dzięki rozwojowi przyjaznego i zrównoważonego systemu komunikacji publicznej, zintegrowanego w skali Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.

Największe inwestycje i działania w obszarze transportu w 2013 r. dotyczyły zapewnienia prawidłowej dostępności i obsługi komunikacyjnej multimodalnego dworca Łódź Fabryczna i obszaru Nowego Centrum Łodzi. Ponadto zapewnienia dobrej dostępności miasta do powstającej sieci autostrad i dróg ekspresowych, w tym budowy Trasy Górna. Celowi temu służyły również zawierane porozumienia z gminami Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego w ramach świadczenia przez Miasto Łódź usług transportu zbiorowego. Jednym z działań była także modernizacja ulicy Piotrkowskiej, która jest elementem procesów rewitalizacji Strefy Wielkomińskiej.

Pozostałe działania związane z rozwojem zrównoważonej komunikacji w Łodzi dotyczyły transportu zbiorowego, transportu drogowego, parkingów oraz transportu rowerowego. Najważniejsze były: zapewnienie priorytetu komunikacji zbiorowej i poprawy jakości jej funkcjonowania oraz przyczynianie się do wzrostu udziału ruchu rowerowego zgodnie z założeniami przyjętej przez władze Łodzi „Karty Brukselskiej”.

Tab. 96. Działania w obszarze transportu w 2013 r.

	2013
Długość zmodernizowanych dróg	4,23 km
Długość wyremontowanych dróg	15,88 km
Długość wyremontowanych torowisk (w obu kierunkach)	6,08 km
Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	8,15 km
Powierzchnia wyremontowanych chodników	47 500 m ²

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu

W 2013 r. trwały prace nad Aktualizacją Studium Systemu Transportowego dla Miasta Łodzi. Studium Transportowe jest dokumentem opisującym stan i rozwój sieci transportowej miasta i jej powiązania z siecią transportową województwa i kraju. Przedmiotem studium są również kwestie obsługi komunikacyjnej śródmieścia z uwzględnieniem stref ograniczenia ruchu, stref parkowania płatnego a także system parkingów Park&Ride oraz program modernizacji istniejących tras transportu zbiorowego.

Aktualizacja Studium Systemu Transportowego dla Miasta Łodzi ma na celu wykształcenie racjonalnego i realnego układu komunikacyjnego Miasta, zapewnienie zrównoważonego systemu transportu i obsługi komunikacyjnej Miasta oraz zapewnienie priorytetu transportu publicznego wobec transportu indywidualnego. Powodem aktualizacji jest czas, jaki upłynął od ostatniego opracowania dokumentu oraz planowane inwestycje wpływające na zmianę kierunków i sposobu przemieszczania się ludności (np. powstanie dużego generatora ruchu na obszarze Nowego Centrum Łodzi), tworzenie Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej oraz zmiany w układzie drogowym województwa i kraju, z którymi sieć transportowa jest powiązana. Aktualizacja Studium Systemu Transportowego stanowi podstawę do opracowywania polityk sektorowych oraz programów w zakresie infrastruktury i systemów komunikacyjnych. Ponadto nowy dokument oparty jest na całkowicie nowych danych programowo-przestrzennych opracowanych przez Miejską Pracownię Urbanistyczną w Łodzi w 2013 r. Dokument będzie opracowany w 2014 r. i będzie stanowił istotne źródło informacji i wytycznych w kontekście aktualizowanego Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Łodzi.

TRANSPORT ZBIOROWY

W Łodzi w końcu roku funkcjonowało 80 dziennych linii autobusowych (w tym dwie zastępcze), 7 nocnych linii autobusowych i 22 dzienne linie tramwajowe (w tym dwie zastępcze), w sumie 109 linii.

W 2013 r. pojazdy komunikacji miejskiej wykonały pracę przewozową rzędu 52,39 mln wozokilometrów.

Tab. 97. Praca transportu tramwajowego i autobusowego w latach 2011 – 2012

Lata	Autobusy (mln wzkm)	Tramwaje (mln wzkm)	Razem (mln wzkm)
2011	27,61	24,76	52,37
2012	27,26	25,12	52,38

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Tab. 98. Praca transportu tramwajowego i autobusowego w 2013 r

Rodzaj trasy	Ilość mln wzkm
MPK tramwaje (bez ŁTR)	23,42
MPK tramwaje ŁTR (linia 11 na odrębnej umowie)	0,99
MPK autobusy,	27,26
Koro autobusy	0,30
RAZEM bez Markab/MUK Zgierz	51,97
Markab/MUK Zgierz autobusy	0,42
RAZEM z Markab/MUK Zgierz	52,39

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu

W 2013 r. przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej wyniosły 140,04 mln, a wydatki na transport zbiorowy (umowa powierzenia dla MPK oraz ŁTR) 374,5 mln zł. Wpływy z biletów pokryły 37% wydatków na transport zbiorowy. Pozostałe wydatki związane z transportem zbiorowym (m.in. opłaty dla innych przewoźników, druk biletów) wyniosły 4,9 mln zł.

Tab. 99. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej i wydatki w zakresie transportu zbiorowego (w mln zł).

Lata	Przychody z biletów	Wydatki w zakresie transportu zbiorowego	Udział przychodów w wydatkach w %.
2011	129,94	353,68	37
2012	142,91	368,05	39
2013	140,04	374,50	37

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

W ramach wydatków na transport zbiorowy przekazywano firmom realizującym usługi zwrot kosztów za zrealizowane wozokilometry. Średnie stawki rekompensaty dla MPK-Łódź Sp. w 2013 r., wg danych z audytu spółki wynosiły:

- dla autobusów - 8,35 zł/wzkm netto,
- dla tramwajów - 5,75 zł/wzkm netto.

Tabor Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji oraz torowiska

Największą inwestycją związaną z zapewnieniem priorytetu komunikacji zbiorowej i poprawy jakości jej funkcjonowania jest projekt „Rozbudowa i modernizacja trasy tramwaju w relacji Wschód – Zachód (Retkinia - Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem”.

Projekt modernizacji trasy tramwaju Wschód – Zachód planowany był w latach 2009-2010. Przewidziano wykorzystanie istniejącego odcinka linii tramwajowej od pętli na al. Wyszyńskiego do pętli na ul. Rokicińskiej przy ul. Augustów w osiedlu Widzew-Wschód z przedłużeniem po nowej trasie ul. Rokicińską do ul. Hetmańskiej i dalej do zakładu Della.

W wyniku realizacji projektu powstanie nowoczesna infrastruktura tramwajowa:

- linia tramwajowa wraz z siecią trakcyjną, układem zasilania, sterowaniem i zasilaniem zwrotnic o łącznej długości 17,2 km, w tym odcinek nowej linii od pętli Augustów do pętli przy al. Ofiar Terroryzmu 11 Września o długości 4,1 km,
- nowa sieć trakcyjna na całej trasie,
- nowe perony przystankowe przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych wyposażone w wiaty poprawiające bezpieczeństwo oraz standard obsługi pasażerów,
- zintegrowane węzły przesiadkowe (pętla Wyszyńskiego, dworzec Łódź-Kaliska, Piotrkowska-Centrum, pętla Augustów, pętla Hetmańska, pętla Dell),
- nowe przystanki na całej trasie,
- zintegrowane przystanki tramwajowo-autobusowe,
- oświetlenie ulic i przystanków na całej długości trasy.

W celu stworzenia centrum przesiadkowego „LTR-W-Z” przewidziano budowę odcinków jezdni równoległych do torów w dolnym poziomie, w tunelach oraz w murach oporowych. Są to odcinki al. Mickiewicza i al. Piłsudskiego od rejonu ul. Wólczańskiej do ul. Sienkiewicza o długości ok. 1020 m. Najdłuższe odcinki jezdni w tunelu nie przekroczą 260 m. Ponadto zostanie wdrożony nowoczesny system sterowania ruchem, który obejmie ponad 200 skrzyżowań. Przewidziano zamontowanie 10 tablic informacyjnych dla kierowców, kilkudziesięciu tablic informacji pasażerskiej na przystankach oraz uruchomienie mobilnego systemu informacyjnego.

Przebudowa trasy rozpoczęła się 1 października 2013 r. i obejmuje budowę centrum przesiadkowego na al. Mickiewicza pomiędzy ul. Piotrkowską a al. Kościuszki, a także budowę tunelu dla samochodów. W grudniu podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn. „Rozbudowa i modernizacja trasy tramwaju w relacji Wschód - Zachód (Retkinia - Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem”. Całkowity koszt projektu ma wynieść 628,46 mln zł, a wysokość dofinansowania z UE: 332,04 mln zł. W ramach inwestycji dotychczas zrealizowano:

- październik 2013 r. – rozpoczęcie prac przygotowawczych związanych z demontażem torowiska tramwajowego na al. Mickiewicza. Zawieszono linie tramwajowe 1, 7, 10, 15A, zmieniono przebieg 5 linii tramwajowych, uruchomiono 10 tymczasowych przystanków, wprowadzono 4 linie zastępcze za tramwaje, zmieniono trasy 5 linii autobusów dziennych oraz wszystkie trasy autobusów nocnych. Od 7 października rozpoczął się demontaż torów tramwajowych,
- listopad 2013 r. – od 4 listopada 2013 r. nastąpiła zmiana organizacji ruchu, zostały zamknięte skrzyżowania al. Mickiewicza z al. Kościuszki oraz al. Mickiewicza z ul. Wólczańską. W ciągu al. Mickiewicza/al. Piłsudskiego od ul. Wólczańskiej do ul. Kilińskiego bez ograniczeń mogą poruszać się tylko pojazdy budowy, taksówki i komunikacja zbiorowa. Dodatkowo wzdłuż al. Mickiewicza/al. Piłsudskiego wyznaczono buspasy dla komunikacji zbiorowej i taksówek. W 2013 r. na trasę W-Z wydano 100% przewidzianych środków, czyli 25 mln zł.

W ramach działań zmierzających do poprawy stanu torowisk w Łodzi w 2013 r. wykonano:

- zakończono przebudowę torów tramwajowych w ciągu ul. Przybyszewskiego i ul. Puszkina na odcinku al. Rydza-Śmigłego do ul. Rokicińskiej (długość torów w dwu kierunkach 6 095 m). Wartość zadania 42 mln zł. W 2013 r. zrealizowano inwestycje na odcinku Rydza-Śmigłego – Puszkina (długość wyremontowanych torów: 3943 m w dwu kierunkach),
- przebudowa układu drogowo-torowego ul. Kopernika na odcinku od al. Włókniarzy do ul. Żeromskiego (długość torów w dwu kierunkach 2 138 m). Wartość zadania wyniosła 9,4 mln zł.

W ramach działań dotyczących poprawy jakości taboru autobusowego w Łodzi, MPK-Łódź Sp. z o.o. w grudniu 2013 r. zakupiło 50 niskopodłogowych autobusów marki Mercedes-Benz za łączną wartość netto 46,9 mln zł. W skład dostawy wchodziło 30 autobusów jednoczęłonowych i 20 przegubowych. Pojazdy te wyposażone są w klimatyzację w przedziale

pasażerskim i kabinie kierowcy, elektroniczne tablice informacyjne oraz monitoring wewnętrzny i zewnętrzny. Silniki autobusów posiadają 6-biegową skrzynię i spełniają normy paliwowe Euro 5. Urządzenia zliczające przewożonych pasażerów są zainstalowane w 10 pojazdach przegubowych. Autobusy w równych częściach dostawy zasilają tabor w zajezdni na ul. Limanowskiego i na ul. Nowe Sady.

W zakresie taboru tramwajowego na początku 2013 r. MPK-Łódź dokonała zakupu używanych (dwukierunkowych) niemieckich wagonów tramwajowych M8C. Przed skierowaniem do eksploatacji Spółka przystosowała je do warunków technicznych na liniach komunikacji na terenie miasta, tj. wyposażała w kasowniki, tablice z informacją pasażerską, łamane sprzęgi dla zwiększenia bezpieczeństwa w ruchu miejskim oraz system kontroli położenia pojazdu GPS. Do czasu ukończenia trasy W-Z wagony dwukierunkowe zasilają głównie komunikację zastępczą. Efektem ma być poprawa komfortu podróży pasażerów i pracy motorniczych oraz możliwość realizacji kursów wahadłowych bez użycia pętli krańcowych.

Usprawnienia komunikacji publicznej i jakość świadczenia usług

W celu usprawnienia funkcjonowania komunikacji miejskiej i poprawy jakości obsługi pasażerów w opisywanym roku wprowadzono następujące rozwiązania:

- buspas na ciągu komunikacyjnym al. Rydza-Śmigłego i ul. Kopcińskiego oraz tymczasowy na śródmiejskim odcinku Trasy „W-Z” (na czas jej przebudowy),
- pas tramwajowo-autobusowy na ul. Przybyszewskiego na odcinku pomiędzy wiaduktem nad torami kolejowymi a al. Rydza-Śmigłego, wprowadzony w celu poprawy płynności przejazdu autobusów oraz poprawy komfortu przesiadania się pomiędzy tramwajami i autobusami,
- budowę przystanków tramwajowo-autobusowych na ul. Kopernika i ul. Przybyszewskiego,
- uruchomienie kolejnych przystanków ułatwiających przesiadanie się pomiędzy autobusami i tramwajami oraz pociągami – na wiadukcie ul. Dąbrowskiego przy stacji Łódź-Dąbrowa oraz przed wejściem frontowym do hali dworca Łódź-Kaliska,
- wprowadzenie Wspólnego Biletu Aglomeracyjnego na pociągi regionalne spółki Przewozy Regionalne oraz autobusy i tramwaje lokalnego transportu zbiorowego w obrębie aglomeracji łódzkiej. Aktualnie bilet dostępny jest w wersji papierowej. Trwają prace nad umożliwieniem kodowania biletu na elektronicznej migawce,
- rozpoczęcie budowy zintegrowanych tramwajowych węzłów przesiadkowych na trasie W-Z oraz ŁTR (Mickiewicza – Kościuszki), a także przy budowanym dworcu Łódź-Fabryczna,
- uruchomienie przystanku Struga – Piotrkowska poprawiającego skomunikowanie ul. Piotrkowskiej.

Ponadto kontynuowano działania wieloletnie na rzecz poprawy warunków korzystania z infrastruktury przystankowej przez osoby niepełnosprawne. Podwyższono perony, co ułatwia wsiadanie oraz zastosowano system linii i pól fakturowanych dla osób z dysfunkcją narządu wzroku. W 2013 r. przebudowano w ten sposób perony na ul. Kopernika, ul. Przybyszewskiego i ul. Aleksandrowskiej.

Kontynuowano rozwiązania usprawniające korzystanie ze środków komunikacji zbiorowej, jak również pozostałej infrastruktury drogowej przez osoby niepełnosprawne, przy tym likwidując bariery architektoniczne poprzez:

- budowę pochylni na chodnikach przy przejściach dla pieszych,
- obniżenie krawężników przy jezdniach,
- wyposażenie sygnalizacji świetlnej w sygnał dźwiękowy,
- przebudowę peronów przystankowych z dostosowaniem ich konstrukcji do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Wskaźnikiem jakości transportu zbiorowego jest jego punktualność. W 2013 r. 86% kursów tramwajów, 89% autobusów i 88% kursów Łódzkiego Tramwaju Regionalnego odbyło się zgodnie z rozkładami jazdy. W tym roku skontrolowano o ok. 1000 kursów więcej niż w roku poprzedzającym. Stwierdzono wzrost liczby opóźnień, która może być

spowodowana rosnącą kongestią drogową w związku z prowadzonymi inwestycjami infrastrukturalnymi. Warto dodać, iż obserwuje się pozytywny trend punktualności działania tramwajów na trasie ŁTR.

Tab. 100. Punktualność komunikacji zbiorowej

	Tramwaje			Autobusy		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Skontrolowanych	12 591	12 516	11 082	10 124	10 346	12 750
Odsetek pozytywnych	90,25	90,55	85,82	86,53	87,90	88,84

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Tab. 101. Punktualność Łódzkiego Tramwaju Regionalnego w latach 2011-2012.

	2011	2012	2013
Skontrolowanych	1 390	1 260	1 330
Liczba przyspieszeń	6	20	8
Opóźnienia	176	132	127
Braki	22	16	22
Odsetek ocen pozytywnych	85,32	86,67	88,2

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Celem kontroli jakości funkcjonowania komunikacji publicznej komunikacji w 2013 r. przeprowadzono badanie satysfakcji pasażerów wykorzystując metodę CATI, tzn. dzwoniąc do losowo wybranej, reprezentatywnej próby 1080 łódzian. Średnie zadowolenie łódzian z obsługi komunikacji zbiorowej sytuowało się na poziomie 47,84 %. Wśród wszystkich respondentów 69 % korzystało z usług komunikacji publicznej. Był to znaczący (9%) wzrost w stosunku do roku ubiegłego, przy czym duże znaczenie miał czas wykonywania badania – podczas prowadzenia robót na trasie wschód – zachód. Był to okres utrudnień dla ruchu indywidualnego przy jednoczesnym zachęcaniu obywateli do korzystania z usług transportu publicznego i wprowadzaniu ulepszeń dla tego rodzaju transportu. Wyniki badań jednoznacznie wskazują, że najważniejsza dla łódzian jest punktualność kursowania komunikacji, na drugim miejscu jej częstotliwość. Niezmiennie ważne pozostaje bezpieczeństwo, komfort podróżowania oraz cena usługi.

TRANSPORT DROGOWY

Sieć dróg na terenie miasta obejmuje 1 381,3 km bieżących. Drogi te, z uwagi na przeznaczenie, podzielono na drogi publiczne (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne) oraz wewnętrzne (spoza katalogu dróg publicznych). Jednak z punktu widzenia problemów utrzymania nawierzchni są one podzielone na drogi o nawierzchniach utwardzonych (asfaltowe, betonowe) i drogi o nawierzchniach nieulepszonych (gruntowe, tłuczniowe, z materiałów odzyskowych i inne). Odrębną grupę stanowią ciągi piesze.

Tab. 102. Drogi w podziale na kategorie

Kategoria dróg	Długość dróg ogółem (kmb)		Rodzaj nawierzchni (kmb)					
			asfaltowe		betonowe, kamienne		nieulepszone	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
krajowe	64	64	64	64	0	0	0	0
wojewódzkie	15,3	15,26	15,3	15,3	0	0	0	0
powiatowe	405,9	404,03	369,9	374,07	19,2	17,06	13,1	12,90
gminne	549,1	548,56	270,8	275,04	103,6	67,09	200,5	206,43
wewnętrzne	347	356,35	159,6	164,71	52,1	49,56	135,3	142,08
Razem	1 381,3	1 388,2	879 601	893,12	194 025	133,68	348 952	361,41

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Największymi inwestycjami drogowymi, oprócz wymienionych poprzednio, były modernizacja ul. Przybyszewskiego, I etap prac na ul. Kopernika i ul. Rojnej, ul. Tuwima (odcinek od ul. Sienkiewicza do ul. Piotrkowskiej), ul. Narutowicza (odcinek od ul. P.O.W. do ul. Sienkiewicza), ul. Roosevelta (odtworzenie nawierzchni jezdni z bruku klinkierowego na odcinku od ul. Sienkiewicza do ul. Piotrkowskiej), ul. Astrów, ul. Struga (odcinek od ul. Piotrkowskiej do al. Kościuszki) oraz ul. Grabieniec (pasy ruchu dla rowerów). W sumie poddano inwestycjom 4,2 km dróg.

Tab. 103. Inwestycje drogowe w 2013 r.

Inwestycja	Długość (m)	Koszt (mln zł)
przebudowa ul. Narutowicza na odcinku od ul. P.O.W. do ul. Sienkiewicza (z wyłączeniem skrzyżowań z ul. P.O.W. oraz ul. Kilińskiego)	185	8,46
przebudowa nawierzchni drogowych ulic na terenie miasta oraz budowa zatoki parkingowej – cz. III – ul. Astrów na odcinku od ul. Warszawskiej do ul. Admiralskiej. (Termin zakończenia inwestycji: styczeń 2014 r.)	331	4,33
rozbudowa ul. Deczyńskiego na odcinku od ul. Warszawskiej do ul. Gibalskiego Długość nawierzchni z mieszanek mineralno bitumicznych - 2.627 m ²	370	
przebudowa ul. Skarżyńskiego na odcinku od ul. Franciszka do ul. Zamorskiej	340	
przebudowa ul. Wersalskiej od ul. Szparagowej do ul. Kaczeńcowej	180	2,99
remont ul. Tuwima na odcinku od ul. Piotrkowskiej do ul. Sienkiewicza wraz ze skrzyżowaniem ulic: Tuwima/Piotrkowska	220	2,74
remont ul. Roosevelta na odcinku od ul. Piotrkowskiej do ul. Sienkiewicza	240	2,56
rozbudowa ul. Nowy Józefów na odcinku fabryki Gilette – posesja nr 25	648	1,77
remont ul. Struga na odcinku od ul. Piotrkowskiej do al. Kościuszki	130	1,17
przebudowa skrzyżowań ul. Narutowicza z ul. P.O.W. oraz ul. Kilińskiego realizowana w ramach budowy Multimodalnego Dworca Łódź – Fabryczna. Termin zakończenia inwestycji: 31 stycznia 2014 r.	235	8
przebudowa ul. Ustronnej na odcinku ul. Paradna - Trasa Górna Termin zakończenia inwestycji: 31 stycznia 2014 r.	1400	

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

Tab. 104. Inwestycje w trakcie realizacji stan na koniec 2013 r.

Inwestycja	Długość (km)	Planowany termin ukończenia)	Koszt (mln zł)
przebudowa ul. Piotrkowskiej na odcinku al. Mickiewicza/al. Piłsudskiego – pl. Wolności. Do wykonania zostały następujące odcinki ulic: od 6 Sierpnia/Traugutta do Tuwima/Struga oraz od Tuwima/Struga do Zamenhofa/Nawrot oraz skrzyżowanie ul. Jaracza z ul. Więckowskiego Koszt: ul. Piotrkowska 46.525.871,12 zł brutto (umowa podstawowa) +1.433.900,69 zł brutto (plac przed Magdą) = 47.959.771,81 zł brutto	2	czerwiec 2014 r.	48,0
przebudowa ul. Rojnej na odcinku od ul. Szczecińskiej do ul. Traktorowej	2	30.10.2104	21,9
przebudowa układu drogowo-torowego ul. Kopernika na odcinku od al. Włókniarzy do ul. Żeromskiego oraz rozbudowa ul. Łąkowej na odcinku od ul. Kopernika do ul. Karolewskiej. Etap I ul. Kopernika zakończono w dniu 30 stycznia 2014 r.	1	30.09.2014 (etap II -ul. Łąkowa)	28,8

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

Oprócz inwestycji drogowych podejmowano działania związane z bieżącym utrzymaniem układu drogowego. W 2013 r. naprawiono ubytki w jezdniach o łącznej powierzchni 140 880 m², wyremontowano chodniki o łącznej powierzchni 34 239 m², wyremontowano 6,2 km dróg, w tym następujące odcinki ulic:

- ul. Wólczarskiej od ul. Wróblewskiego do ul. Pabianickiej - na długości 910 mb, koszt 2,45 mln zł,

- ul. Zielonej na odcinku od ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich do ul. Zachodniej - na długości 900 mb, koszt ok. 3,35 mln zł. (zrealizowano 99% prac, termin zakończenia – 30 czerwca 2014 r.).
- ul. Kusocińskiego na odcinku ul. Popieluszki do ul. Armii Krajowej - na długości 1050 mb, koszt 2,40 mln zł,
- ul. Sianokosy na odcinku od ul. Szczecińskiej do ul. Okręglik - na długości 1350 mb, koszt 840,35 tys. zł,
- ul. Telefonicznej na odcinku od ul. Janosika do ul. Sądeckiej - na długości 400 mb, koszt 342,42 tys. zł,
- ul. Tuwima na odcinku od ul. Sienkiewicza do ul. Kilińskiego - na długości 280 mb, koszt 1,92 tys. zł,
- ul. Wileńskiej na odcinku od ul. Bratysławskiej do al. Bandurskiego - na długości 290 mb, koszt 801,46 tys. zł,
- ul. Hańska na odcinku od ul. Milionowej do ul. Widzewskiej w kierunku ul. Węgierskiej - na długości 800 mb, koszt 276,27 tys. zł,
- ul. Okręglik na odcinku od ul. Okulickiego do ul. Sianokosy - na długości 220 mb, koszt 351,32 tys. zł.

W 2013 r. złożono 1863 wnioski w sprawie roszczeń mieszkańców związanych ze zgłoszeniem szkody komunikacyjnej, z czego 404 szt. dotyczyło szkód osobowych, 10 szt. dotyczyło szkód majątkowych, 1449 szt. - dotyczyło uszkodzeń pojazdów. Ilość składanych wniosków w niewielkim stopniu zmniejszyła się w porównaniu z 2012 r., co świadczy o dalszej poprawie stanu dróg w mieście.

Tab. 105. Zgłoszenia szkody komunikacyjnej

	Ilości wniosków
2011	3 050
2012	1 897
2013	1 863

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

Chodniki, oświetlenie ulic i miejsca parkingowe

W 2013 r. wypracowano standardy jakości nawierzchni chodników dla Strefy Wielkomiejskiej, zgodnie z którymi realizowane są inwestycje w obszarze centrum miasta. Wprowadzono obowiązkową zasadę podziału chodnika na trzy części, którym przypisano nawierzchnię z określonych materiałów. Część środkowa – piesza jest najszersza i zależnie od charakteru wykonana z płytek betonowych lub płyt granitowych ciętych. Pozostałe dwie tzw. opaski przy elewacji oraz od strony krawężnika są wykonane z kostki granitowej. Taki podział pozwala wyróżniać linię chodnika przy elewacji, natomiast od strony jezdni może służyć jako np. miejsce postojowe, powierzchnia na ustawienie koszy na śmieci, zamontowania latarni. Powyższe rozwiązanie zastosowano w przebudowywanych i remontowanych chodnikach w Strefie Wielkomiejskiej w 2013 r. w następujących lokalizacjach:

- ul. Zachodnia (odcinki od ul. Próchnika do ul. Zielonej oraz od ul. Legionów do posesji Nr 75),
- ul. Zachodnia (odcinek od ul. Drewnowskiej do ul. Ogrodowej),
- ul. Północna (odcinek od ul. Nowomiejskiej do ul. Wschodniej),
- ul. Narutowicza (odcinek od ul. Sienkiewicza do ul. P.O.W.)

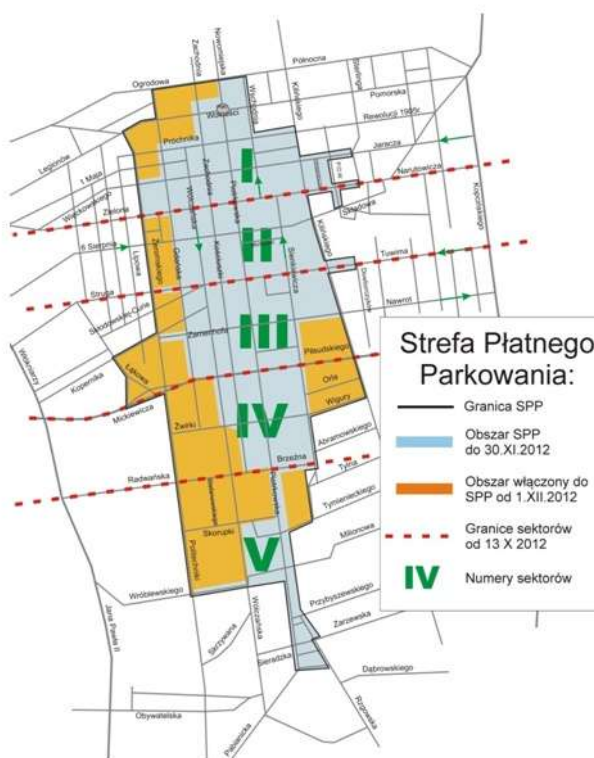
Tab. 106. Inwestycje w chodniki i oświetlenie uliczne w 2013

	Koszt w tys. zł
Budowa oświetlenia na ulicach	
Nowe Sady, Przylesie, Wiskickiej	360,4
Dobrej Wróżki	10,4
Sternfelda	104,7
Czibora	28,9
Krasnoludków na odcinku ul. Kasztelańska – ul. Żuczka	44,3
Liniowej	104,6
remont chodników w ul. Zielonej na odcinku od ul. Piotrkowskiej do al. Kościuszki	965,7
przebudowa placu przed DH „Magda”	1 433,9
budowa chodnika w ul. Łyżwiarskiej	10,0
odwodnienie zatok autobusowych w ul. Tomaszowskiej	126,8

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

W 2013 r. na terenie Śródmieścia liczba miejsc postojowych wyniosła ok. 41 tys., w tym w ścisłym centrum 18,5 tys. W strefie płatnego parkowania na obszarze Łodzi zlokalizowanych było ok. 4 400 miejsc parkingowych, a całkowite wpływy wyniosły 8,1 mln zł i były o 1 mln zł większe niż w 2012 r.

Rys. 18. Strefa Płatnego Parkowania w Łodzi 2013 r.

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

W celu usprawnienia korzystania z systemu transportu przez osoby niepełnosprawne, w II połowie 2013 r. wyznaczono 26 miejsc postojowych dla osób niepełnosprawnych. Wypracowano i wprowadzono wytyczne dotyczące inwestycji w mieście, które poprzez dostosowanie elementów infrastruktury drogowej pozwalają niewidomym odróżnić chodnik od ścieżki rowerowej.

TRANSPORT ROWEROWY

Miasto od 2012 r. stara się realizować zapisy Karty Brukselskiej, zakładające zwiększenie do roku 2020 do 15% udziału komunikacji rowerowej w systemie transportowym Łodzi. Wspiera rozwój transportu rowerowego, dzięki czemu systematycznie rośnie długość dróg rowerowych, która obecnie wynosi 89,6 km, w tym drogi dla rowerów i ciągi pieszo-rowerowe - 84,4 km i pasy ruchu dla rowerów - 5,2 km.

Tab. 107. Długość dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w Łodzi

	Długość w km
2011	69,4
2012	76,4
2013	84,4

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

W 2013 r. kontynuowana była budowa dwóch dróg rowerowych, realizowanych zgodnie z „Wytycznymi

do planowania, projektowania i utrzymania dróg rowerowych w Łodzi”, czyli z zastosowaniem separacji wysokościowej pomiędzy drogą rowerową a chodnikiem na odcinkach, na których droga dla rowerów i chodnik przylegają do siebie, chodnik o nawierzchni z kostki betonowej (na całej długości) biegnie wyżej niż droga dla rowerów o nawierzchni bitumicznej, od której oddzielony jest krawężnikiem trapezowym. Wybudowane odcinki: al. Piłsudskiego - ul. Rokicińska - przedłużenie ul. Puszkina - ul. Maszynowa (od ul. Kopcińskiego do ul. Augustów i dalej do dworca Łódź-Widzew, w sumie - 5,25 km), ul. Wielkopolska (od al. Włókniarzy do ul. Pułaskiego) i ul. Limanowskiego - ul. Aleksandrowska (od al. Włókniarzy do ul. Wareckiej - w sumie 1,612 km), ul. Wojska Polskiego (od al. Palki do ul. Źródłowej, w sumie - 1,4 km).

Dla inwestycji realizowanych w II połowie 2013 r. stosowano dodatkowe rozróżnienie między chodnikiem, a drogą rowerową w postaci opasek z kostki granitowej łupanej o szerokości 30 cm. Dotyczyło to dróg rowerowych: w ul. Wojska Polskiego (odcinek al. Palki – ul. Źródłowa), ul. Rojnej (odcinek ul. Szczecińska – ul. Traktorowa), al. Rydza-Śmigłego (odcinek al. Piłsudskiego – ul. Broniewskiego).

Łączna długość nowych ścieżek dla rowerzystów wyniosła w 2013 r. ok. 8,15 km. Ponadto wiosną 2014 r. planowane jest oddanie do użytku ścieżek rowerowych na Zarzew i Dąbrowę - al. Śmigłego-Rydza. Dodatkowo Miasto podjęło współpracę z Uniwersytetem Łódzkim w celu utworzenia drogi rowerowej przez kampusy uczelni, a także uzgodnienia z Zarządem Zieleni Miejskiej w celu wyznaczenia tras rowerowych przez łódzkie parki.

Tab. 108. Ścieżki rowerowe wybudowane w 2013r.

Ulica	Długość w km
ul. Limanowskiego/ul. Aleksandrowska	1,25
al. Piłsudskiego	5,50
ul. Wojska Polskiego	1,40
Ścieżki, których realizację rozpoczęto w 2013 r.	
al. Rydza-Śmigłego (planowany termin oddania do użytku: wiosna 2014 r.)	3,50
ul. Rojna	2,40

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

Oprócz budowy dróg rowerowych zastosowano również inne udogodnienia dla rowerzystów:

- podpórki przy sygnalizatorach dla oczekujących na przejazd,
- pasy ruchu dla rowerów (ul. Lniana i ul. Grabieniec) – 2,60 km,
- budowa 19 przejazdów rowerowych,
- pilotażowo wprowadzono równorzędne skrzyżowanie ulic: Kaczeńcowa/Lniana z odseparowanymi pasami rowerowymi,
- wprowadzenie objazdów dla rowerzystów w przypadku, gdy plac budowy utrudnia lub uniemożliwia przejazd rowerem (np. Trasa W-Z i objazd ul. Piotrkowskiej),
- prowadnice na schodach w 4 przejściach podziemnych (od 2012 r.): 12 sztuk.

Ponadto prowadzono dialog z łódzkim środowiskiem rowerowym i organizacjami pozarządowymi, w ramach którego konsultowane są trasy przyszłych dróg rowerowych i szczegółowe rozwiązania, propozycje udogodnień oraz usuwania utrudnień spotykanych w mieście. Obecnie trwają również prace nad koncepcją przebiegu trasy EuroVelo, europejskiej sieci dróg rowerowych w Łodzi.

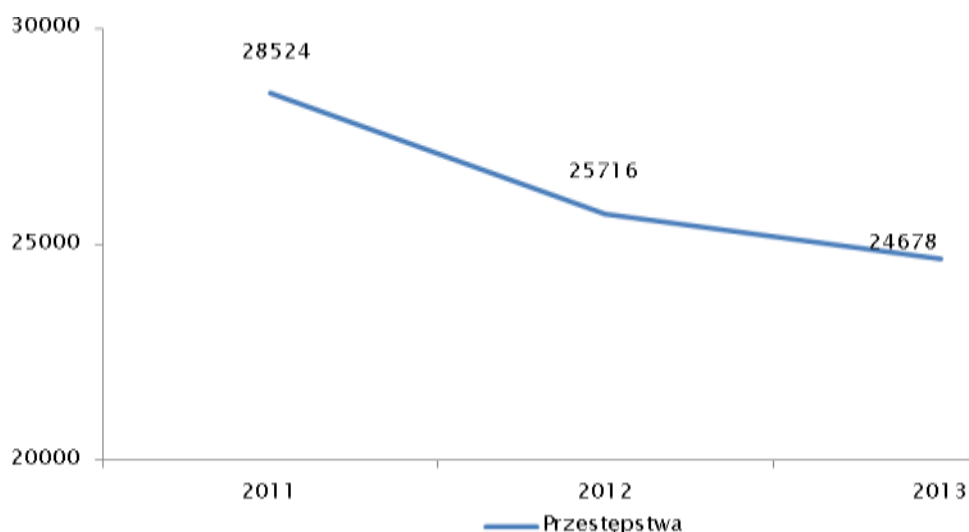
4. MIASTO BEZPIECZNE

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa, poprawa porządku publicznego, czystości i estetyki miasta.

PRZESTĘPCZOŚĆ

W roku 2013 w porównaniu do poprzedniego, na terenie miasta nastąpiło zmniejszenie liczba stwierdzonych przestępstw przy jednoczesnym wzroście ich wykrywalności. W Łodzi w roku 2013 stwierdzono 24 678 przestępstw, z czego wykryto 11 683, co daje wskaźnik wykrycia 45,88%. Analogicznie w roku poprzednim było 25 716 stwierdzonych przestępstw, wykryto 11 600 z nich. Wskaźnik wykrywalności sięgał 44,1%.

Rys. 19. Poziom bezpieczeństwa.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Łodzi.

Bezpieczeństwo w ruchu drogowym mierzone liczbą wypadków drogowych, w 2013 r. nieznacznie pogorszyło się (2013 r. – 1715, a w 2012 r. – 1666 wypadków). W przeliczeniu na 1000 mieszkańców oznacza to 2,4 wypadków drogowych. Zmniejszyła się liczba wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, z 56 112 w 2012 r. do 54 726 w 2013 r.

W omawianym okresie łódzcy policjanci podjęli i przeprowadzili 101 963 interwencje.

Poza przestępstwami, na terenie miasta Łodzi odnotowano 86 433 czyny zabronione stanowiące wykroczenie. Ponadto poza przestępstwami popełnianymi przez osoby dorosłe, występują również przestępstwa, których dopuszczają się nieletni. W 2013 r. ujawniono 852 nieletnich sprawców czynu karalnego, którzy dopuścili się popełnienia 2 028 przestępstw. Analogicznie w 2012 r. 1 039 nieletnich sprawców popełniło 2 045 przestępstw.

Analizując stan zagrożenia przestępczością w Łodzi, najbardziej niebezpiecznym dniem tygodnia pozostaje piątek, a również niezmiennie, najbardziej zagrożoną porą dnia są godziny popołudniowo-późnowieczorne.

Dzielnica Łodzi, na terenie której odnotowano największą liczbę przestępstw, były Bałuty, następnie Górna, natomiast najmniej zdarzeń o charakterze przestępczym wydarzyło się na Widzewie.

STRAŻ MIEJSKA

Fundamentem działań Łódzkiej Straży Miejskiej jest spełnienie oczekiwań społeczności lokalnej ukierunkowanych na poprawę ładu, porządku i stanu sanitarno-porządkowego w mieście. Szczególny nacisk położono na piętnowanie zachowań, które godzą w wizerunek Łodzi (nielegalny handel, spożywanie alkoholu w miejscach niewyznaczonych, palenie wyrobów tytoniowych w miejscach objętych zakazami oraz zaniedbania w utrzymaniu nieruchomości we właściwym stanie porządkowym).

Inny obszar działania SM dotyczy bezpieczeństwa w ruchu drogowym (niestosowanie się przez kierujących do przepisów ruchu drogowego, nieprawidłowe parkowanie pojazdów, w tym na tzw. „kopertach”). Działania obejmowały również najmłodszych uczestników ruchu drogowego.

W 2013 r. wystawiono 44,3 tys. mandatów, prawie o połowę mniej pouczeń tj. 23,3 tys. i sporządzono 2,9 tys. notatek).

Interwencje

W omawianym roku do Straży Miejskiej wpłynęło 61,2 tys. zgłoszeń interwencyjnych. W porównaniu do 2012 r. oznacza to zmniejszenie o 3%.

Tab. 109. Interwencje Straży Miejskiej.

Typ interwencji	2011	2012	2013
zakłócanie porządku	21 316	22 169	19 115
drogowe	14 045	14 667	14 268
sanitarno - porządkowe	7 480	8 291	10 415
inne	5 203	5 276	3 181
niszczenie zieleni	3 530	3 014	2 800
spożywanie alkoholu	3 178	2 722	2 035
handel	2 969	2 326	1 997
bezdomy	2 673	3 347	3 411
zwierzęta	b.d	1 284	3 997
Razem:	60 394	63 096	61 219

Źródło: Straż Miejska w Łodzi.

Kontrole

Podczas działań prewencyjnych strażnicy miejscy przeprowadzili łącznie 60,6 tys. kontroli. Głównie dotyczyły one pojazdów, terenów zielonych, placówek z alkoholem, rejonów szkół, dworców i lotniska i kąpielisk.

Zabezpieczenia zdarzeń

W 2013 r. roku strażnicy uczestniczyli w zabezpieczaniu 480 zdarzeń. Było to głównie udzielanie pierwszej pomocy, w mniejszym stopniu wypadki drogowe i pożary.

Niezachowanie wymogów związanych z utrzymaniem zwierząt

W ramach interwencji związanych z niezachowaniem wymogów związanych z utrzymaniem zwierząt wystawiono 225 mandatów, 207 pouczeń i sporządzono 16 notatek.

Alkohol

W 2013 r. mieszkańcy miasta zgłosili 2 035 interwencji dotyczących spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych. Za to wykroczenie strażnicy nałożyli 1 588 mandatów karnych, ponadto nałożono 3 400 mandatów za próbę spożycia alkoholu w miejscu objętym zakazem. W ramach profilaktyki antyalkoholowej strażnicy przeprowadzili 12 556

kontroli placówek sprzedających napoje alkoholowe. Liczba takich kontroli systematycznie maleje.

Wulgaryzmy

Funkcjonariusze Straży Miejskiej reagowali na wykroczenia związane z używaniem w miejscach publicznych słów ogólnie uznanych za nieprzyzwoite (art. 141 kw.). Zjawisko to najczęściej występuje łącznie ze spożywaniem alkoholu. W wyniku podjętych interwencji dotyczących wulgaryzmów w 2013 r. wystawiono 170 mandatów (2012 r. – 141, 2011 r. – 164), 399 pouczeń (2012 r. – 430, 2011 r. – 241) i sporządzono 38 notatek urzędowych, stanowiących podstawę do sporządzenia wniosku o ukaranie kierowanego do sądu (2012 r. – 24, 2011 r. – 36).

Palenie wyrobów tytoniowych w miejscach objętych zakazem

W 2013 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej egzekwowali przestrzeganie zapisów określonych w Uchwale Rady Miejskiej z 20 czerwca 2007 r. w sprawie ustalenia w granicach administracyjnych miasta Łodzi miejsc przeznaczonych do użytku publicznego jako stref wolnych od dymu tytoniowego. Wystawiono 647 mandatów karnych za nieprzestrzeganie tych zapisów (2012 r. – 451, 2011 r. – 704).

Plakatowanie

W ramach prowadzonych kontroli umieszczania plakatów, ulotek w miejscu do tego nieprzeznaczonym wystawiono 83 mandaty (2012 r. – 78, 2011 r. – 93), 18 pouczeń (2012 r. – 22, 2011 r. – 35) i 3 wnioski skierowane do sądu.

Kontrola handlu

Istotne miejsce w działalności Straży Miejskiej zajmują interwencje podejmowane wobec osób prowadzących działalność handlową w miejscach do tego celu niewyznaczonych.

Tab. 110. Rezultaty interwencji dotyczących kontroli handlu w latach 2011-2013

Rok	Mandaty	Pouczenia	Interwencje zgłoszone przez mieszkańców na tel. alarmowy SM
2011	9 042	1 224	2 969
2012	3 811	689	2 326
2013	4 606	519	1 997

Źródło: Straż Miejska w Łodzi.

Stan sanitarno-porządkowy miasta

Działania podejmowane na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno-porządkowego na terenie Łodzi to przede wszystkim kontrole miejsc przeznaczonych do gromadzenia odpadów, a także kontrole czystości i porządku posesji oraz terenów do nich przyległych.

Tab. 111. Interwencje na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno – porządkowego.

Rok	Działania	Administracje nieruchomości	Spółdzielnie mieszkaniowe	Prywatne	Inne	Ogółem
2013	Kontrola posesji	40 460	18 801	22 615	8 477	90 353
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	2 211	508	511	499	3 729
2012	Kontrola posesji	47 389	20 505	26 082	8 162	102 648
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	3 452	665	648	255	4 987
2011	Kontrola posesji	65 174	32 992	33 497	13 028	144 691
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	6 603	1 954	1 321	913	10 791

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Straży Miejska w Łodzi.

Kontrola ruchu drogowego

Ten typ kontroli obejmuje w głównej mierze parkowanie pojazdów oraz korzystanie z miejsc wydzielonych. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w 2013 r. wystawiono 25,9 tys. mandatów.

Fotoradar

W związku z prowadzonymi kontrolami przestrzegania przepisów ruchu drogowego przy użyciu urządzenia rejestrującego przekraczanie dozwolonej prędkości przez kierujących pojazdami funkcjonariusze Straży Miejskiej nałożyli 9 217 mandatów, udzielili 570 pouczenia i 1610 wniosków.

Konwojowanie

W omawianym roku Sekcja Konwojów, której zadaniem jest przewóz dokumentów, przedmiotów wartościowych oraz wartości pieniężnych na potrzeby Miasta wykonała 276 profesjonalnych konwojów wartości pieniężnych, zleconych przez Miasto. Dla porównania w 2012 r. było ich 309, a w 2011 r. - 439.

Akcje, projekty i programy profilaktyczne

Jednym z podstawowych zadań Straży Miejskiej jest inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym.

Mając na względzie poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkole i poza nią, Łódzka Straż Miejska prowadzi działania informacyjno-edukacyjne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli, organizuje alternatywne formy oddziaływań takie jak: gry, zabawy, konkursy, festyny, półkolonie letnie i zimowe, a także przeprowadza w szkołach kontrole z psem mające na celu odnalezienie osób posiadających substancje narkotyczne.

Programy zostały dostosowane do wieku poszczególnych grup odbiorców i są to:

- „Przedszkolak i pies” - program dla dzieci w wieku przedszkolnym, którego ogólnym celem jest uświadomienie dzieciom zagrożeń wynikających z nieumiejętnego obchodzenia się ze zwierzętami;
- „Bezpiecznie w domu, w szkole i na podwórku” - program dla dzieci klas I-V szkoły podstawowej, cel ogólny to uświadomienie dzieciom, jakie sytuacje i zachowania mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia oraz wyposażenie dzieci w umiejętności prawidłowego reagowania na sytuacje zagrażające ich bezpieczeństwu;
- „Warto wiedzieć” - odpowiedzialność prawna osób nieletnich - program prowadzony od klasy VI szkoły podstawowej, poprzez klasy gimnazjalne i ponadgimnazjalne, mający na celu uświadomienie pojęcia prawa, odpowiedzialności i konsekwencji wynikających z jego łamania i nieprzestrzegania;
- „Dziecko i ruch drogowy” – program dla dzieci z klas 0, I-III, IV mający za zadanie przygotować najmłodszych do prawidłowego i samodzielnego uczestnictwa w ruchu drogowym;
- „Bezpieczeństwo w sieci” – adresaci to uczniowie kl. V, którzy mają zostać wyposażeni w umiejętności i wiedzę, pozwalającą na efektywne oraz bezpieczne korzystanie z sieci internetowej;
- „Czy mam problem” - dwugodzinne warsztaty dotyczące problematyki uzależnień, przeznaczone dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych;
- „Młodzi przeciw przemocy” – warsztaty dla uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których głównym celem jest uświadomienie pojęcia prawa i odpowiedzialności, a także przedstawienie konsekwencji wynikających z jego łamania. Pokazanie, czym może zakończyć się przemoc, jakie są jej skutki w sytuacji, kiedy nikt nie zareaguje w odpowiednim czasie;
- „Stop narkomanii” – warsztaty prowadzone dla uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, dostarczające

rzetelnych informacji o substancjach szkodliwych dla zdrowia, ich działaniu na organizm, a także o społecznych, psychologicznych i fizycznych konsekwencjach ich stosowania;

- „Stop agresji” - warsztaty prowadzone dla uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, uświadamiające pojęcie prawa, odpowiedzialności i konsekwencji wynikających z jego łamania;
- „Przeciwdziałanie prostytucji i handlu ludźmi” – odbiorcy to młodzież od III klas szkoły gimnazjalnej, program prowadzony w formie warsztatów, poruszający problematykę handlu ludźmi, zapoznający z zagadnieniem, wskazujący konsekwencje prawne, społeczne i zdrowotne prostytuowania się;
- „Tolerancja czy jej brak” - warsztaty pokazujące problemy związane z brakiem akceptacji wśród różnych grup społecznych, poruszane są w nim problemy ksenofobii, antysemityzmu, nazizmu, rasizmu itp., a także stereotypy i uprzedzenia;
- „Bezpieczna szkoła” - w ramach akcji funkcjonariusze dokonywali penetracji terenu wokół łódzkich placówek oświatowych. Celem tych działań było wyeliminowanie istniejących zagrożeń na danym terenie. Działania te odbywały się na zaproszenie szkół;
- „Narkomanii STOP” - w ramach programu przeprowadzono kontrole w placówkach oświatowych przy użyciu specjalnie wyszkolonych psów do wykrywania narkotyków.

Prewencja ulicy Piotrkowskiej

Konieczność objęcia szczególnym nadzorem ulicy Piotrkowskiej podyktowana jest jej swoistym charakterem – jako reprezentacyjnej ulicy naszego miasta. Funkcja turystyczna łączy się z funkcją kulturalną i rozrywkową (wielość pubów, dyskotek, restauracji, klubów nocnych). Stanowi również łącznik pomiędzy centrami handlowymi: „Galerią Łódzką” i „Manufakturą”.

Wykonując działania prewencyjne w tym rejonie miasta, w 2013 r. wylegitymowano 8 500 osób, w tym 37 nieletnich, 1 090 osób przewieziono do Miejskiego Centrum Zdrowia Publicznego, przeprowadzono 2 389 kontroli pojazdów i 8 598 kontroli miejsc zagrożonych, 426 razy kontrolowano placówki handlowe, 2 685 osób ukarano grzywną w formie mandatu karnego, sporządzono 165 notatek urzędowych, które stały się podstawą do skierowania wniosku o ukaranie do Sądu Rejonowego, pouczone 413 osób.

W ramach zapewnienia ładu i porządku na ulicy Piotrkowskiej, Straż Miejska podjęła również współpracę z Policją. Wspólne patrole pełniły służbę od poniedziałku do środy (14.00 – 22.00) oraz od czwartku do soboty (22.00 – 06.00). W ramach tych działań nałożono 768 mandatów karnych, sporządzono 35 wniosków o ukaranie do sądu i zastosowano 1 011 pouczeń.

ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

Miasto Łódź realizuje zadania dotyczące zarządzania kryzysowego w rozumieniu ustawy o zarządzaniu kryzysowym, obronności, a także z zakresu bezpieczeństwa imprez masowych i zgromadzeń oraz profilaktyki zagrożeń, w tym pożarowych.

W 2013 r. dokonano aktualizacji planu zarządzania kryzysowego Miasta w szczególności danych teleadresowych służb, straży, inspekcji i innych instytucji Miasta oraz w sferze danych osobowych. Kontynuowano wprowadzanie do specjalistycznej aplikacji cyfrowej obsługującej wszystkie administracje województwa łódzkiego „Arcus 2005” danych niezbędnych do zabezpieczenia logistycznego działań kryzysowych.

Odbyły się trzy posiedzenia Miejskiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego poświęcone ocenie stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego w mieście, działaniom służb w kontekście inwestycji drogowych oraz przygotowaniu do okresu

zimowego. Dopracowano procedury koordynacji działań kryzysowych przez Centrum Zarządzania Kryzysowego w nowych uwarunkowaniach administracyjnych Miasta (likwidacja delegatur UMŁ, zmiany w administrowaniu nieruchomościami).

W zakresie obrony cywilnej

Zasadniczym celem działań w zakresie obrony cywilnej było doskonalenie funkcjonowania struktur systemu ochrony ludności poprzez poprawę organizacyjnego przygotowania administracji do sprawnego i skutecznego działania w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej, a także doskonalenie systemów Wczesnego Ostrzegania, Wykrywania i Alarmowania. Powyższe realizowane było poprzez:

- rozbudowę jednolitego systemu wykrywania, alarmowania i ostrzegania mieszkańców miasta o zagrożeniach,
- poprzez opracowanie planów ewakuacji wynikających z wymogów zawartych w wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Województwa – Wojewody Łódzkiego,
- realizację szkoleń i treningów w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności,
- kontynuowanie procesu przebudowy obrony cywilnej pod kątem nowych założeń wynikających z wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Województwa – Wojewody Łódzkiego,
- dokonanie oceny zagrożeń bezpieczeństwa mieszkańców miasta,
- stworzenie dokumentów planistycznych spełniających zapisy wytycznych Szefa OC Województwa w sprawie zasad opracowania planu obrony cywilnej oraz w sprawie opracowania wojewódzkiego i powiatowych planów ewakuacji II i III stopnia, jak i planu obrony cywilnej miasta Łodzi.

Przedsięwzięcia te zawarto w planie działania w zakresie obrony cywilnej stanowiącego załącznik do Zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi z 17 stycznia 2013 r.:

- opracowano, uzgodniono i zatwierdzono Plan ewakuacji ludności, zwierząt i mienia III stopnia miasta Łodzi na wypadek masowego zagrożenia, Plan obrony cywilnej miasta Łodzi,
- doposażono w sprzęt magazyn przeciwpowodziowy,
- prowadzono prace serwisowe syren alarmowych i całego systemu alarmowania miasta,
- zaktualizowano „Miejski plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych” na podstawie zmian, jakie nastąpiły w planach „Ochrony zabytków...” w jednostkach organizacyjnych posiadających zabytki,
- kontynuowano nadzór nad prawidłowym opracowywaniem planów ochrony zabytków przez jednostki organizacyjne posiadające zabytki,
- uzgodniono 16 planów ewakuacji ludności II i III stopnia w administracjach zarządzających budynkami mieszkalnymi z terenu miasta Łodzi, 57 planów ewakuacji I stopnia w placówkach oświatowych z terenu miasta, kart realizacji zadań w 25 jednostkach organizacyjnych realizujących zadania OC,
- dokonano weryfikacji w podmiotach gospodarczych Łodzi formacji obrony cywilnej znajdujących się w miejskiej ewidencji FOC,
- zweryfikowano powołane sekcje łączności i alarmowania w elementach organizacyjnych wchodzących w skład Miejskiego Systemu Wykrywania i Alarmowania (powołanie Administracji Zasobów Komunalnych),
- dokonano aktualizacji danych dotyczących Rejonów Ewakuacji Poszkodowanych dla potrzeb ewakuacji mieszkańców miasta Łodzi dla ewakuacji II stopnia,
- zweryfikowano powołane w jednostkach realizujących zadania ewakuacji ludności (administracje zarządzające budynkami mieszkalnymi) elementy organizacyjne zabezpieczające proces ewakuacji według wytycznych Szefa OCK z 17 października 2008 r. i załączonej do nich „Instrukcji w sprawie zasad ewakuacji ludności, zwierząt i mienia na wypadek masowego zagrożenia”,

- wykonano ocenę i analizę w zakresie zaopatrzenia i stanu technicznego oraz przydatności sprzętu oraz umundurowania OC,
- przeprowadzono naradę szkoleniowo-instruktażową z przedstawicielami podmiotów gospodarczych realizujących zadania obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego i spraw obronnych na temat realizacji planu działania na rok 2013, w której uczestniczyło 127 osób,
- przeprowadzono w 10 łódzkich jednostkach organizacyjnych szkolenia dla struktur i formacji OC w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności,
- przeprowadzono 18 kontroli problemowych w zakresie realizacji zadań obrony cywilnej z wynikiem pozytywnym.

PROFILAKTYKA ZAGROŻEŃ

Kontrole

Przeprowadzono 33 kontrole (w tym 20 kontroli problemowych i 13 sprawdzających). W wyniku kontroli problemowych stwierdzono 184 uchybienia i wydano 76 zaleceń dotyczących ich usunięcia. Po kontrolach sprawdzających stwierdzono, że zrealizowano 65% zaleceń.

Działania edukacyjne i profilaktyczne

Zrealizowano następujące inicjatywy z zakresu edukacji i profilaktyki zagrożeń:

- zajęcia z ochrony przeciwpożarowej dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, podopiecznych Środowiskowej Świetlicy Socjoterapeutycznej, działającej przy Stowarzyszeniu Pracowni Alternatywnego Wychowania w Łodzi;
- w celu wznowienia powszechnej edukacji w zakresie bezpieczeństwa pożarowego, realizowanej w ramach tematu „Łódzka inicjatywa na rzecz bezpiecznej ewakuacji” w łódzkich szkołach w latach 1998-2005, opracowano broszurę „Materiały pomocnicze dla nauczycieli z zakresu bezpieczeństwa pożarowego”, którą przekazano na spotkaniu szkoleniowym zorganizowanym w marcu 2013 r. W szkoleniu wzięli udział nauczyciele z 20 szkół specjalnych, 132 przedszkoli, 71 szkół podstawowych i 40 gimnazjów;
- opracowano regulamin konkursu plastycznego dla szkół specjalnych pt. Uwaga!!! Pożar!!! oraz przygotowano przy współudziale Wydziału Edukacji i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 4, imprezę finałową dla uczniów (wystawa prac dzieci, nagrody dla zwycięzców, nauczycieli oraz dla Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 4). W konkursie wzięło udział 990 dzieci z 5 Zespołów Szkół Specjalnych i 2 Ośrodków Szkolno-Wychowawczych;
- w grudniu 2013 r. na antenie TVP Łódź wyemitowano trzy filmy edukacyjne: Ewakuacja II, Ewakuacja III oraz „Przeżyć pożar”;
- zakupiono i przekazano nagrody rzeczowe dla uczestników Finału „Eliminacji Miejskich Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej”, zorganizowanego przez Zarząd Miejski Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Łodzi;
- zakupiono i przekazano Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej 227 szt. czujników tlenku węgla celem zamontowania ich w mieszkaniach podopiecznych, ogrzewanych węglem oraz użytkujących termy gazowe do podgrzewania wody;
- przekazano 22 indywidualne czujki dymu Administracji Zasobów Komunalnych Łódź-Bałuty RON - III dla lokatorów wytypowanych mieszkań komunalnych.

W celu popularyzacji zasad ochrony przeciwpożarowych oraz umiejętności postępowania w przypadku powstania zagrożenia pożarowego lub pożaru przekazano ogółem 2005 broszur edukacyjnych (Komenda Miejska PSP - 850 szt.,

Komenda Wojewódzka PSP – 850 szt., Zespół Państwowych Szkół Plastycznych im. Tadeusza Makowskiego – 50 szt., Przedszkole Miejskie Nr 124 – 55 szt., Ochotnicza Straż Pożarna Łódź - Sikawa – 200 szt.)

Dla Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych im. Tadeusza Makowskiego przekazano również filmy edukacyjne: „Ewakuacja II”, „Ewakuacja III” oraz „Przeżyć pożar” celem wykorzystania podczas zajęć „Edukacja dla bezpieczeństwa”.

Współpraca i finansowanie ochotniczych straży pożarnych

- Sporządzono projekty uchwał Rady Miasta dotyczące dotacji na finansowanie OSP oraz projekty umów dotacyjnych.
- W ramach Budżetu Obywatelskiego do realizacji w 2014 r. zostało wybrane zadanie pn „Doposażenie Jednostki OSP Łódź-Wiskitno” (oszacowane na 31,1 tys. zł), polegające na zakupie specjalistycznego sprzętu dla jednostki OSP.
- Na utrzymanie i konserwację obiektów strażnic OSP oraz inne wydatki bieżące przeznaczono 575 tys. zł.
- Dofinansowano zakup i montaż bram wjazdowych do garażu wolnostojącego OSP Łódź-Andrzejów (27 tys. zł).
- Zakupiono sprzęt specjalistyczny ze środków przyznanych w ramach algorytmu przez rady osiedli dla jednostki OSP-Sikawa oraz OSP-Wiskitno (19,7 tys. zł).
- Wypłacono członkom OSP ekwiwalent za udział w akcjach ratowniczych i szkoleniach (42,7 tys. zł).
- Wypłacono członkom OSP wynagrodzenia wynikające z umów na stałą konserwację sprzętu pożarniczego i samochodów bojowych (60 tys. zł).
- Przeprowadzono procedurę związaną z udzieleniem przez Województwo Łódzkie pomocy finansowej w wysokości 9 tys. zł w ramach zadania „Pomoc finansowa dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań z zakresu zakupu służącego ochronie życia, zdrowia, mienia i środowiska przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem dla jednostek OSP” dla OSP GRS Łódź-Jędrzejów. Jednostka dokonała zakupu agregatu prądotwórczego oraz zestawu grzewczo-chłodzącego.
- Przeprowadzono konkurs na najlepszych łódzkich strażaków z jednostek ochotniczych straży pożarnych – „Strażak Roku” i ufundowano nagrody w wysokości 13 tys. zł.
- Łódzkie OSP otrzymały dofinansowanie 2013 r. – 28,7 tys. zł w tym majątkowe 9 tys. zł.

Udzielone w roku 2013 wsparcie finansowe na działania dotyczące profilaktyki zagrożeń

W ramach wsparcia finansowego Miasto przekazało środki:

- Komendzie Miejskiej Policji w Łodzi – 963 tys. zł na:
 - służba obchodowa i patrolowa Policji (500 tys. zł),
 - 10 samochodów nieoznakowanych (313 tys. zł).
 - prace modernizacyjne na Tuwima 12a dla potrzeb I Komisariatu Policji KMP (150 tys. zł).
- Komendzie Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej – kwota 3,3 mln zł:
 - wydatki związane ze sfinansowaniem części zadań realizowanych przez KM PSP (250 tys. zł),
 - zakup samochodów pożarniczych specjalnych wraz z wyposażeniem (2,8 mln zł),
 - modernizację pomieszczeń z przeznaczeniem na Miejskie Stanowisko Kierowania KMPSP (250 tys. zł).

Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 im. Norberta Barlickiego – 300 tys. zł (sfinansowanie zakupu karetki przewozowej z pełnym wyposażeniem w specjalistyczny sprzęt medyczny).

Dodatkowo sfinansowano:

- wydatki związane z likwidacją skutków podtopień - ul. Wrzecionowa 5 i ul. Tomaszowska 79 (2,2 tys. zł),
- emisje w TV TOYA spotu „Upały” ze sposobami zachowania się w sytuacji wysokich temperatur (4,9 tys. zł).

PODSUMOWANIE

Podejmowane działania mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego. W rozdziale opisano działania związane z przestrzenią miasta, komunikacją miejską, rewitalizacją, ochroną środowiska oraz bezpieczeństwem.

Główne rezultaty działań

- W ramach przygotowania do nowej perspektywy finansowej podjęto działania w kierunku przygotowania procesu rewitalizacji kwartałów ścisłej zabudowy miejskiej w strefie wielkomiejskiej Łodzi (wytypowano kwartały zabudowy śródmiejskiej podlegające przyszłej rewitalizacji, przeprowadzono analizy i opracowano mapy kwartałów, opracowano karty kwartałów zawierające analizę stanu własności nieruchomości w ramach kwartału wraz z planowanymi działaniami inwestycyjnymi).
- Rozpoczęto prace nad włączeniem nieruchomości Miasta Łodzi położonej przy skrzyżowaniu Rydza-Śmigłego/Piłsudskiego do Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.
- Przygotowano do zbycia teren w Nowym Centrum Łodzi. W wyniku przeprowadzenia pisemnego przetargu nieograniczonego wyłoniono nabywcę – LDZ Brama Sp. z o.o. Podpisano przedwstępną umowę sprzedaży (zaliczka 25% z 40 mln zł). Na sprzedanym terenie powstanie reprezentacyjny dla Łodzi prywatny budynek – tzw. Brama Miasta.
- Sprzedano nieruchomości: przy ulicy Ogrodowej 16/Zachodniej 55a – na terenie nieruchomości powstanie kolejny hotel, przy ulicy Narutowicza 48 zabudowanej zabytkowym pałacem, przy ul. Matejki 2 i Inflanckiej 1/3/Łagiewnickiej 109.
- Przekazano w formie darowizny 2 zabytkowe nieruchomości: Księży Młyn 13/15 (dawna szkoła elementarna K. Scheiblera) – na rzecz PWSSP w Łodzi oraz Północna bez numeru (dawna pętla tramwajów podmiejskich) – na rzecz Izby Architektów RP. Celem darowizny jest rewitalizacja, ochrona i opieka nad zabytkowymi nieruchomościami.
- Sprzedano z 99% bonifikatą nieruchomości przy ul. Łupkowej 1 na rzecz Stowarzyszenia Hospicjum dla Dzieci, celem budowy hospicjum stacjonarnego dla dzieci z niewydolnością oddechową.
- W 2013 r. wdrożono przepisy lokalne w zakresie sprzedaży udziałów Miasta w nieruchomościach, bez względu na wielkość udziału, co stworzyło współwłaścicielom możliwość nabycia miejskich udziałów w drodze bezprzetargowej. Spowodowało to większe zainteresowanie nabyciem udziałów Miasta. W 2013 r. podpisano 15 umów na sprzedaż udziałów za łączną kwotę 2,9 mln zł.
- Z sukcesem przeprowadzono konkurs na modernizację podwórek przy budynkach wspólnot mieszkaniowych w ramach Programu „Zielone Podwórka” – zrealizowano 10 projektów.
- W ramach poprawienia stanu czystości Piotrkowskiej w okresie od maja do października utworzono Rejon Piotrkowska i Centrum obsługiwany przez Łódzki Zakład Usług Komunalnych.
- W 2013 r. zwiększono powierzchnię terenów gminnych niezabudowanych przeznaczonych do bieżącego utrzymania czystości oraz powierzchnię pasów dróg publicznych do cyklicznego utrzymania. Zwiększyła się też ilość usuwanych wysypisk śmieci. W 2013 r. usunięto 2 018 wysypisk śmieci.
- Przystąpiono do aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi” w celu dostosowania go do obowiązującej Strategii Przestrzennego Rozwoju Łodzi 2020+ (rozwoju miasta „do wewnątrz”) oraz wprowadzenia niezbędnych zmian w układzie komunikacyjnym miasta.
- Kontynuowano prace nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W 2013 r. Rada Miejska w Łodzi

uchwaliła 4 plany, w wyniku czego wzrosło pokrycia miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego o 2,25%, z 5,4% do 7,65% powierzchni miasta. Kontynuowane były prace nad 52 projektami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 7 318 ha, stanowiącej 24,96% obszaru miasta.

- Opracowano Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Łodzi na lata 2013-2018.
- Zrealizowano inwestycje i działania w zakresie utrzymania i rozwoju terenów zieleni urządzonej (parki, zieleńce, tereny MOSiR) na kwotę 12,7 mln zł, a w ramach bieżącego utrzymania zieleni na terenie dróg publicznych, wewnętrznych i na terenach niezabudowanych zrealizowano prace na kwotę 2,26 mln zł brutto. Efektem podjętych działań było zapewnienie bezpieczeństwa oraz poprawa estetyki miasta, poprzez utrzymywanie na właściwym poziomie istniejących terenów zieleni, ich rekultywacja, odtwarzanie nasadzeń oraz tworzenie nowych terenów zieleni. Przedsięwzięcia miały na celu wzrost atrakcyjności miasta, ze szczególnym uwzględnieniem jego centralnej części. Wprowadzono również monitoring realizacji zadań, poprzez stworzenie internetowego rejestru spraw.
- Na terenie łódzkich parków i zieleńców Zarząd Zieleni Miejskiej realizował projekt Zielona Łódź. Obejmował on wszelkie działania promujące tereny zielone Łodzi, a w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie. Celem Zielonej Łodzi było organizowanie w przestrzeni publicznej różnego rodzaju otwartych imprez, aktywności kulturalnych, sportowych i społecznych skierowanych do wszystkich mieszkańców miasta.
- Kontynuowano prace w zakresie zapewnienia opieki zwierzętom bezdomnym. W 2013 r. wyraźnie wzrosła liczba zaczipowanych psów właścicielskich (z 570 w 2012 do 2088 w 2013) i wysterylizowanych kotów (z 1612 w 2012 do 1956 w 2013). Zorganizowano również wydawanie karmy dla kotów wolnożyjących w okresie zimowym.
- W roku 2013 uchwałą Rady Miejskiej została przyjęta Strategia Hodowlana Miejskiego Ogródu Zoologicznego w Zarządzie Zieleni Miejskiej w Łodzi na Lata 2013 – 2022, określająca główne kierunki hodowli zwierząt, przekształcenia infrastruktury zoo pod kątem dobrostanu zwierząt oraz podniesienia walorów ekspozycyjnych dla zwiedzających. Rozpoczęto realizację inwestycji wynikających z programu. Po zainstalowaniu systemu wizyjnego wzrosło także bezpieczeństwo zwierząt oraz zwiedzających.
- Wybudowano zbiornik retencyjno - widokowy „Wojska Polskiego” na rzece Łódce przy Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. W ramach gospodarki wodnej od kilku lat realizowany jest remont koryta rzeki Jasień na odcinku od ul. Nowe Sady do połączenia z rz. Karolewką. W 2013 r. długość wyremontowanego koryta wyniosła 208 mb.
- W 2013 r. podjęto intensywne prace związane z wprowadzeniem w Łodzi nowych zasad gospodarki odpadami komunalnymi, które zaczęły funkcjonować od 1 lipca 2013 r. Z sukcesem dostosowano system gospodarowania odpadami komunalnymi do zmian ustawowych. Między innymi zorganizowano system poboru opłat, przeprowadzono przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów, informowano mieszkańców o zmianach. Zbilansowano i zoptymalizowano koszty gospodarowania odpadami komunalnymi w wyniku czego od 1 stycznia 2014 roku obniżone zostały stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- W 2013 r. zostały przeprowadzone termomodernizacje 22 placówek edukacyjnych o wartości prawie 17,5 mln złotych. Oprócz efektu energetycznego oraz korzyści ekonomicznych realizacja prac termomodernizacyjnych wiązała się z osiągnięciem wymiernego efektu ekologicznego w postaci obniżenia (od 28 do 75% w zależności od budynku) emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Prace poprawiały również estetykę i funkcjonalność budynków, z których codziennie korzysta ponad 8,5 tys. osób.
- Miasto Łódź z sukcesem złożyło wnioski o dofinansowanie opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta. Przygotowanie planu gospodarki niskoemisyjnej pomoże wypełnić zapisy zawarte w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+” oraz politykach miejskich. Umożliwi również pozyskanie środków UE na projekty z zakresu „wspierania efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym

oraz z zakresu promowania strategii niskoemisyjnych na obszarach miejskich (w tym wsparcie zrównoważonego transportu miejskiego)”.

- Rozpoczęto modernizację trasy tramwaju w relacji Wschód – Zachód w ramach projektu pn. „Rozbudowa i modernizacja trasy tramwaju w relacji Wschód - Zachód (Retkinia - Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem”. 1 października 2013 r. rozpoczęła się przebudowa trasy obejmująca budowę centrum przesiadkowego na al. Mickiewicza pomiędzy ul. Piotrkowską a al. Kościuszki, a także budowę tunelu dla samochodów. W grudniu 2013 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu.
- Działania na rzecz zrównoważonego transportu:
 - dokończono przebudowę torów tramwajowych w ciągu ul. Przybyszewskiego i ul. Puszkina na odcinku al. Rydza-Śmigłego do ul. Rokicińskiej. Przebudowę układu drogowo-torowego ul. Kopernika na odcinku od al. Włókniarzy do ul. Żeromskiego;
 - MPK-Łódź Sp. z o.o. zakupiła 50 sztuk niskopodłogowych autobusów;
 - prowadzono ponadto inne rozwiązania usprawniające komunikację publiczną oraz poprawiające jakość obsługi pasażerów, m.in. buspas na ciągu komunikacyjnym al. Rydza-Śmigłego i ul. Kopcińskiego oraz tymczasowy na śródmiejskim odcinku Trasy W-Z, wybudowano przystanki tramwajowo-autobusowe, wprowadzono Wspólny Bilet Aglomeracyjny na pociągi regionalne spółki Przewozy Regionalne oraz autobusy i tramwaje lokalnego transportu zbiorowego w obrębie aglomeracji łódzkiej;
 - zakończono inwestycje i remonty drogowe, tj. prace na ul. Przybyszewskiego, I etap prac na ul. Kopernika i ul. Rojnej, ul. Tuwima (odcinek od ul. Sienkiewicza do ul. Piotrkowskiej), ul. Narutowicza (odcinek od ul. P.O.W. do ul. Sienkiewicza), ul. Roosevelta (odtworzenie nawierzchni jezdni z bruku klinkierowego na odcinku od ul. Sienkiewicza do ul. Piotrkowskiej), ul. Astrów, ul. Struga (odcinek od ul. Piotrkowskiej do al. Kościuszki) oraz ul. Grabieniec (pasy ruchu dla rowerów).
 - wypracowano standardy jakości nawierzchni chodników dla Strefy Wielkomiejskiej, zgodnie z którymi realizowane są inwestycje w obszarze centrum miasta.
 - zastosowano rozwiązania usprawniające korzystanie ze środków komunikacji zbiorowej, jak również pozostałej infrastruktury drogowej przez osoby niepełnosprawne,
 - kontynuowano budowę dróg rowerowych realizowanych zgodnie z „Wytocznymi do planowania, projektowania i utrzymania dróg rowerowych w Łodzi”. Łączna długość nowych ścieżek dla rowerzystów wyniosła w 2013 r. ok. 8,15 km. Oprócz budowy samych dróg rowerowych stosowane są również inne udogodnienia dla rowerzystów.

FUNDAMENT

Łódź efektywna i przyjazna – wprowadzenie nowych standardów usług publicznych, pełne wykorzystanie atutów miasta, racjonalizacja zarządzania majątkiem komunalnym.

ŁÓDŹ SPRAWNIE ZARZĄDZANA, OSZCZĘDNA I GOSPODARNA

Racjonalizacja zarządzania majątkiem i zasobami, podniesienie jakości świadczonych usług publicznych.

FUNDAMENT JAKO INTEGRALNA CZĘŚĆ STRATEGII ZINTEGROWANEGO ROZWOJU ŁODZI 2020+

Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ zbudowała pierwszy w historii Łodzi synergicznie działający system zarządzania strategicznego Miastem. Wśród głównych wyzwań stojących przed Łodzią Strategia wymienia sprawne zarządzanie Miastem.

Budowa optymalnie zarządzanego, czyli oszczędnego i efektywnego Miasta oznacza należyte wykorzystanie posiadanych zasobów oraz znajdowanie rezerw umożliwiających wygospodarowanie środków na pokonywanie wyzwań i realizację projektów rozwojowych. Efektywność z kolei oznacza racjonalizację zarządzania majątkiem i zasobami, oszczędności oraz podniesienie jakości usług publicznych, rozumianych jako stopień spełnienia oczekiwań i zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb mieszkańców.

Zarówno Wizja Strategii 2020+, jak i wynikające z diagnozy strategicznej Łodzi wyzwania dla Miasta, a także zasady realizacji strategii rozwoju znalazły odbicie w realizowanym w roku 2013 Fundamencie. Cel ten był realizowany poprzez polityki sektorowe.

POLITYKI SEKTOROWE STRATEGII 2020+

Polityka sektorowa wyznacza w kompleksowy sposób kierunki rozwoju określonego obszaru aktywności miasta i stanowi program realizacyjny Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+. Identyfikuje szczegółowe cele o charakterze operacyjnym, wypracowane w oparciu o materiał diagnostyczny i zawiera mierzalne wskaźniki. Ujęte w celach polityk zadania, działania i programy opisane są w sposób szczegółowy, w aspekcie budżetu, WPF, Planu Rozwoju Lokalnego. Narzędzie to ma umożliwić oszacowanie nakładów w określonym obszarze aktywności społeczno-gospodarczej, umożliwiając jednocześnie czytelną identyfikację rezultatów, ich monitoring i ewaluację.

Polityki sektorowe zawarte w Fundamencie Strategii 2020+ integrują ją z zarządzaniem operacyjnym oraz wyznaczają standardy realizacji usług publicznych w Łodzi:

- polityka mieszkaniowa obejmująca aktywne zarządzanie zasobem mieszkań socjalnych oraz komunalnych, docelowo także prywatyzację części tych mieszkań, działania dotyczące restrukturyzacji zadłużenia mieszkańców oraz programy osłonowe dla najuboższych lokatorów (m.in. odpracowanie zadłużenia), mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych itd.;
- polityka komunalna i ochrony środowiska zapewniająca pełne bezpieczeństwo zaopatrzenia łódzian w media komunalne, spełniającą rosnące wymogi zrównoważonego rozwoju i zaostrzających się przepisów ekologicznych. Jej realizacja ma doprowadzić do poprawy estetyki i czystości miasta;
- polityka przestrzenna, kształtująca przestrzeń miasta na miarę współczesnych wyzwań demograficznych, gospodarczych i środowiskowych. Realizacja tej polityki ma sprostać rosnącym wymaganiom mieszkańców, co do jakości życia w mieście, równocześnie zapobiec niekontrolowanemu rozplywaniu się zabudowy miejskiej;
- polityka rozwoju transportu i komunikacji, która koordynuje różne rodzaje transportu na terenie aglomeracji, przez co wpłynie na poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu, z zachowaniem zasad zrównoważonego transportu, ze szczególnym uwzględnieniem transportu alternatywnego. W 2013 r. działał Zespół do spraw opracowania projektu programu rozwoju transportu i komunikacji zbiorowej 2020+ dla Miasta Łodzi, który swe działania ma oprzeć się

na wnioskach płynących z opracowywanego Studium Transportowego dla Łodzi;

- polityka rozwoju kultury, poszukująca inspiracji w tożsamości i tradycji, pozwalająca wspierać między innymi najlepsze projekty filmowe, sztuki współczesnej, mody, „dziejstwa rewolucji przemysłowej”, budująca łódzki kapitał społeczny, przyciągająca najszerzy krąg odbiorców. Polityka ta określa nowoczesne modele organizacji sektora kultury;
- polityka edukacji, która dostosowuje strukturę edukacji do współczesnych wymagań społeczno – gospodarczych, nauki przez całe życie. Elastycznie reagując na potrzeby łódzkiego rynku pracy (szkolnictwo zawodowe), sprostą wyzwaniom demograficznym i przyczyni się do kształtowania postaw patriotycznych i obywatelskich;
- polityka sportu mająca na celu popularyzację sportu wśród wszystkich łódzian, wzrost poziomu osiągnięć sportowych oraz zapewniającą rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej (przedstawiony projekt oczekuje na dalszą aktualizację i procedowanie w Radzie Miejskiej);
- polityka zdrowia obejmująca zdrowie i opiekę społeczną służącą wyrównywaniu szans i tworzeniu warunków sprzyjających przeciwdziałaniu marginalizacji osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wynikające z niej działania umożliwią skuteczną profilaktykę i lepszy dostęp do opieki medycznej i pomocy społecznej;
- polityka włączenia społecznego obejmująca programy wychodzenia z biedy i programy wyrównujące szanse ubogich i bezrobotnych mieszkańców, zwłaszcza z łódzkich enklaw biedy. (w trakcie opracowania), w ramach aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Łodzi.

ORGANIZACYJNE PRZYGOTOWANIE URZĘDU DO WDROŻENIA I REALIZACJI ZADAŃ W OPARCIU O CELE I REZULTATY

Reorganizacja Urzędu Miasta Łodzi

Trwa podnoszenie standardów świadczenia usług publicznych i optymalizacja efektywności funkcjonowania administracji przez reorganizację Urzędu rozpoczętą w 2011 roku utworzeniem 7 departamentów. Jej pierwsze dwa etapy szczegółowo opisano w poprzednim Raporcie o stanie Miasta Realizacji Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ w 2012 r.

W 2013 roku reorganizację kontynuowano w styczniu od:

- zmiany w strukturze Biura Egzekucji Administracyjnej i Windykacji w Departamencie Finansów Publicznych Urzędu Miasta Łodzi. W ramach tych zmian utworzono samodzielne Stanowisko ds. Zbiegów Egzekucji, co umożliwi wyodrębnienie z ogółu postępowań tych, które są objęte zbiegiem egzekucji i ich indywidualne prowadzenie przez wyspecjalizowanego pracownika;
- przeniesiono Zespół Obsługi Piotrkowskiej, dotychczas funkcjonujący w Biurze Prezydenta do Zespołu ds. Konsultacji i Publikacji Architektoniczno-Urbanistycznych w Biurze Architekta Miasta, zmieniono też jego nazwę na Zespół Obsługi Piotrkowskiej i Strefy Wielkomiejskiej, dostosowując ją do merytoryki realizowanych przez nią działań,
- utworzono Biuro ds. Partycypacji Społecznej, które przejęło zadania realizowane przez Biuro ds. Jednostek Pomocniczych, a także Zespół ds. Konsultacji Społecznych z Wydziału Spraw Obywatelskich, wraz z zadaniami dotyczącymi wdrożenia budżetu obywatelskiego oraz część zadań, związanych ze współpracą z organizacjami pozarządowymi, z wyjątkiem nadzoru nad stowarzyszeniami i fundacjami. Utworzenie wyspecjalizowanej komórki organizacyjnej do spraw szeroko rozumianej partycypacji i aktywności społecznej ma na celu wzmocnienie mechanizmów ułatwiających włączenie mieszkańców w procesy demokracji deliberatywnej, ze szczególnym uwzględnieniem roli organizacji pozarządowych i jednostek pomocniczych w tym procesie.

Kolejne zmiany wprowadzono 1 marca 2013 r. i tak:

- wraz z wejściem w życie znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, tzw. „ustawy

śmiecioviej”. Od 1 lipca 2013 r. gmina odpowiada za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Mieszkaniec (w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) został zobowiązany do wnoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami. W związku z nowymi zadaniami konieczne były zmiany w strukturze dwóch wydziałów Urzędu, w Wydziale Finansowym w Departamencie Finansów Publicznych oraz w Wydziale Gospodarki Komunalnej w Departamencie Infrastruktury i Lokali.

- W Wydziale Finansowym utworzono wewnętrzną komórkę organizacyjną pn. Oddział ds. Opłaty za Gospodarowanie Odpadami. W Oddziale tym przyjmowane są deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami, rozliczania opłat. W przyszłości będą prowadzone postępowania i windykacje nieregulowanych wpłat z tego tytułu. Ponadto przekształcono dotychczas funkcjonujący Zespół ds. Koordynacji w Oddział ds. Koordynacji, zwiększając jego kompetencje;
- W Wydziale Gospodarki Komunalnej utworzono Zespół ds. Kontroli Gospodarki Odpadami, który objął stały nadzór i kontrolę podmiotów zajmujących się odbiorem odpadów komunalnych. Ponadto w tym Wydziale:
 - połączono Oddział Utrzymania Czystości na Terenach Gminnych oraz Zespół Utrzymania Czystości na Drogach Publicznych i utworzono Oddział Oczyszczania Miasta, który realizuje zadania związane z utrzymywaniem czystości na terenach gminnych oraz na drogach publicznych,
 - zlikwidowano Oddział ds. Ekonomicznych, Komunalnych oraz Kontrolnych i w jego miejsce utworzono Oddział ds. Ekonomicznych i Kontrolnych, przekazując jednocześnie zadania związane z realizacją usług komunalnych do Zespołu Usług Komunalnych, zaś zadania dotyczące utrzymania czystości do Oddziału Oczyszczania Miasta,
 - utworzono Zespół Usług Komunalnych, co pozwala na skupienie w jednej komórce organizacyjnej zadań związanych z usługami komunalnymi dotyczącymi utrzymywania grobów i cmentarzy wojennych, pomników i miejsc pamięci narodowej, szaleatów miejskich, słupów i tablic ogłoszeniowych, placów zabaw oraz piaskownic, spraw związanych z programem „Zielone Podwórka”, współpracy z radami osiedlowymi,
 - utworzono Samodzielne Stanowisko ds. Kontroli Czystości.
- w Wydziale Kultury w Departamencie Spraw Społecznych zlikwidowano Oddział ds. Współpracy i Wymiany Kulturalnej oraz Zespół ds. Miejskich Instytucji Kultury w ich miejsce tworząc Samodzielne Stanowiska ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, ds. Muzeów, Bibliotek i Innych Instytucji Kultury, Samodzielne Stanowisko ds. Teatrów i Domów Kultury, Samodzielne Stanowisko ds. Mecenatu Kultury. W związku z realizacją Zintegrowanego programu rozwoju i przyjęcia nowych funkcji terenów Księżego Młyna utworzono Samodzielne Stanowisko ds. Rewitalizacji Księżego Młyna;
- w Wydziale Obsługi Administracyjnej w Departamencie Obsługi Administracji zlikwidowano Zespół Administracyjno-Hotelowy. Administrowanie obiektem hotelowym w Zakopanem oraz obiektem wypoczynkowym w Rowach przeniesiono do Oddziału Gospodarczo-Technicznego. Jednocześnie w celu zapewnienia ochrony i utrzymania obiektu w niepogorszonym stanie pozostawiono w dyspozycji Wydziału Obsługi Administracyjnej – do czasu sprzedaży lub wydzierżawienia – budynek hotelowy przy ul. Bojowników Getta Warszawskiego w Łodzi;
- ze struktury Wydziału Organizacyjnego w Departamencie Obsługi i Administracji z Oddziału Kontroli oraz Zespołu ds. Audytu Wewnętrznego wyodrębniono Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli, co ma przyczynić się do poprawy przejrzystości wdrożenia zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Łodzi oraz umożliwić jednoznaczne wskazanie odpowiedzialności za nadzór nad realizacją zaleceń wydanych przez uprawnione organy kontroli zewnętrznej.

15 maja 2013 r. dokonano kolejnych zmian:

- z uwagi na przekształcenia administracji nieruchomości w administrację zasobów komunalnych w Wydziale

Budynków i Lokali w Departamencie Infrastruktury i Lokali wyodrębniono Samodzielne Stanowisko ds. Przekształceń Nadzorowanych Jednostek;

- w Wydziale Skarbu Państwa w Departamencie Gospodarowania Majątkiem:
 - z Oddziału Zasobu i Gospodarowania Nieruchomości Skarbu Państwa wyodrębniono Samodzielne Stanowisko ds. Uzgodnień i Lokalizacji Infrastruktury Technicznej, do zakresu zadań którego należy podział nieruchomości Skarbu Państwa, ustanawianie ograniczonych praw rzeczowych na nieruchomościach, dokonywanie uzgodnień w sprawach zajęcia i dysponowania nieruchomościami Skarbu Państwa, niebędących drogami, w związku z realizacją inwestycji, w tym lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej;
 - przekształcono Oddział ds. Organizacji Przetargów i Wycen w Samodzielne Stanowisko ds. Organizacji Przetargów i Wycen.

1 lipca 2013 r. w strukturze Biura Architekta Miasta zlikwidowano zespoły: Polityki Konserwatorskiej, Opinii i Decyzji Konserwatorskich oraz Prac Konserwatorskich, tworząc w ich miejsc nową wewnętrzną komórkę organizacyjną pn. Oddział Ochrony Zabytków. Skupienie w jednym oddziale zadań konserwatorskich, dotychczas realizowanych w trzech zespołach, ma na celu poprawienie jakości funkcjonowania miejskich służb konserwatorskich w mieście.

Kolejne zmiany, które weszły w życie 1 sierpnia 2013 roku spowodowały:

- Utworzenie Wydziału Organizacyjno-Prawnego w Departamencie Obsługi i Administracji Urzędu Miasta Łodzi. Nowo powstała komórka przejęła zadania dotychczas realizowane przez Biuro Prawne oraz część zadań Wydziału Organizacyjnego przypisanych: Oddziałowi Prezydialnemu, Oddziałowi ds. Organizacji Urzędu Miasta, Oddziałowi ds. BIP oraz Zespołowi Sekretaryjnemu.
- Pozostałe komórki organizacyjne Wydziału Organizacyjnego wraz z zadaniami zostały przeniesione:
 - Oddział ds. Elektronicznego Urzędu – do Wydziału Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami;
 - Oddział ds. Organizacji Centrum Kontakt z Mieszkańcami – do Wydziału Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami, z wyjątkiem zadań związanych z polityką jakości w Urzędzie, które zostały przejęte przez Oddział ds. Organizacji Urzędu Miasta w Wydziale Organizacyjno-Prawnym;
 - Zespół ds. Oświadczeń Majątkowych oraz Samodzielne Stanowisko ds. Socjalnych – do Biura ds. Zarządzania Kadrami.
- Ponadto funkcjonujący w Wydziale Organizacyjnym Oddział ds. BIP przekształcono w Oddział ds. Informacji Publicznej i Ochrony Danych Osobowych, zaś Zespół ds. Organizacyjno-Ekonomicznych w Biurze Prawnym w Oddział Administracyjno-Ekonomiczny.

Także od tego dnia dokonano zmian w strukturze organizacyjnej Wydziału Edukacji:

- przekształcono Oddział Wychowania Przedszkolnego w Zespół Wychowania Przedszkolnego oraz Oddział Remontowo-Majątkowy w Zespół Remontowo-Majątkowy;
- w miejsce dotychczasowego Zespołu ds. Projektów Edukacyjnych utworzono Oddział ds. Projektów Edukacyjnych i Cyfryzacji Szkół.

1 września 2013 r. zmianie uległa struktura wewnętrzna Wydziału Budżetu w Departamencie Finansów Publicznych Urzędu Miasta Łodzi:

- zlikwidowano Oddział ds. Analiz i Planowania Wieloletniego oraz Samodzielne Stanowisko ds. Zarządzania Długiem i utworzono w ich miejsce Oddział ds. Planowania Wieloletniego i Polityki Długu. Zadania obu likwidowanych komórek organizacyjnych były ze sobą zintegrowane i wzajemnie się uzupełniały. Sporządzane przez nowy Oddział prognozy

finansowe stanowią podstawę do tworzenia polityki zadłużenia Miasta, koordynacji działań w zakresie pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych oraz zadań realizowanych na Samodzielnym Stanowisku ds. Zarządzania Długiem. Pozwoli to na poprawę organizacji pracy Wydziału Budżetu oraz realizację dodatkowych zadań przez nową komórkę organizacyjną jak:

- bieżący monitoring realizacji harmonogramów dochodów i wydatków;
- współpracę z miejskimi jednostkami organizacyjnymi w zakresie realizacji polityki finansowej Miasta, w tym wydawanie opinii na temat ryzyk wpływających na wskaźniki zadłużenia;
- dokonywanie analizy i koordynowanie udzielanych przez miasto gwarancji i poręczeń.

17 września 2013 r. dokonano zmian w strukturze wewnętrznej Wydziału Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami w Departamencie Obsługi i Administracji, likwidując Zespół ds. Monitoringu i Controllingu oraz Oddział ds. Organizacji Centrum Kontaktów z Mieszkańcami i tworząc w ich miejsce Oddział ds. Monitoringu i Controllingu.

Kolejny etap reorganizacji nastąpił 1 października:

- w strukturze Urzędu Miasta Łodzi w Departamencie Infrastruktury i Lokali utworzono Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta, które przejęło zadania realizowane dotychczas przez Oddział Budownictwa, który zlikwidowano oraz część zadań wykonywanych przez Oddział Remontów Budynków i Inwestycji oraz Oddział Ekonomiczny. Do zadań Biura należą sprawy budownictwa komunalnego, uzupełniania zabudowy miasta, remonty kapitalne i modernizacja mieszkaniowego zasobu miasta, rewitalizacja zabudowy wielkomiejskiej, rozliczanie nakładów poniesionych na realizację zadań inwestycyjnych;
- w strukturze Wydziału Organizacyjno-Prawnego w Departamencie Obsługi i Administracji Urzędu Miasta Łodzi utworzono Oddział Legislacyjny. Do zadań Oddziału należy prowadzenie spraw związanych z tworzeniem aktów prawnych, w tym ujednolicenie standardów w procesie stanowienia prawa;
- w Biurze ds. Zarządzania Kadrami w Departamencie Prezydenta Urzędu Miasta zlikwidowano Zespół ds. Oświadczeń Majątkowych, a jego zadania przekazano do Oddziału Spraw Osobowych.

15 listopada przeniesiono Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta, do Departamentu Prezydenta.

Ostatnia zmiana, wprowadzona została 27 grudnia 2013 r., weszła w życie 1 stycznia 2014 roku i dotyczyła:

- Biura Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą, w którym powstał Oddział Łódź Convention Bureau;
- reorganizacji Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa w Departamencie Prezydenta Urzędu Miasta Łodzi polegającej na przekształceniu oddziałów,
- reorganizacji Wydziału Budynków i Lokali zlokalizowaniu całego Wydziału w jednej siedzibie przy ul. Piotrkowskiej 153;
- zmian w strukturze Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych;
- utworzenia w Biurze Audytu Wewnętrznego i Kontroli: Oddziału ds. Kontroli Zarządczej i Koordynacji Procedur oraz Oddziału ds. Weryfikacji Projektów Unijnych.

SYSTEM MIERNIKÓW AKTYWNOŚCI

Do pomiaru aktywności UMiŁ wybrano mierniki uwzględniające zasadę zrównoważonego rozwoju pozwalające także na badanie jakości życia mieszkańców Łodzi. Horyzontalna zasada wprowadzona w Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ oznacza dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców, trwałego rozwoju gospodarki oraz odpowiedzialnego korzystania z zasobów przy uwzględnieniu skutków ekonomicznych, społecznych i środowiskowych dla obecnych i przyszłych pokoleń. Wskaźniki oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju zostały pogrupowane według trzech ładów. W ramach każdego z nich wyróżniono:

- Ład środowiskowo-przestrzenny:
 - Ekologizacja planowania przestrzennego;
 - Ochrona przyrody i krajobrazu;
 - Ochrona gleb i odpady;
 - Ochrona wód, powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego.
- Ład gospodarczy:
 - Przedsiębiorczość (podmioty gospodarcze i pracujący);
 - Poziom i struktura zatrudnienia;
 - Budownictwo mieszkaniowe;
 - Infrastruktura techniczna.
- Ład społeczny:
 - Edukacja;
 - Zdrowie;
 - Bezpieczeństwo publiczne;
 - Mieszkalnictwo;
 - Kultura, sport i rekreacja (styl życia), ale także konferencje, kongresy;
 - Aktywność na rynku pracy.

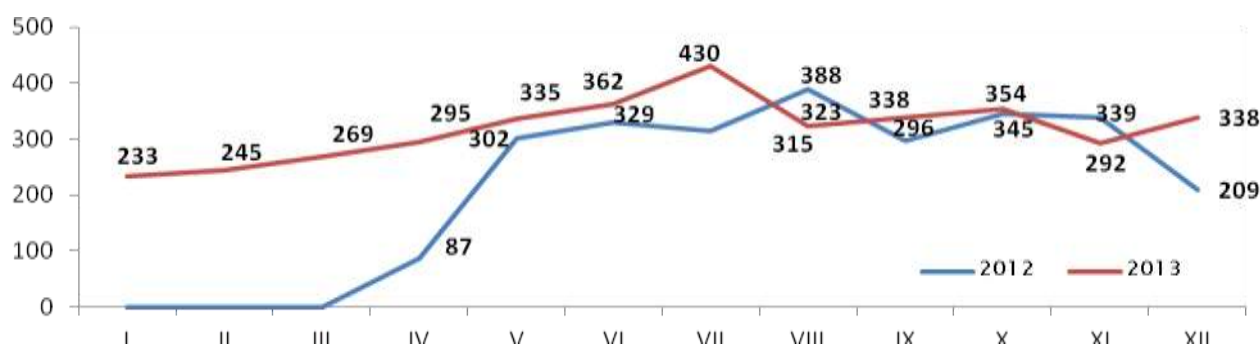
Uwzględniono mierniki określające wybrane statystyki pracy Urzędu Miasta Łodzi w okresach miesięcznych, poczynając od kwietnia 2012 roku.

Ład środowiskowo-przestrzenny

Ekologizacja planowania przestrzennego-monitorowana jest liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy (WZiZT) oraz pozwoleń na budowę. Analiza i porównanie ilości złożonych wniosków zarówno o WZiZT, jak i o pozwolenie na budowę są utrudnione ze względu na indywidualny czas rozpatrywania danego wniosku. Wnioski mogą być niepełne, może brakować dodatkowych wyjaśnień, dokumentów etc. Interpretację ilościową można zastosować do takich mierników jak: przeciętna liczba dni potrzebnych na wydanie decyzji WZiZT, liczba wniosków o pozwolenie na budowę złożonych – oczekujących, czy też liczba wniosków o WZiZT oczekujących dłużej niż ustawowy termin.

Czas oczekiwania na wydanie decyzji pozwolenie na budowę w 2012 r. był krótszy od terminu wskazywanego przez ustawę i za wyjątkiem lipca, miał tendencję do skracania. Czas oczekiwania na WZiZT także ulegał skróceniu. W 2012 roku był na poziomie 143 dni, czyli prawie 5 miesięcy (średnia z 9 miesięcy). W 2013 roku wyniósł ok. 96 dni (średnia z 12 miesięcy).

Rys. 20. Liczba pozwoleń na budowę w latach 2012-2013

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Rys. 21. Wydane decyzje WZiZT

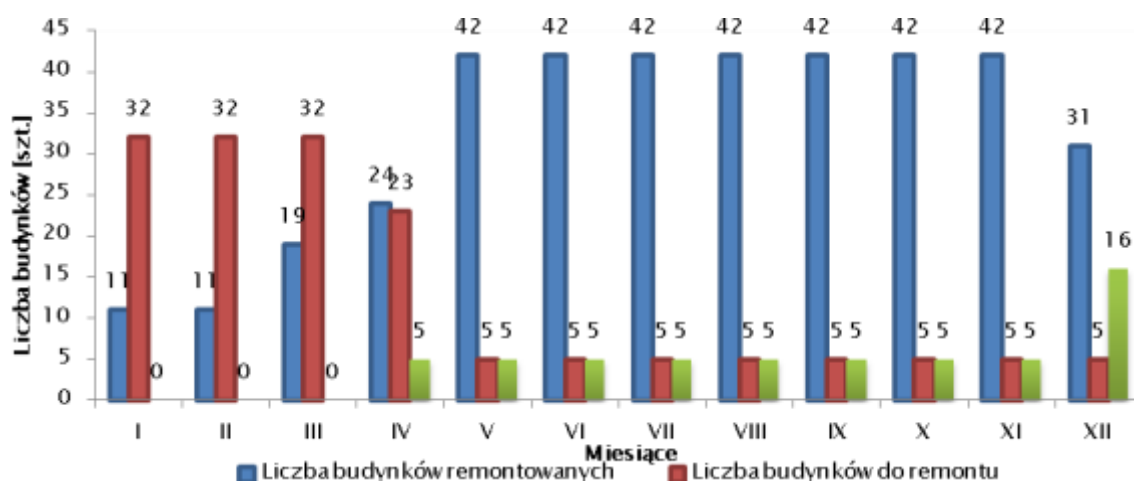

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Ład gospodarczy

W ramach kategorii ładu gospodarczego przeanalizowano obszary: infrastruktura techniczna i zasoby mieszkaniowe.

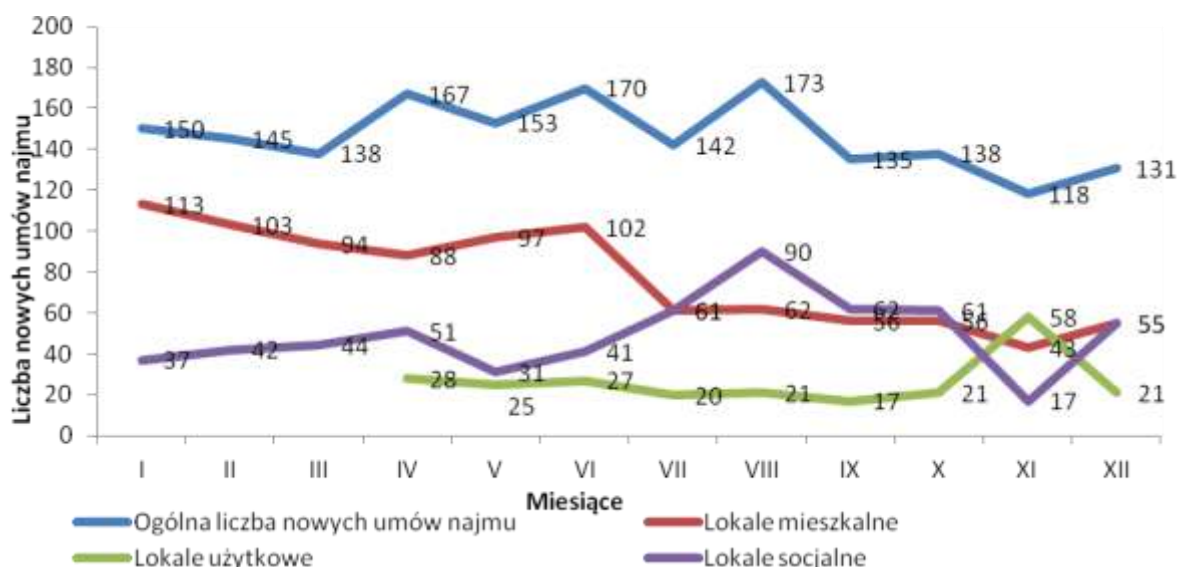
Rys. 22. Remonty budynków będących własnością lub współwłasnością Miasta

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Wykres przedstawia liczbę budynków będących własnością lub współwłasnością Miasta objętych remontem, a także budynków z kwalifikacją do rozpoczęcia prac remontowych oraz budynków po zakończonym remoncie. Dane za rok 2013 wskazują na wyraźny wzrost liczby budynków remontowanych z poziomu ok. 22 (średnia z 9 miesięcy) w 2012 roku do ok. 33 (średnia z 12 miesięcy) w 2013 roku. Naturalnym zjawiskiem jest mniejsza liczba remontów w miesiącach „zimowych” oraz tendencja wzrostowa ich liczby w okresie „przedwiosennym” (patrz styczeń – marzec).

Rys. 23. Nowe umowy najmu

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Obserwuje się sezonowość liczby podpisywanych umów najmu zarówno w przypadku lokali mieszkalnych jak i użytkowych. Wyraźnie więcej umów podpisywanych jest w miesiącach od czerwca do sierpnia. W miesiącach zimowych i jesiennych zauważalne są spadki.

Infrastruktura techniczna – mierniki raportowane przez Wydział Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów pozwalają ocenić jakość infrastruktury drogowej i transportowej miasta. Zarówno liczba wydanych uprawnień do kierowania pojazdem, jak i liczba dokonanych rejestracji ma odzwierciedlenie w natężeniu ruchu pojazdów. Analizowane mierniki wykazują sezonowość (np. liczba rejestracji ma maksymalną intensywność w lipcu, a wartości w pozostałych miesiącach są podobne i zbliżone do średnich rocznych). W 2013 roku średnia liczba wydanych uprawnień do kierowania pojazdem (średnia z 12 miesięcy) wynosiła 604 dokumenty i uległa zmniejszeniu w stosunku do 2012 roku o 257 szt./miesiąc) natomiast średnia roczna dokonanych rejestracji pojazdów wynosiła 5 958 szt. (wzrost w stosunku do 2012 roku o 1 191 szt./miesiąc).

Ład społeczny

Interpretacja wskaźników odnoszących się zarówno do obszaru bezpieczeństwa, jak i obszaru estetyka, czystość miasta wskazuje, że comiesięczne wartości wskaźników są do siebie zbliżone. Wskazuje to na zaplanowane w cyklu rocznym działania dopasowane do posiadanych zasobów i zaplanowanego budżetu.

Bezpieczeństwo publiczne - wskaźniki raportowane przez Straż Miejską (SM) to: liczba wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów oraz liczba patroli i interwencji. W roku 2013 liczba wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów przez SM zarówno pod względem struktury, jak i ilości nie różni się od danych przedstawionych za rok 2012 i wynosi 84 441 w tym m.in. liczba wniosków o ukaranie i mandatów wystawionych przez Straż Miejską dotyczących ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych wynosi 47 143, w przypadku ruchu drogowego liczba wniosków o ukaranie i mandatów wystawionych przez Straż Miejską wynosi 28 202.

Wskaźniki dotyczące estetyki i czystości Miasta to: liczba wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów w sprawach dotyczących utrzymania czystości i porządku na terenie miasta, zakazu wprowadzania psów, programu „Czysta elewacja” i usuwania psich odchodów stanowią w sumie ok. 11% wszystkich wniosków o ukaranie i mandatów.

Odniesienie do średnich lub rocznych wartości liczby wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów oraz liczby patroli i interwencji pozwala na ilościowe zobrazowanie aktywności Straży Miejskiej w poszczególnych obszarach jej działań.

Oznacza to, że w 2013 roku miesięcznie (średnia z 12 m-cy) liczba wniosków o ukaranie i mandatów wystawianych przez Straż Miejską w przypadku ruchu drogowego wynosi 2 366 (niewielki wzrost w stosunku do 2012 roku o 4,6%) a w przypadku ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych liczba ta wynosi 3 989 (niewielkie zmniejszenie o 5,3%).

Rys. 24. Struktura wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów na podstawie monitorowania ich liczby za 2013 r.

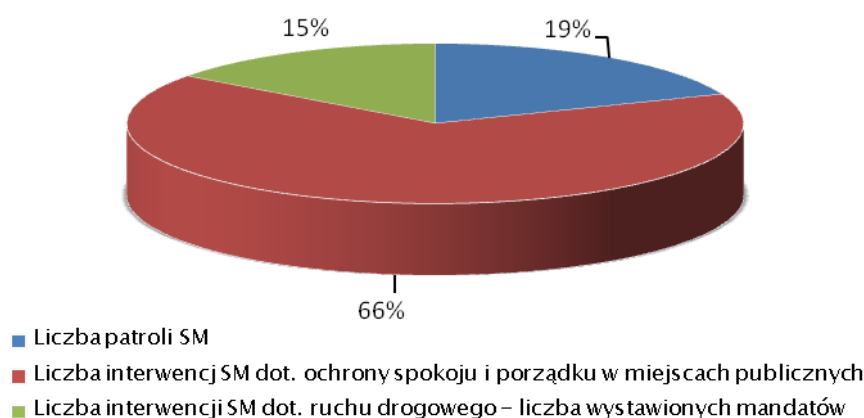

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Wnioski o ukaranie i mandaty w sprawach dotyczących zakazu wprowadzania psów, programu „Czysta elewacja” i usuwania psich odchodów w roku 2013 stanowiły 1% ogółu. Identycznie jak w roku 2012. Tak niski procent wskazuje na to, że „przypadki drobne”, które jednak w sposób jednoznaczny rzutują na postrzeganie Miasta zarówno przez mieszkańców, jak i gości z zewnątrz, mogą być niezauważane i nieuwzględniane w priorytetach SM.

Określenie aktywności Miasta w obszarze bezpieczeństwa, estetyki i czystości to także interpretacja wskaźników raportowanych przez Straż Miejską, dotyczących liczby patroli (działania rutynowe), a także interwencji, w zakresie ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych oraz ruchu drogowego (działania doraźne). Nie każda interwencja Straży Miejskiej zakończona była wnioskiem o ukaranie czy mandatem karnym. Średnio w miesiącu, w 2013 roku Straż Miejska realizowała 1483 patrole i podejmowała 6291 interwencji, z których 6279 zakończyła się wnioskiem o ukaranie lub mandatem karnym. Strukturę patroli i interwencji Straży Miejskiej w 2013 roku przedstawia wykres kołowy.

Rys. 25. Liczba patroli i interwencji Straży Miejskiej

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

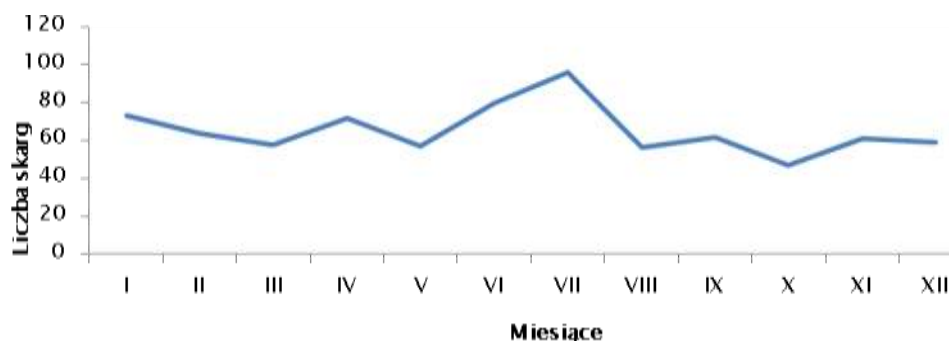
Zarówno w przypadku Wydziału Kultury, jak i Wydziału Sportu mierniki aktywności w 2013 roku wykazują zróżnicowane tendencje, uwzględniające tzw. sezony „wyciszone”. Dotyczy to w szczególności sezonu urlopowego letniego (sierpień), kiedy obserwuje się ograniczenie liczby organizowanych imprez z udziałem Miasta.

Postępowanie administracyjne

Ocenę postępowania administracyjnego (jakość pracy jednostek Urzędu Miasta Łodzi) sporządzono na podstawie informacji z: Wydziału Urbanistyki i Architektury, Biura Architekta Miasta, Wydziału Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów, Urzędu Stanu Cywilnego, Wydziału Spraw Obywatelskich. W przypadku skarg mieszkańców wpływających do jednostek Urzędu Miasta Łodzi ocenie podlegają wszystkie jednostki organizacyjne.

Liczba skarg na działanie jednostek UMŁ utrzymuje się na zbliżonym poziomie, średnio w 2013 roku ok. 66 skarg miesięcznie (średnia z 12 miesięcy). W 2012 r. wartość ta wynosiła 64. Liczbę składanych skarg wraz z linią trendu przedstawia wykres.

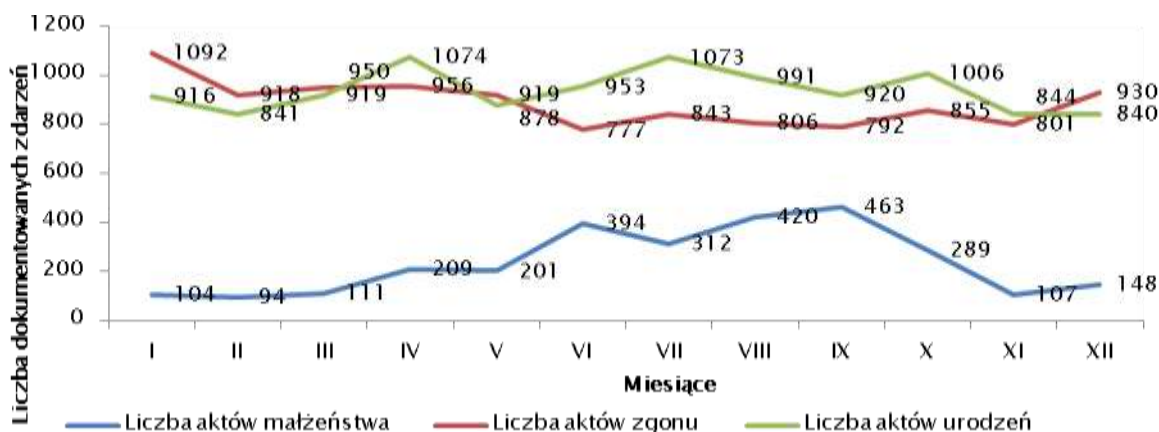
Rys. 26. Skargi złożone w jednostkach i komórkach UMŁ

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

W przypadku mierników jakości pracy urzędu, szczegółowa analiza wskazuje na sezonowość części usług świadczonych na rzecz mieszkańców. Do postępowania administracyjnego należy zaliczyć także mierniki przygotowane przez Wydział Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów dotyczące liczby wydanych uprawnień do kierowania pojazdem oraz liczby dokonanych rejestracji pojazdów.

Rys. 27. Liczba wystawianych dokumentów przez Urząd Stanu Cywilnego

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

GOSPODARKA FINANSOWA MIASTA

Jednym z najważniejszych zadań łódzkiego samorządu jest kontynuowanie działań zmierzających do poprawy wyników finansowych, co polega na:

- pełnej realizacji dochodów założonych w budżecie,
- zwiększeniu wydatków na inwestycje,
- utrzymaniu niskiego deficytu ogólnego,
- sukcesywnym zwiększaniu nadwyżki operacyjnej.

Podstawowymi priorytetami w 2013 r. były:

- odbudowa nadwyżki operacyjnej poprzez zwiększenie dochodów bieżących oraz utrzymanie dyscypliny wydatkowej,
- realizacja założonego planu inwestycyjnego, a przede wszystkim koncentracja środków na dokończenie już rozpoczętych zadań.

Biorąc pod uwagę bardzo bogaty plan inwestycyjny na lata 2014-2016 oraz obowiązujące od bieżącego 2014 roku nowe zasady limitowania zadłużenia, odbudowa i utrzymanie wysokiego poziomu nadwyżki operacyjnej jest celem strategicznym i wyzwaniem polityki budżetowej w roku 2014 i latach następnych.

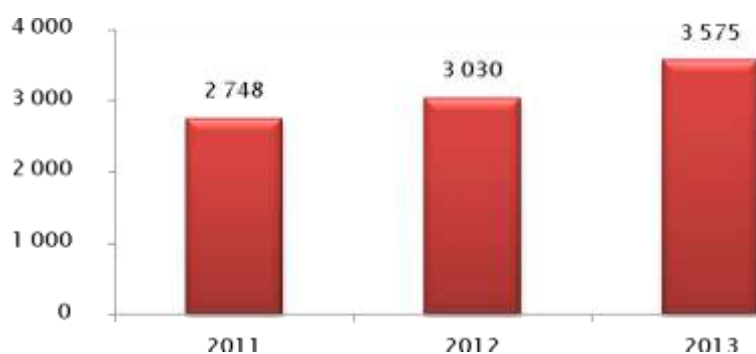
Tab. 112. Realizacja budżetu Miasta w latach 2012- 2013 r.

	2012		2013	
		% planu		% planu
Dochody ogółem w mln zł	3 030,3	96,2	3 574,7	98,6
- na 1 mieszkańca w zł	4 209		5 005	
Wydatki ogółem w mln zł	3 322,6	94,7	3 807,3	94,3
- na 1 mieszkańca w zł	4 621		5 331	
Udział wydatków majątkowych w wyd. ogółem	16 %		26 %	
Wielkość nadwyżki operacyjnej w mln zł	27,6	25,4	166,9	148
Dochód z podatku PIT w mln	742,5	97,3	756,1	101
Dochód z podatku CIT w mln	65,6	82	64,6	96,8

Źródło: Wydział Budżetu.

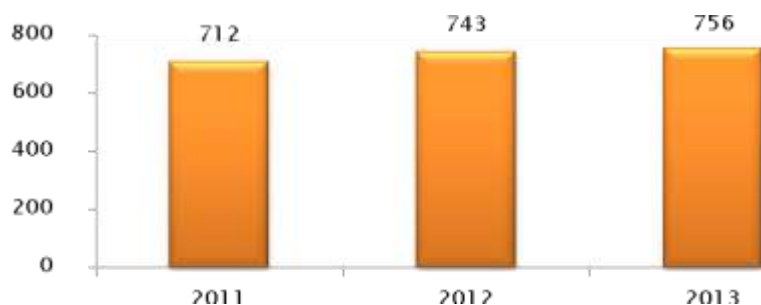
W 2013 r. dochody Miasta ogółem wyniosły 3 574,7 mln zł, co stanowi 98,6% kwoty zaplanowanej w budżecie. W porównaniu do 2012 roku, zgodnie z tendencją zapoczątkowaną w 2011 r., wzrosły o 544,4 mln zł, czyli o 17,97%.

Rys. 28. Dochody Miasta ogółem w latach 2011-2013 w mln zł

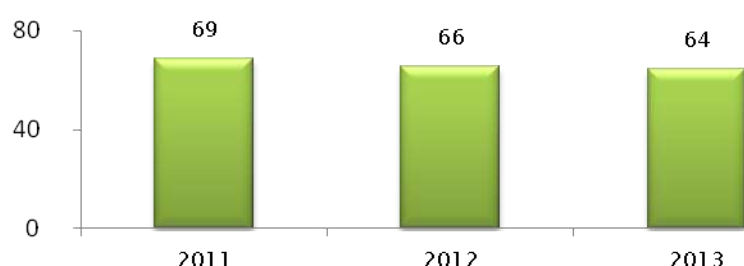
Źródło: Wydział Budżetu.

Rys. 29. Dochody Miasta z PIT w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu

Rys. 30. Dochody Miasta z CIT w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu

Niewykonanie pełnego planu dochodów wynika z niższych od planowanych wpływów dotyczących:

- opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- dochodów realizowanych przez Administrację Zasobów Komunalnych,
- środków z Unii Europejskiej.

Pomimo niezrealizowania zakładanych wielkości, pozyskanie środków z UE wzrosło w 2013 r. o 137 mln zł.

Tab. 113. Dochody i wydatki majątkowe na zadania współfinansowane środkami UE.

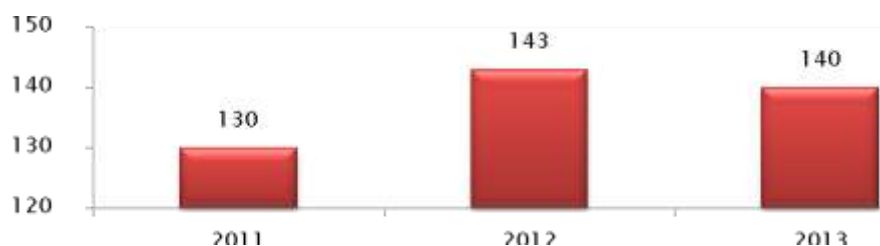
	Wydatki w mln zł	Dochody w mln zł
2011	88	17
2012	240	97
2013	430	234
Razem	578	348

Źródło: Wydział Budżetu.

Omawiając dochody ze sprzedaży mienia należy zauważyć, że w 2013 r. Wydział Majątku Miasta przygotował do sprzedaży 284 nieruchomości o wartości 180 mln zł. Sprzedano zaś 156 nieruchomości, a wpływ do budżetu wyniósł 41,62 mln zł - z uwzględnieniem zaliczki wpłaconej z tytułu zakupu tzw. Bramy Miasta – 51,62 mln zł. Kwota dotyczy sprzedaży i nie uwzględniono w niej spłat rat i sądowych zniszczeń współwłasności. Od 2009 r. to największa liczba sprzedanych nieruchomości i najwyższy dochód z tego tytułu.

Wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji zbiorowej, które w ubiegłym roku wykazywały tendencję wzrostową, nieznacznie się obniżyły, na co wpłynęło wydłużenie obowiązywania biletów czasowych wprowadzone na czas remontów oraz wprowadzenie bardzo korzystnych cen biletów okresowych.

Rys. 31. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w latach 2011 - 2013 w mln zł

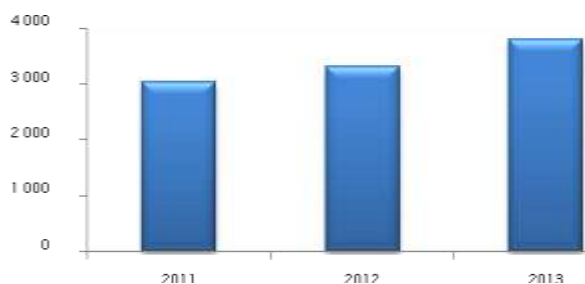
Źródło: Zarząd Dróg i Transportu

Całkowite wpływy ze Strefy Płatnego Parkowania (łącznie z wpływami z opłat dodatkowych) sięgnęły w 2011 r. 7,16 mln zł, w 2012 r. 7,19 mln zł, a w 2013 r. 8,1 mln zł.

Wydatki

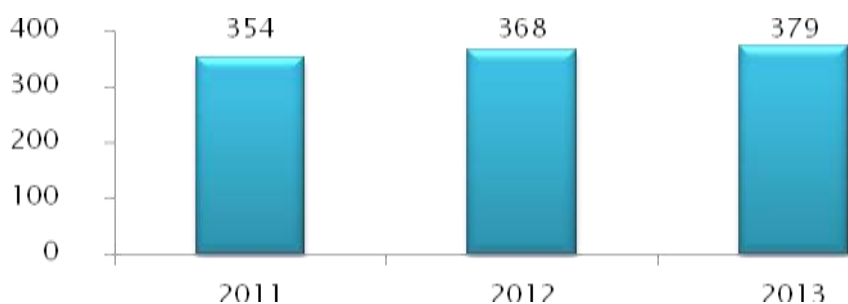
W 2012 r. wydatki Miasta ogółem wyniosły 3 322 mln zł, a w 2013 r. 3 807 mln zł i podobnie jak od 2011 r. wykazują tendencję wzrostową.

Rys. 32. Wydatki Miasta ogółem w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu.

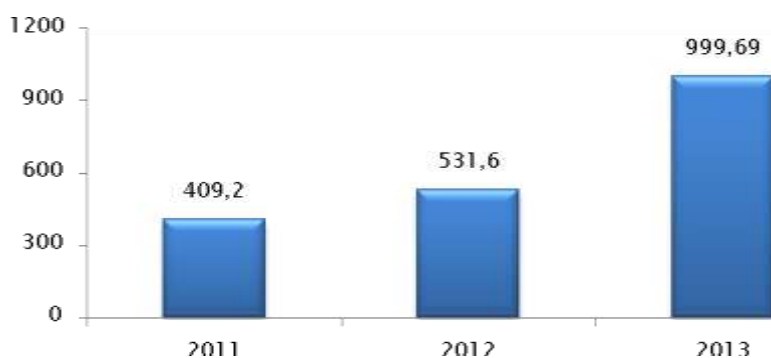
Rys. 33. Wydatki w zakresie transportu zbiorowego w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu

W 2012 r. na wydatki majątkowe zaplanowano 812 mln zł, a po zmianach na koniec roku 653,2 mln zł, przy czym wykonanie wyniosło 531,6 mln zł. W 2013 roku plan sięgnął 1 316,4 mln zł, po zmianach na koniec roku wydatki miały wynieść 1 142,6 mln zł, a wydano na inwestycje niemal miliard złotych (999,67 mln zł).

Rys. 34. Wydatki na inwestycje w latach 2011-2013 w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu.

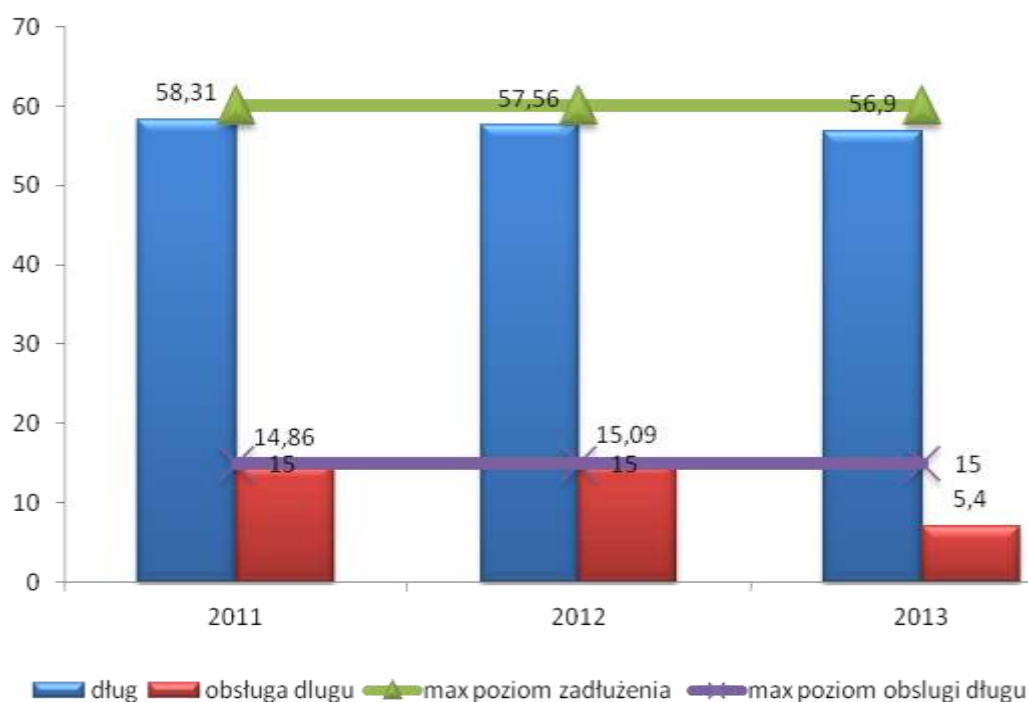
Najważniejsze z wydatków inwestycyjnych to:

- „Mia100 Kamienic” – 113,4 mln zł,
- Węzeł Multimodalny przy Dworcu Łódź Fabryczna – 462 mln zł; dofinansowanie UE 251,97 mln zł,
- Przebudowa układu drogowego wokół Multimodalnego Dworca Łódź Fabryczna – 130,6 mln zł,
- Program Nowe Centrum Łodzi - przebudowa infrastruktury wokół dworca Łódź Fabryczna – 24,7 mln zł,
- ul. Piotrkowska - 60 mln zł,
- Trasa W-Z – 628,46 mln zł; dofinansowanie UE - 332,04 mln zł,
- Trasa Górna - 484 mln zł; UE - 228,6 mln zł,
- EC-1 – 317,7 mln zł,
- Księży Młyn – 10 mln zł,
- Teatr Arlekin - 30,5 mln zł,
- Art. Inkubator – 35,8 mln zł,
- Centrum Dialogu – 16,9 mln zł,
- Drogi rowerowe - 39 mln zł; w 2013 r. 5,73 mln zł.

Łączne wydatki inwestycyjne na budowę dróg w 2011 r. wyniosły 128,5 mln zł, w 2012 r. 185,58 mln zł, a w 2013 r. 453,6 mln zł. Ponadto na program modernizacji infrastruktury tramwajowej, w ramach których realizowana jest przebudowa torów tramwajowych wraz z układem drogowym wydano: w 2011 roku – 27,29 mln zł, w 2012 roku – 33,84, a w 2013 r. 46,93 mln zł.

Realizacja budżetu miasta w 2013 roku ukierunkowana była na działania gwarantujące utrzymanie ustawowych wskaźników ostrożnościowych, wynikających z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, na bezpiecznym poziomie, gwarantującym dalszy, konsekwentny rozwój Łodzi. Zadłużenie na koniec roku ukształtowało się na poziomie 2 118,2 mln zł i stanowiło 59,3 % uzyskanych dochodów (bez wyłączeń), a z uwzględnieniem wyłączeń 56,9 %.

Rys. 35. Wskaźnik zadłużenia Miasta w latach 2011-2013 w %

Źródło: Wydział Budżetu.

Przyrost zadłużenia z tytułu zaciągania długoterminowych kredytów i pożyczek w 2013 r. wyniósł 285,9 mln zł. Prowadzone przez Miasto działania optymalizujące wraz z programem restrukturyzacji zadłużenia pozwolą w przyszłości na wzmocnienie płynności finansowej Miasta i jego zdolności do samofinansowania.

Rys. 36. Zadłużenie wynikające z zaciągania długoterminowych kredytów i pożyczek w latach 2011-2013 w mln zł*

Źródło: Wydział Budżetu.

*w latach 2012 i 2013 dane po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń.

Poziom zobowiązań Miasta z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów na 31 grudnia 2013 r. przedstawiał się następująco:

- zobowiązania z tytułu kredytów zaciągniętych na rynku krajowym - 817,9 mln zł;
- zobowiązania z tytułu pożyczek z WFOŚiGW - 6,3 mln zł;
- zobowiązania z tytułu kredytów zaciągniętych na rynku zagranicznym - 573,6 mln zł w tym:
 - zaciągniętych w PLN - 442,3 mln zł;
 - zaciągniętych w EUR (wg kursu 4,1472) - 131,3 mln zł;
- zobowiązania zaciągnięte z tytułu obligacji - 715,4 mln zł.

Razem zobowiązania miasta z tytułu kredytów i pożyczek (bez odsetek) na koniec 2013 r. wyniosły - 2 113,2 mln zł.

Ocena wiarygodności kredytowej Miasta Łodzi

Rating kredytowy Łodzi odzwierciedla ocenę agencji dotyczącą polskich samorządów, które są na etapie ciągłego rozwoju, lecz posiadają solidne ramy instytucjonalne.

25 października 2013 r. agencja ratingowa Standard & Poor's Ratings Services podtrzymała rating wiarygodności kredytowej Łodzi na poziomie BBB+ z prognozą stabilną. Według Agencji Łódź korzysta w znaczącym stopniu z dotacji unijnych oraz ze wsparcia państwowego. Posiada stosunkowo niewielkie zadłużenie, korzystny harmonogram spłaty oraz niewielkie zobowiązania warunkowe. Pozytywne efekty prowadzonej polityki finansowej widoczne są również w cyklicznych ocenach agencji ratingowych.

Agencja spodziewa się krótkotrwałego pogorszenia bilansu płatniczego na rachunkach kapitałowych wskutek obecnie realizowanych projektów inwestycyjnych wartości 3,9 mld zł, związanych z rozwojem infrastruktury transportowej i rewitalizacją centrum miasta. W celu maksymalnego wykorzystania dostępnych środków wspólnotowych Łódź realizuje jednocześnie kilka kosztownych projektów. W związku z tym agencja spodziewa się, że w latach 2013-2015 deficyt miasta wzrośnie średnio do 11,2% przychodów ogółem, po czym zacznie maleć.

Zdaniem agencji duże projekty inwestycyjne zwiększą atrakcyjność centrum Łodzi i pomogą utrzymać mieszkańców w tej strefie zamieszkania. Będą również wspierać rozwój gospodarczy, którego tempo, zgodnie ze scenariuszem bazowym nakreślonym przez agencję, będzie utrzymywać się na poziomie krajowym. Stabilna perspektywa odzwierciedla założenie agencji, zgodnie z którym wyniki budżetowe miasta ulegną istotnej poprawie po planowanym na 2016 rok zakończeniu realizacji dużych inwestycji w infrastrukturę transportową. Jednocześnie agencja zakłada, że miasto będzie w dalszym ciągu podejmować działania na rzecz ograniczania kosztów, które pomogą wzmocnić jego zdolność samofinansowania i poprawią wskaźniki płynności finansowej.

Budżet partycypacyjny

Zasady funkcjonowania i wdrożenia budżetu obywatelskiego omówione zostały w Filarze Społeczeństwo i Kultura Celu Miasto – dobro wspólne.

Sytuacja ekonomiczna spółek z udziałem Miasta Łodzi

Działania zmierzające do poprawy wyników finansowych, założenie wzrostu inwestycji, potrzeba zdobycia środków na wkład własny w te, które mają szansę na dofinansowanie środkami Unii Europejskiej oraz zapowiedziana przez Miasto zmiana sposobu zarządzania własnością i współwłasnością wymaga działań prywatyzacyjnych. Łódź ma udziały w 20 spółkach prowadzących działalność w oparciu o kodeks spółek handlowych.

Zmiany w portfelu posiadanych spółek.

Sprzedaż udziałów/akcji:

- prowadzone postępowanie w sprawie zbycia udziałów Miasta w MPO-Łódź Sp. z o.o. zostało zakończone bez rozstrzygnięcia, z uwagi na fakt, iż oferta wiążąca złożona przez firmę Remondis Sp. z o.o. nie spełniała wymogów formalnych, jak również zaproponowana cena była poniżej ceny wynikającej z wyceny wartości udziałów wykonanej w ramach analizy przedprywatyzacyjnej,
- proces prywatyzacji Aqua Parku Łódź Sp. z o.o. został zakończony bez rozstrzygnięcia. Oferta złożona przez potencjalnego nabywcę w odpowiedzi na publiczne zaproszenie do negocjacji nie spełniła wymogów formalnych i nie została przyjęta do dalszego etapu postępowania,
- bez rozstrzygnięcia pozostała kwestia zbycia udziałów Łódzkiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. – zaproponowanie do sprzedaży udziałów w trybie negocjacji, po cenie niższej niż nominalna, również nie przyniosło

rozstrzygnięcia, gdyż nie wpłynęła żadna oferta,

- umowa na zbycie akcji ŁARR Sp. z o.o. po cenie nominalnej podpisana została na początku lipca 2013 r., 86 akcji zbytych zostało za kwotę 860 tys. zł płatną w dwóch transzach: 430 tys. zł do 31 lipca i 430 tys. zł do 28 lutego 2014 r.

Likwidacja/upadłość podmiotów:

- z uwagi na pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej, Zakład Drogownictwa i Inżynierii Sp. z o.o. postawiony został z dniem 15 maja 2013 r. w stan upadłości likwidacyjnej,
- 27 marca 2013 r. wykreślono z rejestru spółkę w upadłości Mera-Poltik Sp. z o.o.,
- kontynuowano proces likwidacji trzech Spółek: Tramwaje Podmiejskie Sp. z o.o., MKT Sp. z o.o. i Camerimage Łódź Center Sp. z o.o. Przy czym w dniu 28 listopada 2013 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Tramwaje Podmiejskie Sp. z o.o. w likwidacji zatwierdziło sprawozdanie finansowe sporządzone na dzień zakończenia postępowania likwidacyjnego, likwidator spółki złożył wniosek o wykreślenie spółki z rejestru,
- z końcem 2013 r. miało nastąpić z mocy prawa, w oparciu o przepisy Krajowego Rejestru Sądowego, wykreślenie z rejestru dwóch spółek nieprowadzących działalności gospodarczej, tj. Medikomp Sp. z o.o. oraz Łódzkiego Przedsiębiorstwa Budownictwa Uprzemysłowanego Sp. z o.o. w likwidacji. Jednakże ustawodawca wydłużył okres funkcjonowania tego rodzaju podmiotów do 31 grudnia 2015 r. Obecnie zakończenie bytu prawnego tych podmiotów będzie wiązało się z wydatkowaniem z budżetu Miasta środków na ich likwidację.

Powoływanie i przystępowanie do nowych spółek:

- 3 stycznia 2013 roku podpisana została z Ministrem Skarbu Państwa umowa nieodpłatnego nabycia 100% udziałów w Spółce Łódzkie Centrum Filmowe Sp. z o.o. Miasto stało się właścicielem 15 400 udziałów Spółki po 50 zł każdy o łącznej wartości 770 tys. zł,
- 29 sierpnia 2013 r. wprowadzono do ewidencji Miasta Łodzi 51,25% udziałów Spółki TIMM Sp. z o.o., nabytych w drodze spadku po osobie fizycznej. Wartość udziałów sięga 12 915 zł. Nabycie udziałów w tego rodzaju podmiotach wiąże się z poniesieniem kosztów likwidacji podmiotu i zakończenia jego bytu prawnego poprzez wykreślenie z KRS-u. Podjęta została uchwała Rady Miejskiej w Łodzi w sprawie rozwiązania TIMM Sp. z o.o.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółek miejskich:

- Dokonano podwyższenia kapitału zakładowego w czterech Spółkach poprzez wniesienie wkładu pieniężnego w łącznej wysokości 35 280 240 zł, w tym:
 - Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta – 17 123 500 zł;
 - Centrum Konferencyjno-Wystawiennicze MTŁ. – 6 267 700 zł;
 - MPK Łódź Sp. z o.o. – 5 389 040 zł;
 - Aqua Park Łódź Sp. z o.o. – 6 500 000 zł.
- Podwyższony został kapitał zakładowy ŁSI Sp. z o.o. o 228 870 000 zł, - wierzytelność z tytułu wniesienia wkładu pieniężnego została potrącona z wierzytelnością Miasta wobec ŁSI Sp. z o.o. z tytułu sfinansowania inwestycji ze środków Funduszu Spójności.

Wkłady niepieniężne:

- Miejska Arena Kultury i Sportu Sp. z o.o. - 26 lipca 2013 r. wniesiono wkład niepieniężny w wysokości 6 518 062,34 zł w postaci prawa do skapitalizowanego czynszu dzierżawnego za okres od 01.01.2013 r. do 31.12.2014 r. oraz wierzytelności Miasta Łodzi wobec Spółki z tytułu odsetek wynikających z opóźnienia w zapłacie czynszu dzierżawnego za okres od 1.01.2011 r. do 31.12.2012 r.

Podpisanie umowy udzielenia pomocy de minimis Spółce TILIA S.A. – w dniu 3 lipca 2013 roku przyjęto aneks nr 2 do umowy o rozłożenie na raty zaległości firmy wobec Miasta Łodzi z tytułu zbycia w 2010 roku akcji ŁKS PSS S.A. Zaległość rozłożona została na 43 raty, ostatnia płatna do 5.12.2016 r. Łączne wpływy z tego tytułu w 2013 roku wyniosły 179 235,58 zł.

Wyniki spółek na koniec 2013 r. w porównaniu z rokiem 2012:

Ogólny przewidywany wynik brutto wypracowany przez spółki z udziałem Miasta Łodzi w 2013 roku to strata wynosząca 22,5 mln zł (w 2012 r. strata wynosiła 37,6 mln zł). Złożyły się na nią zyski w wysokości 31,2 mln zł i straty sięgające 53,7 mln zł. Przekazane przez spółki przybliżone kwoty zawierają dane przed badaniem biegłych i mogą ulec zmianie.

Z 20 spółek w 2013 r. tylko 6 przyniosło zyski brutto w tym najwyższe:

- Łódzka Spółka Infrastrukturalna – 10,98 mln zł w 2013 r., spółka 2012 rok zamknęła stratą 5,67 mln zł;
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji – 10,34 mln zł w 2013, w 2012 r. - 9,57 mln zł;
- Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. – 5,45 mln zł w 2013, w 2012 roku - 5,87 mln zł;
- Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Łodzi - 2,06 mln zł w 2013, w 2012 r. 2,68 mln zł;
- Łódzki Rynek Hurtowy „Zjazdowa” S.A. – w 2012 r. 1,65 mln zł;
- Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego w 2013 roku przyniosło 0,44 mln zł zysku brutto.

Najwyższe straty w 2013 r. wystąpiły w spółkach:

- Port Lotniczy - Łódź im. W. Reymonta – 34,50 mln zł,
- Expo-Łódź (dawne Centrum Konferencyjno – Wystawiennicze MTŁ) – 5,47 mln zł,
- Miejska Arena Kultury i Sportu – 4,06 mln zł,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania – 3,84 mln zł, (rok wcześniej 2,04 mln zł zysku);
- Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny – 3,20 mln zł,
- Aqua Park Łódź – 1,03 mln zł,
- MPK – Łódź – 0,52 mln zł,
- Łódzkie Centrum Filmowe – 0,63 mln zł,
- MTŁ Spółka Targowa – 0,40 mln zł.

Port Lotniczy – Łódź przewiduje niższą stratę na koniec 2013 r. (34,50 mln zł) niż w 2012 r. (37,75 mln zł). Uruchomienie nowego terminala nie skutkowało w 2013 r. odpowiednim wzrostem przychodów z tytułu działalności lotniskowej oraz działalności pozalotniskowej. Nie nastąpił wzrost liczby połączeń oraz liczby obsługiwanych pasażerów. Na zmniejszenie liczby przewiezionych pasażerów negatywny wpływ miało uruchomienie lotniska w Modlinie.

Po podziale i oddaniu do użytku nowej hali, wysokie koszty ponoszą obie spółki targowe (Expo-Łódź i MTŁ Spółka Targowa). Dodatkowo działalność Expo-Łódź obciążona jest kosztami amortyzacji nowego majątku oraz kosztami spłaty zobowiązań zaciągniętych na budowę nowej hali. Przychody generowane przez MTŁ Spółkę Targową z organizacji imprez targowych nie pokrywają jeszcze kosztów ich organizacji oraz kosztów działalności Spółki. Przewidywane są działania restrukturyzacyjne w obu podmiotach.

Przynoszące w ostatnich latach zyski i dywidendę MPO w 2013 r. poniosło stratę. Po wygranej przetargu na oczyszczanie dwóch rejonów Miasta Łodzi okazało się, że ceny odbioru odpadów nie pokrywają poniesionych kosztów, a ilość odpadów jest istotnie niższa od planowanej. Obowiązek utworzenia funduszu rekultywacyjnego na składowisko balastu zwiększył w końcu 2013 r. koszty Spółki o 1,12 mln zł.

W wyniku działań rozwojowych i realizowanych inwestycji znacznie wzrosły koszty ŁRPN-T Sp. z o.o. co spowodowało wzrost straty z 0,45 mln zł do 3,2 mln zł.

Wynik finansowy Spółki Aqua Parku Łódź utrzymał się na podobnym poziomie co w 2012 roku, co oznacza, że sytuacja spółki ustabilizowała się. Koszty działalności spółki obciążone są do 2016 roku spłatą zadłużenia zaciągniętego na budowę zespołu basenów zewnętrznych i wewnętrznych.

Planowany wynik MPK-Łódź Sp. z o.o. na koniec 2013 roku będzie lepszy o 7,83 mln zł niż na koniec 2012 roku. Strata w 2012 roku spowodowana była dokonanyymi odpisami aktualizującymi wartość należności wobec spółek zależnych i wartości udziałów posiadanych w tych spółkach.

Niskie przychody ŁCF nie pokrywają jeszcze kosztów funkcjonowania, strata wzrosła z 0,06 mln zł do 0,63 mln zł.

W 2013 roku nie udało się poprawić wyników spółek generujących w latach poprzednich straty oraz uzyskać przychodów z prywatyzacji na planowanym poziomie 60 mln zł, co związane było z brakiem podmiotów zainteresowanych nabyciem udziałów/akcji w spółkach.

Inwestycje realizowane przez Spółki

Port Lotniczy Łódź im. W. Reymonta Sp. z o.o. – w 2013 roku kontynuowano program rozbudowy lotniska na lata 2010-2012 w oparciu o uchwały Rady Miejskiej w Łodzi podjęte w 2010 i 2011 r. Podstawowym celem programu jest poprawa dostępności komunikacyjnej Miasta Łodzi, a tym samym zwiększenie jego potencjału gospodarczego, co w zdecydowany sposób wpłynie na dynamiczny rozwój całego województwa łódzkiego.

Program realizowany przez Spółkę obejmuje 11 zadań na łączną kwotę 339 mln zł netto. Na koniec 2012 r. stopień wykonania rzeczowego programu wyniósł 64,11%. Spośród 11 zadań zakończone zostały 3 zadania.

Z uwagi na przedłużające się prace budowlane oraz zmianę szacunkowych wartości niektórych zadań inwestycyjnych Spółka przygotowała aktualizację programu. Została ona zaakceptowana przez Radę Miejską w Łodzi 28 sierpnia 2013 roku. Zmiany do programu rozbudowy obejmowały:

- zmniejszenie wartości kosztorysowej programu do 326 421 tys. zł,
- wydłużenie okresu realizacji Programu do czerwca 2014 roku,
- zmniejszenie wielkości wsparcia z budżetu Miasta z 321 mln zł do 298,6 mln zł,
- zmiana szacunkowych wartości poszczególnych zadań, w tym:
 - zmniejszenie o 2 170 tys. zł kosztu realizacji: zadania nr 5 budowa dróg patrolowych i zadania nr 7 budowa wodociągu w ul. Zamiejskiej,
 - wykreślenie z zakresu programu zadania nr 11 – budowa równoległej drogi kołowania o wartości 87 mln zł (przesunięcie zadania do grupy rezerwowej),
- wprowadzenie zadania nr 12 – Inwestycje dodatkowe o wartości 6,6 mln zł obejmującego prace dodatkowe związane z wycinką drzew, oznakowaniem przeszkód lotniczych, wdrożeniem systemu monitorowania hałasu, budową posterunku stałego, instalacją systemu radarowo-kamerowego,
- zwiększenie wartości szacunkowej siedmiu zadań:
 - zadanie nr 1 budowa Terminala Pasażerskiego nr 1 – wzrost kosztów o 15,7 mln zł,
 - zadanie nr 2 modernizacja starego odcinka Głównej Drogi Startowej na długości do 700 m – wzrost kosztów o 956 tys. zł,
 - zadanie nr 3 – zmiana nazwy zadania na „Rozbudowa PPS” i wzrost o 8 mln zł,
 - zadanie nr 4 – budowa zaplecza Technicznego Portu – wzrost o 3,4 mln zł,
 - zadanie nr 6 – budowa światła podejścia na kierunku 25 kat. II na dł. 900 m – wzrost o 7 mln zł,

- zadanie nr 8 – zakupy urządzeń i środków trwałych – wzrost o 10 mln zł,
- zadanie nr 10 – modernizacja starego odcinka Głównej Drogi Startowej na odcinku 700-1200 m – wzrost o 9,9 mln zł,
- zmniejszenie dofinansowania realizacji programu ze środków unijnych w ramach RPO Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013 z 116,9 mln zł do 88,6 mln zł,
- zwiększenie dofinansowania projektu ze środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko z kwoty 20,3 mln zł do 35,1 mln zł.

Przedłużające się prace nad aktualizacją programu, rozbudowa w 2013 roku ograniczona została do kontynuacji zadań. W Łodzi na realizację programu Spółka wydatkowała 5 mln zł netto (łącznie wydatkowano 229 mln zł). Dopiero w IV kwartale 2013 roku spółka ogłosiła pięć przetargów na wybór dostawcy/wykonawcy zadań inwestycyjnych objętych programem rozbudowy portu.

Liczba pasażerów w ruchu regularnym w 2013 roku wyniosła 318 132, a w ruchu czarterowym 34 523 (zmniejszenie o 22,43%). W stosunku do 2012 r. łącznie Spółka obsłużyła 353 633 pasażerów, o 109 623 mniej (-23,66%) niż rok wcześniej.

W ramach usług CARGO na łódzkim lotnisku w 2013 roku odprawionych zostało 3 155,1 tys. kg towarów, dzięki czemu zanotowano wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 2 107,7 kg, czyli +201,23%.

Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o. - kontynuował doposażenie, oddanego w 2012 roku do użytku budynku BioNanoParku i znajdujących się w nim laboratoriów. Nakłady poniesione przez Spółkę w 2013 roku wyniosły 20,93 mln zł (od 2008 roku – 61,9 mln zł razem kwalifikowane i niekwalifikowane) Szacowany koszt Projektu BioNanoPark – 76,7 mln zł brutto, 85% kosztów kwalifikowalnych pokrywa dotacja z Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, a pozostałe 15% wspólnicy Spółki. Wartość wkładu Miasta Łodzi sięga 6,9 mln zł.

ŁSI Sp. z o.o. – przeznaczono 6 mln zł na budowę nowej sieci wodociągowej (2,39 km), nowej sieci sanitarnej (0,51 km) oraz przeprowadzono modernizację sieci wodociągowej na odcinku 0,28 km. W ramach inwestycji modernizacyjno-odtworzeniowej kontynuowano modernizację wodociągu w ul. Piotrkowskiej i Roosevelta, której zakończenie planowane jest na 2014 r. W 2013 roku Spółka przygotowywała dokumentację techniczną dla inwestycji infrastrukturalnych przewidzianych do realizacji w następnym roku.

Aqua Park Łódź Sp. z o.o. – zrealizowano inwestycje na terenie parku wodnego na zewnątrz oraz wewnątrz obiektu w łącznej wysokości 1,1 mln zł netto (wykonanie oświetlenia oraz monitoringu przedpola i parkingu zewnętrznego; kontynuacja prac przy rampie techniczno-serwisowej, demontaż ogrodzenia z blachy oraz postawienie nowego ogrodzenia panelowego; wykonanie oraz montaż latarni morskiej wewnątrz budynku; wykonanie muralu o pow. 190 m² w hali basenowej).

Wartość majątku

Wartość brutto majątku Miasta Łódź wg stanu na 31 grudnia 2013 r. wynosiła 17 322 mln zł i zwiększyła się w porównaniu do stanu z 31 grudnia 2012 r. o kwotę 2 213 mln zł.

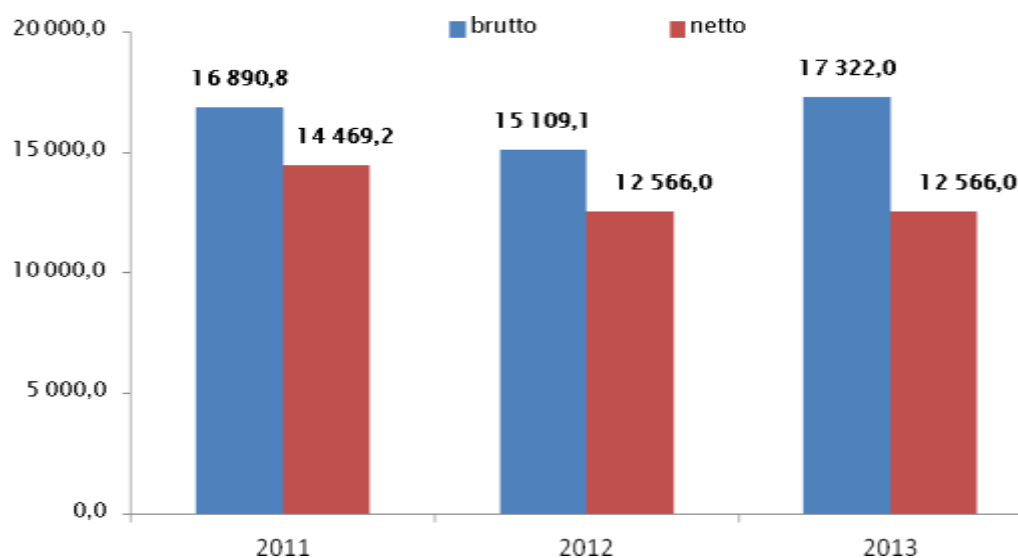
Zwiększenie wartości majątku Miasta ogółem nastąpiło głównie w wyniku poniesionych z budżetu środków na wydatki majątkowe oraz zmiany ceny szacunkowej gruntów, które nie są ujęte w ewidencji księgowej.

W analizowanym okresie ilość gruntów zwiększyła się o 668 711 m², w porównaniu do roku ubiegłego wzrosła też ich cena, która wg szacunku Łódzkiego Ośrodka Geodezji wynosi 131 zł za m² pod terenami mieszkaniowymi i 181 złotych dla pozostałych gruntów. Poprzednio wynosiła 126 zł pod terenami mieszkaniowymi i 147 zł dla pozostałych gruntów.

Wartość majątku Miasta bez uwzględnienia szacunkowej wartości gruntów przedstawia się następująco:

- wartość brutto - 9 157 mln zł - wzrost o 720 mln zł tj. 108,53%,
- wartość netto - 6 488 mln zł - wzrost o 593 mln zł tj. 110,08%,
- wartość majątku przypadająca na 1 mieszkańca
 - brutto 12 823,05 zł wzrost o 1 136,40 zł tj. 109,72%,
 - netto 9 085,51 zł wzrost o 921,17 zł tj. 111,28%.

Rys. 37. Wartość majątku miasta

Źródło: opracowanie Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Księgowości.

Tab. 114. Wartość majątku

	2011	2012	2013
Majątek ogółem w mln zł			
brutto	16 890,8	15 109,1	17 322
netto	14 469,2	12 566,0	12 566
Majątek ogółem w mln zł bez wartości gruntów			
brutto	7 925,0	8 437,7	9 157,8
netto	5 503,3	5 894,6	6 488,5
Liczba mieszkańców	737 098	722 000	714 164
Wartość majątku na jednego mieszkańca w zł			
brutto	10 751,95	11 686,65	12 823,05
netto	7 466,21	8 164,34	9 085,51
Procentowy udział wartości netto w wartości brutto	69,44	69,86	70,85

Źródło: Wydział Księgowości.

Poza wydatkami, w wyniku których powstają nowe składniki majątku, bądź zwiększa się wartość użytkowanych środków trwałych Miasto przeznacza corocznie znaczne środki finansowe na remonty posiadanego majątku. Wydatki te nie mają wpływu na wzrost wartości początkowej, jednak zwiększa się jego użyteczność. Ponadto w istotny sposób zostaje powstrzymany proces jego degradacji.

W 2013 r. wydatki te stanowiły kwotę 57,76 mln zł i zostały poniesione między innymi na:

- renowacje kamienic (1,5 mln zł);
- remonty i konserwacje budynków komunalnych, sieci ciepłej, wodociągowej i kanalizacyjnej (22,3 mln zł);

- remonty środków transportu, urządzeń i innego sprzętu (3,8 mln zł);
- remonty cząstkowe, odtworzeniowe dróg nawierzchni bitumicznej dróg szlakowo-gruntowych i chodników (30,1 mln zł)¹¹.

Rys. 38. Majątek posiadany przez poszczególne jednostki organizacyjne Miasta w 2013 r.

Jednostki budżetowe	wartość brutto w mln zł	udział % w majątku ogółem	umorzenie w %
Jednostki budżetowe	7 254,71	41,88	28,03
Zakłady budżetowe	41,18	0,24	76,01
Instytucje kultury	475,42	2,74	18,50
Majątek użyczony i niezagospodarowany	153,52	0,89	14,14
Majątek oddany w dzierżawę i najem	1 232,93	7,12	38,50
Grunt	8 164,12	47,13	
Razem	17 321,88	100	

Źródło: Wydział Księgowości.

W porównaniu do okresu poprzedniego nastąpił przyrost majątku brutto o 8,53%.

Wzrost nastąpił przede wszystkim w wyniku :

- poniesionych dalszych nakładów na kontynuację inwestycji bieżących oraz z lat poprzednich,
- zakupu gotowych środków trwałych,
- dalszych nakładów poniesionych przez Zarząd Dróg i Transportu na budowę i modernizację dróg wewnętrznych, gminnych, powiatowych,
- nabycia majątku w drodze zakupu, zamiany, odszkodowania,
- przejęcia majątku w formie spadków i darowizn przejmowanych z mocy prawa.

Jednocześnie nastąpiło zmniejszenie majątku w wyniku:

- sprzedaży,
- zamiany,
- likwidacji majątku,
- odpisów w ciężar funduszu nakładów bez efektu ekonomicznego,
- niedoborów.

¹¹ Informacja o stanie mienia komunalnego za okres 01.01.2013 r. – 31.12.2013 r.

ZMIANY POPRAWIAJĄCE STANDARDY JAKOŚCI DZIAŁANIA I ZARZĄDZANIA POWIERZONYM MAJĄTKIEM, WPROWADZONE PRZEZ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE URZĘDU MIASTA ŁÓDZI

DEPARTAMENT ARCHITEKTURY I ROZWOJU

Biuro Architekta Miasta – działania zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Biuro Funduszy Europejskich

- Bieżący monitoring projektów realizowanych ze środków Unii Europejskiej.
- Kontynuowanie prac przygotowawczych do nowej perspektywy finansowej UE: przeprowadzenie cyklu spotkań informacyjnych z komórkami merytorycznymi UMiŁ.
- Biuro Funduszy Europejskich i Biuro Strategii Miasta przygotowały listę Łódzkich Projektów Europejskich, na którą składają się propozycje mieszkańców, Radnych Rady Miejskiej w Łodzi, wydziałów UMiŁ, jednostek organizacyjnych Miasta oraz spółek miejskich. Lista projektów została przyjęta zarządzeniem Prezydenta Miasta Łodzi z 28 listopada 2013 r. w sprawie przygotowania projektów inwestycyjnych ubiegających się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w okresie programowania 2014-2020.
- Koordynacja prac związanych z przygotowaniem i aktualizacją fiszek projektowych dla projektów mogących ubiegać się o dofinansowanie, zarówno przygotowanych przez jednostki Miasta Łodzi, jak i przekazanych przez jednostki samorządu terytorialnego z terenu Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego. Zgodnie z *Zasadami realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce* przygotowanymi przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, konieczne jest powołanie Związku ZIT. Miasto Łódź, które będzie pełniło rolę Lidera tego związku, przygotowało projekt Statutu Stowarzyszenia Łódzki Obszar Metropolitalny i poddało go konsultacjom wśród jednostek samorządu terytorialnego. Stowarzyszenie będzie pełniło funkcję wspólnej reprezentacji władz miejskich obszarów funkcjonalnych wobec władz krajowych i regionalnych.
- Przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu „Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Łodzi” w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Projekt opisany został w Filarze Przestrzeń i Środowisko.
- Przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu „Edukacyjne Wrota Regionu Łódzkiego” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2007-2013, o którym mowa w Filarze: Społeczeństwo i Kultura.
- Przygotowanie wniosku o dofinansowanie projektu „Łódź online - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie miasta Łodzi” w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007 – 2013, o którym mowa w Filarze: Społeczeństwo i Kultura.
- Zakończenie realizacji projektu „Rail Baltica Growth Corridor” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Regionu Morza Bałtyckiego. Projekt został opisany w Filarze: Gospodarka i Infrastruktura.
- Zakończenie realizacji projektu „IDEA – Innowacyjny rozwój obszarów europejskich poprzez wzmacnianie ponadnarodowego rozwoju wiedzy” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Europa Środkowa. Projekt został opisany w Filarze: Społeczeństwo i Kultura.
- Realizacja projektów dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, które zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura („Wspólnie Aktywni – Model Pracowni Aktywizacji Osób 45+”, „Akademia życia 3”) oraz w Filarze Społeczeństwo i Kultura („Aktywni w konsultacjach”).

- Aplikowanie o środki z EFS w ramach następujących Działań i Poddziałań Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki:
 - 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia,
 - 8.1.2 Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie,
 - 9.6.2 Podwyższanie kompetencji osób dorosłych w zakresie ICT i znajomości języków obcych.

Przeprowadzone zostały badania ankietowe zarówno wśród osób bezrobotnych, jak i pracujących, dzięki którym pozyskano dane niezbędne do przygotowania diagnozy sytuacji na rynku pracy (element konieczny wniosków o dofinansowanie). Celem badania było rozpoznanie oczekiwań, potrzeb i barier różnych grup ludności wyróżnionych z punktu widzenia płci, wieku, wykształcenia oraz statusu aktywności zawodowej. Przebadano prawie 2 tysiące osób oraz opracowano raport z badania.

- Zawiązanie partnerstwa z Studium Języków Obcych „M. Wawrzonek i Spółka”, na rzecz wspólnego projektu współfinansowanego ze środków EFS w ramach Poddziałania 9.6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.
- Zaktualizowano i doprecyzowano zapisy Regulaminu aplikowania Miasta Łodzi o środki unijne z EFS (8 marca 2013 r.). Przestrzeganie zapisów regulaminu związane jest z oceną formalną przedkładanych do Biura (głównie przez Wydział Edukacji, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi) wniosków o wyrażenie zgody na aplikowanie oraz wniosków aplikacyjnych.
- Zakończenie projektu „Creative Poland” (okres realizacji: listopad 2012 – grudzień 2013), współfinansowanego ze środków EFS. Partnerzy: Towarzystwo Amicus (lider projektu), Polskie Stowarzyszenie Doradcze i Konsultingowe, Miasto Stołeczne Warszawa oraz Miasto Łódź.
- Działania [Sekcji Miasta Łodzi Regionalnego Biura Województwa Łódzkiego w Brukseli](#) (działania samodzielne):
 - regularna wysyłka newslettera Urzędu Miasta Łodzi, Biura Funduszy Europejskich, Sekcji Miasta Łodzi Regionalnego Biura Województwa Łódzkiego w Brukseli,
 - obsługa wizyt i spotkań w Łodzi i Brukseli,
 - organizacja seminarium w Parlamencie Europejskim w Brukseli pt.: „Regionalne aspekty implementacji strategii Go China”,
 - prezentacja Łodzi w Dniu Otwartych Drzwi w Instytucjach Europejskich „Open Doors Day” w Brukseli,
 - wydarzenie lokalne Europejskiego Tygodnia Miast i Regionów - seminarium „Miasta w obliczu nowej perspektywy finansowej 2014-2020”,
 - organizacja Europejskiego Tygodnia Miast i Regionów oraz wystawy „Program Rewitalizacji Księżego Młyna w ramach wydarzenia 100 Urban solutions”. W Open Days udział wzięło 200 regionów i miast z 30 krajów.

[Biuro Nadzoru Właścicielskiego](#) – działania prowadzone przez Biuro zostały opisane w Fundamencie w części Gospodarka Finansowa Miasta.

[Biuro Obsługi Inwestora](#) – działania prowadzone przez Biuro zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura.

[Biuro Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy](#) – działania prowadzone przez Biuro zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura oraz w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

[Biuro ds. Inwestycji](#) – podejmowało w 2013 r. następujące działania:

- prace nad modyfikacją kompleksowego monitorowania zadań inwestycyjnych wpisanych do Wieloletniej Prognozy

Finansowej i zadań jednorocznych oraz projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej – zadanie realizowane wspólnie z Biurem Strategii Miasta i Biurem Funduszy Europejskich.

Pozostałe zadania Biura zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura oraz w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Urbanistyki i Architektury:

W roku 2013 Wydział Urbanistyki i Architektury znacznie poprawił standardy obsługi wnioskodawców. Najważniejszy cel, skrócenie czasu rozpatrywania wniosków o ustalenie warunków zabudowy został osiągnięty. Podjęte działania:

- nadrobiono skumulowane zaległości z lat poprzednich – liczba spraw w toku postępowania administracyjnego zmniejszyła się z 742 w styczniu do 429 w grudniu,
- prawie o połowę skrócono średni czas oczekiwania na rozpatrzenie wniosku o ustalenie warunków zabudowy. W styczniu wynosił on 125 dni, zaś w grudniu – 67 dni,
- w 2013 roku złożono 1855 wniosków o wz, średnio miesięcznie wpływało 155. Najwięcej wniosków złożono na terenie Widzewa – 547, następnie Bałut – 455, Górnej – 416, Polesia – 330, a najmniej na Śródmieściu – 107,
- wydano 2017 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, średnio miesięcznie 168 decyzji. Najwięcej decyzji wydano na terenie Widzewa – 603, następnie na Bałutach - 534, Górnej – 443, Polesiu – 313, a najmniej na Śródmieściu - 124,
- w toku postępowań odwoławczych od decyzji o warunkach zabudowy w postępowaniach sądowo-administracyjnych uchylono 48 z nich, co stanowi 2,4% ogółu.
- w 2013 roku złożono 5288 wniosków o pozwolenie na budowę i wydano 3818 decyzji. Wszystkie postępowania zakończono przed upływem ustawowo określonego terminu, a średni czas oczekiwania na te decyzje wyniósł 37 dni,
- wydano ponad 800 opinii urbanistycznych, prawie 400 wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 228 postanowień w postępowaniach podziałowych.

Tab. 115. Liczba wniosków i decyzji o warunkach zabudowy, celu publicznego i pozwolenia na g budowę

Rodzaj decyzji	2011	2012	2013
Wnioski o warunki zabudowy	2 229	2 007	1 855
Wydane decyzje o warunkach zabudowy	2 254	1 976	2 017
Wnioski o inwestycje celu publicznego	278	371	b.d.
Wydane decyzje celu publicznego	275	377	b.d.
Wnioski o pozwolenie na budowę	3 446	3 226	5 288
Wydane pozwolenia na budowę	3 506	3 508	3 818

Źródło: Wydział Urbanistyki i Architektury.

Miejska Pracownia Urbanistyczna – działania prowadzone przez Pracownię zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

DEPARTAMENT INFRASTRUKTRY I LOKALI

Wydział Budynków i Lokali - działania Wydziału zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Wydział Gospodarki Komunalnej - działania Wydziału zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa - działania zostały opisane w Filarze Przestrzeń i środowisko.

Zarząd Dróg i Transportu - działania zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Zarząd Zieleni Miejskiej - działania Zarządu zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko w Celu Zielona, uporządkowana Łódź.

DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI

Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli – działalność prowadzona w roku 2013 przez Biuro polegała na realizacji zadań wynikających z Regulaminu organizacyjnego Urzędu Miasta Łodzi.

Ponadto, audyt wewnętrzny w Urzędzie Miasta Łodzi prowadzony jest na podstawie art. 272 ust. 1 i 2 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych i jego celem jest wspieranie Prezydenta Miasta w realizacji celów i zadań przez systematyczną ocenę kontroli zarządczej oraz czynności doradcze.

- Zespół Audytu Wewnętrznego na 2013 r. założył wykonanie 12 zadań (w roku 2012 – 13 zadań), w tym 8 zapewniających oraz 4 doradcze. Wykonano 14 zadań, w tym dwa ponadplanowe na polecenie Prezydenta Miasta.
- W związku z rozpoczętym w 2012 roku wdrażaniem w Urzędzie Miasta Łodzi procesu zarządzania ryzykiem, w 2013 roku przeprowadzone zostały cztery audyty doradcze obejmujące poszczególne komponenty zarządzania ryzykiem. Dotyczyły one: przygotowywania planów działalności oraz związanych z nimi mierników i kryteriów realizacji celów, alokacji zasobów do realizowanych celów i zadań, a także analizy ryzyka. Podstawowym celem audytów doradczych była diagnoza stanu oraz zaproponowanie praktycznych rozwiązań w procedurze zarządzania ryzykiem, ograniczając nadmierne zbiurokratyzowanie procesu.
- W ramach Oddziału Kontroli, przeprowadzone zostały:
 - w roku 2012:
 - 53 kontrole problemowe w miejskich jednostkach organizacyjnych oraz 5 kontroli problemowych w komórkach organizacyjnych UMiŁ (w zakresie gospodarki finansowej i organizacyjno-prawnej),
 - 17 kontroli doraźnych, zleconych przez Prezydenta Miasta.
 - w roku 2013:
 - badania ankietowe przeprowadzone we wszystkich miejskich jednostkach organizacyjnych, dotyczące wybranych sfer ich działalności,
 - 62 kontrole problemowe (w zakresie gospodarki finansowej i organizacyjno-prawnej) w miejskich jednostkach organizacyjnych, zgodnie z doborem dokonany na podstawie przeprowadzonych przez pracowników Biura, badań ankietowych i analizy złożonych przez jednostki wypełnionych kwestionariuszy kontroli,
 - 1 kontrola kompleksowa w Straży Miejskiej w Łodzi, w zakresie działalności statutowej i gospodarki finansowej,
 - 11 kontroli doraźnych, zleconych przez Prezydenta Miasta.

W roku 2013, w wyniku przeprowadzonych kontroli w miejskich jednostkach organizacyjnych ustalono nieprawidłowości, z których najczęściej powtarzające się to:

- nieprawidłowe wewnętrzne akty normatywne,
- brak w dokumentach wewnętrznych procedur kontroli zarządczej, w tym wprowadzenia sformalizowanego, kompleksowego systemu zarządzania ryzykiem,

- nieprzestrzeganie przez jednostki postanowień, zawieranych w ramach wewnętrznych procedur udzielania zamówień publicznych.

W wyniku przeprowadzonych 11 kontroli doraźnych w roku 2013, ustalono szereg nieprawidłowości i wydano zalecenia:

- Kontrola doraźna przeprowadzona w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Narutowicza stanowiła realizację dyspozycji Prezydenta Miasta w związku z pismem Prokuratury Rejonowej Łódź-Śródmieście. Przeprowadzone czynności potwierdziły nieprawidłowości w działaniu DPS. W związku z kontrolą doraźną w Miejskiej Przychodni „Batory”, również stwierdzono nieprawidłowości.

Wydział Informatyki - w 2013 r. zadania Wydziału Informatyki obejmowały:

- uruchomienie prac nad systemami mającymi za zadanie zwiększenie efektywności pracy Urzędu i dostępu mieszkańców do usług publicznych:
 - system informatyczny wspomagający zarządzanie finansami Miasta,
 - system Zarządzania Dokumentami Elektronicznymi i Informacją (ECM-EZD) w Urzędzie Miasta Łodzi.
- przygotowano dokumentację dla nowego systemu Zarządzania Zasobami Ludzkimi. Dokonano analizy rynku w zakresie funkcjonujących rozwiązań kadrowo-płacowych i przygotowano wniosek do Wydziału Zamówień Publicznych o przeprowadzenie zamówienia.
- Czynnie uczestniczono w projektach:
 - utworzenia bazy nieruchomości, bazy umów i bazy księgowości niepodatkowej dla Miasta Łodzi wraz z wprowadzeniem niezbędnych modyfikacji do istniejącego oprogramowania Ewidencja Nieruchomości, Zarządzanie Mieniem i Księgowość Niepodatkowa, pozwalających na integrację danych,
- dostawy i wdrożenie jednolitego systemu informatycznego dla jednostek Miasta Łodzi realizujących zadania zarządzania nieruchomościami,
- zakup serwerów typu BLADE i RACK,
- zakup systemu informatycznego do rozliczeń finansowych między Miastem Łódź, a właścicielami nieruchomości oraz monitoringu jakości realizowanych umów zawartych z operatorami wspierającymi obsługę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i nieczystościami ciekłymi,
- zakup sprzętu komputerowego, multimedialnego i TV, telefonów komórkowych na potrzeby realizacji zadań dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi,
- aktualizacja aplikacji do umawiania wizyt w Wydziale Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów mających na celu usprawnienie obsługi mieszkańców,
- uruchomienie dodatkowego punktu systemu wydawania dowodów osobistych w Centrum Kontaktów z Mieszkańcami mieszczącego się przy Pasażu Schillera,
- zakup serwisów i asysty technicznej dla oprogramowania narzędziowego i aplikacyjnego,
- nowa umowa na świadczenie publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, w ramach której ujęte zostały numery telefonów Rad Osiedli. Nowa umowa pozwoliła na obniżenie kosztów usługi,
- mobilny dostęp do Internetu do wykorzystania przez pracowników UML. Dwie Rady Osiedli (Koziny i Chojny) finansują go ze środków własnych,
- rozpoczęto przetargi na zakup systemu *Zarządzanie Zasobami Ludzkimi i Wynagrodzeniami* w miejsce obecnie funkcjonującego systemu kadrowo-płacowego oraz pakietu komunikacji SMS do obsługi mieszkańców i pełnego wdrożenia systemu informatycznego do rozliczeń finansowych, związanych z gospodarowaniem odpadami

komunalnymi i nieczystościami ciekłymi.

W związku z rozwojem miejskich projektów informatycznych i ich rosnącą komplikacją w roku 2014, dla zapewnienia bezpieczeństwa prowadzonych projektów, istnieje pilna potrzeba wzmocnienia kadrowego Wydziału Informatyki oraz wprowadzenia szkoleń kierunkowych pracowników wydziałów merytorycznych.

Wydział Informatyki brał udział, wraz z Biurem Funduszy Europejskich i Wydziałem Edukacji w przygotowaniu niezbędnej dokumentacji w celu uzyskania dofinansowania środków z Unii Europejskiej dla projektów:

- Rozbudowa infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu uwzględniającej podłączenie kolejnych placówek oświatowych oraz jednostek podległych.
- Dostarczenia bezpiecznej sieci bezprzewodowej Wi-Fi. Rozprowadzenie sygnału w placówkach oświatowych, do których została doprowadzona szerokopasmowa sieć internetowa.
- Wykonanie bezpłatnej sieci bezprzewodowego dostępu do Internetu Wi-Fi na terenie Miasta Łodzi, projekt realizowany w ramach Budżetu Obywatelskiego. Punkty zlokalizowane będą w miejscach publicznych, atrakcyjnych turystycznie, parkach, komunikacyjnych węzłach przesiadkowych itp.
- Edukacyjne Wrota Regionu Łódzkiego - projekt partnerski z Urzędem Marszałkowskim w Łodzi (lider projektu). Dotyczy zakupu sprzętu multimedialnego oraz informatycznego dla wszystkich gimnazjów z terenu miasta.
- Rozbudowa systemu wspierającego proces zgłaszania i wyboru propozycji do budżetu obywatelskiego oraz ustalanie wyników głosowania (we współpracy z Biurem ds. Partycypacji Społecznej).
- Współpraca przy realizacji projektu „Wyjątkowy uczeń” prowadzonym przez Wydział Edukacji (Zakup i dostawa sprzętu multimedialnego).
- Projekt „e-Łódź II – rozwój usług elektronicznych dla mieszkańców i administracji Łodzi oraz rozbudowa sieci z uwzględnieniem szerokopasmowego dostępu do Internetu”.

Wydział Obsługi Administracyjnej – poza zwykłymi działaniami administracyjnymi w 2013 roku wykonano działania:

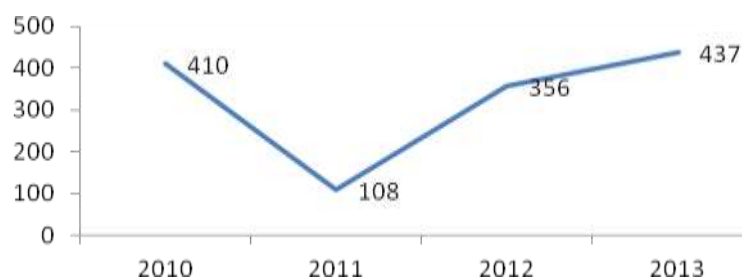
- poprawa warunków świadczenia usług publicznych poprzez realizację front office i remontów pomieszczeń,
- przebudowa ciągów komunikacyjnych w bud. A i B UMŁ przy ul. Piotrkowskiej 104,
- wymiana oświetlenia w części pomieszczeń biurowych zgodnie z zaleceniami Oddz. BHP, montaż systemu alarmowo-monitorującego w budynkach UMŁ,
- utrzymanie poziomu świadczonych usług w zakresie udostępniania akt oraz przeprowadzania kwerend archiwalnych w celu realizacji wniosków o wydanie uwierzytelnionych kserokopii dokumentów lub przygotowanie odpisów z akt,
- obsługa finansowo-księgowa Wydziału Obsługi Administracyjnej, Wydziału Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów, Urzędu Stanu Cywilnego,
- racjonalizacja obsługi transportowej UMŁ,
- obsługa 180 obowiązujących umów eksploatacyjnych (energia elektryczna, energia cieplna, woda, ścieki, śmieci, dźwigi, systemy alarmowe),
- zabezpieczenie zgodnie z przepisami BHP dostaw i dystrybucji wody mineralnej i napojów dla pracowników UMŁ,
- gospodarowanie miejscami parkingowymi wokół budynków Urzędu Miasta Łodzi.
- obsługa audiowizualna sesji Rady Miejskiej, komisji Rady Miejskiej, kolegium Prezydenta oraz innych wydarzeń organizowanych przez władze miejskie na terenie Urzędu, a także poza jego siedzibą (prezentacje multimedialne, rejestracja spotkań, nagłośnienie sal itp.).

Wydział Organizacyjno-Prawny - jako nowa komórka organizacyjna funkcjonuje w strukturze Urzędu od 1 sierpnia 2013 r.

Należy przypomnieć, że specyfika Wydziału Organizacyjno-Prawnego polega na kontaktach z klientem zewnętrznym (prowadzenie sporów prawnych) i wewnętrznym (sprawy związane z organizacją i funkcjonowaniem Urzędu) rzadziej zaś na udzielaniu pomocy w załatwianiu spraw tegoż klienta – tym zajmują się komórki merytoryczne Urzędu. Wydział działa w większości w sposób reaktywny – nie programuje samodzielnie polityki Miasta, a jedynie zapewnia zaplecze dla takiego programowania i realizacji.

- W 2013 r. Wydział Organizacyjno-Prawny otrzymał ok. 25 000 różnego rodzaju pism, głównie związanych z prowadzeniem spraw sądowych oraz wydał 437 opinii prawnych;

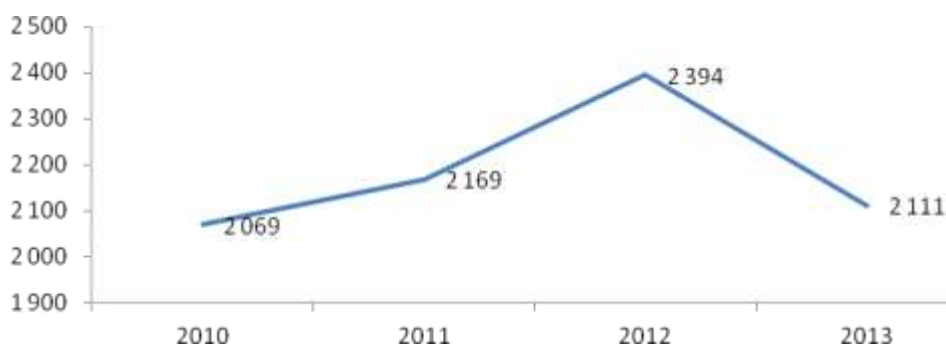
Rys. 39. Zarejestrowane opinie prawne

Źródło: Biuro Organizacyjno-Prawne.

- W statystyce nie ujęto opinii przekazywanych ustnie albo drogą elektroniczną, czyli większości wydanych. Należy podkreślić, że zwiększenie liczby opinii prawnych oznacza aktywniejszy udział Wydziału w funkcjonowaniu Urzędu, co skutkuje optymalizacją prawną jego pracy. Jednocześnie Wydział podejmuje starania, aby ograniczać liczbę opinii pisemnych na rzecz aktywnej pracy z klientem wewnętrznym, polegającej na udziale w spotkaniach i przekazywaniu opinii ustnie (jest to trudniejsze dla opiniującego prawnika, ale przyspiesza proces decyzyjny). To nowe podejście przenosi ciężar podejmowania decyzji w sposób wyraźny na komórki merytoryczne.
- Wydział prowadził ponad 5 700 spraw sądowych, w tym 2 111 nowych wszczętych w 2013 r. (statystyka nie uwzględnia postępowań sądowo-administracyjnych, egzekucyjnych i innych, np. przed KIO, karnych i itp.);

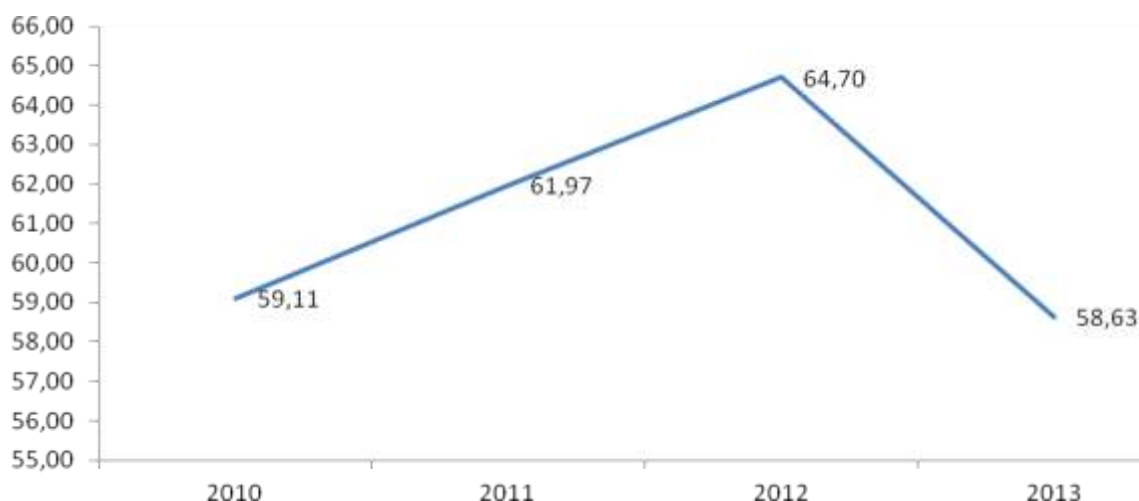
Rys. 40. Sprawy sądowe

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny

- Liczba nowych spraw przed sądami powszechnymi, przypadających na 1 radcę prawnego w ostatnich latach zmieniała się nieznacznie oscylując wokół 60 rocznie.

Rys. 41. Liczba nowych spraw w przeliczeniu na 1 radcę

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny

- Osiągnięcie założonego efektu „appeasement”, polegającego na zmniejszeniu liczby sporów sądowych w stosunku do roku poprzedzającego o blisko 12%, co oznacza, że założony rezultat (zmniejszenie o 5%) został osiągnięty i przekroczony. Doświadczenie uczy, że zawieranie ugód minimalizuje koszty i ryzyka prawne. W szczególności, polityką „appeasement” objęte są spory o dużych wartościach przedmiotu sporu (np. w relacjach z Urzędem Marszałkowskim), związane z istotnymi ryzykami finansowymi. Celem polityki „appeasement” jest zmniejszenie kosztów prowadzonych sporów i minimalizacja ryzyk prawnych i finansowych.
- Wydział Organizacyjno-Prawny opracowywał legislacyjne projekty w sprawach związanych z organizacją i funkcjonowaniem Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych np.:
 - statutów miejskich jednostek organizacyjnych, w tym bibliotek, przychodni, domów dziecka oraz utworzonych do ich obsługi centrów administracyjnych, Administracji Zasobów Komunalnych oraz Zarządu Gospodarowania Odpadami,
 - regulaminów organizacyjnych miejskich jednostek organizacyjnych, w tym Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Centrum Świadczeń Socjalnych, Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Łodzi, poszczególnych Administracji Zasobów Komunalnych, Zarządu Dróg i Transportu,
 - szczegółowych wykazów zadań realizowanych przez poszczególne komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi (31 projektów).
- Łącznie w Wydziale sprawdzono pod względem formalno-prawnym, zarejestrowano, rozesłano oraz zamieszczono w intranetowych bazach danych Urzędu 2 264 zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi, w tym 323 zarządzenia wewnętrzne.
- Rola Wydziału nie sprowadza się tylko do formalnej kontroli przedkładanych projektów aktów prawnych. Pracownicy Wydziału często aktywnie uczestniczą w ich redagowaniu. Wydział przygotowuje też samodzielnie niektóre akty prawne np. zarządzenia w sprawie regulaminu organizacyjnego Urzędu, w sprawie upoważnienia do składania oświadczeń woli w zakresie zarządu mieniem Miasta Łodzi, upoważnienia do zatwierdzania dowodów księgowych do wypłaty z budżetu miasta i funduszy.
- Wydział zapewnił obsługę protokolarną 41 posiedzeń Kolegium Prezydenta Miasta Łodzi, podczas których przedstawiono: 117 projektów uchwał, 312 projektów zarządzeń oraz 147 spraw, wniosków i informacji,
- przekazał 787 interpelacji właściwym merytorycznie komórkom w celu przygotowania odpowiedzi oraz wprowadził 782

- interpelacje wraz z odpowiedziami do Biuletynu Informacji Publicznej,
- przekazał 503 uchwały Rady Miejskiej właściwym merytorycznie komórkom organizacyjnym w celu przygotowania informacji o ich wykonaniu,
 - przygotował 24 sprawozdania odpowiedzi na posiedzenia Rady Miejskiej,
 - przygotował dokumenty i uwagi do projektów aktów prawnych Prezydenta Miasta Łodzi na posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego,
 - uczestniczył w przygotowywaniu materiałów dla Sekretarza Miasta Łodzi na posiedzenia m.in. Związku Miast Polskich, Unii Metropolii Polskich,
 - realizował zadania wynikające z ustawy o dostępie do informacji publicznej, w tym:
 - udostępnił w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Łodzi wszystkie niezbędne informacje publiczne, w tym obsłużył 2 816 wniosków o zamieszczenie materiałów w BIP,
 - zamieścił w BIP 1 341 oświadczeń majątkowych,
 - Informacje statystyczne dotyczące Biuletynu Informacji Publicznej:
 - liczba odwiedzin - 1 322 819,
 - liczba użytkowników - 624 751,
 - średni czas trwania odwiedzin - 2,43 min.
 - realizował zadania wynikające z ustawy o ochronie danych osobowych,
 - realizował – we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu – zadania związane z utrzymaniem certyfikatu zgodności systemu zarządzania jakością z normą ISO 9001:2009. Audytorzy wewnętrzni systemu zarządzania jakością – pracownicy Urzędu, przeprowadzili w 2013 r. 12 audytów w komórkach organizacyjnych Urzędu. Audyty potwierdziły, że realizacja usług administracyjnych odbywa się prawidłowo.

Zgodnie z zapisami w Księdze Jakości Urząd Miasta Łodzi stosuje mierniki w celu oceny realizacji zidentyfikowanych procesów. Przegląd kwartalnych raportów wskazuje, że komórki organizacyjne Urzędu osiągają planowane wartości mierników: znikomy odsetek wydanych wadliwych decyzji administracyjnych, liczba spraw załatwionych w ustawowym terminie, analiza skarg wskazują na prawidłowe realizowanie usług administracyjnych w Urzędzie.

- W październiku 2013 r. przedstawiciele firmy IMQ S.A. z siedzibą w Mediolanie, przeprowadzili audyt recertyfikujący systemu zarządzania jakością, wdrożony w Urzędzie Miasta Łodzi. W raporcie końcowym audytorzy określili mocne strony organizacji, do których zaliczyli zmiany dotyczące struktury organizacyjnej (poprawa efektywności działania, orientacja na klienta, nowe formy obsługi klienta front-back office, komunikacja z klientami). W rezultacie Urząd Miasta Łodzi uzyskał certyfikat ważny do dnia 17 listopada 2016 r.;
- podejmował działania mające na celu realizację zasady podejścia procesowego w zarządzaniu Urzędem m. in. zebrał, przeanalizował i wstępnie opracował materiał o zidentyfikowanych procesach realizowanych przez poszczególne komórki organizacyjne;
- zakończył (kwiecień 2013 r.) projekt „Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Całkowita wartość projektu wyniosła 6,71 mln zł, w tym wartość dofinansowania: 5,02 mln zł.

Projekt Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami jest ściśle związany ze „Strategią Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+” - Łódź efektywna i przyjazna i zakłada wprowadzenie nowych standardów usług publicznych. Stosuje zasadę inteligentnego rozwoju, oznaczającą kreatywne podejście do problemów, wdrażanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych oraz wykorzystywanie nowoczesnych technik obsługi mieszkańców i przedsiębiorców. Realizacja projektu

zmierzała do osiągnięcia celu strategicznego „Miasto – dobro wspólne” poprzez wykorzystanie wszystkich dostępnych kanałów komunikacji z mieszkańcami, takich jak kontakt bezpośredni w nowej sali operacyjnej, kontakt telefoniczny (także poza godzinami pracy jednostek organizacyjnych Miasta), pocztę elektroniczną, elektroniczne komunikatory, faks oraz obsługę klientów poprzez formularze elektroniczne.

Projekt przyczyni się do osiągnięcia celu strategicznego „Łódź sprawnie zarządzana, oszczędna i gospodarna”, bowiem zakładał wdrożenie wysokich standardów świadczenia usług publicznych, z uwzględnieniem systemu czytelnych wskaźników obsługi interesantów. Obecnie wdrażaniem projektu zajmuje się Wydział Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami.

Wydział Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów - realizuje zadania określone w ustawie z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym związane z obsługą mieszkańców Miasta Łodzi dotyczącą wydawania uprawnień do kierowania pojazdami i rejestracji pojazdów. Ponadto do zadań Wydziału należą sprawy związane z:

- rejestrowaniem przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów i ośrodki szkolenia kierowców,
- wydawaniem i cofaniem uprawnień diagnostom,
- prowadzeniem ewidencji instruktorów.

19 stycznia 2013 r. weszła w życie ustawa o kierujących pojazdami, która w zakresie spraw realizowanych przez pracowników Oddziału Praw Jazdy uchyliła ustawę Prawo o ruchu drogowym, a tym samym nałożyła nowe obowiązki na pracowników Wydziału.

Do najważniejszych z nich należą:

- generowanie w systemie informatycznym profilu kandydata na kierowcę, który rozpoczyna procedurę uzyskania uprawnienia do kierowania pojazdami, wymianę prawa jazdy wydanego za granicą nieokreślonego w konwencjach o ruchu drogowym, zwrotu zatrzymanego prawa jazdy bądź przywrócenia cofniętego uprawnienia do kierowania pojazdami,
- wydawanie zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym lub pojazdem przewożącym wartości pieniężne,
- wydawanie decyzji administracyjnych o skierowaniu kierowcy lub osoby posiadającej pozwolenie na kierowanie tramwajem na badania lekarskie jeżeli kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu,
- wymiana karty motorowerowej na prawo jazdy kategorii AM dla osoby, która ukończyła 14 lat,
- wydawanie decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy lub pozwolenia w przypadku, gdy upłynął termin ważności prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem.

Funkcjonujący w Wydziale od stycznia 2012 r. elektroniczny system zarządzania pracą stanowisk i obsługą wnioskodawców wraz z systemem informacji wizualnej znacząco wpłynął na poprawę organizacji pracy oraz na płynną obsługę mieszkańców. System umożliwił także umawianie się przez mieszkańca na wizytę w Wydziale za pośrednictwem strony internetowej urzędu. W roku 2013 średnio o 20%, w stosunku do lat ubiegłych, skrócony został średni czas obsługi w sprawach:

- rejestracja pojazdów – 20 min. 26 s.
- wymiana pozwolenia czasowego na dowód rejestracyjny – 7 min. 6 s.
- inne czynności (np. wymiana dowodu rejestracyjnego z powodu braku miejsca do dokonania wpisu dotyczącego badania technicznego, zmiana danych, wydanie wtórników dokumentów komunikacyjnych, dopisanie, wykreślenie współwłaściciela) – 11 min. 26 s.

W 2013 roku kontynuowano powiadamianie właścicieli pojazdów oraz osób posiadających uprawnienia

do kierowania pojazdem o możliwości odbioru prawa jazdy lub dowodu rejestracyjnego za pomocą sms-ów lub email-i. Wysłano łącznie 73 856 powiadomień, z czego 71 926 stanowiły sms-y i 1 930 e-maile.

W Wydziale Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów w 2013 r. zrealizowanych zostało 273 067 spraw.

W roku ubiegłym zarejestrowanych zostało w Wydziale 19 skarg z czego 3 pozostawiono bez rozpoznania, 4 uznano za zasadne, 6 za niezasadne, 2 przekazano wg właściwości do innej komórki organizacyjnej UMŁ, 1 skargę uznano za bezprzedmiotową, 3 zostały wycofane.

Wydział w 2013 r. uzyskał wykonanie dochodów na poziomie 12,63 mln zł, co stanowi 107,06% planu oraz wydał 4,44 mln zł, czyli 94,93% założonego planu.

Na uwzględnienie zasługuje fakt, iż od 2010 r. następuje stopniowa redukcja etatów w Wydziale przy zachowaniu większej efektywności realizowanych zadań. Na dzień 31.12.2013 r. limit etatów wyniósł 96,75.

Najważniejsze nowe rozwiązania dla interesantów wprowadzone w roku 2013:

- Powiadamianie za pośrednictwem e-mail i o możliwości odbioru zaświadczenia potwierdzającego wpisanie do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców lub stacje kontroli pojazdów.
- Realizacja usług administracyjnych za pomocą formularzy elektronicznych zamieszczonych na platformie ePUAP (usługa jest dostępna od dnia 1 lutego 2013 r.) oraz umożliwienie przekazywania informacji i danych w formie elektronicznej z wykorzystaniem bezpiecznego podpisu elektronicznego przez podmioty prowadzące szkolenie kandydatów na kierowców.
- Zamieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej Elektronicznej Skrzynki Podawczej dedykowanej dla Systemów Pojazd i Kierowca, za pomocą której istnieje możliwość realizacji wniosków elektronicznych.
- Utworzenie w BIP zakładki z pytaniami i odpowiedziami na najczęściej zadawane pytania z zakresu zadań realizowanych przez Wydział.
- Pomimo faktu, iż akty wykonawcze do ustawy o kierujących pojazdami obligują organ do wygenerowania profilu kandydata na kierowcę w ciągu 2 dni roboczych, pracownicy Oddziału Praw Jazdy generują profil PKK niezwłocznie, czemu sprzyja także objęcie pracowników Wydziału szkoleniami w zakresie poszerzenia wiedzy z przepisów prawa proceduralnego.
- Stworzono zintegrowane zespoły ds. ośrodków szkolenia kierowców, instruktorów i wykładowców oraz ds. stacji kontroli pojazdów i diagnostów.

Wydział Spraw Obywatelskich – podjęte działania:

- W 2013 r. kontynuowano podjętą w 2012 r. akcję informacyjną o terminie ważności dowodu osobistego poprzez rozesłanie 34 505 indywidualnych pism informujących. Dzięki czemu 85% osób, którym termin ważności dowodu upłynął w 2013 r. dokonało jego wymiany.

Tab. 116. Podstawowe zadania wykonane przez Oddział Dowodów Osobistych w 2013 r.

Nazwa zadania	
Wnioski o wydanie dowodów osobistych	84 100
Wydanie	
dowodów osobistych	82 303
zaświadczeń o utracie dowodów	10 792
Informacje osobowo-adresowe	8 410
Zaświadczenia z akt dowodowych	95
Dokumentacja dowodowa	34 164
Wnioski o wydanie dowodu oraz doręczenia dowodów osobistych w miejscu zamieszkania wnioskodawców.	2 075
Unieważnienia dowodów osobistych (zgony, odnalezienie dowodów, na podstawie otrzymanych zawiadomień, rejestracja terminu unieważnienia, zawiadomienia o utracie dowodu złożone w lokalizacji oraz przesłane przez inny organ gminy lub ambasadę)	49 043
Pośrednictwo do innej gminy o wydawanie dowodu osobistego	3 653

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich.

- W zakresie ewidencji ludności przyjęto jednolite procedury postępowania, które pozwoliły na skrócenie terminu załatwiania spraw ukończonych wydaniem decyzji administracyjnej. Wydano 2 321 decyzji administracyjnych, a czas ich załatwiania mieścił się w granicach od 3 do 5 miesięcy. Tylko 116 decyzji zapadło w terminie dłuższym niż 5 miesięcy
- sprawy szczególnie skomplikowane. Jedynie 16 decyzji w drodze decyzji administracyjnej zostało uznanych za wadliwe (organ II instancji uchylił je i przekazał do ponownego rozpatrzenia).
- Dokonano nowego podziału Łodzi na obwody głosowania.

Tab. 117. Podstawowe zadania wykonywane przez Oddział Ewidencji Ludności w 2013 r.

Nazwa zadania	
Zameldowania na pobyt stały	20 907
Zameldowania na pobyt czasowy	14 097
Wymeldowania z pobytu stałego	10 987
Wymeldowania z pobytu stałego mieszkańców spoza terenu Łodzi	2 207
Wymeldowania z pobytu czasowego	2 454
Wymeldowania z pobytu czasowego mieszkańców spoza terenu Łodzi	209
Zmiany w systemie ewidencji ludności na podstawie aktów USC	26 736
Zaświadczenia ze zbioru ewidencji ludności	13 973
Wykazy dzieci do szkół (ilość pozycji)	67 186
Zawiadomienia o wymeldowaniu/zameldowaniu	18 643
Wpisanie numeru PESEL na aktach urodzeń	6 342
Podania z zakresu dyscypliny meldunkowej	2 317
Decyzje administracyjne oraz postanowienia w sprawach o zameldowanie, wymeldowanie, uchylenie czynności materialno-technicznej zameldowania / wymeldowania	2 321
Pisemne odpowiedzi w sprawach meldunkowych	366
Kontrole meldunkowych oraz dowody z oględzin lokalu	2 176
Dowody z przesłuchania świadków i stron oraz rozpraw administracyjnych	4 449
Wnioski do Sądu Rejonowego w Łodzi o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej w postępowaniu administracyjnych w sprawach meldunkowych	586
Potwierdzenie, przedłużanie i unieważnianie profilu zaufanego ePUAP	1 291
Sprawy dotyczące rejestru wyborców	103

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich.

- rozpatrzono 63 292 zapytania, listy, wnioski o udostępnienie danych osobowych ze zbiorów meldunkowych Miasta Łodzi oraz potwierdzono 87 profili zaufanych.
- sporządzono 163 opinie dla Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w przedmiocie rejestracji stowarzyszeń oraz rejestracji zmian statutu stowarzyszeń w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Nowe rozwiązania przyjęte w roku 2013:

- w 6 lokalizacjach Wydziału Spraw Obywatelskich umożliwiono mieszkańcom potwierdzanie, przedłużanie ważności oraz unieważnianie profilu zaufanego ePUAP. Z tej możliwości skorzystało łącznie 1 378 osób,
- uruchomiono możliwość przysyłania dokumentów do urzędów gmin za pomocą Portalu Informacyjnego Administracji,
- opracowano i wdrożono formularze elektronicznych na Platformie Usług Administracji Publicznej ePUAP,
- umożliwiono łodzianom samodzielne sprawdzanie statusu złożonego wniosku o wydanie dowodu osobistego poprzez aplikację www, dostępną na stronie internetowej UMŁ,
- przygotowano badanie satysfakcji klienta poprzez opracowanie anonimowej ankiety dotyczącej sposobu realizacji usług przez pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich. Złożono 1701 ankiet. Mieszkańcy bardzo wysoko ocenili jakość usług świadczonych przez pracowników wydziału,
- opracowano jednolite procedury obsługi klienta w zakresie realizowanych zadań,
- uruchomiono 2 uniwersalne stanowiska do obsługi spraw z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych oraz odbioru nowych dokumentów w Łódzkim Centrum Kontakt z Mieszkańcami.

Wydział Zamówień Publicznych

- W celu poprawy efektywności pracy, szybszego podejmowania decyzji oraz uproszczenia procedur związanych z udzielaniem zamówień publicznych, Wydział Zamówień Publicznych podjął w ostatnich latach działania mające na celu wdrożenie innowacyjnego systemu do planowania, zarządzania i optymalizacji zakupów w Urzędzie Miasta Łodzi.
- Zamówienia publiczne w latach 2012 - 2013:
 - miernik skuteczności udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miasta Łodzi w 2013 roku wynosił 92%. Powyższe świadczy o wysokiej skuteczności Wydziału Zamówień Publicznych w realizacji powierzonych zadań.

Tab. 118. Postępowania wszczęte w latach 2012-2013

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań		Struktura zamówień wg rodzaju w %	
	2012	2013	2012	2013
Dostawy	91	80	22	25
Usługi	294	206	70	65
Roboty budowlane	37	33	9	10
Łącznie	422	319	100	100

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych

W 2013 r. wszczęto 319 postępowań o udzielenie zamówień publicznych. Struktura zamówień wskazuje dominujący udział usług zarówno w roku 2012, jak i w roku 2013 (odpowiednio 70,65 % ogółu postępowań). W przypadku dostaw udział ten kształtował się w roku 2013 na poziomie 25 %, natomiast robót budowlanych na poziomie 10 %.

Tab. 119. Wartości postępowań w latach 2012-2013, zakończonych udzieleniem zamówienia albo zawarciem umowy ramowej*

Rodzaj zamówienia	Wartość netto w mln zł		Struktura zamówień w %	
	2012	2013	2012	2013
Dostawy	19,2	29,7	6	9
Usługi *	89,0	207,3	29	61
Roboty budowlane	199,5	100,5	65	30
Łącznie	307,7	337,5	100	100

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych

* w tym, w zakresie usług: w 2012 roku zawarto jedną umowę ramową o wartości 596,3 tys. zł netto, a w 2013 o wartości 3,46 mln zł netto.

Pod względem wartości wydatkowanych środków finansowych w zamówieniach publicznych, w roku 2012 dominowały roboty budowlane, które stanowiły 65 % ogólnej kwoty udzielonych zamówień publicznych. Natomiast w roku

2013 zamówienia na roboty budowlane stanowiły 30 % wartości ogółem. W przypadku usług kwota udzielonych zamówień w roku 2013 stanowiła 61%, zaś dostaw 9 % wartości udzielonych zamówień.

Tab. 120. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej 14 000 euro, ale poniżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Średni czas trwania postępowań* w dniach	
	2012	2013
Dostawy	41	38
Usługi	42	31
Roboty budowlane **	53	52
Średnio dni	45	40

*liczony od ogłoszenia postępowania do zawarcia umowy

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych.

W roku 2013 do 40 dni skrócił się przeciętny czas trwania postępowania o wartości poniżej progów unijnych. W przypadku dostaw, taki wskaźnik wynosił 38 dni, usług 31 dni, natomiast w przypadku robót budowlanych 52 dni.

Tab. 121. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej progów UE)

Rodzaj zamówienia	Średni czas trwania postępowań* w dniach	
	2012	2013
Dostawy	93	91
Usługi	73	83
Roboty budowlane **	212	95
Średnio dni	126	90

*średni czas trwania postępowań w dniach - liczony od ogłoszenia postępowania do zawarcia umowy

** postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na Budowę Stadionu Miejskiego przy al. Unii Lubelskiej 2

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych.

W przypadku zamówień, o wartościach powyżej progów unijnych, średni czas trwania postępowania wynosił w 2013 roku 90 dni, co oznacza, iż uległ on znacznemu skróceniu w stosunku do roku poprzedzającego. W przypadku robót budowlanych wynosił on 95 dni, w przypadku dostaw 91 dni, natomiast w usługach 83 dni.

Wydział Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami

W 2013 r. Wydział Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami prowadził następujące działania:

- obsługę informacyjną przez telefon (rozpoczętą 12 listopada 2012 r.) wydziałów: Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów, Spraw Obywatelskich, Urzędu Stanu Cywilnego, Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsce Pracy,
- obsługę spotkań mieszkańców z Prezydentem, Wiceprezydentami oraz Dyrektorami Departamentów. Łącznie w spotkaniach uczestniczyło 163 mieszkańców,
- obsługę kancelaryjną Urzędu Miasta:
 - liczba przyjętej korespondencji - 711 245 szt.,
 - liczba wysłanej korespondencji - 990 401 szt.,

Łącznie udzielono 6 098 informacji telefonicznych oraz przyjęto 63 skargi i 31 wniosków.

- Wielokanałowa platforma świadczenia usług publicznych do 31 grudnia 2012 r. (która jako projekt pn. Łódzkie Centrum Kontaktów z Mieszkańcami jest finansowana ze środków unijnych), nie została jeszcze zrealizowana.
- W roku 2013 doszło do standaryzacji informacji o usługach Urzędu Miasta Łodzi oraz miejskich jednostek organizacyjnych, służącej lepszemu zarządzaniu kontaktami z mieszkańcami. W Bazie Wiedzy znajduje się ok. 600 procedur (wraz z załącznikami w postaci wniosków oraz odnośnikami do formularzy elektronicznych) realizowanych w urzędzie.

- Obsługa nowoczesnych punktów działających na zasadach front office:
 - w Łódzkim Centrum Kontakt z Mieszkańcami (ul. Piotrkowska 110),
 - w zmodyfikowanej formule w punktach informacyjnych w pięciu budynkach UMŁ: na Bałutach, Górnej, Polesiu, Śródmieściu, Widzewie oraz dwóch zewnętrznych w hipermarketach Leclerc i M1.
 - w oddanych do użytku w listopadzie 2013 r. nowoczesnych salach obsługi zlokalizowanych w centrach obsługi mieszkańców przy ulicy Krzemienieckiej 2a (Polesie) oraz ul. Piłsudskiego 100 (Widzew).
 - w Oddziale Call Center.

Oddział Call Center udziela informacji w oparciu o system informatyczny ŁCKzM. Ponadto pracownicy Oddziału prowadzą obsługę informacyjną zadań okresowych, w tym dotyczącą zmiany zasad odbioru śmieci, pomoc w wypełnianiu deklaracji, „Budżetu obywatelskiego”; zmian drogowych będących konsekwencją budowy trasy W-Z, Karty Dużej Rodziny itp. Łączna liczba obsłużonych połączeń telefonicznych w 2013 r. - przekroczyła 97 000,

 - w 2013 r. Kancelaria Urzędu Miasta Łodzi przyjęła 922 tys. dokumentów, w tym 45 tys. deklaracji „śmieciowych”
- W 2013 r. wydłużono czas dostępności Urzędu Miasta Łodzi dla mieszkańców:
 - Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami funkcjonuje od poniedziałku do piątku od 8.00 do 19.00 oraz w sobotę od 9.00 do 13.00,
 - Oddział Call Center świadczy usługi teleinformacyjne od poniedziałku do piątku od 8.00 do 17.00 oraz w sobotę od 9.00 do 13.00,
 - zewnętrzne punkty informacyjne w hipermarketach Leclerc i M1 czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00 – 17.00.
- W celu podniesienia jakości pracy urzędników, wprowadzone zostały Standardy Obsługi Klienta w UMŁ.
- Wdrażany był system informatyczny Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami - którego celem jest podniesienie jakości obsługi mieszkańców i lepszej dostępności urzędu on-line. Składa się on z portalu zewnętrznego – dedykowanego mieszkańcom, portalu wewnętrznego – dedykowanego urzędnikom, modułu CRM – służącego zarządzaniu kontaktami z mieszkańcami i modułu LYNC – wykorzystywanego do obsługi teleinformacyjnej.
- Udostępniano usługi elektroniczne na platformie ePUAP – w 2013 udostępniono 29 formularzy elektronicznych, co pozwoliło na gwałtowny wzrost zainteresowania taką formą kontaktu z Urzędem Miasta Łodzi. Łącznie wpłynęło 5 098 dokumentów przez elektroniczną skrzynkę podawczą, co w porównaniu z 2012 r. stanowi wzrost o 1504 %. Z tej formy kontaktu korzystają przede wszystkim przedsiębiorcy prowadzący ośrodki szkolenia kierowców.
- Potwierdzano profil zaufany ePUAP. Od 1 stycznia 2013 r. po uzyskaniu zgody Ministra Administracji i Cyfryzacji - Urząd Miasta Łodzi umożliwił klientom potwierdzenie profilu zaufanego ePUAP, będącego darmowym odpowiednikiem bezpiecznego podpisu elektronicznego. Klienci mogą posługiwać się nim swobodnie w kontaktach z administracją publiczną, gdyż umożliwia jednoznaczną identyfikację użytkowników w systemie teleinformatycznym.
- Dzięki udostępnieniu portalu internetowego ŁCKzM, w którym opublikowano między innymi 545 opisów procedur realizowanych przez Urząd Miasta Łodzi i wybrane miejskie jednostki organizacyjne, dodatkowo poprawiła się jakość pracy Centrum.

Ponadto, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia dostępności dokumentów elektronicznych i papierowych oraz ich właściwego przechowywania w sposób odzwierciedlający przebieg załatwiania i rozstrzygania spraw, a następnie archiwizacji opracowywane są wytyczne dla pracowników Urzędu, dotyczące postępowania z dokumentacją jak też prowadzone są szkolenia w tym zakresie. Działania te mają na celu zarówno zapewnienie prawidłowego

dokumentowania prowadzonych spraw, z uwzględnieniem wdrażanych w polskiej administracji nowoczesnych form komunikacji elektronicznej, z wykorzystaniem elektronicznej skrzynki podawczej, profilu zaufanego ePUAP.

Urząd Stanu Cywilnego - realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej polegające na rejestracji aktów urodzeń, małżeństw i zgonów oraz innych zdarzeń, które mają wpływ na stan cywilny osób. I tak:

- w roku 2013 skróceniu uległ czas oczekiwania na decyzje, który wyniósł od 3 dni do dwóch tygodni (z wyjątkiem spraw szczególnie skomplikowanych),
- w porównaniu z latami ubiegłymi, wzrosła liczba spraw załatwianych w oparciu o dokumenty zagraniczne. Do polskich ksiąg są wpisywane akty urodzeń, małżeństw i zgonów sporządzane za granicą oraz uznawane z mocy prawa orzeczenia sądów państw obcych i wykonywane na ich podstawie wzmianki w aktach;
- wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców, kierownik USC wyrażał zgodę na udzielanie ślubów poza lokalem urzędu, w miejscach użyteczności publicznej, charakterystycznych dla Łodzi odrestaurowanych XIX wiecznych pałacach, stanowiących historyczny potencjał miasta;
- USC stoi u progu informatyzacji rejestracji stanu cywilnego w ramach rządowego projektu pl.ID, który ma wejść w życie 1 stycznia 2015 roku. Trwają intensywne prace nad nowym prawem o aktach stanu cywilnego. Przedstawiciele USC biorą czynny udział w tych projektach poprzez przygotowywanie uwag i spotkania w MSW i Centralnym Ośrodku Informatyki w Warszawie;
- w 2013 r. liczba rejestrowanych w USC zdarzeń wykazywała tendencje wzrostową. Wpływ na to miała przede wszystkim większa niż w roku poprzednim liczba wydanych odpisów z archiwum i rejestracji bieżącej.

Tab. 122. Zadania realizowane przez USC

Sprawa wg rodzaju	2012 r.	2013 r.
Akty stanu cywilnego:		
- urodzenia wg faktycznego miejsca zdarzenia	11 282	11 127
- małżeństwa	3 425	2 852
- zgony	10 648	10 757
Odpisy z archiwum i rejestracje bieżące	180 000	223 000
Przyjęte oświadczenia	4 419	4 159
Wydane decyzje i zaświadczenia	4 792	5 852
Zmiany w aktach na podstawie postanowień sądu, decyzji administracyjnych, oświadczeń	4 285	3 545

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

DEPARTAMENT PREZYDENTA

Biuro Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą - w ramach projektu „Turystyka biznesowa jako markowy produkt turystyczny Łodzi”, 28 października 2013 r. uroczyście zainicjowano powołanie Łódź Convention Bureau. Jego zadaniem będzie wzmocnienie zainteresowania Łodzią jako atrakcyjnym celem podróży biznesowych, a przede wszystkim jako miejscem dużych spotkań, wydarzeń korporacyjnych, kongresów i konferencji, a także popularnym kierunkiem dla podróży motywacyjnych. Powołanie Łódź Convention Bureau w ramach struktur urzędu miasta było możliwe dzięki pozyskanym funduszom unijnym. Cele jakie wyznacza sobie ŁCB, to przede wszystkim wsparcie przemysłu spotkań oraz rynku jego obecnych i potencjalnych klientów, aby doprowadzić do wzrostu znaczenia gospodarczego tej branży w Łodzi, czyli do pozyskiwania dla miasta międzynarodowych kongresów i konferencji. ŁCB będzie współpracowało z przedstawicielami świata biznesu, nauki, kultury, sportu i innych środowisk zawodowych, aby w pełni wykorzystać istniejący potencjał do organizacji spotkań biznesowych na międzynarodowym poziomie.

Pozostałe informacje o działaniu Biura zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura.

Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta – zadania Biura opisano w części dotyczącej reorganizacji Urzędu Miasta Łodzi oraz w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Biuro Rzecznika Prasowego Prezydenta Miasta – prowadzi obsługę Prezydenta, Wiceprezydentów oraz Urzędu Miasta Łodzi w zakresie kontaktów z mediami, organizację konferencji prasowych, briefingów, wystąpień w prasie, radiu telewizji i Internecie. Działalność Biura w roku 2013 polegała m.in. na:

- udzielaniu informacji mediom z zakresu działań prezydenta, wiceprezydentów oraz Urzędu, autoryzacji wywiadów oraz sprostowań do mediów w przypadku niezgodności treści artykułu z prawdą;
- ustalaniu planów dotyczących organizacji konferencji, eventów oraz informacji dla dziennikarzy;
- wysyłaniu komunikatów do mediów dotyczących działalności Urzędu oraz miasta;
- informowaniu o najważniejszych sprawach Miasta na portalach społecznościowych: Tweeter oraz Facebook.

Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej

- W ramach codziennego monitoringu mediów dokonywany jest przegląd 9 tytułów: „Dziennik Łódzki”, „Express Ilustrowany”, „Gazeta Wyborcza”, „Gazeta Wyborcza - Łódź”, „Fakt”, „Super Express”, „Rzeczpospolita”, „Dziennik” oraz „Puls Biznesu”. Łącznie w 2013 r. wykonano 304 analizy prasowe, z których wynika, iż opublikowano 2 750 artykułów mówiących o Łodzi (w roku 2012 – 2760). Od połowy roku zanotowano zwiększenie liczby informacji pozytywnych przy jednocześnie porównywalnej (statystycznie nie wyższej) liczbie informacji negatywnych.
- W 2013 r. wykonywano także analizy medialne tematyczne dotyczące wizerunku ZDiT, informacji o opiece zdrowotnej w Łodzi i wizerunku MPK,
- Przygotowano nowe tematyczne podstrony poświęcone sprzedaży nieruchomości, nowemu systemowi wywozu śmieci, urodzinom Łodzi, Łódzkiej Karcie Dużej Rodziny i Rokowi Tuwima.
- Zwiększono zainteresowanie projektami miejskimi poprzez zwiększenie liczby fanów na Facebooku ponad założony miernik (120%), zwiększono także zainteresowanie stroną główną miasta Łodzi www.uml.lodz.pl (103% w stosunku do liczby wejść w 2012 r.).
- Zwiększono zainteresowanie projektem „Mia100 Kamienic” poprzez pozycjonowanie strony projektu i uruchomienie fanpage’a tematycznego na Facebooku.
- Zwiększono zainteresowanie miejskimi inwestycjami poprzez blog „Łódź buduje”(ok. 100 postów), informacje na stronach internetowych i nawiązanie współpracy z łódzkimi blogerami, dla których zrealizowano 12 imprez fotograficznych, a informacje o Łodzi ukazały się na kilkunastu blogach.
- Podniesiono jakość kanału filmowego o Łodzi poprzez zatrudnienie profesjonalnego operatora filmowego. Liczba filmów o Łodzi wyniosła 208.

Biuro Prezydenta – działania podejmowane w 2013 r.:

- budowanie relacji z opartej na partnerskiej współpracy z urzędami, instytucjami publicznymi oraz Radą Miejską w Łodzi,
- prowadzenie bieżącego nadzoru nad kluczowymi projektami dla Miasta, w tym nad projektem „Mia100 Kamienic”,
- organizacja spotkań Prezydenta Miasta z mieszkańcami;
- bieżąca obsługa asystencka Prezydenta i Wiceprezydentów,
- bieżąca współpraca z Biurem Rzecznika Prasowego,

- w roku 2013 Biuro zwiększyło liczbę konsultacji zewnętrznych oraz spotkań wewnętrznych służących lepszemu przepływowi informacji oraz wymianie doświadczeń. W oddziale Promocji Miasta, ramach konsultacji zewnętrznych, wprowadzono formę konkursów rekomendacyjnych przy wyborze projektów do promocji Miasta. Ponadto, w oddziale Współpracy z Zagranicą zwiększono konsultacje z innymi instytucjami i jednostkami samorządowymi dotyczącymi współpracy zagranicznej,
- wprowadzono bazę ogólnodostępną dla wszystkich pracowników informacji dotyczących np. realizowanych zadań, wzorów dokumentów, bazy danych na wspólnym dysku sieciowym,
- wniosek o wpis do ewidencji innych obiektów noclegowych został umieszczony na platformie e-PUAP.

Biuro Rady Miejskiej – obsługuje Komisje i Sesje Rady Miejskiej i bierze aktywny udział w przygotowywaniu uroczystości organizowanych przez Radę Miejską w Łodzi.

Podkreślenia wymaga fakt, że liczba posiedzeń Komisji Rady Miejskiej w Łodzi, a także liczba Komisji jest w porównaniu z innymi, dużymi miastami w Polsce, znacząco większa. W Łodzi działa 19 Komisji Rady Miejskiej – podczas, gdy np. w Gdańsku 10, we Wrocławiu 14, natomiast w Poznaniu 12.

Opiniowanie i przygotowanie projektów uchwał Rady Miejskiej jest tylko jednym z wycinków pracy. Komisje zajmują się także rozpatrywaniem skarg na organy Miasta, opiniowaniem różnego rodzaju wniosków, projektów regulaminów oraz sprawozdań, przekazywanym im przez jednostki miejskie. Wyjazdowe posiedzenia Komisji organizowane są również w siedzibach tych jednostek.

Pracownicy Zespołu Obsługi Komisji RM, oprócz wykonywania swoich zadań związanych z obsługą Komisji Rady Miejskiej, zaangażowani są często także w wymienione obowiązki.

W 2013 r. wzmocniono prace Biura Rady poprzez:

- wyposażenie wszystkich Sekretarzy w cyfrowe dyktafony oraz urządzenia transkrypcyjne,
- wprowadzenie systemu powiadamiania o posiedzeniach Komisji radnych oraz zapraszanych gości drogą elektroniczną,
- publikację protokołów posiedzeń Komisji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Na podkreślenie zasługuje niewielka liczba, w porównaniu z liczbą podjętych przez Radę Miejską uchwał, rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Łódzkiego, RIO oraz WSA stwierdzających nieważność uchwał Rady świadcząca o wysokim poziomie sporządzanych projektów.

Tab. 123. Posiedzenia Komisji i projekty uchwał Rady Miejskiej

Nazwa Komisji	Ilość posiedzeń	Opiniowane projekty uchwał	Przygotowane projekty uchwał
Komisja Edukacji	24	97	2
Komisja Finansów, Budżetu i Polityki Podatkowej	25	205	2
Komisja Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej	25	76	19
Komisja Inwentaryzacyjna	4	0	0
Komisja Jednostek Pomocniczych Miasta	15	5	2
Komisja Kultury	17	42	7
Komisja Ładu Społeczno – Prawnego	11	12	0
Komisja Nagród i Odznaczeń	7	2	4
Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska	17	21	1
Komisja Ochrony Zdrowia i Opieki Społecznej	23	69	8
Komisja Planu Przestrzennego, Budownictwa, Urbanistyki i Architektury	19	71	1
Komisja Promocji Miasta i Współpracy Zagranicznej	13	16	0
Komisja Rewizyjna	23	0	38
Komisja Rozwoju i Działalności Gospodarczej	21	78	1
Komisja Sportu i Rekreacji	14	15	0
Komisja Statutowa	14	101	0
Doraźna Komisja ds. Transportu Zbiorowego, Inwestycji Drogowych i Organizacji Ruchu Drogowego	4	3	0
Doraźna Komisja ds. Budżetu Obywatelskiego	25	1	0
Doraźna Komisja ds. Nowego Centrum Łodzi	14	7	0

Źródło: Biuro Rady Miejskiej

Do zadań *Rzecznika Prasowego Rady Miejskiej* należało:

- przekazywanie informacji o pracy Rady Miejskiej, organizacja wystąpień i udział w programach w prasie, radiu, telewizji i Internecie, autoryzacja wywiadów i wypowiedzi radnych,
- codzienna analiza publikacji prasowych, monitorowanie mediów, reagowanie na krytykę prasową w zakresie uzgodnionym z przewodniczącym Rady Miejskiej i wiceprzewodniczącymi,
- przygotowywanie materiałów informacyjnych na temat pracy Rady Miejskiej zamieszczonych na stronach internetowych Urzędu Miasta Łodzi,
- prowadzenie serwisu społecznościowego Rady Miejskiej – Facebook,
- aktywny udział w przygotowaniu uroczystości organizowanych przez Radę Miejską.

Ponadto - w imieniu Rady Miejskiej - opracowywane są życzenia świąteczne, sylwetki osób wyróżnionych Odznaką „Za Zasługi dla Miasta Łodzi”, Nagrodą Miasta Łodzi lub tytułem Honorowego Obywatela Miasta Łodzi.

W 2013 r. liczba zadań realizowanych przez Biuro Rady Miejskiej znacząco wzrosła.

Biuro Strategii Miasta – podejmuje działania na rzecz strategicznego rozwoju miasta, związane z budową nowoczesnego zintegrowanego systemu planowania strategicznego Miasta Łodzi.

Podejmowane działania w 2013:

- Współudział w budowaniu współpracy w ramach aglomeracji łódzkiej – Prowadzenie prac związanych z przygotowaniem „Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego” – udział w pracach.
- Monitoring polityk sektorowych realizujących Strategię Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ i innych dokumentów strategicznych oraz przedsięwzięć realizowanych w ramach WPF.
- Opracowanie Raportu o Stanie Miasta i Realizacji Strategii za 2012 rok.
- Uzgodnienie stanowiska w sprawie likwidacji „gmin obwarzankowych” z JST z Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego przekazanego do Ministra Administracji i Cyfryzacji.
- Przygotowanie aplikacji w konkursie PwC i Kongresu Regionów w Świdnicy - Miasto Szans - Miast Zrównoważonego Rozwoju.
- Zdobycie dla Miasta Łodzi, z inicjatywy Biura Strategii Miasta, wyróżnienia za „Kompleksową rewitalizację Księżego Młyna i działania na rzecz zrównoważonego rozwoju”. PricewaterhouseCoopers oraz Newsweek Polska w ramach III edycji Konkursu „Miasto Szans – Miasto Zrównoważonego Rozwoju”.
- Utworzenie we współpracy z Biurem Funduszy Europejskich, listy rankingowej projektów ubiegających się o dofinansowanie z UE w nowej perspektywie finansowej 2014 – 2020. Przygotowanie informacji medialnej
- Weryfikacja zgodności wniosków o dofinansowanie z środków unijnych z celami Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+.
- Kontynuacja prac archeologicznych na dawnym poligonie wojskowym BRUS, współudział w przygotowaniu uroczystości pochówku ofiar (14.10.2013 r.) terroru nienieckiego i komunistycznego z terenu Brusa.
- Przygotowanie debaty - seminarium „Miasto przyjazne mieszkańcom, miasto zrównoważonego rozwoju”, w ramach tzw. „Społecznego monitoringu Strategii”.
- Koordynacja badań Systemu Analiz Samorządowych ZMP (koordynator miejski).
- Udział w tworzeniu uchwały o finansowaniu Jednostek Pomocniczych Miasta.
- Rating Łodzi - Standard & Poor's - koordynacja procesu i obsługa merytoryczna na potrzeby wydania ocen ratingowych Miastu.

- Współpraca z Nowym Centrum Łodzi dotycząca przygotowania porozumienia między Miastem Łódź a Rządem RP w ramach przygotowań do organizacji EXPO w Łodzi.
- Współpraca z MOPS przy tworzeniu aktualizacji obowiązującej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.
- Pomoc w 2013 r. jednostkom Urzędu w przeprowadzeniu konsultacji społecznych (m. in. konsultacje Budżetu Miasta Łodzi na rok 2014).
- Przeprowadzenie badań Jakości Życia w 2013 roku.
- Prace w sprawie powołania Łódzkiej Komisji Wspólnej ds. Funkcjonalnych Obszarów miejskich, opracowanie wniosku podpisanego przez Prezydenta Miasta Łodzi i Wojewodę Łódzkiego, złożenie go do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.
- Przygotowanie merytorycznych opinii do dokumentów programowych na poziomie krajowym (11 dokumentów) i miejskim (7 projektów dokumentów).
- Współpraca przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2014 – 2020+.
- Diagnozy i wytypowanie obszarów współpracy duopolis Łódź-Warszawa, zlecenie opracowania 2 merytorycznych opinii dot. współpracy duopolitalnej Uniwersytetowi Łódzkiemu i Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.
- Przygotowanie wniosków aplikacyjnych do konkursu 2013-2014 Mayors Challenge - Bloomberg Philantropies (Łódź jest w gronie kandydatów).
- Przygotowanie posiedzenia Komitetu Wykonawczego Stowarzyszenia Miast Autostrady Bursztynowej w Łodzi.
- Udział w pierwszym badaniu realizowanym w ramach programu „MIASTA PRZYSZŁOŚCI”. Program analityczny THINKTANK oraz RWE Polska S.A., we współpracy ze Związkiem Miast Polskich, Ministerstwem Gospodarki, Ministerstwem Administracji i Cyfryzacji oraz Urzędem Regulacji Energetyki.

Biuro ds. Partycypacji Społecznej – Działania Biura zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Biuro ds. Zarządzania Kadrami.

W roku 2013 wdrożono następujące rozwiązania poprawiające standardy funkcjonowania UMŁ:

- wprowadzono Model Kompetencyjny – narzędzie pozwalające na obiektywną i standardową ocenę kompetencji pracowniczych. Wiedza, którą pracodawca uzyskuje dzięki Modelowi służy budowaniu i wdrażaniu nowych rozwiązań pozwalających podwyższać poziom kompetencji oraz zarządzać kompetencjami u pracowników. Model ma przede wszystkim na celu:
 - określenie wymagań w stosunku do wszystkich pracowników,
 - zespolenie wszystkich narzędzi zarządzania zasobami ludzkimi,
 - okresowe diagnozowanie kompetencji wszystkich pracowników (ocena okresowa),
 - spójny rozwój kadr,

Dzięki wprowadzeniu powyższego Modelu, w Urzędzie Miasta Łodzi można realizować kompleksową politykę zarządzania kadrami. Spójne zarządzanie kadrami jest silnie powiązane z wymaganiami normy ISO, co zostało zauważone podczas audytu ISO i wskazane w pierwszej kolejności jako mocna strona Urzędu.

- Powołano Zespół ds. zakupu i wdrożenia informatycznego Systemu Zarządzania Zasobami Ludzkimi i Wynagrodzeń.
- W celu wsparcia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy zawarto z Powiatowymi Urzędami Pracy 35 porozumień na zatrudnienie osób w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych. W 2013 zatrudniono średniomiesięcznie 180 osób. Ponadto umożliwiono odbycie staży na podstawie 37 porozumień z PUP 190 osobom

oraz na podstawie 6 porozumień z Fundacją „Instytut Rozwoju Regionalnego” 6 osobom niepełnosprawnym.

- Skierowano na szkolenia indywidualne 400 pracowników oraz 216 na szkolenia grupowe.
- Biuro ds. Zarządzania Kadrami brało czynny udział w przeprowadzeniu reorganizacji polegającej na przekształceniu Administracji Nieruchomości w Administrację Zasobów Komunalnych.
- Stworzono „Przewodnik dla pracownika Urzędu Miasta Łodzi” w celu przedstawienia nowo zatrudnianym pracownikom, w sposób prosty i przejrzysty niezbędnych informacji dotyczących pracy w Urzędzie.
- Utrzymano tendencję zmniejszającą poziom zatrudnienia i efektywne wykorzystanie kadry (2010 – 2013,75 et., 2011 – 1949,125 et., 2012 – 1929,625 et.).
- W celu odnowienia kadry kontynuowano przy użyciu instrumentów finansowych zachęcanie pracowników, którzy posiadają uprawnienia emerytalne do odejścia z pracy. W wyniku tych działań z pracy odeszło 17 osób.
- Umożliwiono w 2013 r. odbycie praktyk zawodowych i studenckich 112 osobom w ramach wsparcia szkół i uczelni w rozwoju zawodowym młodych Łodzian.
- Specjalnie dla pracowników Urzędu przygotowano Program Benefit, aby docenić trud, jaki wkładają w wykonywane obowiązki służbowe. Głównym założeniem programu jest przekazanie pakietu rabatów i różnego rodzaju zniżek z przeróżnych branż, zarówno usługowych, rozrywkowych, jak też sportowych.

Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa - działania zostały opisane w Filarze Przestrzeń i środowisko.

Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów - do zadań rzecznika konsumentów należy zapewnienie konsumentom ochrony praw i interesów w indywidualnych sporach z przedsiębiorcami ze stosunków zobowiązaniowych z zakresu szeroko rozumianego prawa cywilnego.

Rzecznik konsumentów nie posiada kompetencji do władczego i jednostronnego rozstrzygania indywidualnych sporów między konsumentami i przedsiębiorcami w sposób wiążący dla stron sporu. Podstawowym instrumentem prawnym pozostającym w jego dyspozycji jest prawo do występowania do przedsiębiorców. Nieudzielenie odpowiedzi rzecznikowi jest wykroczeniem zagrożonym karą grzywny.

Realizacja zadań rzecznika konsumentów w 2013 r.:

- załatwianie spraw konsumenckich w 2013 r. odbywało się przede wszystkim w formie porad i informacji prawnych. Rzecznik osobiście w czasie dyżurów udzielił 2 219 porad i informacji prawnych. Ponadto opracował dokument pn. „*Informacja o zasadach i trybie załatwiania przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Łodzi indywidualnych spraw konsumentów*”. Został on również zamieszczony na stronie internetowej UMŁ,
- w 2013 r. odnotowano 1412 spraw, w których interwencje rzecznika (często wielokrotne) dokonywane były w trybie wystąpień do przedsiębiorców. W kilkudziesięciu przypadkach możliwe było podjęcie skutecznej interwencji bez potrzeby składania pisemnych wystąpień,
- udział rzecznika konsumentów w postępowaniu sądowym w sprawach konsumenckich - sporządzono 118 pozwów i innych pism procesowych,
- edukacja konsumencka obejmowała udzielanie porad prawnych i informacji przy załatwianiu indywidualnych spraw konsumenckich; organizacja konkursów wiedzy konsumenckiej. Zorganizowano trzy konkursy konsumenckie (XIV edycja), adresowane dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
- na stronie internetowej UMŁ umieszczona została informacja o sprawach prowadzonych przez Biuro Rzecznika, a także o zadaniach, rodzaju i formach pomocy w sprawach konsumenckich,

- rzecznik konsumentów współdziałał z innymi organami i instytucjami, których celem jest ochrona praw i interesów konsumentów takimi jak: Urząd Komunikacji Elektronicznej, Urząd Regulacji Energetyki, Rzecznik Odbiorców Paliw i Energii, Rzecznik Ubezpieczonych, Arbiter Bankowy. Współdziałanie to ma przede wszystkim formę konsultacji w kwestiach wymagających wiedzy specjalistycznej oraz przekazywania spraw konsumenckich tym organom zgodnie z ich właściwością.
- Rzecznik współdziałał również z Wojewódzkim Inspektorem Inspekcji Handlowej w Łodzi, korzystając z opinii rzeczoznawców tej instytucji przy redagowaniu wystąpień skierowanych do przedsiębiorców.

Szczególną formą współdziałania z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów był udział Rzecznika w pracach Krajowej Rady Rzeczników Konsumentów.

Oddział Bezpieczeństwa i Higieny Pracy - pracownicy Oddziału Bezpieczeństwa i Higieny Pracy realizują bieżące zadania, do których należą:

- udzielanie pomocy jednostkom organizacyjnym nadzorowanym przez samorząd przy wykonywaniu zadań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy,
- udzielanie pomocy w postępowaniu powypadkowym dotyczącym wypadków uczniów,
- współdziałanie ze społeczną inspekcją pracy oraz organizacjami związkowymi działającymi w Urzędzie przy podejmowaniu działań mających na celu przestrzeganie przepisów i zasad bhp oraz w celu podejmowanych przedsięwzięć dotyczących poprawy warunków pracy,
- współpraca z lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę medyczną nad pracownikami urzędu,
- współpraca z laboratoriami upoważnionymi do dokonywania badań czynników szkodliwych dla zdrowia lub warunków uciążliwych. Monitorowanie czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Tab. 124. Działania Oddziału BHP

Opis zadania	2011 (liczba osób)	2012 (liczba osób)	2013 (liczba osób)
Szkolenia wstępne w zakresie bhp	622	696	916
Szkolenia okresowe	289	360	276
Szkolenia pracowników z zakresu pierwszej pomocy	-	90	148
Ocena ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy w UMŁ	-	Wszystkie stanowiska	Wszystkie stanowiska
Kontrole problemowe (ilość kontroli).	36	35	48
Kontrole problemowe w zakresie bhp w komórkach organizacyjnych urzędu (liczba skontrolowanych komórek organizacyjnych)	-	2	40
Analizy roczne (stanu bhp w UMŁ; przeglądów Komisji BHP; stanu bhp w miejskich jednostkach organizacyjnych; kontroli problemowych w zakresie bhp; wypadków przy pracy w urzędzie; wypadków uczniów w miejskich placówkach oświatowych)	6	6	6
Ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy pracowników urzędu	12	19	18
Sporządzanie dokumentacji wypadków w drodze do i z pracy	23	12	24
Ustalanie okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy osób nie będących pracownikami Urzędu	2	1	-
Przeprowadzanie kontroli stanowisk pracy	-	2100	1916

Źródło: Oddział Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

Realizacja misji Straży Miejskiej opiera się na nadrzędności działań prewencyjnych, profilaktycznych, zaradczych w stosunku do działań represyjnych.

Nowe rozwiązania i jakość pracy:

- kontynuacja realizacji zarządzenia Komendanta Straży Miejskiej w sprawie ustalania zasad kontroli zarządczej;
- kontynuacja Programu Doskonalenia Zawodowego dla strażników miejskich;
- wydzielenie Sekcji Szkoleń (w ramach Referatu Kadr i Organizacji), której głównym zadaniem jest analiza potrzeb szkoleniowych oraz prowadzenie szkolenia ustawicznego strażników miejskich. Wyodrębnienie takiej komórki pozwala sprawniej identyfikować i przeprowadzać szkolenia w oparciu o zmieniające się przepisy. Dodatkowym atutem wprowadzenia Programu Doskonalenia Zawodowego są znaczne korzyści finansowe, wynikające z przeprowadzenia szkoleń we własnym zakresie dla grupy ponad 400 strażników rocznie;
- od stycznia 2013 roku w łódzkiej Straży Miejskiej zaczęła funkcjonować mapa zdarzeń. Mapa zdarzeń to narzędzie przydatne mieszkańcom Miasta. Każdy zainteresowany jest w stanie szybko i bez problemu sprawdzić, gdzie na terenie Miasta występują zdarzenia (spożywanie alkoholu, nielegalne wysypiska, zakłócanie porządku, niezachowanie ostrożności przy trzymaniu zwierząt, plakatowanie oraz graffiti). Mapa aktualizowana jest w systemie kwartalnym, do końca miesiąca następnego. Nad jej sprawnym działaniem czuwa specjalnie do tego celu powołany zespół. Podgląd mapy dostępny jest na stronie internetowej łódzkiego InterSITu oraz poprzez odnośnik na stronie internetowej Łódzkiej Straży Miejskiej www.strazmiejska.lodz.pl.

Działania Straży Miejskiej związane ze zwiększeniem bezpieczeństwa mieszkańców Śródmieścia:

- zainicjowanie akcji informacyjnej skierowanej do osób mieszkających oraz odwiedzających centralną ulicę Miasta, korzystających z lokali rozrywkowo-usługowych, której celem byłoby uświadamianie szkodliwości udzielania nieukierunkowanej pomocy osobom żebrzącym,
- czynny udział w tworzeniu lub w zmianach aktów prawa lokalnego, które mają wpływ na kształtowanie bezpieczeństwa i porządku w Mieście,
- zwiększenie liczby patroli Straży Miejskiej na terenie Śródmieścia,
- współpraca z Policją Oddziału Prewencji, co pozwoliło odciążyć ten Oddział Straży Miejskiej w zakresie działań prewencyjnych i realizowanie pełniej zadań o charakterze porządkowym,
- doposażenie Oddziału Łódź – Śródmieście w nowe środki transportu, w tym w pojazdy przeznaczone do realizacji działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- zwiększenie zasięgu monitoringu miejskiego.

Pozostałe działania Straży Miejskiej zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Zarząd Nowego Centrum Łodzi – przedmiotem działalności Zarządu NCL jest opracowywanie szczegółowych założeń i planów wykonania Programu Nowe Centrum Łodzi, koordynacja realizacji programu oraz wykonywanie powierzonych zadań związanych z jego realizacją. Działania prowadzone przez Zarząd zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura.

DEPARTAMENT FINANSÓW PUBLICZNYCH

Biuro Egzekucji Administracyjnej i Windykacji - celem działania Biura jest egzekucja publicznoprawnych należności pieniężnych, nieuregulowanych w terminie i stanowiących w znacznej mierze dochody miasta, egzekucja obowiązków

o charakterze niepieniężnym oraz windykacja sądowych tytułów wykonawczych (obejmujących należności pieniężne i obowiązki niepieniężne). Biuro jest także koordynatorem współpracy jednostek organizacyjnych z biurami informacji gospodarczych, czyli rejestrami dłużników. Umieszczanie w rejestrach dłużników zobowiązanych odbywa się w oparciu o podpisane umowy z Biurami Informacji Gospodarczych KRD, Infomonitor i ERIF.

1 stycznia w ewidencji Biura Egzekucji Administracyjnej i Windykacji było:

- 120 102 - administracyjnych tytułów wykonawczych (w trakcie egzekucji) wystawionych na kwotę należności głównej: 100 489 tys. zł;
- 2 043 - sądowe tytuły egzekucyjne (w trakcie prowadzonej windykacji) opiewających na kwotę należności głównej 26 457 zł.

W 2013 r. wpłynęło:

- 50 905 administracyjnych tytułów wykonawczych na kwotę należności głównej 79 484 tys. zł.

W trakcie roku zrealizowano (pobrano częściową gotówkę, całą należność, umorzono egzekucję, zwrócono tytuł do komórki wierzycielskiej);

- w sprawach administracyjnych: 45 449 tytułów na kwotę 23 714 tys. zł, w tym w wyniku całego wyegzekwowania zamknięto 18 854 sprawy i ściągnięto 15,79 mln zł,
- w sprawach sądowych: zrealizowano 421 tytułów na kwotę 2 722 tys. zł w tym w wyniku całkowitego wyegzekwowania zamknięto 262 sprawy i ściągnięto 2,27 mln zł,
- Biuro Egzekucji Administracyjnej i Windykacji wysłało 79 860 pism i odebrało 25 960 przesyłek.

Wprowadzone usprawnienia techniczne takie jak wdrożenie w systemie informatycznym modułu „Kancelaria” i zakup przez Wydział Informatyki urządzenia do kopertowania. Znacznie polepszyło ono jakość ostatniego etapu pracy egzekutorów, skróciło czas jej wykonywania i pozwoliło zmniejszyć liczbę osób, które zostały dzięki temu przeniesione do innych prac.

Wydział Budżetu – działania prowadzone przez Wydział zostały opisane w Fundamencie w części Gospodarka Finansowa Miasta.

Wydział Finansowy – Wydział Finansowy liczy obecnie 10 komórek wewnętrznych (134 pracowników etatowych), w 2013 roku utworzono Oddział ds. Opłaty za Gospodarowanie Odpadami, poszerzając zakres spraw realizowanych przez Wydział Finansowy

Wydział prowadzi sprawy:

- ponad 3 tys. podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości,
- ponad 37 tys. podatników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- ponad 190 tys. opodatkowanych nieruchomości osób fizycznych; blisko 180 tys. w 2012 r.,
- blisko 120 tys. użytkowników wieczystych i dzierżawców,
- ponad 5 tys. podatników w podatku od środków transportowych, prawie 9 tys. opodatkowanych pojazdów,
- przeciętnie miesięcznie 4 tys. mandatów i kar wystawianych przez Straż Miejską; około 7 tys. miesięcznie w 2012 r.,
- przyjmowanie opłaty skarbowej (z wyjątkiem spraw Wydziału Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów).

Według danych za 2013 r. liczbę decyzji i zaświadczeń wydanych przez Wydział Finansowy wyniosła 201 891, a listów i zapytań 1 300, tymczasem w 2012 roku decyzji i zaświadczeń było 191 255, wniosków 22 800, a listów i zapytań 493.

W 2013 r. poziom wykonania dochodów podatkowych w stosunku do planu wynosił odpowiednio:

- w podatku od nieruchomości – 100,31%, w 2012 r. - to 99,86% planu,
- w podatku od środków transportowych – 95,29%, w 2012 r. - 91,79%,
- w podatku rolnym – 111,93%, w 2012 r. - 111,07%,
- w podatku leśnym – 115,39%, w 2012 r. - 117,24%.

Tak duże ponadplanowe wykonanie podatków rolnego i leśnego związane było ze zmianą cen (w uproszczeniu podatek rolny to równowartość pieniężna 2,5 q żyta z hektara gospodarstw rolnych, a 5 q z pozostałych gruntów, leśny zaś stanowi równowartość pieniężną 0,220 m3 drewna z 1 hektara.)

W 2013 roku wdrożono system finansowania dotyczący utrzymania czystości i porządku w mieście w zakresie przyjmowania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami, rozliczania opłat z tego tytułu, prowadzenia postępowań i windykacji nieuregulowanych wpłat. Wymagało to utworzenia od podstaw systemu obsługi, utworzenie Oddziału ds. Opłaty za Gospodarowanie Odpadami, zakup sprzętu i wyposażenia biurowego, ogłoszenie naborów, zatrudnienie i przeszkolenie pracowników, zakup i wdrożenie nowego programu komputerowego, uruchomienie bieżącej obsługi mieszkańców w tym zakresie.

Uruchomiono front-office w zakresie spraw prowadzonych przez Wydział w budynku przy ul. Sienkiewicza 5, wykonano plan kontroli podatkowych, w wyniku których dokonano łącznego przypisu zobowiązań podatkowych w kwocie 2,05 mln zł.

W ramach nowych rozwiązań i dobrych praktyk ujednolicono procedury postępowania i wewnętrzne systemy komunikacji, a także wzory wniosków i deklaracji podatkowych dotyczących spraw prowadzonych przez Wydział, które w 2013 roku udostępnione zostały do wykorzystania za pomocą środków komunikacji elektronicznej (ePUAP).

Wydział Księgowości – prowadzi obsługę finansowo-księgową, sporządza sprawozdania budżetowe i finansowe, zajmuje się naliczaniem wynagrodzeń wraz z pochodnymi, ewidencjonuje majątek, sporządza informacje o stanie mienia komunalnego i deklaracje VAT, zapewnia obsługę Stałej Komisji Inwentaryzacyjnej UMŁ i rozlicza inwentaryzacje, współpracuje z doradcami podatkowymi w zakresie bieżącego doradztwa i na tej podstawie udziela odpowiedzi na pytania komórek organizacyjnych UMŁ związane z problematyką podatku VAT.

Wniesiono o interpretację indywidualną prawa podatkowego w zakresie odliczenia podatku VAT (wskaźnik proporcji dla UMŁ związany z wydatkami mieszanymi w sytuacji wystąpienia zdarzeń niepodlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług) i zorganizowano szkolenia dla pracowników UMŁ nt. zmian w podatku VAT obowiązujących w 2014 r.

Obsługa finansowo-księgową w zakresie wydatków budżetowych i dochodów niepodatkowych realizowanych przez komórki organizacyjne UMŁ prowadzona jest w sposób systematyczny, sprawny, terminowy oraz zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Ich rzetelność potwierdzają kontrole przeprowadzone przez instytucje zewnętrzne.

Zmiany w przepisach oraz zapewnienie sprawnej obsługi w zakresie finansowo - księgowej spowodowały konieczność wprowadzenia nowych uregulowań w przepisach wewnętrznych. Przy współpracy z Wydziałami Informatyki i Obsługi Administracyjnej podjęto wstępne działania w zakresie możliwości przeprowadzania inwentaryzacji środków trwałych będących w używaniu pracowników UMŁ, przy użyciu czytników kodów kreskowych. Wydział opracował z zastosowaniem aplikacji Excel zestaw tabel dający możliwość bieżącego śledzenia poprawności gospodarowania środkami finansowymi przez dysponentów środków publicznych w UMŁ oraz kontroli zgodności wydatkowanych środków z harmonogramem wydatków oraz zapotrzebowaniem na środki finansowe.

Ważnym elementem w poprawie jakości pracy jest tworzenie innowacyjnych rozwiązań. Pracownicy Wydziału Księgowości sformułowali założenia do nowego informatycznego programu finansowo-księgowego. Zaproponowane

innowacyjne rozwiązania w istotny sposób przyczynią się do zwiększenia efektywności pracy.

Lepsza jakość pracy wiąże się bezpośrednio z systematycznym i metodycznym podnoszeniem kwalifikacji zawodowych pracowników Wydziału w ramach szkoleń, kursów i seminariów finansowanych przez UMŁ.

DEPARTAMENT GOSPODAROWANIA MAJĄTKIEM

Wydział Majątku Miasta – we współpracy z Łódzkim Ośrodkiem Geodezji kontynuowano prace nad stworzeniem bazy ewidencji nieruchomości, które mają zostać zakończone w połowie 2014 roku. Projekt ten połączy różne programy wspomagające zarządzanie nieruchomościami (baza umów, obsługa finansowa umów, itd.).

Nadal wspierano małe i średnie przedsiębiorstwa udzielając im pomocy publicznej w formie rozłożenia należności na raty, odroczenia terminu płatności. W roku 2013 w Wydziale Majątku Miasta z tytułu należności z dzierżaw do lat trzech i wieloletnich oraz bezumownego korzystania z gruntów Miasta udzielono ulg 37 podmiotom, w tym 11 podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą na łączną kwotę 3 151 tys. zł.

Aby ułatwić zainteresowanym przegląd nieruchomości Miasta przeznaczonych do sprzedaży WMM kontynuował prace związane z uaktualnianiem istniejącej zakładki na stronie UMŁ dotyczącej ofert sprzedaży nieruchomości. W zakładce tej umieszczone zostały nieruchomości z wyznaczonym terminem przetargu, jak również nieruchomości dopiero przygotowywane do zbycia oraz takie, które z uwagi na negatywny wynik przetargu, zostały przeznaczone do zbycia w kolejnym przetargu. Strona ta w dalszym ciągu jest bardzo dobrze odbierana przez zainteresowanych nabyciem nieruchomości.

W wyniku przeprowadzonego w 2013 r. postępowania konkursowego Miasto wyłoniło nowego brokera ubezpieczeniowego – firmę Nord Partner Sp. z o.o. z siedzibą w Toruniu. Ponadto Miasto Łódź wyłoniło na lata 2014-2016 ubezpieczycieli w obszarach:

- ubezpieczenie majątku Miasta i odpowiedzialności cywilnej,
- ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą,
- ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków członków Ochotniczych Straży Pożarnych i Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych,
- ubezpieczenia komunikacyjne.

Dzięki nowatorskiej negocjacyjnej procedurze wyboru ubezpieczyciela, malej szkodowości w ostatnim okresie, a także z uwagi na sytuację na rynku ubezpieczeniowym udało się zaoszczędzić 3,5 mln zł roczne na polisach.

W 2013 r. Miasto Łódź uzyskało od Ubezpieczyciela wysoki fundusz prewencyjny w wysokości 400 000 zł. Środki zostały przekazane 11 jednostkom (placówkom oświatowym, Miejskiemu Zespołowi Żłobków oraz Schronisku dla Zwierząt).

W roku 2013 podpisano umowy zapewniające ochronę ubezpieczeniową Miastu na lata 2014-2016.

Wydział Prawo do Nieruchomości

- W 2012 r. zaktualizowane zostały opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego dla około 1 600 nieruchomości, co pozwoliło osiągnąć dochód w wysokości 43,3 mln zł. W 2013 roku zaktualizowano 325 nieruchomości, wysłano 10 tys. wypowiedzeń, proponując opłaty w nowej wysokości. Zaplanowano 47,5 mln zł dochodu z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, a uzyskano 48,8 mln zł.
- W 2013 r. sprzedano 4 132 lokali mieszkalnych, w tym 3 domy jednorodzinne na rzecz ich najemców oraz 52 lokale użytkowe (w 2012 r. 1979 lokali mieszkalnych i 34 lokale użytkowe). Pozwoliło to na osiągnięcie 62,45 mln zł dochodu (w 2012 r. 36,9 mln zł). Ze sprzedażą lokali związany jest ustawowy obowiązek żądania zwrotu bonifikaty w przypadku

zbycia lokalu nabytego z bonifikatą od Miasta przed upływem 5 lat (za wyjątkiem wyłączeń ustawowych). W 2013 r. z tytułu zwrotu bonifikat do budżetu wpłynął 1 mln zł (w 2012 r. - 906,8 tys. zł.).

- W ramach programu „Mia100 Kamienic” w trybie zamiany nabyte zostały 2 lokale mieszkalne (Traugutta 17 lokale 3 i 4) o wartości 471 tys. zł. Akademia Sztuk Pięknych, w drodze darowizny, przekazała Miastu działkę nr 91/2 na Księżym Młynie umożliwiając budowę szlaku pieszo-rowerowego „Koci Szlak”. W ramach odkupu uzyskano tytuł własności do nieruchomości położonej przy ul. Targowej 1/3, na terenie EC1 o powierzchni 0,7067 ha. Kontynuowano proces nabywania nieruchomości pod rozbudowę Portu Lotniczego im. Władysława Reymonta, łącznie Miasto nabyło 0,3 ha o wartości 400 tys. zł.
- W 2013 roku dokonywano zamian i regulacji stanów prawnych nieruchomości znajdujących się we władaniu spółdzielni mieszkaniowych (SM Piaski, SM Polesie, SM Retkinia-Południe). Pozyskano nieruchomości o powierzchni 1,2 ha, za inne nieruchomości gminne.
- Prowadzono 90 spraw związanych z ustaleniem odszkodowań za nieruchomości, które stały się własnością Miasta na podstawie ustawy o szczególnych zasadach inwestycji drogowych.
- Prowadzone były również sprawy związane z nabywaniem na rzecz Miasta nieruchomości zajętych pod drogi publiczne. Rozpatrzone 354 wnioski o wydanie uzgodnień podziemnej infrastruktury technicznej, wydano 209 pozytywnych uzgodnień i 5 odmownych (w 2012 r. 354 wnioski, decyzje pozytywne 221).
- W 2013 roku 54 sprawy dotyczyły ustanowienia służebności gruntowej, a 123 służebności przesyłu; podpisano 34 umowy służebności przesyłu na 3,26 mln zł i 9 umów służebności gruntowej na 255 tys. zł łącznie. Wydano 17 decyzji przekazujących nieruchomości w trwałe zarząd (9 żłobkom, 3 szkołom podstawowym, 2 domom pomocy społecznej, po jednym gimnazjum, miejskiemu ośrodkowi socjoterapii, Zespołowi Szkół Integracyjnych). Nieodpłatnie przekazano nieruchomości miejskim instytucjom kultury (EC1 Łódź Miasto Kultury i Muzeum Miasta Łodzi) i miejskim jednostkom służby zdrowia (III i IV Szpital Miejski i Miejskie Centrum Zdrowia Publicznego im. Rafała Chylińskiego). Z tytułu trwałego zarządu i użytkowania nieruchomości osiągnięto łączny dochód 350 tys. zł.
- Zlecono opracowanie 2 090 operatów szacunkowych, z wyłączeniem lokali mieszkalnych w domach wielorodzinnych powyżej 10 lokali. W ramach postępowań związanych z porządkowaniem i regulowaniem stanów prawnych nieruchomości zlecono 441 odpowiednich opracowań geodezyjnych.
- Za nieruchomości zajęte pod drogi i przejęte na rzecz Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego w 2012 r. wypłacono 408,44 tys. zł tytułem odszkodowań.
- W 2013 r. przeprowadzono prace inwentaryzacyjne służące pozyskaniu (z mocy prawa) nieruchomości na rzecz Miasta. Polegały one na sporządzeniu kart inwentaryzacyjnych (470), przekazaniu Wojewodzie Łódzkiemu opracowań inwentaryzacyjnych (555). Powierzchnia skomunalizowanych nieruchomości Skarbu Państwa wyniosła 238,5 ha.

Kontynuowano postępowania cywilnoprawne lub administracyjne, użytkownicy wieczyści stali się właścicielami nieruchomości gruntowych. W gronie uprawnionych do skorzystania z przekształcenia znaleźli się praktycznie wszyscy użytkownicy wieczyści, także osoby prawne.

W trybie cywilnoprawnym na terenach spółdzielczych właścicielami gruntów zostało 9 spółdzielni i osoby fizyczne, które wcześniej uzyskały własność lokali od tych spółdzielni. Przedmiotem sprzedaży były grunty o powierzchni 4,1413 ha. W 2012 roku w tym trybie właścicielami zostało 10 spółdzielni mieszkaniowych i ich członkowie, którzy uzyskali uwłaszczone lokale mieszkalne i grunty o powierzchni 14,1 ha.

W trybie administracyjnym w 2013 roku właścicielami gruntu zostało:

- 7 spółdzielni mieszkaniowych i ich członkowie z uwłaszczonej lokalami mieszkalnymi przez spółdzielnie, grunty o powierzchni 45 145 m² (w 2012 r. - 7 spółdzielni i ich członkowie, grunty o powierzchni 75 991 m²),

- osoby fizyczne w 75 wspólnotach mieszkaniowych i garażowych, które wcześniej uzyskały własność lokali od deweloperów, zakładów pracy lub od Miasta, przedmiotem przekształcenia były grunty o powierzchni 41 413 m² (w 2012 r. dotyczyło to osób fizycznych w 66 wspólnotach mieszkaniowych i garażowych oraz gruntów o powierzchni 72 820 m²);
- osoby fizyczne, w przypadku 110 nieruchomości jednorodzinnych, grunty o powierzchni 51 253 m² (w 2012 roku dotyczyło to 408 nieruchomości jednorodzinnych i 179 615 m² gruntu),
- osoby prawne i fizyczne, w przypadku 44 nieruchomości gospodarczych, grunty o powierzchni 27 072 m² (w 2012 roku właściciele znalazło 33 nieruchomości gospodarczych, o powierzchni 239 309 m²).

Łącznie przedmiotem sprzedaży i przekształcenia były grunty o powierzchni 71,7686 ha, wobec 68,7090 ha w 2012 roku.

Jednym z istotniejszych zadań Wydziału jest porządkowanie i regulowanie stanów prawnych nieruchomości. Jest to proces ciągły i coraz trudniejszy, z uwagi na fakt, iż pozostałe do uporządkowania sytuacje są skomplikowane i niejednokrotnie brakuje jakiegokolwiek dokumentacji pozwalającej na podjęcie właściwych czynności. Pomimo tych problemów, do Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w XVI Wydziale Ksiąg Wieczystych złożono 3 918 wniosków.

Tab. 125. Wnioski o ujawnienie tytułów własności

Ilość złożonych wniosków o ujawnienie tytułów własności na rzecz	2011	2012	2013
Skarbu Państwa	454	387	177
Gminy Łódź	1 664	1 186	2 850
Powiatu	111	116	227
Razem	2 229	1 689	3 918

Źródło: Wydział Prawo do Nieruchomości

Najważniejsze efekty:

- rozpoczęcie regulowania stanu prawnego urządzeń infrastruktury stanowiącej własność Łódzkiej Spółki Infrastrukturalnej na gruntach gminnych,
- wykonanie kompleksowej analizy wszystkich nieruchomości na terenie Śródmieścia i podjęcie stosownych działań zmierzających do uregulowania ich stanów,
- **przejęcie w drodze** na rzecz Skarbu Państwa nieruchomości położonej przy ul. Wierzbowej 38, na podstawie przepisów Kodeksu Napoleona,
- ujawniono w księgach wieczystych tytuły własności do nieruchomości przejętych na cele związane z budową i modernizacją dróg i autostrad („Trasa-Górna”, autostrada A1, Pabianicka, Inflancka, Składowa, Węglowa).
- ostatecznie uregulowano stan prawny działek położonych na terenie Klubu Sportowego „Orzeł” i większości terenu zajętego przez Uniwersytet Medyczny w Łodzi przy ul. 6-go Sierpnia,
- w wielu sprawach dotyczących nieruchomości (ul. Kilińskiego 41, Kruczej 6, Piotrkowskiej 34, Postępowej 60, Postępowej 58), udało się obronić tytuł własności Skarbu Państwa,
- pozyskano obszerne dokumenty w sprawach dotyczących nieruchomości przy ul. Jaracza 6, Piotrkowskiej 86, Piotrkowskiej 17, Żwirki 5/Kościuszki 121, Traugutta 27/Kilińskiego 75, Sterlinga 2/4, Wigury 18, Kilińskiego 117, Gdańskiej 14, które będą podstawą obrony w postępowaniach prowadzonych przed sądami cywilnymi o zasiedzenie,
- w zakresie pozyskania tytułu Skarbu Państwa do nieruchomości w oparciu o tzw. „układy indemnizacyjne”. W tym celu wystąpiono do Ministra Finansów z wnioskami o wszczęcie postępowania, (nieruchomości przy ul. Wschodniej 35, Żelaznej 13, Północnej 4, Wysokiej 11, Żeromskiego 49, Zachodniej 103-109, Jaracza 38, Lipowej 55, Kilińskiego 83, Kościuszki 68/72),
- uregulowano stan prawny części nieruchomości zajętych pod drogi publiczne o powierzchni 81,0 ha.

Wydział Skarbu Państwa - gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa odbywa się w granicach wyznaczonych przez przepisy prawa. W szczególności oparte jest na przepisach ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Tab. 126. Postępowania prowadzone w latach 2012-2013

Wyszczególnienie	Sprawy załatwiane w trybie administracyjnym		Sprawy nie mające charakteru administracyjnego	
	2012	2013	2012	2013
Zarejestrowane podania i wnioski	642	7 789	3 662	12 572
Przyjęte podania i wnioski wymagające udzielenia odpowiedzi lub wydania decyzji	297	3 084	1 445	7 109
załatwionych bez zbędnej zwłoki	52	549	230	877
załatwionych nie później niż w ciągu miesiąca	110	232	388	620
załatwionych nie później niż w ciągu dwóch miesięcy	92	1 120	95	2 348
załatwionych w innym terminie	289	1 438	387	3 060
zawieszonych	43	204	0	204
Średni termin oczekiwania w miesiącach	4	4	6	6
Wydane decyzje	80	348	0	0
Wydane decyzje administracyjne	482	482	0	0
Decyzje uchylone bądź zmienione	3	6	0	0
Skargi, które wpłynęły do Wydziału	2	5	10	2

Źródło: Wydział Skarbu Państwa.

Z uwagi na fakt, że prowadzone w Wydziale działania wymagają zgromadzenia dokumentacji geodezyjno-prawnej, dokonania uzgodnień z innymi jednostkami UMŁ i służbami Wojewody, rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ, nie jest możliwe we wszystkich postępowaniach zachowanie terminów wynikających z Kodeksu Postępowania Administracyjnego. Czas rozpatrzenia sprawy wynosi od 1 miesiąca czasem do nawet 2 lat.

Tab. 127. Wydatki z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w tys. zł.

Kategoria wydatków	Wykonanie 2012	Wykonanie 2013
Zakupy	811,9	1 433
Oplaty	265,2	352
Kary	745,6	3 983

Źródło: Wydział Skarbu Państwa.

Tab. 128. Dochody związane z realizacją zadań administracji rządowej w tys. zł

Kategoria	Wykonanie 2012	Wykonanie 2013
Trwały zarząd i użytkowanie wieczyste	37 374	34 622
Najem i dzierżawa składników majątkowych	780,1	531
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	2 803,6	2 840
Odpłatne nabycie nabycia prawa własności oraz prawa użytk. wieczystego	3 583	4 027
Wpływy z usług (media)	162,7	23
Odsetki od nieterminowych wpłat i spłat	1 092,6	1 102
Różne	106	313
Ogółem	45 906	43 458

Źródło: Wydział Skarbu Państwa.

Stosownie do ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami 25% dochodu osiąganego z gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa stanowi dochód powiatu, na obszarze, którego położone są te nieruchomości. W związku z powyższym w 2012 roku do budżetu Miasta Łodzi odprowadzone zostało 11,35 mln zł,

a w 2013 r. 10,66 mln zł. Dochód Państwa wyniósł w 2012 r. 34,56 mln zł, a w 2013 r. 32,79 mln zł.

Łódzki Ośrodek Geodezji

W ramach zadań inwestycyjnych ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi, w 2013 r. Łódzki Ośrodek Geodezji realizował następujące projekty:

- utworzenie bazy nieruchomości, bazy umów i bazy księgowości niepodatkowej dla miasta Łodzi wraz z wprowadzeniem niezbędnej modyfikacji do istniejącego oprogramowania EN Ewidencja Nieruchomości, ZM Zarządzanie Mieniem i KN Księgowość Niepodatkowa, pozwalających na integrację danych. Projekt jest realizowany przy współudziale wydziałów wchodzących w skład Departamentu Gospodarowania Majątkiem oraz Wydziału Finansowego UMiŁ. W wyniku prac zostanie utworzona baza zawierająca pełną informację o zasobie nieruchomości Miasta oraz umów z nim związanych. Baza ta będzie powiązana z bazami finansowymi, co znacznie zredukuje liczbę miejsc wprowadzania danych. Zakończenie projektu planowane jest w 2014 r.;
- utworzenie jednolitego systemu informatycznego dla miejskich jednostek organizacyjnych realizujących zadania związane z zarządzaniem nieruchomościami. Powstała w wyniku projektu aplikacja będzie obsługiwała centralną bazę usytuowaną na serwerach Urzędu Miasta Łodzi, z przeznaczeniem dla wszystkich Administracji Zasobem Komunalnych. Dane z tej bazy będą wymieniane zarówno z ewidencji nieruchomości oraz Lokalowej Informacji Zarządczej (LIZ). Zakończenie projektu planowane jest w 2014 r.;
- została sporządzona wysokorozdzielcza ortofotomapa miasta o terenowej wielkości piksela 0,05 m. W związku z zachodzącymi zmianami w zakresie przestrzeni miejskiej, co dwa lata wykonywana jest aktualna ORTOFOTOMAPA. Jest ona sporządzana na podstawie zdjęć lotniczych. Stanowi jedną z warstw tematycznych Systemu Informacji o Terenie i jest szeroko wykorzystywana przez różne służby miejskie.

Ponadto Łódzki Ośrodek Geodezji kontynuował następujące przedsięwzięcia:

- budowa systemu archiwizacji Powiatowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego w ŁOG. Projekt jest realizowany od 2011 r. i będzie kontynuowany do końca 2014 r. W ramach projektu następuje przetworzenie do postaci cyfrowej dokumentów powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Po zakończeniu projekt obejmie ¼ zasobu, który powinien być zarchiwizowany.
- dokonano szeregu modyfikacji PORTALU GIS mających na celu polepszenie jakości usług wykonywanych przez Łódzki Ośrodek Geodezji, a udostępnianych przez PORTAL GIS interesantom, rzeczoznawcom majątkowym, projektantom i geodetom.
- rozwijano InterSIT - obywatelski system informacji przestrzennej w Internecie. System zawiera wiele cennych informacji o mieście.

Odnotowano rosnące zainteresowanie systemem przekładające się na systematyczny wzrost liczby odwiedzin stron z mapami.

- poszerzono zakres map tematycznych w InterSIT, obecnie są dostępne:
 - System Informacji Turystycznej,
 - Nowa Mapa Akustyczna Łodzi,
 - Mapa sieci technicznego uzbrojenia terenu (sieci główne),
 - Mapa hydrograficzna i sozologiczna Łodzi,
 - Studium i plany zagospodarowania przestrzennego,

- Mapy historyczne Łodzi (1823 – 1945),
- Mapa - Rewitalizacja Łodzi,
- Mapa - Rowerowa Łódź,
- Mapa zagrożeń ładu i porządku w Łodzi,
- Mapa „Czyste Miasto”,
- Mapa historyczna „Litzmannstadt Getto”,
- Mapa punktów darmowego dostępu do Internetu (WiFi),
- Mapa „Wybory”,
- Ponadto dodano zakładkę „Dla profesjonalistów” zawierającą m.in. mapę osnowy poziomej i wysokościowej Miasta Łodzi oraz serwisy WMS.

DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH

Wydział Edukacji – działania Wydziału opisano w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Kultury – działania Wydziału zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Sportu – działania Wydziału zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych - 27 marca 2013 r. Rada Miejska przyjęła Politykę Zdrowia dla Miasta Łodzi 2020+. Działania Wydziału zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Jednakże Wydział realizował działania naprawcze i restrukturyzacyjne w nadzorowanych przez miasto jednostkach ochrony zdrowia.

W latach 2012-2014 priorytetowym zadaniem Wydziału jest realizacja programu przekształceń miejskich zakładów opieki zdrowotnej. W 2013 r., po raz pierwszy (zgodnie z zapisami ustawy o działalności leczniczej) podmiot tworzący jest zobowiązany podjąć działania wobec tych jednostek, które zamknęły 2012 r. stratą (możliwe działania to: pokrycie ujemnego wyniku finansowego, przekształcenie w spółkę lub likwidacja jednostki).

Strategię przekształcania szpitali miejskich wyznaczają uchwały Rady Miejskiej:

- II Szpital Miejski im. L. Rydygiera zostanie przekształcony w spółkę prawa handlowego, która będzie kontynuowała dotychczas udzielane świadczenia zdrowotne. Proces przekształcania Szpitala powinien zakończyć się w drugim półroczu 2013 roku, lecz ze względu na pogarszającą się sytuację finansową jednostki termin przekształcenia jednostki został przesunięty na pierwsze półrocze 2014 r.
- III Szpital Miejski im. dr. Karola Jonschera, jako szpital „flagowy” Miasta, ma przejąć świadczenia chirurgii ogólnej od IV Szpitala Miejskiego im. dr. Henryka Jordana. 1 czerwca 2013 r. III Szpital połączono z Miejską Przychodnią „Lecznicza”. Wzmocnieniem tej strategii jest przyjęcie planu inwestycyjnego dla III SM, obejmującego budowę nowych bloków operacyjnych i przebudowę starych na potrzeby kolejnych oddziałów oraz modernizację istniejących oddziałów pod kątem dostosowania do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia. Planowany jest rozwój szpitala w kierunku zabiegowym oraz przejęcie świadczeń chirurgii ogólnej i urazowo-ortopedycznej od I Szpitala Miejskiego. W IV kwartale 2013 r. przygotowano projekt uchwały w sprawie połączenia III SM i IV SM. Decyzja Miasta o umorzeniu długu IV SM urealniła ideę połączenia jednostek. Uchwałę podjęto w styczniu 2014 roku.

Przekształcenia samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej:

- wspomniane przy przekształceniach szpitali włączenie Miejskiej Przychodni „Lecznica” w struktury III Szpitala Miejskiego im. dr. K. Jonschera;
- w listopadzie Rada Miejska przychyliła się do propozycji połączenia Miejskiej Przychodni „Dąbrowa” z Przychodnią „Tatrzańska”. Przewidywany termin faktycznego połączenia jednostek to 1 kwietnia 2014 r.

W ramach prowadzenia spraw związanych z pełnieniem przez Miasto funkcji podmiotu tworzącego nad samodzielными publicznymi zakładami opieki zdrowotnej, Wydział przygotowywał ich statuty i zmiany do statutów. Uregulowanie ich sytuacji prawnej, pozwalają na odpowiednie przygotowanie się jednostek do konkursu ofert na udzielanie świadczeń zdrowotnych w Narodowym Funduszu Zdrowia. Dokonywano również zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej podległych Miastu.

Planowane są kolejne działania konsolidacyjne:

- połączenie III Szpitala Miejskiego im. dr. K. Jonschera i IV Szpitala Miejskiego im. dr. H. Jordana planowane jest w maju 2014 r.;
- przekształcenie II Szpitala Miejskiego im. L. Rydygiera w spółkę prawa handlowego na początku II półrocza 2014 r.

Priorytetem jest:

- przygotowanie miejskich samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej do konkursu ofert, który będzie ogłoszony jesienią 2014 r. i ustali faktyczną mapę świadczeń i świadczeniodawców na lata 2015-2017. Przygotowanie będzie polegało na doinwestowaniu miejskich podmiotów w niezbędny sprzęt i aparaturę medyczną oraz zmianach organizacyjnych poprawiających punktację w rankingu oferentów. Ze względu na sytuację demograficzno-epidemiologiczną Miasto jest szczególnie zainteresowane rozwojem świadczeń na rzecz osób starszych i przewlekle chorych.
- współpraca z innymi organami, instytucjami i podmiotami na rzecz poprawy jakości ochrony zdrowia w Łodzi mająca na celu pomoc pacjentom w poruszaniu się po systemie opieki zdrowotnej oraz poprawę dostępności do kwalifikowanej kadry medycznej.

Zgodnie z zapisami zmienianej ustawy:

- podmiot tworzący w 2013 roku pokrył ujemne wyniki finansowe 2012 roku zwiększone o koszty amortyzacji jednostek wielkości 2,18 mln zł z tego:
 - IV Szpital Miejski im dr H.Jordana - 2,07 mln zł,
 - Miejska Przychodnia „Tatrzańska” - 42,7 tys. zł,
 - Miejska Przychodnia Wieloprofilowa „Śródmieście” - 74,9 tys. zł.
- nie pokrył ujemnego wyniku finansowego 2012 roku zwiększonego o koszty amortyzacji II Szpitala Miejskiego im dr L. Rydygiera o wielkości 632,7 tys. zł i na początku II półrocza 2014 roku planuje przekształcić jednostkę w spółkę prawa handlowego;
- ZOZ dla Szkół Wyższych „PALMA”, Miejska Przychodnia „Batory” i Miejskie Centrum Zdrowia Publicznego – pokryły ujemne wyniki finansowe we własnym zakresie.

Wysokość zobowiązań miejskich samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej na początku 2013 r. w stosunku do Miasta Łódź z tytułu udzielonych pożyczek wynosiła ogółem (należność główna) 19,02 mln zł z czego:

- I Szpital Miejski im dr E. Sonnenberga - 807,5 tys. zł,
- IV Szpital Miejski im dr H. Jordana – 6,22 mln zł,
- ZOZ Łódź Bałuty – 7,6 mln zł,

- ZOZ Łódź Polesie – 3,54 mln zł,
- ZOZ dla Szkół Wyższych „PaLMA” – 830,2 tys. zł.

W trakcie 2013 roku podległe Miastu jednostki dokonały spłaty części pożyczek (należność główna) otrzymanych z budżetu Miasta o wartości 7,8 mln zł z tego:

- IV Szpital Miejski im dr H. Jordana – 1,99 mln zł,
- ZOZ Łódź Bałuty - 2,29 mln zł,
- ZOZ Łódź Polesie – 3,54 mln zł.
- Miasto Łódź udzieliło I Szpitalowi Miejskiemu pożyczki w wysokości 210 tys. zł na spłatę 30% pożyczki otrzymanej z budżetu państwa za pośrednictwem BGK, na mocy ustawy z 04 września 2008 roku i tym samym jednostka uzyskała umorzenie 70% pozostałej części pożyczki tj. kwotę 490 tys. zł.

Wysokość zobowiązań miejskich samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej na koniec 2013 r. w stosunku do Miasta Łódź z tytułu udzielonych pożyczek wynosiła ogółem 11,4 mln zł (należność główna) z czego:

- I Szpital Miejski – 1,02 mln zł,
- IV Szpital Miejski – 4,23 mln zł,
- ZOZ Łódź Bałuty - 5,33 mln zł,
- ZOZ dla Szkół Wyższych „PALMA” – 830 tys. zł.

W listopadzie 2013 r. IV Szpital Miejski złożył wniosek do Prezydenta Miasta Łodzi o umorzenie pożyczek (należności głównej i odsetek) otrzymanych z budżetu Miasta Łodzi. Na podstawie oświadczenia wierzyciela o zwolnieniu z długu IV SM 14 stycznia 2014 r. nastąpiło umorzenie zobowiązań wynikających z pożyczek.

- na wniosek Miejskiej Przychodni „Batory”, której sytuacja finansowa nie pozwala na uregulowanie w terminie wszystkich zobowiązań, tut. Wydział wystąpił z wnioskiem do Skarbnika Miasta o udzielenie ww. jednostce pożyczki w wysokości 530,1 tys. zł,
- ZOZ Łódź Bałuty złożył (8.01.2014 r.) do Prezydenta Miasta za pośrednictwem Wydziału wniosek o umorzenie otrzymanych z budżetu Miasta Łodzi pożyczek w wysokości 5,33 mln zł.

W IV kwartale 2013 roku z uwagi na informacje medialne przeprowadzono kontrole doraźne dotyczące realizacji i udokumentowania wizyt patronażowych przeprowadzanych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej u dzieci w wieku od 0 do 2 m-ca życia objętych opieką położnej. Kontrolą objęto wybrane jednostki ZOZ Łódź Polesie, Miejską Przychodnię Wieloprofilową „Śródmieście”, ZOZ Łódź Bałuty, Miejską Przychodnię „Odrzańska”, Miejską Przychodnię „Tatrzańska”, które miały zawarte z ŁOWNFZ umowy na takie świadczenia. Stanowiło to 45% wszystkich miejskich samodzielnych publicznych zoz świadczących usługi zdrowotne wykonywane przez położne poz.

Przeprowadzone kontrole nie potwierdziły nieprawidłowości dot. realizacji i udokumentowania wizyt patronażowych przeprowadzanych przez położne poz, stwierdzono jedynie drobne odstępstwa od terminu pierwszych wizyt nie mające wpływu na należyte wykonywanie świadczeń zdrowotnych przez położne.

Realizacja zadań inwestycyjnych w 2013 r.:

- I Szpital Miejski im. dr E. Sonnenberga - dofinansowanie kompleksowej termomodernizacji obiektów - wydano 342,3 tys. zł:
 - w ramach zadania wykonano aktualizację projektów technicznych. Dokonano wymiany okien w budynku głównym szpitala oraz w portierni. Ułożono warstwy docieplające na ścianach budynku głównego oraz na ścianach budynku portierni wraz z tynkowaniem i malowaniem, a także na dachu obu budynków. Zamontowano konstrukcje wsporcze pod instalację solarów na dachu budynku głównego. Ułożono warstwy docieplające na budynku prosektorium.

Wykonano instalację odgromową budynku głównego i portierni oraz montaż zadaszeń nad wejściami w budynku głównym i prosektorium.

- II Szpital Miejski im. dr L. Rydygiera - poprawa warunków realizacji świadczeń medycznych – wydano 89,1 tys. zł:
 - wykonano prace remontowe polegające na wydzieleniu węzła sanitarnego zainstalowaniu wentylacji grawitacyjnej, malowaniu ścian i sufitów, zamontowaniu drzwi oraz wydzieleniu śluzy umywalkowo-fartuchowej (sala nr 204: jednostanowiskowa sala porodowa); wydzieleniu śluzy umywalkowo-fartuchowej oraz łazienki z kabiną prysznicową, wc i bidetem, zainstalowaniu wentylacji grawitacyjnej, malowaniu ścian i sufitów, zamontowaniu drzwi - salę dostosowano do funkcji rooming - in dla 2 matek i 2 noworodków (sala 302); wykonaniu 2 nowych pryszniców, wymianie wc, umywarek, położeniu glazury i terakoty (pomieszczenie nr 301 - łazienka dla pacjentek); zakupiono nowe łóżko porodowe (sala nr 204: jednostanowiskowa sala porodowa).
- III Szpital Miejski im. dr K. Jonschera - prace budowlane w obiektach szpitala – wydatkowano 2 mln zł:
 - przebudowano pawilon C dla potrzeb administracji, w ramach budowy nowego pawilonu bloków operacyjnych dokonano wyburzenia klatki schodowej, wykonano nowe biegi schodów, otynkowano ściany, wykonano montaż stolarki otworowej. W ramach robót elektrycznych zdemontowano instalację oraz ułożono nowe obwody. Roboty sanitarne obejmowały demontaż instalacji.
- III Szpital Miejski im. dr K. Jonschera – „Sfinansowanie zakupu karetki przewozowej z pełnym wyposażeniem w specjalistyczny sprzęt medyczny” - wydano 297,3 tys. zł. Karetka przewozowa z pełnym wyposażeniem w specjalistyczny sprzęt medyczny została przekazana 15.10.2013 roku. Pojazd Volkswagen Crafter posiada nosze z transporterem jezdny, krzeselko kardiologiczne, deskę ortopedyczną, nosze podbierakowe, respirator transportowy, instalację tlenową z dwiema butlami tlenowymi, instalację vacuum z ssakiem próżniowym.
- ZOZ Łódź - Polesie - poprawa bazy technicznej w budynkach przychodni - wydano 2,88 mln zł.
 - przebudowa pomieszczeń Przychodni Zdrowia nr 37 przy ul. Kusocińskiego 140 a oraz Przychodni Zdrowia nr 39 przy ul. Maratońskiej 71.
- Miejska Przychodnia „Tatrzańska” - częściowe sfinansowanie zakupu aparatu RTG - wydatkowano 40,5 tys. zł. Przekazano środki na pokrycie części rat leasingowych zakupionego sprzętu. Ponadto ze środków budżetu Miasta sfinansowano zadania inwestycyjne w Miejskim Zespole Żłobków w Łodzi:
- przebudowanie placu zabaw w Żłobku nr 7 przy ul. Szpitalnej 11 (środki z tzw. algorytmu Rady Osiedla Stary Widzew) - wydatkowano 65 tys. zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Działania MOPS opisano w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

WNIOSKI Z RAPORTU

Rok 2013 był pierwszym pełnym rokiem wdrażania Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ uchwalonej w czerwcu 2012 r. oraz powiązanych z nią polityk sektorowych opracowanych również w 2012 roku.

Ostatnim elementem wdrażania planowania strategicznego w Łodzi było zbudowanie systemu monitorowania efektywności wdrażania oraz realizacji zapisów zawartych w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”. System taki funkcjonuje w Urzędzie Miasta Łodzi od początku 2013 r.

W ramach tej części wdrażania systemu:

- określono tzw. dokumenty programowe (polityki sektorowe i ważne dokumenty programowe o znaczeniu strategicznym dla miasta realizujące zapisy „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”);
- wprowadzono system półrocznego monitorowania realizacji dokumentów programowych;
- zdefiniowano odpowiedzialności za realizację poszczególnych celów operacyjnych;
- określono makroindukatory pozwalające na monitoring globalnego postępu wdrażania strategii w cyklu rocznym;
- powołano Koordynatora Wdrażania Strategii, odpowiedzialnego za koordynację postępu realizacji zadań określonych w celach strategicznych oraz stałą weryfikację osiągania wskaźników realizacji;
- wprowadzono procedurę opracowywania corocznego wykazu zadań budżetowych o charakterze priorytetowym dla rozwoju tzw. Wykaz Zadań Priorytetowych łączącą coroczną procedurę przygotowania budżetu z realizacją strategii i polityk sektorowych;
- wprowadzono procedurę przygotowywania corocznego opracowania – raportu o stanie miasta z informacją o realizacji strategii.

Jednym z najważniejszych celów Łodzi jest wykorzystanie szans związanych z infrastrukturą komunikacyjną łączącą Łódź z europejskimi szlakami transportowymi (TEN-T, Rail Baltica) oraz systemem sprawnego wewnętrznego transportu publicznego w ramach miasta, regionu i kraju. Łódź położona jest na skrzyżowaniu budowanych autostrad A1 i A2, drogi ekspresowej S8 oraz zachodniej obwodnicy S14. Modernizacja i budowa dróg pozwala na przejazd z Łodzi do Warszawy w czasie 1,5 godziny, a do Berlina w ciągu 4 godzin.

Priorytetem jest zapewnienie wysokiej dostępności do tegoż pierścienia autostrad i dróg szybkiego ruchu wokół Łodzi, który umożliwi konkurencyjną działalność inwestycyjną oraz budowa nowoczesnego multimodalnego węzła transportu pasażerskiego z podziemnym dworcem Łódź Fabryczna - sercem Nowego Centrum Łodzi.

Dzięki centralnemu położeniu, bogatemu zapleczu akademickiemu (prawie 100 tys. studentów w mieście), atrakcyjnym kosztom prowadzenia biznesu, konkurencyjnym kosztom najmu powierzchni biurowych i magazynowych, wyjątkowo dobremu klimatowi biznesowemu, dobrze wykształconej kadrze, a także bliskości stolicy, Łódź staje się liczącym się centrum biznesowym w Polsce. Priorytetowe dla rozwoju gospodarczego Łodzi są nowoczesne branże, takie jak: sektor usług biznesowych (BPO i IT), logistyka, produkcja AGD i przemysł elektroniczny, a także biotechnologia i produkcja gier komputerowych.

O sukcesie prowadzonych działań świadczą nagrody i wyróżnienia przyznawane przez środowiska biznesowe w Polsce. Największa liczba zrealizowanych projektów w branży outsourcingu pozwoliła miastu na zdobycie prestiżowej nagrody przyznawanej przez Fundację Pro Progressio w kategorii City Outsourcing Star 2013. W ubiegłym roku łódzkie firmy realizowały ok. 15 projektów typu BPO/SSC/R&D/KPO/ITO. Cieszy fakt, że Łódź wymieniana jest na arenie międzynarodowej jako jeden z głównych partnerów biznesowych. Opinie tę podzieliło ponad 400 gości – specjalistów branży BPO/IT, którzy zostali zaproszeni do Łodzi na IV Konferencję Związku Liderów Usług Biznesowych (ABSL). Wybór Łodzi na gospodarza największej konferencji branży outsourcingowej w Europie Środkowo - Wschodniej zapewniał stworzenie najwłaściwszej platformy networkingowej, pozwalającej na integrację liderów największych globalnych firm.

W kontekście skutków trwającego spowolnienia gospodarczego zatrudnienie w Łodzi nie uległo od ubiegłego roku

znaczącej zmianie i wyniosło w 2013 r. 114,8 tys. osób, a stopa bezrobocia na koniec grudnia - 12,3% i była niższa o 1,1 punktu procentowego od stopy bezrobocia w kraju oraz o 1,8 od stopy bezrobocia w województwie (w 2012 r. różnica ta wynosiła 1,9), chociaż nadal jest wyższa od występującej w miastach konkurencyjnych.

Jednym z największych wyzwań Łodzi jest odwrócenie negatywnych trendów demograficznych. Według stanu na koniec września 2013 r. Łódź liczyła 714,2 tys. mieszkańców. Oznacza to, iż w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpiło zmniejszenie liczby mieszkańców o 6,6 tys. osób, tj. o 0,9%. Mimo tych trendów ludność Łodzi stanowi 28,4% populacji województwa łódzkiego i 65% ogółu ludności Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego obejmującego obszar Łodzi i czterech otaczających ją powiatów. Metropolia Łódź to trzecie pod względem liczby mieszkańców i jednocześnie jedno spośród kilku najważniejszych (obok Warszawy, Krakowa, Wrocławia, Poznania, Gdańska i Katowic) ośrodków gospodarczych w Polsce.

Z kompleksowych badań przeprowadzonych na zamówienie Urzędu Miasta Łodzi wynika, że w Łodzi, systematyczny ubytek liczby ludności notowany od końca lat 80. XX wieku wywołany jest przede wszystkim ujemnym przyrostem naturalnym (najszybsze w skali Polski tempo starzenia się ludności i znaczna nadwyżka zgonów nad urodzeniami), a dopiero w drugiej kolejności – migracją mieszkańców poza miasto (głównie na tereny aglomeracji łódzkiej).

Aby zminimalizować odpływ ludzi z miasta, władze Łodzi starają się podnieść jakość życia w mieście, uczynić je atrakcyjnymi dla dotychczasowych i nowych, zwłaszcza młodych mieszkańców w stopniu co najmniej konkurencyjnym wobec innych polskich obszarów metropolitalnych. Nadzieję budzi występujące w tym roku obniżenie salda migracji o 0,1% z -2,3 do -2,2. Dotychczas poczynione działania zaczynają przełamywać negatywne schematy. Odnotowuje się pozytywną tendencję dotyczącą młodych osób w wieku produkcyjnym wiążących swoją przyszłość z miastem. W Łodzi dzięki migracji przybywa osób w wieku 20-29 lat. Każdego roku w tej grupie wiekowej notujemy przyrost o około 500 osób (per saldo).

Uchwalona w 2012 r. Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ zakłada między innymi realizację projektów rewitalizacyjnych, służących stworzeniu wysokiej jakości przestrzeni publicznych, opartych na sukcesywnym wdrażaniu koncepcji rozwoju miasta „do wewnątrz”. Otworzy to centrum Łodzi na gości i mieszkańców oraz doskonale skomunikuje miasto i aglomerację z regionem i resztą kraju, co wyznaczy nowe standardy życia w mieście i wokół Łodzi.

Równolegle z inwestycjami w infrastrukturę drogową prowadzone są inwestycje poprawiające jakość życia i jakość tkanki urbanistycznej miasta, atrakcyjność, warunki ekologiczne i estetykę łódzkiej zabudowy – kompleksowe inwestycje rewitalizacyjne. Przedsięwzięciem o szczególnym znaczeniu dla rozwoju miasta, regionu i kraju jest **projekt Nowe Centrum Łodzi (NCL)**, obejmujący powierzchnię około 100 ha w samym centrum miasta. Miasto zwiększa atrakcyjność centralnych obszarów poprzez odbudowę historycznej tkanki miejskiej przy nadawaniu jej nowych funkcji. Przyjęte strategia przestrzennego rozwoju miasta do wewnątrz, wraz z polityką mieszkaniową, wyposażone są w instrumenty umożliwiające szybką poprawę stanu mieszkalnictwa, zasobu komunalnego i przestrzeni publicznych, przy wykorzystaniu zewnętrznych funduszy pomocowych i formuły partnerstwa publiczno-prywatnego, wspierając zintegrowaną i kompleksową rewitalizację centralnych dzielnic Łodzi. W ramach tych działań realizowany jest **program „Mia100 Kamienic”** obejmujący poprawę estetyki przestrzeni miejskiej i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa oraz poprawę jakości życia mieszkańców poprzez kompleksowe remonty kamienic z XIX i początku XX wieku oraz zmianę struktury ich najemców.

Zgodnie z zapowiedzią premiera, rząd polski zdecydował o uwolnieniu ze środków europejskich 25 mld zł na Narodowy Program Rewitalizacji, który ma uchronić przed degradacją centra polskich miast. Łódź jest miejscem startu tej inicjatywy i miastem, w którym będą realizowane pilotażowe programy w zakresie kompleksowej rewitalizacji. Premier po rozpatrzeniu wniosku zgłoszonego przez Miasto ogłosił również oficjalną kandydaturę Łodzi jako miasta ubiegającego się o organizację tzw. INTERNATIONAL EXPO w 2022 r.- wystawy tematycznej, dotyczącej kompleksowej rewitalizacji obszarów miejskich. Wystawa EXPO jest wielką szansą dla Łodzi na pozyskanie nowoczesnych inwestycji i pobudzenie

gospodarcze. EXPO w Łodzi to promocja Polski i Łodzi na arenie międzynarodowej, to inwestycje i nowe miejsca pracy, to potencjalne dodatkowe wpływy do budżetu miasta, regionu i kraju oraz miliony gości z całego świata, przekładające się na ożywienie społeczno-gospodarcze i wzrost PKB. Przygotowanie EXPO będzie wiązać się z procesem rewitalizacji wskazanego obszaru. Niezwykle istotne jest też, że EXPO się skończy, a cała infrastruktura związana bezpośrednio i pośrednio z tym wydarzeniem pozostanie w Łodzi.

Miasto staje się również polskim liderem we wdrażaniu mechanizmów partycypacji obywatelskiej. W ubiegłym roku odbyło się pierwsze głosowanie w ramach budżetu obywatelskiego. Prawie 130 tys. mieszkańców (najwięcej w Polsce) spośród 759 wniosków poddanych pod głosowanie, bezpośrednio wybrało zadania do realizacji w 2014 r. na kwotę 20 mln zł, którą następnie zwiększono do 30 mln zł.

Urząd Miasta Łodzi, chcąc poznać potrzeby mieszkańców oraz monitorować realizację Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+, prowadzi cykliczne badania jakości życia w Łodzi. Analiza przeprowadzona w 2013 r. pokazuje, iż ogólna ocena życia w mieście utrzymuje się na podobnym poziomie co w roku poprzednim. W 2013 roku 28% respondentów deklaruowało pozytywne oceny Łodzi, jako miejsca do życia, a 24% negatywne.

W niewielkim stopniu poprawiła się ocena niektórych dziedzin, za które odpowiedzialny jest samorząd. Największa pozytywna zmiana nastąpiła w ocenie czystości i estetyki miasta, edukacji, bezpieczeństwa, przeciwdziałania bezrobociu i wsparcia przedsiębiorczości, transportu i komunikacji. Pogorszenie oceny odnotowano natomiast w obszarze usług komunalnych, co można wiązać z wprowadzaniem „ustawy śmieciowej”. Na podobnym poziomie jak w 2012 r. utrzymały się oceny gospodarki mieszkaniowej, służby zdrowia i pomocy społecznej.

W 2013 r. najważniejszymi działaniami i ich rezultatami realizującymi cele Strategii były:

Filar Gospodarka i infrastruktura - Łódź otwarta na świat - wzrost poziomu życia mieszkańców Łodzi dzięki pełnemu gospodarczemu wykorzystaniu potencjału infrastrukturalnego związanego z centralnym położeniem na mapie regionu, Polski i Europy.

- Zakończono pierwszy główny etap robót ziemnych obejmujący wykonanie ścian szczelinowych oraz płyty stropowej na poziomie – 8,0 m na terenie dworca kolejowego Łódź Fabryczna oraz rozpoczęto budowę tunelu kolejowego do dworca Łódź-Fabryczna.
- W listopadzie 2013 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn. „Węzeł Multimodalny przy Dworcu Łódź Fabryczna” obejmującego min. budowę przystanków autobusów miejskich (na poziomie 0,00 m) oraz przystanków autobusów regionalnych i dalekobieżnych (na poziomie - 8,0 m), budowę i modernizację 1,4 km linii tramwajowych, budowę parkingów Park&Ride.
- Przygotowano do zbycia teren w Nowym Centrum Łodzi. W wyniku przeprowadzenia pisemnego przetargu nieograniczonego wyłoniono nabywcę – LDZ Brama Sp. z o.o. Podpisano przedwstępną umowę sprzedaży (zaliczka 25% z 40 mln zł). Na sprzedanym terenie powstanie reprezentacyjny budynek – tzw. Brama Miasta.
- Rozpoczęto realizację projektu „Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego” finansowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego ze środków PO Pomoc techniczna, którego efektem będzie opracowanie Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, podstawy do realizacji wspólnych projektów w nowej perspektywie UE przez jst obszaru, zwłaszcza w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. W projekcie biorą udział 24 samorządy.
- Kontynuowany jest program inwestycyjny „Rozbudowa Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta”. Na koniec 2013 r. całokształtowy stopień wykonania rzeczowego programu wyniósł 70%. W roku 2013 r. zakończono rzeczową

realizację projektu pn. Rozbudowa Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta, współfinansowanego w ramach RPO WŁ na lata 2007-2013. Z tego tytułu Spółka otrzymała łącznie 88,6 mln zł dofinansowania.

- Podpisano aneks do umowy dotyczącej wsparcia projektu BioNanoPark, na mocy którego nastąpi jego kolejne rozszerzenie o zadanie BioNanoPark+. Tym samym łódzki Technopark rozpoczął prace, których efektem będzie stworzenie unikatowego w skali Europy kompleksu 6 nowych laboratoriów działających w obszarze bio- i nanotechnologii oraz medycyny.
- W 2013 r. wydano 19 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, inwestorzy zadeklarowali utworzenie ok. 1 tys. nowych miejsc pracy.
- Łódź Film Commission wsparła około 25 projektów (3 z nich to koprodukcje międzynarodowe), w tym 9 filmów fabularnych i 5 dokumentalnych, a także teledyski, programy telewizyjne, reklamy komercyjne i społeczne oraz inne projekty audiowizualne.
- Łódź otrzymała dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej (Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013) na projekt „Łódzkie Przyjazne Filmowcom”.
- W 2013 roku w hali Atlas Arena odbyło się 59 imprez, na które złożyło się 66 dni imprezowych. Liczba widzów biorąca udział w organizowanych wydarzeniach wyniosła ponad 420 tys.
- Centrum Informacji Turystycznej zostało laureatem konkursu Polskiej Organizacji Turystycznej na „Najlepsze Centrum Informacji Turystycznej w Polsce”.

Filar Społeczeństwo i Kultura - Łódź aktywna, ucząca się i twórcza – wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego dzięki rozwojowi edukacji, wzmocnieniu aktywności mieszkańców i zwiększeniu poziomu partycypacji społecznej.

- W pierwszej edycji budżetu obywatelskiego, w której mieszkańcy bezpośrednio wybierali projekty do realizacji w 2014 r., zgłoszono 908 wniosków, z tego po weryfikacji pod głosowanie zostało ostatecznie poddanych 759. W głosowaniu wzięło udział ogółem 129 008 osób. Na pierwszą edycję budżetu obywatelskiego zarezerwowano kwotę 20 mln zł, którą następnie zwiększono do 30 mln zł.
- Miasto utrzymało certyfikat Zdrowego Miasta (jako jedyne polskie miasto nieprzerwanie od 1993 roku).
- Rozpoczęła się realizacja programu Łódzkiej Karty Dużej Rodziny - systemu zniżek dla rodzin 3+. Do końca roku w Programie wzięło udział 1779 rodzin. Program „Łódzkiej Karty Dużej Rodziny” został zauważony i doceniony przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, który wyraził zadowolenie z podjęcia tej inicjatywy na rzecz rodzin przez samorząd Miasta Łodzi.
- Wrosła liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym z 16 413 w 2012 r. do 17 259 w 2014 r.
- Konturowano realizację programu „Aktywizacja 60+”. W 2013 r. w ramach działań prowadzonych na rzecz łódzkich seniorów min. rozpoczęty został program pn. „Miejska Karta Seniora” (seniorzy mogą korzystać z ulg, zniżek, promocji i ofert, które są przygotowane dla nich przez instytucje oraz firmy), konturowano także działanie Dzielnicowych Centrów Aktywnego Seniora oraz Miejskiej Rady Seniorów.
- Miasto zdobyło nagrody za działania na rzecz osób niepełnosprawnych: „Samorząd Równych Szans 2013”, „Staż w administracji publicznej wsparciem aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz budowaniem pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych na rynku pracy”, „Uwolnić Motyla”.
- Zakończono zarówno pod względem merytorycznym, jak i finansowym realizację projektu „Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami”.

- Dzięki przekazanemu wsparciu dla klubów sportowych udało się Łodzi utrzymać VIII miejsce w Systemie Sportu Młodzieżowego.
- Realizacja w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2013, wiodącego działania pn. „Trener Osiedlowy”, w którego ramach na obiektach sportowych przy łódzkich placówkach edukacyjnych, pod opieką trenerów osiedlowych, przeprowadzone zostały zajęcia sportowo-rekreacyjne dla dzieci i młodzieży.
- Zakończono modernizację obiektu sportowego przy ul. Żeromskiego 117, użytkowanego przez Miejski Klub Tenisowy w Łodzi.
- Wprowadzono Elektroniczny Generator Wniosków, narzędzie ułatwiające łódzkim organizacjom pozarządowym aplikowanie o środki z budżetu Miasta Łodzi.
- Zorganizowano ogólnopolski wydarzenie „Rok Tuwima” koordynowane przez Dom Literatury w Łodzi
- Powołano Międzysektorowy Program Edukacji Kulturalnej. W ramach prowadzonych działań został powołany zespół roboczy obejmujący przedstawicieli: miejskich instytucji kultury, szkół, placówek edukacji pozaszkolnej, Wydziału Edukacji UMŁ, Kuratorium Oświaty w Łodzi. Podstawowym założeniem projektu jest zbudowanie zintegrowanego systemu współpracy.
- Wzmocniono współpracę ze szkołami i uczelniami artystycznymi - aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej: nawiązanie współpracy z Biurem Rozwoju Przedsiębiorczości i programem „Młodzi w Łodzi”, zainicjowanie projektu partnerskiego - konkursu „Studenci dla Łodzi - kreujemy lokalnie”. Celem Konkursu było podniesienie kompetencji kulturowych i społecznych mieszkańców Miasta poprzez zwiększenie uczestnictwa w życiu środowiska lokalnego, wzmocnienie współpracy Urzędu Miasta Łodzi z łódzkimi uczelniami wyższymi (także artystycznymi) oraz aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej.
- Kontynuowano program „Lokale dla Kreatywnych”

Filar: Przestrzeń i środowisko, Łódź atrakcyjna, bezpieczna i zdrowa – poprawa jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego.

- W ramach Programu „Mia100 Kamienic” w 2013 r. rozpoczęto remonty w 31 nieruchomościach, zakończono remonty w 5, na które składa się 11 budynków mieszkalnych. W ramach wydatków niewygasających do czerwca 2014 r. wyremontowanych zostanie kolejnych 5 nieruchomości (11 budynków mieszkalnych), a w 2014 r. planowane jest zakończenie 21 rozpoczętych remontów.
- Podjęto działania w kierunku przygotowania procesu rewitalizacji kwartałów ścisłej zabudowy miejskiej w strefie wielkomiejskiej Łodzi w ramach przygotowania do nowej perspektywy finansowej (wytypowano kwartały zabudowy śródmiejskiej podlegające przyszłej rewitalizacji, przeprowadzono analizy i opracowano mapy kwartałów, opracowano karty kwartałów zawierające analizę stanu własności nieruchomości w ramach kwartału wraz z planowanymi działaniami inwestycyjnymi),
- Rozpoczęto prace nad objęciem nieruchomości Miasta Łodzi położonej przy skrzyżowaniu Rydz-Śmigłego/Piłsudskiego Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną.
- Przekazano w formie darowizny 2 zabytkowe nieruchomości: Księży Młyn 13/15 (dawna szkoła elementarna K. Scheiblera) – na rzecz PWSSP w Łodzi oraz Północna b. nr (dawna pętla tramwajów podmiejskich) – na rzecz Izby Architektów RP. Celem darowizn jest rewitalizacja, ochrona i opieka nad zabytkowymi nieruchomościami.
- W 2013 r. wdrożono przepisy lokalne w zakresie sprzedaży udziałów Miasta w nieruchomościach, bez względu

na wielkość udziału, co stworzyło współwłaścicielom możliwość nabycia miejskich udziałów w drodze bezprzetargowej. Spowodowało to większe zainteresowanie nabyciem udziałów Miasta. W 2013 r. podpisano 15 umów na sprzedaż udziałów za łączną kwotę 2,9 mln zł.

- Z sukcesem przeprowadzono konkurs na modernizację podwórek przy budynkach wspólnot mieszkaniowych w ramach Programu „Zielone Podwórka” – zrealizowano 10 projektów.
- Kontynuowano przebudowę ul. Piotrkowskiej, która ma się zakończyć w 2014 r. W ramach poprawiania stanu czystości Piotrkowskiej w okresie od maja do października został utworzony Rejon Piotrkowska i Centrum obsługiwany przez Łódzki Zakład Usług Komunalnych
- Przystąpiono do aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi” w celu dostosowania go do obowiązującej Strategii Przestrzennego Rozwoju Łodzi 2020+ (rozwoju miasta „do wewnątrz”) oraz wprowadzenie niezbędnych zmian w układzie komunikacyjnym miasta.
- Kontynuowano prace nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. W 2013 r. Rada Miejska w Łodzi uchwaliła 4 plany, w wyniku czego wzrosło pokrycie miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego o 2,25%, z 5,4% do 7,65% powierzchni miasta. Kontynuowane były prace nad 52 projektami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 7318 ha, stanowiącej 24,96% obszaru miasta.
- Opracowano Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Łodzi na lata 2013-2018.
- Zrealizowano inwestycje i działania w zakresie utrzymania i rozwoju terenów zieleni urządzonej (parki, zieleńce, tereny MOSiR) na kwotę 12,7 mln zł, a w ramach bieżącego utrzymania zieleni na terenie dróg publicznych, wewnętrznych i na terenach niezabudowanych zrealizowano prace na kwotę 2,26 mln zł brutto. Efektem podjętych działań było zapewnienie bezpieczeństwa oraz poprawa estetyki miasta, poprzez utrzymywanie na właściwym poziomie istniejących terenów zieleni, ich rekultywacja, odtwarzanie nasadzeń oraz tworzenie nowych terenów zieleni. Przedsięwzięcia miały na celu wzrost atrakcyjności miasta, ze szczególnym uwzględnieniem jego centralnej części. Wprowadzono również monitoring realizacji zadań, poprzez stworzenie internetowego rejestru spraw.
- Na terenie łódzkich parków i zieleńców Zarząd Zieleni Miejskiej realizował projekt Zielona Łódź. Obejmował on wszelkie działania promujące tereny zielone Łodzi, a w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie. Celem Zielonej Łodzi było organizowanie w przestrzeni publicznej różnego rodzaju otwartych imprez i aktywności kulturalnych, sportowych i społecznych skierowanych do wszystkich mieszkańców miasta.
- Kontynuowano prace w zakresie zapewnienia opieki zwierzętom bezdomnym. W 2013 r. wyraźnie wzrosła liczba zaszczepionych psów właścicielskich i wysterylizowanych kotów. Zorganizowano również wydawanie karmy dla kotów wolnożyjących w okresie zimowym.
- W roku 2013 uchwałą Rady Miejskiej została przyjęta Strategia Hodowlana Miejskiego Ogrodu Zoologicznego w Zarządzie Zieleni Miejskiej w Łodzi na Lata 2013 – 2022, określająca główne kierunki hodowli zwierząt, przekształcenia infrastruktury zoo pod kątem dobrostanu zwierząt oraz podniesienia walorów ekspozycyjnych dla zwiedzających. Rozpoczęto realizację inwestycji wynikających z programu. Po zainstalowaniu systemu wizyjnego wzrosło także bezpieczeństwo zwierząt oraz zwiedzających.
- Wybudowano zbiornik retencyjno - widokowy „Wojska Polskiego” na rzece Łódce przy Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. W ramach gospodarki wodnej od kilku lat realizowany jest remont koryta rzeki Jasień na odcinku od ul. Nowe Sady do połączenia z rz. Karolewką. W 2013 r. długość wyremontowanego koryta wyniosła 208 mb.
- W 2013 r. podjęto intensywne prace związane z wprowadzeniem w Łodzi nowych zasad gospodarki odpadami komunalnymi, które zaczęły funkcjonować od 1 lipca 2013 r. Dostosowano system gospodarowania odpadami komunalnymi do zmian ustawowych. Między innymi zorganizowano system poboru opłat, przeprowadzono przetargi

na odbiór i zagospodarowanie odpadów, informowano mieszkańców o zmianach. Zbilansowano i zoptymalizowano koszty gospodarowania odpadów komunalnych w wyniku czego od 1 stycznia 2014 roku obniżone zostały stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

- W 2013 r. zostały przeprowadzone termomodernizacje 22 placówek edukacyjnych o wartości prawie 17,5 mln złotych. Oprócz efektu energetycznego oraz korzyści ekonomicznych realizacja prac termomodernizacyjnych wiązała się z osiągnięciem wymiernego efektu ekologicznego w postaci obniżenia (od 28 do 75% w zależności od budynku) emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery. Prace poprawiały również funkcjonalność i estetykę budynków, z których codziennie korzysta ponad 8,5 tys. osób. Miasto Łódź z sukcesem złożyło wnioski o dofinansowanie opracowania planu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta. Przygotowanie planu gospodarki niskoemisyjnej pomoże wypełnić zapisy zawarte w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+” oraz politykach miejskich. Umożliwi ono również pozyskiwanie środków UE na projekty z zakresu "wspierania efektywności energetycznej i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym oraz z zakresu promowania strategii niskoemisyjnych na obszarach miejskich (w tym wsparcie zrównoważonego transportu miejskiego)".
- Rozpoczęcie modernizacji trasy tramwaju w relacji Wschód – Zachód w ramach projektu pn. „Rozbudowa i modernizacja trasy tramwaju w relacji Wschód - Zachód (Retkinia - Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem”. W dniu 1 października 2013 r. rozpoczęła się przebudowa trasy obejmująca budowę centrum przesiadkowego na al. Mickiewicza pomiędzy ul. Piotrkowską a al. Kościuszki, a także budowę tunelu dla samochodów. W grudniu 2013 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu.
- Dokończono przebudowę torów tramwajowych w ciągu ul. Przybyszewskiego i ul. Puszkina na odcinku al. Rydza-Śmigłego do ul. Rokicińskiej. Przebudowę układu drogowo - torowego ul. Kopernika na odcinku od al. Włókniarzy do ul. Żeromskiego. MPK-Łódź Sp. z o.o. zakupiło 50 sztuk niskopodłogowych autobusów. Prowadzono ponadto inne rozwiązania usprawniające komunikację publiczną oraz poprawiające jakość obsługi pasażerów, m.in. buspas na ciągu komunikacyjnym al. Rydza-Śmigłego i ul. Kopcińskiego oraz tymczasowy na śródmiejskim odcinku Trasy W-Z, wybudowano przystanki tramwajowo-autobusowe, wprowadzono Wspólny Bilet Aglomeracyjny na pociągi regionalne spółki Przewozy Regionalne oraz autobusy i tramwaje lokalnego transportu zbiorowego w obrębie aglomeracji łódzkiej.
- Zakończono inwestycje i remonty drogowe w zakresie prac na ul. Przybyszewskiego, I etap prac na ul. Kopernika i ul. Rojnej, ul. Tuwima (odcinek od ul. Sienkiewicza do ul. Piotrkowskiej), ul. Narutowicza (odcinek od ul. P.O.W. do ul. Sienkiewicza), ul. Roosevelta (odtworzenie nawierzchni jezdni z bruku klinkierowego na odcinku od ul. Sienkiewicza do ul. Piotrkowskiej), ul. Astrów, ul. Struga (odcinek od ul. Piotrkowskiej do al. Kościuszki) oraz ul. Grabieniec (pasy ruchu dla rowerów).
- Wypracowano standardy jakości nawierzchni chodników dla Strefy Wielkomiejskiej, zgodnie z którymi realizowane są inwestycje w obszarze centrum miasta.
- Zastosowano rozwiązania usprawniające korzystanie ze środków komunikacji zbiorowej, jak również pozostałej infrastruktury drogowej przez osoby niepełnosprawne.
- Kontynuowano budowę dróg rowerowych realizowanych zgodnie z „Wytycznymi do planowania, projektowania i utrzymania dróg rowerowych w Łodzi”. Łączna długość nowych ścieżek dla rowerzystów wyniosła ok. 8,15 km. Oprócz budowy samych dróg rowerowych stosowane są również inne udogodnienia dla rowerzystów.
- W 2013 r. zwiększona została powierzchnia terenów gminnych niezabudowanych przeznaczonych do bieżącego utrzymania czystości oraz powierzchnia pasów dróg publicznych do cyklicznego utrzymania. Zwiększyła się też liczba usuwanych wysypisk śmieci. W 2013 r. usunięto 2 018 wysypisk śmieci.

Łódź posiada jeden z największych budżetów spośród porównywalnych miast i najbardziej prorozwojowy budżet w Polsce. Stale rosną zarówno dochody, jak i wydatki, które w 2013 r. były na poziomie 3,8 mld zł (w tym przede wszystkim inwestycyjne - w 2013 r. zrealizowano je na prawie miliard złotych), a w 2014 r. przekroczą już 4 mld zł. Wśród porównywalnych miast Łódź posiadała w 2013 r. największy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem na poziomie 32%, a w planowanym 2014 r. 26 % (w porównywalnych miastach w granicach 20%). Także wydatki na mieszkańca znajdujące się na poziomie 1,8 tys. zł są zdecydowanie wyższe niż w Krakowie, Poznaniu i Wrocławiu (od 965 do 1,3 tys. zł). Jest to zdecydowanie budżet proinwestycyjny, dzięki któremu realizowane są m.in.:

- inwestycje rewitalizacyjne: „Mia100 Kamienic”, EC1, Księży Młyn, Piotrkowska, Art Inkubator
- komunikacyjno – drogowe: Trasa Górna, Trasa W-Z, modernizacje sieci tramwajowych, Węzeł Multimodalny, drogi, infrastruktura, drogi rowerowe,
- parki,
- budżet obywatelski – integrujący społeczność mieszkańców na rzecz poprawy jakości życia ich bezpośredniego otoczenia (30 mln zł, w 2014 r., zaangażowanie w 2013 r. 130 tys. osób).

Mimo okresowego zwiększenia zadłużenia Łódź posiada dobrą, stabilną ocenę jej finansów, ocenę wiarygodności kredytowej. Wysoki rating Łodzi wydany przez międzynarodową agencję ratingową Standard & Poor's jest ostatnie lata na bardzo wysokim poziomie BBB+ z prognozą stabilną i porównywalny z innymi dużymi miastami Polski. Zgodnie z oceną i opinią (za 2013 r.) Standard & Poor's „realizowane przez Łódź duże projekty inwestycyjne zwiększą atrakcyjność centrum Łodzi i pomogą utrzymać mieszkańców w tej strefie zamieszkania. Będą również wspierać rozwój gospodarczy, którego tempo będzie się utrzymywać na poziomie krajowym.”

Warto dodać, że w kontekście nowej perspektywy finansowej UE 2014-2020 w Łodzi zaplanowane zostały w ramach projektów strategicznych 23 przedsięwzięcia za prawie 4 mld zł, w tym z obszaru rewitalizacji o wartości ok. 2 mld zł oraz projekty z zakresu dostępności komunikacyjnej i zrównoważonego transportu o wartości ok. 1,5 mld zł. Dzięki projektom przewidzianym do realizacji z współfinansowaniem UE w latach 2014 – 2020, Łódź ma szansę na zawsze odmienić swoje oblicze i stworzyć dobre miejsce do życia dla naszych dzieci i wnuków.

ŁÓDŹ W ŚWIELE WSKAŹNIKÓW STATYSTYCZNYCH

Przemiany zachodzące w Łodzi w sposób obiektywny, niezależny od sporządzających raport, dobrze obrazują wskaźniki efektywności podejmowanych działań (określone Zarządzeniem Nr 3606/VI/2012 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 31 grudnia 2012 roku).

Tab. 129. Łódź w świetle wskaźników statycznych.

Opis	Nazwa wskaźnika		Jednostka	Źródło	Wartość bazowa Data	Wartość Wartość	Wartość bazowa n+1 Data		Wartość Wartość	Wartość bazowa n+2 Data		Wartość Wartość
WSKAŹNIKI OGÓLNE												
Wskaźnik jakości i stanu zdrowia mieszkańców	Średnia długość trwania życia w latach	Kobiety Mężczyźni	lata	GUS	2011	78,4 70,1	2012	79,1 70,4		2013	b.d. b.d.	
Wskaźnik atrakcyjności miasta	Saldo migracji na 1000 ludności (stan na 31.12)		‰	GUS	2011	-2	2012	-2,3		2013	-2,2	
Podstawowy wskaźnik określający sytuację na rynku pracy w Łodzi	Stopa bezrobocia (stan na 31.12)		%	GUS	2011	10,80	2012	12,10		2013	12,3	
Wskaźnik kondycji ekonomicznej łódzkich przedsiębiorstw	Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (rok do roku)		%	GUS	2011/2010	112,10	2012/2011	116,90		2013/2012	98,8	
Wskaźnik określający poziom wydajności łódzkich przedsiębiorstw	Dynamika wydajności pracy w przemyśle (rok do roku)		%	GUS	2011/2010	111,70	2012/2011	108,60		2013/2012	105,2	
Filar: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA												
Wskaźnik funkcji akademickiej w mieście i regionie	Liczba studentów na 1000 mieszkańców		liczba	GUS	2011	131,6	2012	127,3		2013	b.d.	
Wskaźnik obrazujący kondycję ekonomiczną łódzkich przedsiębiorstw oraz zamożność obywateli	Przeciętne wynagrodzenie brutto (stan na 31.12)		zł	GUS	2011	3438,57	2012	3 633,70		2013	3 868,8	
	Dynamika wynagrodzeń brutto (stan na 31.12)		%	GUS	2011/2010	103,3%	2012/2011	105,7 %		2013/2012	106,5	
Wskaźniki rozwoju łódzkich przedsiębiorstw	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON		liczba	GUS	2011	86 805	2012	89 431		2013	90 769	
	Liczba nowozarejestrowanych przedsiębiorstw w systemie		liczba	GUS	2011	7 733	2012	8 393		2013	8 169	
Wskaźnik innowacyjności	Liczba wynalazków zgłaszanych przez podmioty zarejestrowane w łódzkiem		liczba	GUS	2011	282	2012	330		2013	b.d.	
Wskaźnik rozwoju inicjatyw gospodarczych w sektorze MSP	Udział małych i średnich przedsiębiorstw w ogólnej liczbie przedsiębiorstw		%	GUS	2011	5,3	2012	4,7		2013	4,6	
Wskaźnik aktywności zawodowej oraz rozwoju, głównie w sektorze mikroprzedsiębiorstw	Osoby bezrobotne, które rozpoczęły działalność gospodarczą		liczba	GUS	2011	615	2012	1 259		2013	1 381	
Filar: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA												
Wskaźnik określający liczbę inicjatyw miejskich poddanych do dyskusji z mieszkańcami	Liczba konsultacji społecznych		liczba	UMŁ - WSO	2011	5	2012	32		2013	10	
Wskaźnik informujący o rozwoju współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi.	% budżetu miasta przeznaczony na współpracę z organizacjami pozarządowymi		%	UMŁ - WSO	2011	1,44	2012	1,40		2013	1,096	

Opis	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa		Wartość bazowa n+1		Wartość bazowa n+2	
				Data	Wartość	Data	Wartość	Data	Wartość
Wskaźnik określający zaspokojenie potrzeb w zakresie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym	Poziom skolaryzacji dzieci w wieku 3-5 lat	%	UML - WE	2011	73%	2012	76%	2013	87,86
Wskaźnik rozwoju szkolnictwa w zawodowych branżach specjalistycznych	Udział liczby uczniów szkół zawodowych w liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych	%	UML - WE	2011	42,50	2012	40,48	2013	42,4
Wskaźnik określający poziom kształcenia w łódzkich placówkach	Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w odniesieniu do średniej krajowej	%	UML - WE	2011	103,00	2012	103,65	2013	99,28
	Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego - część humanistyczna w odniesieniu do średniej krajowej	%	UML - WE	2011	100,60	2012	GH-H 96,46* GH-P 108,2*	2013	GH-H 97,87 GH-P 97,42
	Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego - część matematyczno-przyrodnicza w odniesieniu do średniej krajowej	%	UML - WE	2011	103,90	2012	GM-P 104,4* GM-M 105,96*	2013	GH-H 99,19 GH-P 97,42
	Średnia zdawalność egzaminu maturalnego w odniesieniu do średniej krajowej	%	UML - WE	2011	119,10	2012	113,75	2013	113,9
Filar: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO									
Wskaźniki stopnia prywatyzacji mieszkaniowego majątku gminy	Liczba lokali mieszkalnych w mieszkaniowym zasobie gminy	liczba	UML WBIL (SAS)	2011	59 828	2012	57 250	2013	51 720
	Liczba sprzedanych mieszkań komunalnych		UML - WBIL		1 358		1 978	2013	4 124
Wskaźnik efektywności polityki czynszowej	Wysokość zaległości mieszkaniowych (czynsz i opłaty niezależne od właściciela)	mln zł	UML - WBIL(SAS)	2011	114,92	2012	129,38	2013	147,37
Wskaźnik informujący o rozwoju budownictwa mieszkaniowego w gminie	Mieszkania oddane do użytkowania	liczba	GUS	2011	1 526	2012	2 595	2013	1 445
Wskaźnik określający wysokość wydatków poniesionych na polepszenie jakości mieszkaniowego zasobu gminy	Wydatki remontowe w budynkach gminy (zasób mieszkaniowy)	mln zł	UML - WBIL(SAS)	2011	34,2	2012	63,3	2013	70,09
Wskaźnik obrazujący wpływ UML na kształtowanie ład przestrzennego w mieście	Stopień pokrycia miasta MPZP	%	MPU	2011	5,30	2012	5,40	2013	7,65
Wskaźnik atrakcyjności ekologicznej miasta	Udział powierzchni terenów zielonych na 1000 mieszkańców	ha	UML - WOŚiR	2011	2,58	2012	2,6	2013	2,6
Wskaźnik określający preferencje komunikacyjne mieszkańców	Przychody ze sprzedaży biletów MPK	mln zł	ZDiT	2011	129,95	2012	142,91	2013	140,04
Wskaźnik informujący o rozwoju komunikacji rowerowej (zrównoważonego transportu)	Długość ścieżek rowerowych w mieście	km	ZDiT	2011	69,4	2012	76,4	2013	84,4
Wskaźniki bezpieczeństwa w mieście	Liczba odnotowanych przestępstw	liczba	GUS od 2013	2011	28 524	2012	25 716	2013	24 678
	Liczba przestępstw i wykroczeń wśród nieletnich		KMP		2 700		2 045		2 028
Fundament: ŁÓDŹ EFEKTYWNA I PRZYJAZNA									
Wskaźniki kondycji finansowej gminy.	Dochody ogółem na 1 mieszkańca	zł	UML – WB	2011	3 443,06	2012	4 202,4	2013	5 005,49
	Wydatki ogółem na 1 mieszkańca				3 707,64		4 608,4		5 331,06
Wskaźnik proinwestycyjności miasta.	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	%	UML – WB	2011	13,40	2012	16,00	2013	26,26

Opis	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa		Wartość bazowa n+1		Wartość bazowa n+2	
				Data	Wartość	Data	Wartość	Data	Wartość
Wskaźnik kondycji ekonomicznej miasta.	Wielkość nadwyżki operacyjnej w budżecie Miasta	mln zł	UML – WB	2011	17,31	2012	27,6	2013	166,93
Wskaźniki określające wpływ gminy na własne dochody.	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	mln zł	UML – WB	2011	68,87	2012	65,5	2013	64,57
	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych				712,14		742,5	2013	756,13
Wskaźniki informujące o wykorzystaniu oraz efektywności działań związanych z wydatkowaniem środków z UE.	na podstawie dochodów z tytułu wpływu FUE w danym roku				169,5		265,31		420,69
	Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej na 1 mieszkańca:	zł	BFE	2011		2012		2013	
	ilości podpisanych umów o dofinansowanie z uwzględnieniem spółek miejskich	liczba			50		33		29

* - w 2012 roku do egzaminu gimnazjalnego przystąpili uczniowie, którzy we wrześniu 2009 roku rozpoczęli naukę według nowej podstawy programowej. Egzamin gimnazjalny w nowej formule przeprowadzono w dniach 24 – 26 kwietnia 2012 roku. W części humanistycznej egzamin wymagał od zdającego rozwiązania dwu testów humanistycznych: w pierwszym sprawdzano wiedzę i umiejętności uczniów z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie (GH-H), w drugim – zakresu języka polskiego (GH-P). Egzamin gimnazjalny w części matematyczno – przyrodniczej wymagał od zdającego również rozwiązania dwu testów: w pierwszym sprawdzano wiedzę i umiejętności uczniów z zakresu przedmiotów przyrodniczych (GM-P), natomiast w drugim – z zakresu matematyki (GM-M).

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Na przestrzeni 2013 r. sytuacja Łodzi mierzona przy pomocy 5 podstawowych mierników (dla średniej długości życia brak aktualnych danych) była nadal stabilna, choć zanotowano nieznaczne zmniejszenie dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu. Stopa bezrobocia bardzo nieznacznie wzrosła, ale za to minimalnie (**o 0,1 punktu**) **poprawiło się względne saldo migracji**. Utrzymała się na wciąż wysokim poziomie 105,2 % (choć nieznacznie niższym niż w ubiegłym roku) dodatnia dynamika wzrostu wydajności pracy.

Przemiany w sferze gospodarki i infrastruktury mierzone przez 8 wskaźników można określić jako pozytywne (wzrost wartości 4 wskaźników). Przeciętne wynagrodzenie w Łodzi wzrosło o 235 zł, co oznacza, że wzrosła także dynamika tych wynagrodzeń w stosunku do relacji z roku ubiegłego. Zwiększyła się też, choć nieznacznie, liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON, mimo że liczba firm, które powstały w 2013 r. była nieznacznie mniejsza niż rok wcześniej. Pewne ograniczenie (o 0,1 punktu) udziału małych i średnich przedsiębiorstw w ogólnej liczbie przedsiębiorstw oznacza, że nadal wzrastała liczba miniprzedsiębiorstw (do 9 zatrudnionych). Większa była także, o ponad 120 osób w porównaniu do 2012 r. liczba bezrobotnych, którzy rozpoczęli działalność gospodarczą, tj. prawie 1,4 tys. osób w 2013 r.

W sferze określonej jako społeczeństwo i kultura mierzonej przy pomocy 8 wskaźników korzystne zmiany odnotowano tylko pod względem wskaźników bezpośrednio zależnych od działań Miasta. Wzrósł bowiem poziom skolaryzacji dzieci wieku 3 – 5 lat i udział uczniów szkół zawodowych w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Pogorszyły się wyniki egzaminów zdawanych przez łódzkich szóstoklasistów i gimnazjalistów (3 wskaźniki o wartościach nieznacznie poniżej średniej krajowej). Poprawiła się natomiast nieznacznie zdawalność egzaminu maturalnego, nadal będąc wyższą niż średnia w kraju. Ograniczeniu uległa także liczba konsultacji społecznych choć, biorąc pod uwagę masowy udział mieszkańców Łodzi w wyborach zadań do budżetu obywatelskiego w 2013 r. (130 tys. uczestników), należy ten wskaźnik uznać za wymagający uzupełnienia informacją o uczestnictwie, co nadaje mu wówczas adekwatność dla obrazowania zmian w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego.

W określonej przez 11 wskaźników sferze przestrzeni i środowisko odnotowano zmiany o zróżnicowanych

kierunkach, ale z przewagą tendencji pozytywnych (6 wskaźników). Wzrosła ilość sprzedanych lokali mieszkalnych z zasobu gminy, w 2013 r. sprzedani 4 124 mieszkania, tj. o 2 146 więcej niż w 2012 r. (wzrost o 108 %), co było założeniem polityki mieszkaniowej, a tym samym zmniejszyła się liczba mieszkań znajdujących się w tym zasobie. Zwiększyły się także jednak zaległości czynszowe o ok. 14 % w stosunku do ubiegłego roku. Zmniejszyła się również liczba mieszkań oddanych do użytku wg GUS w Łodzi o około 1 100 sztuk. Zwiększyły się natomiast wydatki na remonty, a dodając program „Mia100 Kamienic”, wzrost ten był bardzo znaczący, tj. o przeszło 10 mln zł.

Pomimo, że pokrycie planami zagospodarowania przestrzennego istotnie się zwiększyło (o 33,7%) to wskaźnik ten nadal był stosunkowo niski (7,2%). Dość oczywista jest stabilność procentowego udziału terenów zielonych w przestrzeni miasta, a pozytywnym fakt zwiększenia długości ścieżek rowerowych o 8 km. Nieznacznie zmniejszyły się wpływy ze sprzedaży biletów MPK, co prawdopodobnie związane jest z wydłużeniem czasu obowiązywania biletów na czas remontów i inwestycji drogowo-transportowych w mieście.

Dane o bezpieczeństwie łódzian (bez względu na zmianę źródła informacji na KMP) są wiarygodne i choć ogólna liczba stwierdzonych przestępstw zmniejszyła się (o 4%) to nadal na istotnym poziomie utrzymywała się w tej liczbie przestępczość nieletnich (ok. 8,2% ogólnej liczby odnotowanych przestępstw).

Sfera określana mianem Łódź efektywna i przyjazna, co stanowi zasadnicze credo Fundamentu, była mierzona przez 8 wskaźników. Większość z nich, szczególnie dotyczących budżetu miasta, wykazała tendencje wzrostowe. Większe były dochody i wydatki miasta, tak w wartościach bezwzględnych, jak i w odniesieniu do liczby ludności. Bardzo istotnie zwiększył się decydujący o modernizacji Łodzi, udział inwestycji w wydatkach ogółem z 16% w 2012 r. do 26% w 2013 r., a wręcz rewelacyjny przyrost odnotował wskaźnik nadwyżki operacyjnej (wzrost o 504 %) z 27,6 mln zł do 166,9 mln zł.

Różnokierunkowe były natomiast zmiany wielkości dochodów z PIT i CIT, gdyż te pierwsze istotnie zwiększyły się (o 13,63 mln zł), a wielkość tych drugich uległa niewielkiemu zmniejszeniu (o 0,93 mln zł).

Także niejednoznaczne był zmiany wskaźników obrazujących wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej. Dochody uzyskane w 2013 r. ze źródeł europejskich znacznie się zwiększyły (w przeliczeniu na mieszkańca wzrosły o 58,4%). Jednakże wskaźnik obrazujący dochody z UE, szacowany na podstawie podpisanych umów na realizację programów europejskich, bardzo nieznacznie zmniejszył się.

Spis tabel

Tab. 1. Charakterystyka Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego	7
Tab. 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy*	15
Tab. 3. Liczba bezrobotnych wg wykształcenia*	16
Tab. 4. Liczba bezrobotnych wg stażu pracy*	16
Tab. 5. Liczba bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy (według stanu na koniec grudnia)	17
Tab. 6. Liczba bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	17
Tab. 7. Główne projekty wchodzące w zakres Programu NCL	27
Tab. 8. Liczba pasażerów i operacji lotniczych	38
Tab. 9. Liczba kierunków lotniczych	38
Tab. 10. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	39
Tab. 11. Programy aktywizujące lokalny rynek pracy w latach 2011-2012	40
Tab. 12. Projekty realizowane z Europejskiego Funduszu Społecznego	41
Tab. 13. Programy pomocowe - zestawienie finansowe	44
Tab. 14. Działalność Łódzkiego Centrum Przedsiębiorcy	45
Tab. 15. Ewidencja działalności gospodarczej	46
Tab. 16. Największe inwestycje w ŁSSE	49
Tab. 17. Zezwolenia wydane przez ŁSSE w 2013	49
Tab. 18. Inwestycje w obiekty biurowe	51
Tab. 19. Inwestycje w obiekty hotelowe	51
Tab. 20. Inwestycje w obiekty usługowo-rozrywkowe	51
Tab. 21. Inwestycje w obiekty logistyczno-produkcyjne	51
Tab. 22. Wydarzenia odbywające się w Atlas Arenie w latach 2011-2013	60
Tab. 23. Liczba wystawców i odwiedzających MTŁ	63
Tab. 24. Działalność internetowa	70
Tab. 25. Najczęściej odwiedzane serwisy strony www.uml.lodz.pl w 2013 r.	71
Tab. 26. Biuletyn Informacji Publicznej	72
Tab. 27. Konsultacje społeczne w Łodzi	73
Tab. 28. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	76
Tab. 29. Działania profilaktyczne realizowane przez Miasto Łódź	78
Tab. 30. Akademia Zdrowia Seniora	79
Tab. 31. Środki przeznaczane na miejskie programy przeciwdziałania uzależnieniom w mln zł	80
Tab. 32. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację konkursów w tys. zł	81
Tab. 33. Karty parkingowe dla niepełnosprawnych w sztukach	81
Tab. 34. Charakterystyka działań na rzecz seniorów	83
Tab. 35. Liczba osób korzystających z pomocy MOPS	86
Tab. 36. Dysfunkcje występujące w środowiskach objętych pomocą	86
Tab. 37. Świadczenia realizowane przez MOPS	87
Tab. 38. Wypłacone świadczeniach rodzinnych i świadczeniach z funduszu alimentacyjnego	88
Tab. 39. Środki wydatkowane w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia”	88
Tab. 40. Świadczenia w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy	88
Tab. 41. Świadczenia bez przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego	88
Tab. 42. Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych	89
Tab. 43. Miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	90
Tab. 44. Rodziny formy pieczy zastępczej od 2012 (narastająco)	91
Tab. 45. Usługi opiekuńcze	91
Tab. 46. Liczba miejsc w domach pomocy społecznej	92
Tab. 47. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	93
Tab. 48. Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną w mln zł	93
Tab. 49. Działalność Miejskiego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności	93
Tab. 50. Opłacanie składki zdrowotnej ze środków MOPS	94
Tab. 51. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	95
Tab. 52. Działania prowadzone w zakresie realizacji zadań publicznych	100
Tab. 53. Stypendia i nagrody sportowe	101
Tab. 54. Działalność łódzkich teatrów miejskich	104
Tab. 55. Dofinansowanie teatrów w 2013 r. (środki zewnętrzne)	105
Tab. 56. Działalność łódzkich domów i ośrodków kultury	105
Tab. 57. Dofinansowanie domów i ośrodków kultury w 2013 r. (środki zewnętrzne)	106

Tab. 58. Dofinansowanie muzeów i galerii w 2013 r. (środki zewnętrzne).....	109
Tab. 59. Działalność łódzkich bibliotek w latach.	109
Tab. 60. Dofinansowanie bibliotek w 2013 r. (środki zewnętrzne)	110
Tab. 61. Dofinansowanie projektów w Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi.....	111
Tab. 62. Imprezy kulturalne, które odbyły się na terenie parków i zieleńców łódzkich w 2013 r.	112
Tab. 63. Inwestycje z dziedziny kultury latach 2011 – 2014 r.	114
Tab. 64. Placówki oraz miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych	117
Tab. 65. Dostępność żłobków *	117
Tab. 66. Jednostki organizacyjne łódzkiej oświaty	118
Tab. 67. Struktura uczniów placówek miejskich w roku szkolnym	119
Tab. 68. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (3-5)	119
Tab. 69. Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie	120
Tab. 70. Średnie liczby punktów uzyskane przez uczniów szkół podstawowych za poszczególne standardy	120
Tab. 71. Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych	120
Tab. 72. Średnie wyniki egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych w liceach i technikach w %	121
Tab. 73. Średnie wyniki egzaminów maturalnych w % we wszystkich szkołach	121
Tab. 74. Zdawalność egzaminu maturalnego ogółem w %	121
Tab. 75. Wyniki egzaminu zawodowego	121
Tab. 76. Kierunki i liczba uczniów w systemie szkół zawodowych	125
Tab. 77. Klasy patronackie w łódzkich zespołach szkół ponadgimnazjalnych	127
Tab. 78. Dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju	130
Tab. 79. Udział w zajęciach w placówkach oświatowo-wychowawczych	131
Tab. 80. Zatrudnienie nauczycieli według stopnia awansu zawodowego	131
Tab. 81. Działania poradni psychologiczno – pedagogicznych	132
Tab. 82. Program stypendialny Młodzi w Łodzi	135
Tab. 83. Program płatnych staży wakacyjnych Praktykuj w Łodzi!	135
Tab. 84. Szkolenia „Twoja Kariera w Twoich Rękach”	136
Tab. 85. Wizyty w łódzkich firmach „Poznaj łódzkich Pracodawców”	136
Tab. 86. Użytkownicy lokali komunalnych zalegający z opłatami za mieszkania do wszystkich użytkowników mieszkań komunalnych (wg stanu na 31.12.2013 r.)	143
Tab. 87. Wynajmem lokali w trybie bezprzetargowym.	144
Tab. 88. Najistotniejsze efekty rzeczowe.	145
Tab. 89. Postępowania wszczęte	145
Tab. 90. Zaawansowanie prac nad przygotowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	154
Tab. 91. Lasy w Łodzi (w % pow. miasta)	157
Tab. 92. Nasadzenia, wycięcia oraz pielęgnacja drzew w parkach i zieleńcach, obiektach MOSiR oraz w pasach drogowych dróg publicznych.	160
Tab. 93. Miejskie Schronisko dla Zwierząt.	161
Tab. 94. Długość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Łodzi (dane na koniec I półrocza w km)	163
Tab. 95. Wydatki na gospodarkę komunalną w 2013 r. mln zł	168
Tab. 96. Działania w obszarze transportu w 2013 r.	169
Tab. 97. Praca transportu tramwajowego i autobusowego w latach 2011 – 2012	170
Tab. 98. Praca transportu tramwajowego i autobusowego w 2013 r	170
Tab. 99. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej i wydatki w zakresie transportu zbiorowego (w mln zł).....	170
Tab. 100. Punktualność komunikacji zbiorowej.....	173
Tab. 101. Punktualność Łódzkiego Tramwaju Regionalnego w latach 2011-2012.....	173
Tab. 102. Drogi w podziale na kategorie	173
Tab. 103. Inwestycje drogowe w 2013 r.	174
Tab. 104. Inwestycje w trakcie realizacji stan na koniec 2013 r.	174
Tab. 105. Zgłoszenia szkody komunikacyjnej	175
Tab. 106. Inwestycje w chodniki i oświetlenie uliczne w 2013	175
Tab. 107. Długość dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w Łodzi	176
Tab. 108. Ścieżki rowerowe wybudowane w 2013r.	177
Tab. 109. Interwencje Straży Miejskiej	179
Tab. 110. Rezultaty interwencji dotyczących kontroli handlu w latach 2011-2013.....	180
Tab. 111. Interwencje na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno – porządkowego.	180
Tab. 112. Realizacja budżetu Miasta w latach 2012- 2013 r.....	200
Tab. 113. Dochody i wydatki majątkowe na zadania współfinansowane środkami UE.	201
Tab. 114. Wartość majątku	210
Tab. 115. Liczba wniosków i decyzji o warunkach zabudowy, celu publicznego i pozwolenia na g budowę	214
Tab. 116. Podstawowe zadania wykonane przez Oddział Dowodów Osobistych w 2013 r.....	223

Tab. 117. Podstawowe zadania wykonywane przez Oddział Ewidencji Ludności w 2013 r.	223
Tab. 118. Postępowania wszczęte w latach 2012-2013	224
Tab. 119. Wartości postępowań w latach 2012-2013, zakończonych udzieleniem zamówienia albo zawarciem umowy ramowej*	224
Tab. 120. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej 14 000 euro, ale poniżej progów UE)	225
Tab. 121. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej progów UE)	225
Tab. 122. Zadania realizowane przez USC	227
Tab. 123. Posiedzenia Komisji i projekty uchwał Rady Miejskiej	229
Tab. 124. Działania Oddziału BHP	233
Tab. 125. Wnioski o ujawnienie tytułów własności	239
Tab. 126. Postępowania prowadzone w latach 2012-2013	240
Tab. 127. Wydatki z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w tys. zł	240
Tab. 128. Dochody związane z realizacją zadań administracji rządowej w tys. zł	240
Tab. 129. Łódź w świetle wskaźników statycznych	255

Spis rysunków

Rys. 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw I-XII 2013 r.	5
Rys. 2. Struktura podmiotów gospodarczych, stan na I-XII 2013 r.	5
Rys. 3. Podział administracyjny Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.	6
Rys. 4. Łódź jako węzeł komunikacyjny	8
Rys. 5. Korytarze TEN-T w Polsce	8
Rys. 6. Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna	11
Rys. 7. Stopa bezrobocia w Łodzi, regionie i kraju w %	15
Rys. 8. Struktura wieku bezrobotnych w latach 2011 - 2013 w IV kwartale	16
Rys. 9. Schemat Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+	18
Rys. 10. Obszar Nowego Centrum Łodzi.	25
Rys. 11. Kobiety uczestniczące w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu	42
Rys. 12. Rozmieszczenie i liczba żłobków gminnych w poszczególnych rejonach miasta	117
Rys. 13. Nieruchomości przygotowane w szt.	147
Rys. 14. Wartość przygotowanych nieruchomości w mln zł.	147
Rys. 15. Nieruchomości sprzedane w szt.	148
Rys. 16. Wartość sprzedanych nieruchomości w mln zł.	148
Rys. 17. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego.	155
Rys. 18. Strefa Płatnego Parkowania w Łodzi 2013 r.	176
Rys. 19. Poziom bezpieczeństwa	178
Rys. 20. Liczba pozwoleń na budowę w latach 2012-2013.	195
Rys. 21. Wydane decyzje WZiZT	196
Rys. 22. Remonty budynków będących własnością lub współwłasnością Miasta	196
Rys. 23. Nowe umowy najmu	197
Rys. 24. Struktura wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów na podstawie monitorowania ich liczby za 2013 r.	198
Rys. 25. Liczba patroli i interwencji Straży Miejskiej	198
Rys. 26. Skargi złożone w jednostkach i komórkach UML	199
Rys. 27. Liczba wystawianych dokumentów przez Urząd Stanu Cywilnego	199
Rys. 28. Dochody Miasta ogółem w latach 2011-2013 w mln zł	200
Rys. 29. Dochody Miasta z PIT w mln zł	201
Rys. 30. Dochody Miasta z CIT w mln zł	201
Rys. 31. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w latach 2011 - 2013 w mln zł	202
Rys. 32. Wydatki Miasta ogółem w mln zł	202
Rys. 33. Wydatki w zakresie transportu zbiorowego w mln zł	202
Rys. 34. Wydatki na inwestycje w latach 2011-2013 w mln zł	203
Rys. 35. Wskaźnik zadłużenia Miasta w latach 2011-2013 w %	204
Rys. 36. Zadłużenie wynikające z zaciągania długoterminowych kredytów i pożyczek w latach 2011-2013 w mln zł*	204
Rys. 37. Wartość majątku miasta	210
Rys. 38. Majątek posiadany przez poszczególne jednostki organizacyjne Miasta w 2013 r.	211
Rys. 39. Zarejestrowane opinie prawne	218
Rys. 40. Sprawy sądowe	218
Rys. 41. Liczba nowych spraw w przeliczeniu na 1 radcę	219